KNJIŽNICA
MUZEJA GRADA ZAGREBA
Inventirano pod brojem 9443
ID 4887
R-6-12

III - 0 - 56

Jakševac

Obći

1/1 smeđe - tisak

ZAGREBAČKI KOLEDAR

za godinu

1848.

Tečaj tretji.

Oglas

ZABAVNE

ČITAONICE.

☞ Drugo dělo Zabavne naše Čitaonice glasovita klasička knjiga Goldsmith-a Engleza

„ŽUPNIK WAKEFIELDSKI“

(The vicar of Wakefield)

nalazi se pod štampom, i pàrvi svezak izaći će koji dan na světlo.

Da Poštovano Občinstvo i o dostojnom izvanjskom obliku ovoga našeg izdanja prevrědnog, zabavnog i poučavajućeg toga romana osiguramo, stavljamo ovdě za ugled několiko slikah, kojimi će (i to brojem 21) dělo naše urešeno biti, uzdajući se tvàrdo u velikodušje Poštovanoga Občinstva, da će poduzetje naše blagim svojim udioničtvom, predplatom t. j. od 12 kr. u sr. za svezak, (od kojih će tri biti, dakle **cělo dělo za 36 kr. u sr.**) blagonaklono podupirati.

Prodajna cěna morat će se poslě razměrno povisiti.

OBĆI ZAGREBAČKI

KOLEDAR

za godinu

1848.

Godina 3.

Lavoslav Župan,
izdatelj.

Vladislav Vežić,
urednik.

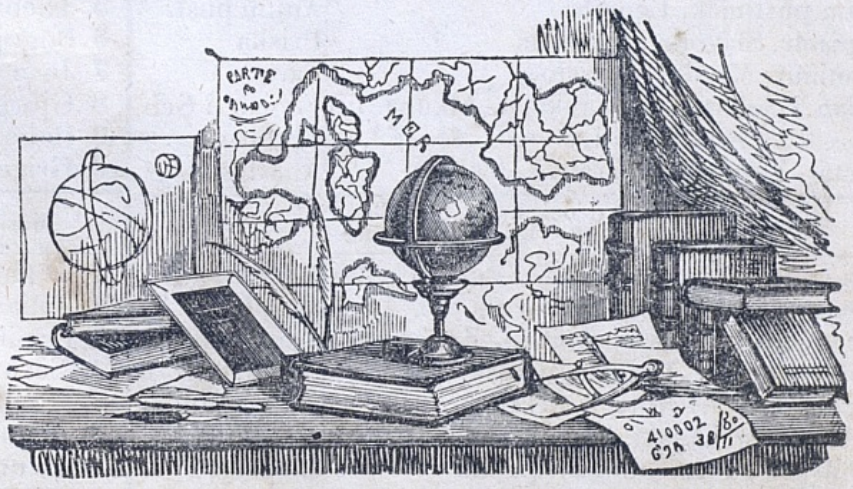

U ZAGREBU
tiskom Franje Župana, c. k. pov. knjigotiskara i knjigotržca.

1. SEČANJ,

Presimec, Malobožičnak (*slovensko-hàrvatski*).
Prosinc, prosimic, pervnik, novoletnik (*slovenski*).
Leden (*slovačko-češki*).
Styczen (*poljski*).
Genvarj, Januar (*ruski*).

JANUARIUS.

Gennajo (*talianski*).
Janvier, Nivôse (*francezki*).
Enev (*španjolski*).
January (*englezki*).
Eismonat, Starrmonat, Kältemond (*němački*).
Boldog-asszonyhava, télhö (*madjarski*).

Dan	*Katolikah*	*Evangelikah*	*Pravoslavnih*
	Sječanj.		**Prosinac.**
S.	1 Nova godina (Obrěz G.N. Isusa), Klaro.	Nova godina	20 Ignacio Bogon †
1.	B Nove godine. Mat. II. 19—28. Ustani i uzmi děte i mater njegovu i pojdi u zemlju Izr.		Mate Zač. 106.
N.	2 Adelhardo, Pridimir, Blag (Makario).	Abel i Set	21 Ep. Rožd. H. Jul. M †
P.	3 Genoveva, Boguvlast, Goldina.	Enok	22 Anastazia M. †
U.	4 Isabella, Rigoberto, Tito bisk.	Lot	23 10 Muč. vkrit. †
S.	5 Milica, Šimun, Cjelimir.	Šimun	24 Evgenij M. †
Č.	6 Sv. 3 kralja (Bogojavljenje), Svetozar.	Bogojavljenje	25 Božić. (Rožd. H.)
P.	7 Alderiko, Berzava, Artur.	Rajmun	26 Sobor. Bog.
S.	8 Severin, Bogoljub, Častimir.	Světoslav	27 Stěpan Archid.
2.	B Vodokarsna 1. Luka II. 42—52. Isus 12 godinah star zaostade u Jeruzolimu i naučaše.		Mate Zač. 17.
N.	9 Ljuboslav, Basilisa, Erminoldo.	Davrovit	28 Epo R.H. 20 000 M.
P.	10 Vilhelmo, Slavimir, Pavo I. pustinjak.	Pavo I. pust.	29 14.000 mladenci
U.	11 Matilda, Bogoljub, Zdravko.	Blagovita	30 Anisia M.
S.	12 Alfredo, Blagoslav bisk., Honorata.	Rajnhold	31 Melania P.
Č.	13 Bogomir, Radovan, Veronika.	Radovan	1 *Sječanj 1848, O.G.*
P.	14 Srěćko, Firmino, Milorad.	Srěćko	2 Silvester Papa.
S.	15 Isidor Aleksandrinski, Obrad, Mavro.	Mavro	3 Malakiš i Gord.
3.	B Vodokarsna 2. Ivan II. 1—11. O piru u Kani Galilejskoj.		Joana Zač. 5.
N.	16 Ime Isusa, Henriko, Častimil, Otto.	Vilim	4 D Pr. Bogj. Sob. 70A
P.	17 Antun pustinjak, Leonila.	Antun pust.	5 Theop. i Theona
U.	18 Tàrpimir, Slavodrug, Priska.	Priska	6 Bogojavljenje Gosp
S.	19 Pomnimir, Meziles. Agricio.	Sara	7 Joan Kr.
Č.	20 Fabian i Sebastian, Boguvlast, Alkuna.	Fabian i Seb.	8 Gjorgje i Emilie
P.	21 Sadovit (*Fructuosus*), Janja (*Agnes*).	Ljubica	9 Polievkt M.
S.	22 Anastas, Teodolinda kralj, Vincencio.	Anastasia	10 Grigor E.
4.	B Vodokarsna 3. Mat. VIII. 1—13. Ozdravljenje gubavca.		Marka Zač. 7.
N.	23 Zaručenje BDM., Rajmundo, Zemibor.	Emerencia	11 D Theodos. Prep.
P.	24 Častibog, Babila bisk., Milorad.	Častibog	12 Tatiana M.
U.	25 Obratjenje sv. Pavla, Anania, Zoroljub.	Obratj. Pavla	13 Ermil. i Strat.
S.	26 Nutibor, Veslav, Polikarpo bisk.	Svemil	14 Sava Ar. S.
Č.	27 Ivan zlatousti, Devota, Todorik.	Ivan zlatousti	15 Pavao Thiv.
P.	28 Ciril Aleksandrinski, Dragutin veliki.	Dragutin vel.	16 Petra Ap. verig.
S.	29 Franjo Sales, Ostroilo, Slavomil.	Boleslav	17 Antonij V.
5.	B Vodokarsna 4. Mat. VIII. 23—27. Bura morska utišana.		Luke Zač. 91.
N.	30 Adelgunda, Martina, Umilun.	Adelgunda	18 D Athanasia i Kir.
P.	31 Ljubovit, Marcela, Ljudevita.	Virgilio	19 Makarij Egyptij.

Dnevnik.

Dan.	Nikola Živković Učitelj	Dohodak.	Trošak.
2.	Sečnja 1850 primio		5.1
	i Rakie — 4 Oke —	—	—
24.	veljače 1 mirov kukuruza 1 miro Žitta	—	—
8	ožujak 3 olbe vina 5 olbi rakije 6 funti soli		
20.	Ožujka primi jedan Mirov Žitta		
7.	Travnja primi pet funtih Soli		
12.	Travnja primi ½ mirova Žita i Jednu Oku Rakie		
18.	Travnja ½ Mirova Graha i graha 5 olbi kopčine —	—	50
23	Travnja mirov Brašna		
25	Travnja 10 f izradijo		
4	maja 5 olbi vina 1 kumkije 2 cvanciga gotova novca		
18.	Svibnja 1 Mirov Brašna 4 funta Soli 1 Oku Rakie 3 funta masla po 42 cr cine —		2.30
22	Juna 850 — primi gotovog novca —	—	5.4
	Vina 5 olbi vina Oku Rakie —		2.48
	~~½ ... masla po 48 cine~~		

7ᵒ Serpnja jedan merov Brašna.

21 Serpnja za funta mesa. – f 14 kr

31 Serpnja 3 1/4 ℔ Masla 2 f 42 kr i 6 Colbi Vina

25 Kolovoza primi 2 f 4 k i u novcu ja primi naravcem.

U mi Kermeta primi 5 f – 6. v. još mi 6 f dobiti

osmak Drama 3 oke vina ~~i~~ i 1 Oku rakije

29ᵒ Listopada primi od Kermeta 6 f 6. 2.
primi 1 Oku Rakie

Dani	Mozejci 5608.		Muhamedanci 1264.		Sunca Izh. U.	Sunca Izh. M.	Sunca Zah. U.	Sunca Zah. M.	Duljina Dana. U.	Duljina Dana. M.	Mesec stoji u	Pravo podne U.	Pravo podne M.	Pravo podne S.	Nebeske i zračne proměne, i osobitije opazke za svakdanji život.
	IV. Tebeth.		1. Moharem												
1	25		24	2. Džuma.	7	54	4	6	8	12	♏	12	3	51	Zdravo i srětno novo lěto.
2	26		25		7	53	4	7	8	15	♐	12	4	19	Burno vrěme i mećave, trajat će do petoga.
3	27		26		7	53	4	7	8	16	♐	12	4	47	
4	28		27		7	52	4	8	8	17	♐	12	5	14	
5	29		28		7	52	4	8	8	18	♐	12	5	42	
6	1	Šebath	29		7	51	4	9	8	19	♐	12	6	8	● Mladac 6., u večer 1 u., 25 m. — Zima nestalno i větar.
7	2		30	5. Džuma.	7	50	4	10	8	20	♐	12	6	34	
8	3	18. Sab.	1	Šafar	7	49	4	11	8	22	♑	12	7	0	
9	4		2		7	48	4	12	8	24	♑	12	7	25	Sněga dosti.
10	5	Elias	3		7	47	4	13	8	26	♑	12	7	50	
11	6		4		7	46	4	14	8	28	♒	12	8	14	
12	7	Elizej	5		7	45	4	15	8	30	♒	12	8	37	
13	8		6		7	44	4	16	8	32	♓	12	9	0	☽ Prva četvart 13., u večer 1 u., 4 m. — Sněga i větra u obilju, burno i neprijazno.
14	9	Blagdan dar-	7	6. Džuma.	7	43	4	17	8	34	♓	12	9	22	
15	10	19. Sab. [vah	8		7	42	4	18	8	36	♈	12	9	43	
16	11		9		7	41	4	19	8	38	♈	12	10	4	
17	12	Emanuel	10		7	40	4	20	8	40	♈	12	10	24	
18	13		11		7	39	4	21	8	42	♉	12	10	43	
19	14	Eos	12		7	38	4	22	8	44	♉	12	11	2	[1 u., 22 m.
20	15	Blagd. des.	13		7	37	4	23	8	46	♉	12	11	19	☺ Pun měsec 20., u večer
21	16		14	7. Dž. (srětni d.)	7	36	4	24	8	48	♊	12	11	36	Sunce ulazi 20., u večer 9 u.,
22	17	20. Sab.	15		7	35	4	25	8	50	♊	12	11	52	[48 m. ≈
23	18		16		7	34	4	26	8	52	♊	12	12	8	Sněga i lěpoga vrěmena sa strašnom zimom.
24	19	Ezechiel	17		7	33	4	27	8	56	♋	12	12	22	
25	20		18		7	31	4	29	8	59	♋	12	12	36	
26	21		19		7	30	4	30	9	2	♋	12	12	49	
27	22	Nisjala smrt	20		7	28	4	32	9	4	♋	12	13	1	
28	23	Post 10 St.	21	8. Džuma	7	27	4	33	9	7	♌	12	13	13	☾ Poslědnja četvart 28., u
29	24	21. Sab.	22		7	25	4	35	9	10	♌	12	13	24	večer 1 u., 16 m. sve jednako raste zima.
30	25		23		7	23	4	37	9	14	♌	12	13	33	
31	26		24		7	21	4	39	9	18	♍	12	13	42	

Životopisne sitnice.

Toma Bakač. Kao što je zemlja hàrvatska plodna svake vàrste voćem i u uševom, kao što je mio i ugodan njezin položaj i prijatno njezino podnebje; tako je na isti način plodna i ugodna njezina pověstnica (historia). Milo je u njoj razgledati ljude glasovite, koji su svojim velebitnimi čini stekli sebi slavu neumàrlu, a nami korist i dužnost da ih slědujemo, izza sebe ostavili Od milinja zaigra ti sàrce u nědarcu i zakrěsi se radostna suza na očima, kad razmatraš krěposti, kojimi su bili urešeni oni vrědni starci naši, predji. Iz te mnogobrojne i častne àrpe evo stupa pred nas vitez svoga věka, slavodobitnik po deset i deset putah turske sile, ponos i dika imena hàrvatskoga, Toma Bakač, ban trojedne kraljevine. Godine 1584, mladjahan po dobi, ali odrastao zrělim umom i krěpkom mišicom, primi bansko žezlo. Znao jo Toma, koja je sveta dužnost skopčana s banskom častju, znao je on, da je u njegovo krilo bila izručena ova mila majka Otačbina; i zato, kao věrni izvàršitelj toli svete dužnosti, budući da joj je u ono vrěme oda svijuh stranah pogibelj prětila, ostavi běle dvòrove i meke dušeke, te s tvàrdim oklopom na pàrsima, sa kàrvavim mačem u desnici prebijao se je poljem i planinom, dělio je nepogode i tegobe s četom svojih věrnih suboracah, a postelja mu je bila tvàrda zemlja i ledeni kamen. Kod Slunja je razbio tursku vojsku, iz Kostajnice te divje došlace iztěrao i protěrao, te to im gnjězdo popalio. Kod Siska sa 8000 junakah hametom potukao vojsku glasovitoga bosanskoga paše, Hasan bega, koja je brojila do 25,000 vojnikah. U ovoj kàrvavoj bitki ostalo je na bojnom polju 12,000 Turakah, vàrhovni vojvoda Hasan paša, još tri paše, i 400 ljutih spahijah. Za bitkom je hotio Toma da pobere njezine zlatne poslědice, da idje ustopce za pobědjenim i ustrašenim neprijateljem, da mu otme onaj dio Hàrvatske, koji je bio pao u težke osmanske okove. Nu nehtěde se š njime složiti tadašnji vodja pomoćne němačke čete, general Ekenberg, koji je zlim okom gledao banove lovorike.

2. VELJAČA,

Svečen, Veljak (*slovensko-hàrvatski*).
Svićan, drujnik (*slovenski*).
Unor, (*slovačko-ćeski*).
Luty (*poljski*).
Februar, Fevralj (*ruski*).

FEBRUARIUS.

Febbrajo (*talianski*).
Février, Pluviôse (*franceski*).
Febrero (*španjolski*).
February (*englezki*).
Hornung, Wechselmond, Eismond (*nèmački*).
Böjtelö-hava, télutó (*madjarski*).

Dani	Katolikah	Evangelikah	Pravoslavnih
	Veljaća.		**Sěćanj.**
U.	1 Ignacio, Pavao, Eruberto.	Brigita	20 Evthimij velik.
S.	2 Světlo Marinje (Svěćnica), Drěnka, Cvětoje.	SvětloMarinje	21 Maksim. Ispov.
Č.	3 Blaž, Nerodim, Flodvaldo.	Vlastimil	22 Timothej i Anastas.
P.	4 Gilberto, Andria Kors., Veronika.	Veronika	23 Kliment E. Ank.
S.	5 Adelaida, Krutimir, Agata, Jaromir.	Dragomira	24 Ksenia P. mati.
6.	B Vodokarsna 5. Mat. IX. 18—26. Od pukovnikove kćeri.		Luke Zač. 76.
N.	6 Ljubivoj (*Amandus*), Dorotea, Totila.	Dorotea	25 D Grigur, Bogoslov
P.	7 Rikardo, Romualdo, Božidar (*Theodor*).	Rikardo	26 Ksenefont i druž.
U.	8 Ostromir, Marina, Stěpan Gradmondski.	Ivan od Mate	27 Joana Zl. Mošti.
S.	9 Apolonia, Ansberto, Prugin, Alto.	Apolonia	28 Efrem S.
Č.	10 Gabriela, Vilelmo, Zlatinka. Erlulf.	Eufrazia	29 Ignacija Mošti
P.	11 Željko (*Desiderius*), Božidara, Adolfo.	Eufrozina	30 Vel. Ierarhi.
S.	12 Damjan, Selimir, Žurislava, Eulalia.	Eulalia	31 Kiro i Jovan
7.	B Vodokarsna 6. Mat. XII. 31—35. Prilično je kralj. neb. zărnu gorušice.		Marka Zač. 7.
N.	13 Jordan, Gàrgur II. P., Sobieslav.	Jordan	1 *Veljača.* D Triod.
P.	14 Orgost, Jakov Muč., Pavao Muč. jap.	Valentin	2 Srětenie Gospa
U.	15 Miriboj (*Siegfried*), Faustina, Oprud.	Jovita	3 Simeon G. †
S.	16 Ilia, Ljuboslava, Tanko.	Dalibor	4 Isidor Pilus †
Č.	17 Konstantina, Blagoje, Teodol.	Konstantin	5 Agathia M. †
P.	18 Šimun bisk., Flavian, Vukadin, Mnogomil.	Konkordia	6 Vukol E. Sm. †
S.	19 Ana, Konrado, Bratimir, Sabina.	Konrad	7 Parthenij E. †
8.	B Sedamdesetača. Mat. XX. 1—16. Vinogradski poslenici i domačin.		Marka Zač. 37.
N.	20 Euhario, Niva, Kolerin.	Eleuter	8 D1 Theod. S. i Zah.
P.	21 Eleonora, Randoaldo, Unimir.	Eleonora	9 Nikifor Muč. †
U.	22 Prestolje sv. Petra Antiok, Ivana, Činislav.	P.s. Petra Ant.	10 Haralamp. M. †
S.	23 Čistan (*Reinhold*), Margareta, Basilio.	Seren	11 Vlasij S. †
Č.	24 Prestupni dan.	Prestupni dan	12 Meletij Patr. †
P.	25 Matija Ap, Roberto, Libor.	Matija Ap.	13 Martin i S.S. †
S.	26 Albercio, Valburga, Terasio.	Aleksander	14 Avksentij P. †
9.	A Šestdesetača. Luk. VIII. 4—15. Selajac i sěme posejano.		Marka Zač. 40.
N.	27 Aleksandro, Atanazia, Jaroslav.	Branislav	15 D2 Onisim Ap. †
P.	28 Leandro, Baldomir, Markvardo.	Božidar	16 Pamfil M. †
U.	29 Osvaldo, Dositej, Iveta.	Leander B.	17 Theodor T. †

Dnevnik.

Dan.		Dohodak.	Trošak.
	Stipan sukasa ima oku rakije	~~16 groš~~	48x
	Funtu slanine	~~14 groš~~	42x
	prim gotovog novca — — —	5	6 —
	funtu slanine — — —	—	42x.
	jedan kruh — — — —	—	30.
	Gjuka Mikrović pun		
	Na mi posla 3 merov	—	25	30 b.v.
	Žita po 8/30x čini	—	10	— b.v.
	gotov novca — —	—	14	30. b.v.
	Gotovog novca. — — —		

lipnja 27 junicə naturalase
6 Serpnja Vidrulja naturalase.
25. Lipnja 853 Beca natelalase.
20 Serpnja 853. milka v.o
28 Serpnja 853 vidralja naturalase

Dani	Mojsijevci 5608. V. Šebath	Muhamedanci 1264. 2. Šafar.	Sunca Izh. U.	Sunca Izh. M.	Sunca Zah. U.	Sunca Zah. M.	Duljina Dana. U.	Duljina Dana. M.	Mjesec stoji u	Pravo podne U.	Pravo podne M.	Pravo podne S.	Nebeske i zračne promjene, i osobitije opazke za svakdanji život.
1	27	25	7	20	4	41	9	22	♒	12	13	51	Větar studeno
2	28 Habakuk smrt	26	7	18	4	43	9	26	♒	12	13	58	Svetjenje svěćah
3	29 Antiok	27	7	16	4	45	9	30	♒	12	14	5	
4	30	28 9.Džuma.	7	15	4	46	9	33	♓	12	14	10	Sajam u Sisku.
5	1 Adar 22 Sab	29	7	14	4	47	9	35	♓	12	14	15	● Mladac 5., u jutro 3 u., 0 m.
6	2	1 Rebi-elavel	7	12	4	49	9	38	♓	12	14	20	Zima nestalno i vetra.
7	3	2	7	11	4	50	9	41	♓	12	14	23	
8	4	3	7	9	4	51	9	43	♓	12	14	25	Velika zima.
9	5 Jakob	4	7	8	4	53	9	46	♓	12	14	27	
10	6	5	7	6	4	55	9	50	♓	12	14	28	
11	7 Post T.M.	6 10. Džuma	7	4	4	57	9	54	♈	12	14	28	☽ Pàrvi četvàrt 11., u večer
12	23 Sab	7 Med. p. Stol	7	2	4	59	9	57	♈	12	14	29	9 u., 13 m.
13	9	8	7	0	5	0	10	0	♈	12	14	26	Jaka bura i oštra zima.
14	10	9	6	59	5	2	10	4	♈	12	14	24	
15	11 Jaso	10	6	57	5	4	10	8	♈	12	13	21	
16	12	11 Sveta noć	6	56	5	6	10	11	♈	12	13	18	Burno kiša i větar.
17	13 Post Estl.	12 Narodj Muh	6	54	5	7	10	14	♈	12	13	13	
18	14 Fur. Ham. S.	13 11. Dž.	6	52	5	9	10	18	♉	12	13	8	[1 m.
19	15 24. Sb. Su-	14	6	50	5	11	10	22	♉	12	13	2	☽ Pun měsec 19., u jutro 5 u.,
20	16 [sur Fur.	15 Sretni d.	6	48	5	13	10	26	♉	12	13	56	Sunce ulazi 19., u večer 0 u.,
21	17	16	6	46	5	15	10	30	♉	12	13	49	[27 m. u ♓
22	18	17	6	45	5	16	10	33	♉	12	13	41	Toplo i větar.
23	19	18	6	43	5	18	10	36	♊	12	13	33	
24	20 Jonas	19	6	42	5	19	10	39	♊	12	13	24	
25	21	20 12. Džuma	6	41	5	21	10	42	♊	12	13	15	
26	22 25 Sab.	21	6	40	5	22	10	44	♊	12	13	4	
27	23	22	6	38	5	23	10	46	♋	12	13	53	☾ Poslědni četvàrt 27., u jutr.
28	24	23 Muhameda	6	37	5	24	10	48	♋	12	12	52	8 u., 39 m.
29	25	24 [smàrt	6	35	5	26	10	51	♋	12	12	42	Kiše, bura.

I tako ova bitka oslobodi istinabog današnju Hàrvatsku od turskih verigah, ali joj nedonese one neizměrne koristi, koje bi bila mogla donesti, i neoslobodi tužećù bratju, koja i dan današnji nemilo odcěpljena od svoje otačbine i milog roda, cvili pod gvozdenom desnicom osmanskog koléna.

»Ej nevěro, nigdi te nebilo!
Ej neslogo, nebilo ti traga!«

Nemogući Toma izvesti, sam što je u svome sàrcu žarko želio; da bi barem kako nadoknadio za ono, što mu je zloba iz rukuh otela, nepovrati se namah kući, nego sa svojom věrnom četom ode od grada do grada, vlastitom rukom popravljati porušene šance, obaljene nasipe i prodarte zidove. Ovaj je primĕr svoga bana tako dobre Hàrvate ganuo, da je sve mužko i žensko poletělo na posao. Glas njegove hrabrosti i plemenitog sàrca pukao je do Rima i Madrida, tadašnji bo mu je papa pisao list pun hvaljenja i radovanja, a Filip ga II. redom zlatnoga runa obdario. Godine 1595., jer su mnogi zavidili njegovoj slavi i dalekom glasu, te svagdě mu prěčili i put zatěcali, volio se je zahvaliti na baniji, nego raztàrgati unutàrnjom razprom onu ljubljenu zemlju, koju je svojim pàrsima branio korak po korak od tudjeg nasilja. Godine 1608 podiže se opet càrn oblak nad Hàrvatskom. U potrĕbi svak ište junaka. Zato ponudiše i Tomi jednodušno isti njegovi protivnici odrečenu čast, i on ju primi dragovoljno, samo da priskoči u pomoć majci u nevolji. Nu pogibelj se za malo utiša, a on videći, da je otačbina u miru, odstupi po drugi put od banije, i sprovede u mirnoj samoći ostale dane svoga slavnoga života, u svome gradu Krapini, gdě se je godine 1644. i prestavio, te od tole màrtvo njegovo tělo u Zagreb donešeno, i u stolnoj càrkvi sv. kralja sahranjeno.

Služiti Otačbini, da se mogu dobiti laglje blištavi naslovi, pretile časti, to nije baš velika slava; ali tražiti časti i naslove, da se laglje može koristit svojoj otačbini, pak kad joj se je koristilo, tih se častih i naslovah i odreći, to je slava u najvišjem stupnju, i u najplemenitijem smislu; taka dakle neka bude starini hàrvatskom, banu Tomi Bakaču.

V—ć

METELWIN DIGITAL LIBRARY

3. OŽUJAK,

Sušec, Gergurjevčak (*slovensko-hàrvatski*).
Sušic, postnik, brezen, tretnik (*slovenski*).
Brezen (*slovačko-češki*).
Marzec (*poljski*).
Mart (*ruski*).

MARTIUS.

Marzo (*talianski*).
Mars, Ventôse (*francezki*).
Marzo (*španjolski*).
March (*englezki*).
Thaumonat, Windmonat, Knospenm. (*nèmački*).
Böjtmás'hava, tavaszelö (*madjarski*).

Dani	Katolikah	Evangelikah	Pravoslavnih
	Ožujak.		**Veljača.**
S.	1 David, Bělan, (*Albin*), Gorimir.	Branibor	18 Lav. P.R. †
Č.	2 Dragutin dobri, Prostoljub (*Simplicius*)	Karlo F.	19 Archip. Ap. †
P.	3 Asterio, Miroslav (*Friedrich*), Kunegunda	Kunegunda	20 Lav E. †
S.	4 Kažimir Poljski kr., Basino bisk. tàrst.	Adrian	21 Timoth. P. †
10.	A Pedesetača. Luk. XVIII. 31—43. Ozdravljenje slěpca.		Marka Zač. 47.
N.	5 Euzebio, Ljepozar, Koletta.	Fridolin	22 D3 Evgenij M. †
P.	6 Fridolin, Janja, Milivoj.	Fridrik	23 Polikarp E. Sm. †
U.	7 Bruno, Toma Akv, Ružica. [Velimir.	Bogomil	24 Prestupni dan †
S.	8 Čista sreda (pepelnica), Blažena (*Beata*), †	Filemon	25 Obr. Gl. Joan Kr. †
Č.	9 Ciril i Metod, Rebeka, Franja Udova.	Ciril i Metod	26 Tarasij P. Konst. †
P.	10 Bonifacio, Aleksandro, 40 Muč., Kajo. †	Škender	27 Porfirij E. Gaz. †
S.	11 Tomislav, Heraklio, Danica †	Ružoslava	28 Prokop Dek. †
11.	A Čista. Mat. IV. 1—11. Isusa u pustinji vrag napastuje.		Joana Zač. 41.
N.	12 Gàrgur IX., Istidar, Rugiulo.	Gàrgur IX.	29 C4 Vasilij Spostn. †
P.	13 Ružena (*Rosina*), Nicefor, Družica.	Salamon	1 *Ožujak.* Evdok. P †
U.	14 Djelimir, Matilda, Hildeberto.	Eutik	2 Theodot E. †
S.	15 Nedozor, Saturnio, Sofia. Kvatr. †	Longin	3 Evtropij M. †
Č.	16 Heriberto, Zlatibor, Ravina.	Cirjak	4 Gerasim Pr. †
P.	17 Agrikola, Deržavin, Gertruda. †	Gertruda	5 Konon M. †
S.	18 Slavoljub, Aleksandro, Pauna. †	Anselmo	6 42 Mučeniki †
11.	A Pačista. Mat. XVII. 1—9. Isus se preobrazuje.		Joana Zač. 1.
N.	19 Josip, Ljubomil (*Amant.*), Alkmundo.	Jaroslav	7 C5 Sv. v. Her. †
P.	20 Ambrozio, Jačim, Luneta.	Rupreht	8 Teofilakt E. †
U.	21 Vukadin (*Lupicin*), Benko, Enduno.	Benedik	9 40 Mučeniki †
S.	22 Dobroljub (*Benignus*), Bogohval (*Gott-*	Kasimir	10 Kodrat i Drug. †
Č.	23 Nikola Fr., Krešimir, Teodosia. [*dank.*	Eberhard	11 Sofronij Patr. †
P.	24 Gabriel, Romulo, Podivin.	Teodor	12 Theofan. Prep. †
S.	25 Blagověst BDM., Dula, Ireneo.	Blagověst	13 Nikifor. Pr. M. †
13.	A Bezimena. Luk. XI. 4—15. Isus vraga iztěruje iz němoga.		Joana Zač. 65.
N.	26 Manojlo, Radovit, Olimpia.	Emanuel	14 C6 Venedikt Prep †
P.	27 Ruprehto, Vrelovoj, Jaslav.	Augusta	15 Agapij M. †
U.	28 Janja, Zežamil, Andjelika.	Feliks B.	16 Savin i Papa †
S.	29 Jonas M., Augusta, Lubor.	Jonas	17 Aleksij C. B. †
Č.	30 Gvido, Rikardo, Belka.	Kvida	18 Kiril Arh. †
P.	31 Klonimir, Amadeo, Balbina.	Benjamin	19 Hris. i Darij †

Dan.		Dohodak.	Trošak.
27.	Travnja Blagojin momak .	250 Komada sijeno	
	Lazar Cvijanović	250	
	Petko Gvozdenović	270	
	Marko Mitrović	260	

Eva Pinterica ima Pet dana za služiti
na dan po računajuć čini

Dani	Mozejci 5608.	Muhamedanci 1264.	Sunca Izh. U.	Sunca Izh. M.	Sunca Zah. U.	Sunca Zah. M.	Duljina Dana. U.	Duljina Dana. M.	Mjesec stoji u	Pravo podne U.	Pravo podne M.	Pravo podne S.	Nebeske i zračne proměne, i osobitije opazke za svakdanji život.
	VI. Adar.	3. Rebielavvel.											
1	26 Jezaja	25	6	34	5	27	10	54	♒	12	12	30	Mutno i zima.
2	27 Hazod	26	6	32	5	29	10	57	♒	12	12	18	Kiša i mutno.
3	28 Rev. E. Ant	27 13. Džuma	6	31	5	30	11	0	♒	12	12	5	
4	29 26 Sab.	28	6	29	5	32	11	4	♒	12	11	52	
5	30	29	6	27	5	34	11	7	♓	12	11	38	● Mladac 5., u večer 2 u.,
6	1 V'Adar	30	6	26	5	35	11	10	♓	12	11	24	35 m. — Pomarčina sunca
7	2	1 Rebi elaker	6	24	5	37	11	14	♓	12	11	10	5. Ožujka kod nas se ne-
8	3	2	6	22	5	39	11	17	♓	12	10	55	će viděti.
9	4	3	6	21	5	40	11	20	♈	12	10	40	Toplo nu u jedno mutno.
10	5	4 14. Džuma	6	19	5	42	11	24	♈	12	10	24	
11	6 27. Sab.	5	6	17	5	44	11	27	♈	12	10	9	
12	7	6	6	16	5	45	11	30	♉	12	9	52	☽ Parvi četvàrt 12., u jutro
13	8	7	6	14	5	47	11	34	♉	12	9	36	5 u., 59 m.
14	9	8	6	12	5	49	11	38	♉	12	9	19	Kiša i mutno.
15	10	9	6	10	5	51	11	42	♊	12	9	2	
16	11 Post Esth.	10	6	8	5	53	11	46	♊	12	8	45	Lěpo i toplo.
17	12	11 15. Džuma	6	6	5	55	11	50	♊	12	8	27	
18	13 28. Sab.	12	6	4	5	57	11	54	♊	12	8	9	
19	14 Fur. Ham.	13 Sr̀tni d.	6	2	5	59	11	58	♋	12	7	51	☺ Pun měsec 19., u večer
20	15 ŠušanFur.	14	6	1	6	0	11	1	♋	12	7	33	10 u., 28 m. — Sunca ulazi
21	16	15	5	0	6	1	11	3	♋	12	7	15	20., u večer 0 u., 35 m. u ♈
22	17	16	5	58	6	3	11	6	♋	12	6	57	Prolětje nastaje.
23	18	17	5	56	6	5	11	10	♌	12	6	38	
24	19	18 16. Džuma	5	54	6	7	12	14	♌	12	6	20	
25	20 29. Sab.	19	5	53	6	8	12	17	♌	12	6	1	Sněg i zim.
26	21	20	5	51	6	10	12	20	♍	12	5	43	Mutno, zima popuštja.
27	22	21	5	49	6	12	12	24	♍	12	5	24	
28	23	22	5	47	6	14	12	28	♍	12	5	5	
29	24	23	5	45	6	16	12	31	♎	12	4	47	☾ Poslědnja četvart 29., u
30	25	24	5	44	6	17	12	34	♎	12	4	29	jutro 2 u.. 36 m.
31	26	25 17. Džuma	5	42	6	19	12	38	♎	12	4	10	

Càrni Gjorgje. Čověk koji se podigne iz siromaške kolibice, od prostoga koléna, medju narodom sgàrbljenim pod težkim jarmom groznog samovoljca, koji razprostre slobodni pogled po robujućoj bratji i reče ganut u junačkom sàrcu: »Vi nećete nositi više te verige težke, ja ću ih razvàrnuti s vama skupa, a biti će nam u pomoći onaj Bog, koji nije nikoga u okovih stvorio, koji tìmi rěčmi uzdàrma svoj rod, ogreznut od stolětjah u dubokom robstvu i prognanstvu, koji od siromašne raje stvori narod slobodan i krěpak,« — taj je čověk zaslužio, da se njegovo ime kao uzvišenog blagočinitelja čověčanstva slavi po čitavom širokome světu, gdě Bog boguje, i sveta ljubav pravice i slobode stanuje.

Ako je to istina, imademo i mi Jugoslavjani takog čověka, takog blagočinitelja čověčanstva, takoga stvora, u kome se je obilnija pojavila iskra svetvorećeg uma božjega, imademo, velju, i mi Càrnog Gjorgja, koji se je porodio god 1768. u selu Topoli, medju tada robujućimi Sàrbljì, a sada uslěd njegovog viteštva i umnog ravnanja, slobodnom i čvàrstom granom naroda slovinskoga.

Još od puke mladosti, počeo je pokazivati neizměrnu màrzost prama potlačiteljem svoga roda. U dvadesetoj godini svoga života tri je běsne osmanlije sa životom razstavio, kad su mu bile došle u kuću silu činiti i razvlačiti sakupljenu sirotinju; čega radi morade izstupiti iz otačbine i preseliti se u Srěm, nu godine 1791. povrati se Gjorgje opet u krilo svoje stare kukajuće majke, koja je očekivala od njega ono najmilije blago, što joj je drugi Gjorgje, zemljica mu kosti izmetala, bio nemilo i svetogardno izdao u osmanske ruke, zlatnu t.j. slobodu i staru slavu sàrbskoga plemena. U ono vrěme běsnile su po Sarbiji tri aždaje, tri dahije, janjičarske, koje su otimale od siromašne raje, što im se je dopadalo, i ubijali, tko je imao ili više blaga, ili sarca i smělosti. Kàrv protěče na potoke, diže se jauk i bugarenje od jednog kraja Sarbije do drugog, šume i gore napuniše se běžećimi pred dahinskim mačem. Gjorgje nemože više da čuje kako gorko cvile majke i ljubovce, kako Sarbiu ostaje bez svoje děce pusta i čemerna. Samo sa dva pistolja za pojasom i s puškom u ruci podiže se Dika od Topola bez vojske bez pomoći.

METELWIN Digital LIBRARY

4. TRAVANJ,

Traven, Jurjevčak (*slovensko-hàrvatski*).
Mali traven, šternik (*slovenski*).
Duben (*slovačko-češki*).
Kwiecien (*poljski*).
Aprělj, Aprilis (*ruski.*)

APRILIS.

Avrile (*talianski*),
Avril, Germinal (*francezki*).
Abril (*španjolski*).
April (*englezki*).
Keimemond, Ostermond, Lenz, Frühjahr (*nèmački*).
Sz-György hava, tavashö (*madjarski*).

Dan	*Katolikah*	*Evangelikah*	*Pravoslavnih*
	Travanj.		**Ožujak.**
S.	1 Gomir, Hugo, Ema. Božidara.	Božidar	20 Obit. S. Save ✝
14.	A Srědoposna. Joan VI. 1—15. Isus nahranjuje 5000 ljudih.		Marka Zač. 69.
N.	2 Franjo od P., Rozamunda, Mužívoj.	Ljubica	21 C7 Jakov E. ✝
P.	3 Dario, Žarkoljub, Oprud, Irena.	Rihard B.	22 Vasilij Presv. ✝
U.	4 Platon, Duhomir, Rozimila, Isidor.	Ambrosia	23 Nikon Prep.
S.	5 Vinko, Milica, Juliana, Irena.	Emilia	24 Artemij E.
Č.	6 Vilibaldo, Bolemil, Nebodar (*Coelestin.*).	Ireneo	25 Blagověštenje
P.	7 Herman, Alberto, Sàrdcovoj.	Eberhard	26 Sob. Arh. Gav.
S.	8 Dionisio, Radimir, Albreht.	Valter	27 Matrona Mati.
15.	A Gluha. Joan VIII. 46—50. Židovi hoće da Isusa kamenuje.		Joana Zač. 14.
N.	9 Dimitrije. Bogoslav, Euberto.	Dimitrija	28 C8 Ilarion i Stěp. Č.
P.	10 Antonia, Žižko, Ezekiel.	Daniel	29 Marko Ep.
U.	11 Udalrik, Godoberta, Valtruda.	Izak	30 Joan Lěstvičnik
S.	12 Julio, Domamil, Alferio.	Julio	31 Ipatij E. Gargur
Č.	13 Hermenegilda, Natul, Silorad.	Emilia	1 *Travanj.* M.E.P.
P.	14 Jadviga, Valerian, Tiburcio.	Bogovoj	2 Tito Čudotvor.
S.	15 Bogoboj (*Fürchtegott*), Basilea, Anastas.	Gorislav	3 Nikita Ispov.
16.	A Cvětna. Mat. XXI. 1—9. Isus slavno uveden u Jerusolim.		Joana Zač. 12.
N.	16 Aron, Kordula, Imovlad.	Lambert	4 C9 Josip i Georg M.
P.	17 Rudolfo, Stěpan, Jelisava.	Eberhard	5 Theodul i Agathon
U.	18 Andrija H., Aja, Miril.	Valerian	6 Evtihij Arhiep.
S.	19 Rastimir (*Crescentius*), Konrad. Ovida.	Ema	7 Georg E. Mel.
Č.	20 Vel. Četvàrtak, Hildegunda, Budil, Teotin.	Vel. Četvàrtak	8 Irodion Ap.
P.	21 Vel. Petak, Bruno, Ljuboslav, Anselmo.	Vel. Petak	9 Evpsihij M.
S.	22 Vel. Subota, Leonida, Nataniel, Sinogor.	Vel. Subota	10 Terentij M. i Dr.
17.	A Uskàrsna. Mark. XVI. 1—7. Isus uskàrsne.		Joana Zač. 34.
N.	23 Uzkàrs (Uzam), Vojtěh (*Adalberto*) bisk.	Uzkars	11 C Voskres. N. (Ant.)
P.	24 Uskàrsni Ponedělјak, Gjurgjevo, Žeželjan.	Uzkars. Pond.	12 Voskres P. (Vasilij.)
U.	25 Marko Ev., Dobrotiva (*Bonadona*), Anian.	Marko Ev.	13 Voskres U. (Artem.)
S.	26 Basileo, Litoman, Tugomir.	Marcelin	14 Martin P. R.
Č.	27 Tertulian, Mamivoj, Stanko.	Anastazia	15 Aristar P. i T.
P.	28 Živko, Božidara, Pamfilia.	Živko M.	16 Agapit I. i H.
S.	29 Roberto, Antonia, Markomir.	Sibila	17 Simeon Pero.
18.	A Mlado uskàrsna. Joan XX. 10—31. Isus ulazi kroz zatvorena vrata.		Joana Zač. 56.
N.	30 Kata Sien, Eutropio, Polanin.	Eutropia	18 C1 Joan Uč. G. D.

Dnevnik.

Dan.		Dohodak.	Trošak.
	Franjo Lukačević stupi u službu i pogodi na godinu	50 f. u B. V.	
	i započe služit od 15a Lipnja 850.	- -	-
	izplest.		
	Pogodi sa Adamom Gergurićem Mesarom Kož u Drenju za 10 f. b. V. i Kože Taor po 15 f. b. V.		
	u Jim Koža dwoje kapare	5 f. b. V.	- -
	Za dve Kože plati - - -	15 f. -	- -
	Za dve Kože plati	15 f. -	- -

Eva Pinterich ~~r~~ radila 6 Dana

Jura Novoselić odnio u Zagreb 1 Ak ban

Šnider 1 Akovce [illegible] sko.

Dani	Mozejci 5608. VII. Nisan.	Muhamedanci 1264. 4. Rebielaker.	Sunca. Izh. U.	Sunca. Izh. M.	Sunca. Zah. U.	Sunca. Zah. M.	Duljina Dana. U.	Duljina Dana. M.	Mèsec stoji u	Pravo podne U.	Pravo podne M.	Pravo podne S.	Nebeske i zračne promène, i osobitie opazke za svakdanji život.
1	27 30 Sab.	27	5	41	6	20	12	41	♑	12	2	32	
2	28	28	5	39	6	22	12	44	♒	12	3	34	
3	29	29	5	37	6	24	12	48	♒	12	3	16	
4	1 Nisan	30 [-avel	5	35	6	26	12	52	♒	12	2	58	● Mladi mèsec 4., u jutro 0 u., 19 m. — Sad kiša sad snèga onda pako lèpoga vrèmena.
5	2 Smart dètce	1 Džemadi-el	5	33	6	28	12	56	♓	12	2	40	
6	3 [Arona	2	5	31	6	30	13	0	♓	12	2	25	
7	4 Lukas	3 18 Džuma	5	30	6	31	13	3	♈	12	2	6	
8	5 31. Sab	4	5	29	6	32	13	5	♈	12	1	49	
9	6	5	5	27	6	34	13	8	♉	12	1	32	
10	7 Mathez	6	5	25	6	36	13	12	♉	12	1	15	☾ Parva četvart 10., u večer 4 u. 5 m. — Magla, vètar, studeno, posle nèki lèpi dani.
11	8	7	5	23	6	38	13	16	♉	12	0	59	
12	9 Methusal.	8 Aliin porod	5	22	6	39	13	19	♉	12	0	43	
13	10 [Post.	9	5	20	6	41	13	22	♉	12	0	27	
14	11 Menase	10 19. Džuma	5	18	6	43	13	25	♊	12	0	2	
15	12 32. Sab	11	5	17	6	44	13	28	♊	11	59	57	
16	13	12	5	15	6	46	13	32	♊	11	59	42	
17	14 Več.	13 Srètni d.	5	13	6	48	13	35	♋	11	59	28	
18	15 Poč.	14	5	12	6	49	13	38	♋	11	59	14	☽ Pun mèsec 18., u večer 3 u., 49 m. — Sve ugodnie vrème.
19	16 2.	15 Alina sm.	5	10	6	50	13	42	♋	11	59	0	
20	17 3.	16	5	8	6	53	13	46	♌	11	58	47	
21	18 4.	17 20. Džuma	5	6	6	55	13	50	♌	11	58	34	Sunce ulazi 21., u jutro 0 u., [34 m. u ♉
22	19 5 33. S	18	5	4	6	57	13	54	♌	11	58	21	
23	20 6.	19	5	3	6	58	13	57	♍	11	58	10	Gusta magla.
24	21 7.	20 Osvojenje ca-	5	1	7	0	14	0	♍	11	57	58	
25	22 Konec Fez.	21 [rigrada	4	59	7	2	14	3	♍	11	57	47	
26	23 Izruk	22	4	58	7	3	14	6	♎	11	57	37	☾ Poslèdnji četvart 26., u večer 3 u., 38 m.
27	24	23	4	56	7	5	14	10	♎	11	57	27	
28	25	24 21. Džuma	4	54	7	7	14	14	♎	11	57	17	
29	26 34. Sab.	25	4	52	7	9	14	17	♏	11	57	8	
30	27 Nehemia	26	4	51	7	10	14	20	♏	11	57	0	

Fezah Vuzem

Ali na njegov glas kao iz màrtvoga sanka probudjena, sleti se oko njega malo da ne sva sàrbska momčad, s kojom je za kratko taka čuda junaštva počinio, da su za četiri godine u njegovih rukuh bili ključi svijuh sàrbskih gradovah, pred njegovim su nogami ležale màrtve glave triuh ljutih Dahijah, pod njegovom je vlasti odlanula sva Sàrbija a Turetu u njoj nije niti traga bilo. Pod ovim priprostim ženiom, koji nije niti u školah vojničku znanost naučio, niti od očitih primèrah glasovitih ljudih primio, bile su se tako pojunačile njegove čete, da je godine 1805 sa 7000 drugovah potèro sa bojnoga polja Hafis pašu sa njegovih 40,000. Iste godine uzbio, raztèro i potèro Ibrahim pašu skadarskoga sa 45,000 višjom stranom sve najljutijih Arnautah. Slèdeće godine pobèdio je pašu vidinskoga i vojsku mu od 40,000 što potuko, što zarobio, što preko sàrbske granice beztraga pretèrao. Bog zna bili sada cvilila ikakva slavjanska majka pod jarmom Osmanovim, da bude Gjorgje našao više sloge u svojih vodjah. — Ali je valja sudjeno, da ovi otrovni càrv nemora vèkom da grize inače krèpke žile slovinskoga stabla. – Godine 1813. kad se je s tolikom kàrvju mir Europe ustanovio, morade i Gjorgje izstupiti iz junačke staze, i ostaviti svetu zemlju svoga narodjenja i svoje slave. Težkim sàrcem i licem oblitim groznimi suzami reče Gjorgje Sàrbiji »s bogom« nu tèšilo ga je to, što je mislio, da će joj za kratko u bolje i shodnie vrèmе na pomoć doći, ali ljuto prevari ga nada! Sprovede topolski sokol u Besarabiji bezposlice četir godine, a napokon nemogući više sàrcu odoleti, povrati se ma bilo što bilo u zemlju, koju je on bio svojom kàrvju, neprestanim trudom i borenjem odkupio. Ali neplač' sàrce na tolike jade . . . . na mèsto razkriljenih nèdarah i gàrljenja u toj istoj zemlji susrète ga nemila smàrt od nemile i proklete ruke. Jest Nikola i Vuica uzeli su život otcu i izbavitelju svome i svoga naroda, ali taj pogubljeni otac i izbavitelj živi i živit će dokle bude sunca i mèseca u sàrcih svoje Sàrbadie; njegovo ime pomladjuje se od dana, do dana i razprostire se njegova uspomena gdègod slobodno sàrce kuca. Dočim ime njegovih kàrvnikah, ko càrna sablaz, koju progone proklinjanja cèloga naroda, vàrti se po sàrbskoj zemlji, Gjorgje se veseli iz krila božje milosti videći svoga drugorodjenoga, kako je sakupio okolo sebe zlatne plodove njegovog znoja, i kako produžuje po svome ljubljenom rodu tiho blagostanje i krèpki život, koji dug i slavan bio jednom i drugom.

V—ž—ć

METELiWiki Digital Library

5. SVIBANJ,

Rožnjak, Filipovčak (*slovensko-hàrvatski*).

Velki tvaven, majnik, petnik (*slovenski*).

Květen, Maj (*slovačko-češki*).

Maj (*poljski*).

Maj (*ruski*).

MAJUS.

Maggio (*talianski*).

Mai, Floréal (*francezki*).

Mago (*španjolski*).

May (*englezki*).

Laubmonat, Blütenmonat, (*němački*).

Tavaszutó, pünkösdhava (*madjarski*).

Dani	*Katolikah*	*Evangelikah*	*Pravoslavnih*
	Svibanj.		**Travanj.**
P	1 Filip i Jakop Apost., Walpurga. Amador.	Filip i Jak. Ap.	19 Joan Vethop.
U.	2 Atanas, Vladovit, Gaubert.	Vladovit	20 Teodor
S.	3 Našastje sv. Križa, Ničislav, Hildebert, ●	Naš. sv. Križa	21 Januar i Aleks.
Č.	4 Florian, Vitomil, Glateo. [Mladen.	Florian Mnč.	22 Teodor Syk.
P.	5 Tihomil (*Pio V. papa*), Mezon.	Bogovoj	23 Gjurgjevo
S.	6 IvanDam., Protogen bisk. Zadarski.	Ivan pr. vr. L.	24 Sava Strat.
19.	Po Uskàrsu 2. Ivan X. 11—16. Ja sam pastir dobar.		Joana Zač. 27.
N.	7 Stanislav, Gvstin, Petrumil.	Bogomir	25 C2 Marko Ev.
P.	8 Miholjice, Viktor Muč., Sestrogor.	Stanislav	26 Vasil A.S.
U.	9 Gàrgur N., Silvèrad, Dobroslava (*Benigna*)	Hiob	27 Šimeon srod. G.
S.	10 Izidor, Antonin, Blagozvan (*Beatus*), ☽	Vladislav	28 Jason i Sosip.
Č.	11 Adolfo, Tješimir, Mamerto.	Bogoljub	29 9 Mučeniki
P.	12 Svevlad (*Pancratius*), Domitila, Akileo.	Svevlad	30 Jakov brat Joan.
S.	13 Božo (*Natal.*), Dragimir, Litorad, Gliceria	Bogoslav	1 Svibanj. Jeremij Pr
20.	Po Uskàrsu 3. Ivan XVI. 17—22 Do mala čete me viděti opet.		Mate Zač. 38.
N.	14 Bonifacio bisk., Dula, Erimberto.	Kristian	2 C3 Atanas P.A.
P.	15 Sofia, Andrija M., Pavao Mis.	Prostoljub	3 Timot i L.
U.	16 Ivan Nep., Sara, Šimon kar.	Ivan Nepom.	4 Pelagia
S.	17 Raso, Paskal, Ubaldo B., Bruno.	Jodok	5 Irina Mučenica
Č.	18 Ascelina, Sobjeslav, Kuniberto. ☹	Libor	6 Jov. Mnogostr.
P.	19 Ivo, Isaura, Prudencio.	Božitěh	7 Našastje č. †
S.	20 Bernardin Fr., Zizmor, Bandelio.	Atanas	8 Joan E. Arsen.
21.	Po Uskàrsu 4. Ivan XVI. 5—16. Idem k onome, koi me je poslao.		Mate Zač. 9.
N.	21 Sréćko, Goderiko, Alvar.	Goderik	9 C4 Moć S. i Nik.
P.	22 Milan, Helena, Julia, Dobrosav.	Emil	10 Simon Ap.
U.	23 Zelimir (*Desiderius*), Mihajlo, Ano.	Desiderio	11 Mokij
S.	24 Unimir, Darko, Ivan, Ester.	Suzana	12 Epifanij
Č.	25 Vàrban P., Dionisio, Maksimiljan Jer.	Gàrgur papa	13 Glykerij
P.	26 Augustin, Koto, Zakaria, Zdravko. ☾	Filip Ner.	14 Isidor M.
S.	27 Cvětoje (*Florentin*), Beda, Mandalina.	Ivan	15 Pahomij V.
22.	Po Uskàrsu 5. Ivan XVI. 23—30. Ako budete šta molili u ime moje od Otca.		Mate Zač. 18.
N.	28 Vilelm. Gomir, Cerauno, Milivoje.	Jaroboj	16 C5 Teodor Osv.
P.	29 Konstantin, Ciril M., Teodozia. Molitv. d	Maksimiljan	17 Andronik A.
U.	30 Milica, Ferdinand, Samovit.	Slavoljub	18 Teodot M.
S.	31 Petronila, Angjela, Dobrašin.	Angjela	19 Patrik E.

Dan.		Dohodak.	Trošak.
	gribesich - - - - - - -	2 rakije	23 f akov
	toma Drekalo - - - - - - - -	2 rakije	26 f akov
	imra noganov - - - - - - - -	2 rakije	30 f akov
	slatinika kallich - - - - - - -	1 akov	22 f akov
	stanko Dožur - - - - - - -	pol akova	12 f
	jakob cucija - - - - - - -	4 akova	29 f akov
	stanko Dožur prodomi vino - - -	~~30 f~~ - -	30 f
	jakob cucija prodomi vino - - - -	4 akova	40 f
	jedan mirov zobi - - - -	- - -	2 f
	jedan mirov zita - - - - -	- - -	3 f
	jozo Dlazevich - - - - -	3 akova	25
	zobi - - - - - - -	3 mirova	2 f 30
	zita - - - - - - - - -	2 f	
	kukuruza - - - - - - -	3 f 30	

Krainci uteli Krajna 57½ ft
gotovoj Novca — — 5 ft srebra
gotovoj novcu 12 ft —
Za pismo na Poštu — 19 kr.

2
172 / 80 / 36
3 - 27
5
12 9
20 / 36

Dani	Mozejci 5608.	Muhamedanci 1264.	Sunca Izh. U.	Sunca Izh. M.	Sunca Zah. U.	Sunca Zah. M.	Duljina Dana. U.	Duljina Dana. M.	Mesec stoji u	Pravo podne U.	Pravo podne M.	Pravo podne S.	Nebeske i zračne proměne, i osobitije opazke za svakdanji život.
	VIII. Ijar.	5. Džemadielavel											
1	28	27	4	50	7	11	14	23	♒	11	56	52	
2	29	28	4	48	7	13	14	26	♒	11	56	45	
3	30	29	4	47	7	14	14	28	♓	11	56	38	● Mladac 3., u jutro 8 u., 32 m
4	1 Ijar	30 [ak	4	46	7	15	14	30	♓	11	56	32	Vedro nebo.
5	2 Nabah	1 Džemadi-el	4	45	7	16	14	32	♓	11	56	26	
6	3 35 Sab.	2 Arkandj Gabr	4	43	7	18	14	35	♈	11	56	21	
7	4 Nikan	3 [Muhamedu	4	42	7	19	14	38	♈	11	56	17	Krasno i ugodno.
8	5 Post	4	4	41	7	20	14	41	♈	11	56	13	
9	6	5	4	39	7	22	14	44	♉	11	56	10	
10	7 Càrkve Pos.	6	4	37	7	24	14	47	♉	11	56	7	☽ Pàrvi četvàrt 10., u večer 4 u., 14 m.
11	8	7	4	36	7	25	14	50	♉	11	56	5	
12	9 Noë	8 23 Džuma.	4	34	7	27	14	54	♊	11	56	3	Obdan vručina u večer ugodna kiša.
13	10 36 Sab	9 Ebubekirov	4	33	7	28	14	57	♊	11	56	2	
14	11 R D	10 [porod	4	31	7	30	15	1	♋	11	56	1	
15	12 Post	11	4	30	7	31	15	3	♋	11	56	1	
16	13	12	4	29	7	32	15	5	♋	11	56	2	
17	14 Četàrt pàrv	13 Srětni d.	4	28	7	33	15	7	♌	11	56	3	
18	15	14	4	27	7	34	15	9	♌	11	56	5	○ Pun měsec 18., u jutro 7 u., 59 m.
19	16 Okozias	15 24. Dž.	4	25	7	36	15	12	♌	11	56	7	
20	17 37 Sab.	16	4	24	7	37	15	15	♍	11	56	10	
21	18 Lag-Boem	17	4	23	7	38	15	17	♍	11	56	13	Sunce ulazi 21., u jutro 0 u., 45 m. u ♎
22	19	18	4	22	7	39	15	18	♎	11	56	17	
23	20	19	4	22	7	39	15	19	♎	11	56	21	
24	21 Filip	20 Fetiminov	4	21	7	41	15	21	♎	11	56	26	
25	22 [Gàrk	21 [porod	4	20	7	41	15	22	♏	11	56	32	
26	23 Obladanje	22 25. Džuma	4	19	7	42	15	24	♏	11	56	38	☾ Poslědni četvàrt 26., u jutr. 1 u., 4 m.
27	24 38. Sab.	23	4	18	7	43	15	26	♐	11	56	44	
28	25	24	4	17	7	44	15	28	♐	11	56	51	Větri jako razhladiju zraka.
29	26 Pavao	25	4	16	7	45	15	30	♑	11	56	58	dokle žarko sunce opet
30	27	26	4	15	7	45	15	31	♑	11	57	6	naravu ugriju.
31	28	27	4	14	7	46	15	32	♑	11	57	15	

Stojan Janković. Tko je prošao kroz kopnu Dalmaciu i bavio se na kakvoj sofri vesela dalmatinskog seljaka, a nije čuo uz gusle začinjati i slaviti Janković Stojana; taj doisto može reći, da mu se je dogodilo, što nikome drugom. Jer medju svimi dalmatinskimi junaci od vrěmenah turskoga nasilja, nije se ničija uspomena tako duboko medju pukom ukorjenila, oko ničijega imena nije se tolika slava savila; što je oko imena velebitskog sokola, kome je běla vila uz koleno sědila i iz jedne čaše s njime rujno vince pila; koji je iz proste težačke kuće proizišo, te krěpkom desnicom, netegnutim životom i umnim, razboritim vladanjem dotěro do obćeg vojnog zapovědnika zadarskoga okoliša, uzdigo svoju porodicu spàrva na plemićko, a za tim na viteško dostojanstvo.

Janko Mitrović, Stojanov otac, prosti ali pošteni i hrabreni seljanin rodom iz Žegara izpod Velebita, dobio je za junaštvo aranbašluk a zatim i serdariu od mletačkog poglavarstva. Pod njim se je sin počeo vežbati u bojnom zanatu, poslě medju Bělaće [1]) kao pomoćnik sa svojimi dobrovoljci stupio, i tute medju mletačkom vlastelom mladjahni i vatreni um otvorio i razvio, a habreno i plaho sàrce upitomio i ugladio.

Prie punih dvadeset godinah toliki se je glas o njemu razlegao, da su od sviuh stranah vàrvile čete ratobornih Dalmatinacah podstěg toga golobradca. Mlado ih je momče vodilo, kamo ga je slava zvala i běda nevoljne domovine nukala, proti Turčinu, proti zakletom neprijatelju càrkve i ognjišta. Njegova bojna vatra, rekao bi da je bila zaplannla sàrca sviuh, koji su ga slědili, te su nečuvena čuda činili. Tako je n. p. godine 1619. na vodi Zvězdi izpod Islama sa 400 Vinjerčanah, Posevena čuda činili. Tako je n. p. godine 1619. na vodi Zvězdi izpod Islama sa 400 Vinjerčanah, Posedaracah, i Islamjanah 7000 Turakah razbio, i bega im vojvodu svojom rukom pogubio; iste godine nakupio je okolo sebe vàrlu i vatrenu momčadiu, te š njome do Kosova prodro, mnogo turskog robja zarobio, mnogo kàrstjanskog izbavio, mnogo rusih glavah odsěkao, i zdravo se kući povratio. Poslě toga ode do Mletakah; nu tamo oni dugokosi polubozi misleći, da je Stojan samo hrabrena hajdučina, otvoriše mu dàržavnu blagajnicu punu žutnih dukatah veleći: »Uzmi Stojane za junaštvo.«

[1]) Bělaćim su zvali Dalmatinci talianske regulaše.

METELWIN Digital LIBRARY

6. LIPANJ,

Klasen, Ivanščak (*slovensko-hàrvatski*).
Rožencvět, šestnik (*slovenski*).
Červen, (*slovačko-češki*).
Czerwiec (*poljski*).
Junij (*ruski*).

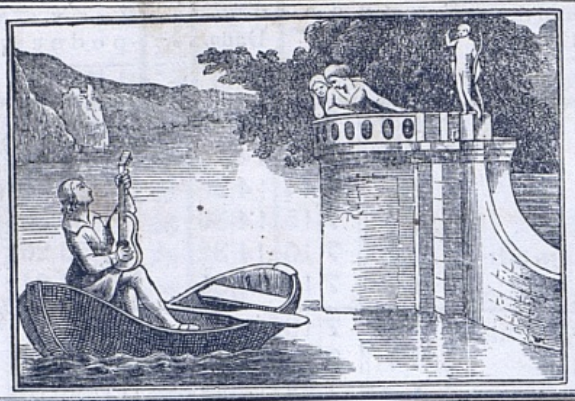

JUNIUS.

Giugno (*talianski*).
Juin, Prairéal (*francezki*).
Junio (*španjolski*).
June (*englezki*).
Grasmond, Rosenmond, Wonnemond (*nèmački*).
Ivanhàva, nyárelö (*madjarski*).

Dani	*Katolikah*	*Evangelikah*	*Pravoslavnih*
	Lipanj.		**Svibanj.**
C. 1	Spasovo (Zastuplenje) Konrad, Veleslav	Spasovo Kon-	20 Voznes G. (Spasovo
P. 2	Petar R., Blondina, Erasmo M., Radovan.	Efraim [rad	21 Konst i Elen.
S. 3	Pavao, Cecilio, Andrija, Netul, Klotilda.	Lifarda	22 Vasilisk M.
23.	A Spasovna. Ivan XVI. 26 i 27., XVII. 1—4. Kad dojde utěšitelj.		Mate Zač. 25.
N. 4	Želimir (*Optatus*), Kvirin, Karpatio.	Karpatski	23 C6 Mihail E.
P. 5	Dobromil (*Bonifacius*), Ilidio, Zlatica.	Božitěh	24 Simeon D.
U. 6	Ilia, Norberto, Aleksandro, Milašin.	Benignus	25 Obr. glav. Pred.
S. 7	Bogumil, Roberto, Lukrecia.	Lukretia	26 Karp
Č. 8	Medard, Vilelm, Otokar.	Medard	27 Therapont
P. 9	Filip, Stanka, Pelagia, Živan.	Felician	28 Nikita
S. 10	Margarita, Bardo B., Ljuborad.	Omfrio	29 Theodosia D.M.
24.	A Duhovna. Ivan XIV. 25—31. Tko me ljubi. Otac će moj ljubiti njega.		Mate Zač. 28.
N. 11	Duhovi (Trojaki), Lav III. papa, Barnaba.	Duhovi Damj.	30 C Pjat. Soš. s. Dh Isak
P. 12	Duhovi Ponèdeljak Ivan F., Basilides. Lju-	Duhovi Bàzil.	31 Duh. Pon Ermi i EA
U. 13	Antun Pad., Tobija, Sulislav. [bica	Tobia	1 *Lipanj.* Duh. Utor.
S. 14	Celin, Geroldo, Vukajlo, Metod. Kvatr. †	Antonia	2 Nikifor
Č. 15	Vid. Rastica (*Crescentia*), Landolin.	Vid Mučenik	3 Lukilian
P. 16	Zlatan (*Aurelius*), Julita, Gebhardo. ☹ †	Pravoslava	4 Mitrofan
S. 17	Laura, Botulfo, Rainer, Radonja.	† Volkmar	5 Dorotea Ep.
25.	A Trojstvena. Mat. II. 18—20. Data mi je sva oblast na nebu i zemlji.	Ivan II. Josip i Nikodem	Mate Zač. 29.
N. 18	Trojstvo, Marcela, Marina, Arnulf.	Trojstvo	6 C 1 Vs. Svj. Vis. čud
P. 19	Mihelina, Gervasio i Protazio, Dragoš.	Gerv. i Prot.	7 Theodot Ep.
U. 20	Adalbert, Vladimir, Bersaba, Miljko.	Silver	8 Theodor
S. 21	Věkoslav, Aron, Dimitrij, Ljuboje.	Alban	9 Kiril Arh. E.
C. 22	Brašančevo (Tělovo), Bělan, Branimir, Aka-	Akat	10 Timothej
P. 23	Ljuborad, Zeno, Edilruda. [rio, Pavlin.	Vasul	11 Vartholomij
S. 24	Ivan kàrst., Edvard, Agilbert, Dragić. ☾	Ivan kàrstit.	12 Onufrij
26.	A Duhovah 2. Luk. XIV. 6—24. Od velike večere.	Luka XVI. Od Lazara i bogata gazde.	Mate Zač. 33.
N. 25	Metimir, Prosper, Galician, Henrik.	Eulog	13 C 3 Akilina M.
P. 26	Ivan i Pavao Muč., Jeremia, Rudolf. Miloš.	Jeremia	14 Elisej Pror.
U. 27	Ladislav kr., Rastislav (*Crescentio*)	Ladislav kr.	15 Lazar Knez
S. 28	Plutarh, Potemiana M., Skoron	Jozue	16 Tihon †
C. 29	Petar i Pavao Apost., Famia, Ema.	Petar i Pavel	17 Manuilo †
P. 30	Uspomena Pavla, Milica, Donat, Dražeta ●	Usp. sv. Pavla	18 Leontij †

Dan.	Nikola Živković	Dohodak.	Trošak.
	ima primiti na godinu u gotovom Novcu 30 f b.v. 8 Mir Žita 15 D Soli 1 Kerumu god: 1 Vino Jak		
	Izdavanje		
850 31.	Prosinca primi u gotog Novca 5 f b.v. i 3½ oka Ra		
851 28	veljače primi Tri Mirova Žitta i 8 oka Vina i 20 oke Rakie.		
851 27	Ožujka primi 2 f 20 x b.v. i jednu oku Rak		
9	aprila primio 3 funta soli		
12	aprila primio 5 f srebra i 5 D Sol.		
12	aprili primio 2 Mirova Krušne 3 D Soli 8 oka Vina 3 oke Rakie		
6a	Svibnja 2 Mirova Žita i 4 D Soli primio		
14	maja primio je 10 f srebra gotovoga novca 10 kr ratije		
	po učinjenom Računu 9 f 11 x 3½ Ži 2 Soli 16½ Vina 8 oka Rakie,		

 282/50

1854 Za Gospodna jedne nove .— — 15/—
Za Gjun troje naglavke — 9/—

206/50

Dani	Mozejci 5608. IX. Sivan	Muhamedanci 1264. 6. Džemadielaker	Sunca Izh. U.	Sunca Izh. M.	Sunca Zah U.	Sunca Zah M.	Duljina Dana. U.	Duljina Dana. M.	Mesec stoji u	Pravo podne U.	Pravo podne M.	Pravo podne S.	Nebeske i zračne proměne, i osobitije opazke za svakdanji život.
1	29	28	4	14	7	46	15	32	♑	11	57	23	● Mladac 1., u večer 3 u., 58 m. — Spàrno, gàrmljavica.
2	1 Sivan	29 26. Džuma	4	13	7	47	15	34	♑	11	57	33	
3	2 39. Sb.	1 Redžeb	4	12	7	48	15	36	♑	11	57	42	
4	3	2 Noah sagrad.	4	11	7	48	15	38	♒	11	57	52	
5	4	3 [korablju	4	11	7	49	15	39	♒	11	58	2	
6	5	4 Noć otajstva	4	10	7	50	15	40	♒	11	58	13	
7	6 Tjed. blagd	5	4	9	7	51	15	42	♒	11	58	24	
8	7 2. blagd.	6	4	8	7	52	15	43	♓	11	58	25	☽ Parvi četvàrt 8., u večer 6 u.. 33 m.
9	8 Sem	7 27. Džuma	4	8	7	52	15	44	♓	11	58	47	
10	9 40 Sab.	8	4	7	7	53	15	45	♓	11	58	58	Nestalno vrême kiša.
11	10	9	4	7	7	53	15	46	♓	11	59	10	
12	11 Simeon	10	4	6	7	54	15	47	♈	11	59	22	
13	12	11	4	6	7	54	15	48	♈	11	59	35	
14	13 Samson	12	4	6	7	54	15	49	♈	11	59	47	
15	14	13	4	5	7	55	15	50	♉	12	0	0	
16	15 Poběda M.	14 28. Dž.	4	5	7	55	15	50	♉	12	0	12	☺ Pun měsec 16., u večer 10 u., 16 m.
17	16 41. Sab	15	4	5	7	55	15	51	♉	12	0	25	
18	17	16	4	4	7	56	15	51	♉	12	0	37	Ugodno vrême.
19	18 Salomon	17	4	4	7	56	15	52	♊	12	0	51	
20	19	18	4	4	7	56	15	53	♊	12	1	4	
21	20	19	4	3	7	56	15	53	♊	12	1	17	Sunca ulazi 21., u jutro 9 u.,
22	21	20 29. Džuma	4	3	7	56	15	54	♋	12	1	30	[31 m. u ♋
23	22 Sarob	21	4	4	7	56	15	53	♋	12	1	42	
24	23 42 Sab.	22	4	4	7	56	15	52	♋	12	2	0	☾ Poslědnja četvart 24., u jutro 7 u,. 45 m.
25	24 Post. Jer u.	23	4	4	7	56	15	51	♌	12	2	8	
26	25 Tobias	24	4	5	7	55	15	51	♌	12	2	20	Gàrmljavica i blizkavica.
27	26	25	4	5	7	55	15	50	♌	12	2	33	
28	27 Tomas	26	4	5	7	55	15	50	♍	12	2	45	
29	28	27 [Muh. pror.	4	6	7	54	15	49	♍	12	2	57	[3 m
30	29 Vuk	28 30. Džuma	4	6	7	54	15	48	♍	12	3	9	● Mladac 30., u večer 11 u..

Zapraži ljutit Stojan kao žeravka, i okosne se na ponuditelje: Pošaljite vi, častna gospodo, mojoj četi u potrebi baškota [1]) i soli, a žutakah meni nije treba, jer junaštvo za novce još prodao nisam.

Poznade za malo mletačko poglavarstvo, kako plemenito sàrce kuca pod onom prostom dalmatinskom dolamom, i zato u město novacah obdariga poveljom plemstva i mnoga mu sela pokloni, koja je on od Turakah bio oteo. Buduće godine opet se je s Turci zaratio, sela im popalio, stoku zaplěnio, jednog pašu i tri age svojom rukom posěkao, mnogo hiljadah hristjanah iz Bosne i Hercegovine na Duždinu ruku preveo i š njima Islam, Kašić, Biljane i veliki dio Bukovice napučio. Ili u ratu ili u miru njegova slavna děla slědom su ga slědila sve do godine 1688., kad je na nevěri i prevari od Turakah poginuo. Više od 8 poveljah mletačko mu je poglavarstvo poslalo, i za njegovom smàrti obću žaljbu razglasilo. Sina mu Kostu radi velikih otčevih zaslugah, jošte u povojih kolunelom (pukovnikom) naimenovalo. Dalmacia je istinabog mnogo glasovitih ljudih porodila, ali malo ih je svome narodu věrnih ostalo. Ako se je iz prostoga plemena tko podigao, on ti je ostavio svoj zavičaj, te se ili u varošu nastanio, ili tamo preko mora do Mletakah se odvezo, i tute se udomio, svoje ime poinostranio, svoj rod zaněkao i udo tudjega těla na silu postao. Nu Stojan nije bio pohlepan za takvom slavom. On se je u dolami rodio, u dolami i zaglavio, na selu za vrěme svoje slave i dostojanstva visoke dvorove podigao i svoje subornike okolo sebe nastanio. Njegova obitelj, jer je neuzmično na slavnoj započetoj stazi napredovala, podigla se je kašnje i do kneževskog (grofovskog' dostojanstva, ali se nije zato niti màrve od puka odaljila; višeputih se je koji knez Janković [2]) pobratio s kakvim prostim nu poštenim seljakom, te najvěrniji prijatelji jedan drugome do zadnjega hipa ostali. Lěpo je zaista bilo pogledati (a danas je) kako ti jedan knez zove bratom prostog seljanina, te š njim ti se izljubi i za zdravlje izpita, niti màri, što mu se možebiti izpod visokog klobuka plitkouman smije. E daj Bože više takovih porodicah, pak će uda naša postati čvàrstija, a duša uzvišenija i krěpčija.

[1]) Baškot je bio dvopeki kruh, koga su vojnici primali.

[2]) Puk ovu obitelj zove Jankovića od Janka Stojanova otca, ali je ona zadàržala svoje staro ime i pišu se n. p. N. N. Conte Dede Mitrović.

V—ž—ć

METELWIN DIGITAL LIBRARY

7. SÀRPANJ,

Serpen, Jakopovčak (*slovensko-hàrvatski*)
Maliserpen, sedemnik (*slovenski*).
Červénec (*slovačko-češki*).
Lipiec (*poljski*).
Julij (*ruski*).

JULIUS.

Luglio (*talianski*).
Juillet, Messidor (*francuski*).
Julio (*španjolski*).
July (*englezki*).
Aehrenmonat, Wärmem., Reif- u. Zeitigungsmonat (*němački*).
Szent Jakab hava, nyárhó (*madjarski*).

Dani	*Katolikah*	*Evangelikah*	*Pravoslavnih*
	Sàrpanj.		**Lipanj.**
S.	1 Otto, Teobald. Julio.	Bogovlad	19 Juda B.G. †
27.	A Duhovah 3. Luk. XIV. 6—24. Od izgubljene ovce.	Luka XIV. Od vel. večere.	Mate Zač. 58.
N.	2 Pošastje BDM., Monegunda, Svitin.	Pohadj. BDM	20 C3 Method E. †
P.	3 Bertram, Duševlad, Eulogio, Anatolio.	Kornelius	21 Julian Muč. †
U.	4 Berta. Cirila, Ulrik, Prokop.	Udalrik	22 Euzev. E. †
S.	5 Ljubimir, Petar L., Modovena.	Šarlota	23 Agrypina M. †
Č.	6 Benko, Izaia, Damamir.	Ester	24 Narodj. Iv. K. †
P.	7 Srećko, Edilburga, Vilibald, Benko.	Milorad	25 Fevronij M. †
S.	8 Elizabeta, Agata, Priscila.	Goar	26 David Pr. †
28.	A Duhovah 4. Luka V. 1—11. Od ribarenja.	Luka V. Izgubljena ovca.	Mate Zač. 59.
N.	9 Ciril, Blagozor, Bàrčko.	Bogumil	27 C4 Sampson †
P.	10 Amalia, Svěstimir, Sekundina.	7 Bratje	28 Kyr. i Joan. †
U.	11 Veronika, Pio papa, Hidulf.	Savina	29 Petar i Pavel
S.	12 Henrik, Nazario, Hermigora.	Henrik	30 S. 12 Apost.
Č.	13 Margarita, Bogdan, Evgen.	Cvětava	1 *Sàrpanj.* K. i Dam.
P.	14 Dragojla, Dobrogost (*Bonaventura*), Li[berto.	Dobrodošo	2 Pol. Riz. Bog.
S.	15 Razdèljenje Apostolah, Bernard, Egin	Odèlenje Ap	3 Jakinth M.
29.	A Duhovah 5. Mat. V. 20—24. Od pravednosti Farizejske.		Mate Zač. 72.
N.	16 Škapularska BDM., Miroslav, Manulf.	Eugenia	4 C5 Andr. Krit. A.
P.	17 Nadan (*Speratus*), Alekso, Marcelina.	Rastislav	5 Athanas M.
U.	18 Slavovit (*Arnold*), Miroslav, Arnulf.	Eugen R.	6 Siso vel.
S.	19 Ružica, Zora, Vinko, Arsenio.	Marjan	7 Thom. iže v. M.
Č.	20 Ilia pr., Jerolim, Udmar.	Velebit	8 Prokop V. M.
P.	21 Danila, Olga, Viktor.	Paulina	9 Pankratij E.
S.	22 Maria Mand, Josip P., Menelav, Bogoljub.	Maria Mand.	10 45 Mučeniki.
30.	A Duhovah 6. Mark. VIII. 1—9. Isus nahranjuje 4000 ljudih.		Mate Zač. 77.
N.	23 Libor, Romula, Vukašin.	Apolin.	11 C6 Evfimia M.
P.	24 Kristina, Vladimir, Levina.	Kristina	12 Prokl. i Ilar.
U.	25 Kàrsto, Jakob, Globin.	Jakov	13 Gavril A. S.
S.	26 Ana, Sidonia, Venceslav, Šimun.	Ana	14 Akyla Ap.
Č.	27 Kamilo, Pantaleon, Bertold.	Marta	15 Kirik i Jul.
P.	28 Inocencio, 14 pomoćn., Nesmir, Celso.	Velimir	16 Athinogen.
S.	29 Marta D., Cvěta, Olao, Božena.	Božena	17 Marina V.
31.	A Duhovah 7 Mark. VII. 16—24. Od krivih prorokah.		Mate Zač. 69.
N.	30 Abdon, Konrad, Ivan, Julita.	Dàržavin	18 C7 Jaćint. i Em.
P.	31 Vatroslav (*Ignac.*), Kolumbina, Ernestina	German	19 Makr. s. v. V.

Dan.		Dohodak.	Trošak.
	Josa Lučić ugotovom novcu primi	30 f	6 — 6 d.
	Za Torbu dado — / — .		7 f 30 x.
	Za Naglavke — —		4 f —

Bilježnica.

Dani	Mozejci 5608. / X. Thamus	Muhamedanci 1264. / 7. Redžeb.	Sunca Izh. U.	Sunca Izh. M.	Sunca Zah. U.	Sunca Zah. M.	Duljina Dana. U.	Duljina Dana. M.	Mèsec stoji u	Pravo podne U.	Pravo podne M	Pravo podne S.	Nebeske i zračne proměne, i osobitije opazke za svakdanji život.
1	30 43.Sab.	29	4	6	7	54	15	48	♑	12	3	21	
2	1 Thamus	30	4	7	7	53	15	47	♑	12	3	33	
3	2	1 Šaban	4	7	7	53	15	46	♒	12	3	44	Vručinu vetri utuše i biti će
4	3	2	4	8	7	52	15	45	♒	12	3	55	
5	4 Zakeo	3 Husein por.	4	8	7	52	15	44	♒	12	4	6	
6	5	4	4	9	7	51	15	43	♒	12	4	16	
7	6	5 31.Džuma.	4	10	7	50	15	42	♒	12	4	26	[10 u., 48 m.
8	7 44 Sab.	6	4	10	7	50	15	41	♒	12	4	36	☽ Pàrva četvàrt 8., u jutro
9	8 Agatha	7	4	11	7	49	15	40	♓	12	4	45	
10	9	8	4	11	7	49	15	38	♓	12	4	54	
11	10	9	4	12	7	48	15	36	♈	12	5	2	Velika vručina, poslě pako
12	11 Amalie	10	4	13	7	47	15	34	♈	12	5	10	bliskavice i trěkavice.
13	12	11	4	14	7	46	15	32	♈	12	5	17	
14	13 Anna	12 23.Džuma	4	15	7	45	15	30	♉	12	5	24	
15	14 45 Sab.	13	4	16	7	44	15	28	♉	12	5	30	
16	15 Aspasia	14	4	17	7	43	15	26	♉	12	5	36	☺ Pun měsec 16., u jutro
17	16	15 Noć od	4	18	7	42	15	24	♊	12	5	42	10 u., 49 m.
18	17 Post oblad.	16 [izkušanja	4	19	7	41	15	22	♊	12	5	46	Několiko danah kiše.
19	18	17 Meka platja	4	20	7	40	15	20	♋	12	5	51	
20	19	18 [kabu	4	21	7	39	15	18	♋	12	5	54	
21	20 Athalia	19 33.Džuma.	4	22	7	38	15	16	♌	12	5	58	[14 m. ♌
22	21 46 Sabat	20	4	23	7	37	15	14	♌	12	6	0	Sunce ulazi 22., u večer 8 u.,
23	22 Barbara	21	4	24	7	36	15	12	♌	12	6	2	☾ Poslědnja četvàrt 23., u
24	23	22	4	25	7	35	15	10	♍	12	6	4	večer 8 u., 14 m.
25	24 Demuth	23	4	26	7	34	15	8	♍	12	6	5	Ugodni lèpi dani.
26	25	24	4	27	7	33	15	6	♍	12	6	5	
27	26	25	4	28	7	32	15	4	♎	12	6	5	
28	27 Dorothea	26 34.Džuma	4	29	7	31	15	2	♎	12	6	4	
29	28 47 Sabat	27	4	30	7	30	15	0	♎	12	6	3	† † † † † † † † † † † †
30	29	28	4	31	7	29	15	58	♏	12	6	1	● Mladac 30., u jutro 8 u.,
31	1 Ab	29	4	33	7	27	15	54	♏	12	5	59	43 m.

Ivan Drašković. Tko je i povàršno razmatrao domaću pověstnicu, lahko će biti uvidio, da su sve naše velikaške obitelji izobilja glasovitih ljudih porodile, i da ih je věkom slava s dičnim imenom kao sěna člověka slědom slědila. Nu bezpristrano oko nazrěti će takodjer u ovoj učiteljici života, da je sve ostale obitelji nadkrilila obitelj knezovah (grofovah) Draskovićah. U světskom stališu od nižjeg stupnja do kraljeva koléna, a u duhovnom od krotkog svetjenika do visokog dostojanstva arcibiskupa i kardinala, vidiš uzvišene Draškove unuke. Meni Dalmatincu igralo je sàrce u sladkoj radosti, kad sam čitao dike ove slavne porodice, koja je toliko kàrvi prolila za věru i ognjište u onoj istoj zemlji, gdě sam ja pàrviput oči prama suncu otvorio, i iz koje se je stari Bàrtuo, poslě neg bi bio izgubio pred divljim osmanskim četami pedalj po pedalj sva svoja na dugo i široko prostiruća se imanja, sa samom sabljom u desnici ruci, sa troje děce na nědarcu, na ove se kraje u početku XVI. věka preselio.

Nu neosta dugo u siromaštvu porodica světlog prognanika, nego sinu na kratko kao sunce sjajno medju hàrvatskim i madjarskim kućami. Izadjoše iz nje ljudi hrabre desnice, visokog uma i viteškog sàrca, a cesar dade bogastva i dostojanstva.

Izmedju ostalih, kojima se resi plodno Draškovo stablo, a i ova krunjena majka od junakah naša otačbina, spada kao na čelo Drašković Ivan, unuk rečenoga Bartula. Pàrvi korak ovoga glasovitoga viteza bi na kàrvavo polje, pod barjak slavnog Tome Bakača, pod kojim se je boriti se i voj voditi naučio. S jednom četom Bakač ga je poslo na Kostajnicu, i tu ti se je Ivan pàrviput pojunačio i razglasio, te Turke hametom potukao.

U glasovitoj bitki kod Siska Ivan je bio Tomino desno krilo, izvàršio je dužnost vojvode i vojnika, i mnogo k slavodobitju doprinčo; čega radi Rudolf II. uzdiže njegovu gospoštinu Trakoštjan od baronie na kneževinu, a Ivana postavi čuvarom dragocěnostih kraljestva ugarskoga. Poslě nego se Toma Bakač odreče banskog dostojanstva, da bi tako umukli jednom njegovi zlobni zavidnici; spade ova visoka čast na Ivana, koi pokaza, da se nisu u izboru niti narod niti kralj prevarili.

METELWIN DIGITAL LIBRARY

8. KOLOVOZ,

Kolovožnjak, Velikomešnjak (*slovensko-hàrvatski*)
Velikiserpan, osemnik (*slovenski*).
Srpen (*slovačko-češki*).
Sierpien (*poljski*).
August (*ruski.*)

AUGUSTUS.

Agosto (*talianski*).
Août, Thermidor, (*francezki*).
Agosto (*španjolski*).
August *englezki*).
Ährenmonat, Erntemond, Hitzemond (*nèmački*).
Kissaszonyhava, nyárutó (*madjarski*).

Dan	*Katolikah*	*Evangelikah*	*Pravoslavnih*
	Kolovoz.		**Sèrpanj.**
U.	1 Verige sv. Petra, Vèra, Ufanje i Ljubav.	Petar u uz.	20 Ilinje
S.	2 Porciunkula, Stěpan P., Dandul, Alfonso.	Gustav	21 Simeon i Juda.
Č.	3 Augustin bisk. Zagr., Cira, Bělka.	Stěpan Muč.	22 Maria Magd.
P.	4 Věkovita (*Perpetua*), Laun, Jozia.	Hranislav	23 Trofim i Theof.
S.	5 Maria sněžna. Osvaldo, Bojica.	Osvald	24 Hristina M.
	32. A Duhovah 8. Luk. XVI. 1—9. Od nepravedna kućnika.		Mate Zač. 87.
N.	6 Preobraženje G.N.I.K., Pravodoljub.	Preob. GNIK.	25 C8 Usp. sv. Ane.
P.	7 Kajetan, Alberto, Sinogor, Akanio.	Ulrik	26 Ermol. S.
U.	8 Starov, Hardvig, Poma, Cirjak.	Ciril	27 Pantel V.
S.	9 Tvàrtko, Selimir (*Rusticus*), Roman.	Lovrinac M.	28 Prohor i Nik.
Č.	10 Lovro, Blanka, Bogudar (*Deusdedit*).	Ratibor	29 Kalinik M.
P.	11 Susana, Tavrin, Tiburcio, Filomena.	Suzana	30 Sila i Ag.
S.	12 Klara, Veselko (*Hilarius*), Eufil.	Klara	31 Evdokim
	33. A Duhovah 9. Luk. XIX. 41—47. Isus plače nad Jerusolimom.		Mate Zač. 87.
N.	13 Blažena, Hipolit, Relinda. Svatopluk.	Ljubomir	1 C9 *Kolovoz.* PrKČ.
P.	14 Anastazia, Ulrik, Euzebio, Branimir.	Atanazia	2 Stef. Moći
U.	15 Velika Gospoja, Napoleon, Arnulfo, Stanko	Velikamaša	3 Isakij
S.	16 Rok, Prostivoj (*Simplician*), Arigio.	Statimir	4 7 Děce
Č.	17 Miron, Rodegunda, Rodnul.	Bertram	5 Eusign. M.
P.	18 Jelina, Domislav, Jagoda, Klara.	Emilia	6 Preobr. Hr.
S.	19 Ljudevit, Ludomir, Sebaldo. Marjan.	Svevlad	7 Domet i P.
	34. A Duhovah 10. Luk. XVIII. 9—14. Od Farizea i Mirnika.		Mate Zač. 92.
N.	20 Stěpan kr., Osvin, Harduin.	Krunoslav	8 C10 Emilian
P.	21 Ivana, Adolfo, Seltimir.	Hartvig	9 Matia Ap.
U.	22 Milovuk (*Vulfhold*), Mavro. Gvilfordo.	Alfons	10 Laurencio
S.	23 Klaudio, Apolinar, Filip, Kolimir.	Zakeo	11 Evpl. M.
Č.	24 Bartol., Zlatica, Andoneo, 300 mučenikah	Slavislav	12 Fotij i An.
P.	25 Ljudevit IX. kralj, Drěnka, Krasnozar.	Ludovik	13 Maksim I.
S.	26 Samuel, Aleksandro, Genezio, Zefirin.	Samuel	14 Mihej Pr.
	35. A Duhovah 11. Mark. VII. 23—37. Izus izlěči gluhoněma.		Mate Zač. 105.
N.	27 Josip kal, Boleslav, Hugo, Natalia.	Gebhard	15 C11 Usp. B. (v. gosp.)
P.	28 Augustin B. Ot., Adelinda, Vujadin.	Augustin	16 Ubrus sv.
U.	29 Uskčenje sv. Ivana kàrst., Sabina, Adelfo.	Ivana	17 Myron M.
S.	30 Ruža L., Dobročin (*Bonifacius*), Tekla.	Benjamin	18 Flor. i Lavr.
Č.	31 Raimondo, Isabela, Eitburga, Amia.	Paulina	19 Andr. Str.

Dan.		Dohodak.		Trošak.	
	Uzaimi od Gosp Župnika osam čamovi dasaka od 2° dugačk 10" široki 1" debe				
	vratito				

Bilježnica.

Dani	Mozejci 5608. XI. Ab.	Muhamedanci 1264. 9. Ramadan.	Sunca Izh. U.	Sunca Izh. M.	Sunca Zah U.	Sunca Zah M.	Duljina Dana. U.	Duljina Dana. M.	Mesec stoji u	Pravo podne U.	Pravo podne M.	Pravo podne S.	Nebeske i zračne proměne, i osobitije opazke za svakdanji život.
1	2	1 Ramadan ili	4	34	7	26	14	51	♐	12	5	55	
2	3 Elisabetha	2 [měs. od posta	4	36	7	24	14	49	♐	12	5	52	
3	4	3	4	37	7	23	14	46	♐	12	5	47	Burno i ne ugodno vrěme
4	5 Esther	4 35. Džuma	4	38	7	22	14	44	♑	12	5	42	Větri pire.
5	6 48 Sab.	5	4	39	7	21	14	42	♑	12	5	37	
6	7 Iligen	6	4	41	7	19	14	39	♑	12	5	31	
7	8	7 Tora silazi	4	42	7	18	14	36	♒	12	5	24	☽ Parvi četvârt 7., u jutro 4 u.. 14 m.
8	9 Požig càrk.	8 [s nebesih	4	44	7	16	14	33	♒	12	5	17	
9	10	9	4	45	7	15	14	30	♒	12	5	9	
10	11	10	4	46	7	13	14	26	♓	12	5	0	
11	12 Johanna	11 36. Džuma	4	48	7	11	14	22	♓	12	4	51	Lěpi dani, zatim kiše silovite.
12	13 49. Sab	12	4	50	7	9	14	18	♓	12	4	41	
13	14	13 Srětni d	4	52	7	7	44	14	♈	12	4	31	
14	15 Tubeab	14	4	53	7	6	14	11	♈	12	4	20	☹ Pun měsec 14. u 9 u.. 4 m.
15	16 [Veselje	15	4	54	7	5	14	9	♉	12	4	9	
16	17 Libusa	16	4	56	7	3	14	6	♉	12	3	57	
17	18	17	4	57	7	2	14	3	♉	12	3	45	Kiše onda pako lěpoga vrěmena.
18	19 Lucia	18 37. Dž. Isu-	4	59	7	0	14	0	♊	12	3	32	
19	20 50 Sab.	19 [kàrst. Evg.	5	1	6	58	13	56	♊	12	3	18	
20	21 Mal. blagd	20	5	3	6	56	13	52	♋	12	3	4	
21	22 [dàrvah	21	5	5	6	54	13	48	♋	12	2	50	☾ Poslědnja četvart 21., u večer 5 u.. 25 m.
22	23	22	5	6	6	53	13	45	♋	12	2	35	
23	24	23	5	8	6	51	13	42	♌	12	2	20	Sunce ulazi 23., u jutro 2u., [45 m. u ♌
24	25	24	5	9	6	50	13	39	♌	12	2	4	
25	26 Martha	25 38. Džuma	5	11	6	48	13	35	♌	12	1	48	
26	27 51. Sab.	26	5	13	6	46	13	31	♌	12	1	32	Ugodni dani.
27	28 Magdalena	27 Noć svemo-	5	14	6	45	13	29	♍	12	1	15	
28	29	28 [gučstva	5	16	6	43	13	25	♍	12	0	58	● Mladac 28., u večer 8 u.. [19 m
29	30	29 Bečki	5	18	6	41	13	21	♍	12	0	40	
30	1 Elul	30 [pogub Vel. Bajr	5	19	6	40	13	19	♎	12	0	22	Toplina prestaje a větri počimaju zraka razhladiti.
31	2	1 Seval	5	21	6	28	13	15	♎	12	0	4	

Namah s početka kraljevinu je ovu krěpkimi naredbami što bolje mogo uredio, partaje pomirio i ukrotio, ka Kaniži carevoj vojsci u pomoć poletio, i turske nebrojene čete razbiti pomogao; poslě se proti buntovniku Bočkaju podigo i sasvim ga kod Körmenda potuko. Nu budući da ove iste gorke rane nesloge i zavisti, koje sada muče i slabe ovu bědnu dàržavu, mučile su je i slabile i tada, morade Ivan kao i njegov slavni predšastnik Toma Bakač odreći se banskog žezla. Ali s time nedospěše njegove zasluge i trudi za jednu i za drugu kraljevinu; jer Rudolf II. poznajući velike sposobnosti vàrloga ovoga muža, postavi ga za obćeg zapovědajućeg generala s onu stranu Dunaja; učini ga dvorskim i tajnim savětnikom, generalom konjaničtva, velikim županom križevačke gradomedje, kao takodjer i savětnikom bojnoga věća, u kome je bio zenica od očiuh. Tko bi hotio potanko izpisati njegov slavni život, trebao bi više města i prostora, neg smo mi ovim sitnicam odredili. Nu ufamo se, da će se na skoro naći kakav revni rodoljub, koi će ne samo Ivanov život potanko opisati, no dopače sve zasluge i slavne čine za rod i za kralja ovoga plemenitog plemena, koje rekao bi čověk, da nije jednog poroda porodilo, da nebi zaslužio města u domaćoj pověstnici, i u kog se potomci nebi mogli kao u pravi primer dike i netašte slave ogledati. [1]) A o Ivanu nam je dosta reći samo to: da je on živio věk za kralja i domovinu, da je obćoj koristi, kao što mora svaki věrni sin svoje otačbine, svoju vlastitu zapostavio, i da bude Ivan pronikao sve iz priprostog i siromašnog koléna, a ne od toli slavnih pradědovah, njegova bi ga glasovita děla bila slavnim i neumàrlim učinila.

[1]) Ja se ovdě dàržim one talianske poslovice. »*Dopo il sepolcro aspetto la mia gloria.*« Poslě smàrti procvastće mi slava. Toga radi što rekoh, rekoh samo o onih, kojih više nije na bělom světu.

V–ć

9. RUJAN,

Rujen, Malomešnjak, Jesenščak (*slovensko-hàrvatski*).
Kimavic, kimovc, devetnik (*slovenski*).
Zari (*slovačko-českí*).
Wrzesien (*poljski*).
Septembr, Sentjäbrj (*ruski*)

SEPTEMBER.

Settembre (*talianski*).
Septembre, Fructidor, (*francezki*).
Septiembre (*španjolski*).
September (*englezki*).
Herbstmond, Obstmond, Säemond, kleiner Mai (*nèmački*).
Sz. Mihaly hava', öszelö (*madjarski*).

Dani	Katolikah	Evangelikah	Pravoslavnih
	Rujan.		**Kolovoz.**
P.	1 Egidio, Izabela, Gilberto, Vukašin.	Egid O.	20 Samuil Pr.
S.	2 Justina, Kordelia, Antonin, Sviatoslav.	Ernst	21 Thadej A.
36.	A Po Duhovih 13. Luke X. 23—27. Od milosárdna Samaritana.		Joana Zač. 9.
N.	3 Angjeoska Ned., Milovan, Serafina Renat.	Otakar	22 C12 Agath. M.
P.	4 Rozalia, Ida, Mojsie, Jaroslav.	Rozalia Dev.	23 Vuk M.
U.	5 Lovro, Slavoj, Bertilo, Evdoksio.	Herkules	24 Evtin M.
S.	6 Veselin, Pambo, Zakaria, Izjeslav.	Magnus	25 Bartol A. i Tit.
Č.	7 Vratislav, Regina, Valpino, Evortio.	Mladava	26 Adrian i Nat.
P.	8 Mala Gospoja, (Maša). Blažena, Sidonia.	Mala Gospa	27 Pimen
S.	9 Melida, Osmana, Tišimir, Audomar.	Bruno	28 Mojs. M.
37.	A Po Duhovih 13. Luke XVII. 11—19. Isus lèči 10 gubavih.		Joana Zač. 60.
N.	10 Ime Marie, Ljeposava (*Pulcheria*), Nikola	Sosten	29 C13 Uskò Iv. Kr.
P.	11 Proto, Bernardo, Emilian, Mestislav.	Jacint MM.	30 Aleksan. i Jo. P.
U.	12 Tobia, Kolodoj, Frodoald.	Tobia	31 Čest. pj B.
S.	13 Virgil, Liborio, Ljubivoj B.	Salomon	1 *Rujan.* Sim, i Mat.
Č.	14 Uzv. sv. Križa, Ciprian, Podjebrad.	Uzv. sv. Križa	2 Maman
P.	15 Nikodem M., Leobin B., Stratimir.	Nikodem.	3 Antim
S.	16 Ljudmila Česk. kr., Lucia, Kornelio.	Svatopluk	4 Vavil i M.
38.	A Po Duhovih 14. Mate VI. 24—33. Nitko nemože dva gosp. služit.		Marka Zač. 37.
N.	17 Roberto, Hranislav, Kolumba.	Lambert	5 C14 Zahar i El.
P.	18 Tito Grozdien, Toma Vil. Mečislav.	Titus	6 Evdoksa M.
U.	19 Januario, Konstantin M., Vojnil.	Sidonia	7 Sozonia
S.	20 Evstakio, Susana, Agapit, Sudislav Kvat. †	Faustin	8 Mal. Gospa (Rož. B.)
Č.	21 Matija Ap., Mavra Dev., Ifigenia.	Mate Ap.	9 Joak i Ana
P.	22 Mavro Muč., Ema, Cvětoljub, Rostislav †	Miloslav	10 Minidor
S.	23 Sofia, Tekla, Lino. Podumil. †	Ljubica	11 Teodor
39.	A Po Duhovih 15. Luke VII. 11—16. Od naimskog mladića.		Mate Zač. 92.
N.	24 Gerardo, Ljubota (*Amata*), Osvjetimir.	Bogan	12 C15 Avtonom
P.	25 Tvàrdko, Kleofa Uč., Finbar B. Irlandski.	Kleofas	13 Kornil St.
U.	26 Justina, Ofrad, Ciprian, Radislav.	Pravomila M.	14 Uzv. (Voz. †)
S.	27 Kuzman i Damjan, Adolfina, Kumald.	Kuzma i Dam.	15 Nikit.
Č.	28 Věnceslav kr. Česk., Lioba Ohat., Bernard	Věnceslav	16 Evfim.
P.	29 Mihajlo Ark., Bogdana, Alarika, Boleslav.	Mihajlo Ark.	17 Sofia
S.	30 Gàrgur B. Jermenski, Jeronim, Šimun M.	Jerolim.	18 Evmen E.

Dan.	God 1853 Pogodi Jozu	Dohodak.	Trošak.
	Kovačevica iz Slatinika za 75 f. 6. v. i jedne nove čisme, na godinu dana i to je od 8a Svibnja 853 do 8a Svibnja 854 da pošteno služi kano sluga		
1	put t. j. 2a Svibnja izvadi	∠	18 f 15 x 6.
2	put t. j. 7a Svibnja izvadi	∠	7 f 30 x 6.
3	put za opanke 16 Srp. primi	∠	2 f 30 6
4	put za kapu 14a Kolovoz primi	∠	5 f —
5	" 1 Svibnja 854 primi —	∠	4 f —
			37 15
6	" 15e Veljače primi		
	Za dug platio Vlastelinstu —		37 45
	Ukupno primio		75 f 6 v.d.
	Za čitavu godinu namiren —		

Bilježnica.

Dani	Mozejci 5608. XII. Elul.	Muhamedanci 1264. 10. Seval.	Sunca Izh. U.	Sunca Izh. M.	Sunca Zah. U.	Sunca Zah. M.	Duljina Dana. U.	Duljina Dana. M.	Mesec stoji u	Pravo podne U.	Pravo podne M.	Pravo podne S.	Nebeske i zračne proměne, i osobitije opazke za svakdanji život.
1	3 Selihot	2 40. Dž Vel	5	23	6	36	13	12	♐	11	59	45	
2	4 52.Sab.	3 [Bajram	5	25	6	34	13	9	♐	11	59	27	
3	5 Paula	4	5	27	6	32	13	5	♐	11	59	8	
4	6	5	5	28	6	31	13	2	♑	11	58	48	
5	7	6	5	30	6	29	12	59	♑	11	58	29	☽ Pàrva četvàrt 5., u večer 10 u., 1 m.
6	8	7 Hamzina smrt	5	32	6	27	12	55	♑	11	58	9	
7	9	8	5	33	6	26	12	52	♒	11	57	49	
8	10 Regina	9 41. Džuma	5	35	6	24	12	49	♒	11	57	28	
9	11 53.Sab.	10	5	36	6	23	12	46	♒	11	57	8	Podvečer ugodno vreme drugačije větri.
10	12	11	5	38	6	21	12	43	♓	11	56	47	
11	13 Rebeka	12	5	40	6	19	12	39	♓	11	56	26	
12	14	13 Sr. d.	5	42	6	17	12	35	♓	11	56	6	
13	15 Rakhel	14 Sr. d.	5	44	6	15	12	31	♈	11	55	45	☺ Pun měsec 13., u jutro 7 u., 36 m.
14	16	15 Sr. d.	5	45	6	14	12	28	♈	11	55	24	
15	17 Oblad Gàrk	16 42. Dž. Bog	5	47	6	12	12	25	♉	11	55	2	
16	18 54.Sabat	17 [kod Uhoda	5	49	6	10	12	22	♉	11	54	41	Kiša i megla.
17	19 Rozalia	18	5	51	6	8	12	17	♉	11	54	20	
18	20	19	5	53	6	6	12	13	♊	11	53	59	
19	21	20	5	54	6	5	12	10	♊	11	53	38	☾ Poslědnja četvàrt 19., u
20	22	21	5	56	6	3	12	7	♋	11	53	17	večer 11 u., 15 m.
21	23	22	5	57	6	2	12	4	♋	11	52	56	Větar i kiša.
22	24 Zuzana	23 43 Džuma	5	59	6	0	12	1	♋	11	52	35	Sunce ulazi 22., u večer 11 u.,
23	25 55 Sabat	24	5	0	5	59	11	58	♌	11	52	14	37 m. u ♎
24	26 Semir	25	6	1	5	58	11	56	♌	11	51	53	
25	27 Sibila	26	6	3	5	56	11	53	♌	11	51	33	
26	28	27	6	4	5	55	11	50	♍	11	51	12	
27	29 Post	28	6	6	5	53	11	46	♍	11	50	52	● Mladac 27., u jutro 10 u.,
28	1 Tišri 5609	29	6	8	5	51	11	42	♍	11	50	32	53 m.
29	2 Nova god	1 44 Dž. Džul-	6	10	5	49	11	39	♎	11	50	13	
30	3 1 Sab.	2 [kade	6	13	5	47	11	35	♎	11	49	53	Hladno, nu lěpo vrěme.

Knez Ivan Albin Kreljanović. U red onih, koji su zaslužili, da se njihova uspomena u hramu slovinskih vilah na daleka potomstva šačuva, spada punim pravom knez Ivan Albin Kreljanović.

Mutna vrěmena francezkih prevratah, bila su zaněla njegovu maštu, i odtudjila njegovo inače čustvujuće sàrce od rodjenoga kraja i plemena. Ali poslě nego se razpárša pred njegovim očima ono pàrvo šarilo, pozna Kreljanović, da sve može biti milo, ali da je svoje poštenome sàrcu najmilie, pozna da je Dalmacia zemlja, tstinabog, na mnogo i mnogo městah siromašna, ali zato plodna majka mudrih glavah i hrabrih desnicah, i da pod nizkom càrvenom kapom tuče visekrat blagodušnie sàrce, nego pod visokim klobukom; toga radi obljubi svoju otačbinu i svoj rod svom mogućom ljubavju, čega nam je sajni dokaz njegovo dělo u jeziku talianskom »*Memorie sulla storia della Dalmacia*« ili spomenici o dalmatinskoj pověstnici; dělo dišuće ljubav i sinovsku něžnost prama poniženoj majci, i koje tko proštije, lahko će uviděti, kako je visoko Kreljanović cěnio slovinski narod i njegove usluge za čověčanstvo, kakav je pojam imao o našem krasnom jeziku, koga nesamo uzporedjuje sa starimi poglavitimi jezici, no dapače kao majku od koga su se oni porodili smatra. Kućne nesrěće, visoke nade neizvàršene, i još koja nadošavša běda, prevratiše um ovoga vàrlog muža, te izgubi pamet, i od godine 1825 do 1838 sprovede jadne dane svog životа, u mletačkoj bolnici. — S mirnim počitanjem i požaljenjem spomenimo se čověka, koi je žarkom ljubavju pisao o svojoj otačbini, i za vrěme najvećje svoje slave i srěće na nju mislio, i za nju radio.

V—ż—ć.

MetelWinDigitalLIBRARY

10. LISTOPAD,

Listopad, Miholjščak (*slovensko-hàrvatski*).
Kosapèrsk, desetnik (*slovenski*).
Rijen, (*slovačko-ćeski*).
Pazdziernik (*poljski*).
Oktobr, Oktjäbrj (*ruski*).

OCTOBER.

Ottobre (*talianski*).
Octobre, Vindemiaire (*francezki*).
Octobre (*španjolski*).
October (*englezki*).
Weinmonat, Reif- und Wolkenmonat, Blätterfall (*nèmački*).
Mindszent' hava, öszhö (*madjarski*).

Dani	Katolikah	Evangelikah	Pravoslavnih
	Listopad.		**Kujan.**
40.	A Po Duhovih 16. Luka XIV. 1—15. Isus lěči jednog od vodene bolesti.		Mate Zač. 105.
N.	1 Blažena, Remigio, Gideon, Vladislav.	Remigio	19 C16 Trofim i Sav.
P.	2 Leodegar BM., Gerino, Toma B.	Leodegar	20 Evstat
U.	3 Jaroslav, Ljudimir, Dionizio.	Jaira	21 Kodrata
S.	4 Franjo Seraf, Edvin, Vladoje, Amon, Gajo.	Franjo Ser.	22 Foka
Č.	5 Vratislav, Leander, Placido, Apolinar.	Vratislav	23 Zač. Iv. Kr.
P.	6 Bruno, Adalberto, Fidelia, Višeslav.	Mirovita	24 Tekla
S.	7 Augusto, Justina, Amalia, Marko.	Abdia	25 Evfros P.
41.	A Po Duhovih 17. Mate XXII. 34—36. Od najvećje zapovědi.		Joana Zač. 9.
N.	8 Brigita, Bojmilo, Pelagia, Evodio.	Pelagio	26 C17 Smàrt Iv. E.
P.	9 Gizlen Pušt., Gromilo, Adalberto, Slavomir	Slavomil	27 Kalistrat. M.
U.	10 Franjo Borg., Pavlin, Aldriko, Kasio.	Gideo	28 Haritona
S.	11 Androniko, Geleslav, Edilburga, Zvonimir.	Burghard	29 Kiriak
Č.	12 Maksimilian B., Krasoje, Serafin	Maksimil	30 Grigor
P.	13 Edvard, Koloman, Djeva, Samuel.	Eduard K.	1 *Listopad.* Bog. P.
S.	14 Manehilda, Kaliksto, Deržavin, Preslava.	Ludmila	2 Kiprian i J.
42.	A Po Duhovih 18. Mate IX. 1—8. Isus izlěči kostobolnoga.		Joana Zač. 60.
N.	15 Terezia, Gostivoj, Bruno, Leonardo.	Hedviga	3 C18 Dionis.
P.	16 Ambrosio, Jasinja, Tàrpimir, Vozmislava.	Galo	4 Jerot
U.	17 Jadviga, Austrudis, Lulo bisk.	Florent.	5 Haritin M.
S.	18 Luka Ev., Trifonia, Intronul.	Luka Evang.	6 Tomo Ap.
Č.	19 Ferdinando, Akvilin, Stanica.	Petar Atk.	7 Serg i V.
P.	20 Živko, Vendemil, Antemio, Budislava.	Vendelin	8 Pelag. i T.
S.	21 Celina, Ursula, Baldomir.	Luneta	9 Jakov A.
43.	A Po Duhovih 19. Mate XXII. 1—14. Od kraljevskog pira.		Marka Zač. 37.
N.	22 Kordula, Sumil, Vladislav od Gielnove.	Milica	10 C19 Evlamp.
P.	23 Ivan Kapistr. Zamoj, Roman.	Severin	11 Filip
U.	24 Rafael Ark., Svetolik, Areta.	Natan	12 Provo M.
S.	25 Vilelmina, Krizante, Zlatge, Podražislava.	Križanik	13 Karp. i Pap.
Č.	26 Dobrogost, Ljubobrat, Mitar.	Evarist	14 Parask., Prep.
P.	27 Aban, Sabina, Godorad.	Savina	15 Evtim. i Luk.
S.	28 Šimun i Juda, Faro, Fridesvida.	Šimun i Juda	16 Login M
44.	A Po Duhovih 20. Ivan IV. 46—53. Od bolesnoga kraljevića.		Luke Zač. 30.
N.	29 Zenobio, Božidar. Gradimir, Zbijslava.	Narcis	17 C20 Osia Prorok
P.	30 Godeslav, Alfonso, Klaudio.	Hartman	18 Luka Ev.
U.	31 Vukovoj (*Wolfgang*), Uroš, Antun.	Slavn. reform.	19 Joil Pr.

Dan.	1853.	Dohodak.		Trošak.	
28	Veljače 853 Ivan Baudur			3	plat
1	Svibnja Jozo Lukanović kovač iz Bridvorja	–	–	10	16
+	~~miat Klarić iz drenja~~	–	–	16	
	~~Davo Gregačević iz Gotnjan~~	–	–	2	
	miat Klarić drugi put	–	–	~~12~~	
	Stanko Berošević	–	–	6	
	Andria Iseg cio Jeseni pk ka	–	–	2	
	Liza Andre iz Hatunska	–	–	3	
	~~miko novačić~~	–	–	2	
	miko Uglyai	–	–	11	20
	~~za vrus~~	–	–	3	~~30~~
	mato Radoiaj	–	–	~~4~~	
	Ivica Antunović	–	–	3	plaćo
	~~miatt Klarić~~	–	–	16	
	Davo Gregačević	–	–	8	24 pos
	Imra Grbarac s S. Ani vo vo 11/9 853	–	–	8	
				3	12

Bilježnica.

Dani	Mozejci 5608. I. Tišri.	Muhamedanci 1264. 11. Džulkade.		Sunca. Izh. U.	Sunca. Izh. M.	Sunca. Zah. U.	Sunca. Zah. M.	Duljina Dana. U.	Duljina Dana. M.	Mjesec u stoji	Pravo podne U.	Pravo podne M.	Pravo podne S.	Nebeske i zračne proměne, i osobitie opazke za svakdanji život.
1	4 Post Gedal-	3		6	14	5	45	11	31	♏	11	49	34	
2	5 [jah	4	[Kabu	6	16	5	43	11	27	♏	1	49	15	
3	6 Post	5	Avram zida	6	18	5	41	11	23	♐	1	49	57	
4	7	6		6	20	5	39	11	19	♐	11	48	39	
5	8	7	Mojz. pehod	6	22	5	37	11	15	♐	11	48	21	☽ Parvi četvart 5., u večer 3 u., 18 m.
6	9 [gdan	8	45 Dž. [kroz	6	24	5	35	11	11	♑	11	48	3	
7	10 3 Sab Bla-	9	[cerleno more	6	26	5	33	11	7	♑	11	47	46	
8	11 Abdias (Po-	10		6	28	5	31	11	3	♒	11	47	30	
9	12 [mirenja	11		6	29	5	30	11	0	♒	11	47	13	Lěpoga vrěmena, nu takodjer i studeno.
10	13	12		6	31	5	28	10	57	♓	11	47	0	
11	14	13	Srětni d.	6	33	5	26	10	53	♓	11	46	42	
12	15 Blagd Čator	14		6	36	5	24	10	49	♓	11	46	27	● Mladac 12., u večer 5 u., 13 m.
13	16 II. Blag. Čat.	15	46. Dž.	6	35	5	25	10	46	♈	11	46	13	
14	17 3 Sab	16		6	38	5	21	10	43	♈	11	45	59	
15	18 Post	17		6	39	5	20	10	40	♈	11	45	45	Turobnoga, kišovitoga vrěmena.
16	19 Abdon	18		6	41	5	18	10	36	♉	11	45	43	
17	20	19		6	43	5	16	10	32	♉	11	45	20	
18	21	20		6	44	5	15	10	29	♉	11	45	9	Magla neugodno.
19	22 Konac Čat.	21		6	46	5	13	10	26	♉	11	44	58	☾ Poslědni četvart 26., u jutr. 7 u., 45 m.
20	23 Radov Za-	22	47 Džuma	6	47	5	12	10	24	♊	11	44	47	
21	24 4 Sab. [kon	23		6	48	5	11	10	22	♊	11	44	38	Siloviti vihar razhladjuje tako prijasne lěpe dani, da se budu i peči već kuriti začele. — Sunce ulazi 23., u jutro 7 u., 23 m. u ♏
22	25	24		6	50	5	9	10	19	♊	11	44	28	
23	26 Absalon	25		6	52	5	7	10	15	♋	11	44	20	
24	27	26		6	54	5	5	10	11	♋	11	44	12	
25	28 Abdias	27		6	55	5	4	10	8	♋	11	44	6	
26	29	28		6	57	5	2	10	5	♌	11	43	59	
27	30 [kesvan	29	48. Džuma	6	59	5	0	10	1	♌	11	43	54	☺ Pun měsec 27., u jutro 4 u., 4 m.
28	1 5. Sb. Mar-	30		7	1	4	58	9	57	♌	11	43	49	
29	2	1	Džul hedže	7	3	4	56	9	53	♍	11	43	45	Neugodno mokro vrěme poslě pomalo već i sněga.
30	3 Abiram	2		7	4	4	55	9	40	♍	11	43	42	
31	4	3		7	5	4	54	9	48	♍	11	43	40	

Ljudevit Posavski. Tko je, koga je slovinska majka porodila, tako tvàrdoga sàrca, da od radosti nezaplače, kada s onu stranu hiljadu godinah, u mračnoj dalekoj prošastnosti vidi sjati se, kano sunce žarko, Ljudevita Posavskoga; vidi mučenika, borećega se za najsvetie, što pod nebom biva, za slobodu zlatnu? Neće li to obuzeti najmilijim uzhitjenjem slovinskoga sina, a osobito Hàrvata, kada vidi koliko se dugim raztegom širi ozbiljnost naše pověstnice, i politički život ovoga prastarog slovinskoga plemena, koje je istinabog višekratih klonulo pod neodoljivom silom stranog napadnika, al se nije zato nikada njegovim duhom zadahnulo, niti njegove majke mlěkom zadojilo, pa neće, ako mili Bog dade, niti od sad unapředa. Nu s druge strane morati će takodjer zaplakati svako čustvujuće sàrce, kada vidi toliko poduzetje, toliki veleum, i toli svetu svarhu ostati praznu i jalovu pod gvozdenom stopom svetogàrdne matere svakoga zla i opačine, pod bratinskom neslogom i razprom, koja još od tih davnih davninah slabi i tàrga sastav našega těla, zapřečuje nam put k svakom duhovnom i tělesnom pomaknutju i razvitku.

U osmom věku pade većji dio naroda jugoslovinskoga pod jaram tudjeg gospodara. Ta nas je běda tada najviše radi toga dopala, što su župani, koji su s pukom vladali, bili nesložni i neprijatelji medju sobom, a čete neprijateljske nebrojena broja. Akoprem Hàrvati nisu bili u ničem skrivili prama drugim narodom, nego prama samim sebi ,ipak je tudjinac morao biti njihov kaznitelj. Navališe bo na njih oda svijuh stranah zvěrske franačke čete, te ovu běd nu Hàrvatsku (ali širju neg je danas) svu kao gladni skakavci pritiskoše i obuhvatiše. Sila Boga nemoli, a tudjinac negleda što je pravo, štoli krivo, nego što je njegovoj koristi i samovolji drago. Hàrvati dakle moradoše kloniti pod jačjim i mnozijim te sklonuti glavu i pokoriti se, akoprem izranjenim sàrcem, onim zakonim, koje im je běsni došlac silom narinuo. Gladni franački knezovi razkomadaše i razvukoše medju sobom lěpe hàrvatske županie, ujarmiše hrabri hàrvatski narod, te počeše š njime vladati kao s němim stvorom, koi je za jaram stvoren.

METELWin Digital LIBRARY

11. STUDENI,

Vsesvetčak, Zimščak (*slovensko-hàrvatski*).
Listagnoj, Listovgnoj, ednajstnik (*slovenski*).
Listopad, (*slovačko-češki*).
Listopad (*poljski*).
Novembr, Nojäbrj (*ruski*).

NOVEMBER.

Novembre (*talianski*).
Novembre, Brumaire (*francezki*).
Noviembre (*španjolski*).
November (*englezki*).
Wintermonat, Nebel- u. Friermonat, Spätjahr (*němački*).
Sz. Andras'hava, öszutó (*madjarski*).

Dani	Katolikah	Evangelikah	Pravoslavnih
	Studeni.		**Listopad.**
S.	1 Svi Sveti, Ljubomil (*Amabilis*), Florberto	Svi Sveti	20 Artem. V.M.
Č.	2 Dan Màrtvih, Pirmin, Svetozar, Tobia.	Spom. Màrtv.	21 Ilarion
P.	3 Huberto, Genezio, Ljudomir.	Bogumil	22 Averk
S.	4 Dragutin Bor,, Otokar, Mezon.	Oto	23 Jakov br G.
45.	A Po Duhovih 21 Mate XVIII. 23—35. Od kraljevskog računa.		Luke Zač. 35.
N.	5 Mirko, Veselin (*Laetus*), Velko (*Magnus*)	Mirko	24 C21 Aret.
P.	6 Iduina, Vimok, Bernoldo.	Linart	25 Markian
U.	7 Vasmir, Engelberto, Rufo, Karina.	Zdenko	26 Dimitrija V. M.
S.	8 Bogdan (*Teodat*), Bogumir.	Slavomil	27 Nestor M.
Č.	9 Božidar, Kresoboj, Vitonio.	Božidar	28 Terenc
P.	10 Andrija, Cvětica, Dobrilo, Avelin.	Probo	29 Anastas. M.
S.	11 Davorin B, Evodio, Monas.	Zeno	30 Zinov. i Mil.
46.	A Po Duhovih 22. Mate XXII. 15—21. Dajte caru koja su careva.		Luke Zač. 83.
N.	12 Martin P., Emilian, Benato.	Martin	31 C22 Sta. i Arop.
P.	13 Stanislav kost., Ermelinda, Abo.	Bàrcko	1 *Studeni.* Kosm. i D.
U.	14 Dalevit, Krunoslav, Livino.	Livino	2 Akindin
S.	15 Lavoslav, Želimir (*Desiderio*), Evgen.	Lavovit	3 Akeps
Č.	16 Janja, Edmundo, Eukario.	Otmar	4 Joanik
P.	17 Gàrgur B. C., Alfeo, Aniano, Hugo.	Hugo	5 Galaktion
S.	18 Odo, Kleofa, Semislav, Hilda.	Gelazio	6 Pavao A. K.
47.	A Po Duhovih 23. Mate IX. 18—26. Od pukovnikove kćeri.		Luke Zač. 38.
N.	19 Jeližaveta, Rikardo, Patroklo.	Elizabeta	7 C23 33 Mučeniki
P.	20 Edmundo kr. E., Radomir, Valoa.	Ljubica	8 Miholje
U.	21 Mavro B,, Melani, Rodmil.	Prik.	9 Onisifor
S.	22 Cecilia, Rosaura, Pano.	Cecilia	10 Erast
Č.	23 Danilo B., Rusmir, Milivoj (*Clemens*).	Dalibor	11 Min. i Stev.
P.	24 Ivan od Križa, Cvěta, Poncian.	Emilia	12 Ivan Mil.
S.	25 Katarina, Vimok, Pustimir.	Dobrava	13 Ivan Zlat.
48.	A Po Duhovih 24. Mate XII. 31—35. Prilično je kraljestvo nebesko zàrnu gorušice.		Luke Zač. 39.
N.	26 Konrad, Prelimir, Basolo.	Konrad	14 C24 Filip Apošt.
P.	27 Virgilio, Ljubin (*Liebmund*), Buso.	Dobroslav	15 Guri
U.	28 Světoslav, Pirmino. StěpanOp. Gàrgur III.	Rufus	16 Matia Evang.
S.	29 Brando, Radbod, Žerotin.	Valter	17 Grigor E.
Č.	30 Andrija Ap, Aka, Trojan B.	Andrija	18 Platon

Dan.	Popis izdatog novca u zajam god 1852.	Dohodak.		Trošak.	
				f	kr
29a	Kolovoza Gerga Kačić iz Drenj	—	—	6.	52.
„	Stanko Begović	—	—	14.	44.
„	~~Fabian Martinović~~	—	—	~~6.~~	~~12.~~
„	~~Antun Zvonarović~~	—	—	—	~~40.~~
„	Jura Grabarac	—	—	—	12.
„	~~Stanko Vinković~~	—	—	—	~~24.~~
„	~~Vid Karajadac~~	—	—	~~6.~~	~~1.~~
30 „	~~Andria Matiašović Stab...~~	—	—	~~1.~~	~~54.~~
„	Stanko ...	—	—	58.	50½.
„	~~Jozo m. Lukačević~~	—	—	~~2.~~	~~8.~~
16	Listopada 852 Lovaku Stjevica za				
	~~... platio od 10 grad~~	—	—	~~12.~~	~~15. 54.~~
	~~Jura Grabarac za 10 k~~				
	Rakić primio	—	—	6.	24.
	~~Stanko Begović u zajmu~~	—	—	~~10.~~	
	~~Mijat Klarić u zajmio~~	—	—	~~10.~~	
	Jakob Zorkić	—	—	9.	
	Jakob Bosnjak iz Kul	—	—	25.	45.
	Jela Vaikunović	—	—	5.	9.
	~~Stanko Begović~~	—	—	~~6.~~	—
	Klaričko	—	—	5.	—
	Joška Farkaš	—	—	12.	—
	Kupio na dve godine livadu pod Baronom od Ivice Braicka za	—		10	—

Franjci za Spačuk što radu o[illegible]
na veresiu god 863

25 ℔ Krušnog Brašna
2 f 30 xr gotovog Novca
55 ℔ Brašna
66 ℔ Brašna
2 ℔ soli 30 xr
[illegible] ℔ Brašna 2 f sriebr
69 ℔ Brašna
80 ℔ Brašna
71 ℔ Brašna 2 f sriebr
80 ℔ Brašna
dana 27 Ožujka dao sam 15 f sriebr.
80 ℔ Brašna — čini svega ukup 58 f 40 xr
Za meso i kruh o Uskersu čini — . f 48
58 ℔ Brašna, i 3 ℔ masla po 24 xr čini 1 f 12
Za 4 oke vina i 3 ℔ meso. — b.v. 3 f 78 xr
60 ℔ Brašna 1 $\frac{1}{4}$ ℔ soli

69 f 40 xr

562 ℔
2
168 ℔ / 84 xr

Dani	Mozeji 5608. II. Markesvan	Muhamedanci 1264. 11. Džulhedže	Sunca Izh. U.	Sunca Izh. M.	Sunca Zah. U.	Sunca Zah. M.	Duljina Dana. U.	Duljina Dana. M.	Mesec stoji u	Pravo podne U.	Pravo podne M.	Pravo podne S.	Nebeske i zračne promene, i osobitije opazke za svakdanji život.
1	5 Abadon	4	7	7	4	52	9	45		11	43	38	
2	6	5	7	8	4	51	9	42		11	43	38	
3	7 Post	6 49. Džuma	7	9	4	50	9	40		11	43	38	
4	8 6. Sab.	7	7	10	4	49	9	37		11	43	39	☽ Parva četvart 4., u 7 u.,
5	9	8 Očitov. Moh.	7	12	4	47	9	34		11	43	40	21 m. u jutro.
6	10 Aron	9 [Proročanst.	7	13	4	46	9	31		11	43	43	
7	11	10 Mali bajram	7	15	4	44	9	28		11	43	46	Stroga zima, poslě i opet
8	12 Aleks	11	7	17	4	42	9	25		11	43	50	kiše.
9	13	12	7	18	4	41	9	22		11	43	55	
10	14 Amian	13 50. Dž.	7	19	4	40	9	20		11	44	1	
11	15 7. Sab	14 Srětni d.	7	21	4	38	9	17		11	44	7	☺ Pun měsec 11., u 2 u.,
12	16 Post	15	7	22	4	37	9	14		11	44	15	53 m. u jutro
13	17 Andreas	16	7	24	4	35	9	11		11	44	23	
14	18	17	7	25	4	34	9	8		11	44	32	Lěpoga ali studenoga vrě-
15	19	18 Blagd. mlakah	7	27	4	32	9	4		11	44	42	mena.
16	20	19	7	29	4	30	9	1		11	44	53	
17	21 Amon	20 51. Džuma	7	30	4	29	8	58		11	45	4	☾ Poslědni četvart, 17., u
18	22 8. Sab.	21	7	32	4	28	8	56		11	45	17	8. u. 4. m. u večer.
19	23 Pr. Càrk.	22 Blagd. od	7	33	4	27	8	54		11	45	30	
20	24	23 [pomirenja	7	34	4	26	8	52		11	45	44	Bura, kiše i sněga.
21	25	24	7	35	4	25	8	50		11	45	59	
22	26	25 Povrat. Aliina	7	36	4	24	8	48		11	46	15	Sunce ulazi 22., u jutro 4 u.,
23	27	26 [pàrstena	7	37	4	23	8	46		11	46	32	14 m. u ♐
24	28 Ariel	27 52. Džuma	7	38	4	22	8	44		11	46	49	
25	29 9. Sab.	28	7	39	4	21	8	41		11	47	7	● Mladac u 25., u 10 u.,
26	1 Kislev	29	7	40	4	20	8	40		11	47	26	47 m. u večer.
27	2	1 Moharem	7	41	4	19	8	38		11	47	49	
28	3 Poruš. Idol	2 [nov. god 1265	7	42	4	18	8	36		11	48	7	Suhoga lěpoga vrěmena.
29	4	3	7	43	4	17	8	34		11	48	28	
30	5	4	7	54	4	16	8	32		11	48	50	U noćih se smàržava.

Izmedju hàrvatskih županah něki su bili zadàržali parvašnju čast, akoprem mnogo sgraničeniu i obćem franačkom upravitelju podvàrženu. Medju timi bio je takodjer Ljudevit Posavski, koi videći, da za sada nije lěka, podvàrže se obćoj groznoj sudbini, i primi iz ruke màrženoga i preziranoga nepriatelja potvàrdjenje one časti, koju mu je već prie obća volja naroda bila podarila, tako rekuć, i posvetila. Mislio je Ljudevit, da će barem moći ublažiti onu sudbinu, koja je vàrhu njega i njegovog naroda težčala, da će ga moći zastupati pred novim kraljem poslatimi poglavari.

Ali pred okrutnikom neima zastupnika; gdě se njegovo grozno žezlo prostire, tu moradu biti svi ili gamižeći robovi, ili kàrvavi izvaršitelji kàrvavih njegovih naredbah. Jagmili su se franački upravitelji, tko će više blaga nakupiti, tko će više glavah odsěći; naša polja napiše se naše kàrvi, naše rěke pokriše se našim tělesi, naše kuće ostadoše puste i prazne, naš narod dotěra do zadnjeg očajanja i najgoreg jada. Ljudevit je gleda težkom boli sàrca izranjena pàrsa majke otačbine, promećao se je na sve strane i ruke, da joj lěka prinese. Otišo je u narod i počeo mu kazivati gdě leži uzrok njegovih mukah i gdě će proniknuti ono bilje, pod kojim će se moći utažiti. Dokazao je Ljudevit robujućoj bratji, da njihovi jadi proiztiču iz njihove nesloge i nepověrenja u vlastite sile, da bilje, koje će zaležiti njihove rane, nemože drugdi da proklija, nego u kàrvi ljutih neprijateljah, i zato da se slože i pomire. Velikašim je pokazao potištenost biti tudjim orudjem i k sebi ih, ako ne sve, nu ipak dobar dio priklonio, pa god. 819 po por. Is. iznenada silnu vojsku podigao, franačke vojvode napanuo, njih i njihove vojske potukao i iz Hàrvatske protěrao, te u Furlansku prodro, tute glasovitoga okrutnika i kàrvopiju Kadolaha franačkoga naměstnika pogubio, a izdajice Hàrvate Dragomasa i Bornu malo poslě nemilom smàrti umorio. Zatim odlanuvši Hàrvatska pod blagom desnicom svoga izbavitelja, Ljudevit skupi vojsku koliko više mogaše, da junački dočeka neprijatelja, koi se je iz Italie put Hàrvatske bio uputio. I doisto ga junački i dočeka, jer mala šaka razbi nebrojene gomile, i pokaza světu da može jedan na 20, kadse bori za ognjište i ljubovcu i kad ga sveta sloga steže i potiče.

MeteLWinDigitalLIBRARY

12. PROSINAC,

Gruden, Velikobožičnjak (*slovensko-hàrvatski*).
Gruden, dvanajstnik (*slovenski*).
Prosinec (*slovačko-češki*).
Grudzien (*poljski*).
Decembr, Dekabrj (*ruski.*)

DECEMBER.

Decembre (*talianski*).
Decembre, Frumaire (*franceski*).
Deciembre (*španjolski*).
December (*englezki*).
Christmonat, Schneemonat (*nèmački*).
Karaszonhava, telelö (*madjarski*).

Dani	*Katolikah*	*Evangelikah*	*Pravoslavnih*
	Prosinac.		**Studeni.**
P.	1 Oskar, Rodmil, Ageriko.	Bogudar	19 Avdia †
S.	2 Adam. Zlatica. Strašimir	Aurelio	20 Grigoria D †
49.	A Prišastja 1. Luka XXI. 25—33. Zlamenja u suncu itd.	Mate XXI. Od ulaza Is. u Jerus.	Luke Zač. 53.
N.	3 Došastje (*Advent*) Franjo Žav. Sola. ☽	Franjo Saver	21 C25 Vhod.Bog. †
P.	4 Barbara, Marutas, Midan.	Barbara	22 Filimon A. †
U.	5 Anastas, Strazimir, Abigailo.	Abigail	23 Amfil. E. †
S.	6 Nikola. Dionizia, Tiešislava (*Consolata*) †	Nikola B.	24 Katarina V. †
Č.	7 Ambrozio B. Milanski, Teona, Rosalav.	Agata	25 Kliment †
P.	8 Začetje BDM., Romariko, Evkario. †	ZačetjeGospe	26 Alipi †
S.	9 Georgina, Bogoljub, Sira. †	Ljubomir	27 Jakov Pers. †
50.	A Prišastja 2. Mate IX. 2—10. Ivan Karst. u verigah.	Luka XXI. Znamen. u suncu	Luke Zač. 66.
N.	10 Judita, Valimir, Eulalia.	Judita	28 C26 Stefan Novi †
P.	11 Damazo, Gracian, Taso.	Damaz	29 Paramon M. †
U.	12 Aleksandro V., Jelica, Kosana.	Otilia	30 Andrea Apošt. †
S.	13 Lućia, Otila, Milutin †	Lucia	1 *Prosinac.* Neu. †
Č.	14 Siona, Radisav, Nikasio.	Nikaž	2 Avakum †
P.	15 Kristina, Milisava, Ireneo. †	Adelhaid	3 Sofon Pr. †
S.	16 Jefimia. Helinvardo, Albina. †	Vatrovit	4 Barbara V. †
51.	A Prišastja 3 Ivan I. 19—29. Ivanovo svědočanstvo.	Mate XI. Iv. K. u verigah.	Luke Zač. 71.
N.	17 Lazar, Radul, Berta.	Gradima	5 C27 Sava Osv. †
P.	18 Željko, Vunibaldo, Zozimo.	Vunovlad	6 Nikolje †
U.	19 Dobrosav. Mavra, Karlman.	Abraham	7 Amvros. †
S.	20 Amon, Dominik, Adelaida. Kvatr. †	Izak	8 Patap. †
Č.	21 Toma Ap., Temistokles, Poleksia.	Toma Ap.	9 Zač. Gosp.(Bog). †
P	22 Blažena, Cvětko, Iskirion.	Božena	10 Ermog. †
S.	23 Vladovita (*Victoria*), Dagoberto. †	Dagobert	11 Danil. St. †
52.	A Prišastja 4. Luka III. 1—6. Glas vapijućega u pustinji.	Jovan I. Jov. svědočanst.	Luke Zač. 76.
N.	24 Adam i Eva, Tarsila, Imina,	Viktoria	12 C28 Spiridion †
P.	25 Božić (Nar. G.N.I.K.), Adelhardo, 1000 Muč.	Božić	13 Evstrat †
U.	26 Stěpan Muč., Arkelao, Ovid.	Narodj. Isusa	14 Tirs. †
S.	27 Ivan Evang., Teofanes, Božidar.	Ivan	15 Elevter †
Č.	28 Mladenci, Oto, Bogomila.	Mladenci	16 Age Pr. †
P.	29 Toma, Jonatan, Marcelo.	Jonatan	17 Danil. Pr. †
S.	30 Miloš, Evgen, Askalo.	David	18 Sevast. M. †
53.	A Božićna 1. Luke II. 33—40. Josip i Maria ćudeći se.		Luke Zač. 85.
N.	31 Silvestar P., Omil, Buga, Staro Lěto.	Silvester	19 C29 Bonifat. M. †

Dnevnik.

Dan.		Dohodak.	Trošak.
1	Lipnja plate Stefan Babić Čižmarski maistor gotovom	—	38 fl.
	Papuče		4 fl.
	Jvine naglavke		2 fl. 30 cr.
14	Serpnja za naglavke	—	6 fl. —
20	Rujna za naglavke i Jvine čišme	—	10 fl.
	od god 1849. naglavke	—	5 f.
	za Podkerpe	—	3 f.
	virine Cipele	—	1 f. 40.
	naglavke	—	5. 30.
	Jvine	—	2. 30.
	Podkerpe	—	1. 40.
	Ukupno	79.	50.
15.	Stud 850 naglavke	—	6. —
	2 Cipele Dietje	—	3 —
29	Svibnja Nove čišme	—	3. 30.
	Naglavke	—	2. 30.
	Moje Naglavke	—	7. —
	Jvšine	—	7. —
	Cipele Marine	—	1. 30.
16	Lipnja 852 Dvoje Jvine čišme nove	—	7. 30.
	moje naglavke	—	7. —
	Nove	—	12 30.
	Jzvos	—	137. 20.

Pevija Dalasam rajtšunov ženi 3 fol
Futa sodeset grosi ~~forti~~

Prenos 137 f 20 kr

22 Veljače jedne nove čizme velike 15 f 6 V.
jedne nove male za 4 f 6 V.
12 Ožujka gotovog novca 5 f 6 V
za jedne naglavke i šljeke 12 f —

Ukupno. 173 f 20 kr 6 V.

~~Naglo~~ Čižme [illegible] 3 f 30 kr.
5 Kolovoza jedne čižme 5 f —
moje naglavke 7 f —
Tri naglavke — 3 f —
21 Studena tri para cipela za
Divojke, i tri nove
čižme — 14 f. 6. v.

853. dne 17 Lipnja. Tri naglav- 6 f — 6 V.
ke i šljeke — 12 f 30.
Velike nove čižme 4 f
[illegible]
31 Lipnja 853 za Joška čižme 15 f —
naglavke 7 f —
za [illegible] 2 nove čizme 12 f 30 kr
20 Srpnja 854 Nove čizme 15 f
naglavke 5 f —

282 f 50 kr

[illegible]

Dani	Mozejci 5608. III. Kislev.	Muhamedanci 1265. I. Moharem.	Sunca Izh. U.	M.	Zah. U.	M.	Duljina Dana. U.	M.	Mesec stoji u	Pravo podne U.	M.	S.	Nebeske i zračne proměne, i osobitije opazke za svakdanji život.
1	6 Post [deša.	5 1. Džuma	7	45	4	15	8	30	♑	11	49	12	
2	7 Smàrt Hero-	6	7	46	4	14	8	28	♑	11	49	35	
3	8 Balth	7 Asur ubio	7	47	4	13	8	26	♒	11	49	39	☽ Pàrva četvàrt 3. u večer.
4	9	8 [Huscina	7	48	4	12	8	24	♒	11	50	23	[9 u., 23 m.
5	10	9	7	49	4	11	8	22	♒	11	50	48	
6	11	10	7	50	4	10	8	20	♓	11	51	13	
7	12	11	7	50	4	10	8	19	♓	11	51	39	Ljuta zima.
8	13	12 2. Džuma	7	51	4	9	8	18	♓	11	52	6	
9	14 11. Sab.	13	7	52	4	8	8	16	♓	11	52	32	
10	15 Beer.	14 Sretni d.	7	53	4	7	8	14	♈	11	53	0	○ Pun měsec 10. u večer 1 u. 1 m.
11	16	15	7	53	4	7	8	13	♈	11	53	27	
12	17	16 Jerusolim	7	54	4	6	8	12	♈	11	53	55	
13	18	17 [p. Kibla	7	54	4	6	8	11	♈	11	54	23	
14	19	18	7	55	4	5	8	10	♉	11	54	52	Vrěme se proměni, větar piri a sněg pada.
15	20 Molba sa kišu	19 3. Džuma	7	55	4	5	8	9	♉	11	55	21	
16	21 12 Sab.	20	7	56	4	4	8	9	♉	11	55	50	
17	22	21	7	56	4	4	8	8	♉	11	56	19	☾ Poslědnji četvart 17. u večer 0 u. 31 m.
18	23	22	7	56	4	4	8	8	♉	11	56	49	
19	24	23	7	56	4	4	8	7	♊	11	57	19	
20	25 Svetj. Càrk.	24	7	56	4	4	8	7	♊	11	57	49	
21	26	25	7	57	4	3	8	6	♊	11	58	19	O poldnevu lěpoga vrěmena s ljutom zimom.
22	27	26 4. Džuma	7	57	4	3	8	5	♋	11	59	49	
23	28 13. Sab.	27	7	57	4	3	8	6	♋	11	59	19	
24	29	28	7	56	4	4	8	7	♋	11	59	49	
25	30	29	7	56	4	4	8	8	♌	12	0	19	● Mladi měsec 25. u večer 5 u. 40 m.
26	1 Thebeth	30	7	56	4	4	8	8	♌	12	0	49	
27	2	1 1. Safar	7	56	4	4	8	9	♌	12	1	18	
28	3	2	7	55	4	5	8	10	♍	12	1	48	Sèverkiše snègovi i mraz.
29	4	3 5. Džuma	7	55	4	5	8	11	♍	12	2	18	
30	5 14. Sab.	4	7	54	4	6	8	12	♎	12	2	47	
31	6	5	7	45	4	6	8	13	♎	12	3	16	Pripravlja se lěp sanjik.

Nu ali tko će věčnoj sili odoliti, gdě li hrabrena, istinabog, ali mala četa Hàrvatah predobiti věkom napunjivaju će se neprijateljske? Ljudevit razredi svoju vojsku na male četice, da se barem brane ako nemogu napadati, a on ode u Sàrbiju, da tamo traži pomoć od susědne bratje Što je tamo dokončao, malo se znade, nu samo to pověstnici napominju, da je odtole prešao u Dalmaciju, da bi podjario vatru proti dušmanu i pomoćnika si našao. Ali njegove plemenite želje utonuše u njegovoj kàrvi, jer Ljutomisal dalmatinski župan, od Franakah podmitjen, ubi toga glasovitoga junaka za svojom tàrpezom, na kojoj mu je bio ponudio soli i kruha u znakvěre i gostoljubja. —

Na ta je dakle način pao ovaj glasoviti čověk, koi se je znao opréti strašnoj sili franačkoga carstva i najljutje izdaice roda kao takodjer i domaće neprijatelje i odpadnike svoje otčbine i svoga plemena utamaniti, svoj narod izpod robskog biča izbaviti; tako je velju pao pod otajnim nožem nevěrnoga brata onaj, kome nisu mogli nauditi na bojnome polju nebrojena neprijatejska kopja i mačevi. —

Davneli su bratjo naše rane!
Kasnoli će prebolěti moći!

Naš Ljudevit u mnogom je nalik na preporoditelja sàrbskog roda Càrnog Gjorgjiu, jedna je bila sveta svàrha obadvajuh, jednaka hrabrost i odvažnost, jedan sprie uspěh i jedan konac, da su oba pali pod nožem brata izdajice. U tome samo Ljudevit ostaje za Gjiorgjem što sjajne posljědice neokruniše njegove trude kao Gjorgjeve, nu tome on nije kriv, nego tvàrda sudbina o kojoj se razbijaju višekrat najveličanstvenia i najsvetia poduzetja. Ako pako razmatramo dobro ona vrěmena, jakost i cvatuće stanje franačkoga carstva, proti kome se je podigo i nadvladao ga, broj pisacah, koji svi govore o Ljudevitu kao o velikome mužu; lahko ćemo se uvěriti, da Ljudevit neostaje u ničem za sàrbskim junakom, pače da oba kao dva mila brata dostojna su, da sěde zagàrljena u krilu majke Slave i da njihova uspomena cvate u slovinskih sàrcih, dokle bude slovinske kàrvi i jezika!

V—ž—ć

Koledarski Razbroj.

1. Tumačenje znamenjah.

1. Planete.

1. Ravnajući glavni.

1. Sunce (*Sol*) . . . . . ☉
2. Dobropas (*Mercurius*) . . . . ☿
3. Danica (*Venus*) . . . . . ♀
4. Bogovoj (*Mars*) . . . . . ♂
5. Perun (*Jupiter*) . . . . . ♃
6. Gladolět (*Saturnus*) . . . . . ♄

2. Neravnajući glavni.

1. Zemlja (*Tellus*) . . . . . ♁
2. Vesta (*Vesta*) . . . . . □
3. Lucka (*Juno*) . . . . . ⚵
4. Pallada (*Pallas*) . . . . . △
5. Živa (*Ceres*) . . . . . ⚳
6. Uran (*Uranus*) . . . . . ♅

3. Ravnajući pristupni.

1. Měsec (*Luna*) . . . . . ☾

4. Neravnajući pristupni.

1. Peruna 4.
2. Gladoléta 7.
3. Urana 6.

2. Dvanajest znamenjah nebeskog pojasa.

1. Ovan (*Aries*) . . . . . ♈
2. Bik (*Taurus*) . . . . . ♉
3. Blizanci (*Gemini*) . . . . . ♊
4. Rak (*Cancer*) . . . . . ♋
5. Lav, Oroslan (*Leo*) . . . . ♌
6. Děvojka (*Virgo*) . . . . ♍
7. Vaga (*Libra*) . . . . . ♎
8. Štipavac (*Scorpio*) . . . ♏
9. Strělac (*Arcitenens*) . . . ♐
10. Jarac (*Caper*) . . . . . ♑
11. Vodenjak (*Amphora*) . . . ♒
12. Ribe (*Pisces*) . . . . . ♓

3. Razlika měseca.

● Mladi měsec, měna (*Novilunium*).
☽ Urast, pàrva četvàrt (*primus quadrans*).
○ puni měsec, uštap (*Plenilunium*).
☾ Manjak, zadnja četvàrt (*ultimus quadr.*).

Mladog měseca *iztok ili izhod:* jutrom; *vàršanje:* u podne; *zapad ili zahod:* na večer.
Pàrve četvàrti „ u podne; „ na veće; „ u ponoći.
Punog měseca „ na veće; „ u ponoći; „ jutrom.
Zadnje četvàrti „ u ponoći; „ jutrom; „ u podne.

2. Četiri godišnje dobe.

1. Prolětje, nastaje: 20. Ožujka več. 0',35".
2. Lěto, nastaje: 21. Lipnja jutrom 9',31".
3. Jesen, nastaje: 22. Rujna po podne 11',37".
4. Zima, nastaje: 21. Prosinca več. 5,'18".

3. Pomàrčinah

imat ćemo ove godine šest, četiri sunčane i dvě měsečne: pàrva sunčana 5. Ožujka kod nas neće se viděti; druga vidiva měsečna 19. Ožujka počinje u 8 s. 13 min. u večer a svàršuje se u 6 min. poslě ponoći; tretja je nevidiva sunčana 3. Travnja; četvàrta kod nas isto tako nevidiva sunčana 28. Kolovoza; peta kod nas u početku samo vidiva měsečna 13. Rujna ob 5 s. 41 min. do 9 s. 17 min. u jutru; šesta po sěvero-iztočnoj Europi vidiva sunčana 27. Rujna ob 8 s. 50 m. u jutro do 0 s. 20 min. poslě podne, pomračeno do 5⁹/₁₀ colah.

4. Věrozakonske proměne.

1. Znamenja Računanja.

1.	Godina kàrstjanstva	1848	5 Měsečni kazatelj po starom	III
2.	Krug nedělјnoga Pismena	6	6. » » po novom	XXV
3.	Krug měseca, zlati broj	6	7. Nedělјno pisme po starom	DC
4.	Godina rimske dače	6	8. » » po novom	BA

2. Gibive svetkov ne.

1. Po novom.

1. Nedělja sědamdesetna: **20** Veljače.
2. Čista sréda: 8. Ožujka.
3. Uzkars (Vuzem): **23** Travnja.
4. Dani od molitve: **29—31.** Svibnja.
5. Spasovo: **1.** Lipnja.
6. Duhovi (Trojaki): **11.** Lipnja.
7. Brašančevo (Tèlovo): **22.** Lipnja.
8. Nedelja **1.** Prišastja: **3.** Prosinca.

2. Po starom.

1. Ned. Triod. p. star. **1.** Sěčnja p. n. **13.** Velj.
2. Mesopostna p. st. **15.**, p. n. **27.** Veljače.
3. Siropustna (běla) p. st. **22.** Velj. p. n. **5.** Ož.
4. Čista sréda p. st. **25.** Veljače, p. n. **8.** Ožujka.
5. Uzkars p. st. **11.** p. n. **23.** Travnja.
6. Voznesenje Hrist. p. st. **20.** Svib., p. n. **1.** Lip.
7. Duhovi p. st. **30.** Svibnja, p. n. **11.** Lipnja.
8. Ned. vseh Svjatyh p. st. **6.**, p. n. **18.** Lipnja.

3. Posti.

Po novom.

1. Četvàrti ili kvatreni posti.

1. Čisti **15.**, **17.** i **18.** Ožujka.
2. Duhovni **14.**, **16.** i **17.** Svibnja
3. Križevni **20.**, **22.** i **23.** Rujna.
4. Lucini **20.**, **22.** i **23.** Prosinca.

2. Korizmeni post.

Korizmeni post od 8. Ožujka do **22.** Travnja.

3. Izvanredni posti.

1. Duhovni post. 10 Lipnja.
2. Petrov post **28.** Lipnja.
3. V. Gospojinski post. **14.** Kolovoza.
4. Svisvetski post **30.** Listopada.
5. Post pred Začetje B.D.M. **7.** Prosinca.
6. Post Prišastja **2.**, **9.**, **16.**, **23.** Prosinca.
7. Božični post **24.** Prosinca.

Po starom.

1. Zapovědni posti.

1. Běla nědelja (tjedan) od **22.** do **28.** Velj.
2. Veliki post od **29.** Velj. do **10.** Ožujka.
3. Petrov post od **19** Svibnja do **29.** Lipnja.
4. Gospojinski post od **1.** do **15.** Kolovoza.
5. Božični post od **15.** Stud. do **24.** Pros.

2. Izvanredni posti.

1. Vodokàrsni post **4.** Svibnja.
2. Ivanjski post **28.** Kolovoza.
3. Križevski post **13.** Rujna.

4. Trapavice.

1. Pokladnja **25.**, **27.** Sěčnja.
2. Uzkàrsna: **14**, **16.** Travnja.
3. Duhovna: **2.**, **4.** Lipnja.
4. Božična: **29.**, **31.** Prosinca.

Turski koledar.

Turci, Arapi i svi Muhamedovi slědbenici broje po naredbi Kalifa Omara III. — svoje godine, od Muhamedova běga iz Meke u Medinu, koji se je 16. Sàrpnja 622 godine po porodjenju Isukàrstovu dogodio. — Ovo brojenje godinah zove se Hedžra t. j. běg. A budući da se je běganje u petak desilo, za to Turci petak slave, kao mi nedělju, i Civuti subotu. —

Turska godina 1263 svàršit će se 26. Studenoga a 1264 počet će se 27. Studena 1847 poleg Julianskoga ili staroga, a 8. i 9. Prosinca poleg novoga ili Gàrgurovoga koledara. — Turci počimaju svoje dane od nadvečerja t. j. sunčanog zahoda brojiti i zovu jim se:

	Arapski	Turski
Nědelja	Ahad	Pazargjujn
Ponedělјak	Esnein	Pazarertezi
Utorak	Salasa	Salegjujn.
Sréda	Erbua	Čarsamba
Četvàrtak	Kamis	Peršenbe
Petak	Džuma	Džuma
Subota	Sebt	Džumaertezi.

13., 14., i 15. dan svakoga měseca, po Turskom sumnènju srětni dnevi, i tako se u Koledar biléže.

METELWIN Digital LIBRARY

Turci imadu 12 měsecih u godini, evo slědi kako se zovu, i što se koji dan kod njih slavi, ili spominje.

I. Moharem: 1 Nova godina. — 9 Ašur ubio Husaina. — 16. Jeruzolim postaje kibla t. j. město, ka no se Turci imadu okrenuti, kad klanjaju; i kad se Bogu mole —kasnije je pako Muhamed Meku kiblom něinio.

II. Safar: 29 Blagdan od trubljih, koje ce na poslědnjem sudu zatrubiti.

III. Rebi-el-avel: 8. Medina postaje stolni Muhamedov grad. —11. Světa noć.— 12. Muhamedov porod. — 23. Muhamedova smàrt.

IV Rebi-el-aker.

V. Džemadi-el-avel: 8. Aliin porod. — 15. Aliina smàrt. — 20. Osvojenje Carigrada.

VI. Džemadi-el-aker: 2. Arkangjeo Gavriel ukazuje se Muhamedu. — 9. Ebubekirov porod. — 20. Fetimin porod.

VII. Redžeb: 2. Noe sagradjuje korablju. — 4. Noć od otajstva. — 28. Muhamed biva prorokom. — 29. Muhamed se diže u nebo.

VIII Šeban: 3 Huseinov porod 15. Noć od izkušanja. — 16. Meka platja Kabu.

IX. Ramadan, měsec od posta, koji se čitav slavi i svetkuje, po čitav dan neće pravi Turčin ništa jest, nit piti, nit čibuka pušit, a svu noć se časti. — 2. Knjige Avramove. — 3. Al Koran s neba na zemlju poslan. — 7. Tora silazi s nebesah. — 18. Isukàrstovo Evangelje. — 27. Noć od svemogućstva. — 29. Bečki pogub.

X. Ševal: 1. Veliki Bajram. — 7. Hamzina smàrt. — 16. Boj kod Uhoda.

XI. Džul-kade: 5. Avram zida Kabu. — 7. Mojzin prohod kroz càrljeno more.

XII. Džul-hadže: 8. Očitovanje Muhamedova proročastva. — 10 Mali bajram. — 18. Blagdan od mlakah — 22. Blagdan od pomirenja. — 25. Povratak Aliina parstena.

Turski praznici, osim měseca Ramadana, kog čitavog slave, jesu: svaka Džuma, t j Petak preko sve godine. Osim toga: veliki bajram, sveta noć, i noć od izkušanja. Ostali gori pobileženi dogadjaji samo se spominju, ali nesvetkuju.

Naša godina 1848. jest njihova 1264. godina Hedžre.

9 Pros. 1847. je 1. Mohar. (novo lèto) 1264.
8. Šèènja je 1. Safar.
6 Veljače je 1. Rebi el-avel.
7 Ožujka je 1 Rebi el-aker.
7. Travnja je 1. Džemadi el-avel.
7. Svibnja je 1. Džemadi el-aker.
3 Lipnja je 1. Redžeb.
3. Sàrpnja 1. Šaban.
1. Kolovoza 1. Ramadam (měsec od posta).
31. Kolovoza 1. Ševal (veliki Bajram).
29. Rujna 1. Džul-kade.
29. Listopada 1 Džul-hedže.
27. Studenoga 1. Moharem počet. god. 1265.
27 Prosinca 1. Safar.

Zemljopisne dužine i širine

někojih poglavitijih naših městah.

Město	dužine			širine			Město	dužine			širine		
	0	′	″	0	′	″		0	′	″	0	′	″
Aquileja (Voglej) . .	31	2	45	45	45	32	Petrovaradin . . .	37	31	48	45	15	19
Arad	38	59	12	46	9	30	Plišivica najvišji vàrh	33	19	54	45	44	18
Bečka zvězdarnica .	34	2	30	48	12	40	Postojna (*Adelsberg*)	32	3	10	45	38	10
Belovar	34	33	56	45	54	4	Rěka	32	6	7	45	20	10
Biljak (*Villach*) . .	31	32	0	46	35	0	Segedin	37	50	2	46	15	15
Biograd	38	15	30	44	52	40	Siget	41	32	30	47	56	8
Budimska zvězdarnica	36	42	22	47	29	49	Sv. Martin (kod dugih selah)	33	53	54	45	49	28
Capo d'Istria (Kopar)	31	22	33	45	30	36	Temešvar	38	54	2	45	42	27
Celovac (*Klagenfurt*)	31	58	12	46	37	37	Titel	37	59	28	45	12	33
Dubrovnik (*Ragusa*)	35	51	40	42	36	30	Tàrst	31	26	53	45	38	8
Gorica (*Görz*) . .	31	8	30	47	47	6	Varašdin	34	0	8	46	18	30
Gradac (*Gratz*) . .	33	6	18	47	4	21	Zadar	32	49	17	44	2	25
Ivanić tvàrdja . . .	34	4	58	45	44	22	Zagreb	33	38	35	45	48	56
Karlovac	33	14	30	45	36	55	Zemun	38	0	0	44	51	22
Križevci	34	12	3	46	1	16	Zombor	36	46	50	45	46	28
Mehadija	40	5	15	44	54	20							
Osèk	36	21	50	45	34	13							

Dužina dana i noći.

(od 42 do 48 stupnja širine).

Měseci	Dani	Měseci	Dani	42. Dužina dana u.	42. Dužina dana m.	42. Dužina noći u.	42. Dužina noći m.	44. Dužina dana u.	44. Dužina dana m.	44. Dužina noći u.	44. Dužina noći m.	45. Dužina dana u.	45. Dužina dana m.	45. Dužina noći u.	45. Dužina noći m.	46. Dužina dana u.	46. Dužina dana m.	46. Dužina noći u.	46. Dužina noći m.	47. Dužina dana u.	47. Dužina dana m.	47. Dužina noći u.	47. Dužina noći m.	48. Dužina dani u.	48. Dužina dani m.	48. Dužina noći u.	48. Dužina noći m.
		Prosinca	22	8	55	15	5	8	41	15	19	8	35	15	25	8	27	15	35	8	18	15	42	8	9	15	51
	1		10	9	0	15	0	8	46	15	14	8	40	15	20	8	32	15	28	8	24	15	36	8	16	15	44
	9		2	9	10	14	50	8	56	15	4	8	50	15	10	8	40	15	18	8	36	15	24	8	28	15	32
	15		26	9	18	14	42	9	6	14	54	9	0	15	0	8	54	15	6	8	46	15	14	8	36	15	24
Sěčnja	20		21	9	26	14	34	9	14	14	46	9	10	14	50	9	4	14	56	8	56	15	4	8	50	15	10
	24		17	9	36	14	24	9	24	14	36	9	20	14	40	9	14	14	46	9	8	14	52	9	0	15	0
	28	Studena	13	9	44	14	16	9	34	14	26	9	30	14	30	9	24	14	36	9	18	14	42	9	12	14	48
	1		9	9	52	14	8	9	42	14	18	9	38	14	22	9	34	14	26	9	28	14	32	9	22	14	38
	4		6	10	0	14	0	9	52	14	8	9	48	14	12	9	44	14	16	9	38	14	22	9	32	14	28
	8		2	10	8	13	52	10	0	14	0	9	56	14	4	9	52	14	8	9	48	14	12	9	42	14	18
	11		30	10	16	13	44	10	10	13	50	10	6	13	54	10	2	13	58	9	58	14	2	9	52	14	8
	14		27	10	24	13	36	10	18	13	42	10	14	13	46	10	10	13	50	10	6	13	54	10	2	13	58
Veljača	16		25	10	32	13	28	10	26	13	34	10	22	13	38	10	18	13	42	10	14	13	46	10	10	13	50
	19		22	10	40	13	20	10	34	13	26	10	30	13	30	10	28	13	32	10	24	13	36	10	20	13	40
	22		19	10	48	13	12	10	42	13	18	10	40	13	20	10	38	13	22	10	32	13	28	10	30	13	30
	25		16	10	54	13	6	10	50	13	10	10	48	13	12	10	46	13	14	10	42	13	18	10	38	13	22
	27	Listopada	13	11	2	12	58	10	58	13	2	10	56	13	4	10	54	13	6	10	50	13	10	10	48	13	12
	2		11	11	10	12	50	11	6	12	54	11	4	12	56	11	2	12	58	11	0	13	0	10	58	13	2
	5		8	11	16	12	44	11	14	12	46	11	12	12	48	11	10	12	50	11	8	12	52	11	6	12	54
	7		5	11	24	12	36	11	22	12	38	11	20	12	40	11	18	12	42	11	16	12	44	11	16	12	44
	10		3	11	32	12	28	11	30	12	30	11	28	12	32	11	26	12	34	11	26	12	34	11	24	12	36
	12		30	11	38	12	22	11	36	12	24	11	36	12	24	11	36	12	24	11	34	12	26	11	32	12	28
	15		28	11	46	12	14	11	44	12	16	11	44	12	16	11	44	12	16	11	42	12	18	11	42	12	18
Ožujka	17		25	11	52	12	8	11	52	12	8	11	52	12	8	11	52	12	8	11	52	12	8	11	50	12	10
	21		23	12	0	12	0	12	0	12	0	12	0	12	0	12	0	12	0	12	0	12	0	12	0	12	0
	23		20	12	8	11	52	12	8	11	52	12	8	11	52	12	8	11	52	12	8	11	52	12	10	11	50
	25	Rujna	17	12	14	11	46	12	16	11	44	12	16	11	44	12	16	11	44	12	18	11	42	12	18	11	42
	28		15	12	22	11	38	12	24	11	36	12	24	11	36	12	24	11	36	12	26	11	34	12	28	11	32
	30		12	12	28	11	32	12	30	11	30	12	32	11	28	12	34	11	26	12	34	11	26	12	36	11	24
	2		10	12	36	11	24	12	58	11	22	12	40	11	20	12	42	11	18	12	44	11	16	12	44	11	16
	5		7	12	44	11	16	12	46	11	14	12	48	11	12	12	50	11	10	12	52	11	8	12	54	11	6
	7		4	12	50	11	10	12	54	11	6	12	56	11	4	12	58	11	2	13	0	11	0	13	2	10	58
	10		2	12	58	11	2	13	2	10	58	13	4	10	56	13	6	10	54	13	10	10	50	13	12	10	48
	13		30	13	6	10	54	13	10	10	50	13	12	10	48	13	14	10	46	13	18	10	42	13	22	10	38
Travnja	15		27	13	12	10	48	13	18	10	42	13	20	10	40	13	22	10	18	13	28	10	32	13	30	10	30
	18		24	13	20	10	40	13	26	10	34	13	30	10	30	13	32	10	28	13	36	10	24	13	40	10	20
	21		21	13	28	10	32	13	34	10	26	13	38	10	22	13	42	10	18	13	46	10	14	13	50	10	10
	24		18	13	36	10	24	13	42	10	18	13	46	10	14	13	50	10	10	13	54	10	6	13	58	10	2
	27	Kolovoza	15	13	44	10	16	13	50	10	10	13	54	10	6	13	58	10	2	14	2	9	58	14	8	9	52
	30		12	13	52	10	8	14	0	10	0	14	4	9	56	14	8	9	52	14	12	9	48	14	18	9	42
	4		8	14	0	10	0	14	8	9	52	14	12	9	48	14	16	9	44	14	22	9	38	14	28	9	32
	7		5	14	8	9	52	14	18	9	42	14	22	9	38	14	26	9	34	14	32	9	28	14	38	9	22
	11		1	14	16	9	44	14	26	9	34	14	30	9	30	14	36	9	24	14	42	9	18	14	48	9	12
Svibnja	15		27	14	24	9	36	14	36	9	24	14	40	9	20	14	46	9	14	14	52	9	8	15	0	9	0
	20		25	14	34	9	26	14	46	9	14	14	50	9	10	14	56	9	4	15	4	8	56	15	10	8	50
	25		18	14	42	9	18	14	54	9	6	15	0	9	0	15	6	8	54	15	14	8	46	15	24	8	36
	31	Sàrpnja	12	14	50	9	10	15	4	8	56	15	10	8	50	15	18	8	42	15	24	8	36	15	32	8	28
Lipnja	10		2	15	0	9	0	15	14	8	46	15	20	8	40	15	28	8	32	15	36	8	24	15	44	8	16
	22		—	15	5	8	55	15	19	8	41	15	25	8	35	15	33	8	27	15	42	8	18	15	51	8	9

METELWIN Digital LIBRARY

Pregled gibivih svetkovinah
od godine 1849 do 1900.

(Pod ovim * sve su godine prestupne.)

Godina	Svetačni račun							Gibivi sveti				
	Zlatni broj	Měsečni kazatelj	Sunč. kolob.	g. rimsk. dače	nedělj. slovo	godišn. značaj	mučen. slovje	Sedamdesetnica	Spasovo (Zastuplenje)	Duhovi	Brašančevo (Tělovo)	Parva Nedělja prišastja gospodinova
1849	7	VI	10	7	G	18	f	4. Veljača	17. Svibanj	3. Lipanj	7. Lipanj	2. Prosinac
1850	8	XVII	11	8	F	10	s	27. Sěčanj.	9. «	26. Svibanj	30. Svibanj	1. «
1851	9	XXVIII	12	9	E	30	M	16. Veljača	29. «	15. Lipanj	19. Lipanj	30. Studen
1852*	10	IX	13	10	DC	21	i	8. «	20. «	6. «	10. «	28. «
1853	11	XX	14	11	B	6	A	23. Sěčanj.	5. «	22. Svibanj	26. Svibanj	27. «
1854	12	I	15	12	A	26	a	12. Veljača	25. «	11. Lipanj	15. Lipanj	3. Prosinac
1855	13	XII	16	13	G	18	m	4. »	17. «	3. «	7. «	2. «
1856*	14	XXIII	17	14	FE	2	D	20. Sěčanj.	1. «	18. «	22. Svibanj	30. Studen
1857	15	IV	18	15	D	22	d	8. Veljača	21. «	7. «	11. Lipanj	29. «
1858	16	XV	19	1	C	14	q	31. Sěčanj.	13. «	30. Svibanj	3. «	28. «
1859	17	XXVI	20	2	B	34	G	20. Veljača	2. Lipanj	19. Lipanj	23. «	27. «
1860*	18	VII	21	3	AG	18	g	5. «	17. Svibanj	3. «	7. «	2. Prosinac
1861	19	XVIII	22	4	F	10	t	27. Sěčanj.	9. «	26. Svibanj	30. Svibanj	1. «
1862	1	*	23	5	E	30	P	16. Veljača	29. «	15. Lipanj	19. Lipanj	0. Studen
1863	2	XI	24	6	D	15	l	1. «	14. «	31. Svibanj	4. «	29. «
1864*	3	XXII	25	7	CB	6	C	24. Sečanj.	5. «	22. Lipanj	26. Svibanj	27. «
1865	4	III	26	8	A	26	c	12. Veljača	25. «	11. «	15. Lipanj	3. Prosinac
1866	5	XIV	27	9	G	11	P	28. Sěčanj.	10. «	27. Svibanj	31. Svibanj	2. «
1867	6	XXV	28	10	F	31	F	17. Veljača	30. «	16 Lipanj	20. Lipanj	1. «
1868*	7	VI	1	11	ED	22	f	9. «	21. «	7. «	11. «	29. Studen
1869	8	XVII	2	12	C	7	s	24. Sěčanj.	6. «	23. Svibanj	27. Svibanj	28. «
1870	9	XXVIII	3	13	B	27	M	13. Veljača	26. «	12 Lipanj	16. Lipanj	27. «
1871	10	IX	4	14	A	19	i	5. «	18. «	4. «	8. «	3. Prosinac
1872*	11	XX	5	15	GF	10	A	28. Sěčanj.	9. «	26. Svibanj	30. Svibanj	1. «
1873	12	I	6	1	E	23	a	9. Veljača	22. «	10. Lipanj	12. Lipanj	2. «
1874	13	XII	7	2	D	15	m	1. «	14. «	31. Svibanj	4. «	29. Studen
1875	14	XXIII	8	3	C	7	D	24. Sěčanj.	5. «	23. «	27. Svibanj	28. «
1876*	15	IV	9	4	BA	26	d	13. Veljača	25. «	11. Lipanj	15. Lipanj	3. Prosinac
1877	16	XV	10	5	G	11	q	28. Sěčanj.	10. «	27. Svibanj	31. Svibanj	2. «
1878	17	XXVI	11	6	F	31	G	17. Veljača	30. «	16. Lipanj	20. Lipanj	1. «
1879	18	VII	12	7	E	23	g	9. «	22. «	8. «	12. «	30. Studen
1880*	19	XVIII	13	8	DC	7	t	25. Sěčanj.	6. «	23. Svibanj	27. Svibanj	28. «
1881	1	*	14	9	B	27	P	13. Veljača	26. «	12. Lipanj	16. Lipanj	27. «
1882	2	XI	15	10	A	19	l	5. «	18. «	4. «	8. «	3. Prosinac
1883	3	XXII	16	11	G	4	C	21. Sěčanj.	3. «	20. Svibanj	24. Svibanj	1. «
1884*	4	III	17	12	FE	23	c	10. Veljača	22. «	8. Lipanj	12. Lipanj	30. Studen
1885	5	XIV	18	13	D	15	P	1. «	14. «	31. Svibanj	4. «	29. «
1886	6	XXV	19	14	C	35	F	21. «	3. Lipanj	20. Lipanj	24. «	28. «
1887	7	VI	20	15	B	20	f	6. «	19. Svibanj	5 «	9. «	27. «
1888*	8	XVII	21	1	AG	11	s	20. Sěčanj.	10. «	27. Svibanj	31. Svibanj	2. Prosinac
1889	9	XXVIII	22	2	F	31	M	17. Veljača	30. «	16. Lipanj	20. Lipanj	1. «
1890	10	IX	23	3	E	16	i	2. «	15. «	1. «	5. «	30. Studen
1891	11	XX	24	4	D	8	A	25 Sěčanj.	7. «	24. Svibanj	28. Svibanj	29. «
1892*	12	I	25	5	CB	27	a	14. Veljača	26. «	12 Lipanj	16. Lipanj	27. «
1893	13	XII	26	6	A	12	m	29. Sěčanj.	11. «	28. Svibanj	1. «	3. Prosinac
1894	14	XXIII	27	7	G	4	D	21. «	3. «	20. «	24. Svibanj	2. «
1895	15	IV	28	8	F	24	d	10. Veljača	23. «	9 Lipanj	13. Lipanj	1. «
1896*	16	XV	1	9	ED	15	q	2. «	14. «	31. Svibanj	4. «	29. Studen
1897	17	XXVI	2	10	C	28	G	14. «	27. «	13. Lipanj	17. «	28. «
1898	18	VII	3	11	B	20	g	6. «	19. «	5. «	9. «	27. «
1899	19	XVIII	4	12	A	12	t	29. Sěčanj.	11. «	28. Svibanj	1. «	3. Prosinac
1900	1	XXIX	5	13	G	25	N	11. Veljača	24. «	10. Lipanj	14. «	2. «

Rodoslovje.

vladajuće austrijanske kuće.

VLADAR.

Ferdinand [Dragutin, Lavoslav, Josip, Franjo, Marcelin] **I.** kao car austrijanski, kao kralj Ugarski i sdruženih kraljevinah D.H.Sl. **V.**, Češki, Lombardo-Mletački, Galički i Vladimirski, i Illirski; Nadvojvoda Austrie itd. itd.; rodjen u Beču 19. Travnja 1793; okrunjen za kralja Ugarskog (i sdruženih kraljevinah) u Požunu 28 Rujna 1830; poče vladati svimi dàržavami Austrijanske monarkie po smàrti svog otca, pokojnog cara i kralja Franje I. 2. Ožujka 1835; i tako se je zakleo 14. Lipnja 1835; okrunjen je za kralja Českoga u Pragu 7. Rujna 1836; a za kralja Lombardezkog i Mletačkog u Milanu 6. Rujna 1838.

SUPRUGA.

Maria, Anna, Dragojla [Pia], kći pokojnog Viktora Emanuila kralja Sardinskog, Gospoja reda zvězdo-križnoga, Vàrhovna Zaštitnica i Upraviteljića Bàrnskoga i Insbrukskoga zavoda za plemenite Gospoje (dame), rodjena 19. Rujna 1803, věnčana po poruki u Turinu 12. Veljače, zatim u Beču 27. Veljače 1831; okrunjena za kraljicu Česku u Pragu 12. Rujna 1836.

BRAT I SESTRE.

1. Maria Ljudevita [Lavoslava, Franja, Terezia, Josipa, Lucia], Hercežica od Parme, Piačence i Gvastale, V. Majstorica Konstantinskog reda sv. Jurja; rodjena 12. Prosinca 1791; zaručena u Beču 11. Ožujka 1810, věnčana u Parizu 2. Travnja 1810, s pokojnim carem Napoleonem, Udovica od 5. Svibnja 1821.

2. Maria Klementina [Franja, Josipa], rodjena 1. Ožujka 1798, věnčana u Senbrunu 28. Sàrpnja 1816, sa Lavoslavom [Ivanom Josipom], kraljevićem obiuh Siciliah, princ. od Salerna, rodjenim 2. Sàrpnja 1790.

3. Franjo [Dragutin, Josip], carević i Nadvojvoda Austrie, kraljević Ugarske (i sdruž. kralj), češke itd.; FML., vlastnik pěšačkoga puka p. br. 52. i Chef (glava) jednog ruskog granatirskog puka; rodjen 7. Prosinca 1802.

Supruga: Sofia [Miroslava, Dorotea], kći pokojnoga Maksimiliana [Josipa], kralja Bavarskog; rodjena 27. Sěčnja 1805, věnčana u Beču 4. Studenoga 1824.

Dětca: 1. Franjo [Josip Drag.], c. k. oberstar i vlastnik dragunskog puka p. br. 3.; rodjen 18. Kolovoza 1830. — 2. Ferdinand [Maksimiljan, Josip], c. k. pukovnik i vlastnik lahkih konjanikah puka p. br. 3.; rodjen 6. Sàrpnja 1832. — 3. Dragutin [Ljudevit, Josip, Maria], rodjen 30. Sarpnja 1833. — 4. Ljudevit [Josip, Antun, Viktor], rodjen 15. Svibnja 1842.

4. Maria, Anna [Franja, Tereza, Josipa, Medarda], rodjena 8. Lipnja 1804.

RODITELJI.

Pokojnog cara i kralja Franje I. četvarta supruga: Karolina [Augusta], Višnja zaštitnica reda zvězdokrižnog; kći pokojnoga Maksimiliana [Josipa], kralja bavarskog, rodjena 8. Veljače 1792; zaručena u Monakovu 29. Listopada, věnčana u Beču 10. Studenoga 1816; udovica od 2. Ožujka 1835.

RODBINA.

A) Pokojnog **Ferdinanda** [Josipa, Ivana Kàrst.], Vel. Hercega Toskanskoga:

Druga supruga: Maria Ana [Ferdinanda Ljubica], druga kći kr. princ. Maksimilia Saskoga; rodjena 27. Travnja 1796; věnčana u Fiorenci 6. Svibnja 1821; Udovica od 18. Sarpnja 1824.

Dětca pàrve ženitbe: *a)* Lavoslav II. [Ivan Josip, Franjo, Ferdinand, Dragutin], Vel. Herceg Toskanski, GK. i vlastnik dragunskog puka p. br. 4. itd.; rodjen 3. Listopada 1797. *Njegova druga supruga*: Maria Antonia, kr. princesa obiuh Siciliah; rodjena 19. Prosinca 1814, věnčana u Napulju 7. Lipnja 1833. *Kći od pàrve žene pokojne Marie Ane Saske* Augusta [Ferdinanda, Věkoslava, Maria, Ivana, Josipa], rodjena 1. Travnja 1825; věnčana u Fiorenci 15. Travnja 1844 s Luitpoldom [Drag., Jos., Vilim., Ljudevit.], kraljevićem Bavarske, rodjenim 12. Ožujka 1821. *Dětca od druge žene*: 1. Maria Izabela, rodjena 21. Svibnja 1834. 2. Ferdinand [Salvator, Maria, Josip, Ivan Karst., Franjo Ljudevit, Gonz., Rafael, Januar], rodjen 10. Lipnja 1835. 3. Maria Kristina [Annunciata, Agata, Dorotea, Ivana, Josipina, Věkoslava, Filomena, Ana], rodjena 5. Veljače 1838. 4. Dragutin [Salvator, Maria, Josip, Ivan Kàrst., Filip, Jakov, Januar, Ljudevit, Gonzaga, Rajner], rodjen: 30. Travnja 1839. 5. Rajner [Salv., Maria, Stěp., Josip, Ivan, Filip, Jak., Antun, Zenob., Věkol., Gonzag], rodjen: 2. Svibnja 1844. — *b)* Maria Ljudevita [Jovana, Jos., Dragojla], Opatica zavoda za Gospodične kod sv. Ane rodjena 30. Kolovoza 1798. — *c)* Maria Terezia [Franja, Josipa, Ivana, Benedikta], rodjena 21. Ožujka 1801, věnčana u Fiorenci 30. Rujna 1817 sa Dragutinom Albertom, Manuilom kraljem Sardinskim, rodjena 2. Listopada 1798.

B) Dragutin [Ljudevit, Jovan, Josip, Lovro], GFM., vlastnik pěšačk. puk. p. br. 3. i Ulanskog p. br. 3. Gubernator i varhovni kapetan češke kraljevine rodjen: 5. Rujna 1781; oženjen s Henrikom, udovac od 29. Prosinca 1829; umro 30. Travnja 1847 u 4 s. u jutro.

Dětca: 1. Maria Terezia [Izabela], rodjena 31. Sàrpnja 1816; věnčana u Trientu 9. Sěčnja 1837 sa Ferdinandom II. kraljem obiuh Siciliah, rodjenim 12. Sěčnja 1810. — 2. Albrecht [Miroslav Rudolf], FML., zapovědajući general u Nutarnjoj Austrii po-enskoj, vlastnik

METELWIN Digital LIBRARY

pěšačkog puka p. b. 44. i chef rusko-carskog Ulanskog puka p. b. 5.; rodjen 3. Kolovoza 1817, venčan u Monakovu 1. Svibnja 1844 sa Hildegardom [Věkosl., Šarlot., Terez., Miroslavom], kćerju Ljudevita, kralja bavarskog, rodjen 10. Lipnja 1825. *Děte*: Maria, [Terezia, Ana], rodjena 15. Sàrpnja 1845. — 3. Dragutin Ferdinand, FML., vlastnik pěšačkog puka p. b. 51, i chef rusko-carskog ulanskog puka od Belgoroda; rodjen 29 Sàrpnja 1818. — 4. Miroslav [Ferd., Lavoslav, Contre-Admiral (FML.), vàrhovni zapovědnik pomorstva i vlastnik pěšačkog puka p. b. 16, rodjen 14. Svibnja 1821. — 5. Maria Dragojla [Ljudevita, Kristina], Opatica c.k. Terezianskog zavoda plemenitih gospojah na gradu Pražkom; rodjena 10. Rujna 1825. — 6. Vilelmo [Franjo, Dragutin], pukovnik i vlastnik pěšačkog puka p. b. 12., rodjen 21. Travnja 1827.

C) Josip [Antun, Ivan], kraljevine Ugarske nadvornik, kraljevski naměstnik i vàrhovni kapetan, FM. itd., vlastnik husarskog puka p. b. 2. i palatinskog husarskog puka p. b. 12.; rodjen 9. Ožujka 1776; umro 13. Sěčnja 1847.

Tretja Supruga: Maria Dorotea [Vilima, Dragoila], kći hercega Ljudevita Miroslava, Aleksandra Virtembergskoga; rodjena 1. Studenoga 1797, venčana u Kirchheimu pod Tekom 24. Kolovoza 1819.

Sin od druge žene Hermine, hercežice Anhaltsko-Bernburgsko - Šaumburžske: Stěpan [Franjo, Viktor], kraljevski naměstnik ugarske kraljevine, FML. i vlasnik pěšačkog puka, p. b. 58.; rodjen 14. Rujna 1817.

Dětca od tretje žene: 1. Elizabeta [Franja Maria], rodjena 17. Sěčnja 1831. — 2. Josip [Dragutin, Ljudevit], rodjen 2. Ožujka 1833. — 3. Maria [Henrika, Ana], rodjena 23. Kolovoza 1836.

D) Ivan Kàrst. [Josip, Fabian, Sebastian], FM., vàrhovni upravitelj měrničtva, i bojnoga graditeljstva, zemljoměrske i Bečko - Najštatske vojačke Akademie; vlastnik dragunskog puka p. b. 1. zatim glava lagumarskog granatirskog bataliuna u rusko-carskom měrničkom tělu i vlastnik jednog pěšačkog pruskog puka: rodjen 20. Sěčnja 1782.

E) Rajner [Josip, Ivan, Mihail, Franjo, Jerolim], pod-kralj Lombardsko-Mlětačkog kraljestva, FZM., i vlastnik pěšačkog puka p. b. 11.; rodjen 30. Rujna 1783.

Supruga: Maria Elizabeta [Franja], princesa Savojska i Karignanska, rodjena 13. Travnja 1800 i věnčana u Pragu 28. Svibnja 1820.

Děca: 1. Adelaida [Franja, Maria, Rajnera, Elizabeta, Klotilda], rodjena 3. Lipnja 1822, věnčana u Stupinigi kod Turina 12. Travnja 1842 sa Viktorom Manojlom hercegom Savojskim Naslědnikom Sardinskim, rodjenim 14. Ožujka 1820. — 2. Lavoslav [Ljudevit, Maria, Franjo, Julio, Eustak, Gerar], pukovnik i vlastnik pěšačkog puka p. b. 53.; rodjen 6. Lipnja 1823. — 3. Ernest [Dragutin, Srěčko, Maria, Rajner, Bogomir, Cirjak], pukovnik i vlastnik puka pěšačkoga p. b. 48.; rodjen 8. Kolovoza 1824. — 4. Sigismund [Lavoslav, Maria, Rajner, Ambrosia, Valentin], pukovnik u pěšačkom puku p. b. 11, i vlastnik pěšačkog puka p. b. 45; rodjen 8. Sěčnja 1826. — 5. Rajner [Ferdinand, Maria, Ivan Ev., Franjo, Higin], pukovnik u pěšačkom puku p. b. 1.; rodjen 11. Sěčnja 1827. — 6. Henrik [Antun, Maria, Rajner, Dragutin, Gàrgur], pukovnik u pěšačkom puku p. b. 3.; rodjen 9. Svibnja 1828.

F) Ljudevit [Josip, Antun], FZM., vàrhovni topničtva upravitelj, i vlastnik pěšačkog puka p. b. 8.; rodjen 13. Prosinca 1784.

DĚDOVA BRATA DĚTCA.

(Pokojnog nadv. Ferdinanda kr. principa ugarske (i s dr. kr.). češke itd. i supruge pokojne Vel.-hercežice Marie Blažene od Esta, hercežice od Mase i Karare)

a) Maria Lavoslava [Ana, Josipa, Ivana], rodjena 10. Prosinca 1776, věnčana u Insbruku 14. Veljače 1795 sa Dragutinom Božidarom Izbornikom Pfalčkim i Bavarskim; Udovica od 16. Veljače 1799.

b) Franjo [Josip, Dragutin, Ambros, Stanislav] IV., herceg Modenski, Maski, i Kararski, GK., i vlastnik oklopničkog puka p. b. 2.; rodjen 6. Listopada 1779.

Děca: 1. Maria Terezia [Blažena], rodjena 14. Sàrpnja 1817. — 2. Franjo [Ferdinand, Geminian], pukovnik i vlastnik pěšačkog puka, p. b. 32.; rodjen 1. Lipnja 1819, věnčan u Monakovu 30. Ožujka 1842 s Adelgundom kćerju kralja Ljudevita Bavarskog; rodjenoj 19. Ožujka 1823. — 3. Ferdinand [Dragutin, Viktor]; GM., Topničtva brigader u Holomuci i vlastnik pěšačkoga puka p. b. 26.; rodjen 19. Sàrpnja 1821. — 4. Maria Blažena [Ana, Franja], rodjena 13. Veljače 1824.

c) Ferdinand [Drag., Josip], FM., vàrhovni gradjanski i vojnički upravitelj kraljestva Galicie i Vladimirie, vlastnik husarskog puka p. b. 3. i jednog rusko-carskoga husarskog puka; rodjen 25. Travnja 1781.

d) Maksimiljan [Josip, Ivan, Ambros, Dragutin], Vel. městar němačkog reda u càrstvu Austrijanskom, FZM., i vlastnik pěšačkog puka p. b. 4., rodjen 14. Sàrpnja 1782.

Carevine austrijanske dàržavni ministerij.

Dàržavni i konferencialni ministri.

Nj. sjajnost knez Klemens Metternich.
Grof Franjo Kolowrat-Liebsteinsky.
Grof Mihajlo Nádasd.
Grof Antun Cziráky.
Grof Dragutin Ljudevit Fiquelmont.

Dàržavna konferencia.

Stalni članovi.

Nj. c. k. visost arciherceg Franjo Dragutin.
Nj. c. k. visost arciherceg Ljudevit.
Nj. jasnost knez Metternich, domaći dvorski i konferencialni kancelar.
Grof Kolowrat-Liebsteinsky dàržavni i konferencialni ministar.

Měnjajući se članovi polag predmetah o kojih se ima věćati.

Dàržavni i konferencialni ministri.
Glave odsěkah u dèržavnom savětu.
Dàržavni savětnici.
Predsědnici dvorskih častih.

Dàržavni savět za unutàrnje poslove.

Glave odsěkah u dàrž. savětu.

Grof Nádasd, dàržavni i konferencialni minist.
Grof Antun Cziráky, dàržavni i konferencialni ministar.
Baron Adolf Prohazka, FML., za vojničtvo.
Grof Franjo Hartig.

Pravi dàržavni savětnici.

Norbert Purkhardt.
Josip Věkoslav Jüstel inful. prepozit u Višehradu u Českoj.
Baron Ivan Pilgram.
Grof Pankrac Somsich de Sáárd.
Baron Hietzinger.
Weis od Starkenfels.

7 dàrž. savěta referentah, naime 2 generala i 5 dvorskih věćnikah.

Dàržavni ministri.

Baron Josip Miske od Magyar-Csestve Magyar.
Jaćim grof Münch-Bellinghausen, predsědnički poslanik na Němačkom saboru (*Bundestag*).

Tajna domaća dvorna i dàržavna kancelaria.

Nj. jasnost knez Metternich, domaći, dvorni i dàržavni kancelar, ministar izvanjskih dělah.
Grof Fiquelmont, GK., dàržavni ministar.
Baron Lebzeltern-Collenbach, pravi dàržavni savětnik.

8 dvornih i 5 dàržavno-kancelarskih savětnikah.

Načelnik tajne domaće dvorske i dàržavne pismohrane.

Baron Klement Hügel, dvorski savětnik.

Dvorske časti kao osrědnja poglavarstva.

1. Sdružena dvorska kancelaria:

Grof Dragutin Inzághy, veliki dvorski kancelar i predsědnik školske komisie.
Baron Franjo Pilersdorf, dvorski kancelar.
Baron Ivan Krticzka od Jadena, vicekancelar.

16 dvorskih savětnikah.

2. K. ugarska dvorska kancelaria:

Grof Antun Mailáth, dvorski kancelar.
Grof Juraj Apponyi, drugi dvorski kancelar.

10 dvorskih věćnikah.

3. Erdeljska dvorska kancelaria.

Baron Jozsika od Branyitske, podpredsědnik, upravlja dvorskom kancelariom.

4 dvorska věćnika.

4. Obća dvorska komora:

Baron Dragutin Kübeck, kancelar Leopoldskog reda, predsědnik.
(Drugog predsědnika neima.)
Podpredsědnici: Josip plem. Hauer. — Josip Mayer, vitez od Gravenegge, tajni věćnik. — Baron Antun Münch-Bellinghausen.

27 dvorskih věćnikah.

5. Dvorska komora za novčarstvo i rudarstvo:

(S dvorskom komorom pod jednim predsědničtvom.)
Schwarzhuber, podpredsědnik.

5 dvorskih věćnikah.

6. Najvišje sudište:

Grof Ljudevit Taafe, pàrvi predsědnik sudišta.
Podpredsědnici: R. Kraus, vitez, tajni věćnik. — Konrad bar. Gàrtner, tajni věćnik. — Franjo Degli Orifici, za lombardski senat.

62 dvorska věćnika.

7. Najvišje časti od policie i censure:

Grof Sedlniczky, predsědnik.

4 dvorska věćnika.

8. Dvorsko bojne věće:

Grof Ignac Hardegg, GK., predsědnik.
Podpredsědnici: Knez Gust. Hohenlohe-Langenburg, FZM. — Grof Emanuel Mensdorff-Pouilly, GK.

METELWIN Digital LIBRARY

2 pridèljena Feldmaršallajtnanta, 2 General-Majora, i 14 dvorskih vèćnikah.

Arciherceg Ivan, FM., ravnitelj mèrničtva.

Arciherceg Ljudevit, FM., ravnitelj topničtva.

Grof Prokop Hartmann od Klarensteina, FML., tajni vèćnik i predsèdnik vojničkog apellacialnog suda.

Narodna banka:

Bar. Dragutin Lederer, ravnitelj.

Političke dàržavne časti.

Donja Austria.

Baron Talatzko od Gestietics, predsèdnik vladanja.

Baron Lago, podpredsèdnik.

Nad Ensom:

Baron Antun Filip Skrbensky, predsèdnik vladanja.

Dàržavna gubernia u Stajeru:

Grof Matia Wickenburg, gubernator p. t. vèćnik.

Dàržavna gubernia u Českoj:

Nj. c. k. visost nadvojvoda Stèpan. vàrhovni upravljatelj zemlje.

Altgraf Robert od Salm-Reifferscheidt, p. t. vèćnik i drugi predsèdnik gubernie u Pragu.

Dàržavna gubernia u Moravskoj:

Grof Rudolf Stadion, p. t. v. gubernator.

Dàržavna gubernia u Galicii:

Grof Franjo Stadion, gubernator i p. t. v.

Baron Krieg od Hochfelden, gubernialski predsèdnik.

Grof Lavoslav Lazansky, podpredsèdnik.

Dàrž. Čast u Lombardsko-Mletačkoj:

Vicekralj nadvojvoda Rainer.

Dàržavna gubernia u Milanu:

Grof Ivan Spaur, p. t. vèć. i gubernator.

Grof Alberto Montecuccoli, podpredsèd.

Dàržavna gubernia u Mlètcih:

Grof Vèkoslav Palffy, gubernator i p. t. v.

Pl. Sebregondi, podpredsèdnik.

Dàržavna gubernia u Dalmacii:

Ivan August vitez Tursky, FML. i t. vèćnik, gradjanski i vojnički gubernator.

Dàržavna gubernia u Ilirii:

Baron Josip Weingarten, gubernator i p. t. vèćnik.

Grof Welsperg, podpredsèdnik.

Dàržavna gubernia u Tàrstu:

Grof Salm, gubernator i p. t. v.

Dàržavna gubernia u Tirolu i Vorarlbergu:

Grof Klement Brandis, gubernator i p. t. v.

Baron Robert Benz, podpredsèdnik.

Dàržavni dohodci carevine austrijanske.

Financie proizticu iz neposrèdnih i posrèdnih porezah, i domanialnih i regalnih dohodakah. Izmedj neposrèdnih porezah najpoglavitia je poreza od zemljišta; ona obstoji, izimljuć vojničku krajinu, u svih pokrajinah, no na razni način.

a) U nèmačkih, slavjanskih i jednoj talianskih pokrajinah, od god. 1818 počelo se je katastriranje zemljišta s procènbom njegove poreznejakosti polag čistih dohodakah. U pokrajini nad Ensom slèdilo je već nametnutje polag nove procènbe; u ostalih pokrajinah obstoji provisorium, kome pod cesarom Josipom II. obavljeno izmèrenje i odradjenje sirovog dohodka za temelj služi; u mletačkoj zaderžan je način još iz francezke dobe, s nèkojimi promènami; u velikoj strani Milanske ima tako zvani Centesimento, polag procènbe priašnjeg stolètja; u Dalmacii desetina, koja se u najnovie vrème promèni u novčanu daću; u Tirolskoj ima već pod cesarom Karlom VI. nametnuta, zemljištah, zdanjah, zanatah i vlastelinskih pravah tičuća se poreza; u Ugarskoj i sdruzenih kraljevinah poreza od zemljišta (izimljuć domaći danak, koi medjutim u sl. varoške i varmedjske blagajne utiče, jedina neposrèdna poreza) iznosi for. sr. 4,395,000

Druge neposrèdne poreze jesu: danak od osobe u talianskih i dalmatinskih pokrajinah (tassa personale, stranom za dèrž. blagajne, stranom za obćine podignuta) i u vojničkoj krajini; danak od kućah (u Tirolu, Italii i Dalmacii skopčan s porezom od zemljišta) obstoji, iznimljuć Ugarsku, u svih pokrajinah, te iznosi oko for. sr. . . 4,000,000

Danak od zanata for. sr. 2,500,000

Židovske daće cène se na for. sr. . 1.200.000

Sve neposrèdne iznose do for. sr. 49,500,000

b) k posrèdnim porezam računaju se slèdeće, koje iznose for. sr. . . . 87,000.000

Daća od trošenja u neugarskih pokrajinah. Tiče se pitja i marve za mesnicu, u većjih gradovih takodjer žitka i voća itd. for. sr. 19,200,000

Carine na granicah, izimljuć Ugarsku unutarnje carine (polag Bechera) 16,195,176, a s ovimi for. sr. . . . 19,000,000

Samoprodaja (monopol) duvana u neugarskih pokrajinah for. sr.	9,890,000
Samoprodaja soli skupa sa 9,985,000 for. sr. od ugarske i sdruž. kraljevinah for. sr.	22,000,000
Bularina, u němačkih, slavjanskih i talianskih pokrajinah for. sr.	4,000,000
Daće od neposrědnih dohodakah upravljajućih poglavarstvah; i dohodci iz carsk. Zajma 120,000 f. Ugarsk.) for. sr.	2,300,000
Drumovina i mostovina for. sr. . .	4,210,000
Pošta for. sr.	2,400,000
Loteria for. sr.	4,000,000
Ukupno	87,000 000
Iznos svih porezah pod *a)* i *b)* for. sr.	136,500,000
c) Učěna neposrědnih dàržavnih dohodakah, sastojećih u dohodcih domanialskih dobarah, šumah (odbivši ⅝ za upravljanje, uračunajuć 1½ mil. od ugarskih doman. dobarah) for. sr. .	2,500,000
Rudarstvo for. sr.	2,100,000
Novčarstvo for. sr.	200,000
Salitar i barut for sr.	200,000
Fabrike for. sr.	200,000
Pučnićkova (fiskusova prava (namet, kaducitet)	4,500,000
Ukupno	9,500,000
Ukupno od *a)* *b)* i *c)*	146,000,000

Dàržavni troškovi.

	for. sr.
Vojničtvo (360,000 momakah, jedan momak od prilike na 214 for. sr. (?) .	77,000,000
Kamate od duga	50,000,000
Sudišta i polit. upravljanje (polag Sprin-	14,000,000
Policia i financie . . . gerove	17,000,000
Škole i blagotvorni zavodi statistike)	3,700,000
Ceste i vodene sgrade .	5,000,000
Za carsko-kraljevski dvor	3,000,000
Kontrola od računah	1,000,000
Dàržavni dodatak za vojničku krajinu	
pensie za civil i vojničtvo, diete . .	990,700

Dàrž. troškovi za činovnike.

Dvor	1,557,513
T. domaća, dvorska i dàrž. kancelaria	249,702
Diplomatičko tělo	1,050,753
Dàrž. savět i dvorske časti	2,122,083
Dvorsko računovodstvo	1,028,108
Za upravljanja u provinciah	28,722,466
Za pensioniste	5,517,179
Za provisioniste	1,148,521
Ukupno	41,396,234

Trošak za nauke računa se do 7,894,987 for. sr. naime:
2,795,791 za pučke škole (više 30,000) a
5,099,195 za 536 drugih zavodah.

Dàržavni dug děli se

a) od kojeg se kamate plaćaju, naime
1) starii u bečkoj vrědnosti, i
2) novii u srebru;

b) od kojega se kamata neplaća, ili t. zv. cirkulirajući papirni novci; ovi iznosaše godine 1816 630,000,000, a 1839 samo jošte 13,500,000 for. sr.

Vas dàržavni dug iznosi (po Tengoborskom) 970,000,000 for. sr.

Papa.

Pio IX., prie Ivan Maria iz grofovske obitelji Mastai Ferretti, rodjen u Sinigagli 13. Svibnja 1792, biskup od Imole od 17. Prosinca 1832. proglašen 14. Prosinac 1840; poslě smărti Gregora XVI. (1. Lipnja 1846) izabran za Papu 16. Lipnja 1846, krunjen 21. Lipnja 1846.

Kardinali.

1. Kardinal-biskupi.

1. Vincenco Macchi, rodjen u Capo di Monte u Montefiasconskoj biskupii 31. Kolovoza 1770, od 22. Sěčnja 1844 biskup od Porto, S. Rufina i Civita vecchia, dekan S. Collegia, nadstojnik, Segnature di Giustizia, tajnik inquisicie; imenovan 2. Listopada 1826.

2. Luigi Lambruschini, rodjen u Genovi 16. Svibnja 1776 iz skupštine urednih klerikah sv. Pavla (Barnabita) od 24. Lipnja 1842 biskup od Sabine, opat od sv. Marie di Farfa, knjižničar Carkve, veliki prior red sv. Ivana u Jerusolimu, veliki kancelar svih papinskih redovah, imenovan 30. Rujna 1831.

3. Pietro Ostini, rodjen u Rimu 27. Travnja 1775; od 3. Travnja 1843 biskup od Albana, nadstojnik skupštine od biskupah i redovnikah, reserviran in petto 30. Rujna 1831, proglašen 11. Sărpnja 1836.

4 Castruccio Castracane, iz kuće grofovah Antelminelli, rodjen u Urbinu 21. Rujna 1779 od 22. Sěčnja 1844 biskup od Palestrine, veliki Penitenciar, imenovan 15. Travnja 1833.

5. Maria Mattei, rodjen u Pergoli 6. Rujna 1792 od 17. Lipnja 1844 biskup od Frascatia, arcipop vatikanske basilike, nadstojnik od Consulte, predsědnik skupštine za poučenje od sv. Pavla, imenovan 2. Sărpnja 1832.

2. kardinal - sveštenici.

1. Karlo Oppizzoni, rodjen u Milanu 15. Travnja 1769, părvi Sveštenik, od 20. Rujna 1802 arcibiskup od Bologne, imenovan 26. Ožujka 1804.

2. Franjo Šaver de Cienfuegos-y-Jove-Ulanos, rodjen u Oviedu 14. Ožujka 1766,

METELWIN Digital LIBRARY

do 20. Prosinca 1824 arcibiskup od Seville, imenovan 13. Ožujka 1826.

3. Jakov Filip Fransoni, rodjen u Genovi 10. Prosinac 1775 iz skupštine od razplodjenja věre imenovan 2. Ožujka 1826.

4. Benedikt Barberini, rodjen a Rimu 22. Ožujka 1788, arcipop Basilike sv. Ivana u Lateranu, nadstojnik skupštine cèrkvene od sloboštine, in petto reserv. 2. Listopada 1826, proglašen 15. Pros. 1828.

5. Francesco Serra-Cassano, rodjen u Napulju 21. Veljače 1783, od 3. Sarpanj 1826 arcibiskup od Kapue, in petto reserv. 30. Rujna 1831, proglašen 15. Travnja 1833.

6. Hugo Petar Spinola, rodjen u Genovi 29. Lipnja 1791, prodatarius sv. Stolice, in petto reserv. 30. Rujna 1831, proglašen 2. Sarpnja 1832.

7. Giaccomo Monico, rodjen u Riese u Treviskoj biskupii 26. Lipnja 1778, od 9. Travnja 1827 patriarka od Mletakah, imenovan 29. Sarpnja 1833.

8. Jakov Ljud. Brignole, rodjen u Genovi 8. Svibnja 1797, predsědnik skupštine od revisie računah i javnog upravljanja, predsědnik Sussidiah imenovan 20. Sěčnja 1834.

9. Konstantin Patrizzi, rodjen u Sieni 4 Rujna 1798, generalvikar pape, nadstojnik skupštine biskupske stolice (residencia), arcipop liberianske Basilike od s. Marie Maggiore, in petto reserv. 23. Lipnja 1834, proglašen 11. Sarpnja 1836.

10. Josip Alberghini, rodjen 13. Rujna 1770 u Bolonjskoj biskupii, in petto reserv. 23. Lipnja 1834. imenovan 6. Travnja 1835.

11. Pavao Polidori, rodjen u Jesi 4. Sěčnja 1778, nadstojnik skupštine od Concila, opat od Subiaca, imenovan 13. Lipnja 1834.

12. Placido Maria Tadini, rodjen 11. Listopada 1759 u Monte Calvo u Casalskoj biskupii, iz reda Karmelitah, od 2. Sarpanj 1832 arcibiskup od Genove, imenovan 6. Travnja 1835.

13. Ambrogio Bianchi, rodjen u Kremoni 17. Listopada 1771, iz reda Kalmaldulensah, nadstojnik skupštine za disciplinu urednog Clera, in petto reserv. 6. Travnja 1835, proglašen 8. Sàrpnja 1839.

14. Gabriel della Genga Sermattei, rodjen u Assissi 4. Prosinca 1801, legat od Urbina i i Pesara, imenovan 1. Veljače 1836.

15. Luigi Amat di San Filipo e Sorso, rodjen u Cagliari 21. Lipnja 1796, nadstojnik oekonomie od razplodjenja věre, imen. 19. Svibnja 1837.

16. Angelo Mai, rodjen u Schilpariu u Bergamskoj biskupii, 7. Ožujka 1782, nadstojnik skupštine od popisa (*index*), in petto reserv. 19. Svibnja 1837. proglašen 12. Veljače 1838.

17. Giovanni Soglia, rodjen 11. Listopada 1779 u Casola Valsenio u biskupii od Imole, od 18. Veljače 1839, biskup od Osima i Cingoli, imenovan in petto 12. Veljače 1838, proglašen 18. Veljače 1839.

18. Chiarissimo Falconieri Mellini, rod. u Rimu 17. Rujna 1794, od 3. Sarpnja 1826, arcibiskup od Ravenne, imenovan 12. Veljača 1838.

19. Antonio Franjo Orioli, rodjen 10. Prosinca 1778 u Bagnocavallo u biskupii od Faenze, iz reda Franciskanskih konventualah, imenovan 12. Veljače 1838.

20. Josip Mezzofanti, rodjen u Bologni 19. Rujna 1774, nadstojnik skupštine knjigah zapadne cárkve, i naukah, 12. Veljače 1838.

21. Filip de Angelis, rodjen u Ascoli 16. Travnja 1792, od 27. Sěčnja 1842 arcibiskup od Ferma. in petto reserviran 13. Rujna 1838, proglašen 8. Sarpnja 1839.

22. Engelbert Sterks, rodjen 2. Studenoga 1792 u Ophemu u Mechelnskoj biskupii, od 24. Veljače 1832, arcibiskup u Mechelnu, imenovan 13. Rujna 1838

23. Gabriel Ferretti, rodjen u Anconi 31. Sěčnja 1795, nadstojnik skupštine odpustah i relikviah, opat od SS. Vincenza i Anastazia od trih Fontane, in petto reserv. 30. Studena 1838 proglašen 8. Sàrpnja 1839.

24. Ferdinand Maria Pignatelli, rodjen u Napulju 9. Lipnja 1770 iz reda Theatinah, od 21. Veljača 1839 arcibiskup od Palerma, imenovan 8. Sarpanj 1839.

25. Hugo Robert Ivan Karlo de la Tour d'Auvergne-Lauraguais, rodjen 14. Kolovoza 1768 u gradu d'Auzeville u Toulonskoj biskupii, biskup od Arrasa, imenovan 23. Prosinca 1839.

26. Gašpar Bernard Pianetti, rodjen u Jesi 7. Veljače 1780 od 3. Sarpnja 1826 biskup od Viterba i Toscanelle, in petto reserv. 23. Prosinca 1839, imenovan 14. Prosinca 1840.

27. Luigi Vanicelli-Casoni, rodjen 16. Travnja 1801 u Amelii, legat od Bologne, in reserv. 23. Prosinca 1839, imenovan 24. Sěčnja 1842.

28. Ljudevit iz kneževske kuće Altieri, rodjen u Rimu 17. Sarpnja 1805, tajnik prosbah; in petto reserv. 14. Prosinca 1840, proglašen 21. Travnja 1845.

29. Ljudevit Jakov Mauricio de Bonald, rodjen 30. Studena 1787 u Milhaud u Rhodezkoj biskupii, od 27. Travnja 1840 arcibiskup Lyonski, imenovan 1 Ožujka 1841.

30. Pasqual Gizzi, rodjen u Ceccanu u Feretinskoj biskupii 22. Rujna 1787, državni tajnik za izvanjska i unutarnja děla, in petto zadržan 12. Sàrpnja 1841, imenovan 22. Sěčnja 1844.

31. Fridrik, Ivan, Josip, Celestin knez od Schwarzenberg, rodjen od 6. Travnja 1809 u Beču, od 1. Veljače 1836 arcibiskup od Salzburga, imenovan 24. Sěčnja 1842.

32. Cosmo de'Corsi, rodjen u Fiorenci 10. Lipnja 1798, od 20. Sěčnja 1845 biskup od Jesi, imenovan 24. Sěčnja 1842.

33 Francesco di Paola Villadicani, rodjen u Messini 22 Veljača 1780, od 17. Studena 1823 arcibiskup od Messine, imenovan 27. Sěčnja 1843.

34. Ignacio Giovanni Cadolini, rodjen u Cremoni 4. Studena 1794, od 30. Sěčnja 1843, arcibiskup od Ferrare, imenovan 27. Sěčnja 1843.

35. Antonio Maria Cadolini, rodjen u Ankoni 10. Sarpnja 1771, uredni klerik reda sv. Pavla od 12. Veljače 1838 biskup od Jakina, imenovan 19. Lipnja 1843.

36. Fabio Maria Asquini, rodjen u Fagnagni u Udinskoj biskupii 14. Kolovoza 1802, in petto zadržan 22. Sěčnja 1844 proglašen 21. Travnja 1845.

37. Antonio Maria Cagniano de Azevedo rodjen u Aquinskoj biskupii 11. Prosinca 1797 od 22. Sěčnja 1844 biskup od Sinigaglie, imenovan 22. Sěčnja 1844.

38. Nicola Clarelli-Paracciani, rodjen u Rieti 12. Travnja 1799, od 22. Sěčnja 1844 biskup od Montefiascone i Correto, imenovan 22. Sěčnja 1844.

39. Domeniko Carafa di Traetto, rodjen u Napulju 12. Sàrpnja 1805, od 22. Sàrpnja 1844, arcibiskup od Beneventa, imenov. 23. Sérpnja 1844.

40. Lorenzo Simonetti, rodjen 26. Sàrpnja 1789 in petto zadàržan 22. Sàrpnja 1844, proglašen 24. Studenoga 1845.

41. Giacomo Piccolomini, rodjen u Sieni 31. Sarpnja 1795, in petto zadàržan 22. Sàrpnja 1844, proglašen 24. Studenoga 1845.

42. Guilherme Henrique de Carvalho, rodjen u Coimbri 10. Veljače 1793, od 24. Studena 1845 patriarka od Lissabone, imenovan 19. Sěčnja 1846.

43. Sisto Riario Sforza, rodjen u Napulju 5. Prosinca 1810, od 24. Studena 1845, arcibiskup Napuljski, imenovan 19. Sěčnja 1846.

3. kardinal-djakoni.

1. Thoma Riario Sforza, rodjen u Napulju 8. Sěčnja 1782, pàrvi djakon, Camerlengo od càrkve, arcikancelar rimskog sveučilišta, imenovan 10. Ožujka 1823.

2. Toma Verretti, rodjen u Fermu 29. Prosinca 1779 vicekancelar rimske càrkve i compilator apostolskih listovah, imenovan 8. Listop. 1826.

3. Ljudevit Gazzoli, rodjen u Terni 18. Ožujka 1774, nadstojnik pel buon Governa, in petto zadàržan 30. Rujna 1831, proglašen 2. Sàrpnja 1832.

4. Adriano Fieschi, rodjen u Genovi 7. Ožujka 1788, in petto zadèržan 23. Lipnja 1834, imenovan 13. Rujna 1838.

5. Luigi Ciachi, rodjen u Pesaru 16. Kolovoza 1788, imenovan 12. Veljače 1838.

6. Josip Ugolini, rodjen 6. Sěčnja 1783 u Macerati, legat od Ferrare, imen. 12. Veljače 1838.

7. Franjo Šaver Massimo, iz kneževske obitelji Massimo, rodjen u Dražđjanah 25. Veljače 1806, gen. nadziratelj drumovnih i vodenih gradjenjah, in petto zadàržan 12. Veljače 1838, proglašen 24. Sěčnja 1842.

8. Giovanni Serafini, rodjen u Maglianu u Sabini 15. Listopada 1786, imenovan 27. Sěč. 1843.

9. Baluffi, biskup od Imole, imenovan 12. Prosincu 1846.

10. Josip Bofondi, imenovan 11. Lipnja 1847.

11. Petar Giraud, arcibiskup od Cambraia, imenovan 11. Lipnja 1847.

12. Jakov, Maria, Anton, Celestin Dupoux, arcibiskup od Bourgesa, imenovan 11. Lipnja 1847.

13. Jakov Antonelli, imen. 11. Lipn. 1847.

Ruska.

Nikola I. Pavlović, rodjen 6. Sàrpnja 1796, naslědova svog brata Aleksandra I. (rodj. 23. Prosinca 1777) Prosinca 1825 usled manifesta od 28. Kolovoza 1823, i usled odreknutja cesarevića Konstantina; okrunjen 3. Rujna 1826 u Mosàvi, 24. Svibnja 1829 u Varšovi; oženjen 13. Sàrpnja 1817 s Aleksandrom Feodorovnom, prie Friderika Luiza Charlotta Vilhelmina, kćerjom Pruskoga kralja Friderika Vilelma III., rodjenom 13. Sàrpnja 1798.

Děca:

1. Aleksander, Nikolajević, cesarević, veliki knez i naslědnik prestolja, rodjen 29. Travnja 1818, glava svekolike pěšačke carske tělesne straže, oženjen 28. Travnja 1841 s cesarevnom i velikom kneginjom Mariom Aleksandrovnom, prie Maksimiliana Vilelmina Augusta, Sofia, Maria, rodjen. 8. Kolovoza 1824, kćerjom velikog vojvode Hessenskog Ljudevita II. *Děca:* 1. vel. kn. Aleksandra Aleksandrovna, rodjena 30. Kolovoza 1842. — 2. vel. knez Nikola Aleksandrović, rodjen 29. Rujna 1843. — 3. vel. knez Aleksander Aleksandrović, rodjen 10. Ožujka 1845.

2. Vel. kneg. Maria Nikolajevna, rodjen 18. Kolovoza 1819, udata 14. Sàrpnja 1839 za vojvodu Maksimiliana Leuchtenberga, kneza od Eichstädta.

3. Vel. kneg. Olga Nikolajevna, rodjena 11. Rujna 1822, udata 13. Sàrpnja 1846 za principa naslědnika Würtembergskoga.

4. Vel. knez Konstantin Nikolajević, rodjen 21. Rujna 1821.

5. Vel. knez Nikola Nikolajević, rodjen 8. Kolovoza 1831.

6. Vel. knez Mihajl Nikolajević, rodjen 25. Listopada 1832.

Bratja i Sestre.

1. Maria Pavlovna, vel. vojvodkinja od Sachsen-Weimara.

2. Anna Paulovna, kraljica od Nizozemske.

3. Vel. knez Mihail Pavlović, rodjen 8. Veljače 1798, oženjen 19. Veljače 1824. s vel. kneg. Helenom Pavlovnom, prie Friderika Charlotta Maria kćerjom Pavla principa Vürtembergskog, kraljevog brata, rodjen. 9. Sěčnja 1807, prodje 17. Prosinca 1823 na pravoslavnu věru. *Kćeri:* 1. Vel. kneg. Maria Mihailovna, rodjena 9. Ožujka 1825. — 2. Vel. kneg. Katarina Mihailovna, rodjena 28. Kolovoza 1827.

Turska.

Veliki Sultan **Abdul-Medžid-Kan**, rodjen 6. Svibnja 1822 (14. Saban 1237), 31. vladalac iz Osmanovog pokolěnja, a 28. od osvojenja Carigrada, naslědi svog otca Vel. Sultana Mahmud-Kana II. (rodjen. 20. Sàrpnja 1785) 1. Sàrpnja 1839 (19. Rebi-el aker).

Děca.

1. Sultan Mahomed-Murad, rod. 22. Rujna 1840.
2. Naima Sultana, rod. 10. Listopada 1840.
3. Fatime-Sultana, rod. 1. Studenoga 1840.
4. Behije-Sultana, rod. 22. Veljače 1841.
5. Refia-Sultana, rod. 6. Veljače 1842.
6. Abdul-Hamid, rod. 21. Rujna 1842.
7. Adlije-Sultana, rod. 18. Listopada 1842.
8. Mehemed-Rešad, rod. 2. Studenoga 1844.
9. Mihnire-Sultana, rod. 9. Prosinca 1844.

Bratja i Sestre.

1. Atié-Sultana, rod. 1. Svib. 1826. — 2. Abdul-Aziz, rod. 27. Svib. 1830. — 3. Adile-Sultana, rod. 30. Sěčn. 1831, ud. 12. Lip. 1845, za Mehemed-Ali-pašu.

METELWIN Digital LIBRARY

Pregled austrijanske vojske.

C. k. vojnička glavarstva i uredi u Beču.

Dvorno bojno věće (*Hofkriegsrath. Hof br. 421.*)
Arkiv dvorne bojne pisarnice i upraviteljstvo vojničkih ostavah (*Hofkriegskanzlei-Archiv u. Mil. Depositen-Administration, Hof br. 421*).
Komisia za vojnička pravila (*Justiz-Normalien-Commission, Hof br. 421*).
Vàrhovno nadstoničtvo vojničke oděće (mundura); (*General - Monturs - Inspection, Alservorstadt br. 290*).
Vàrhovn. nadstojničtvo remontiranja (*General-Remontirungs-Inspection, Kärntnerstrasse br. 983.*)
Ravniteljstvo vojničkih càrkvenih poslovah (*Direktion der milit. Kirchenangelegenheiten. Teinfaltstrasse br. 72.*)
Pisarnica bojnoga konsistorija (*Feld-Consistorial-Kanzlei, Teinfaltstrasse br. 72.*).
Glavni ured měrničtva (*Genie-Hauptamt, Hof br. 421.*)
Glavni arkiv měrničtva (*Genie-Haupt-Archiv, Hof br. 421.*)
Glavna oružana topničtva (*Artillerie-Haupt-Zeugamt Hof br. 421*).
General-Quartiermeister-Stab, Hof br. 421.
Zavod vojnički zemljo-, město- i kamenopisni (*milit. geographisch-topographisches und lithographisches Institut, Josephstädter-Glacis br. 212*).
Bojni arkiv (*Kriegs-Archiv, Hof br. 421*).
Obće vojničko prizivno sudište (*allgemeines Milit. Apellat.-Gericht, Hof br. 421*).
Vàrhovno upraviteljstvo vojničkih lěkarah (*Oberstfeldärztliche Direction, Währingergasse br. 221*).
Lěčnièko-ranarska Josefinska akademia (*medicinisch-chirurgische Josephs-Akademie, Währingergasse, br. 221*).
Upraviteljstvo vojničkih lěkarnicah (*Mil. Medikam.-Regie, Landstrasse, Renweggasse br. 639*).

C. k. vàrh. vojnička zapovědničtva i vàrh. zapovědnici.

Za Austriu nad i pod Ensom i za Salizburg u Beču (*Freiung br. 63*); Nj. c. k. visost nadvojvoda Albrecht, FML. itd.

Za Iliriu, nutarnju Austriu i Tirolsku u Gradcu; Nj. světlost rimski knez, Laval grof Nugent FZM. itd.

Za Česku u Pragu; knez Alfred Windisch-Grätz FML. itd.

Za Moravu i Šležku u Bàrnu: knez Reuss Henrik 64., FML. itd.

Za Galiciu i Vladimiriu u Lavovu; Hammerstein-Egmond Vilim baron, FML. itd.

Za Ugarsku u Budimu; Lederer Vatroslav baron, FML. itd.

Za lomb. i mlet. kraljevinu u Veroni; Radetzky od Hradca grof Josip, FM. itd.

Za Slavoniu i Srěm u Petrovaradinu; Hrabovsky od Hrabove Ivan baron, FML. itd.

Za sdruženu banalsku, varaždinsku i karlovačku granicu u Zagrebu; Auersperg (Turiaški) grof Maksimilian, GK. itd.

Za Banat u Temišvaru, Piret-Bihainski Ljudevit baron, FML. itd.

Za Erdelj u Sibinju; Puchner Antun baron FML. itd.

Za Dalmàciu u Zadru; Tursky Ivan August vitez, FML. itd.

Vàrhovno zapovědničtvo pomorstva u Mlètcih

C. k. straže tělesne (*k. k. Garden*).

C. k. pàrva němačka tělesna straža (*Arcieren-Leibgarde*) zavedena 1763 (*Rennweg 634*). — Kaputi turčinasti, okrajci i zavratci càrni, hlaće běle, gumbi žuti).
Kr. ugarska plemićka tělesna straža zavedena 1763. (*St. Ulrich am Glacis 2.*) — Kožusi, dolmani i těsne hlaće jasno càrvene, gumbi žuti.
Kr. lomb. mlet. plemićka straža, zavedena 1839. (*Landstrasse, Ungargasse 380.*) Kacige srebarne, kurtke rujne, okrajci i zavratci sagafiljasti, hlaće běle, epoleti i gajtani na ledjih od zlata, gumbi žuti).
C. k. straža trabantah (*Trabanten-Leibgarde*), zavedena 1768 (*Laimgrube 386.*). — Kaputi turčinasti, okrajci i zavr. càrni, hlaće jasno-modre, g. ž.
C. k. straža od grada (*Hofburgwache, Laimgrube 888.*) Kaputi modro-sivo jasti, okrajci càrni, hlaće jasno-modre, gumbi žuti.

C. k. vojnički red od Marie Terezie.

(Der k. k. militärische Marien-Theresien-Orden.)

(Zaveden na dan 18. Lipnja 1757, kao na dan pobědě odàržane kod Planjana i Kolina) imao je na koncu Sàrpnja godine 1847. 140 članovah, a izmedju njih 58 u stranih zemljah imenito: 2 velekàrstaša (*Grosskreuz*), 13 komanderah i 110 viteza. Od svoga zavedenja imao je u obće 933 članovah. Članovi ovoga reda imaju čast od barona; dobit se može ovaj red samo junačkimi děli.

C. k. vojnička zadušbina Elizabete Terezie

(učinjena godine 1750 i obnovljena 1771) ima sada 21 člana.

C. k. dvorsko bojno věće (*k. k. Hofkriegsrath*).

Predsědnik.

Grof Ignacio od Hardegg-Glatza, i u Machlandu, vrhovni državni naslědni peharnik u Austrii, i vrhovni naslědni državni stolnik (ubrusar) u Štajerskoj, c. k. pravi tajni savětnik i komornik, GK., vlastnik oklopničkoga puka broj 8., vitez zlatnoga runa, velekárstnik c. austr. Leopoldova i komandeur vojničkog reda Marie-Terezie itd.

Podpredsědnici.

Nj. světlost Gustav kraljević od Hohenlohe-Langenburg, FZM., vlastnik pěšačkoga puka br. 17., itd., pàrvi podpredsědnik.

Grof Emanuel Mensdorf-Pouilly, c. k. komornik, GK., i drugi vlastnik husarskoga puka cara Ferdinanda, broj 1., itd., drugi podpredsědnik.

Pravi věćnik.

Baron Josip Odelga, FML., drugi vlastnik pěšačkoga puka vojvoda lukanskoga br. 24., itd.

Pridruženi FML.

Knez Dragutin Lichtenstein, c. k. komornik i vlastnik puka lahkih konjanikah br. 5., itd.
Zanini Petar, vlastnik pěšačkoga puka nadvojvode Friderika br. 16., itd.

Pridruženi GM.

Ignacio Dreihann, vitez od Sulzberg kod Steinhof, nadstojnik osrědnje vojničke pisarnice kod dvorskoga bojnoga věća.

Pravi dvorski savětnici i izvěstitelji.

Drag. Pidol bar. od Quintenbach-a itd.
Jakob Rosner itd.
Bernhard pl. Weckbeker.
Vilibald Sauer, pl. od Nordendorf.
Franjo Weikert.
Jos. Clessin od Königsklee.
Ivan Wödl.
Ivan vitez od Šölhaimb-a.
Josip Zachar.
Dragutin Einkhemmer od Reichwitz-a.
Ignacio Franjo Bergmayer.
Joakim Einkhemmer od Reichwitz-a.
Baron Dragutin Soiron, ujedno ravnitelj pisarnice.
Dragutin Mirosl. Bernard Bek, věćnik dvorske komisie naukah.
Lavoslav vitez Kiepach.
Dragutin vitez Mertens, pukovnik, vojn. izvěstitelj.

Pravi vladanja savětnik.

Franjo Ljudevit Sartorius, ravnitelj odpravničtva, itd.

Pravi dvorski bojni tajnici.

Baron Josip Albergotti.
Franjo plem. Marquet.
Henrik Ahlen.
Josip Eger.
Franjo Winkler.
Franjo Wallner.
Dragutin pl. Schatzberg.
Gjuro Hofmann.
Antun Lötsch.
Josip Augmüller.
Carlo Brandl.
Franjo Gaić, tajnik predsědnika.
Pavao Feuerle.

Knjigovodje sudbenoga odsěka dvorskoga bojnoga věća.
Antun Castle od Molineux-a.
Josip Jaburek.

Dvorski bojni perovodje.
Josip Frinder.
Ivan Pistl.
Franjo Heitzmann
Josip Gräff.
Franjo Kuntschak
Josip Gnedt.
Josip Hamböck.
Dragutin Nagy od Galanthe.
Josip Tabery.
Vinko plem. Wimmer, dr. pravah
Dragutin Bauer.
Petar Podhaisky.
Ferd. Uherek.
Franjo Rauth.
Ivan Hamf.
Josip Holaubek.
Věkoslav Ries.
Henrik Berthold.
Jos. Calas. Rotter.
Jos. Haas od Grünenwald-a.
Josip Rengelrod.
Vatroslav Siccora
Ivan Faber.
Vacslav Keller.
Věkosl pl. Saar.
Vincenc Faukal.
Josip Koniček.
Jos. Kerczkowski.
Ivan Thaller.

Odpravničtva ravitelj.

Franjo Ljudevit Sartorius, ravnitelj odpravničtva itd.

Izručni pomoćnici.
Franjo Salesia Wildpret.
Ljudevit Prandstödtner.
Franjo Rinaldi.
Ivan kàrst. Jenger.
Ivan Nep. Gulden.

Izručni Protokoll.

Josip grof Mayans, ravnitelj protokolla.

Pomoćnici.

Josip Rengelrod.
Gjuro Holler, vitez sicilskog reda s. Gjorgje.
Dragutin Kreuzer od Hohenschild-a.
Raimund Herzog.

Upraviteljstva dvorskoga bojnoga věća.

Ivan Bugel, ravnitelj arkiva.
Miroslav Klemm, podravnitelj arkiva.

METELWIN Digital LIBRARY

Upraviteljstvo vojničkih ostavah.

Dragutin Pölz, ravnitelj.
Dragutin Pernitsch, Bernardo Zaizem, } kontrolori. | Vinko Ratzesberg, Josip Liboschitz, } urednici.

Naměšteni kod odsěka za obskàrbljenje vojske.

Vàrhovni upravitelji.
Josip Centner.
Franjo Schwarz.

Upravitelji.
Dragutin Opitz.

Ivan Hartl.

Pomoćnici.
Prokop pl. Zeidler.
Ivan Kendjelić.
Jaćim Guth.

Ljudevit plem. Decsy.

Pod-pomoćnici:
Ferdinand Lazar.
August Lang,
Josip Rössler.
Franjo Pfleger.

Pridruženi dvorskomu bojnomu věću.

Kazimir vitez Thoren pod-pukovnik. | Baron Henrik Kienmayer, četnik. | Josip Maillot, Fregatten-lieut. | Drag. pl. Bersuder, Ivan Bayer, } bojni komis

Komisia za pregledanje aktah.

Josip Mayer, bojni tajnik, nadstojnik. | Franjo Dapsul od Rosenoble, i Matia Schönaigner, dvorski bojni perovodje. | Vincencio Prenschitz od Schützenau.
Franjo Pressier, gen.-auditor-lajtn. | Ivan Gillek.
Josip Schwickart.

Komisia za vojnička pravila.

Baron Josip Odelga (vidi gori).
Josip Mayer, dvorski věćnik i ravnitelj.
Dragutin Kommers, věćnik vojn. prizivn. sudišta.

Ivan Jarolym, věćnik vojn. prizivn. sudišta (privrěm.)
Josip Schwickart, věćnik vojnič. prizivn. sudišta, (privrěmeni.)

Privrěmeni nadstojnik mundurah.

Dragutin Karaisl od Karais-a, itd.

Nadstojnik remontiranja.

Grof Henrik Hardegg, GK., vlastnik oklopničkoga puka, br. 7, itd.

Občinski bojni plaćatelji.

Věkoslav vitez Fischer, c. kr. savětnik, slob. k. grada Bretislavskog začastni gradjan. — Rupert Veit, kontrolor.

Apoštolski bojni vikar c. kr. vojske.

Ivan Mihail Leonhard, doktor bogoslovja. biskup diokletianopoljski, itd.
Josip Geiger, sveštenik nadbiskupie pražke, tajnik i aktuar. — Dragutin Sommer, pisar.

Glavni ured měrničta (*k. k. Genie-Hauptamt*).

Vàrhovni ravnitelj. Nj. c. k. visost nadvojvoda Ivan kàrst., itd.
Grof Teodor Baillet od Latour-a, FML., itd., naměstnik. — Josip Bonomo, FML., měrničtva. Nj. c. k. visost nadvojvoda Leopold Ljudevit itd. — Adalbert Bauer od Eisenek-a, pukovnik měrničtva. — Dragutin Trattnern od Petroza, podpukovnik. — Ivan Kämpfler. — Ivan pl. Zimanyi, podpukovnik i auditor měrn. — Vilelmo vitez Heintl i vitez Ljudevit Polzer, perovodje.

Glavna oružana topničtva (*k. k. Art. Haupt-Zeugamt*).

Nj. c. k. visost nadvojvoda Ljudevit Josip, kraljević, itd. vàrhovni ravnitelj.
Grof Hermann Künigl, FZM. — Vincencia Leeb, c. k. dvorni savětn. — Jos. pl. Cronthal i Jos. Stehno perovod.

K. k. General-Quartiermeister-Stab.

Vitez Henrik Hess, FML., vàrhovni ravnitelj gen.-quartiermeister-staba. — *Vàrhovni odsěci*: Gjuro Mengewein, c. k. pukovnik, ravnitelj u zemljopisnom odsěku. — Dragutin Zeisberg, c. kr. pukovnik, ravnitelj odsěka u vojnoj dogodo-spisi. — Franjo Vacslav Uffenberg, c. kr. pukovnik, ravnitelj u Marsch- i statističkom odsěku. — *Bojni Archiv*: Vitez Franjo Hannekart, c. k. GM., ravnitelj. — Ivan kàrst. Schels, podpukovnik, bibliotekar.

C. k. občinsko vojničko prizivno sudište.

Grof Prokop Hartmann od Klarenstein, FML, i vlastnik pěšačkoga puka br. 8. — *Izvěstitelji i savětnici:* Toma pl. Gavenda, c. k. pravi dvorni věćnik. — Josip Mayer, pravi dvorni věćnik i pisarnice ravnitelj. — *Pravi věćnici*: Vilhelm Mitlacher. — Antun Renn, vitez. — Vacslav Novak. — Adam Joannović. — Josip Diebel. — Franjo Bitterlich. — Ivan Jarolym. — Dragutin Komers. — Franjo Werner. — Vacslav Czedik. — Vilibald Skacel. — Ivan Popp.

C. k. pěšački pukovi od linie.

(K. K. Linien-Infanterie-Regimenter.)

Broj:	Godina zavedenja	Sadanje ime i pàrvi vlastnik	Drugi vlastnik	Mèsto ili stacia			Boja iliti farba	
				popisivanja	štapa pukovnog	granatirske	okrajakah i jakah	gumbih
1	1716	Car Ferdinand I.	D'Aspre Const., bar., FML.	Veiskirchen u Moravskoj	Milan	Beč	tamno-càrvena (*dunkelroth*) kao broj 18.	ž.
2	1741	Alexander I. car Ruski. (Ovako će se zvat puk ovaj na veke), Retsey de Retse Adam, FML.	—	Bretislava (Požun)	Bretislava (Požun)	Budim	carsko-žuta (*kaisergelb*) kao broj 31.	ž.
3	1715	Dragutin Ljudevit, nadv., FM.	Puchner Antun, bar, FML.	Bàrno	Krems	Beč	nebeska (*himmelblau*) kao broj 4.	b.
4	1696	Hoh- u. Deutschmeister, Max. Jos. d'Este, nadvojv., FZM.	—	Beč	Vadovica	Beč	nebeska (*himmelblau*) kao broj 3.	ž.
5	1766	Od god. 1807 pretvoren u 1. i 2. posadnu četu (batalion).						
6	1775	Od god. 1807 pretvoren u 3. i 4. posadnu četu.						
7	1691	Prohaska od Kvelfenburga, Franjo, bar., FML.	—	Celovac	Tarvis	Tàrst	tamno-sura (*dunkelbraun*) kao broj 12.	b.
8	1647	Ljudevit, Josip, nadv., FZM.	Gerhardi Ignacia FML.	Iglava	Bielica	Beč	zelena kao trava (*grasgrün*) kao broj 28	ž.
9	1725	Hartmann od Klarensteina, Prokop, Gr., FML.	—	Stryj u Galicii	Stryj	Bàrno	jabučastazelena (*apfelgrün*) kao broj 54.	ž
10	1715	Mazzuchelli Alojzio, Gr., FZM.	—	Przemisl u Galicii	Sambor u Galicii	Bàrno	papigasta (*paperlgrün*) kao broj 26.	b.
11	1662	Rainer, Josip, nadv., FZM.	Rougier, Kamil, bar., FML.	Tabor u Českoj	Josefstadt	Praga	tamno-modra (*dunkelblau*) kao broj 24.	ž.
12	1702	Vilelmo, nadv., pukovnik.	Mertz, Miroslav, Vilim, FML.	Sanok u Galicii	Košice	Beč	gnjada (*dunkelbraun*) kao broj 7.	ž.
13	1814	Wimpffen Max., bar., FM.	—	Padova	Gradec	Beč	ružičasta (*rosenroth*) kao broj 38.	ž.
14	1733	Hrabovsky od Hrabove Ivan, bar. FML.	—	Linc	Beč	Beč	càrna (*schwarz*) kao broj 58.	ž.
15	1701	Adolfo Vilim, vojvoda nasavski.	Ludolfo, Franjo, grof, FML.	Zločov u Galicii	Lavovo	Lavovo	bročasta (*grapproth*) kao broj 44.	ž.
16	1703	Fridrich (Miroslav), nadv., Contre-Admiral.	Zanini Petar FML	Treviso	Pešta	Mletci	sumporasta (*schwefelgelb*) kao broj 41.	ž.
17	1675	Hohenlohe-Langenburg, Gustav, knez FML.	—	Ljubljana	Ljubljana	Tàrst	světlo-sura (*lichtbraun*) kao broj 63.	b.
18	1683	Reising od Reisinger, Max., FML.	—	Kraljev-Gradac (Königgrätz)	Milan	Praga	tamno-càrvena (*dunkelroth*) kao broj 1.	b.
19	1734	Hessen-Homburg, Filip, Landgrof, FZM.	—	Stolni-Biograd	Linc	Beč	jasno-modra (*lichtblau*) kao broj 35.	b.
20	1682	Hochenegg, Miroslav, grof, FML.	—	Novo-Sandec	Kraljevgradac	Holomuc	račja (*krebsroth*) kao broj 35.	b

METELWIN DIGITAL LIBRARY

Broj:	Godina zavedenja	Sadanje ime i pàrvi vlastnik	Drugi vlastnik	Město ili štacia: popisivanja	štapa pukovnog	granatirske	Boja iliti farba: okrajakah i jakah	gumbih
21	1733	Paumgarten Ivan bar., FML.	—	Chrudim u Ceskoj	Milan	Praga	morska (*meergrün*) kao br. 25.	ž.
22	1708	Leopold kraljević obih Siciliah pukovnik.	Welden, Ljudevit, bar., FML.	Tàrst	Tàrst	Tàrst	carsko-žuta (*kaisergelb*) kao broj 27.	b.
23	1814	CeccopieriFerd., grof FML.	—	Lodi	Budim	Beč	krimizna (*karmoisinroth*) kao broj 43.	b.
24	1632	Dragutin Ljudev. vojv. od Luke.	Odelga, Jos., bar. FML.	Kolomea u Galicii	Stanislavov	Lavov	tamno - modra (*dunkelblau*) kao broj 11.	b.
25	1672	Vocher, Gustav, FML.	—	Pisek	Budva	Praga	morska (*meergrün*) kao broj 21.	b.
26	1717	Ferdinand Dragutin, Viktor, nadv. GM.	Schik od Siegenburga, Antun, FML.	Udine	Innsbruk	Mletci	papigasta (*paperlgrün*) kao broj 10.	ž.
27	1682	Piret od Bihaina, Ljudevit, baron, FML.	—	Gradac	Gradac	Gradac	càrsko-žuta (*kaisergelb*) kao broj 22.	ž
28	1698	Baillet - Latour, Božidar, grof FZM.	—	Praga	Praga	Praga	travnasta (*grasgrün*) kao broj 8.	b.
29	1709	Schmeling Dragutin FML.	—	Opava	Krakovi	Beč	jasno-modra (*lichtblau*) kao broj 40.	b.
30	1725	Nugent Lavall grof knez(*princeps*)rimski, FZM.	—	Lavov	Bochnia u Galicii	Lavov	modrosivajasna (*lichthechtgrau*) kao broj 49.	ž.
31	1741	Leiningen Westerburg, August, grof FML.	—	Sibinj	Rževov u Galicii	Sibinj	càrsko-žuta (*kaisergelb*) kao broj 2.	b.
32	1741	Franjo Ferdinand d'Este, nadv., GM.	Franjo pl. Weigelsperg, FML.	Pešta	Verona	Budim	(*lichtblau*) kao broj 19.	ž.
33	1741	Gyulai Franjo grof od Maros-Nemeth i Nadasde, FML.	—	Zvolen u Ugarskoj	Udine	Milan	tamno - modra jasno-modra (*dunkelblau*) kao broj 51.	b.
34	1734	Kraljević (Vilelmo) Pruski.	Thurn-Valle-Sassina, Gjuro grof FML.	Košice	Lavov	Beč	brođasta (*grapproth*)	b.
35	1682	Khevenhüller-Metsch, Franjo, grof FML.	—	Plzno	Mogun-cia	Praga	račja (*krebsroth*) kao broj 20.	ž.
36	1675	Palombini, Jos., bar., FML.	—	Mala Bunclava	Prag	Praga	blědo - càrvena (*bleichroth* kao broj 57.	b.
37	1741	Mihajlo, cesarević ruski.	Pfersmann pl. od EichenthalaVěkoslav, FML.	Veliki Varadin	Lavov	Beč	jasno - càrvena (*hellroth*) kao broj 39.	ž.
38	1814	Haugwitz, Eugen, grof FML.	—	Brescia	Vicenca	Milan	ružična (*rosenroth*) kao broj 13.	b.
39	1756	Don Miguel.	Blagoević Imbro, bar., FML.	Debrecin	P. Varadin	Budim	jasno - càrvena (*hellroth*) kao broj 37.	b.
40	1734	Koudelka, Jos., baron, FML.	—	Rževov u Galicii	Zagreb	Bàrno	jasno-modra (*lichtblau*) kao broj 29.	ž.
41	1701	Živković, Ivan, baron, FML.	—	Cernovic u Bukovini	Kološ	Lavov	sumporasta (*schwefelgelb*) kao broj 16.	b.
42	1683	Wellington Arthur, vojv. FM.	Mesemacre Josip, Vicomte, FML.	Theresienstadt	Prag	Prag	narančina (*orangegelb*) kao broj 59.	b.

Broj:	Godina zavedenja	Sadanje ime i pàrvi vlastnik	Drugi vlastnik	Město ili štacia			Boja iliti farba	
				popisivanja	štapa pukovnog	granatirske	okrajakah i jakah	gumbih
43	1814	Geppert, Menrad bar., FZM.	—	Komo i Sondrio	Bergamo	Milan	krimizna (*karmoisinroth*) kao broj 23.	ž.
44	1744	Albrecht, nadv. FML.	Lauer Josip, bar, FML.	Milan	Kremona	Beč	brdčasta (*grapproth*) kao broj 15.	b.
45	1816	Žiga, nadvojvoda pukovnik.	Hartlieb Dragutin, FML.	Verona	Padova	Milan	turčasta (*ponceauroth*)	ž.
46	1745	1809 ukinut.						
47	1682	Kinsky, Ant., grof FML.	—	Maribor u Štajerskoj	Mlětci	Gradac	tamno-zelena (*stahlgrün*) kao broj 56.	b.
48	1798	Ernest Dragutin, nadv., pukovnik.	Wissiak od Wiesenhorsta, FML	Šoprun	Rěka	Beč	tamno-zelena (*stahlgrün*) kao broj 60.	ž.
49	1715	Hess, Heinrich, vitez FML.	—	Sv. Pölten	Beč	Beč	modrosivajasna (*lichthechtgrau*) kao broj 30.	b.
50	1642	1809 ukinut.						
51	1702	Karl Ferdinand nadv., FML.	Berger od Pleisze, Ivan, bar. FML.	Kolož u Erdelju	Udine	Sibinj u Erdelju	tamno-modra (*dunkelblau*) kao broj 33.	ž.
52	1741	Franjo Dragutin, nadv. FML.	Martonitz Andria bar., FZM.	Pečuh	Verona	Milan	tamno-čàrvena (*dunkelroth*) kao broj 53.	ž.
53	1756	Leopold Ludv., nadv., pukovnik.	Wöber Ant., FML	Osěk	Temišvar	Beč	tamno-čàrvena (*dunkelroth*) kao broj 52,	b.
54	1661	Emil od Hessen, i kod Rajne knez. FML.	Grueber, Vilelmo bar., FML.	Holomuc	Podgorce	Prag	jabučasta (*apfelgrün*) kao broj 9.	b.
55	1742	1809 ukinut.						
56	1648	Fürstenwärther Dragutin, baron, FML.	—	Vadovica	Holomuc	Holomuc	tamno-zelena (*stahlgrün*) kao broj 47.	ž.
57	1689	Haynau Julius, bar., FML.	—	Tarnov u Galicii	Bàrno	Holomuc	blědo-čàrvena (*bleichroth*) kao broj 36.	ž.
58	1763	Stěpan, nadvojvoda, GM.	Abele od Lilienberga, bar. FML	Stanislavov u Galicii	Tarnov	Lavov	čàrna (*schwarz*) kao broj 14.	b.
59	1682	Leopold vojvoda od Baden.	Dahlen od Orlaburga, Franjo, vitez, FML.	Salzburg	Bregenc	Beč	narančina (*orangegelb*) kao broj 42.	ž.
60	1798	Gustav kraljević od Vasa, FML.	—	Prešov	Kaiser-Ebersdorf	Beč	tamno-zelena (*stahlgrün*) kao broj 47.	b.
61	1798	Rukavina od Vidovagrada, baron, Juraj, FML.	—	Temišvar	cia	Milan	travnasta (*grasgrün*) kao broj 62.	ž.
62	1798	Turszky, August, vitez, FML.	—	Brašov u Erdelju	Pešta	Sibinj u Erdelju	travnasta (*grasgrün*) kao broj 81.	b.
63	1799	Bianchi, Mirosl., bar., vojv. od Casalance, FML.	—	Tarnopol u Galicii	Sibinj u Erdelju	Lavov	jasno-sura (*lichtbraun*) kao broj 17.	ž.

Granatiri.

Granatirski odseki ovih pešačkih pukovah od linie, sačinjaju 20 četah (bataliunah); sastavljen su za sada ovako iz napomenutih pukovah.

1.	Broj: 11, 25, 54 u Pragu[1]).	**8.**	broj 1, 12, 29 u Beču.	**15.**	broj 27, 47 u Gradcu.
2.	« 18, 21, 8 « «	**9.**	« 3, 4, 8 « «	**16.**	« 7, 47, 22 « Tàrstu.
3.	« 35, 36, 42 « «	**10.**	« 13, 23, 44 « «	**17.**	« 16, 26 « Mlětcih.
4.	« 9, 10, 40 « Bàrnu.	**11.**	« 14, 49, 59 « «	**18.**	« 33, 52, 61 « Milanu.
5.	« 20, 56, 57 « Holomuci.	**12.**	« 19, 48, 60 « «	**19.**	« 38, 43, 45 « «
6.	« 15, 24, 30 « Lavovu.	**13.**	« 34, 37, 53 « «	**20.**	« 31, 51, 62 « Sibinju.
7.	« 41, 58, 63 « «	**14.**	« 2, 32, 39 « Budimu.		

[1]) Debeli brojevi pokazuju broj granatirske čete, a manji brojevi pokazuju broj pukovah iz kojih je ista četa sastavljena. Jer znati valja, da svaki puk ima samo jedan odsek (division) granatirah, a tri odseka cine jednu četu (batalion).

Haljine svih pešačkih pukovah od linie jesu bele, a hlače jasno-modre.

C. k. narodni graničarski pešački pukovi.

(K. k. National-Grenz-Infanterie-Regimenter.)

Broj:	Godina zavedenja	Sadanji naziv	Okružje vojničke granice	Město stapa pukovnog	Boja iliti farba: okrajakah i zavratakah	Boja iliti farba: gumbih
1	1746	Lička	Karlovačko	Gospić	càrsko-žuta	žuta
2	1746	Otočka	«	Otočac	«	bela
3	1746	Ogulinska	«	Ogulin	narančina	žuta
4	1746	Slujnska	«	Karlovac	«	bela
5	1746	Varaždinsko-Križevačka	Varaždinsko	Bělovar	račja	žuta
6	1746	Varaždinsko-Gjurgjevačka	«	«	«	bela
7	1750	Brodska	Slavonia	Vinkovci	blědo-càrvena	«
8	1750	Gradiščanska	«	Nova-Gradiška	«	žuta
9	1750	Petro-Varadinska	«	Mitrovica	modro-siva-jasna	«
10	1745	1. Banska (Vlastnik: Ban Dalm., Hàrvatski i Slavonski)	Banska	Glina	krimizna	«
11	1746	2. Banska (Vlastnik: Ban Dalm., Hàrvatski i Slavonski)	«	Petrinja	«	bela
12	1767	Banatska-Němačka	Banat	Pančevo	nebeska	«
13	1767	Banatska-Vlaška.	«	Karanšebeš	modro-siva-jasna	«
14	1762	1. Sikulska	Erdelj	Čik-Sereda	ružična	žuta
15	1762	2. Sikulska	«	Kezdi-Vašarhelj	«	bela
16	1762	1. Vlaška	«	Orlat	papigasta	žuta
17	1762	2. Vlaška	«	Nasod	«	bela
18	1845	Ilirsko-Banatska	Banat	Bela-càrkva u Banatu	nebeska	žuta
	1764	Šajkaška četa	Slavonia	Titel u Bačkoj	jasno-càrvena	bela

Haljine svih narodnih graničarskih pešačkih pukovah jesu tamno-sure, a hlače jasno-modre. Haljine i hlače šajkašah jesu jasno-modre a okrajci jasno-càrveni.

C. k. lovački puk u Tirolskoj.

(K. k. Tyroler-Jäger-Regiment.)

Godina zavedenja	Sadanji naziv i pàrvi vlastnik	Drugi vlastnik	Město popisivanja	Město pukovnog štapa	Boja iliti farba: haljinah i hlačah	Boja iliti farba: zavratakah i okrajakah	Boja iliti farba: gumbih
1816	Car Ferdinand I.	Pirquet od Cesenatico, Petar, baron, FML.	Tirolska	Innsbruk	modro-siva (*hechtgrau*)	travnasta	žuta

C. k. bojne lovačke čete.

(K. k. Feldjäger-Bataillone.)

Broj:	Godina zavedenja	okružje popisivanja	Město pukovnog štapa	Boja iliti farba		
				haljinah i hlačah	zavratakah i okrajakah	gumbih
1	1808	Ceska	Chomutov	modro-siva	travnasta	žuta
2	1808	«	Kutnahora			
3	1808	Dolnja-Austrija	Salcburg			
4	1808	Moravska	Splět			
5	1808	«	Plzno			
6	1808	Češka	Cheb			
7	1808	Dolnja i gornja Austrija	Mauer kod Beča			
8	1808	Lombardia i Mletačka	Ferrara			
9	1808	Nutarnja Austria	Capo d'Istria			
10	1813	Gornja Austrija	Milan			
11	1813	Lombardia i Mletačka	Komo			
12	1813	Galicia	Bàrno			

C. k. konjanički pukovi.

I. Oklopnici *(Kürassiere).*

Broj:	Godina zavedenja	Sadanji naziv i pàrvi vlastnik	Drugi vlastnik	okružje popisivanja	Město pukovnog štapa	Boja iliti farba	
						okrajakah i parolih	gumbih
1	1668	Car Ferdinand I.	Vratislav Eugen, grof FML.	Ceska	Brandeis	tamnocàrvena	běla
2	1672	Sunstenau Schützenthalski, Henriko, baron, FML.	—	Češka	Lancut u Galicii	càrna	«
3	1768	Friderik August, kralj Saski.	Gorczkovsky od Gorczkov, Drag., FML.	Dolnja i gornja Austrija	Subotica u Ugarskoj	tamnocàrvena	žuta
4	1672	Mengen Dragutin, baron, FML.	—	Dolnja Austr.	Sv Juraj u Ugarskoj	travnasta	běla
5	1721	Auersperg Maks., grof, GK.	—	Nutarnja Aust	Vesel u Moravskoj	jasno-modra	«
6	1701	Wallmoden Gimborn, Ljud. grof, GK.	—	Moravska	V. Topolčan u Ugarskoj	càrna	žuta
7	1655	Hardegg, Henrik, grof, GK.	—	Češka	Pečvar u Ugarskoj	tamno-modra	běla
8	1618	Hardegg Ignacijo, grof, GK.	—	Češka	Poděbrad u Českoj	skerletna	žuta

II. Draguni.

						okrajakah i zavratka	
1	1682	Ivan, nadvojvoda, FM.	Pikard, vit. od Grünthala, Ivan, FML.	Galicia	M. Theresiopol u Ugarsk.	càrna	běla
2	1701	Ljudevit, kralj Bavarski.	Lederer Ignac, bar., GK.	Gornja i dolnja Austria	Milan	tamno-modra	
3	1683	Franjo Jos., nadvojv., pukovnik.	Bigot, od S. Kventina, Franjo, Ljud. gr., FML.	Galicia	Prosnica u Moravskoj	tamnocàrvena	
4	1733	Leopold II., nadv. od Toskane, GK.	Boyneburg-Lengsfeldski, Mavro, bar. FML.	Nutarnja Austrija	Šoprun	jasno-càrvena	
5	1683	Eugen, kraljević od Savoja, FM. Mohr Ivan, baron, GK.	—	Češka	Repša u Erdelju	tamno-zelena	
6	1798	Fiquelmont, D. Ljud., gr. GK.	—	Češka	Sazava	jasno-modra	

Haljine oklopnikah i dragunah jesu-běle, a hlače jasno-modre.

III. Lahki konjanici.

(Cheveaux-legers; čitaj: Švoležer.)

Broj:	Godina zavedenja	Sadanji naziv i pàrvi vlastnik	Drugi vlastnik	Okružje popisivanja	Město pukovnog štapa	Boja iliti farba			
						haljinah	hlačah	zavratka i okrajka	gumbih
1	1688	Car Ferdinand I.	BöhmJosbar.FML	Gornja i dolnja Austrija	Tarnov	tamnozelena	tamnozelena	jasnocàrvena	ž.
2	1758	Hohenzollern-Hechingen, Mirosl. Antun, vojv. FML.	—	Češka	Krakova	«	«	«	b.
3	1718	Ferdinand Max., nadv., pukovnik.	Behtold, bar. FML	Galicia	Nagy-Enyed u Erdelju	běla	světlomodra	«	ž.
4	1725	Windisch-Grätz Alfred, knez, FML.	—	Češka	Radkersburg	tamno zelena	tamnozelena	tamnocàrvena	ž.
5	1640	Liechtenstein, Drag., knez, FML.	—	Češka	Vels	běla	jasnomodra	jasnomodra	ž.
6	1798	Wrbna Ladislav, grof, FML.	—	Galicia	V. Varadin u Ugarskoj	«	«	tamnocàrvena	ž.
7	1814	Kreszod Kreszensteina, Dragutin, baron, FML.	—	Lombardija i Mlětci	Moor u Ug.	«	«	krimizna	b.

IV. Husari.

Broj:	Godina zavedenja	Sadanje ime i pàrvi vlastnik	Drugi vlastnik	Okružje popisivanja kod ugarsk. pěšačtva	Město štapa pukovnog	Boja iliti farba			
						klobukah	dolamah	hlačah	gumbih
1	1756	Car Ferdinand I.	Mensdorf-Pouilly, Emanuel grof, FML.	broj: 19	Oseк	càrna	tamno-modra	tamno-modra	ž.
2	1743	Josip, nadv., Palatin, FM.[1])	Zichy Ferd., gr. FML.	broj: 31, 51, 62	Novi-Bečej u Banatu	broćasta	jasnomodra	jasnomodra	ž.
3	1702	Ferdinand d'Este, nadv. FM.	Vecsey od Hainácskeö Aug grof, GK.	broj: 33	Šarošpatak	pepeljasta	tamno-modra	tamno-modra	ž.
4	1734	Alexander Cesarević, naslědnik ruski	Lamberg Franj. Filip, grof, FML.	broj: 37, 61	Grodek u Galicii	jasnomodra	tamno-zelena	broćasta	b.
5	1798	Karlo Albrecht kralj Sardinski	Radetzky Josip, grof, FM.	broj: 48	Lodi u Talianskoj	broćasta	tamno-zelena	broćasta	b.
6	1734	Vilelmo I., kr. Virtembergski	Serbelloni Ferdinand, vojv. FML.	broj: 39	Bržežan u Galicii	càrna	sagafiljasta (*kornblumenblau*)	sagafiljasta	ž.
7	1798	Reusz Henrik LXIV., knez FML.	—	broj: 52	Padova	travnasta	jasnomodra	jasnomodra	b.
8	1669	Sasko Koburgsko-Gotski, Herceg, Ferd. GK.	—	broj: 2	Žolkiev u Galicii	broćasta	tamno-zelena	bročasta	ž.

[1]) Ovaj se naziv ima i kasnie uzdàržati za ovaj puk.

Broj:	Godina zavedenja	Sadanje ime i pàrvi vlastnik	Drugi vlastnik	Okružje popisivanja kod ugarsk. pěšačtva	Město štapa pukovnog	Boja iliti farba: klobukah	dolamah	hlačah	gumbih
9	1688	Nikola I. car Ruski	Wieland, Gjuro, baron, FML.	broj: 53	Beč	càrna	tamno-zelena	krimizna	ž.
10	1741	Miroslav Vilh., III. Pruski kralj [1]) Miroslav Vilim IV. Pruski kralj	Auersperg, gr. Drag., FML	broj: 34, 60	Tarnopol u Galicii	travenasta	jasnomodra	jasnomodra	ž.
11	1762	Sikulci (Szekler)	—	pěšački pukovi u granici broj: 14, 15, 16 17	Šipuški s. Gjuragj	càrna	tamno-modra	tamno-modra	b.
12	1800	Palatinal (Nadvornički.)	—	broj: 32	Klatov	«	sagafiljasta	sagafiljasta	b.

V. Ulani.

Broj:	Godina zavedenja	Sadanji naziv i pàrvi vlastnik	Drugi vlastnik	Okružje popisivanja	Město pukovnog štapa	Boja iliti farba: šapke	kurtke i hlačah	okrajak. i zavratakah	gumbih	Epaulets
1	1791	Civalart, Dragut., grof, GK.	—	Galicia	Pardubic u Českoj	carsko-žuta	tamno-zelena	skerletna	žuta	zlato
2	1790	Schwarzenberg, Dragutin, knez, FM. [1]) Hammerstein, Egmond Vilhelm, baron, FML.	—		Arad u Ugarskoj	tamno-zelena				
3	1801	Dragutin, Ljudev., nadvojvoda, FM.	Grünne Filip, grof, GK.		Körmend u Ugarskoj	skerletna				
4	1813	Car Ferdinand I.	Vojna, Felix, grof, FML.		Gjöngjös u Ugarskoj	běla				

[1]) Ovaj se naziv ima i kasnie uzdàržati za ovaj puk.

C. k. topničtvo (*Artillerie*).

I. Bojno-topničtvo (*Feld-Artillerie*).

Broj:	Godina zavedenja	Naziv	Sadanji vlastnik	Okružje popisivanja	Město pukovnog štapa	Boja iliti farba: haljinah	okrajak. i zavratk.	hlačah	gumbih žutih sa:
—	1786	Sbor bumbardirah (*Bombardiercops*)	—	Sastavlja se iz slědećih pet pukovah topničtva	Beč	cárno-sura (*schwarzbraun*)	rujna (*hochroth*)	jasno-modra	B.
—	1815	Sbor ognjanikah (*Feuerwerkscorps*)	—	Popisane dàržave austrijanskog carstva	Bečko-Novoměsto				F.
1.	1772	bojni topnički puk (*Feld-Artillerie-Regiment*)	Künigl Hermann, gr., FZM.	Česka	Prag				1
2.	1772		Sonntag od Sonnenstein, Wenzel, FML.	Dolnja Austrija	Beč				2
3.	1772		Augustin Vinko, baron, FML.	Moravska	Holomuc				3
4.	1802		Simm Josip, FML.	Nutarnja Austr.	Gradac				4
5.	1816		Beroaldo-Bianchini, Natal, FML.	Česka	Pešta				5

II. Topnička oružana u Beču.

Sa oděli u Bàrnu, Budějovicah, Gradcu, Lavovu, Milanu, Mantovi, Holomuci, Pešti, Pragu, Veroni, Opavi. — Oprava kao bojnoga topničtva; gubi žuti sa Z.

III. Posadno topničtvo.

Dopunjuje se iz polnemoćnih vojakah bojnih topničkih pukovah; sa postajami u Beču, Pragu, Budimu, Holomucu, Gradcu, Lavovu, Mlěteih, Mantov, Temišvaru, Petro-Varadinu, Karlovcu, Karlsburgu, Innsbruku i Zadru. Oprava kao kod bojnoga topničtva. Gumbi žuti sa G.

C. k. posadne čete (*Garnisons-Bataillone*).

Broj:	Godina zavedenja	Okružje popisivanja	Město štapa	Boja iliti farba: haljine	hlačah	okrajakah i zavratakah	gumbih
1	1807	Lěta 1844 je pretvoren u 1. Kordunsku četu na granici Bukovinskoj.					
2	1807	Dopunjuju se iz polu nemoćnikah, sviuh pěšačkih i konjaničkih četah	Temišvar	běla	jasno-modra	cárna	běla
3	1807		Brod u Slavonskoj				
4	1807		Splět u Dalmatii				
5	1816		Mletci				
6	1830		Mantova				

C. k. sbor měrnikah (*Genie-Corps.*)

Godina zavedenja	Naziv	Okružje popisivanja	Město štapa.		Boja iliti farba: haljinah i hlačah	Boja iliti farba: okrajakah i zavratakah	Boja iliti farba: gumbih
—	1. Sbor zemljoměracah.	Sastoji iz samih štapskih i višjih častnikah.	u svakoj tvàrdjavi carstva.	32 kompanie 2167 momak.	sagafiljasta	càrvena	žuta
1764	2. Sbor mineurah.	Sve popisane dàržave c. k. austrijanske monarkie.	Holomuc.				
1760	3. Sbor lagumdžiah.						

C. k. morska vojska (*Kriegsmarine*).

Naziv	Město štapa	Boja iliti farba: haljinah	hlačah	okrajakah i zavratakah	gumbih sasidrom	Epaulets
Mornarstvo i posebni častnici	Mlětci	tamno-modra	tamno-modra	jasno-modra (od mornarah počevši tamno-modra)	žuta	zlato
Morsko topničtvo.		jasno-modra	jasno-modra	jasno-càrvena		
Morsko měrničtvo		jasno-modra	jasno-modra	trěšnjikasta		
Morska pěšačka četa		jasno-modra	jasno-modra	jasno-càrvena		

Bojno brodovlje mornarstva sastoji iz 3 Fregatte, 2 Corvette, 3 Brika, 3 Golette i 46 manjih morskih brodovah. Ukupno 57 brodovah za 510 topovah.

Ostali c. k. sbori i odsěci (*Übrige Corps u. Branchen*).

Naziv	Město štapa	Boja iliti farba: haljinah	hlačah	okrajakah i zavratakah	gumbih
General-Quartiermeister-stab.	Beč	tamno-zelena	tamno-zelena	càrna	žuta
Tělo pionirah (zaved. 1810) 4364 momakah.		modro-siva jasna	modro-siva jasna	travnasta	běla
Vojno kolničtvo, 4000 momakah, 6090 konjah.		sura	jasno-modra	jasno-modra	«
Odsěk za remontiranje.	Bàrno, Krema, Deš, Drohovica, Gradac, Nimburg i Beč.	modro-siva jasna	modro-siva jasna	broćasta	žuta
Vojničke ergele (*Militär Gestüte*) 3900 momakah	Babolna, Biber, Mezöhegyes, Osiač, Radouc,	«	«	«	běla
Zavod za lěčenje marve	Beč	«	«	«	žuta
Opravah i gospodarstva komisie (1590 momakah).	Barno, Karlburg, Gradac, Jaroslav, Budim, Prag, Stokerau i Verona.	«	«	«	
Straža kod krune ugarske	Budim	běla	běla	«	
Graničarske vojničke čete na kordunu u Bukovini (zavedene 1844)	Czernovic i Sučava	càrno-sura	càrno-sura	càrna	
Žandarmerie puk	Milan	tamno-zelena	tamno-zelena	ružičasta	
Vojničko-redarstvo i stražarstvo.	Prag i Beč	modro-siva	modro-siva	travnasta	
Vojničko redarstvo i stražarstvo.	Milan i Mlětci	tamno-zelena	tamno-zelena	carsko-žuta	

METELWIN Digital LIBRARY

Naziv	Město štapa	Boja iliti farba			
		haljinah	hlačah	okrajakah i zavratakah	gumbih
Zapovědničtva vojnog redarstva i stražarstva	Bàrno, Gradac, Innsbruk, Celovac, Ljubljana, Lavov, Linc, Salzburg, Trient, Tàrst, Opava i Zadar.	modro-siva	modro-siva	travnasta	žuta
Zapovědničtva městah, varoših i tvàrdjavah.	U 87 městah, varoših i tvàrdjavah.	běla	jasno-modra	jasno-càrvena	«
Opravničtva kasarnah.	—	modro-siva jasna	modro-siva jasna	«	«
Zapovědnici bolnicah.	—	«	«	«	«
Zapovědničtva od prevožnje (*Transport-*) i sastaništah (*Sammelhaus*)	—	«	«	«	«
Penzionirani i sa častju izstupivši častnici.	—	«	«	«	«
Isti od husarskih pukovah	—	dolmani i menteni trěšnjikasti	trěšnjikasta	klobuci càrni	«
Nemoćnikah kuće	Padova, Optuj, Prag, Tàrnava, Beč	modro-siva jasna	modro-siva jasna	jasno-càrvena	běla
Auditori glavni štapski i posadni	—	«	«	broćasta	žuta
Vojnički lěkari	—	modro-siva tamna	càrno-siva	càrna	«

C. k. zavodi za izobraženje vojnikah.

Naziv	Město štapa	Boja iliti farba			
		haljine	hlačah	okrajakah i zavratakah	gumbih
Akademia zemljoměrska	Beč	běla	jasno-modra	jasno-càrvena	žuta
Akademia vojnička	Bečko-Novoměsto	càrno-siva	càrno-siva	trěšnjikasta	«
Kolegij za morske kadete	Mlětci	běla	světlo-modra	jasno-modra	«
Učiona pionirah	Tuln	modro-siva jasna	modro-siva jasna	travnasta	běla
Kadetske kompanie	Gradac, Milan i Holomuc	kao što imaju dotični pukovi i čete.			
59 kućah za odhranjenje vojničke děce	razna města				

C. k. vojnički-dàržavni urednici.

Ovi su 12 redah razděljeni. Haljina i hlače od uniforme jesu tamno-zelene, svečane pako hlače běle, zavratci, okrajci od baršuna nebesne boje. — Vezovi i rubovi urednikah dvornoga bojnoga věća (*Hofkriegsbeamten*) jesu od zlata, ostalih srebàrni. Gumbi pàrvih su žute, zadnjih pako běle boje sa F. I.

Kratice: Nadv. = nadvojvoda (*Erzherzog*). — FZM. = Feldzeugmeister. — GK. = general konjaničtva. — FML. = Feldmaršallajtnant.

Europejski vladari

po redu njihovog uzašastja

	na prestolje	kad štupise na prestol	koliko ima da kraljuju	koje se godine rodiše
1	Juraj Vilim knez od Lippe-Šaumburg	13. Veljače 1787.	61	20. Prosinca 1784.
2	Leopold knez od Lippe-Detmold	4. Travnja 1802.	46	6. Studenoga 1796.
3	Bernhard Erich vojv. od Sachsen-Hildburghausen .	24. Prosinca 1803.	44	17. Prosinca 1800.
4	Günther, knez od Švarzburg-Rudolstadt	28. Travnja 1807.	41	6. Studenoga 1793.
5	Maria Luisa, nadvojvodinja od Parme	30. Svibnja 1814.	34	12. Prosinca 1791.
6	Vilim I., kralj Vürtembergski	30. Listopada 1816.	31	27. Rujna 1781.
7	Juraj Fridrik, veliki vojvoda Meklenburg-Strelica	6. Studenoga 1816	31	12. Kolovoza 1779.
8	Leopold Fridrik, knez od Anhalt-Dessau . . .	9. Kolovoza 1817.	30	1. Listopada 1794.
9	Enrik LXII., knez od Reuss-Sleica	17. Travnja 1818.	30	31. Svibnja 1785.
10	Vilim II., knez od Hessen-Kasla	27. Veljače 1821.	37	28. Lipnja 1777.
11	Enrik LXXII., knez od Reuss-Ebersdorf-Lobenstein	10. Sàrpnja 1822.	25	27. Ožujka 1797.
12	Dragutin Ljudevit, knez lukanski	13. Ožujka 1824.	24	22. Prosinca 1799.
13	Leopold II., veliki knez toskanski	18. Lipnja 1824.	24	3. Listopada 1797.
14	Ljudevit I., kralj bavarski	13. Listopada 1825.	22	25. Kolovoza 1786.
15	Nikola Pavlović, car moskovski (ruski) .	1. Prosinca 1825.	22	6. Sàrpnja 1796.
16	Maria II. da Gloria, kraljica portugalska . . .	2. Svibnja 1825.	22	21. Travnja 1819.
17	Dragutin Fridrik, vel. vojv. od Sachsen-Veimar-Eisenach	14. Lipnja 1828.	20	2. Sèčnja 1783.
18	August, vel. vojv. od Oldenburga	21. Svibnja 1829.	19	13. Sàrpnja 1783.
19	Leopold Dragutin, vel. vojv. badenski	30. Ožujka 1830.	18	29. Kolovoza 1790.
20	Ljudevit II., vel. vojvoda od Hessen-Darmstadt .	6. Travnja 1830.	18	26. Prosinca 1777.
21	Ljudevit Filip I., kralj francezki	9. Kolovoza 1830.	18	6. Listopada 1773.
22	Enrik vojvoda od Anhalt-köthen	23. Kolovoza 1830.	18	30. Sàrpnja 1778.
23	Ferdinand II., kralj napuljski	8. Studenoga 1830.	18	12. Sèčnja 1810.
24	Vilim, vojvoda od Braunsveig-Volfenbüttel . .	25. Travnja 1831.	17	25. Travnja 1806.
25	Dragutin Albert, kralj sardinski	27. Travnja 1831.	17	2. Listopada 1798.
26	Leopold I., kralj belgianski	21. Sàrpnja 1831.	17	16. Prosinca 1790.
27	Dragutin Antun Fridrik, knez od Hohencollern-Sigmaringen	17. Listopada 1831.	17	20. Sèčnja 1785.
28	Otto I., kralj gàrčki	5. Listopada 1832.	16	1. Lipnja 1815.
29	Izabela II., kraljica španjolska	29. Rujna 1833.	15	10. Listopada 1830.
30	Šandor Dragutin, vojvoda od Anhalt-Bernburga .	24. Ožujka 1834.	14	2. Ožujka 1805.
31	Josip Fridrik, vojvoda od Sachsen-Altenburg . .	29. Rujna 1834.	14	27. Kolovoza 1789.
32	Ferdinand I., car austrijanski	2. Ožujka 1835.	13	19. Travnja 1793.
33	Günther Fridrik, knez od Švarcburg-Sondershausen	19. Kolovoza 1835.	13	24. Rujna 1801.
34	Luigj Josip, knez Lichtensteina	20. Travnja 1836.	12	26. Svibnja 1796.
35	Fridrik August, kralj saksonski	6. Lipnja 1836	12	18. Svibnja 1797.
36	Enrik XX., knez od Reuss-Greica	31. Listopada 1836.	12	29. Lipnja 1794.
37	Viktoria I., kraljica velike Britanie i Irlandie . .	20. Lipnja 1837.	11	24. Svibnja 1819.
38	Ernest August, kralj hanoveranski	20. Lipnja 1837.	11	5. Lipnja 1771.
39	Fridrik Vilim, knez od Hohencollern-Hechingen .	13. Rujna 1838.	10	16. Sèčnja 1801.
40	Abdul-Medžid-Kan, car turski	1. Lipnja 1839.	9	19. Travnja 1823.
41	Adolf Vilim, vojvoda od Nassau-a	20. Kolovoza 1839.	9	24. Sàrpnja 1817.
42	Kristijan VIII. Fridrik, kralj od Danimarke . . .	3. Prosinca 1839.	9	18. Rujna 1786.
43	Fridrik Vilim IV., kralj pruski	7. Lipnja 1840.	8	15. Listopada 1795.
44	Vilim II., kralj nizozemski	7. Listopada 1840.	8	6. Prosinca 1792.
45	Fridrik Franjo, vel. vojv. od Meklenburg-Sverin .	7. Ožujka 1842.	6	28. Veljače 1823.
46	Ernest August, vojvoda od Sachsen-Koburg-Gotha	29. Sèčnja 1844.	4	16. Lipnja 1818.
47	Oskar I., kralj švedski i norvegski	8. Ožujka 1844.	4	4. Sàrpnja 1799.
48	Juraj Viktor, knez u Valdeku i Pyrmontu . . .	15. Svibnja 1845.	3	14. Sèčnja 1831.
49	Franjo V. Ferdinand, vojvoda modenski	21. Sèčnja 1846.	2	1. Lipnja 1819.
50	Pio IX., Papa	16. Lipnja 1846.	2	13. Svibnja 1792.
51	Gustav Adolf Fridrik, landgrof od Hessen-Homburg	15. Prosinca 1846.	2	17. Sèčnja 1781.

METELWIN Digital LIBRARY

Kratki pregled

povàršja, žiteljstva, dohodakah, vojničtva i brodarstva europejskih dàržavah.

(Po najnovijih i najboljih statističkih izvorih.)

Dělovi zemlje	Povàršje u geografičkih □ miljah	Stanovničtvo	Dohodci u talirih	Vojničtvo u vrěme rata	Broj ratnih brod.
Čitav svět	9,282,000				
More	6,772,000				
Kopno	2,510,000	1038,000,000			
Europa	170,000	232,000,000			
Azia	880,000	660,000,000			
Afrika	540,000	110,000,000			
Amerika	690,000	44,000,000			
Australia	160,000	2,000,000			
Europejske dàržave:					
Belgianska	530	4,000,000	22,000,000	116,000	15
Danimarka s Holsteinom i Islandom	3,022	2,550,000	14,000,000	40,000	31
Němačka	11,600	35,000,000			
Anhalt-Bernburg	16	43,000	250,000	750	
« Cöthen	15	36,000	220,000	650	
« Dessau	17	58,000	400,000	1,000	
Badenska	280	1,200,000	5,000,000	20,000	
Bavarska	1,477	4,200,000	15,550,000	70,000	
Brunsviga	71	250,000	1,330,000	4,000	
Brema	4½	58,000	450,000	1,000	
Frankobrod na M.	4½	65,000	420,000	1,000	
Hamburg	7	160,000	1,000,000	21,000	
Hannover	695	1,600,000	8,400,000	26,000	
Hessen-Cassel	209	660,000	3,000,000	11,000	
« Darmstadt	170	75,000	3,700,000	10,000	
« Homburg	7¾	23,000	100,000	400	
Hohencollern-Hechingen	6½	20,000	72,000	300	
« Sigmaringen	18¼	42,000	166,000	750	
Lichtenstein	2½	6,000	12,500	100	
Lippe-Bückeburg	10	27,000	90,000	450	
« Detmold	21	80,000	272,000	1,400	
Lübek	6½	48,000	225,000	800	
Luksemburg	126	310,000	1,000,000	3,000	
Meklenburg Šverin	224	460,000	1,300,000	7,900	
« Štrelic	36	85,000	280,000	1,400	
Nassau	86	365,000	1,000,000	6,000	
Oldenburg	116	255,000	840,000	4,300	
Reuss-Greic	7	28,000	800,000	400	
« Šleic	21½	65,000	260,000	1,000	
Saksonska	275	1,550,000	5,500,000	20,000	
Saksen-Altenburg	24	118,000	380,000	2,000	
« Coburg-Gotha	38	160,000	615,000	2,700	
« Meiningen	42	150,000	700,000	2,300	
« Veimar	67	235,000	1,000,000	4,000	
Švarcburg-Rudolštadt	19	56,000	180,000	1,000	
« Sondershausen	17	53,000	222,000	900	
Valdek	22	65,000	266,000	1,000	
Vürtenberg	360	1,600,000	5,200,000	17,000	
Francezka	10,070	32,500,000	290,000,000	80,000	360
Gàrčka	720 ?	900,000?	?	120,000?	?
Velika Britania	5,706	23,500,000	350,000,000	378,000	1050
Holanda	536	2,800,000	30,000,000	120,000	138
Jonički otoci	48	190,000	800,000	3,000?	

Europejske dàržave	Povàršje u geografičkih [] miljah	Stanovničtvo	Dohodci u talirih	Vojničtvo n vrěme rata	Broj ratnih brod.
Italia	5,600	22,000,000			
Papinska dàržava	812	2,500,000	9,720,000	18,000	6
Lukanska	20	145,000	400,000	1,200	3
San Marino	1	7,000	16,000	?	
Modenska	99	390,000	835,000	6,000	
Parma	104	440,000	1,670,000	10,000	
Napulj-Sicilia	1,990	7,800,000	30,000,000	55,000	18
Sardinia	1,360	4,600,000	14,000,000	70,000	23
Toskanska	396	1,350,000	4,000,000	15,000	5
Austrijanske pokrajine	12,165	33,200,000			
Češka	953	3,800,000			
Galicia i Vladimiria	1,548	4,506,000			
Iliria	520	1,300,000			
Lombardsko-Mletačka	852	4,500,000			
Morava	482	2,000,000			
Vojvodia austrijanska	710	2,300,000			
Štajerska	400	1,000,000	173,000,000	750,000	31
Tirolska	520	800,000			
Hàrvatska	467	1,325,000			
Dalmacia	273	400,000			
Slavonia	311	707,000			
Ugarska	4,116	11,011,500			
Erdeljska	1,066	1,961,000			
Portugalska	1,900	3,600,000	10,000,000	70,000	46
Pruska	5,066	13,300,000	49 800,000	530,000	
Moskovska (Ruska)	87,000	48,000,000	72,500,000	870,000	350
Poljska	2,300	4,200,000			
Švedska i	8.000	2,900,000	10,000,000	120,000	351
Norvedjska	5,700	1,100,000			
Švaicerska	880	2,300,000	?	35,000	
Španjolska	8,500	14,000,000	36,000,000	150,000	24
Turska	9,800	12,000,000	15,000,000	220.000	50

Statistički pregled cěle zemlje.

Dělovi zemlje	Povàršje u geografič-kih [] miljah	Žiteljstvo	Ziteljah na 1 [] milju
1, Europa	168,147$^{35}/_{100}$	241,255,635	1394
2. Azia	839,086$^{34}/_{100}$	588,643,269	794
3. Afrika	549,407	104,813,178	189
4. Amerika	639,264$^{16}/_{100}$	48,841,824	78
5. Australia	157,917	1,916,244	11
Zemlje oko polah	71,010	8,720	Od prilike na 10 miljah 1 stanovnik.

Broj žiteljah po najvećjih europskih gradovih.

London	2,000,000	Glasgov	220,000	Barcelona	130,000
Pariz	1,000,000	Liverpul	200,000	Leeds	124,000
Carigrad	598,000	Mletci	190,000	Torin	122,000
Petrograd	500,000	Palermo	200,000	Prag	120,000
Beč	400,000	Milan	170,000	Kopenhagen	120,000
Napulj	400,000	Madrid	160,000	Brüssel	120,000
Moskva	400,000	Birmingham	160,000	Marseille	120,000
Berlin	300,000	Rim	152,000	Halifax	110,000
Dublin	250,000	Varšava	150,000	Cork	108,000
Lissabona	250,000	Edinburg	150,000	Bristol	104,000
Mančester	250,000	Lion	150,000	München	100,000
Amsterdam	220,000	Hamburg	130,000	Drinopolje	100,000

METELWIN Digital LIBRARY

Věrozakon različnih europskih žiteljah.

	Katolikah	Protestan-tah	Pravoslavt-nih	Muhame-danacah	Židovah
Anhalt-Bernburg	—	42,157	—	—	200
« Cöthen	1,000	39,200	—	—	151
« Dessau	—	60,963	—	—	1,640
Baden	851,824	403,173	—	—	21,368
Bavarska	3,168,610	1,237,600	—	—	62,830
Belgianska	4,034,556	6,128	—	—	1,873
Brunšviga	2,500	245,000	—	—	1,450
Brema	1,500	64,100	—	—	—
Britanske pokrajine	7,222,712	17,405,421	—	—	15,000
Danimarka	2,000	2,188,900	—	—	6,000
Frankobrod na M.	—	66,338	—	—	?
Franczeka	31,780,900	1,688,000	—	—	72,010
Gàrčka	23,000	—	823,470	—	?
Hamburg	3,060	139,440	—	—	7,500
Hannover	219,682	1,524,783	—	—	11,127
Hessen-Darmstadt	303,632	579,953	—	—	26,721
« Homburg	3,000	20,000	—	—	1,050
Hohencollern-Hehingen	21,000	—	—	—	?
« Sigmaringen	43,735	—	—	—	500
Jonička republika	38,700	300	151,067	—	5,500
Papinske dàržave	2,732,436	—	—	—	16,000
Kurhessen	118,050	701,600	—	—	9,000
Lichtenstein	6,351	—	—	—	—
Lippe-Detmold	1,600	101,400	—	—	—
« Šaumburg	100	27,500	—	—	—
Lukanska	168,200	—	—	—	—
Lübeck	300	40,400	—	—	500
San Marino	7,800	—	—	—	—
Meklenburg-Šverin	578	488,500	—	—	3,200
« Strelic	—	94,853	—	—	677
Modenska	401,500	—	—	—	1,600
Nassau	130,284	211,105	—	—	6,399
Nizozemska	1,120,000	1,800,000	—	—	53,000
Austria	28,342,944	2,790,941	3,012,825	305	502,595
Oldenburg	70,880	178.400	—	—	980
Parma	465,063	—	—	—	630
Portugalska	3,412,500	—	—	—	—
Pruska	5,612,556	9,279,009	1,274	—	194,328
Reuss	—	105,600	—	—	280
Rusia (Moskovska)	6,300,000	1,546,000	38,296,427	900,000	550,000
Saksonska	30,100	1.678,810	72	—	825
Saksen-Altenburg	200	121,096	—	—	—
« Coburg	2,238	134,220	—	—	1,200
« Meiningen	905	150,224	—	—	1,511
« Veimar	10,183	240,369	—	—	1,428
Sardinia	4,596,576	21,360	—	—	6,798
Švarcburg-Sondershausen	53	54,701	—	—	491
« Rudolstat	150	63,910	—	—	170
Švedska i Norvedjska	4,000	4,265,150	—	—	850
Šveicarska	731,343	1,248,183	—	—	1,840
Dvě Sicilie	7,650,000	—	80,000	—	5,000
Španjolska	12,087,000	—	—	—	—
Toskanska	1,456,956	3,910	—	—	6,486
Turska	718,000	12,000	6,800,000	4,600,000	370,000
Valdek	800	56,865	—	—	500
Vürtenberg	519,425	2,170,717	—	—	11,584
Ukupno	123,344,265	53,467,912	48,943,151	5,500,805	1,991,842

IMENIK.

Visoko Duhovničtvo

kraljevinah

Ugarske, Hàrvatske i Slavonske.

Nadbiskupa ostrogonskog i Knez-Prabiskupa kraljestva.

(Neima.)

Nadbiskup jegarski.

G. Ivan Ladislav Pyrker Felsö-Eörski, reda željezne krune vitez pàrve vàrsti, pàrvostolne càrkve jegarske patriarka-nadbiskup, nj. c. k. a. Velič. dàržavni tajni savětnik, sjedinjenih sl. varmedjah heveške i izvanjske solnočke věkoviti veliki župan, slob. um. i mudroljubja doktor.

Nadbiskup koločki.

G. Franjo grof Nádasd, věkoviti zemlje fogaraške, pàrvost. càrkve koločke nadbiskup, sl. varm. komoran. župan věkov., nj. c. k. a. Velič. dàržavni tajni savětnik, reda s. Stěp. druge vàrsti vitez, kod uzv. stola sedmorice sudeći član.

Biskupi.

Erdeljski: g. Nikola Kováts Tušnádski, biskup erdeljski, nj. c. k. a. Velič. dàrž. tajni, kao i gubernia erdeljskog savětnik, sviuh erdeljskih katoličkih učionah i zavodah za odhranjenje vàrhovni ravnitelj, i komisie za pregledanje knjigah predsědnik.

Satmarski: g. Ivan Hám, satmarski biskup, b.d.M. od s. desnice s. kralja Stěpana opat, nj. c. k. a. Vel. dàrž. tajni savětnik.

Pećujski: g. Ivan Scitovsky od Nagy-Kéra, biskup pećujski, zlob. um. i mudroljubja, te sv. bogoslovja doktor, nj. c. k. a. velič. dàržavni tajni savětnik.

Nitranski: g. Mirko Palugyai Paludjski i u Bodafalvi, biskup nitranski, c.k. savětnik.

Fogaraški: g. Ivan Lemény Leménjski, g. k. biskup fogaraški.

Senjski i modruški ili kàrbavski: g. Mirko Ožegović Barlabaševački, biskup senjski i modruški ili kàrbavski.

Križevački: g. Gavrilo Smičiklas, g. k. biskup križevački, č. hsgd.

Čanadski: g. Josip Lonovics Krivinski, bisk. čanadski, reda sv. Stěpana kr. ap. druge vàrsti vitez, c. k. dàržavni tajni savětnik, po okružju velikovaradinskom učionah i naukah vàrhovni ravnitelj, učenoga magjarskoga družtva začastni sučlan, s. bogoslovja doktor.

Bosanski ili djakovački i srěmski: g. Josip Kuković, biskup bosanski ili djakovački i srěmski, č hsgd.

Stolno-beogradski: g. Ladislav baron Barkóczy Salski, biskup stolno-beogradski.

Munkački: g. Vasilj Popović, biskup g.k. munkački, opat ss. apošt. Petra i Pavla od Tapolce.

Zagrebački: g. Juraj Haulik Váralljski, biskup zagrebački, opat b.d.M. topuske, sl. varm. brezničke věkoviti i veliki župan, nj. c. k. a. Veličanstva dàrž. tajni savětnik, s. bogoslovja doktor i bogoslovnoga fakulteta kod kr. sveučilišta peštanskoga sučlan, gospodarskoga družtva hàrvatsko-slavonskoga predsědnik, a glasnoskladnog zagrebačkoga pokrovitelj, uzv. banske časti u kraljevinah Dalm. Hàrvat. i Slavonskoj naměstnik.

Gjurski: g. Ivan Stanković, bisk. gjurski, c. k. pridvorni savětnik, pl. predialne stolice od Vecse věkoviti veliki župan i kollator.

☞ Izjasnjenje kraticah (prikratjenjah) u imeniku ovom upotrěbljenih nalazi se na svàrhi istog imenika.

METELWIN Digital LIBRARY

Košički: g. Antun Ocskay od Očke. košički biskup, c. k. savětnik, slob. um., mudroljubja i s. bogoslovja doktor.

Vesprimski: g. Dominik grof Zichy od Zića i Vašonykeöa, světle ugarske kraljice pridvorni pečatnik, párvost. cárkve olomučke kanonik, prava cárk. dokt. i kod sveučil. pešt. fakult. jurid. sučlan.

Veliko-Varadinski gk. : g. Vasilj Erdélj, g. k. bisk. v.-varadinski.

Prešovski: g. Jos. Gaganec, g. k. bisk. prešovski.

Veliko-Varadinski rk: g. Ladislav baron Bémer od Bezdéda i Kis-Bake, bisk. v. varadinski r.k.

Sombateljski: g. Gavril Balassa, bisk. sombateljski, opat presv. spasitelja kapornačkog c. k. pridvorni savětnik.

Bistrički: g. Josip Rudnjanski od Dežera, biskup bistrički.

Rožnavski: g. Adalbert Bartaković od Male Aponice, biskup rožnavski.

Vacovskog i Šipuškog neima.

Biskup Biogradski: g. Josip Schrott, posvetjeni biskup biogradski i smederevski, stolne cárk. zagr. kanonik i kaptola njezinog veliki predstavnik, predstojnik vranski, preuzv. g. biskupa zagr. u svetjeničkih poslovih pomoćnik, nj. c. k. a. velič. savětnik i u literarnom zagrebačkom okružju naukah i učionah várhovni ravnitelj, opat. s. Margarete belske, predstavnik s. Martina od Oroda ili Oronta, arcidjakon gorski i zagorski, slob. um. i mudroljubja doktor, sl. varmedjah zagrebačke, varaždj., križev., požež. i toront. sudb. stola prisědnik, č-hsgd.

Kninski (Tinnuniensis): g. Martin Miskolczy, posvetjeni biskup kninski, opat b. d. M. kološke, párvost. cárkve ostrog. veliki predstavnik i kanonik, ostr. nadbisk. po kotaru ostrog. u svetjeničkih poslovih pomoćnik, zlatne kralj. večje kolajne vlastnik, svetjenik preko petdeset osme godine.

Duvnanski (Dulmensis): g. Franjo Šav. Habel, izabr. bisk. duvnanski, opat b.d.M. od gore Szöbegeny, stol. cárkve nitranske vel. predstavnik i kanonik, presv. g. biskupa nitr. u duhovnih naměstnik.

Rosonski: g. Ivan Matizović, izabr. biskup rosonski, opat b.d.M. od gore petrovaradinske, stol. cárk. djakovačke vel. predstavnik i kanonik, duhovnoga djakov., te sl. varm. križ., požež. i srěm. sudb. stola prisědnik.

Bacenski: g. Antun Karner, izabr. bisk. bacenski, predstavnik sv. Adalberta bisk. i mučenika od Gjura, stol. cárk. gjursk. kanonik, nj. c. k. a. vel. pridvorni savětnik i kod preuz. pridvorne kr. ug. kancellarie izvěstitelj, sv. bogoslovja doktor i fakulteta bogosl. kod kr. sveučil. peštanskog član, duhovnog gjurskog stola prisědnik.

Novljanski: g. Mihail Saghy, izabr. biskup novljanski, opat b.d.M. almadske, stolne cárk. vacov. veliki predstavnik i kanonik, bisk. u duhovn. poslovih naměstnik, cárkveno-saborski izkušatelj, i više sl. varm. sudb. st. prisědnik.

Drivestski: g. Adalbert Pogány Csébski, izabr. bisk. drivestski, opat b.d.M. šćavničke, odmene skupne cárk. bretislavske (požunske) predstavnik, c. k. savětnik, sl. um. i mudroljubja doktor, i više sl. varm. sudbenoga stola prisědnik.

Prištinski: g. Ivan Külley, izabr. bisk. prištin., stolne cárkv. vespr. vel. predstavnik i kanonik, predstavnik s. Ladislava u varm. šimežkoj, presv. bisk. u duhovnom naměstnik, više sl. varm. sudb. stola prisědnik, te odbora sirotinskog u varm. vespr. predsědnik.

Triadički (Sabdički): g. Aleksander knez od Hohenlohe i Waldenburg-Sillingfürst, izabr. biskup triadički, opat s. Mihajla arkangjela gaborjanskoga stolne cark. veliko-varad. r. k. veliki predstavnik i kanonik, biskupski u duhovnom naměstnik, sl. reda bavarskog s. Mih. arkangjela vitez druge vársti s. Juraja, i maltezkoga reda vitez.

Odsinjski (Dulcinski): g. Ivan Delinger, izabr. bisk. Odsinjski, opat b.d.M. tornovske, stol. cárk. vel. varad. r. k. štioc i kanonik, oltarie b.d.M. ravnitelj, licea bisk. v.-varad. podravnitelj, cárkv. saborski izkušatelj, duhovnoga i više sl. varm. sudbenoga stola prisědnik.

Osorski: g. Josip Várady, izabr. bisk. osorski, opat presv. spasitelja seksardskoga, st. cárk. sombateljske vel. predstavnik i kanonik, stolni arcidjakon, bisk. naměstnik u duhovnom, sirotišta kisečkog upravitelj.

Sárbski: g. Franjo Szaniszló, izabr. bisk. sárbski, opat s. Petra apost. čoltskoga, stolne cárk. vel. varad. r.k. kanonik i srědnjeg solnoka arcidjakon, nj. c. k. a. vel. pri kr. ug. naměstničtvu savětnik, s. bogoslovja doktor, i kod kr. sveučilišta pešt. fakulteta bogosl. član.

Skopljanski: g. Ivan Birling, izabr. bisk. skopljanski, predstavnik s. Augustina od otoka Lazarova, stolne zagreb. kanonik izpovědnik i istoga kaptola pojac, cark.-saborski izkušatelj, duhovnoga bisk. te sl. varm. zagr. i križev. sudb. stola prisědnik č-hsgd.

Bosonski: g. Ignacio Fabry, izabr. boson. biskup, opat s. Martina od Buléa blizu grada Solyma, st. cark. čanad. štioc i kanonik, preuz. g. bisk. čanad. u duhovnom naměstnik, licea podravnitelj, sv. bogosl. doktor, te sbora bogosl. kod kr. pešt. sveuč. clan; sl. duhovnog i više vv. ssp.

G. Juraj Németh Dömötörski, izabr. bisk., opat b.d.M. od Doline, párvost. cárk. ostrog. pojac i kanonik, uzviš. stola sedmorice prisědnik.

G. Mihail Fogarassy, izabr. bisk., opat od sv. Egidia, st. cark. veliko-varad. r.k. kanonik, sv. bogosl. doktor i sborah bogosl. kod kr. pešt. i c. k. bečkog sveučil. član, c. k. savětnik i u literalnom budinskom okružju naukah i učione várhovni ravnitelj, sl. duhovnog, te više vv. ssp.

G. Vinko Jekelfalusy od Jekelfalve i Margitfalve, izabr. biskup, párvost. cárk. ostrog. kanonik, cárk. saborski izkušalac, te uzviš. kr. ug. naměstničtva savětnik, slob. um. i mudroljubja doktor.

G. Nikola Bezerédy od Bezeréda, izabr. bisk., opat b. d. M. od Gore, st. cárk. vespr. kanonik i šimežki arcidjakon, cárk. prav. doktor. uzviš. stola sedmorice, te više sl. vv. subdb. st. prisědnik.

Začastne biskupie: makarska, skradinska, skadarska, omiška, trebinjska i vovradska jesu izpražnjene.

METELWIN Digital LIBRARY

Visoko Duhovničtvo iztočnoga izpovědanja.

Nadvladika ili nadbiskup karlovački i pàrvostolnik.

G. Josip Rajačić, pravoslavne iztočne càrkve nadvladika ili nadbiskup karlovački i parvostolnik, nj. c. k. a. Veličanstva dàržavni tajni savětnik.

Vladike iliti biskupi.

Erdeljski: g. Vasilie Moga, pravosl. iztočne càrkve vladika iliti biskup Erdeljski.
Temišvarski: g. Pantaleon Živković, vladika ili biskup temišvarski.
Aradski: g. Gerasim Racz. vlad. iliti bisk. aradski.
Vèršački: g. Stěpan Popović, vlad. ili bisk. vèršački, č-hsgd.
Gornjo-Karlovački: g. Eugenio Joannović, vladika iliti biskup gornjo-karlovački.
Budimski: g. Platon Athanasković, vladika iliti biskup budimski.
Pakrački: g. Stěpan Kragujević, vladika iliti biskup pakrački.
Bačka biskupia je izpražnjena.

Slavna biskupia zagrebačka.

Biskup: Preuzvišeni, presvětli i prečastni g. Juraj Haulik Váralljski, kako na str. 56.

Prečastni kaptol stolne càrkve zagrebačke.

Veliki predstavnik (praepositus major) i arcidjakon gorski i zagorski: Presvětli i prečastni g. Josip Schrott, posvetjeni biskup, kao gore na str. 57.
Štioc (Lector): preč. g. Josip Horváth Szent-Péterski, predstavnik b.d.M. de Ruthenis, seu Rucenis, stolne càrk. zagr. kanonik, i kaptola štioc, càrkveno saborski izkušatelj, duhovnoga i sl. vv. zagr. varašd. i zalad. ssp., č-hsgd.
Pojac (Cantor): Presvětli i prečastni g. Ivan kàrst. Birling, kao gore na str. 58.
Čuvar (Custos): preč. g. Franjo Žav. Tuškan, st. càrk. zagr. čuvar i kanonik, duhovnoga i sl. vv. zagreb. i varašd. sudb. stola, zatim plem. skupštine turop. prisědnik, č-hsgd.
Odměne skupne začesanske càrkve veliki predstavnik i arcidjakon gvešćanski i sinački: Preč. g. Josip Haramustek, opat triskajski, st. càrk. zagr. kanonik, odměn. skup. càrk. začes. veliki predstavnik i arcidjakon gvešč. i sinački, bisk. lycea zagr. podravnitelj, càrk. saborski izkušatelj. sl. um. mudroljub. i s. bogosl. dokt. udruženi, duhovn. i sl. vv. zagr. i varašd. ssp., č-hsg- i zgs-d.

GG. Arcidjakoni.

Stolni: Preč. g. Mihail Mihić, opat S. Nikole gačkoga, st. càrk. zagr. kanonik, arcidjakon stolni, duh. i sl. vv. zagr., križ. i varažd. ssp., č hsg- i zgs-d.
Dubički: Preč. g. Antun Vakanović, pred. b.d.M. jotske, st. càrk. zagr. kan. i pod-stioc, arcidjakon dubički, duhovn. i sl. vv. zagr. i križ. ssp. č-hsg- i zgs-d.
Kamarački (Novogradski): Preč. g. Isidor Hochreiter, opat berućki, st. càrk. zagr. kanonik, arcidjakon novogradski, kr. akademie znanostih zagrebačke pod-ravnitelj, duhovnoga i sl. vv. zagr. križ., zalad., toront., temeš., zvolenske i šimeške ssp.
Gorički: preč. g. Mate Vuković, opat od Drusme ili Družme, st. càrk. zagr. kanonik i arcidjakon gorički, družtva narodnog čitateljnog zagr. čitaonice pod-predsědnik, duhovn. i sl. vv. zagr., križ. varašd. ssp., č-hsgd.
Kalnički: preč. g. Antun Vukasović, opat sv. Jurja vojaka i mučenika lisačkoga, st. càrk. zagr. kanonik i kalnički arcidjakon, duhovnoga i sl. v. zagr. ssp., č-hsgd.
Od Vaške: preč. g. Mihail Klemen, st. càrk. zagr. kanonik, arcidjakon od Vaške, sěmeništa mladeži duh. ravnitelj, duh. stol. starii izvestitelj i sl. vv. zagr., varašd. i požež. ssp. č-hsgd.
Začesanski: preč. g. Ivan kàrst. Kralj, opat b.d.M. uhodske, st. càrk. zagr. kanonik, preuz. stola bansk. praelat. družtva skladnoglasja zagr. ravnitelj, duhov. stola izvěstitelj i sl. vv. zagr., varašd., srěmske i toront. ssp., č-hsg- i zgs-d.
Bežinski: preč. g. Ivan kàrst. Vahtarić, st. càrk. zagr. kanonik i bežinski arcidjakon, duhovn. i sl. vv. zagr., križ. varašd. i zalad. ssp.
Varašdinski: preč. g. Josip Sóth, st. càrk. zagr. kanonik i varašdinski arcidjakon, s. bogoslovja udruženi doktor, duhovnoga i sl. vv. zagr. i varašd. ssp., č-hsg- i zgsd.
Urbočki: preč. g. Mirko Pendelin, st. càrk. zagr. kanonik, urbočki arcidjakon, duhovn. i sl. v. zagr. ssp., č-hsgd.
Turopoljski: preč. g. Ignacio Ročić, st. càrk. zagr. kanonik, i turopoljski arcidjakon, bolnice kap. nadstojnik, dekan duhovnoga stola, i sl. vv. zagr. i križ. ssp., č-hsgd.

Měštri kanonici.

Preč. g. Adam Mravinec, st. càrk. zagr. kanonik, zadušbinah nadstojnik, duhovn. i sl. vv. zagr., križ. i varašd. ssp., č-hsgd.
Preč. g. Martin Pavčec, stolne càrkve zagr. kanonik, s. bogoslovja doktor, duhovn. stola izvěstitelj i sl. v. zagr. ssp., č-hsgd.
Preč. g. Matia Beloberg, st. càrk. zagr. kanonik, duhov. stola izvěstitelj i sl. vv. zagr. i varašd. ssp., č-hsgd.
Preč. g. Franjo Žav. Šuflaj, st. càrk. zagr. kanonik, slob. um. mudroljubja i s. bogoslovja doktor, te

METELWIN Digital LIBRARY

sl. bogosl. sbora kod kr. sveučilišta peštanskog sučlan, duhovn. stola izvěstitelj i sl. vv. zagr., križ. i varašd. ssp., č-hsgd.

Preč. g. Ivan Draganec, st. càrk. zagr. kanonik, duhovn. stola izvěstitelj i sl. v. zagr. ssp.

Preč. g. Josip Vračan, st. càrk. zagr. kanonik, stolni pod-arcidjakon i župnik, elementarnih učionicah nadzornik, te one kod milosàrdnih sestarah u Zagrebu ravnitelj, i sirotišta nadstojnik, duhovn. stola izvěstitelj i sl. vv. zagr., varašd., križ., srěm., zvolensk. i šimežke ssp., č-hsg-i zgs-d.

Preč. g. Josip Clemens, st. càrk. zagr. kanonik, sv. obredah meštar, kr. pl. odgojenja zavoda zagr. ravnitelj, i sl. vv. zagr., varašd. križ. ssp., č-hsg-i zgsd.

Preč. g. Štěpan Ledinski, st. càrk. zagr. kanonik bogoslovac, iztočnih jezikah, bibličkih starožitnostih, uvoda, obrane i tumaćenja s. pisma starog i novog zakona j. r. naučitelj, s. bogoslovja doktor, duhovnoga stola izvěstitelj, i sl. v. zagr. ssp.

Preč. g. Petar Šattvar, st. càrk. zagr. kanonik, te preuzviš, presv. i preč. g. bisk. zagr. kanonik pobočni, pisarnice bisk. ravnitelj. i novověškog stana nemočnikah nadstojnik, duhovn. stola izvěstitelj i sl. v. križ. ssp., č-hsgd.

Preč. g. Ignacio Martinčević, st. càrkv. zagr. kanonik i duh. stola prisědnik.

Preč. g. Pavao Šiprak, st. càrk. zagr. kanonik i duhovnoga stola prisědnik, č-hsgd.

Preč. g. Stěpan Moyses, st. càrk. zagr. kanonik, sl. um. i mudroljubja doktor, duhovnoga stola i više sl. vv. ssp., č-hsgd.

Začastni Kanonici.

Preč. g. Jos. Postić, st. càrk. zagr. začastni kanonik, i župnik žačesanjski.

Preč. g. Stěpan Galović, st. càrk. zagreb. kanonik kotara poljskoga u Medjimurju pod-arcidjakon, župnik podturanski i sl. v. zalad. ssp.

Preč. g. Franjo Sviranić, st. càrk. zagr. zač. kanonik, područnog duhovnog stola požežkog predsědnik, slob. i kr. grada Požege župnik i požežkoga kotara pod-arcidjakon, pučkih učionicah nadzornik, biskup. sirotišta u Požegi ravnitelj, sl. v. požež. ssp., č-hsgd.

Preč. g. Franjo Milinković, st. càrk. zagr. zač. kanonik, kotara gjurgjevačkog pod-arcidjakon i župnik gjurgjevački, pučkih učionicah nadzornik, sl. vv. križ. i srěm. ssp., č-hsgd.

Preč. g. Ivan Žirović, st. càrk. zagr. zač. kanonik, kot. glinsk. pod-arcidjakon i žup. viduševečki, č-hsgd.

Jedno je město izpražnjeno.

Prečastni Kaptol skupne càrkve začesanjske kod sv. Duha u Varaždinu stojeći.

Veliki predstavnik: preč. g. Josip Haramustek, kao gore na str. 59.

Štioc: preč. g. Petar Laurenčić, predstavnik gajdeljski ili od Gajdobre, odm. skupne càrk. začes. štioc i kanonik, kotara dol. varašd. pod-arcidjakon, slob. i kr. grada Varašd. župnik, sl. v. varašd. ssp.

Pojac: preč. g. Ivan Maurović, odměne skupne càrk. začes. pojac i kanonik, kr. gymnazie varašd. městni ravnitelj, kr. cenzor i knjigah preglědatelj, zavoda duvnah s. Ursule u Varaždinu duhovni pomnjik, sl. vv. križ. i varašd. ssp.

Čuvar: preč. g. Juraj Čičko, odm. skup. càrk. začes. čuvar i kanonik, càrk. saborski izkušatelj i sl. v. varašd. ssp.

Meštri Kanonici.

Preč. g. Josip Krainčević, odm. skupne càrk. začes. kanonik, i sl. vv. zagr. i varašd. ssp.

Preč. g. Věkoslav Benak, odm. skup. začes. càrk. kanonik, i više sl. vv. ssp., č-hsgd.

Preč. g. Mate Micković, odměne skupne càrk. začesanske kanonik, i sl. varm. varašd. ssp.

Preč. g. Ivan Brezak, odm. skupne càrk. začes. kanonik i sl. v. varašd. ssp., č-hsgd.

Začastni Kanonici.

Preč. g. Mihail Pukanić, odměne skupne càrkve začes. začastni kanonik, kotara gradiškog pod-arcidjakon i novo-gradiski župnik, jubilarni duhovnik.

Preč. g. Matia Kasun, odm. skup. càrk. začes. začastni kanonik, kotara lipničkog pod-arcidjakon i lipnički župnik, te sl. v. zagr. ssp., č-hsgd.

Preč. g. Josip Sever, odm. skup. càrk. začes. zač. kanonik, izsluženi humaniteta u gymn. varašd. učitelj, i sl. v. varašd. ssp.

Preč. g. Adam Žuvić, odm. skup. càrk. začes. začast. kanonik, kotara koprivničkog pod-arcidjakon, sl. i kr. grada Koprivnice župnik i sl. v. križ. ssp. č-hsgd.

Dva města su izpražnjena.

Opatie i Predstavničtva u nutar biskupie zagrebačke.

Opat b.d.M. topuske: Preuzvišeni g. redoviti bi sk.

S. Margarete bělske: Presvetli g. Josip Schrott; kao gore na str. 57.

B.d.M. gothske: preč. g. Vinko Parac, opat b.d.M. gotske, st. càrk. senjske lektor ili štioc, i kanonik, sěmeništa mladeži duhovne rektor, i zadušbinah nadstojnik, licea bisk. u Senju podravnitelj. i bogoslovnog nauka, zatiem dogmatike i polemike bogosl. u istom liceu j.r. naučitelj, càrk. saborski izkušatelj, i stola duhovn. prisědnik.

S. Martina od Vaške: preč. g. Vinko Rudolf, reda vojn. križarah sa càrvenom zvězdom, opat s. Martina od Vaške, predstav. s. Šišmana budimskog, kr. tvàrdje budimske župnik i Desnice s. Stěpana pàrv. kralja apostolskoga čuvar.

S. Jeline podborske: preč. g. Josip Matić, opat s. Jeline podborske, st. càrk. bosanske ili djakovačke kanonik, i zadušbinah nadstojnik, s. bogosl. doktor, i kod kr. sveučilišta pešt. fakulteta bogosl. član sborni, licea bisk. djakov. pod-ravnitelj, duhovnoga i više sl. vv. ssp. č-hsgd.

S. lěpe (Pulcheriae) križevačke: preč. g. Juraj Šnell, opat s. Lěpe (*Pulcheriae*) križevačke, odměne skupne càrkve tèrnavske kod s. Nikole vel. predstavnik i kanonik, càrk.-saborski izkušatelj.

S. Andrie bistričkoga: preč. g. Stěpan Szüts, opat s.

METELWIN Digital LIBRARY

Andrie bistričkoga, st. càrk. vesprimske kanonik i kotara šegüšdskog arcidjakon, varoši Vesprima župnik, i sl. vv. šimež. i vespr. ssp.

S. Jeline samoborske: sěmenište bisk. zagrebačko.

Opatia b.d.M. bèlo-stěnske jest izpražnjena.

Veliki predstavnik zagrebački: presvětli g. Jos. Šrott, kao gore na str. 57.

Začesanski: preč. g. Josip Haramustek, kao gore na str. 59.

Predstavnik B.d.M. z polja zagrebskoga: preč. g. Gàrgur Pančić, predstavnik b.d.M. z polja zagrebskoga, arcidjakon lička-kàrbavski, duhovn. stola prisědnik i štapske varoši Gospića župnik.

B.d.M. glogovničke: preč. g. Stěpan Pogledić, predstavnik b.d.M. glogovničke, šlob. kr. i glavnog grada Zagreba župnik i začastni gradjanin, slob. um. i mudroljubja doktor, te s. bogoslovja licentiat, sl. vv. zagr. i varašd. ssp., č-hsgd.

Predstavnika s. Petra požežkog neima.

Predstavnika od Bienka ili Bienika neima.

Biskupski ured iliti s. duhovni stol.

Predsědnik: preuzv. g. redoviti biskup.

Predsědnici: Sva prečastna gospoda kanonici.

Prisědnici izvěstitelji.

Preč. g. Mihail Klemen,
« Ivan kàrst. Kralj,
« Ignacio Ročić,
« Martin Pavčec,
« Matia Beloberg,
« Franjo Šuflaj,
« Ivan Draganec,
« Josip Vračan,
« Stěpan Ledinski,
« Petar Šattvar,
« Ign. Martinčević.
« Pavao Šiprak,
« Stěpan Moyses.

} kako na str. 60—62.

Velečastni g. Ivan Nep. Budić, župnik s. Petra u vlaškoj vulici, širotišta bisk. zagr. ravnitelj, duhovnoga i sl. v. križevačke ssp., č- i peneznik hsgd.

Branitelj ženidbah i savětah.

Veleč. i veleučeni g. Franjo Milašinović, ženidbah i zavětah branitelj, sěmeništa mladeži duhovne podrektor, càrkvene dogodovštine i kanoničkog prava j. r. naučitelj, sl. v. varašd. ssp.

Bilježnik. g. Franjo Matiašević, duhovnog stola zagr. zakleti bilježnik i sl. v. križ. ssp.

Knjigovodja i arkivar. g. Maksimiljan Mrak, duhovn. stola zagr. knjigovodja i arkivar, ujedno presvětloga g. posvetj. bisk. bèogradskoga obrědnik, č-hsgd.

Zakleti Pisari.

G. Franjo Gašparić.
— Adolfo Veber.
— Friderik Nagel, praktikant.
— Vilelmo Sorg, «

Diecezanski zadušbinah Fiškali.

U sl. varm. zagrebačkoj.

G. Franjo Kelemen, zakleti obojega suda odvětnik, sl. kaptola zagr. fiškal, i sl. vv. zagr. i varašd. ssp., č-hsg- i zgsd.

G. Henrik Ostoić, z-ob-s-odv., predstojnika vranskog redoviti, a sl. varm. zagr. začastni pod-fiškal, sl. i kr. grada bilježnik, te sl. vv. križ. i varašd. ssp., č-hsgd.

U sl. varm. križevačkoj.

G. Josip Janda, z-ob-s-odv., sl. biskupie križ. fiškal. slob. i kr. grada križevca računovodja, i sl. varm. jednoimene ssp.

U sl. varm. požežkoj.

G. Petar Bogoević, z-ob-s-odv., više sl. gospošt. fiškal, i više sl. vv. ssp.

U sl. varm. varaždinskoj.

G. Antun Lukinac, z-ob-s-odv., više sl. vv. ssp.

U sl. varm. věrovitičkoj.

G. Ivan Tompak, slob. um., mudroljubja i obćenitog prava doktor, z-ob-s-odv., gospoštine Vučin ravnitelj, i sl. vv. križ. i věrov. ssp., bisk. desetar u sl. varm. věrov.

Službenik.

Martin Sever, ujedno pisarnice sluga.

Područnog duhovn. suda požežkog

Predsědnik.

Prečastni g. Franjo Šav. Sviranić, kao str. 62.

Prisědnici.

Veleč. g. Ivan Mihić, župnik kaptolački, područ. duhovn. suda i sl. v. požež. ssp., č-hsgd.

Veleč. i veleuč. g. Dragutin Radinović, kotara kapelačkog pod-arcidjakon, i župnik oriovački, s. bogoslovja doktor i područn. duhovn. suda požežkog prisědnik, č-hsgd.

Veleč. g. Franjo Fergić, župnik brestovački, područ. duhovn. suda požež. prisědnik i bilježnik, sl. v. požež. ssp., č-hsgd.

Veleč. g. Ivan Špath, župnik sesvetački, područ. duhovn. suda i sl. v. požež. ssp., č-hsgd.

Veleč. g. Jakov Katušić, župnik vetovački i područ. duhovn. suda i sl. v. požež. ssp., č-hsgd.

Dvoranici càrkveni preuz. g. biskupa.

Pobočni kanonik. Prečastni g. Petar Šatvar, kao na str. 61.

Tajnik: g. Pavao Gugler, preuzv. g. biskupa zagr. obrednik, tajnik, i sl. v. križ. ssp., č-hsgd.

METELWIN Digital LIBRARY

Licej biskupski.

Ravnitelj: preuzvišeni g. redoviti.
Podravnitelj: prečastni g. Jos. Haramustek, str. 59.

Naučitelji bogoslovja.

Preč. i veleuč. g. Stěpan Ledinski, str. 59.
Veleč. i veleuč. g. Dragut. Klemenić, s. bogosl. doktor, bogosl. dogmatike, i polěmike j. r. naučitelj.
Veleč. i veleuč. g. Franjo Milašinović, kao na str. 63.
Veleč. i veleuč. g. Stěpan Iliašević, bogoslovja moralnog i pastoralnog, kateketike, càrkvenoga blagoréčja i učiteljstva j. r. naučitelj, càrk. pravah doktor, i sl. sbora pravnoga kod svcučilišta pešt. sučlan, te sl. vv. križ. i varašd. ssp.

Poštovani skup prebendarah stolne càrk. zagrebačke.

G. Juraj Herović, skupa starešina, sakristie st. càrk. nadstojnik, i pěvališta podpojac.
— Josip Brez.
— Andria Tkalec, pošt. skupa dekan, i sl. v. zagr. ssp.
— Juraj Zanoški.
— Josip Juratović, ujedno ravnitelj pěvališta st. càrk. zagr. i u sěmeništu mladeži duhovne càrk. pěvanja nadstojnik, sl. v. zagr. ssp., č-hsg- izgs-d.
— Josip Hranjec, č-hsgd.
— Ivan Kranjec, sakristie pod-nadstojnik.
— Mirko Šilobod, sl. v. varašd. ssp.
— Nikola Čuk.
— Josip pl. Šušković.
— Stěpan Folnegović.
— Antun Vranić.

Prebendari odměne skupne càrk. začesanjske u Varaždinu.

G. Gàrgur Kešer.
— Joso Mlinarić.

GG. Nadarenici u sl. bisk. zagrebačkoj.

G. Stěpan Berkić, nadarenik pod naslovom s. Petra u Jastrebarskom, prečast. područnog duh. stola požež. izsluženi, a sl. v. požež. ssp.
— Ivan Bračko, nadarenik kod s. Nikole u Varaždinu pod nasl. s. Vida.
— Dragutin Nemanić, nadarenik kod s. Marka u Zagr. pod naslovom s. križa, č-hsgd.
— Vatroslav Verbanić, nadarenik kod s. Marka u zagr. pod nasl. s. Ivana, ujedno kateketa višjih elementarnih gradskih učionah, zač. gradjanin sl. i kr. grada Zagreba, č-hsgd.
— Baltazar Bačo, nadarenik pod nasl. s. duha u Jastrebarskom.
— Lavoslav Firholcer, oltarnik kod s. Floriana, němački propovědnik, i kateketa višjih elementarnih učionah u Varaždinu, sl. v. varašd. ssp.
— Andria Jandrić, oltarnik kod s. Marka pod nasl. presvět. těla Isukàrstova, ujedno propovědnik němački u Zagrebu, č-hsgd.

Gospoda župnici i njihovi kapelani biskupie zagrebačke.

1) u kotaru sisečkomu
(*arcidjakonie gorske*).

U Farkašiću Stěpan Kervarić, č-hsgd.— k. 1011.
Na Maloj Gorici. Jos. Tkalec, č-hsgd.— k. 1992.
U Gošću. Gjuro Požeg.— Pavao Travenščak naměstnik, č-hsgd. — k. 2945.
— Komarovcu. Franjo Pracać, č-hsgd. — k. 1204.
— Kratečkom. Stěpan Mikor, č-hsgd. — k. 1136.
— Martinskoj vesi. Stěpan Tolvajčić, č-hsgd., — Matia Spahia, kap. — k. 3939.
— Preloščici. Nikola Krizmanić, č-hsgd. — Janko Novak, kap. — k. 2783.
— Sisku. Franjo Kalabar, **pod-arcidjakon**, kr. nadziratelj pučkih učionicah, i č-hsgd. — kapelani: Franjo Francul, i Dragutin König. — k. 5609.
Na Selih pri Sisku. Ivan Vincetić, č-hsgd.—1551.
U Zažini. Jos. Cesarec, č-hsgd. — k. 1422.

2) u kotaru glinskom.

U Glini. Nikola Žalec, č-hsgd. — Janko Hadvig, kap. — k. 1909.
— Gorah. Josip Španić, č-hsgd. —Mihail Gjuras, kap. — k. 3283.
— Jami. Luka Veljača. — k. 997.
— Maji. Josip Marić. — k. 1075.
— Topuskom. Jos. Lehpammer, č-hsgd.—k. 1810.
U Viduševcu. Preč. Janko Živorić, **pod-arcidjakon**, začastni kanonik, kao na str. 62. — Gjuro Lehpammer, kap. — k. 3160.

3) u kotaru belečkom
(*arcidjakonie zagorske*).

Pod Belcem. (Izpražnjeno.) — Nikola Volović, kap. — k. 1666.
U Konščini. Jos. Hosian. — Franjo Tančak, kap. — k. 1741.
— Loboru. Janko Babić, izslužen. pod-arcidjakon i sl. v. varašd. ssp. — Tomaš Capek i Pavao Kušter, kapelani. — k. 3948.
— Mače. Janko Betty, sl. v. varašd. ssp. — Julio Sortz, kap. — k. 2266.
— Mihovljanu. Filip Perok, sl. v. varašd. ssp., č-hsgd. — Janko Mondok, kap. — k. 2867.
— Orehovici. Josip Sačer, sl. v. varašd. ssp. č-hsgd. k. 1866.
— Zajezdi. Gàrgur Banecković, č-hsgd. — Lavoslav Gorenec, kap. — k. 2509.
— Zlataru. Franjo Zaverški, sl. v. varašd. ssp. — Jakov Mužević, kap. — k. 2962.

4) u kotaru bednjanskom.

U Bednji. Josip Basar, č-hsgd. — Ladislav Barabaš i Dragutin Vran, kapelani. — k. 5057.

METELWIN Digital LIBRARY

U Cvetlinu. Andria Križanec, č-hsgd. — Josip Jarnjević, kap. — k. 1437.
— Jesenju. Nikola Cernek, č-hsgd. — k. 1850.
— Kamenici. Tomo Kramarić, č-hsgd. — Marvo Brooz, kap. — k. 2857.
— Klenovniku. Antun Foky, sl. v. varašd. ssp., č-hsgd. — Josip Debeljak, kap. — k. 1771.
— Lepoglavi. Petar Risek, č-hsgd. — Janko Plenar, č-hsgd., kap. — k. 1766.
— Višnici. Petar Rusan, **pod-arcidjakon**, i puč. učion. nadziratelj, č-hsgd. — Josip Gerdašić, kap. — k. 1414.

5) u kotaru krapinskom.

U Komoru. Franjo Magdalenić, sl. vv. križ. i varašd. ssp., č-hsgd. — Janko Briglević, kap. — k. 2025; u. 18.
— Konobi. Franjo Gjurkovečki, č-hsgd. — Josip Müller, i Ljud. Detoni, kap. — k. 4060.
— Kostelu. Josip Petričević, sl. v. varašd. ssp., č-hsgd. — k. 2469.
— Krapini. Ivan Bedenko, sl. v. varašd. ssp., č-hsgd. — Mirko Tumpić, č-hsgd., — Ferko Mikelini, kap. — k. 2487.
— Pregradi. Gjuro Križanić, **pod-arcidjakon**, puč. učion. kr. nadziratelj i sl. v. varašd. ssp., č-hsgd. — Mihail Milković, č-hsgd. i Franjo Cverger, kapelani. — k. 5203.
— Radoboju. Franjo Horvat, sl. v. varašd. ssp., č-hsgd. — Franjo Cerovec, kap. — k. 2852.
— Toplicah krapinskih. Ivan Nep. Rukavina, sl. v. varašd. ssp., č-hsgd. — Adolfo Mesarić, kap. — k. 3399.
— Zaboku. Stěpan Havaić, sl. vv. zagr. i varašd. ssp., č-hsgd. — k. 1592.
— Začretju. (kod s. križa). Ivan Bradica, sl. v. varašd. ssp. — Vatroslav Maretić, kap. — k. 4498.

6) u kotaru požežkom
(arcidjakonie od Gvešće).

U Brestovcu. Franjo Fergić, kako na str. 64. — k. 1569.
— Buuku. Fabian Berkić, č-hsgd. — k. 947.
— Cerneku. Otac Ilia Vražić, upravitelj. — k. 4403.
— Jakšiću. Jakov Mihalović. — k. 808.
— Kaptolu. Janko Mihić, kako na str. 64. — Stěpan Jakševac, kap. — k. 2268.
— Kutjevom. Antun Ernesto Filetić, više sl. vv. ssp. — Janko Valetić, kap., č-hsgd. — k. 2821.
— Pleternici. Josip Kovačević, sl. v. požež. ssp. — Petar Martinović, kap. — k. 2275.
— Požegi. Preč. Franjo Sviranić, **pod-arcidjakon**, str. 62. — Stěpan Reves, i Janko Matelić, kap. — k. 4485.
— Ruševom. Janko Prevendar, č-hsgd. — k. 1935.
— Skenderovcu. Damjan Terzić, č-hsgd. — k. 1491.
— Stražemanu. Gavril Domjan, sl. v. požež. ssp. — k. 1733.
— Sesvetih. Ivan Špat, str. 64. — Janko Kovačević, kap. — k. 1408.
— Velikoj. Ivan Vojnić, sl. v. požež. ssp., č-hsgd. — Matia Kovačević, kap. — k. 2474.
— Vetovu. Jakov Katušić, str. 64. — k. 1310.

7) u kotaru pakračkom.

U Čagliću. Matia Buneta. — k. 487.
— Daruvaru. Stěpan Piroš, sl. v. požež. ssp. — Nikola Švaicar, kap. — k. 2478.
U Gaju. Stanislav Babić, **pod-arcidjakon**, puč. učion. kr. nadziratelj i sl. v. požež. ssp. — Luka Ilić, kap. — k. 2324.
— Medjuriću. Tomo Pokupić. — k. 1351.
— Pakracu. Miroslav Ulses. — Maksimilian Filipović, kap. — k. 2718.

8) u kotaru gradiškom
(arcidjakonie sinački).

U Bogičevcih. Ivan Starešinić. — k. 1091.
— Lipovljanih. Juraj Muzler, sl. v. požež. ssp. — Antun Kozić, i Joso Smiljanić, kap. — k. 4139.
Na Lonji. Mate Vojvodić. — k. 1037.
U Mačkovcu. Antun Gliderer. — k. 1211.
— Novoj Gradiški. Preč. Mihail Pukanić, **pod-arcidjakon**, str. 62. — Jakov Petek, i Antun Tèrzić, kapelani. — k. 3220.
— Novskoj. Dragutin Šliser. — k. 1788.
— Orubici. Josip Eiler. — k. 1485.
— Raiću. Nikola Kereković. — k. 1460.
— Staroj Gradiški. Blaž Mikac. — Ivan Ilk, kap. — k. 1790.
— Vèrbju. Vatroslav Blažeković, sl. v. požež. ssp. — Franjo Tustanić, kap. — k. 1986.

9) u kotaru kapelačkom.

U Bebrini. Mat. Skender Babić, č-hsgd. — Jakov Moger, kap. — k. 2050.
— Bučju. Ivan Ferić, č-hsgd. — k. 1590.
— Dubočcu. Antun Mlinarić, č-hsgd. — k. 728.
— Kobašu, Mate Ružić, č-hsgd. — k. 1475.
— novoj Kapeli. Nikola Blažević, č-hsgd. — Ivan Nep. Taler, i Toma Marković, kap. — k. 3147.
— gornjem Lipovcu. Pavao Plaić. — k. 1178.
— Oriovcu. Veleč. i veleuč. Dragutin Radinović, **pod-arcidjakon**, str. 64. — Antun Zelić, kap — k. 3034.
— Petrovom selu. Pet. Filić, č-hsgd. — Stěpan Latković, kapelan. — k. 3302.
— Stivici. Pavao Fadiga, č-hsgd. — Jakov Filić, kap. — k. 1522.
— Svinjaru. Josip Štojber. — k 1407.

10) u kotaru zagrebačkom.
(arcidjakonie stolne).

U Čučerju. Josip Purić, č-hsgd. — Andria Bedeković, kap., č-hsgd. — k. 2202.
— Granešini. Josip Turniški, č-hsgd. — Stepan Tuškan, kap. — k. 1654.
Kod s. Šimuna (u Markuševcu). Franjo Lukšić, č-hsgd. — Juraj Pošeg, kap., č-hsgd. — k. 1873.
U Remetah. Vajhard Raizner. — k. 1170.
— Stenjevcu. Skender Šnelec, č-hsgd. — Pavao Baća, kap. — k. 2075.
— Šestinah. Petar Huzek, č-hsgd. — k. 1217.
— Vrabču. Stěpan Rogan, č-hsgd. — 1289.
— Zagrebu. kod stolne càrk. pod nasl. s. Ladisl. Preč. Josip Vračan, **pod-arcidjakon**, str. 61. — Hinko Janušić, kap. — k. 1275.
— Zagrebu kod s. Ivana. Josip Fürst, biškupa zagrebačkog rodjeni kapelan i sl. v. križev. ssp. — Antun Lukić, kap. — k. 1031.
— Zagrebu kod s. Marka. Preč. Stěp. Pogledić,

METELWIN Digital LIBRARY

predstavnik, str. 64. — Pavao Joža, č-hsgd. i Franjo Žužel, kapelani. — k. 11,162.
U Zagerbu kod s. Petra Ap. Ivan Budić, str 63. — Josip pl. Šušković, kap., ujedno sirotišta bisk. u Zagr. nadstojnik. — k. 1697.

11) u kotaru vugrovečkom.

Na Božjakovini. Ivan Skèrpec, č-hsgd.—Nikola Havliček, kap. — k. 1998.
U Cerju. Luka Celinić, č-hsgd. — k. 1332.
— Dubravščaku. Josip Vèrček, — Josip Karas, naměstnik. — k. 1522.
— Kašini. Stěpan Migić, č-hsgd. — Jos. Kovačić, kap. — k. 2759.
— Lupoglavi. Mihail Eigel, sl. v. križ. ssp., č-hsgd. — k. 1666.
U Moravču. Franjo Kušec, upravitelj., č-hsgd. — Jakov Kolarić, kap. — k. 3468.
— Nartu. Andria Dorotić, **pod-arcidjakon**, i pučk. učion. nadziratelj, sl. v. varašd. ssp., č-hsgd.—Věkoslav Sekovanić, kap.—k. 1415.
Na Oborovom. Adolfo Horvat, č-hsgd.—Dragut. Matačić, kap.— 2325.
U Prozorju. Vid Matekoviċ, č-hsgd. — Stěpan Laić, i Marin Laposi, kap., —k. 4024.
— Resniku. Stěpan Vakanović. — k. 1051.
— Sesvetah. Dragutin Jaugcer, č-hsgd.— k. 931.
— Vugrovcih. Martin Pètsy, č-hsgd. — Mihail Štivalić, kap. — k. 2243.
Na Zelini kod s. Nikole. Lavoslav Matošić, sl. vv. zagr. i varašd. ssp., č-hsgd. — k. 1422.

12) u kotaru stubičkom.

Na Berdovcu. Nikola Jelak, sl. v. varašd. ssp., č-hsgd. — Pavao Belas, kap., č-hsgd.— k. 3420.
— Bistri. Antun Glasić, č-hsgd. — Gaspar Poljak, kap. — k. 3085.
— Bistrici. Prečastni g. Ivan Krizmanić, **pod-arcidjakon**, op. presv. Trojstva od Petrovaradina, pučk. učion. kr. naziratelj i više sl. vv. ssp., č-hsgd., jubil. duhovnik. — Slavoljub Fink, č-hsgd. — Ulrik Kirhlehner, i Franjo Sirovec, kapelani. — k. 5020.
— Gorici. Ivan Zodić, č-hsgd. — Toma Horvat, k. 1624.
U Kraljevom vèrhu. Juraj Škerlec. — Ivan Verbančić, kap. — k. 2676.
Na Pušći. Stěpan Matković, sl. vv. zagr. i varašd. ssp., č-hsg-i zgs- i izvěst. fvd-d. — Tomo Mužar, kap. — k. 1967.
— dolnjoj Stubici. Petar Maraković, naměstni **pod-arcidjakon**, i sl. v. zagr. ssp., č-hsgd. — Josip Zadravec, i Ignacio Věrnak kap. — k. 4443.
— gorjnoj Stubici. Josip Diaković, sl. v. zagr. ssp.— Benedikt Kešer, kap.— k. 4309.

13) u kotaru petrinjskom
(arcidjakonie dubičke).

U Čutinću. Andria Stipić. — k. 913.
— Divuši. Josip Štritof. — k. 1395.
— Dubici. Ivan Korač, naměstni **pod-arcidjakon**, —Nikola Goršeta, kap. — k. 2448.
— Gvozdanskom. Juraj Mikić, upravitelj. — k. 485.
U Hrastovici. Ferd. Milčić. — k. 1208.
— Jasenovcu. Josip Henić.— k. 1861.
— Kostajnici. Franjo Šindler, č-hsgd. — Ivan Mesić, kap. — k. 4042.
— Krapju. Stěpan Radenić.— Ivan Berkić, kap. — k. 3439.
— Petrinji. Veleč. i veleučeni Dragutin Latinović, **pod-arcidjakon**, slob. um. i mudroljubja, te s. bogoslovja doktor, sl. vv. varašd. i križ. ssp. — Ferd. Relković, i Josip Aksamović, kap. — k. 4537.
— Sunji. Ivan Langer, č-hsgd. — Janko Haramina, kap. — k. 4141.
— Zrinju. Ivan Genzić, č-hsgd. — k. 641.

14) u kotaru gjurgjevačkom
(arcidjakonie komarničke ili novogradske).

Na Brodu. Ivan Jušak, č-hsgd. — k. 876.
U Dèrnju. Franjo Poštuvančić, č-hsgd.— Adalbert Gjurišević, kap., č-hsgd. — k. 2353,
— Goli. Tomo Ciglarić. — k. 2151.
— Gjurgjevcu. Preč. Franjo Milinković, **pod-arcidjakon**, str. 62. — Vatroslav Klemenčić, č-hsgd. i Stěp. Šimunić, č-hsgd. kap. — k. 8482.
— Hlebini. Jakov Antol. — k. 1529.
— Kloštru. Martin Šantuš, upravitelj. — Mihail Regvat, kap. — k. 3904.
— Komarnici (Novomgradu). Franjo Ranško.— Dragutin Horvat, kap. — k. 3182.
— Kozarovcu. Luka Kolarić, č-hsgd.— k. 1177.
— Miholancu. Pavao Vuk. — Janko Levačić, kap. — k. 1494.
— Molvah. Josip Gjiketa. — k. 2063.
Na Mostih. Ladislav Krugović. — k. 1174.
U Peterancu. Vatroslav Mašek, upravitelj, č-hsgd.— Juraj Fridecki, kap. — k. 2332.
— Pitomači. Danilo Prusac, č-hsgd —Franjo Drobčec, i Franjo Golubić, č-hsgd.kap. — k. 3624.
— Sigetcu. Josip Šuplika, č-hsgd. — k. 1705.
— Virju. Stěpan Ambreuš, č-hsgd.— Joso Maršić, kap. — k. 4515.

15) u kotaru koprivničkom.

Na Bregih (predgradju koprivničkom). Jakov Hruškoviċ. — k. 1387.
U Gjelekovcu. Mat. Tèrboc, č-hsgd. — Dragutin Janda, kap. — k. 1469.
— Imbrihovcu. Ivan Nemčić. — Josip Žubić, kap., č-hsgd. — 1457.
— Ivancu. Pavao Kušec, č hsgd. — Antun Pozderec, kap., č-hsgd. — k. 2298.
— Koprivnicu. Preč. Adam Žuvić, **pod-arcidjakon**, str. 62. — August Berke, č-hsgd. i Mihail Hajko, č-hsgd. kap. — k. 4474.
— Kuzmincu. Nikola Šilobod, č-hsgd.— Franjo Dolenc, kap. — k. 2034.
— Ludbregu. Škender Egersdorfer, sl. v. križ. ssp., č-hsgd. — Mihail Jadan, kap., č-hsgd. — k. 2632.
— Martiancu. Antun Kuntarić, č-hsgd. — Janko Zebec, kap. — k. 2533.
Na Rasini. Pavao Draganec, sl. v. križ. i zvolensk. ssp., č-hsgd. — k. 1849.
U Suhodolu. Ivan Krajačić, sl. v. varašd. ssp., č-hsgd. — Stěpan Lahonjek, kap. — k. 2716.
Kod sv. Jurja u Ternju. Franjo Šimagović, č-hsgd. — Dragutin Vahter, kap., č-hsgd. —k. 2961.

METELWIN Digital LIBRARY

U velikom bukovcu. Dragutin Haukovec, upravitelj, sl. v. križ. ssp., č-hsgd. — Josip Šavor, kap., č-hsgd. — k. 4644.

16) u kotaru karlovačkom
(arcidjakonie goričke).

Na Bosiljevom. Franjo Mučnjak, **pod-arcidjakon**, i puč. učion. k. nadziratelj, sl. v. varašd. ssp., č-hsgd. — Josip Mušić, kap., č-hsgd. — k. 5469.
U Cerovcu. Nikola Šarlog, č-hsgd. — k. 1803.
Na Dubovcu. Ivan Pavlešić, sl. v. varašd. ssp., č-hsgd. — Matia Žubčić, č-hsgd., i Vatrosl. Trieb. č-hsgd. kap. — k. 3439.
U Hèrnetiću. Stěpan Škvorc. — k. 1726.
— Kamenskom. Juraj Fabek, č-hsgd. — Antun Holiac, kap., č-hsgd. — k. 2634.
— Karlovcu (u tvèrdjavi). Otac Augustin Večerina, upravitelj, samostana s. Franje gvardian, č-hsgd. — k. 2236.
— Leskovcu, Ladislav Jagodić, č-hsgd. — k. 1333.
— Mrežnici. Mihail Žubčić, č-hsgd. — Ivan Šimatić, — Josip Schweiczer, kapel. — k. 2347.
— Novomgradu, Franjo Lovinčić, č-hsgd. — Jos. Barišec, kap., č-hsgd. — k. 4540.
Na Rečici. Nikola Batušić, č-hsgd. — k. 2190.
U Skakavcu. Mihail Vugrinović, č-hsgd. — k. 1453.
— Velemeriću. Andria Mrak. — k. 1232.
— Vukmaniću. Antun Bosmanić. — k. 1208.

17) u kotaru jastrebarskom.

U Jastrebarskom. Juraj Gèrdas, č-hsgd. — Franjo Vugjan, kap. — k. 2872.
— Kalju. Ivan Hrastov. — Juraj Basar, kap. — k. 1036.
— Krašiću. Nikola Kostelac. — k. 1180.
— Oštercu. Ign. Mener, č-hsgd. — k. 1213.
— Petrovini. Franjo Schloissnigg, č-hsgd. — Ivan mladji Zrinščak, kap. — 2111.
— Plešivici. Andria Brooz, č-hsgd. — Matia Horvatinović, kap. — k. 1954.
— Prekrižju. Toma Vuk, upravitelj. — k. 1254.
— Pribiću. Kazimir Štivalić, č-hsgd. — Kristof Štivalić, kap. — k. 1671.
— Slavetiću. Jakov Jambrečak, sl. vv. zagr. križ. i varašd. ssp., č-hsgd. — k. 1037.
Na Šipku. Juraj Kiseljak, **pod-arcidjakon**, i puč. učion. kr. nadziratelj, č-hsgd. — Augustin Koči, kap. — k. 3424.
Pod Turnom (kod sv. Jane). Ivan Vancaš, sl. v. varašd. ssp., č-hsgd. — Franjo Šutej, kap. — k. 2561.
U Žumberku. Ivan Torbar, upravitelj. — k. 745.

18) u kotaru lipničkom.

U Kamanju. Franjo Sekovanić, č-hsgd. — Ignacio Neralić, upravitelj. — k. 1422.
— Kuniću. Antun Moravec, č-hsgd. — k. 1200.
— Lipniku. Preč. Matia Kasun, **pod-arcidjakon**, i puč. učion. kr. nadziratelj. str. 62. — Mihail Sopčić, kap. — k. 3953.
— Mahičnom. Franjo Mačečević, sl. v. zagr. ssp., č-hsgd. — Mihail Marković, kap. — k. 2516.
— Sveticah. Jakov Korotaj. — k. 1280.
— Tèrgu. Stěpan Hederić, č-hsgd. — Franjo Mance, kap. — k. 3004.
— Verhovcu. Matia Kèrčelić, č-hsgd. — k. 1098.
Na Vivodini. Josip Mavretić, sl. vv. zagr. i križ. ssp., č-hsg- i zgs-d. — Janko Čunčić, kap. — k. 1882.
U Zavèršju. Matia Klemenić. — Stěpan Bukal, upravitelj. — Lacko Drabić, kap. — k. 3125.
— Žakanju. Stěpan Pernar, č-hsgd. — k. 1946.

19) u kotaru bělovarskom
(arcidjakonie kalničke).

U Bělovaru. Matia Thonhauser, č-hsgd. — Ivan Krobat i Franjo Podel, kap. — k. 3324.
— Carovdaru. Jos. Jagatić. — k. 922.
— Ciglenom. Franjo Saivert. — 1758.
— Cirkveni. Franjo Husar. — Mate Cimerman, kap. — k. 3259.
— Čvèrstcu. Franjo Kovačić, sl. v. križ. ssp. — Gjurgo Švelić, kap. — k. 2358.
— Gjurgjicu. Martin Fugaj. — Ignatio Križanić kap., č-hsgd. — k. 2035.
— Kapeli. Ignacio Kristianović, **pod-arcidjakon**, i puč. učion. kr. nadziratelj. — Gàrg. Kolaj, kap. — k. 1999.
— Nevincu. Mih. Vušak. — Mate Čoček, k. — k. 2046.
— Rači. Ljudevit Zahulja. — Miroslav Matić, kap. — k. 3698.
— Rovišću. Valentin Kušić. — k. 1690.
— Šandrovcu. Jos. Talafant. — 1130.
— Topolovcu. Franjo Labodić. — Mijo Blažur i Petar Zubanović, kap. — k. 3005.
Kod persv. Trojstva. Ivan Kundia. — k. 1860.
U velikom Gèrdjevcu. Franjo Mener. — k. 1736.
— Žabnom. Juraj Vugrinec. — Marino Hemen, kap. — k. 1317.

20) u kotaru križevačkom.

U Dubovcu. Josip Bahovec. — k. 1199.
— Glogovnici. Mihail Juren, sl. v. križ. ssp., č-hsgd. — Jos. Hiter, kap. — k. 1936.
— Kalniku. Ivan Šianski, sl. v. križ. ssp., č-hsgd. — Franjo Tkalčić, kap., č-hsgd. — k. 2465.
— Križevcu. Dragutin David, sl. v. križ. ssp., č-hsgd. — Jerolim Fuš, Petar Bučer, i Camillo Škrabal, kap. — k. 4846.
— Lovrećini. Josip Menjak, sl. v. križ. ssp., č-hsgd. — k. 871.
— Miholcu. Vacslav Belošić, upravitelj, č-hsgd. — Mate Kervarić, kap. — k. 2331.
— Orehovcu. Josip Čačković, sl. v. križ. ssp. — Mihail Levak, kap. — k. 2033.
— Preseki. Hinko Janda, upravitelj. — k. 1616.
— Rakovcu. Antun Pepelko, **naměstni pod-arcidjakon**, i sl. v. križ. ssp., č-hsgd. — k. 2092.
Na Ravnom. Gavril Hadrović, č-hsgd. — k. 1431.
— Verbovcu. Věkoslav Christianović, **pod-arcidjakon**, i puč. učion. kr. nadziratelj. sl. vv. zagr., varašd. i križ. ssp., č-hsg- i zgs-d. — Ivan Miklinić, kap., č-hsgd — k. 2934.

21) u kotaru zelinskom.

U Bedenici. Ferd. Špišić. — Josip Doželinčić, kap. — 1722.
— Bisagu. Josip Kobetić **pod-arcidjakon**, i puč. učion. kr. nadziratelj, sl. vv. zagr. i križ. ssp., č-hsgd. — Julio Švalek, kap. — k. 1435.

METELWIN Digital LIBRARY

Na Hraščini. Ivan Galović. — Emil Žuvić, kap. — k. 1759.
— Humu. Petar Janušić, č-hsgd. — k. 1596.
U Ljubeščici. Ivan Boleslavski, sl. v. križ. ssp., č-hsgd. — k. 1813.
— Madjarovom. Fabian Pikia, sl. v. križ. i varašd. ssp., č-hsgd. — Stěpan Haukovec, kap., č-hsgd. — k. 2621.
— Rěki. Ivan Benetić. — Valentin Kovačević, kap. — k. 2487.
— Remetincu. Franjo Horvat. — k. 2507.
Na Visokom. Antun Rastić, sl. v. križ. ssp., č-hsgd. — Franjo Folnegović, kap. — k. 1923.
— Zelini. (kod sv. Ivana). Štěpan Mihalinčić, č-hsgd. — Věkoslav Cverger, kap. — k. 3439.

22) u kotaru našičkom
(*arcidjakonie od Vaške*).

U Čagjavici. Ivan Bošnjak, **pod-arcidjakon**, i puč. učion. kr. nadziratelj. — k. 1482.
— Cerncu. Antun Maincinger, upravitelj. — k. 511.
— Feričancih. Matia Filić, sl. v. věr. ssp., č-hsgd. — Antun Mandić, kap. — k. 2800.
— Moslavini. Josip Barić. — k. 1295.
— Našicah. Otac Konstancio Rudman, upravitelj. k. 3398.
— Novoj Bukovici. Petar Krajačić. — k. 1078.
— Orahovici. Josip Maurović, izslušeni **pod-arcidjakon**, i puč. učion. kr. nadziratelj, sl. vv. varašd. i věrov. ssp., č-hsgd. — Vinko Šagovac, kap. — k. 2227.
— Podgoraču. Franjo Šlivarić, sl. v. věr. ssp., č-hsgd. — Antun Halla, kap. — k. 2036.

23) u kotaru věrovitičkom.

U Bukovici. Juraj Lovaković. — k. 869.
— Gradini. Josip Kovačević mladji, č-hsgd. — k. 2402.
— Lukaču. Eduardo Talián Vizečki, sl. v. šimež. ssp., č-hsg. i-zgs-d. — k. 3012.
— Sladoevcu. Josip Tušak, **pod-arcidjakon**, i puč. učion. kr. nadziratelj, č-hsgd. — 2217.
— Sopju. Mihail Doma. — Andria Radović, kap. — k. 2732.
— Terezovcu. Tomo Horvat. — Franjo Radočaj, kap. — 2212.
— Turnašici. Ivan Gèrgesina, č-hsgd. — Franjo Pokaz, kap. — k. 3379.
— Věrovitici. Otac Gaspar Ganster, upravitelj, samostana reda s. Franje gvardian. — k. 5714.
U Vućinu. Juraj Jarmek. — k. 692.

24) u kotaru ivaničkom
(*arcidjakonie začesanske*).

Na Bregih (kod s. Maksimiljana). Franjo Kovačić, č-hsgd. — Mato Pavlec, kap. — k. 3713.
U Dubravi. Andria Edešar, sl. v. križ. ssp., č-hsgd. — Josip Smèrček, kap. — k. 2325.
— Dragancu. Antun Ruppany, sl. v. križ. ssp. — Josip Vitković, kap. — k. 2089.
Na Gradcu. Franjo Kureš, č-hsgd. — Mirko Grabar, kap. — k. 2786.
U Ivaniću (kloštru). Nikola Vučinovec, č-hsgd. — k. 2537.
— Ivaniću (tverdji). Janko Samuel. — k. 1652.
U Stefanju. Ivan Ivančić, **pod-arcidjakon**, i puč. učion. kr. nadziratelj. — Juraj Domšić, kap. — k. 1915.
— Začesanju. Preč. Jos. Postić, str. 62. — Josip Valentain, kap. — k. 1338.

25) u kotaru garežničkom.

U Garežnici. Mate Žugec, ujedno **pod-arcidjakon**, č-hsgd. — Mart. Botinčan, kap. — 1721.
— Grubišnom polju. Ivan Mileković, č-hsgd. — k. 1399.
— Hercegovcu. Janko Katkić, uprav. — 1187.
— Ivanskoj. Tomo Horvat, izsluž. pod-arcidjak. — Blaž Verbanec, kap., č-hsgd. — k. 2038.
— Kanižkoj Ivi. Bern. Mračić, č-hsgd. — 1125.
— Ladislavu. Matia Magulec. — k. 1807.
— Ternovitici. Mihail Kramarić, č-hsgd. — Josip Gabaj, kap. — k. 1732.
— Tomašici. Stěpan Vučak, č-hsgd. — Dragutin Herceg, kap., č-hsgd. — k. 2541.
— Staroj Ploščici. Franjo Katušić, č-hsgd. — k. 1325.

26) u kotaru moslavačkom.

U Jelenskoj. Juraj Jerković, sl. v. križ. ssp., č-hsgd. — k. 831.
— Križu (pod Obedom). Janko Bartolić, — Josip Mesić, kap. — k. 3746.
— Kutini. Dragutin Pavčec, sl. vv. križ. i požež. ssp., č-hsgd. — Aug. Marković, kap. — k. 3225.
— Ludini. Josip Mramor, **pod-arcidjakon** i puč., učion. kr. nadziratelj, sl. v. križ. ssp., č-sgd. — Franjo Medjimorec, kap., č-hsgd. — 2330.
— Miklošu. Vinko Jambrešić. — k. 875.
Na Osekovom. Juraj Gavril Jurinić, sl. vv. križ. i pož. ssp., č-hsgd. — Janko Mikloušić, kap. — k. 3287.
U Samarici. Petar Kušan, č-hsgd. — k. 1799.
— Vèrtlinskoj. Josip Jakopović. — k. 1452.
— Voloderu. Mihail Novosel, sl. v. križ. ssp., č-hsgd. — Mihail Štabek, kap. — k. 2487.

27) u kotaru poljskom u Medjimurju
(*arcidjakonie bežinske*).

U Belici. Lazar Tubolj, sl. v. zalad. ssp. — k. 1666.
— Dekanovcu. Franjo Zorman. — Tomo Novak, kap. — k. 2476.
— Draškovcu. Nikola Ivanović. — Mihail Legin, kap. — k. 2741.
— Dubravi. Franjo Jelenić, sl. v. zalad. ssp. — Josip Steffan, kap. — k. 2523.
— Goričanu. Ivan Avaić. — Josip Raffaj, kap. — k. 2422.
— Kotoribi. Mihail Prusac. — Josip Puček, kap. — k. 3634.
— Legradu. Baltazar Pavčec, sl. vv. križ. i zalad. ssp. — Mihail Bolěnji, kap. — k. 2234.
— Preloku. Stěpan Foky, sl. v. zalad. ssp. — Ivan Katanec, kap. — k. 3922.
Pod Turnom (kod. s Martina). Preč. Stěpan Galović, **pod-acidjakon**, str. 62. — Jerolim Kollaj, kap. — 1895.
Kod s. Jurja u Ternju. Stěpan Hauser. — Dragutin Novak, kap. — k. 3647.
— S. Marie. Josip Mihalic. — Mihail Rusmal, kap. — k. 3061.

METEL ZWIN Digital LIBRARY

U Subutici. Ivan Kiš, sl. v. zalad. ssp. — Stěpan Molnar, kap. — k. 3644.
— Vidovcu. Juraj Padoš. — k. 1773.

28) u kotaru gorskom u Medjimurju.

U Čakovcu. Otac Gvido Komes, upravitelj, samostana reda s. Franje gvardian. — k. 2528.
— Lopatincu. Vendelin Pösér. — Juraj Elö, kap. — k. 1970.
— Macincu. Josip Voga. — k. 1181.
— Mihaljevcu. Mirko Palér. k. 1764.
— Nedělišću. ispražnjeno. — Ivan Martinčević, i Franjo Šinko, kapelani. — k. 3097.
— Pomorju. Mirko Hunjadi. — Franjo Boda, kap. — k. 2254.
— Strigovi. Franjo Vlašković, sl. vv. križ. i zalad. ssp. — Vatroslav Švorda, i Lujedevit Mor, kapelani. — k. 4848.
— Selnici. Josip Matoš, sl. v. zalad. ssp. — Franjo Rodjak, kap. — k. 2603.
— Vratišincu. Josip Horvat. — k. 1678.

29) u kotaru dolnjem
(*arcidjakonie varaždinske*).

U Bartolovcu, (inače Žabniku). Pavao Manhart, sl. v. varašd. ssp., č-hsgd. — Franjo Varga, kap. — k. 2490.
— Běli. Vatroslav Lemić, sl. v. varašd. ssp. — Stepan Lukšić, kap. — k. 2752.
U Biškupcu. Maksimiljan Mihalić, sl. v. varašd. ssp. — k. 1646.
— Kneginca. Mirko Andraševič, sl. vv. križ. i varašd. ssp. — Rudolfo Šantek, kap. — k. 1327.
Na Obrešu (kod s. Ilie). Juraj Karba, sl. v. varašd. ssp. — Jošo Čus, kap. — k. 2209.
U Svibovcu. Andria Filipčić. — k. 1212.
— Toplicah (varašdinskih). Jakov Bujanić, sl. vv. križ. i varašd. ssp., č-hsgd. — Ivan Malančec, kap. — k. 2874.
— Varaždinu. Preč. Petar Laurenčić, **pod-arcidjakon**, i puč. učion. kr. nadziratelj, str 61. — Věnceslav Ferenc, i Stěpan Kari, kapelani. — 9401.
— Vidovcu. Josip Daniel, sl. v. varašd. ssp. — k. 1917.

30) u kotaru gornjem
(*arcidjakonie varaždinske*).

U Ivancu (kod s. Mandalene). Stěpan Vuković, č-hsgd. — Vatroslav Sele, kap. — k. 2698.
— Križovlanu. Josip Banković. — Joso Ciković, kap. — k. 2320.
— Maruševcu. Dragutin Forkl, sl. v. varašd. ssp., č-hsgd. — Janko Heimb, kap. — k. 3562.
Nad Križovlanom. Josip Eršeg. — Franjo Videc, kap., č-hsgd. — k. 1172.
U Petriancih. Juraj Lacković, sl. v. varašd. ssp., č-hsgd. — Mihail Skaler, kap., č-hsgd. — k. 2657.
— Vinici. Josip Hanžić, **pod-arcidjakon**, puč. učion. kr. nadziratelj, i sl. v. varašd. ssp., č-hsgd. — Ivan Vuk, kap., č-hsgd. — k. 2116.
— Voči. Ivan Barbarić, č-hsgd. — Ivan Galenić, kap. — k. 2765.

31) u kotaru tuheljskom.
(*arcidjakonie urbočke*).

U Jezeru. Mato Dominić. — Stěpan Černović, kap. — k. 2541.
Na Klanjcu. Otac Stanislav Vuković, upravitelj, samostana reda s. Franje gvardian. — k. 3261.
— Krajskoj vesi. Pavao Stipčić, č-hsgd. — Juraj Tušak, kap. — k. 1795.
— Kraljevcu. Pavao Potlačnik, sl. v. varašd. ssp., č-hsgd. — Ferd. Krajačić, kap. — k. 1826.
Kod 3 kralih u velikoj Erpenji. Toma Gajdek, sl. v. varašd. ssp., č-hsgd. — Nikola Grubić, kap. — k. 1754.
— sv. Ane (u Rozgom). Juraj Ročić, **pod-arcidjakon**, puč. učion. kr. nadziratelj, i sl. v. varašd. ssp., č-hsgd. — Mihail Kašaj, kap, — k. 1768.
U Tuhlju. Ivan Marković, sl. v. varašd. ssp., č-hsgd. — Juraj Švagelj, kap. — k. 4951.

32) u kotaru taborskom.

U Desiniću. Nikola Homotarić. — Ivan Pierak, kap. — k. 3055.
— Malom Taboru. Ferdinand Lamoth, **pod-arcidjakon**, i puč. učion. kr. nadziratelj, č-hsgd. — Ljudevit Sartori, kap. — k. 2457.
— Poljani. Josip Mikec. — k. 1216.
— Prislinu. Ivan Petranović. — Stěpan Mlinarić, kap., č-hsgd. — k. 1778.
Na Selih. Pavao Krainčić. — Toma Perakoviće, kap. — k. 2506.
U Vinogori. Nikola Černogaj, č-hsgd. — Ivan Nep. Mašek, kap. — k. 2358.

33) u kotaru odranskom
(*arcidjakonie turopoljske*).

U Bukevju. Juraj Hèrvačić. — k. 1555.
— Jakuševcu. Pavao Bartolić. — k. 1171.
Na velikoj Gorici. Jakov Kos, sl. v. varašd. ssp. — Ivan Kerstnik, kap. 2682.
U novih Čičah. Marko Rusak. — k. 1165.
Na Odri. Věkoslav Budić, **pod-arcidjakon**, puč. učion. kr. nadziratelj, sl. v. zagr. ssp., č-hsgd. — Ljudevit Jelenčić, kap. — k. 2296.
— Peščenici. Josip Gregorić, č-hsgd. — Gjuro Pozderec, kap. — k. 1951
— Ščitarjevom. Marko Novosel, č-hsgd. — Tomo Leuštek, kap. — k. 1905.
U Veleševcu, Martin Zorić, č-hsgd. — Antun Glogošek, kap. — k. 2167.
— Starih Čičah. Juraj Rusan. — Jakov Cerovski, kap. — k. 2752.
— Zaprudju. Franjo Šegovec, č-hsgd. — k. 1354

34) u kotaru pokupskom.

U Dubrancih. Josip Galović. — Jakov Tkalec, kap. — k. 3018.
— Golini. Stěpan Horvat. — k. 1877.
Na Jamnici. Vatroslav Kuzmić, č-hsgd. — Ivan Puškarić, kap. — k. 2464.
— Kravarskom. Janko Miković, upravitelj, č-hsgd. — Dragutin Kasun, kap. — k. 3387.

METELWIN Digital LIBRARY

Na Kupčini. Josip Fabek, č-hsgd — k. 1665.
U Lasini. Antun Homotarić, č-hsgd. — Janko Košnjak, kap. — k. 2154.
Na Pokupskom. Pavao Stoós, **pod-arcidjakon**, i puč. učion. kr. nadziratelj, sl. vv. zagr. i varašd. ssp., č-hsgd. — Nikola Folnegović, kap. — k. 3247.
U Šišincu. Blaž Švelić. — kap. ni naměstjen. — k. 2515.
— Šišlaviću. Josip Vidmar. — Franjo Hibner, kap. — k. 1802.

35) u kotaru okičkom.

Na Brezovici. Lavoslav Černković, sl. v. zagr. ssp. — k. 954.
U Kotarih. Martin Raj. — k. 390.
U Kupincu. Nikola Radenčić, č-hsgd. — Ivan Terihaj, č-hsgd. — k. 2476.
— Norščićevom selu. Matia Štriga, č-hsgd. — k. 673.
Na Rudah. Stěpan Pitanec. — Ivan Tandarić mladji, kap. — k. 1858.
Pod Okićem, kod b.d.M. Andria Kralj. — Mihail Barić, kap. — k. 1637.
— Okićem, kod sv. Martina. Antun Kršnjavi, č-hsgd. — Ivan mladji Mikloušić, kap. — k. 3152.
— Okićem, kod sv. Trojstva. Josip Janošić, č-hsgd. — Janko Resar, kap. — k. 1920.
U Samoboru. Franjo Cudermann, sl. vv. zagr. i varašd. ssp., č-hsgd. — Josip Fabianec, i Jos. Kuril, kap. — k. 6396.
— Stupniku. Josip Sačić, sl. vv. zagr. i varašd. ssp., č-hsgd. — Lavoslav Reputin, — k. 2110.

GG. sveštenici učitelji, nadstojnici, i ini izvan duhovnog pastirstva postavljeni.

Berklaš Ferdinando, župnik kloštarski, na Kupčini.
Bolthauzer Blaž, c. kr. naučitelj gramatike u Vinkovcih, sl. v. srěmske ssp.
Bučar Josip, u kr. plem odgojištu zagr. kamerade nadstojnik.
Černković Lavoslav, u kr. plem. hranilištu zagr. podravnitelj, i sl. v. zagr. ssp.
Fecer Antun, u kr. plem. odgojištu zagr. kamerade nadstojnik.
Franić Luka, izsl. župnik Kiš-Jenčenski, hisk. canadske u Oriovcu.
Grodecki Karlo, biskupie přemiške svetjenik, c. k. pěšačkog puka barona Koudelke, br. 40. vojnički kapelan, u Zagrebu.
Korbar Baltazar, kod kr. nad-gimnazie zag. naučitelj i starešina gram. učionah, i iste gimazie propovednik.
Kovačević Ivan, sirotišta bisk. nadstojnik u Požegi.
Kršnjavi Josip, u kr. plem. odgojištu kamerade nadstojnik, u Zagrebu.
Kuzmić Josip, isluženi humaniteta u gimn. vasašd. naučitelj, u Parizu.
Mikloška Matia, župnik šandrovački, u Věrovitici.
Muzler Stěpan, propovědnik i naučitelj kod akademie zagr. (kako dole).
Ožegović Stěpan, župnik kravarski, u Križevcih.
Seljan Dragutin, izsl. kr. plem. zagr. odgojišta nadstojnik, c. k. zlate kolajne vlastnik u Topolovcu.
Šimatić Janko, u Zagrebu.
Šutej Marko, svetjenik bisk. Ljubljanske, u Ozlju.
Vojvodić Filip, sl. biskupie zagr. pod-bibliotekar.
Zrinščak Ivan starji, župnik moravečki, u Zagrebu.
Ztuparić Šimun, u kr. plem. odgojištu zagr. kamerade nadstojnik.

Stan nemoćnih svetjenikah u sěmenistu.

Ravnitelj.

Preč. g. Mihail Klemen, str. 60.

G. Nemoćnici.

Banjavčić Nikola.
Frančević Juraj, izsl. kapelan.
Hadjak Nikola. izsl. župnik konobački.
Puškarić Josip, župnik miholjački.
Rešetarić Petar, izsl. kapelan.
Tandarić Ivan.

Stan svetjenikah nemoćnih, u Novoj-Vesi

Nadstojnik. Preč. g. Petar Šattvar, str. 61.
Skerbitelj. G. Petar Vučković.

G. Nemoćnici.

Bertić Luka.
Fajfarić Petar.
Hranilović Ilia, svetjenik bisk. križevačke.
Sekula Mirko.
Stanković Vatroslav.
Tomašegović Franjo.

Iz matice nemoćnih svetjenikah uživajući.

G. Barišec Franjo, izsl. kapelan, u Zagrebu.
— Čuk Petar, negda župnik prekrižki, u Prekrižju.
— Čukac Nikola, izsl. kapelan, u Koprivnici.
— Florian Antun, izsl. kapelan, u Krapini.
— Kunek Mato, izsl. kapelan, u Kutini.
— Kuntjak Blaž, župnik nad-križovlanski, u městu.
— Modlic Mirko, izsl. župnik draškovački, u Preloku.
— Störk Ladislav, izsl. kapelan, u Zagrebu.
— Sabo Franjo, izsl. kapelan, u němačkom Iregu.
— Sakač Lovro, izsl. kapelan, u Pišćanovcu poleg varašdinskih toplic.
— Vorko Toma, izsl. župnik čuntički, u Petrinji.

METELWIN Digital LIBRARY

Sěmenište duhovne mladeži biskupie zagrebačke.

Rektor: preč. g. Mihail Klemen, str. 60.
Pod-Rektor: g. Franjo Milašinović, str. 63.
Otac duhovni: g. Stěp. Konstanc, sv. bogosl. doktor.
Nadstojnik naukah ujedno naměstnik naučiteljah bogoslovja: Nikola Horvat, svetjenik bisk. zagr.
Nadstojnik càrk. pěvanja: g. Josip Juratović, str. 65.

Duhovna Mladež.

GG. Djakoni.

Veber Adolfo.
Legin Dragutin.
Leskovar Andria.
Mosbauer Josip.
Radočaj Janko.
Suhin Slavoljub.
Tompak Gustav. 7.

GG. Pod-djakoni.

Galović Franjo.
Heržić Franjo.
Nagel Miroslav.
Sorg Vilhelmo.
Šnap Konrad. 5.

GG. bogoslovi tečaja IV.

Banješ Josip.
Barabaš Juraj.
Benković Vatroslav.
Dojković Dragutin.
Fuks Mijo.
Gjurkan Franjo.
Hofman Josip.
Jurković Janko.
Martinović Eduardo.
Mikić Mijo.
Mračić Marko.
Nogić Ivan.
Peak Andrija.
Ribić Petar.
Sablić Vojtěh.
Štefina Janko.
Švelec Sćitomir.
Telebar Kuzman.
Vukmanić Ivo.
Zubčić Josip. 20.

GG. bogoslovi tečaja III.

Bernardić Ferdin.
Cekorić Ivan.
Kovačić Fabian.
Krulc Martin.
Novak Stěpan.
Perkovac Janko.
Rodić Antun.
Roneš Josip.
Sajko Franjo.
Šviglin Janko.
Tompak Stěpan.
Torbar Josip.
Vlašić Petar.
Vojaček Dragutin. 14.

GG. bogoslovi tečaja II.

Antolek Dragutin.
Brajković Ivan.
Budicki Franjo.
Faić Franjo.
Friš Pavo.
Golub Josip.
Iveković Dragutin.
Jurin Ivan.
Katkić Vatroslav.
Kralj Janko.
Kraljević Josip.
Krašovac Juraj.
Legin Marko.
Mihelić Franjo.
Mikulić Josip.
Muslia Mate.
Podel Aleksa.
Šegerc Radoslav.
Šiftar Josip.
Štengl Juraj.
Zadravec Věkosl. 21.

GG. bogoslovi tečaja I.

Borovečki Janko.
Gluić Marjan.
Harabaisa Stěpan.
Hèržić Simun.
Ilačić Franjo.
Kèrcivoj Julio.
Mojsnović Antun.
Pavić Stěpan.
Rudolf Lavoslav.
Šimić Vatroslav.
Švarz Vojtěh.
Tišler Stěpan.
Turković Svetozar.
Vadjon Mirko.
Vučevac Rok.
Žiger Ivan. 16.

GG. mudroljubi tečaja II.

Banić Ivan.
Benković Ivan.
Celinić Nikola.
Čižmek Andria.
Fabiančić Mirko.
Filjević Marko.
Gjurišević Ljudevit.
Hegedić Stanko.
Jošić Andria.
Jalšić Pavao.
Jendroić Mirko.
Kandis Dragutin.
Kovač Josip.
Lacković Ivan.
Laposi Alberto.
Orkel Ferdinando.
Pavić Jakov.
Sever Juraj.
Švec Vatroslav.
Šušković Makso.
Valdec Stěpan.
Vuković Josip. 22.

GG. mudroljubi tečaja I.

Benko Slavoljub.
Domanković Slavoljub
Dokuzović Antun.
Fišer Franjo.
Gabaj Mihailo.
Haudić Josip.
Jagunić Josip.
Jugović Jakov.
Koščec Franjo.
Koščec Mihailo.
Kraljik Matia.
Laner Dragutin.
Matković Mihailo.
Miholić Franjo.
Očić Mihoilo.
Parapatić Dragutin.
Peršči Skender.
Podgorelec Antun.
Posavec Stěpan.
Smodek Tadia.
Šokać Donato.
Šoštarić Matej.
Švegel Dragutin.
Vojska Lavoslav.

U sěmenišću peštanskom.

G. Herits Antun, bogosl. teč. IV.
— Matunci Martin, bogosl. teč. II. 2

U kolegii pazmanskoj u Beču.

G. Mesić Mato, bogosl. teč. IV.
— Mur Josip, bogosl. teč. IV.
— Verbančić Josip, bogosl. teč. I. 3.

143.

Sirotista biskupska.

U Zagrebu.

G. Ivan Budić, upravitelj, str. 63.
— Josip pl. Šušković, nadstojnik, str. 69.

Pitomacah 47.

U Požegi.

G. Franjo Sviranić, upravitelj, str. 62.
— Ivan Kovačević, nadstojnik, str. 77.
— Mand. Hazel, učiteljica ženskih rukotvorah.

Pitomacah 33.; Pitomicah 6.

METELWin Digital LIBRARY

Broj kat. kaludjerah, po samostanih u bisk. zagr. nahodećih se.

Kaludjeri reda s. Franje dàržave s. Ladislava kr. ug.

U Zagrebu: Otacah 9, učećih se 4, bratje 5.
— Varašdinu: « 12, bratje 5.
— Krapini: « 6, « 4.
— Ivaniću: « 6, « 5, novakah 7.
— Koprivnici: « 6, « 4.
— Čakovcu: « 5, « 2.
— Věrovitici: « 7, « 5.
— Kostajnici: « 3, « 1. 97.

Kaludjeri reda s. Franje dàržave sv. križa primorsko-hàrvatske.

U Karlovcu: Otacah 14, bratje 4.
— Jastrebarskom: « 4, « 4.
— Samoboru: « 6, « 4.
— Klanjcu: « 7, « 5. 48.

Kaludjeri reda z. Franje dàrž. s. Ivana kapistranskoga.

U Požegi: Otacah 12, bratje 4.
— Našicah: « 8, « 4.
— Cerniku: « 8, « 4. 38.

K a p u c i n i.

U Varašdinu: Otacah 11, bratje 7. 18.

Kaludjeri sv. Ivana od Boga.

U Zagrebu: Otci 2, bratje 11. 13.

D u v n e.

U Varašd. reda s. Uršule: majkih 18, sestarah 15. 33.
— Zagrebu: Sestre milosàrdnosti, 15. 15.

Slavna biskupia senjska i modruška ili kàrbavska.

Biskup: Presvetli i prečastni g. Mirko Ožegović Barlabaševečki, str. 55.

Prečastni kaptol stolne càrkve senjske.

Veliki predstavnik. Prečastni g. Jerolim Franić, stolne càrk. senjske veliki predstavnik kotara senjskog naměstni arcidjakon, càrkveno-saborski izkušalac i duhovnoga stola prisědnik.
Štioc. Preč. g. Vinko Parac, opat str. 61.
Pojac. Preč. g. Franjo Čèrnogorčević, opat s. Jurja mučenika kod Senja, st. càrk. senjske pojac, grada Senja župnik, càrk. saborski izkušalac, duhovn. i sl. v. toront. ssp.
Čuvar. Preč. g. Ivan Grubišić, st. càrk. senjs. čuvar, càrk. saborski izkušalac i duhovn. stola prisědnik.
Kanonik stariji. Preč. g. Vinko Basletić, st. càrk. senjs. kanonik stariji, càrk. saborski izkušalac i duhovn. stola prisědnik.
Kanonik mladji. Preč. g. Luka Petrović, st. càrk. senjs. kanonik mladji, s. bogosl. dokt., u bisk. senjs. liceu kanoničkog prava i càrkvene dogodovćine j. r. naučitelj, sv. obredah meštar, ženitbah i savětah branitelj, duhovnog stola prisědnik, diec. fiškus, te c. kr. gimn. senjs. privrěmeni nadstojnik.

Prečastni kaptol stolne càrkve modruške ili kàrbavske.

u **Novom, Bribiru** i **Bakru** stojeći.

U N o v o m.

Veliki Predstavnik. Preč. g. Agrikola Kargačin, stolne càrk. modruš. veliki predstavnik, opat s. križa od doline senjske, sv. bogoslovja doktor, s. duhovn. st. prisědnik.
Čuvar. Preč. g. Adalberto Mariašević, st. càrk. modruške ili kàrbavske čuvar, župnik novljanski, duhovn. stola, i sl. v. zagr. ssp.
Stolni arcidjakon. Preč. g. Vinko Žanić, st. càrk. modruške ili kàrbavske stolni arcidjakon, i duhovn. stola prisědnik.

U B a k r u.

Štioc. Preč. g. Nikomed Mudrovčić. predstavnik od Bienka, st. càrkve modruške ili kàrbavske štioc, duhovn. i sl. v. zagr. ssp.
Arcidjakon bakarski ili prèko-albinski. Preč. g. Matia Balas, st. càrk. modruš. ili kàrbavske kanonik i arcidjakon bakarski ili prěko-albinski, s. duhovn. stola prisědnik.
Meštar kanonik. Preč. g. Venceslav Soić, st. càrk. modruš. ili kàrb. kanonik, s. bogosl. doktor, duhovn. stola prisědnik, župnik bakarski, i kotara istog pod-arcidjak no.

U B r i b i r u.

Pojac. Preč. g. Mate Dorić, predstavnik s. Irenea iz Srěma, st. càrk. modruš. ili kàrbavske pojac, s. duhovn. i sl. v. zagr. ssp.

Meštri kanonici

Preč. g. Ivan Karšul, st càrk. modruške ili kàrbavske kanonik, sl. duhovn. stola prisědnik i župe bribirske upravitelj.
Drugog neima.
Začastne kanonie jesu izpražnjene.

METELWIN Digital LIBRARY

Prečastni kaptol odměne skupne càrkve rěčke.

Veliki predstavnik. Preč. g. Antun Cimiotti, opat s. Jakova kod kola, odm. skupne càrk. riečke veliki predstavnik, arcidjakon riečki, i prevěrnog slob. primorsko-tàrgovačkog grada Rieke župnik, puč. učion. kr. nadžiratelj, càrk.-saborski izkušalac i duhovn. stola prisědnik.

K a n o n i c i.

Preč. g. Josip Visner, opat b. d. M. bělo-stěnske, odměne skupne càrkve rěčke kanonik, càrkv. pravah doktor, i duhovn. stola prisědnik.

Preč. g. Franjo Šrok, odm. skupne càrk. riečke kanonik i duhovn. stola prisědnik.

Preč. g. Franjo Matejcić, odm. skupne càrk. rěčke kanonik, i duhovn. stola prisědnik.

Preč. g. Franjo Sebastiančić, odm. skupne càrk. rěčke kanonik, i duhovn. stola prisědnik.

Začastne kanonie jesu izpražnjene.

Opatie u nutar biskupie senjske i modruške.

a) nutar bisk. Senjske.

Opat s. Nikole gačkoga. Preč. g. Mihail Mihić, st. càrk. zagr. kanonik, str. 59.

S. križa od doline Senjske. Preč. g. Agrikola Kargačin, str. 81.

Opat s. Jurja mučenika kod Senja. Preč. g. Franjo Cèrnogorčević, str. 81.

Opata s. Dojma nad Senjom: neima.

b) Modruške.

Opat s. Jurja vojaka i mučenika lisačkoga. Preč. g. Antun Vukasović, st. càrk. zagr. kanonik, str. 60.

Biskupski ured, ili s. duhovni stol, za obe biskupie.

Predsědnik. Presvětli g. redoviti biskup, ali častjom stariji kanonik.

Prisědnici. Sva prečastna gospoda kanonici, obiuh biskupiah, i ini na svojem městu ubilježeni.

Fiskus diecezanski, ujedno ženidbah i zarětah branitelj. Preč. g. Luka Petrović, str. 82.

Odvětnik siromakah. Veleč. i veleuč. g. Vinko Mèrzljak, u senjs. bisk. liceu bogoslovja moralnog i pastoralnog, kateketike, càrkvenog blagorečja, i višjeg učiteljstva j. r. naučitelj, duhovn. i sl. v. varašd. ssp.

Bilježnik. Veleč. g. Mihail Manzoni, duhovn. senjs. stola prisědnik i bilježnik, ujedno presvetloga g. biskupa tajnik i pisarnice bisk. ravnitelj, te sl. vv. križ. i varašd. ssp.

Ženitbah i zavětah branitelj: veleč. i veleuč. g. Antun Heski, s. bogosl. doktor, u bisk. senjskom liceu iztočnih jezikah, bibličkih starožitnostih, uvoda, obrane i tumačenja s. pisma starog i novog zakona j. r. naučitelj, ženitbah i zavětah branitelj i duhovn. stola prisědnik.

Knjigovodja: častni g. Franjo Ferenc, ujedno presvetl. g. biskupa obrednik.

L ě č n i k d i e c e s a n s k i.

Veleuč. g. Božo Klemenčić, medicine doktor, ujedno slob. primorsko-tàrgovačkog grada Senja lěčnik.

Ranarnik diecesanski. g. Josip Šana, ujedno slob. primorsko-tàrgovačkog grada Senja ranarnik.

L i c e j b i s k u p s k i.

Ravnitelj. Presvětli g. redoviti biskup.

Podravnitelj. Preč. g. Vinko Parac, str. 61.

Naučitelji bogoslovja.

Preč. i veleuč. g. Vinko Parac, koi gori.
Veleč. i veleuč. g. Vinko Merzljak, koi gori.
Preč. i veleuč. g. Luka Petrović, koi gori.
Veleč. i veleuč. g. Antun Heski, koi gori.

C. kr. zavoda mudroljubnog naučitelji.

Veleč. i veleuč. g. Antun Sokolić, nauka věre i višjeg odgojenja j. r. naučitelj, sěmeništna mladeži duhovne pod-rektor, č-hsgd.

Veleč. i veleuč. g. Dominik Cimiotti, filologie i obće dogodovštine j. r. naučitelj, i u sěmeništu mladeži duhovne naukah nadstojnik.

Veleč. i veleuč. g. Juraj Sikić, s. bogoslovja doktor umo- i znanoslovja (*logicæ i metaphisicæ*) i nauka čudorednostni j. r. naučitelj, sěmeništa duhovne mladeži otac duhovni.

Veleč. g. Vuk Bičanić, matematike čiste i upotrěbljene j. r. naučitelj.

Veleč. g. Matia Čop, prirodoslovja, gospodarstva poljskoga i prirodopisa privrěmeni naučitelj.

METELWIN Digital LIBRARY

Veleč. gg. župnici i njihovi kapelani biskupie senjske.

1) u kotaru senjskom
(arcidjakonie senjske).

U Brinju. Andria Trinajstić. — Manoil Sladović, kap. — 3684.
— Jablancu. Mihalj Martinčić. — Kapelana město je izpražnjeno. — k. 1685.
— Jezerani. Adalbert Kargačin. — k. 1690.
— Kèrmpotah. Mihail Katnić. — k. 1042.
— Krasnom. Josip Korenić. — k. 785.
— Krivomputu. Dragutin Vranić. — k. 2534.
— Križevačkom polju. Božo Šparošić. — 2932.
— Letincu. Ivan Šveger. — k. 1064.
— Lukovom. Ivan Marenci. — k. 569.
— Prizni. Petar Mèrzljak. — k. 416.
Kod s. Jurja pri Senju. Ambroz Kriskovič. — Jos. Šćittar, kap. — k. 1558.
— s. križa u dolini senjskoj. Petar Šteiner. — k. 546.
U Senju. Preč. g. Franjo Càrnogorčević, str. 81. — Sladović, kap.; Antun Muhvić, sakrista. — k. 3028.
— Stajnici. Marko Maks. Geršag. — k. 2158.
— Staromgradu. Gašpar Jerko. — k. 1042.
Na Vratniku. Ant. Fabian Krišković. — Njegov naměstnik: Jakov Žagar, — k. 508.

2) u kotaru otočkom.

U Berlogu. Mate Pahek, upravitelj. — k. 1058.
— Dabru. Nikola Carić. — k. 1016.
— Kompolju. Ambroz stariji Brozović. — 954.
— Kosinju dolnjem. Marko Marković. — Vinko Martinčić, kap. — k. 2024.
— Kosinju gornjem. Lovro Brajnik, upravitelj. — k. 2021.
— Kuterovom. Nikola Jeličić. — k. 686.
— Lešću vojničkom. Andria Konjiković. — Mate Vicić, kap. — k. 2724.
— Otočcu. Ignacio Vinski, **pod-arcidjakon**, i s. duhovn. st. prisědnik. — Ivan Pilepić, kap. — k. 2271.
Na Prozoru. Vinko Vlatković. — k. 768.
U Ramljanih. Ambroz Brozović, mladji. — k. 927.
— Svici. Hippolit Ivanošić. — k. 739.
— Sincu. Mate Matasić. — Ivan Ivić, kap. — k. 2084.

3) u kotaru gospičkom
(arcidjakonie ličko-kàrbavske).

U Bilaju. Matia Skočilić. — k. 935.
— Brušanih. Josip Mažuranić. — 832.
U Bužimu. Josip Božičević. — k. 654.
— Cesarici. Ivan Štefanić, upravitelj. — k. 408.
— Gospiću. Preč. g. Gàrgur Pančić, ličko-kàrbavski arcidjakon, ujedno **pod-arcidjakon**, str. 64. — Stanko Kostrenčić, kap. — k. 2054.
— Karlobagu. Šimun Starčević, duhovn. stola prisědnik. — Ivan Potočnjak, kap. — k. 1048.
— Lukovom-Šugarju. Šimun Dadić, k. 470.
— Novom u Liki. Jos. Kataro. — k. 1026.
— Osiku. Dragutin Perčević, č-hsgd. — k. 1864.
— Ostarii u Liki. Gàrgur Potočnjak. — 834.
— Ribniku. Maksimiljan Zerngollern. — k. 640.
— Širokoj-kuli. Antun Ciganić, č-hsgd. — k. 628.
— Smiljanih. Juraj Kovačević. — Adam Sikić, kap. — k. 2086.
— Tàrnovcu. Juraj Antonić, uprav. — k. 968.

4) u kotaru udbinzkom.

U Boričevcu. Jos. Kargačin, uprav. — k. 1109.
— Bruvnom. Dragutin Vlašić. — k. 308.
— Graćcu. Juraj Čor, **pod-arcidjakon**, duhovn. stola prisědnik. — k. 642.
— Palanki. Marko Ivanović, upravitelj. — k. 104.
— Podlapcu. Ivan Špiljak. — *Njegov naměstnik:* Franjo Sablić. — k. 1734.
— Ričici. Svetozar Habulin. — *Njegov namèstnik:* Šimun Šegulja. — k. 1821.
Kod s. Mihaila u Lovincu. Petar Kovačić. — Tomislav Jeličić, kap. — k. 2728.
— s. Roka u Lovincu. Vinko Kečkéš. — Mirko Mareš, kap. — k. 2284.
U Udbini. Preč. g. Kazimir Gregurinić, stolne càrkve mantov. začastni kanonik. — *Njegov naměstnik:* Petar Korenić. — k. 1710.

5) u kotaru perušičkom.

U Aleksinici. Tomislav Banić. — k. 1076.
— Buniću. Bartol Kečkeš. — k. 228.
— Čankih. Franjo Udina. — k. 594.
— Kaludjerovcu. Fabian Sokolić. — k. 406.
— Korenici. Antun Ronker. — k. 430.
— Pazarišću dolnjem. Matia Pančić. — Kapelana město je izpražnjeno. — k. 2162.
— Pazarišću gornjem. Franjo Jeličić. — k. 1674.
— Perušiću. Stěpan Sarkotić, **pod-arcidjakon**, i s. duhovn. st. prisědnik. — Feliks Jeličić, kap. — k. 1674.
Zavalju. Franjo Šebalja, upravitelj. — k. 1468.

Veleč. gg. župnici i njihovi kapelani biskupie modruške.

1) u kotaru vinodolskom
(arcidjakonie vinodolske).

U Bribiru. Preč. g. Ivan Kàršul, str. 82. — Stěpan Stanić : Franjo Kombol, kapelani. — k. 4412.
— Cirkvenici. Stanislav Katnić. — Pet. Car, kap. — k. 1778.
— Driveniku. August Lapique. — Nikola Dračić, kap. — k. 968.
— Grižanah. Preč. g. Franjo Vrinjanin, st. càrk. senjs. izsluženi kanonik, duhovn. stola prisědnik. — Mihalj Kombol i Mat. Trapulini, kapelani. — k. 2624.
U Novom. Preč. g. Adalberto Mariašević, str. 81. — Ivan Segulja, kap. — k. 2374.
— Kod s. Jeline u Zagorju. Petar Matejčić. — k. 511.
Na Selcu. Mate Kombol. — k. 1188.
U Siljevici. Vinko Studenac. — k. 730.
— Tribalju. Nikola Kostrenčić, upravitelj. — k. 868.
— Zagonu. Jerolim Franjić mladji. — k. 690.

METELWIN Digital LIBRARY

2) u kotaru ogulinskom
(arcidjakonie modruške).

U Cerovniku. Matia Barac. — k. 1234.
— Drežniku. Lovro Heski. — k. 2628.
— Generalskomstolu. Josip Ligatić — k. 1658.
— Ledenicah. Vinko Maričić. — k. 1260.
— Modrušu. Antun Kreger. —Rok Mèrzljak, kap. — k. 1568.
— Munjavi (Josephsthal). Mihail Maradin. — Ivan Zeunig, kap. — 1625.
— Ogulinu. Roko Barac, **pod-arcidjakon**, i dohovnoga stola prisědnik, — Ivan Žanić i Ant. Krišković, kap. — k. 3604.
Na Oštariah. Dragutin Božić, upravitelj. — k. 2478.
— Ottoku. Ignatio Bontić, upravitelj. — k. 668.
— Plaškom. Antun Celigoj, upravitelj. — kr. 172.
U Rakovici. Juraj Radočaj. — Ivan Domia, kap. — k. 2018.
— Saborskom. Nikola Protulipac. — k. 820.
— Tèržiću. Franjo Plentaj. — k. 567.
— Tounju. Antun Škiljan. — Ivan Ligatić, kap. — k. 2514.
— Vagancu. Josip Saitz. — Juraj Maričić, kap. — k. 1098.
— Zagorju. Ivan Strišić, upravitelj. — k. 1465.

3) u kotaru slunjskom

U Blagaju. Mate Cvetanović. — k. 672.
— Cvitoviću. Josip Vikičnik. — k. k. 1968.
— Ladjevcu. Nikola Zitz. — Antun Zitz, kap. k. 2942.
— Maljevcu. Valentin Bedjanić. — k. 28.
— Periasnici. Stanko Matešić, upravitelj. — k. 590.
— Slunju. Jerolim Pleše, **pod-arcidjakon**, i duhovn. stola prisědnik. — Mijo Juretić, kap. k. 2441.
— Valiselu. Lavoslav Novak. — k. 2218.

4) u kotaru bakarskom.

U Bakru. Preč. Venceslav Soić. str. 82. — Mate Žuvičić, ujedno kateketa ondešnjih elementarih učion. — Nikola Bobus, Karlo Kèrtica i Ivan Žanić, kapelani. — k. 4486.
— Cerniku. Antun Kukuljan. — k. 898.
— Doolu. Juraj Ivančić. — k. 1014.
— Dragi. Benardo Žanić. — k. 1715.
Na Grobniku. Martin Juretić. — Antun Burmašević, kap. — k. 1954.
— Hrcljinu. Antun Mudrovčić. — Mate Sablić, kap. — k. 2429.
— Jelenju. Lovro Zezelić, duhovn. stola prisědnik i izsluž. pod-arcidjakon. — Ivan Juričić, kap. — k. 2724.
U Kraljevici (portu regio). Mate Mihicić. — Martin Glasar, i Samuel Jakovčić, kapelani. — k. 1972.
— Kukuljanovom. Tomislav Katnić. — k. 1774.
— Martinšćici. Kajetan Kobler, kap. — k. 26.
Na Praputniku. Ivan Mèrzljak. — Franjo Ljubić, kap. — k. 1036.
Kod s. Barbare u Koštreni. Mate Gherskovič. — Jakov Randić, kap. — k. 978.
Kod s. Lucie u Kostreni. Pavao Viviani. — Njegov naměst., Ivan Maršanić, kap. — k. 1802.
Na Tèrsatu. Paskal Žuvičić. — k. 1325.
U Zlobini. Matia Skiljan. — k. 512.

5) u kotaru vèrbovskom.

Na Fužini. Juraj Stipanicić. — Banaventura Kertica, kap. — k. 1950.
U Lešću. (provinc). Pavao Mateša. — Filip Krišković, kap. — k. 2124.
— Liču. Matia Brušia. — k. 1428.
— Lipi. Josip Bublić. — k. 1234.
— Lukovdolu. Antun Kaliman. — Jos. Pipinić, kapelan. — k. 3398.
— Mèrkoplju. Josip Parac, sl. v. zagr. ssp. — Josip. Dobrila, kap. — k. 3064.
Na Plemenitašu. Mate Gèržicić. — k. 906.
U Ravnojgori. Gàrgur Benić. — k. 2150.
Na Verbovskom. Ivan Soić, upravitelj. — k. 2190.

6) u kotaru brodskom.

Na Brodu. Stěp. Mihail Soić, — Juraj Mance, kap. — k. 1768.
U Černomluga. Juraj Gèržicić. — k. 804.
— Delnicah. Nikola Car, **pod-arcidjakon**, i pučk. učion. kr. nadziratelj, duhovn. i sl. v. zagr. ssp. — Ivan Potočnjak, kap. — k. 2416.
— Divjakih. Luka Starčević. — k. 1518.
— Kuželju Antun Klarić. — k. 840.
— Lokvah. Josip Kargačin, sl. v. zagr. ssp. — Josip Mèrzljak, kap. — k. 1850.
— Moravicah, (brodskih). Ivan Justin, sl. v. zagr. ssp. — Bartol Kruljac, kap. — k. 2234.
— Podstenah. Jos. Marinković, upravitelj. — k. 751.
Pri Turkih. Mihail Burić. — k. 986.
U Zavèršju. Josip Štimac. — k. 863.

7) u kotaru čabarskom.

U Čabru. Stěpan Brovet, izsluženi pod-arcidjakon duhovn. i sl. v. varašd. i zagr. ssp., č-hsg-zgs- i fvd. d. — Antun Žagar, kap. — k. 1398.
— Gerovom. Juraj Kvaternik, **pod-arcidjakon**, i puč. učion. kr. nadziratelj, duhov. i više sl. vv. ssp., č-hsg- i zgs-d. — k. 1529.
Na Hribu. Blaž Wolf. — k. 573. — Matia Segulja. kap. u Razlogah — k. 354.
— Plešcih. Vinko Štiglić, sl. v. zagr. ssp. — k. 1198.
U Prezidu. Juraj Justić. — k. 1526.
Tèrstju. Augustin Žagar. — k. 1108.

8) u kotaru riečkom
(arcidjakonie riečke).

U Rieci (Fiume). Preč. Antun Cimoitti, **arcidjakon**, st. 83. — Ivan Mihić, propovědnik. — Josip Poglaien, ujedno riečkog brodarskog zavoda kateketa i propovědnik, Ivan Klesković i Antun Dubrovac, kapelani. — k. 11,314.
— Drenovi. Ivan Cvetko. — k. 560.

METELWin Digital LIBRARY

GG. izluženi župnici, s pensiom u stališ mira postavljeni.

Basletić Ivan, izsl. župnik cesarički, stoji u Bagu.
Cesarović Ant. « « bruvnački, « « Cresu.
Kaliman Pavao, « « lukovdolski, i sl. v. zagr. ssp., stanuje u Bribiru.
Rožanić Ivan, izsl. žup. križevačko-poljski u Senju.
Segulja Filip. « « gračački, stoji u Novom.
SkalabriniTomo,« « dolski. « « Bakarcu.
Župičić Vinko, « « kaludjerov. « « Rěci.
Tomljanović Jos. izsl. žup. blagajski, stoji u Karlovcu.
Varglien Feliks, « « zagorski, « « Kraljevici.
Juretić Filip, izsluženi kapelau ostarijski, stanuje na Grobniku.
Kostrenčic Martin, izsl. upravitelj kosinjski, « u Cirkvenici.
Mikočić Ivan, izluženi Sakristan, st. càrk. senjske stanuj u Senju.

GG. sveštenici kod učiteljstva naměštjeni; i ini izvan duhov. pastirstva postavljeni.

Kombol Gašpar, kr. ravnitelj
Morasi Franjo, naučitelj kod
Rubeša Andria, « «
Ivan Mihić, « «
Bernardin Malle, « «
Mate Serdoc, « «
} kr. grimn. riečke, kako dolě.

Sabljak Stěpan, sl.varm.varašd. ssp.
Matič Tomo,
} humaniteta

Sladović Franjo, kateketa i propovědnik.

Petrović Tomo,
Kargačin Vencesl.,
Mikšić Adalbert,
Radočaj Ivan,
} grammatičkih učionah.

} naučitelji kod c. kr. gimn. senjske.

Bačić Ivan, kateketa učione děvojačke u samostanu duvnah reda s. Benka u Rieci, ujedno istog samostana kapelan, sl. var. zagr. s. s. prisědnik.
Balas Ivan, izsluženi kateketa višje elementarne bakarske učione.
Pobar Simun, izsl. gram. učion. naučitelj, kod kr. gim. riečke.
Saftić Mihail, višje elementar. učione u Rěci ravnitelj kako dole.
Akačić Josip u Bakru.
Lazarić Dragutin u Rěci.
Pallević Dragutin u Rěci.
Pobor Pavao u Selcih.
Rožić Juraj sl. konjaničkog puka grofa Nostiza vojnički kapelan.

Sěmenište biskupsko sv. Franje seraf. u Senju.

Rektor. preč. g. Vinko Parac, str. 61.
Pod-Rektor. g. Antun Sokolić, str. 83.
Otac duhovni. g. Juraj Sikić str. 84.
Nadstojnik naukah. g. Dom. Cimiotti, str 84.

Duhovna Mladež,

GG. bogoslovi tečaja IV.

Balas Ivan.
Borić Mirko.
Hostning Franjo.
Majanović Maks.
Matošec Antun.
Pleše Božo.
Pleše Ferdin.
Radočaj Engelbert.
Verbanić Petar. (9.)

GG. bogoslovi tečaja III.

Agnesy Maksimil.
Jelaušek Antun.
Šegulja Pavao.
Škrobonja Antun.
Vančina Adalberto. (5.)

GG. bogoslovi tečaja II.

Babić Ferdinand.
Domines Gašpar.
Jurišević Josip.
Palle Šišman.
Perak Vatroslav.
Šablić Ivan.
Švaglić Srečko.
Tonković Antun.
Žanić Nikomed. (9.)

GG. bogoslovi tečaja I.

Akurti Josip.
Luković Antun.
Marušić Petar.
Peruzović Juraj.
Slamnig Ljudevit.
Vončina Ivan. (6.)

U glavnom sěmeništu peštanskom.

g. Starčević Antun, i g. Vèrdoljak Patar, } *bogoslovi tečaja III.*

Broj kat. kaludjerah po samostanih.

a) u biskupii senjskoj:

Kapucinah čuvarsvta hàrvatskoga s kralja Stěpana u Karlobagu, ima 6

b) u biskupii morduškoj:

Kaludjerah reda s. Franje, dàržave s. križa primorsko-hàrvatske na Tèrsatu ima . 22
Kapucinah čuvarstva hàrvatskoga s. kralja Stěpana u Rieci ima 18
Duvnah reda s. Benka u Rieci ima 21

Ukupno dakle 67

METELWIN Digital LIBRARY

Sl. bisk. križevačka, obreda gàrčkoga - katolikah.

Biskup: Presvětli i prečastni g. Gavril Smičiklas, str. 55.

Prečastni kaptol stolne càrkve g.k. križevačke.

Veliki predstavnik. Preč. g. Marko Badovinac, st. càrk. križevačke kanonik, i kaptola iste veliki predstavnik, s. duhovn. i sl. v. križ. ssp.

Štioc. Preč. g. Janko Goleš, stolne càrk. križevačke kanonik, i iste kaptola štioc, s. duhovnog, te više sl. varm. ssp., č-hsg-i zgsd.

Pojac. Preč. g. Vasilj Poturičić, st. càrk. križevačke pojac i kanonik, te presvětlog g. biskupa križ. pobočni kanonik, s. duhovn. i sl. v. križ. ssp.

Čuvar. Preč. g. Konstantin Bukvić, st. càrk. križ. čuvar i kanonik, stolni župnik, te s. duhovnog st. prisědnik.

Biskupski ured ili s. duhovni stol.

Predsědnik. Presvetli g. redoviti biskup.

Prisědnici.

Sva prečastna gospoda kanonici; za tiem:

Preč. g. Vasilj Bubanović, naměstnik zvanjski bisskupski po Slavonii i Bačkoj, iliti osečki, i s. duhovn. i sl. v. križ. ssp.

Veleč. g. Janko Predoević, kotara žumberačkog pod-arcidjakon i dražki župnik, sěminista gk. zagrebačkoga rektor, i dušah gàrčko-katoličkih po kotaru zagr. duhovni pastir, s. duhovnog i sl. vv. zagr. i križ. ssp.

Veleč. g. Gavril Boić, po kotaru bačko-srěmskom pod-arcidjakon, i župnik novosadski, s. duhovn. stola prisědnik, č-hsgd.

Veleč. g. Juraj Šoš, kucurski župnik, i s. duhovn. stola prisědnik.

Opata s. Lěpe (*Pulcheriae*) križevačke město je prazno.

Veleč. gg. župnici i njihovi kapelani biskupie gk. križevačke.

1) u varmedji križevačkoj.

U Križevcu kod stolne càrkve pod naslovom presv. Trojstva. Preč. Konstant. Bukvić, k.g.—132.

2) u varmedji zagrebačkoj.

U Zagrebu i kotaru zagrebačkom. Veleč. Janko Predoević, koi gore. — 72.

3) u generalatu varašdinskom.

U Pisanici. Tadia Šajatović. — 52.
— Dižniku. Marko Gajski, upravitelj.

4) u generalatu karlovačkom *i kotaru žumberačkom.*

U Radatoviću. Janko Bubanović, uprav.—1347.
— Dragi. Janko Predoević, **pod-arcidjakon,** koi gore. — Ilia Cvetišić, kap. — 416.
— Kaštu. Ivan Šajatović, uprav. — 502.
— Sošicah. Danilo Gajski, ujedno kateketa městne elementarne učione. — 969.
— Merzlompolju. Vasilj Bratelj, ujedno městne elementarne učione kateketa. — 924.
— Pečnom. Pavao Bratelj, ujedno podrektor sěmineštazagrebačkog. — Tomo Vidović, upravitelj, ujedno městne elementarne učione kateketa.—758.
— Stojdragi. Vasilij Terbojević.—211.
— Grabru. Marko Raić. — 436.

U Dalmacii.

Naměstnik biskupski. Preč. g. Juraj Smičiklas, naměstnik zvanjski biskupski po Dalmacii, ujedno župnik u Kriškah.

5) u kotaru dàrniškom.

U Križkah. Preč. g. Juraj Smičiklaš, kako gore. Dionisio Sóós, kap. — 259.
— Balkah. Aron Cerlěnković, upravitelj. — 213.

6) u kotaru senjskom.

U Vàrlikah. Marko Stanić. — 128.

7) u Zadru.

Veleč. i veleuč. Petar Stiić, gradjanski i vojnički kapelan po Dalmacii, càrk. pravah doktor, i sl. v. križ. ssp. — 347.

Naměstničtvo osečko.

Naměstnik biskupski. Preč. Vasilj Bubanović, koi g.
Pod-arcidjakon. Veleč. Gavril Boić, koi gore.

8) u varmedji srěmskoj.

U Šidu. Vasilj Doktorović, — 715.
— Petrovcih. Vasilj Luskanci, upravitelj. — 510.

9) u varmedji bačkoj.

U Novom Sadu. Veleč. Gavrilo Boić, koi gore. Nikola Nikolić, kap. — 473.
— Kucuri. Juraj Šoš, koi gore. — Vasilj Nikolić, kap. — 2573.
— Keresturu. Janko Gvoždjak. — Janko Malić, kap. — 4319.

METELWIN Digital LIBRARY

Sěmnište duhovne mladeži biskupie križevačke u Zagrebu.

Rektor. Velečastni g. Janko Predoević, koi gore više put spomenuti.

Pod-rektor. Mnogoč. g. Pavao Bratelj, župnik u Pečnom.

Duhovna Mladež.

Djakon.

G. Hranilović Vladimir.

GG. bogoslovi teč. IV.

Gajski Vladimir. i Predoević Vlad.

GG. bogoslovi teč. III.

Bastašić Neboslav i Dragelj Vladim.

G. bogoslov teč. II.

Smiljanić Janko.

GG. bogoslovi teč. I.

Garapić Danilo.
Haralović Gavril.
Laboš Andria.

GG. mudroljubi teč. II.

Badovinac Nikola.
Boić Ilia.
Goleš Vladimir.
Grajcar Janko.
Rašić Danilo.

Mudroljub teč. I.

G. Latković Franjo.

Ostali piłomci u svetskoj odĕći.

Učenici krasnoslovja II. teč.

Opačić Sava. | Šimko Janko.

Grammatike.

Heraković Vladimir, IV. teč.

Slavna biskupia bosanska ili djakovačka i sěmska.

Biskup: Presvětli i prečastni g. Josip Kuković, str. 56.

Prečastni kaptol stolne càrkve bosanske ili djavovačke.

Veliki predstavnik. Presvětli i prečastni g. Ivan Matizović, kako gore na str. 57.

Štioc. Preč. g. Stanislav Sokolić, st. càrk. bos. ili djakov. štioc, i kanonik, slob. um. i mudroljubja doktor, duhovn. i više sl. vv. ssp., jubil. svetjenik.

Pojac. Preč. g. Dragutin Pavić, opat b.d.M. biharske, st. càrk. bos. ili djakov. pojac i kanonik, duhovnoga stola, i više sl. vv. ssp.

Čuvar. Preč. g. Pavao Filipović, st. càrk. bos. ili djakov. čuvar i duhovn. i sl. vv. sěm. i věrov. ssp.

Arcidjakon stolni. Preč. g. Josip Matić, str. 62.

Meštar kanonik stariji i Preč. g. Matia Komendo, predstavnik »*S. Sapientiae de Titel,*« st. càrk. bos. ili djakov. kanonik, bogoslovja doktor i u liceu bisk. djakovač. nauka bogoslovnog', zatim dogmatike i polemike bogosl. j.r. naučitelj, duhovnoga i sl. v. sěm. ssp.

Meštri kanonici mladji.

Preč. g. Ivan Rastović, predstavnik s. Augustina pečujskoga, st. càrk. bos. ili djakov. kanonik, sěmeništa mladeži duhovne rektor, duhovn. stola, i više sl. vv. ssp., č-hsgd.

Preč. g. Matia Mihaljević, stolne càrk. bos. ili djakov. kanonik, slob. um. mudrolj. i sv. bogosl. doktor, fiškus diec., sv. stola biskups., te sl. vv. sěm. i věrovit. ssp.

Arcidjakoni izvan kaptola.

Gornjeg Sěma. Preč. g. Josip Kal. Mihalić, arcidjakon gornjeg Sěma, pučkih učionah kr. nadziratelj, duhov. i sl. v. sěm. ssp.. ujedno župnik u Sotu.

Brodski. Preč. g. Marko Topalović, arcidjakon Brodski, i župnik tàrnjanski, s. duhovn. st. prisědnik.

Dolnjeg Sěma. Preč. g. Josip Celčić, predstavnik s. Ladislava od Zemuna, arcidjakon dolnjeg Sěma, stabske varoši Mitrovice župnik, kotara mitrov. pod-arcidjakon i pučkih učionah kr. nadziratelj, s. duhov. i sl. v. sěm. ssp.

Začastni kanonici.

Preč. g. Antun Gavrančić, st. càrk. bosanske ili djakovačke začastni kanonik, župnik sibinjski, i sl. v. požež. ssp.

Preč. g. Bartol Smilošević, st. càrk. bos. ili djakov. začastni kanonik, kotara kopaničkog pod-arcidjakon, duhovn. stola prisědnik i càrkve babinogredačke župnik.

Preč. Franjo Šav. Peterka, st. càrk. bos. ili djakov. začastni kanonik, i župnik bošnjački.

Preč. g. Martin Vice, st. càrk. bos. ili djakov. začast. kanonik, varoši Rume župnik i ondašnje višje elem. učione ravnatelj, sl. vv. križ. i sěm. ssp.

Preč. g. Josip Ivanić, st. càrk. bos. ili djakov. začast. kanonik, župnik ivankovački i sl. v. sěm. ssp.

Opatie i predstavničtva u kotaru biskupie djakovačke i sěmske.

Opat b.d.M. od gore petrovaradinske. Presvětli g. Ivan Matizović, koi gore

Opat presvetoga Trojstva od Petrovaradina. Preč. g. Ivan Krizmanić, str. 69.

B.d.M. od Kopan-Monostora u Sěmu. Preč. g. Antun Egyed, opat b.d.M. od Kopan-Monostora kotara feldvarskoga pod-arcidjakon i varošice istoga imena župnik, pučkih učionah kr. nadzi-

METELWIN Digital LIBRARY

ratelj, učenog magj. društva član, i sl. vv. toln. i baranj. ssp.
B.d.M. od Illde. Preč. g. Ivan Ignacio Vagner, opat b.d.M. od Illde, župnik u Nagy Lángu, i sl. v. stolnoběogr. ssp.
Opatah: s. Kate šarengradske; s. Dimitrie srěmskog; zatim od Kolbana, inače Kolbana u Slavonii neima.
Predstavnik s. Ladislava od Zemuna (Semlina). Preč. g. Josip Celčić, koi gore.
Predstavnikah s. duha od Monostora, i s. Irenea srěmskog, neima.

Biskupski ured, iliti s. duhovni stol.

Predsědnik. Presvětli g. redoviti biskup.

Prisědnici.

Sva preč.g.pravi kanonici i izvanjski arcidjakoni zatim:
Preč. g. Bartol Smilošević, str. 93.
Preč. g. Matia Mihaljević, str. 94.
Preč. g. Josip Ivanić, str. 94.
Veleč. g. Adam Sukić, kotara osěčkog pod-arcidjakon, i puč. učion. kr. nadziratelj, slob. i kr. gornje varoši osěčke župnik, s. duhovn. i sl. v. věrov. ssp.
Veleč. g. Adam Filipović od Heldenthala, župnik gorjanski, duhovnoga i sl. v. srěm. ssp.
Veleč. g. Stěpan Žitvaj, župnik Semelački. duhovnoga i sl. v. srěm. i verov. ssp., č-hsgd.
Veleč. i veleuč. g. Stěpan Bartolović, župnik kopanički, càrk. pravah doktor, i sl. sbora pravnoga kod sveučilišta pešt. sučlan, duhovn. stola prisědn.
Veleč. g. Franjo Mertz, grada Broda župnik, duhovn. djakov. i sl. v. srěm. ssp.
Veleč. g. Stěpan Jesenković, župnik drenjanski, s. duhovn. i sl. v. srěm. ssp., č-hsgd.
Veleč. i veleuč. g. Andria Šumanevac, s. bogosl. doktor, župnik gradištanski, s. duhovn. i sl. v. srěm. ssp.

Fiskus diecesanski.

Preč. g. Matia Mihaljević, koi gore.

Ženidbah i zavětah branitelj. Preč. g. Martin Komendo, str. 93.
Bilježnik. g. Antun Zviršitz, ujedno presvetl. g. biskupa tajnik.
Odvětnik siromakah. Veleč. i veleuč. g. Pavao Obrovac, bogosl. doktor, càrkvene dogodovštine i kanoničkog prava j.r. naučitelj, odvětnik siromakah i zakleti kaptola bilježnik, càrk. saborski izpitalac, i sl. vv. srěm. i věrov. ssp., č-hsgd.
Aktuar i knjigovodja. g. Petar Domačinović duhovn. djakov. st. aktuar i knjigovodja, ujedno Njih presvetlosti g. biskupa tajnik.

Pisari.

G. Ilia Dragović, } st. càrk. djakov. prevend.
« Ivan Maljevac, }

Lěčnik uredni.

G. Juraj Mosbauer, medic. doktor.

Dvoranici càrkveni presv. g. biskupa.

Tajnik. g. Antun Zviršitz, koi gore.
Obrednik. g. Petar Domačinović, koi gore.

Kapelana pridvornog neima.

Licej biskupski.

Ravnitelj. Presvětli g. redoviti biskup.
Pod-ravitelj. Preč. g. Josip Matić, str. 93.

Naučitelji bogoslovja.

Preč. i veleč. Martin Komendo, str. 93.
Veleč. i veleuč. g. Pavao Obrovac, koi gore.
Veleč. i veleuč. g. Jakov Hegedušević, slob. um. i modroljubja doktor, iztočnih jezikah i s. pisma starog i novog zakona j.r. naučitelj, càrk.-saborski izpitalac, i sl. v. věrov. ssp., č-hsgd.

Naučitelji mudroljubja.

Veleč. i Veleuč. g. Matia Vukmanić, propovědnik, i nauka věre naučitelj, ujedno sěmeništa mladeži duhovne pod-rektor, i duhovni otac.
Veleč. i veleuč. g. Mato Topalović, umo- i znanoslovja, nauka čudorednosti, i obće dogodovštine naučitelj, te u sěmeništu mlad. duhovne naukah nadstojnik, č-hsgd.
Veleč. i veleuč. g. Danilo Pachman, prirodoslovja, gospodarstv. poljskoga, matematike i ug. pragm. dogodovštine naučitelj, nadstojnik naukah, č-hsgd.

Nadarenici (praebendati) stolne càrkve djakovačke.

G. Ilia Dragoević, } koi gore.
— Ivan Maljevac, }

Ravnitelj pěvališta. g. Adam Rüttiger.

Veleč. gg. župnici i njihovi kapelani biskupie djakovačke.

1) u kotaru djakovačkom
(arcidjakonstva stolnoga).

Djakovački. Preč. g. Matia Mihaljević, **pod-arcidjakon**, str. 94. — Stěp. Marković i Juraj Malahovski, kapelani. — k.4025.
Drenjanski. Stěpan Jesenković, koi gore. — Adalberto Knežević, kap. — k. 2846.
Gorjanski. Adam Filipović od Heldenthala, koi gore. — k. 2093.
Piškorevački. Matia Gergjan, koi gore. — Franjo Müller, kap. — k. 3095.
Punitovački. Matia Zubanović, sl. vv. srěm. i věrov. ssp. — Ant. Adamović, kap. — k. 1758.
Semelački. Stěp: Žitvaj, koi gore. — Věkoslav Movrin i Antun Matić, kapelani. — k. 3321.
Tárnavski. Antun Kellner. — Franjo Taglieber, kap. — k. 1274.
Varoški. Antun Sabolović, č-hsgd. — k. 906.
Várbički. Jos. Šticinger. Jos. Jagodić kap. 2957.

METELWIN Digital LIBRARY

2) u kotaru oseč̌kom.

Almaški. Franjo Perakić, sl. vv. srěm. i věrov. ssp. — 690.
Daljski. Martin Benaković, sl. vv. srěm. i věrov. ssp. — Antun Cigler, kap. — 1143.
Dolnjo-varoški, oseč̌ki. Josip Janković, sl. vv. srěm. i věrov. ssp. — Marko Nikolić, kap. — 3595.
Gornjo-varoški, oseč̌ki. Adam Sukić, **pod-arcidjakon**, str. 95. — Antun Vladisavljević, i Juraj Tordinac, kap. — 6178.
Oseč̌ki u tvardjavi. Ivan Josepac, sl. vv. srěm. i věrov. ssp. — Stanislav Ovničević, upravitelj u duhovnih. — Franjo Dreher, i Antun Ittlinger, kap. 2177.
Sarvaški. Bogimir Gutmann, upravitelj. — 1141.

3) u kotaru kopaničkom.

Andrievački. Lovro Oliva. — Věkoslav Kozjak, kap. — 2409.
Babinogredski. Preč. g. Bartol. Smilošević, **pod-arcidjakon**, str. 93. — Kristoslav Goci, i Dragutin Toma, kap. — 4936.
Gundinački. Gavril Söjtöry, sl. v. srěm. ssp. — 2275.
Kopanički. Stěpan Bartolović, str. 95. — 3184.
Sekirevački. Stěpan Szakaly, sl. v. věrov. ssp. — Dragutin Tunić, kap. — 2172.
Svilajski. Franjo Markovac. 1562.
Vàrpoljački. Ivan Nep. Osvald. — Josip Rakitić, kap. — 3071.

4) u kotaru brodskom
(*arcidjakonstva brodskoga*).

Brodski. Franjo Mertz, str. 95. — Franjo Oršolić i Petar Brašnić, kap. — 3723.
Garčinski. Josip Šveher. — 1579.
Kanižki. Ivan Lukačević, upravitelj. — 1119.
Klakarjevački. Stěpan Kermelić, upravitelj. — Pavao Andrić, kap. — 1994.
Odvorački. Stěpan Gavrančić, sl. v. věrov. ssp. 1720.
Oprisavački. Matia Lukačić. — 1360.
Podcerkavjački. Valentin Vukasović. — 1719.
Podvinjski. Ivan Šmolcinger. — 1268.
Sibinjski. Preč. g. Antun Gavrančić, str. 93. — Antun Čović, kap. — 1879.
Slobodnički. Matia Vukasović. — 1063.
Šumetjski. Antun Cvitić, upravitelj. — 814.
Tàrnjanski. Preč. g. Marko Topalović, str. 93. — 7780.

5) u kotara vinkovačkom.
(*arcidjakonstva gornjeg Srěma*).

Bošnjački. Preč. g. Franjo Peterka, str. 94. — Josip Fellia, kap. — 2920.
Cernavski. Šimun Lipošćak. — Tomo Bogutovac, kap. — 1687.
U Gradištu. Veleč. i Veleuč. Andria Šumanovac, str. 95. — Božo Lukić, kap. — 2491.
Ivankovački. Preč. Josip Ivanić, str. 94. — Adam Bobić, kap. — 2547.
Jarminski. Dragutin Hartl, sl. vv. srěm. i věrov. ssp. — 867.
Komletinački. Šimun Gjokić. — 1773.
Nemački. Marko Babić. — Ivan Kolloseus, kap. — 2387.
Nuštarski. Ivan Zuznig, više sl. vv. ssp. — Marko Hummel, kap. — 1731.
Otočki. Veleč. i veleuč. g. Jerolim Andrić, slob. um. i mudr. te s. bogosl. doktor, càrk. saborski izpitalac, sl. vv. srěm. i věrov. ssp. — 2660.
Privlački. Ignacio Kolarević. — 1424.
Retkovački. Otac Ivan Vuičić, svetjenik reda s. Franje presv. Odkupitelja u Dalmaciji; upravitelj. — 1481.
Tordinački. Alekso Preydigo, sl. v. věrov. ssp. — 1330.
Vinkovački. Preč. g. Ivan Lauš, predstavnik s. Juraja mučenika od Vel. Varadina, **pod-arcidjakon**, i pučkih učionah kr. nadziratelj, štapske varoši Vinkovacah župnik, i sl. vv. srěm. i věrov. ssp. — Franjo Božić, i Ivan Enekeš, kap. — 3504.
Županjski. Věkoslav Maričić, upravitelj. — Stěpan Španić, kap. — 3360.

5) u kotaru tovarničkom.

Berački. Antun Poslavski, sl. vv. srěm. i věrov. ssp. — 1138.
Gibarački. Mirko Vice, upravitelj. — 810.
Iločki. Otac Adalberto Horvat, upravitelj, samostana s. Franje gvardian. — 3351.
Jankovački. Matia Vojvodić, sl. v. srěm. ssp. — Jakov Vorgić, kap. — 2329.
Kukojevački. Marko Andrašević, više sl. vv. ssp. — Pavao Andrić, mladji, kap. — 3548.
Lovaski. Pavao Gjukić, sl. v. srěm. ssp. — 1330.
Novački. Mirko Bokonjić. — 936.
Sotski. Preč. g. Josip kal. Mihalić, **arci-djakon**, str. 93. — 1068.
Sotinski. Jakov Muravić, sl. v. srěm. ssp. — Ljudevit Götzer, kap. — 1261.
Šarengradski. Otac Petar Smoljanović, upravitelj, samostana reda s. Franje gvardian. — 936.
Tovarnički. Veleč. i veleuč. g. Juraj Matizović, slob. um. mudroljubja, i càrk. prava doktor, sl. v. srěm. ssp. — Nikola Ergotić, kap. — 2836.
Vukovarski. Otac Mihailo Filipović, upravitelj, samostana reda s. Franje gvardian. — 3894.

7) u kotaru mitrovičkom
(*arcidjakonstva dolnjeg Srěma*).

Golubinački. Ilia Barić. — 1194.
Hàrtkovački. Pavao Gjotić. — 1415.
Indijski. Jakov Harča, sl. vv. križ. i srěm. ssp. — 1054.
Irižki. Stěp. Krasnik, sl. v. srěm. ssp. — 859.
Mitrovički. Preč. g. Josip Celčić, str. 94. — Vid Požgaj, kap. — 2338.
Nikinački. Vatroslav Kesegić, upravitelj. — 888.
Novo-banovački. Antun Benak. — 405.
Putinački. Franjo Turković, sl. v. križ. ssp. 324.
Rumski. Preč. g. Martin Vice, str. 94. — Šišman Emanović, kap. — 4331.
Zemunski. Tomo Illakovac, — Josip Heim, kap. 3618.

8) u kotaru posavskom.

Drenovački. Josip Kellek, **pod-arcidjakon**. — Adam Borovac, kap. — 2230.
Lipovački. Nikola Vuiković, upravitelj. — 1267.
Morvički. Antun Kozjak. — 940.
Račinovački. Vatroslav Jaranji, i Stěpan Kermelić, upravitelji. — 3057.
Rajevoseljski. Marko Gjelatović. — Antun Bošnjaković, kap. — 1353.
Vàrbanjski. Jakov Marjanović, upravitelj. 1423

METELWIN Digital LIBRARY

9) u kotaru petrovaradinskom.

Čerević u. Lavoslav Karlović, upravitelj. — 486.
Kamenički. Franjo Šimoković, sl. v. srěm. ssp. —797.
Karlovački. Ivan Filipan, **pod-arcidjakon,** i pučkih učionah kr. nadziratelj, sl. v. srěm. ssp. — Věkoslav Movrin, kap. — 1040.
Petrovaradinski u dolini Ljudevita. Gašpar Radić. — 1712.
Petrovaradinski u dolini Roka. Franjo Milinković. — 1185.
Petrovaradinski u tvardjavi. Bartol Lesić. upravitelj. — 348.
Slankamenski. Ivan Molnar, sl. v. toront. ssp. — Matia Požežanac, kap. —2027.

GG. Svetjenici, izvan duhovnoga pastirstva postavljeni.

Sebastianović Franjo, kod c. kr. gimn. vinkovačke nauka věre naučitelj, kateketa, i propovědnik, sl. vv. srěm. i věrov. ssp.
Bolthauser Blaž., svetj. bisk. zagr. str. 77.

Ferber Ivan, kap. vojn. kod sl. pěš. puka nj. c. vis. nadv. Lavoslava Ljud. br. 53.
Polzer Ivan. kap. vojn. tvărdj. brodske.
Sabolić Antun, kap. vojn. kod sl. konjaničkog puka nj. vel. cara rus. br. 9.
Turković Franjo, presvětl. g. grofa Petra Pejačevića pridvorni kapelan u Rětfaluu.

GG. Nemočnici.

Bosančić Josip, izsluženi župnik nuštarski, stanuje u Djakovu u kući nemoćnikah.
Gjermić Adam, izsl. prebendar, stanuje u Dalju.
Mataković Adam, stanuje u Pečuhu.
Neupar Mate, izsl. upravitelj beračći, sl. v. srěm. ssp.
Plepelić Ivan, izslužž. župnik klakarski.
Šmolcinger Josip, izsl. župnik lipovački.
Vuksanić Martin, izl. župnik klakarjevački, stanuje u Brodu.

GG. poglavari sěmeništa duhovne mladeži biskupie djakov. i srěmske.

Rektor. Preč. g. Ivan Rastović, str. 94.
Pod-rektor i duhovni otac. Matia Vukmanić, str. 95.

Nadstojnici naukah.
Matia Topalović i Danilo Pachman, str. 96.

Biskupie pravoslavne věre,

koje prošaste godine u našem koledaru nismo imali.

Eparhia Budimska.

Episkop: vysoko-preosvjaščenějšij i visoko-dostojnějšij **Platon Atanacković,** božijeju milostiju episkop Budimski.

Episkopski Konsistorij.

Predsědatelj: Vys.-preosv. i vys. dost. g. episk.

GG. prisědatelji.

Prečestněj: Ivan Vitković, protop budimski.
— Ivan Zivković, protop mohački.
Čestnejšij Ambrosij Šimić, protosingjel monastira Graboc, naměstnik.
— Ivan Feodorović, protop. budimskog naměstnik i parok peštanski.
— Georgij Margo, paroh peštianski.
— Joasaf Mavromati, paroh peštianski.
— Ivan Nedić, protop budimskog naměst. i paroh. peštianski.
— Konstantin Josipović, paroh. s. andraški.
— Vladimir Rakić, paroh. s. andraški.
— Petar Antonović, paroh s. andraški.
— Stěpan Teodorović, paroh pomazianski.
Čestnejšij Teodor Odžić, paroh komazianski.
— Pavao Radanović, paroh Lorenski, sl. v. komar ssp.
— Mihail Magjarević, protop. mohačkoga naměst. i paroh iliro-tettešianski.
— Andrej Andreević, paroh majsenski.
— Stěpan Obradović, paroh šiklošianski.
— Dragutin Gruić, paroh kačfalveanski.
— Prokopij Gruić, paroh lipovanski.
— Petar Milković, paroh Gjurski, i ple. stol. bačian. ssp.
— Alexij Didović, paroh pečvarianski.

Fiskus: Georgij Stojaković, svih pravah doktor, adv. měnbenog suda bilježnik, i literarnog družtva »matice serbske« član.

Bilježnik: Izidor Kolarović, protodjakon.

Lěkar: Stěpan Mihalović.

METELWIN Digital LIBRARY

Monastir.

Graboca
(*u sl. v. tolnanskoj*).

Arhimandrit: fali. — Upravitelj čestnej. Ambrosij Šimić, koi gore.

Jeromonasi: PP.OO. Sava Krunić, ujedno naměstnik. Gerazim Ratković, čuvar. Kornelij Živković, protodij. i professor pakrački. Izidor Kolarović, protodij. budimski.

Parohia; Graboc. — 598.

Protopresvyterati.

1. *Budimski.*

(*u sl. vv. albenskoj, komarom. gjursk. novograd. pešt. požun i oštrogon.*)

Protopresvyter: Prečestněj Ivan Vitković, str. 99.

Budim isti koji i protop. — Ivan Radenković, pom. — David Davidović, adv. ravnit. škole. — Demetrij Popović, uč. — 460.

Pešt. Joasaf Mavromati, paroh gerkah. — Ivan Teodorović, paroh vlaha. — Ivan Rosić, pom. — ravnit. škol. neima, — Georgij Sinipać gerkah, Demetrij Merče vlaha uč. — Paroh Serbah, Georgij Margo. — Demetrij Joannović, sl. v. pešt. redoviti měrnik, ravnitelj škol. — Joanicij Sakmari, adv. uč. — 297.

Bata. Arkadij Stanković. — Pavao Šibinski, pom. — Svetozar Marianović, dj. — Lazar Milić, ravškol. — uč. on koji i dj. — 328.

Čep. Vasilj Janković. — Pavao Ristić, paroh ilirokevenski, ravnitelj. — Georgij Bošnjak, uč. — 258.

Iliro-Keva. Pavao Ristić. — Alexij Dragič, dj. — Gavril Knežević, tergov. ravnit. — uč. on koji i dj. —

Lore. Pavao Radanović, paroh iliro-kevenski ravnit. — Georgij Popović, uč. — 549.

Adonj. Andrej Knežević, naměst. — 74.

Iliro-Almaš. Gavril Joannović. — Konstantin Adamović, terg. ravnitelj. — Milošij Bešlić, uč. — 134.

Dunaj-Pentele. Marko Čupić, naměst. — Teodor Joanović, terg. ravnit. — Georgij Plavšić, uč. — 174.

Dunajsko polje. Georgij Kristić, zajedno ravnitelj. — Ivan Milikšić, dj. i uč. — 126.

Běla stolica. Petar Haidžan, naměst. — Alexij Kirović, ravnitelj. — Ivan Nedić, uč. — 225.

S. Andraš. povlastjeno tergovišće, Ivan Nedić, koi gore. — Pavao belgradski starešina, ravnitelj. — Konstantin Jozipović, uč. 202.

S. Andraš. Vladimir Rakić. — paroh preobraženski. — 124.

S. Andraš. Petar Antonović, paroh. kiprovačka.. — Simeon Nedić, pom. — 117.

S. Andraš. Konstantin Jozipović, paroh. hopovačka. — 134.

S. Andraš. Petar Rimski, paroh požarevačka. — 91.

Izbeg-Rudnik. Demetrij Cervenperković, ujedno ravnitelj. — Pavao Rakić, uč. — 200.

Pomaz. Stěpan Teodorević, ujedno ravnitelj. — Teodor Dimić, uč. — 980.

Kalaz. Simeon Nedić, ujedno ravnitelj. — Simeon Stepanac, dj. i uč. — 684.

Čobanka. Demetri Milošević, ujedno ravnitelj. — Stěpan Štrelčević, uč. — 424.

Ostrogon. Ivan Boljarić, naměst., ravnit. i uč. — 64.

Komarom. Todor Odjić, naměst. — 54.

Gjura, Petar Milković. — 70.

Vac. Petar Petrović, naměst. i uč. — 48.

Balaše naselbina. Marko Vidak. — Ivan Bozda, terg. ravnit. — Georgij Večerković, uč. — 84.

Kečkemet. Ivan Milikšić. — Aleksander Pap', terg. ravnit — Petar Hrisantopul, uč. — 137.

2. *Mohački.*

(*u sl. vv. baranjskoj, tolnanskoj i šimežkoj.*)

Protopresvyter: Prečestnej Ivan Živković, str. 99.

Mohać isti koji i protop. — Demetrij Krestić, terg. i star. ravnit. — Lazar Tetarović, uč. — 596.

Maiš. Andrej Andreević, ujeduo ravnit. Lazar Katić, dj. i uč. — 557.

Lipova. Prokopij Gruić, ujedno ravnit. — Roman Komadinović, uč. — 648.

Magjar-Bolj. Mihail Goić. — 643.

Šarok. Radoslav Marianović, ujedno ravnitelj. — Andrej Adamović, uč. — 495.

Dolni-Ivanj. Evtimij Gojković, naměst. i ravnit. — Aron Gojković, uč. — 194.

Kišfalu. Eremia Magjarević. — Vasilj Tešanović, uč. — 756.

Ban. Cvetko Tiošić. — 650.

Monostor. Pavao Kalaičić. — Ivan Ilić, uč. — 363.

Herceg-Séléš. Petar Karabak. — Atanasij Mihailović, adv. ravnit. — 632.

Darda. Ivan Andrić. ravnit. herceg-seleški. — Vasilj Popović, uč. — 578.

Kačfalu. Dragutin Gruić, ujedno ravnitelj. — Teodor Andrić, uč. — 1030.

Bolman. Prokopij Stanković. — Svetozar Marianović, uč. — 901.

Beremend. Sava Gojković. — Ivan Milić, uč. — 480.

Šikloš. Stěpan Obradović. — Ivan Alekšić felmeneški, ravnitelj. — Stěpan Strelčević, uč. — 337.

Viljan. Prokopij Topenarski, naměst. — Mirko Marianović, uč. — 257.

Budimir. Milosij Radmanović. — Prokopij Petković. — uč. 334.

Borjad. David Popović, — Petar Daljac, pom. — Stěpan Jerković, uč. — 600.

Ilirski nasip. Mihail Magjarević, pom. — Daniel Cveić, uč. — 530.

Lančuk. Milosij Pannić, naměst. — Gregorij Tomić, uč. — 190.

Liptod. Ivan Komadinović. — Evtimij Dadić, uč. — 332.

Pečgrad. Aleksi Didović. — Nikola Blidović, pom. — 44.

Iliro-Mečke. Nikola Sabadoš, naměstnik i ravnitelj. — Ivan Kragnević, uč. — 272.

Iliro-Kožar. Stěpan Novaković, naměst. — Ivan Trifonović, uč. — 175.

Medina. Arsenij Dešančić. — Pavao Miatović, uč. — 332.

Dunavska stolica. Teodor Popović. — Nikola Volkašinović, uč. — 651.

Batasek. Tomo Subotić, naměst. — Georgij Nikolić terg. ravnit. — Pavao Maximović, uč. — 297.
Vemend. Roman Magjarević, naměst. — Simeon Uvalić, uč. — 225.
Žomberg. Adam Gojkovic. — 821.
Ilirski most. Georgij Okanović, naměst. — Siget Izak Janković. — 63.

U eparhii budimskoj ima 60 parohiah; 64 filiale; 21,227. duše; 63 càrkve; 76 svešteníkah; 53 učionh; 57 učiteljah i 1167 djak.

Eparhia Aradska.

Episkop: Vysoko-preosvjaščenějšij i vysoko-dostojněšij **Gerazim Rác**, božijeju milostiju episkop Aradski.

Episkopski Konsistorij.

Prědsedatelj: Visoko preosv. i vys. dost. g. Episkop.

GG. Prisědatelji.

Prečestnějšij: Ivan Rac, protop. Aradski i više sl. vv. ssp.
— Georgij Dan, protop. Malo-Jenovački.
— Teodor Popović, protop. Vilagošianski.
— Grigorij Lukačik, protop. Boroš-Jenovački.
— Gabril Žulanji, protop. Butinečki.
Čestnějšij: Georgij Čapos, paroh. Sredno-Udvarianski.
— Ivan Čefan, protop. Slavo-Varadianski.
— Vasilij Sombati, paroh Aradianski.
— Lazar Adamović, paroh. Semlakianski.
— Maksim. Karačonji, paroh Pečkenski.

Čest. Konstantin Georgievič, paroh. Batonečki.
— Nikifor Raškovič, paroh. Aradianski.
— Mihail Cervenkov, paroh. Veliko-Lakianski.
— Ivan Kirilesku, paroh Talpošianski.
— Pavao Bocko, paroh. Malo-Jenovianski.

Bilježnik: Čest. Nikifor Atanackovič, paroh. Aradski. kr. gimnazie kao i glavih narodih učionah Aradskih Katecheta Serbski.

Fiskal: Nikola Savić, adv. više sl. vv. ssp.

Tumačar: neima.

Pisar: Teodor Bogje izuc. bogosl.

Služběnik: Georgij Stanulović.

Monastir.

Hodoš ili Bodrog zvani.

Arhimandrit: Preč. g. Lovro Gerzić, protosingjel Mitropolit.
Jeromonasi: PP. OO. Sabastian Tabaković, oeconom episkop. Julian Nedelković, naměst. Damascen Popović, čuvar. Jeremia Nikolić. Joannikij Marković, Genadij Popesku, Jero-djakoni u Zavodu Klirik. Arad. bogos. učitelj.

Protopresvyterati:

1. Aradski

(*u sl. varm. arad*).

Protopresvyter: Prečestnějšij Ivan Rac, k. g.

Arad. Vasilij Sombati i Nikifor Raškovič, zajedno prisěd. Konsist. Teodor Krestič. Nikifor Atanaeković i Auxentij Bradjan, namest. Dimitrij Mišić, pom. — 4700.
Pečka. Georgij Prodanovič. Maksim Karačonji, zajedno pris. Konsist. i Vasilij od Bojtor. Josip Petrović i Arsenij Stojković, pom. Atanasij Prodanović, dj. Georgij Bila uč. — 6252.
Semlak. Teodori Joaneško. Lazar Adamović, zajedno prisěd. Konsist. i Petar Joaneško. Ivan Rušic, pomoć. Nikola Joaneško, dj. Kiril Deheljan uč. — 3004.
Mikalaka. Vasilij Jovanaš izsl. paroh. Evtimij Novak, sadaš. paroh. Atanasij Stanojević, jd. praz. paroh. namest. Andria Stanojević, uč. — 1605.
Mandralok. Pavao Bozgan. Ivan Bozgan, pom. Matia Kozma, uč. — 938.
Čičir. Petar Popović. Demetrij Vidulov, pom. Gregorij Popović, uč. — 882.
Sabadhelj, (Sobočel), isti koji i Protop. i Emanuel Petrović. Nikolaj Monojla, pom. Georgij Širian, uč. — 1803.
Pauliš. Nikolaj Putić, i Zenobij Popović. Jakov Putić, pom. Ivan Branzeu, uč. — 1803,
Radna. Georgij Popesku. Aleksander Popesku, pom. Demetrij Nikolić, uč. — 1025.
Solimoš. Zamfirij Popović, i Ivan Kočuba. Štěpan Lung, uč. — 1280.

u sl. varm. čanadskoj.

Tornja. Demetrij Abrahamović. Atanasij Nešković, pom. Basilij Simeonević, uč. — 1160.
Batanja. Konstantin Georgievič, zajedno prisěd. konsist. Georgij Georgievič, i Nikifor Bozidan. Synesij Petrović, pom. Leontij Petrović, dj. Stěpan Lung, uč. — 3464.
Šajtin. Konstantin Truca, i Pavao Marković. Demetrij Popović, namest. Gregorij Truca, pom. Vasilij Miksa, uč. — 3167.
Nagjlak. Mihail Cervenkov, zajedno prisěd. Konsist. i Petar Varga. Georgij Serban, naměst. David Lucaj, pom. Josip Katarac, uč. — 3122.
Čanad. Georgij Popović, i Stěpan Dragan, zajedno prisěd. Konsist. Simeon Andron, uč. — 2139.

METELWIN Digital LIBRARY

U s. v. čongradskoj.

Mezö-Vásárhelj. Patar Davidović, naměst. Svetozar Davidovič, pom. Manuil Joanović, uč. — 1076.
Senteš. Mojsij Grosesko. naměst. Ivan Renno, uč. — 500.

2. *Boroš-Jenovianski*

(Jenpolskji),

u s. v: aradskoj.

Protopresvyter: Preč. Gregorij Lukačik, str. 103
Boroš-Jeno, (Jenopolju). isti koji i Protop. Antonij Dan i Georgij Istin. Nikola Trifon, uč. — 1192.
Rabseg. Ivan Kornja. Georgij Deak, uč. — 723.
Boroš-Šebeš. Georgij Vesa. Teodor Onaga, pom. Georgij Šimandan, uč. — 730.
Praseš. Ivan Bežan. Arzenij Bežan, pom. — 501.
Bohanj. Mojsij Križan, naměst. — 351.
Dezna. Militon Faur. Petar Kosta, pom. Nikolaj Popović, uč. — 949.
Ravna. Petar Kosta, naměst. — 486.
Slatina. Isaia Popović. Pavao Ungurian, pom. Gavril Bordu, uč. — 715.
Susan. Mojsij Gergar. — 650.
Gavoždia. — David Dronka. Vasilij Donča, — 559.
Las. Teodor Kopian. Ivan Tolesk, naměst. Maksim Popović, pom. - - 510.
Dieć. Simeon Tomuca. Nikolaj Avramuc, namest. Ivan Galja, uč. — 868.
Krogna. Teodor Sarak, i Georgij Miera. Ivan Sarak, pom. Trifun Babuca, uč, — 1139.
Holdmezeš. Ignati od Serb. — 526,
Feneš. Georgij Popović. Petar Gergar, uč. — 416.
Josaš. Ivan Dan. Vasilij Dan, pom. Mihail Iva, uč. — 405.
Josašel. Miron Petrika. — 506.
Zimbru. Ivan Halmažan, naměst. — 800.

3. *Butinečki*

(u s. v. aradskoj).

Protopresvyter: Preč. Gavril Žulänji, str. 103.
Aldeš. Teodor Veršičan. Pavao Popović, pom. Vojvogjianski. Job Versičan, uč. — 1088.
Almaš. Konstantin Nopian. — Mateij Veg, naměst. Pavao Popović. uč. — 1990.
Bersa. Petar Popović. Ivan Feher, naměst. Josip Cukra, uč. — 1430.
Boncešti. Ivan Mikulesku. Ignatij Arama, uč. — 800.
Rutin. Isti koji i Protop. Todor Bukatoš i Mihail Suču. Zacharij Luštria, dj. Ivan Gurban, pom. Job Jov, uč. — 2360.
Dolnji-Čil. Lazar Vank, naměst. Nikolaj Barbura, uč. — 400.
Bodeš, (gornji Čil). Partenij Koloža. Ignatij Tomuca, pom. Ivan Tomuca, uč. — 824.
Guralionc. Simeon Grosa. Stěpan Fejer, uč. — 330.
Honcišor. Spiridon Bonje, naměst. — 385.
Hodiš. Demetrij Argjelan. Ignatij Stoja, uč. — 511.
Jarkoš. Daniel Horga, naměst. — 228.
Kekaro. Teodor Opra, naměst. — 486.
Kisindia. Ivan Jov, naměst. Vuk Kornja, pom. Petar Bakatoš, uč. — 2135.
Knegj. Demetrij Argjeljan. Demetrij Kurta, naměst. Ignatij Serb, uč. — 1700.
Luguzen. Konstantin Teodorović, naměst. — 810.
Matrižešti. Partenij Bečkereu, naměst. Pavao Koman, uč. — 610.
Manercu. Konst. Rošu, nam., Paško Rošu, uč — 426.
Mustešt. Petar Mihuc, naměst. — Ivan Jov, uč. — 600.
Šilindia. Ivan Blaž. Ivan Blaž, pom. Konstantin Taloš, uč. — 667.
Sekaš. Stěpan Popović. Vincentij Koci, uč. — 530.
Vasiova. Dionisij Branković, naměst Teodor Opra, pom. Joanitij Braić, uč. — 542.
Zeldiš. Job Vesa. Teodor Feher, pom. Simeon Steković, uč. — 1543.

4. *Malo-Jenovianski*

(u s. vv. arad. bekeš. i heveš).

Protopresvyter: Preč. Georgij Dan, str. 103.

u s. v. aradskoj.

Kurtić. Isti koji i Protop. i Gregorij Mladin. Petar Georgievič, i Georgij Dan, pom. Petar Ispavnik, uč. — 3753.
Erdehegj. Teodor Aabraham. Manuilo Aabraham, uč. — 562.
Male-Jeni. Pavao Bocko, koji gore, i Georgij Tamaš. Demetrij Joanović, uč. — 1313.
Sokodor. Georgij Čapoš, koji gore, Vasilij Čapoš i Todor Maller. Nikola Šimandan, uč. — 3395.
Šiklo. Ivan i Pavao Mornaila. Nikola Kodrian, naměst. Cvětoja Horže, uč. — 2624.
Otlaka. Aleksander i Ivan Popović. Areta Popović, naměst. Petar Popović. Simeon Žulanji i Simeon Popović, pom. Mojsij Popović, uč. — 2141.
Veliki-Pil. Nikola Jacov, i Demetrij Sutović. Demetrij Jacov, pom. Pavao Popović, uč. — 1111.
Gjula-Varšand. Isaia Popović. Mihail Čobriš, naměst. Ivan Popović, pom. Elia Lapošan, uč. — 2203.
Gjula. Atanasij Georgievič, i Teodor Hović. Simeon Bika, pom. Pavao Vintile, uč. — 2793.
Gjula. Georgij Prekup, pom. Teodor Berče, uč. — 921.
Čičihaz. Teodor Argjeljan. Petar Kirilesku, naměs. Mihail Argjeljan, pom. David Berče, uč. — 2283.
Mača. Teodor Braža, i Florian Petrilla. Demetri Georgievič, uč. — 1874.
Čermej. Florea Alb, naměst. Konstantin Oačeš, uč. — 1033.
Samoškes. Aron od Maržinaj. Konstantin Bozian, uč. — 1030.
Berekej. Aleksander Popović. Ignatij Tomucović, naměst. Mihail Roška, uč. — 1731.
Talpoš. Ivan Kirilesku sl. konsist. prisěd. Petar Seležan, uč. — 1220.
Nadab. Demetrij Brad Petar Albić, i Jakov Varga. — Ivan Sekelj, uč. — 1539.
Sintja. Ivan Moc. Nikola Bistran, naměst. Josip Moc, uč. — 1291.
Apateu. Joan Popović, i Georgij Ursuc. Georgij Popović, uč. — 2067.
Šepreuš. Ivan Ursuc. Nikola Mornaila, naměst. Ivan Suču, uč. — 2130.
Miška. Georgij Kosta, Elia Bajkan, naměst. Georgij Šereš, uč. — 1798.
Vadaš. Pavao Čobriš. Pavao Georgievič, uč. — 687.
Čintej. Nikola Nemeš, i Ivan Petrilla. Ivan Nemeš, pom. Josip Ungurian. — 1538.
Sinitja. Elia Mikula. Ivan Popović, uč. — 932.
Fazekas-Varšand. Lazar od Batrin. Leontij Gerga, pom. Teodor Murap, uč. — 960.
Šimand. Josip Belež, koji gore Josip Belež, naměst. Ivan Hotaran, i Stěpan mladji Belež, pom. Demetrij Ungurian, uč. — 3352.

METELWIN Digital LIBRARY

u s. v. békeškoj.

Bekeš. Miha.l Argjeljan. Josip Silagij, uč. — 883.
Čapa. Nikola Vasarhan, pom. Atanasij Maller, uč. — 785.

u s. v. aradskoj.

Zarand. Georgij Avram, i Ivan Tulkan. Georgij Aavram, pom. Paseu Totorion, uč. — 2099.
Komlos, (stara s. Ana). Nikola i Ivan Popović. Jakov Popović, pom. Ivan Popović, uč. — 3361.

5. *Tot-Varadianski*

(u s. v. aradskoj).

Protopresvyter: Preč. Ivan Čefan. str. 103.
Milova. Damascen Dimitresku. Demitrij Bozgan, uč. — 419.
Odvoš. Vasilij Dimitresku. Teodor Špatar, uč. — 969.
Konop. Maksim Petrović. Nikola Popesku, pom Ivan Kožaj, uč. — 898.
Berzava. Petar Balešan. Nikola Popesku, naměst. Samfirij Baltšan, pom. Mojsij Mreža, uč. — 1380.
Monorostje. Florea Blagoje, naměst. — 278.
Groš. Isaij Popesku, naměst. Gregorij Popesku, uč. — 980.
Dumbravica. Evtimij Popesku. Zenobij Žavulesku, pom. Mihail Košaj, uč. — 968.
Kapruca. Ivan Faur. Vasilij Zorlencan, uč. — 616.
Batuca. Georgij Popesku, naměst. — 316.
Govoždia. Simeon Popesku. Stěpan Mihailović, uč. — 542.
Baja. Georgij Tamaš, naměst. Aleksander Farkuei, uč. — 617.
Lupešt. Mihail Dragalina, naměst. Vincentij Popesku, uč. — 1095.
Sorošag. Josip Muntjan, naměst. — 632.
Tot-Varad. Isti koji i Protop. Anania Dragan, pom. Strain Božin, uč. — 784.
Travaš. Zaharia Lerik. Zaharia Lerik, pom. Gregorij Lerik, uč. — 474.
Soboršin. Teodor i Simeon Popesku. Medre Lepedat, uč. — 1387.
Tok. Zaharia Neikulesku. — Natanail Neikulesku, pom. Antonij Olar, uč. — 267.
Ilten. Zenobij Živulesku, naměst. Georgij Čonka, uč. — 677.
Selištje. Vasilij Popesku, naměst. — 298.
Petriš. Josip Popesku, i Petar Čimpoer. Marko Ovesaš, uč. — 1105.
Korbešt. Aaron Popović, naměst. — 460.
Rošia Teodor Valungan. Nikola Popesku, uč. — 672.

6. *Vilagošianski*

(u s. v. aradskoj).

Protopresvyter: Preč. Teodor Popović. str. 103.
Vilagoš, (Širia). Isti koji i Protop. Isaia Sekula. Ivan Sekula, naměst. — Georgij Sekula, pom. Protop. — Mojsij Magdu, uč. — 4365.
Kerek. Teodor Stan, i Petar Milić. Nikola Popović Ivan Saš i Nikola Stan, pom. Mihail Guzban, uč. — 1377.
Čigirel. Ivan Duna. 1311.
Seleuš. Florian Zaslo, i Ivan Pap. Ivan Horga, pom. Ivan Dimitrievič, uč. — 811.
Škula. Job Dronka, i Georgij Monca, Isaia Monca, pom. Mikoja Silagij, uč. — 2084.
Jermata. Simeon Nikić. — 460.
Moroda. Georgij Zaslo. Pavao Bleduc, uč. — 466.
Pankota. Nikola Faur, i Nikola Fejer. Demetrij Bradgjan, uč. — 1527.
Miska. Demetrij Pintja. Avram Milić, naměst. Teodor Butar, uč. — 978.
Galša. Georgij Prekup, naměst. Mojsij Alikoć, pom. — 374.
Magjarat. Mihail Sić, i Georgij Gabor. Vasilij Unguran, pom. Teodor Bozian, uč. — 2175.
Agriš. Georgij Lele i Stěpan Popović. — Mihail Lele, pom. Nikola Abrudan, uč. — 1905.
Aranjag. Ivan Popović. Petar Ungurian, uč. — 681.
Drauc. Ivan i Teodor Popović. Isaia Popović, pom. Gregorij Popović, uč. — 1209.
Dud. Lazar Tomuca. Vincenti Sekula, uč. — 860.
Tauc. Job Luča. Stěpan Bolkiš, naměst. Dionisij Motorga, uč. — 1763.
Nadaš. Ivan i Vincentij Popović. Dimitrij Jova, uč. — 1632.
Kladova. Petar Rotić. Petar Rotić mladji, uč. — 675.
Meneš. Nikola Popović, i Teodor Putić. Teodor Popović, uč. — 1291.
Gjorok. Ivan Munčan. naměst. Petar Matthei, uč. — 612.
Kubin. Dimitrij Suču, Vasilij Duka, i Ivan Muntjan. Stěpan Joanović, uč. — 1725.
Kovasinc. Mojsij Mikloši, i Mojsij Popesku. Samuilj Mikloši, pom. Georgij od Kočobe, uč. — 4105.

7. *Halmagjianski*

(u vel. knjaž. sedmograd. s. v. Zaradianskoj).

Protopresviter: Preč. Arsenij Adamović, Paroh Halmagjianski.
Ačion. Teodor Vižde, naměst. — 825.
Ačiuca. Georgij Grozav, naměst. Nikola Grozav, pom. — 578.
Baldovini. Ivan Herduc, naměst. — 257.
Banješt. Nikola Popović. Ivan Popović, pom. — 552.
Bodest. Nikola Butar. Nikoar Solomon, pom. — 456.
Brustur. Ivan Budogan. — 381.
Vaca (dolnja). Josip Fejer. — 535.
Vidra. Paroha neima. — 469.
Dumbrava. Pavao Sabo, naměst. — 227.
Jonešt. Mihail Mihuc, naměst. — 466.
Kinlešt. Tobia Pistru. Josip Leučan, pom. — 458.
Lazur. Arsenij Leuka. Spiridion Nikodem, pom. — 485.
Lunkšora. Paroha naima. — 517.
Oberšia. Andria Indriešu, naměst. Zaharia Borsa, pom. 514.
Očišor. Ivan Trifan. — 550.
Poinar. Paroha neima. — 550.
Pleškuca. Pavao Farkaš, naměst. — 415.
Pravaljenj. Job Feher. Ivan Koste, pom. — 834.
Riškulica. Ivan Popović. Adam i Simeon Popović, pom. — 782.
Galać. Georgij Herduc. — 626.
Tirnava. Job Feher. Georgij Feher, pom. — 411.
Tisa. Petar Dereu. Danilo Matjaš, pom. — 816.
Tomest. Ivan Onk. — 478.
Halmagj. Isti koji i Protop i Petar Moldovan. Nikola Demetrović, uč. 1127.
Halmagjel. Arsenij Popović, naměst. Evtimij Popović, pom. — 1283.
Čunganj. Josip Feher. — 612.
Čuču. Adam Feher. Nikola Sirka, pom. — 1021.
Steja. Pavao Feher, namest. Ivan Pap, i Adam Suba, pom. — 649.

METELWIN Digital LIBRARY

Veliko-Varadinski Konsistorij.

Predsědatelj: Vys. preosv. i vys. dost g. Episkop, u njegovoj nepribitnosti
Prečestnějšij: Atanasij Bocko, protop. Veliko-Varadin. više sl. vv. ssp.

GG. Prisědatelji.

Prečestnějšij: Teodor Balinth, Protop. Belenešianki, izslu. paroh. Mešešianski.
— Josip Popović, Protop. Peštešianski, paroh. Kerestsegianski.
— Pavao Novak, Protop. Meziadianski., biskup. tàrgovišta Belenješ paroh, sl. v. arad. ssp.
— Petar Popović Protop. Lakšagianski, tergovišta Dioseg paroh.
Čestnejsij: Laurentij Paška, Protop. Beelianskog naměst. paroh karadianski.

Čestnejšij: Ivan Bogje, Protop. Pap-Mescanskog naměst., Paroh Alparianski.
— Ivan Netjé, paroh Vekerdianski.
— Ivan Drimbo, paroh. Tatarošanski.
— Zaharia Popović, paroh. Bikatšianski.
— Zaharia Elenеš, paroh s. Miklošianski.
— Floro Kretc, paroh Lokianski.
— Ivan Illeš, paroh Gerbedianski.

Biljěžnik: Teodor Lazar, adv.

Fiskus: Ljudevit Erčej, z. ob. s-odv., sl. v. bihar. i s. konsist. pris.

Fisik: u potrěbi redoviti Fisik s. v. bihar.

Službenik: Gavrilij Milian.

Protopresvyterati.

1. *Veliki-Varadinski*
(*u sl. v. biharskoj*).

Protopresvyter: Prеč. Atanasij Bocko, koii gore.
Veliki-Varadin. Paroha neima. Gavrilij Popović, spovednik, Pavao Fasie, pom. Petar Mundrutco, uč. 1057.
Varad-Velence. Georgij Lazar, naměst. — 517.
Vašarhelj. Teodor Čukortaš, naměst. — 336.
Fugij. Teodor Ursović, naměst. — 145.
Alpar. Ivan Bogje, isti koji je naměst Protop. Pap-Mezeanski — 694.
Veliki-Ker. Stěpan Urzović, naměst. — 461.
Ronto. Ivan Megrović, neměst. — 387.
Gornji-Ker. Floro Popović, naměst. — 318.
Sent-Elek. Patar Popović, naměst. — 405.
Tašadfi. Nikola Popović, naměst. Todor Popović, spoved. — 693.
Čehi. Pavao Popović, naměst. — 714.
Hidišel od Sus. Ivan Popović, naměst. — 591.
Hidišel od Žoš. Demetrij Miklоš naměst. — 259.
Dekanježd. Gavril Popović, naměst. 315.
Gruju-Lung. Teodor Nagj, naměst. — 216.
Jančežd. Gavril Totoran. namest. — 666.
Forroseg. Vasilij Moga. Petar Maga, dj. —369.
Olah-Hodoš. Pavao Gale, naměst. — 397.
Vale-Mare. Ivan Gale. naměst. — 223.
Mikeleu, (Mirlo). Salamon Popović, naměst. —363.
Vučji-Potok, (Lupoe). Demetri. Popović, naměst. — 944.
Saldobaš-Selištje. Ivan Popović, naměst. — 664.
Belenješ-Szent-Miklоš. Ivan Bungo, naměst. Teodor Tripe, uč. — 350.
Somj, (Soljom). Pavao Popović, naměst. — 390.
Dombrovica od Kudru. Mitrofan Popović, naměst. — 685.
Ursad, Pavao Popović, naměst. — 428.
Kale-Mare. Ivan Popović, naměst. — 489.
Miklo-Lazur. Andria Mangra, naměst. — 664.
Rohanj. Nikola Boić, naměšt. Simeon Kračon, uč. — 457.
Kapolna. Ivan Damše. Mihail Popa, spov. — 652.
Seplak. Flora Pintse, naměst. Ivan Pintse, uč. — 699.
Petegd. Ivan Popović, naměst. Georgij Popović, spov. — 830.
Karaso. Ivan Pockša, naměst. — 700.
Keše. Zaharia Moga. Ivan Moga, pom. Demetrij Brank, uč. — 1165.
Kotšuba. Mojsij. Popović. Georgij Bronc, naměst, Mojsij Lup, uč. — 1950.
Rippa. Petar Popović, naměst. Petar Popović, spov.
Sumuš. Petar Pater, naměst. — 657.
Olah-Gjepeš. Josip Popović, naměst — 702.
Njarlo. Mihail Popović, naměst, Andria Pater, spov. — 526.
Fono, (Rožafalva). Mihail Horža, naměst. — 515.
Ošand. Ivan Botho, naměst. Ivan Miklović, spov. — 748.
Hosuso. Floro Vajda. Dem. Popović, uč. — 1211.
Fekete-Gjereš. Teodor Košu, naměst. — 720.
Fekete-Toth. Georgij Bocko, naměst. Atanasij Sereš. uč. — 860.
Fekete-Bator. Nikola Radu. Petar Popović, uč. — 1346.
Gerbed. Ivan Illeš. Teodor Vidjikan, dj. i uč. — 1346.
Kavašd. Vasilij Popović. — 446.
Tulka. Pavao Milian. Ivan Porumb, spov. Dem. i Mojsij Porumb, pom. Aleksander Moc, uč. —2253.
Ôla-Homorog. Demetrij Popović. Elia Botsok, uč. — 971.
Sekel-Telek. Nikola Pap, naměst. — 677.
Janošda. Konstantin Indrei. Zaharia Popović, spov. Nikola Popović, dj. Nikola Doboš, uč. — 1486.
Njarseg. Ivantij Popović, naměst. — 602.
Pouša. Isaia Lapošan, naměst. — 335.
Mali-Iregd. Ivan Pap, naměst. — 352.
Ola-Apati. Floro Tamaš, naměst. — 508.
Veliki-Iregd. Ivan Krajnik, naměst. — 246.
Leš. Demetrij Pašković, naměst. — 396.
Gjapju. Ivan Dragan, naměst. — 795.
Bikač. Zaharia Popović, prised. Gavriel Marković, uč. — 456.
Inand. Georgij Bokšan, naměst. — 374.
Madaras. Elia Pojnar. Ivan Hažaž, uč. — 921.
Čumegj, (Illie). Teodor Roksin, naměst. Josip Roksin, pom. Demetrij Voštinir, uč. — 934.
Tamašda. Ivan Popović, naměst. Dem. Heregje, uč. — 709.
Mehkerek. Ivan Roskin i Teodor Bordaš, naměst. Ivan Pantje, uč. — 1446.
Sarkad-Kerestur. Pavao Hosu, naměst. Elia Georgievič, uč. — 480.
Martcihaza. Georgij Popović, naměst, Ivan Balta, uč. — 543.
Atjas. Teod. Popović, naměst. Pav. Popović, uč.—834.

METELWIN Digital LIBRARY

Čefa. Zaharia Florutzo i Petar Porumb, naměst. Georgij Janatje, uč. — 1079.
Barakonj. Teodor Pintje. — 366.
Rojt. Floro Kimpan. Ivan Popović, — 811.
Olah s. Mikloš. Zaharia Eleneš i Zaharia Popović. Nikola Popović, pom. Josip Marković, uč. — 2062.
Kerest-Seg. Josip Popović, Protop. Pestešianski. Stěpan Popović, pom. Ivan Popović, uč. — 985.
Tobolj. Demetrij Popović. — 998.
Gjireš. Nikola Popović. — 606.
Tarian. Konstantin Kiš. — 378.
Peterd. Demet. Rac, naměst. Josip Blažović, uč. — 503.
Kerest-Seg-Opati. Demetrij Bogje. Ivan Drimbe, uč. — 734.
Žoka. Demitrij Netje, naměst. — 310.
Darvaš. Georgij Bežan. — 327.
Sakal. Konstantin Šandorović, naměst. Štěpau Lunkan, uč. — 597.
Vekerd. Ivan Netje, prised. Gavril Netje, pom. Demetrij Bonac, uč. — 419.
Karcag. Ivan Kondi. — 43.

2. *Belenješianski*

(u sl. v. biharskoj).

Protopresvyter: Preč. Teodor Balint, str. 109.
Belenješ-s. Marton. Vasilij Tal, naměst. — 499.
Petros. Tomo Kiria, naměst. — 380.
Remete. Ivan Rus, naměst. — 280.
Gurbešt. Georgij Popović, naměst. — 150.
Dšosanj. Vasilij Popović, naměst. — 250.
Kebešd. Nikola Popović, naměst. Ivan Bolkaš, uč. — 860.
Rošia. Petar Popović, i Nikola Feričel, namest. — 1300.
Šohodol-Lazur. Ivan Popović, naměst. — 150.
Sohodol. Ivan Rus, naměst. — 481.
Sokanj. Teodor Popović, naměst. — 750.
Dšosanj-Foro. Vasilij Popović, naměst. — 1150.
Belenješ-Erveneš. Ivan Popović, naměst. — 550.
Bors. Aaron Hera, naměst. — 180.
Tatarfalva. Nikola Fofie. Mihail Fofie, spov. — 471.
Merag. Ivan Istog, naměst. — 200.
Tarkaica. Mihail Nikodim, naměst. — 450.
Henkereš. Teodor Fet, naměst. Nikola Fet. pom. — 805.
Kesvenješ. Nikola Popović, naměst. — 620.
Gjigjišenj. Daniel i Nikola Popović, naměst. — 1100.
Hotar. Petar Kleptše, naměst. — 120.
Lunka. Ivan Herke i Aleksander Popa, naměst. — 646.
Šušt. Joan Rošu, naměst. — 376.
Brihenj. Nikola Haneš, naměst. — 300.
Kolešt. Aleksander Haneš, naměst. — 320.
Kimp. Georgij Teha, naměst. Nikola Teha, pom. — 320.
Vaško-Sohodol. Gregorij Popović, naměst. — 460.
Kalugjer. Ivan Mertče, naměst. — 605.
Kristior. Ivan Grosa. — 820.
Pojana. Floro Telvan, naměst. — 460.
Vaško-Selistje. parohia neima. — 250.
Lehetšenj. paroha neima. — 520.
Kerpenet. Ivan Popović, naměst. — 322.
Vaško. Mihail Gerlan i Ivan Koroj, naměst. Nikola Koroj, uč. — 422.
Serbešt. Ivan Nika, naměst. — 300.
Dolni-Vrzar. Mihail Stojka, naměst. Abraham Pović, pom. — 342.
Gorni-Verzar. Adam Popović, naměst. — 280.
Rezbanja. Nikola Kožoknjan. Elia Kristian, uć. — 850.
Fonatca. Petar Sabo. Mihail Haika, uč. — 520.
Gorni-Kimpanj. Vuk i Lupo Popović, naměst. — 935.
Horžešt. Mihail Popović, naměst. — 310.
Šegešt. Ivan Popa. Vasilij Popa, pom. — 520.
Štej. Nikola Popović, naměst. — 280.
Rienj Daniel Popović, naměst. — 500.
Sedreš. Ivan Popović, naměst. — 280.
Belenješ. Pavao Novak, protop. str. 109. Ignatij Nestor, uć. — 562.

3. *Meziadianski*

(u sl. v. biharskoj).

Protopresvyter: Preč. Pavao Novak. str. 109.
Mezeš. Mihail Pap. — 508.
Meziad. Konstantin Popović, naměst. — 862.
Beinsele. Vasilij Popović, naměst. — 566.
Kuratzel. Ivan Mikloš, naměst. Patricij Faur, uč. — 398.
Njimoesd. Teodor Bogdan i Vasilij Popović, naměst. — 840.
Potšovekešt. Nikola Popović, naměst., — 327.
Krasuja. Gavriel Popović, naměst. — 491.
Budurasel. Vasilij Popović, naměst. Vasilij Popa, spov. Nikola Popa, pom. — 1238.
Burda. Tomo Popa, naměst. — 420.
Belenjes-Selištje. Aaron Popa, naměst. — 267.
Saka. Ivan Popović, naměst. 405.
Talp. Ivan Popa, naměst. Luka Borha, uč. — 486.
Draganešd. Mihail Nikodim, naměst. — 252.
Šebeš. Petar Popović, naměst. — 725.
Beleženj. Vuk Bogdan, naměst. — 229.
Lelešt. Mihail Bogdan, naměst. — 306.
Buntješd. Ivan Popović. Mihail Mihajlović, uč. — 646.
Dolni-Poenj, Atanasij Popović. Petar Popović, dj. — 643.
Gorni-Poenj. Ivan Popović, naměst. — 995.
Sod. Teodor Popović, naměst. — Ivan Popović, dj. — 345.
Feritše. Teodor Popović, naměst. — 590.
Kotšuba. Tomo Popa, naměst. — 252.
Guran. Vasilij Žugje, naměst. — 669.
Petros. Nikola Popović, naměst. Job Popović, dj. — 458.
Mali-Koh. Georgij Popović, naměst. Andria Jakob, pom. — 545.
Bragjet. Mihail Popa, naměst. — 570.
Brostje. Tomo Turle, naměst. — 209.
Dombrovanj. Ivan Popović, naměst. — 262.
Dolnja-Valenjagra. Vasilij Popović, naměst. — 414.

4. *Pestešienski*

(u sl. v. biharskoj).

Protopresvyter: Preč. Josip Popović. str. 109.
Dolni-Lugaš. Petar Topaj, naměst. Ivan Popović, uč. — 652.
Banlaka. Nikola Lacković, naměst. — 839.
Beznje. Mitrofan Popović, naměst. — 1690.
Birtinj. Ivan Popović, naměst. — 214.
Botjan. Ivan Vesa, naměst. — 270.
Bratka. Filmon Popović, naměst. — 693.
Borša. Elia Mešter, naměst. — 311.
Butša. Petar Popović, naměst. — 210.
Cecke. Paroha neima, — 441.
Čekle. Ivan Antonović, naměst. — 390.
Bulz. Ivan Lack, naměst. — 740.
Damoš. Floro Popović, naměst. — 304.
Dobričonj. paroha neima, — 395.

METELWIN Digital LIBRARY

Eškile. Ivan Venser, naměst. — 270.
Fančika. Ivan Ungur, naměst. — 304.
Vale-Njagra. Simeon Koste, naměst. — 370.
Fekete-Tè. Josip Furković, naměst. — 1128.
Gorni-Lugaš. Teodor Alb, naměst. — 435.
Galoš-Haza. paroha neima. — 243.
Gegenj. Demetrij Popović, naměst. — 195.
Hosar. Ivan Popović, naměst. — 566.
Belaje. Atanasij Popović, naměst. — 476.
Kalota. Gavril Toja, naměst. — 238.
Kesteg. Demetrij Pap, naměst. — 327.
Mali-Jène. Ivan Sine, naměst. — 715.
Kigjik. Vasilij Popović, naměst. 391.
Husaseu. Ivan Gavrilaš, naměst. — 672.
Kopačel. Vasilij Hule, naměst. — 335.
Kormitzel. Josip Antonović, naměst. — 420.
Piatra. paroha neima. — 472.
Lunkšora (Lok). Floro Kretc, duh. st. prišěd. — Gavril Kretc, pom. — 1066.
Lore. Teodor Popović, naměst. — 248.
Vale-Mare, (veliki potok). Ivan Vereš, — 304.
Ola-Hakuć. Simo Puškon, naměst. — 552.
Peštera. Petar Alb, naměst. — 450.
Pešteš. Simo Popović, naměst. — 703.
Žosanj, (kranjik selo). Vasilij Abrudan, naměst. — 239.
Ponor. Petar Bulzan, naměst. — 687.
Remetc, Nikola Bere, naměst. — 197.
Butan. Petar Popović; naměst. — Ivan Popović, spov. — 520.
Sergeš. Gavril Mihele, naměst. — 488.
Sonkoljoš. Gavril Brendaš, naměst. — 327.
Sabolč. Ivan Pap, naměst. — 407.
Sakadant. Stěpan Popović, naměst. — 678.
Sarad. Demetrij Popović, — Petar Popović, pom. — 449.
Surdok. Gavril Jovan. — 709.
Telegd. Ignatij Bogdan, naměst. — 340.
Telkešd. Teodor Popović, — 385.
Tinod. Štěpan Mlinar. — Demetrij Butuk. — 680.
Groš. Jeremia Groza, naměst. — 425.
Irgeteg. Vasilij Popović, naměst. — 350.
Verčorog. Vasilij Popović, naměst. — 382.

5. *Pap-Mezeanski*

(*u sl. v. biharskoj*).

Protop. naměst. — Čestnėj. Ivan Bogje, str. 110.
Strakoš. Georgij Popa naměst. — 387.
Drašesd. Simo Popović, naměst. — 588.
Topešt. Nikola Tamaš, naměst. — 245.
Čeika. Ivan Sirb, naměst. — 389.
Butšum. Vasilij Popa, naměst, — 288.
Dušešt. Ivan Užvat, naměst. — 679.
Sombatšag. Ilia Rus, naměst. — 172.
Veliki-Kerpešd. Sofronij Popović, naměst. — 675.
Dolnji-Topa. Floro Popa, naměst. — 240.
Mali-Kerpešt. Job Popović, naměst. 588.
Nanhegješel. Elia Popović, naměst. — 485.
Krančešd. Vasilij Popović, naměst. — 456.
Ozešt. Ivan Popa, naměst. — 390.
Rotarešt. Lazar Popa. naměst. — 398.
Kopatšenj. Vasilij Mangra, naměst. — 485.
Varašenj. Ivan Popa, naměst. — Vasilij Popa, spov. — 784.
Roboganj. Vasilij Popa, naměst. — Mojsij Popa. — 744.
Popovo polje (Selištje). Simo Popa, naměst. — 425.
Kožgjan. paroha neima. — 765.
Albešt. Mihail Popa, naměst, — 556.
Hegješ. Georgij Popović. naměst. — 492.
Spinuš. Ivan Puje, naměst. — 535.
Popovo-Selo. Ivan Sandre. naměst. — 352.
Popovo-Selo.-Valanj. Vasilij Popa, naměst. — 695.
Kimpanj. Ivantij Popović, naměst. — 801.
Sitanj. Ivan Puj, naměst. — Elia Popa, pom. — 723.
Lunkaspri. Petar Popović, naměst. — 815.
Gorni Topa. Aaron Sinca, naměst. — Gavril Sinca, pom. — 879.
Korbešt. Gavril Vulkan, naměst. — 675.
Dobrešt. Pavao Popović. naměst. — 546.
Čejšora. Josip Jovan, naměst. — Teodor Joran, uč. — 692.
Kotjigled. Gavril Popović, naměst. — 721.
Bokorvanj. Nikola Vesa, naměst. 464.

6. *Lagšagianski*

(*u sl. v. biharskoj*).

Protopresviter: Preč. Petar Popović. str. 109.
Gorni-Abram. Demitrij Mojseović, naměst. — 157.
Almaseg. Petar Popović, naměst. — 195.
Baromlak. Ivan Popović, naměst. — 181.
Bažai. Teodor Argjelan, naměst. — 415.
Brustur. Ivan Drimbo, pris. naměst. — 835.
Borzik. Prokop Popović, naměst. — 789.
Varvis. paroha neima. — 395.
Dioseg. koji i protop. Kostantin Kiš, pom. 672.
Vojvos. Vasilij Rafail, neměst. — 266.
Dernišoara. Gavril Popović, naměst. — 475.
Iteu. Georgij. Merute, naměst. — 314.
Terebeš. Pavao Ursu, naměst. 287.
Kraljevica. Stěpan Lazar, naměst. 407.
Kišlas. Ivan Lazar, naměst. — 831.
Kevešd. Georgij Mongrović, naměst. — 425.
Kuzap. Mihail Popović, naměst. — 350.
Maržine. Vasilij Praže, naměst. — 378.
Pelbatida. Demetri Tonc. — 426.
Pikleu. Auxentij Popović, naměst. — 689.
Rartfalva. Petar Popović, naměst. — 216.
Sirb. Elia Popović, naměst. — 638.
Sunjogd. Andria Molnar. naměst. — 325.
Spurkanj. paroha neima. — 320.
Saldobagj. Mojsij Fritje, naměst. — 389.
Čulešt. Zaharia Popović, naměst. — 512.
Čohaj. Josip Popović, naměst. — 685.
Šoštoroš. Ivan Vereš, naměst. — 534

7. *Belianski*

(*u sl. v. biharskoj*).

Protop. naměst. Čestnėj. Laurentij Paška, str. 109.
Arkoš. Ivan Bocko, naměst. — 432.
Agriš. Atanasij Popović, naměst. — 398.
Beel. Job Bocko. — Teodor Rubienović, uč. — 785.
Benješd. Petar Markiš, naměst. — 230.
Bokia. Vasilij Kalina, naměst. — 364.
Botfei. Mojsij Popović, naměst, — 350,
Čontahaz. Georgij Muntjan, naměst — 519.
Groš. Ivan Bredan, naměst. — Ivan Pop, pom. — 856.
Hagjmaš. Konstantin Popović, naměst. — 919.
Toplica-Karand. isti koji i protop. Ivan Bidović, naměst. — 445.
Komanješd. Aron Popović, naměst. — 297.
Kišlaka. Ivan Kotuna naměst. — Teodor Kotuna, pom. — 596.
Kraiva. Josip Markiš, naměst. — 548.
Koroj. Teodor Leukutca, naměst. — 277.
Kalatša. Nikola Dagon. — 827.
Mali-Maroš. Teodor Markiš, naměst. — 1566.
Močiria. Teodat Goldiš, naměst. — 488.
Njermegj. Ezaia Bocko, naměst. — 282.

METELWIN Digital LIBRARY

Veliki-Maroš. Ivan Popović, naměst. — 170.
Ékréš. Mihail Popović, naměst.—Ivan Opre, uč.—988.
Oltša. Mihail Sirb, naměst. — 567.
Rogoz. Gavril Dagon, naměst. — 212.
Sek. Paskalij Bulca, naměst. — 420.
Šekać. Mihail Nika, naměst. — 235.
Šiad. paroh neima. — 369.
Tagado. Eustahij Muntjan. naměst. — 520.

U bis. Arad. ima 542 parohiah, 187 filiale; 324,689 duše; 487 càrkve; 644 sveštenikah; 156 učionah; 157 učiteljah i 4650 djak.

Eparhia Temišvarska.

Episkop: Vysoko-preosvjaščenějšij i vysoko-dostojněšij **Panteleimon Živković**, božijeju milostiju episkop Temišvarski.

Episkupski Konsistorij.

Prědsědatelj: Vysoko preos. i vys. dost. g. Episkop.

GG. Prisědatelji.

Prečestnějšij Samuil Maširević, Arhimandrit bezdinski.
— Gregorij Kirilović, Arhimandrit gjurgjevački.
— Emilij Kengjelac, Arhimandrit.
— Manuilo Teodorović, izslu: protop.
— Petar Atanasiević, protop. Fačetenski.
— Konstantin Arsenović, protop. pančovački.
— Ivan Vašić, protop. temešvarski.
— Demetrij Petrović, protop. lipanski.
— Petar Cvetković, protop. Novo-bečkerečki.
— Konstantin Gruić, protop. Hasianski.
— Arsenij Predragović, protop. Čanadski.
— Vasilij Tabaković, protop. Čakovački.
— Vladislav Veselinović, protop. Žebeljenski.

Čestnějsij: Mihailo Vuja, paroh jesvinanski.
— Pavao Bibić, paroh melečki.
— Ivan Vlahović, paroh veliko-kikindiski.
— Mihailo Čolaković, paroh veliko Gajski i naměst.
— Pavao Vlahović, paroh temišvarski i naměst.
— Ivan Petrović, paroh temeš-fabricianski.
— Ivan Čokerlan, paroh tarasenski.
— Nikola Pavlović, paroh gladnanski i naměst.
— Nikola Joannović, paroh s. peterski.
— Atanasij Veselinović, paroh kumanenski.

Čestnějsij: Vasilij Mihailović, paroh modošenski.
— Ivan Joannović, paroh uzdinenski.
— Stefan Bolgarić, paroh dolovenski i naměst.
— Demetrij Radanović, paroh pančovački.
— Aleksij Teodorović, paroh fiškutenski.
— Trifon Stojković, paroh s. Ivanski.
— Pavao Galić, paroh Šusanečki.
— Mihailo Tabaković, paroh fabricianski.
— Sofronij Viatović, paroh mehalečki.
— Nikola Nikolić, paroh mehatečki.
— Ivan Pavić, paroh gitadenski.
— Stefan Iliev, paroh bebenski.
— Andrej Ivačković, paroh deliblatski.
— Meletij Dregić, paroh komlošianski.
— Georgij Teodorović, paroh rudnanski.
— Matej Predragović, paroh rubinenski.
— Ivan Caran, paroh girodenski.
— Vincentij Martinović, paroh leukušestenski.
— Damian Magarešević, paroh kaniški.

Fiskus: Ivan Popović, više sl. g. Fiskal, i sl. var. temeške i toront. ssp.

Bilježik: Stefan Mihailović, potodj. z. ob-s. odv. sl. var. temeš. i toront. ssp. Protodjakon.

Lěkar: Tomo Stefanović, medicine doktor.

Pisari: Georgij Nikolić, dj. i Vladimir Stakić, izuč. bogslov.

Càrkveni dvor preosvaščenost g. Episkopa.

Preč. Emil Kengjelac, Arhim. licea temeš. propov. episkopkog konsist. i više sl. vv. ssp.

Čest: Stefan Mihalović, protodj.
Kapel: Arzenij Prodanović.

Manastiri.

I. Besdin
(*u sl. varm. temeškoj*).

Monasi. Preč: Samuil Maširević, koji gore. Josip Gavrilović, Iguman.
Jeromonasi: PP. OO. Gavril Perišić, parohie Ungvarške naměst. Maksim. Slavuj, naměst. Barlam Maksimović. Izidor Spadić. Nikodem Miokić. Irinej Biešan. Stefan Guberaevac. Arsenij Petrović.
Jerodjakoni: PP. OO. Viktor Vitomirović. Nestor Kovačević. Stefan Mihalović, protodj.
Parohia Bezdin. — 103.

II. S. Gjuro
(*u sl. varm. Temeškoj*).

Monasi: Preč. Gregorij Kirilović, koji gore.
Jeromonasi: PP. OO. Teon Bogosavljević. Pantemij Joannović. David Arsenievič, naměst. Arsenij Prodanović, koji gore. Ambrosij Joannović. Israel Zorlencan.

Parohia: s. Gjuro. — 1224.

III. Voilovica
(*u sl. nemačko-banatskoj regimenti*).

Monasi: Preč. Teodorij Cernjanski, koji gore.

Jeromonasi: PP. OO. Mojsij Janković. Kornelij Mihajlović, naměst. Gedeon Rosolić, čuvar.

Parohia: Voilovica. — 1108.

METELWIN Digital LIBRARY

Protopresvyterati:

1. Temišvarski

(u sl. vv. temeškoj i torontalskoj).

Protopresvyter: Preč. Ivan Vasić, str.115.

Temešvar-grad. Pavao Vlahović, koji gore, str. 115. — Georgij Nikolić, dj. — Eftimij Stojadinović, uč. — 852.

Temeš-Fabrika. isti koji i protop. zatim Mihail Tabaković, i Ivan Petrović, sl. varm. temeške ssp. — Georgij Joanović i Stěpan Rakić, pom. — Stěpan Drakulić, dj. i uč. II. klasse. — Eftimij Toamović, uč. I. klasse. — Jakov Barbulesku, uč. vlahov. — 3890.

Marof. Aleksander Joannović. — Josip Kovač, uč. — 1046.

Giroda. Ivan Caran. — Simo Grigorievič, uč. — 984.

Remete. Ivan Joannović. — Mojsij Kirica, naměst. — Nikola Ribarović, pom. — Klement Dina, uč. — 1356.

Bukovec. Demetrij Bujbaš, i Ivan Radnjancu, naměst. — Kirilj Joanesku, uč. — 1345.

Bazoš. Teodosij Popović i Traila Gruić, naměst. — Ivan Demenesku, uč. — 1495.

Petrovoselo. Stěpan Vasilievič, naměst. — Nikola — Popović, uč. —776.

Jezvin. Mihail i Nikola Vuja. —Eftimij Vuja, pom. — Maksim Dimitrievič, uč. — 1447.

Janova. Demetrij i Mihail Petrović. — Damascen Marković, naměst. — Nikola Petrović, pom. — Demetrij Režep, uč. — 1750.

Olah-Benček. Matej Mitrić. —Daniel Mitrić, pom. — Arsenij Nikić, uč. — 945.

Sečan. Trifon Mutjan i Ivan Skeležia. — Petar Gredinarju, uč. — 2174.

Muranj. Simeon Paulišan. — Atanasij Paulišan, naměst. — Ezaia Jovesku, uč. — 1650.

Cernegjhaz. Elia Gruić, i Marko Popović. — Demetrij Oprijan, uč. — 1720.

S. Andraš. Stěpan Ferbinter. — Georgij Žamen, uč. — 500.

Žadanj. Andrej Barbos. — Teodor Tomić, naměst. — Ivan Jovca, uč. — 955.

Kalača. Damian Groseska, — Mihail Dimitrievič, i Georgij Groseska. — Samuel Simu, uč. — 1071.

Terezovac, (Vniga). Avram Predić. — Damian Nikolešku, uč. — 480.

Monostor. Nikola Popović. — Aron Popović, naměst. — Demetrij Ščipecan, uč. — 1777.

Fenlak. Gregorij Georgievič. Demetrij Popović, i Avram Matteović. — Emanuil Geogievlć, i Lazar Putić, pom. — Atanasij Farkaš, uč. — 2238.

Sekesut, (Sekusić). Ivan Petrović. Zamfir Matteović. Mojsej Ištvan, i Petar Ištvan. — Meletij Matteović, pom. Teodor Lukice, uč. — 2400.

Nagjfalu. Jakov Milanković, i Pavao Joannović. — Georgij Babić, uč. — 925.

Varjaš. Arsenij Nikolić. — Pavao Joković, naměst, — Teodor Miladinović, uč. — 2112.

Ketfel. Nikola Nikolić, — Georgij Obradovski, uaměst. — Živan Petrović, izslužd. Georgij Aleksić, uč. — 1829.

Barachas. Konstantin Minc.— Filip Perin, uč.—530.

Knez. Georgij Popović. Demetrij Nikolić, i Andrej Petrović. — Josip Kračunesku, pom. Nikola Vuić, uč. — 2413.

Hodonj. Ivan Čoko, i Georgij Spatar.— Jakov Zalé, uč. — 926.

Mali-Bečkerek. Atanasij Nadački.— Prokopij Matić, naměst. — Georgij Rakić, uč. — 1287.

Mehala. Sofroni Viatović, Nikola Nikolić, i Tomo Popović. — Ivan Popović, dj. i uč. — 2965.

Beregse. Vasilij Murgulović. i Vasilij Petko. — Emauuel Dimitreović, pom. — Aleksij Popović, uč. — 1752.

S. Mihalj. Mojsij Trailović, i Mihail Žurma.—Konstantin Konstantinović, uč. — 1972.

Parac. Ivan Murgulović, Vasilij Bogdanović, i Atanasij Nedelković. — Zaharij Kirić, uč. — 2519.

Saag. Vincentij Martinović, i Stěpan Kirilović, naměst. Petar Avramuc, uč. — 1290.

Utvin. Mojseij Ištvan. — Gavril Nikolić, i Avram Murar, naměst. — Pavao Breka, uč. — 1966.

Kišoda. Vincentij Adam. Gjorgij Živanović, naměst. —Elia Amandia, uč. — 1348.

Gjirok. Petar Savulović. — Georgij Savulović. Vincentij Janković, i Josip Savulović. Tomo Mojse, uč. — 2270.

Medveš. Mojseij Popović. Simeon Gruic, uč. —672.

Mošnica. Ivan Ilievič. Prokopij Martin, naměst. — Prokopij Barbulesku, pom. — Vincentij Černec, uč. — 1329.

u sl. v. torontalskoj.

Keča. Vincentij Joannović, i Arsenij Popović. — Demetrij Petrović, uč. — 3716.

Klara. Marko Popović, i Georgij Pandurović, Gavrilo Kuzmanović, pom. — Greg. Perić, uč. — 2106.

Rac-Cerna. Dionisij Jakšić, i Ivan Klee. — Leontij Raic, uč. — 2848.

Čenej. Arsenij Nikolić, i Pavao Stokić — Ivan Nikolić, pom. — Ivan Rakić, uč. — 1135.

Eregfalu, (Pusiniš). Georgij Pava, naměst. — Gavril Moldovan, uč. — 717.

Bobda. Partenij Popović. Konstantin Brenzej, uč. — 816.

Nemet. Vasilij Popović, — Eftimij Viličković, uč. — 1166.

Dinjaš. Kirilij Marković, i Vasilij Nikolajević. Elia Gruić uč. — 1503.

2. Čakvarianski

(u sl. vv temeškoj i torontalskoj).

Protopresvyter: Preč. Vasilij Tabaković, str. 115.

Čakovac. Georgij Petrović. — Georgij Teodorović, naměst. — Demetrij Milošević, uč. I. Klasse. — Simeon Milinković, uč. II. Klase. — 2316.

Vojteg. Stěpan i Nikola Caran, naměst. Konstantin Lungu, uč. — 689.

Mali-Gaj. Živoin Militarević, —Demetrij Silagjević, pom. — Zaharij Petrović, uč. — 780.

Gilad. Ivan Pavić. — Sofron Murgulović. — Kirilij Oprjan. — Sava Činkul, i Konstantin Dimitrević.— Pavao Janković, pom. —Traila Caran, uč. — 3205.

Denta. Nedelko Stanišić. —Petar Pistić. i Ausentij Milutiuović. — Ivan Milutinović, pom. —Sofron Popović, uč. — 2560.

Liget. Gregorij Muraru, i Pavao Joannović. —Josip Muraru, naměst. — Josip Koprarju, uč. — 2184.

Obad. Joahim Dan. — Mojsej Balan, naměst. Pe-Dan, pom. Petar Čoban, uč — 917.

METELWIN Digital LIBRARY

Omor. Trifon Mihajlović. — Arkadij Serbesku, pom. — Mojsej Popović, uč. — 518.
Petroman. Gregorij Popović, i Trifon Caran. — Petar Popović, naměst. — Pětar Popović, uč. — 2336.

(u sl. v. toroutalskoj).

Banlak. Nikodem Mihajlović, i Dan. Marković, — Aleks. Mihajlović, pom. — Jordan Bota, uč. — 2319.
Gád. Ivan Savić. Maksim Nikolić, uč. — 915.
Veliki-Gaj. Mihail Čolaković. — Georgij Čolaković, pom. — Sava Popović, uč. — 1861.
Gjilves. Ivan Petrović. — Georgij Andraš, uč. — 1561.
Gjer. Gavrilj Milošević. — Sava Knežević, uč. — 358.
Ivanda. Petar Omalević, i Ivan Popović, naměst. — Kozma Pantić, uč. — 1139.
Kanak. Georgij Vojnović, naměst. — Bogoslav Putić, uč. — 435.
Macedonia. Isak Ištvan, i Pavao Popović. — Josip Ištvan, pom. — Mojsej Miok, uč. — 1139.
Ovsenica. Luka Popović, naměst. — 285.
Partoš. Joakim Radak. — Simeon Radosav, uč. — 803.
Rudna. Georgij Teodorović, sl. v. torot. ssp. naměst. — Izidor Bokšan, uč. — 953.
S. Martin. Atanasij Lujanović, i Ognjan Ognjanović. — Habakuk Vasilievič, uč. — 1627.
Soka. Kristofor Komnenović. — Georgij Živanović, uč. — 880.
Tolvadia. Porfir..Militarević. — Trifon Ploje, pom. — Timotej Petrović, uč. — 1356.
Togjir. Konstantin Žurka. Aleksij Gjukonj, naměst. — Mojseij Prisečan, uč. — 1133.
Foen. Simeon Bajšanski, i Anastasij Popović. — Georgij Panić, uč. — 1972.
Čebza. Simeon Petrović. — Trifon Mustec. Ivan Petrović, naměst. — Eftimij Popović, i Vincentij Bugarin, pom. — Trifon Blaža, uč. — 1999.
Šurian. Sofronij Popović. — Ivan Popović, pom. — Nedělko Želskij, uč. — 396.

3. *Žebelianski*

(u sl. vv. temeškoj i krašovskoj).

Protopresvyter: Preč. Vladislav Veselinović, str. 115.
Žebelj. koji i protop. Izak Caran, i Ivan Stefanović. — Ivan Loikica, i Josip Stojka, naměst. — Živoin Milić, pom. — Josip Joanov, uč. — 4172.
Folja. Elias Žumanka. — Čoban Kosta, uč. — 891.
Opatica. Georgij Živanj. — Simeon Popović, pom. — 682.
Birda. Vasilj Lukić, i Josip Stojanović. — Joakim Lukić, pom. — Lazar Kiu, uč. — 689.
Skulja. Nikola Bolokan. — Tomo Mendruc, uč. — 752.
Sošdia. Izak Balković. i Simeon Berča. — Ivan Popović, pom. — Nikola Radulović, uč. — 1203.
Kadar. Ivan Miok. — Antonij Lazić, uč. — 574.
Šipet. Stěpan Radovanović. — Ivan Porumb, i Prokopij Dimitrievič. — Nikola Caran, dj. — Nikola Pepa, uć. — 2403.
Dubos. Mato Popović, i Aleksij Georgju. — Stěpan Miok, pom. — Joakim Radu, uč. — 739.
Silaš. Pavao Popović. — Georgij Popović, i Petar Kozak, naměst. — Stěpan Jakab, uč. — 1408.
Vukova. Nikola Teodoresko. — Gavril Kota, naměst. — Petar Gerbon, uč. — 631.
Buziaš. Nikola Janković. — Georgij Petko, naměst. — Nikola Groza, uč. — 679.
Sirbova. Georgij Popović. — David Abraham, uč. — 718.
Ikloda. Nikola Petrović. — Petar Popović, pom. — Traila Jovica, uč. — 701.
Kepet. Dionisij Popović, i Ivan Armegjan. — Mojsej Boljanca, uč. — 683.
Rakovica. Simeon Teodoreska. — Simeon Krestesko, naměst. — Petar Živoin, uč. — 1570.
Hitiaš. Aleksij Stojkesko. — Nikola Gilezan, naměst. — Zamfir Mirković, uč. — 1309.
Drakšina. Pavao Joneško, i Petar Mihalović, namest. — Georgij Rotar, uč. — 701.
Ujlak. Vasalij Adamović, i Gregorij Gerban, naměst. — Ivan Fizešan, uč. — 991.
Blažova. Vasilij Petrović, naměst. — Nikola Popa, uč. — 384.
Ujnep. Gregorij i Pavao Popović, naměst. — Josip Brešin, uč. — 839.
Terek-Sakoš. Josip Janković. — Traila Barboš i Pavao Belu, naměst. — Nikola Barbu, uč. — 1569.
Veliki-Kevereš. Georgij i Damasen Popović, i Gregorij Radovanović. Trifon i Ivan Popović, pom. — Mojsej Babesku, uč. — 1845.
Černa. Gavril i Georgij Popović, — Joahim Popović, uč. — 890.
Ola-Stamora. Pavao Labašan. — Demetrij Konstantinović, naměst. — Nikola Petković, uč. — 992.
Berin. Andrej Miju. — Trifon Jonesku, naměst. — Konstantin Balan, uč. — 1048.

u sl. v. krašovskoj.

Vermeš. Trifon Popović. — Pavao Popović, i Petar Mamut, naměst. — Ivan Albu, uč. — 1793.
Valja-Paj. Trifon Popović. — Nikola Popović, naměst. — Josip Popović, pom. — Ivan Jakobeska, uč. — 678.
Izgar. Traila Zursurlović. Ivan Popović, naměst. — — Marko Zursurlović, Pom. — Josip Čopan, uč. — 844.
Jerseg. Ivan Mustec, naměst. — Ivan Eršin, uč. — 479.
Duleu. Pavao Krajničesku, naměst. — Konstantin Krajničesku, pom. — Petar Ligezan, uč. — 578.
Valja-Mare. Konstanin Bratović, naměst. — Ivan Imbre, uč. — 562.

4. *Veliko Kikindski*

(u sl. v. torontalskoj).

Velika-Kikinda. Ivan Vlahović. — Urozij Trifunac. — Ivan Galetić. — Petar Simić. i Gregorij Laković. — Sofronij Jakonić, pom. — Konstantin Rajković, i Petar Popović, dj. — Luka Kengjelac, učionah i naukah pravoslavnih u školnom kotaru Temešvarskom kralj. upravitelj, poveljnog kraljevskog kotara Veliko-Kikindskog pervi Sudac, i više sl. vv. ssp. — Lazar Kirić. — Petar Popović, i Štěpan Putnik, uč. — 12,414.
Bašahid. Mihail Popović. Georgij Duzi. — Ivan Felbabov, dj. uč. — Arsenij Tašić, i Ivan Popović. — 3030.
Taraš. Ivan Čokerlan. Andrej Gjulinac, uč. — 1440.
Melence. Pavao Bibić. — Marko Joannović, i Lazar Bibić. — Nikola Bibibić, Nikola Mirović, i Aleksij Vasiljević, uč. — 6798.
Kuman. Atan. Veselinović. Evtimij Sekulić, naměst. — Nedelko Aleksievič, uč. — 3841.

METELWIN Digital LIBRARY

Novi-Betčej. Simeon Pavlović, i Jeremia Vergović. — Dionisij Pavlović, pom. — Anton Aleksievič, uč. — 2592.
Pade. Arkadij Miletič. Ivan Panič, uč. — 938.
Franjevo. Ivan Gavrilović. — Demetrij Gjakovački, i Štěpan Marković. — Ivan Magjarović, i Stanimir Nikolić, uč. — 5252.
Beodra. Vasilij Kovačević, i Auksentij Joannović. — Petar Kovačević, uč. — 1947.
Karlovo. Demetrij Cucić, i Petar Janković. — Vasilij Popović, i Gregorij Jorgović, uč. — 3001.
Bočar. Demetrij Novaković, i Mihail Stefanović. — Gavril Jegdić. — 1227.
Tisahegjes. Konstantin Žamurović. — Auksenti Zamurović, i Abraham Nedić. — Atanasij Zamurović, pom. — Arkadi Zatarović, uč. — 2499.
Tisa s. Mikloš. Georgij Banović, i Stěpan Feregjhaski. — Arsenij Kopočalić, uč — 1687.
Josefovo. Petar Petrović. Teofan Marković, uč. — 1075.
Rac-Kerestur. Orista Ajvas. Efraim Stojančev, uč. — 1702.
Mokrin. Ivan Sofronievič. — Vasilij Galešev. — Gavril i Lazar Popović. — Petar Zorić, pom. — Ivan Janković, i Sava Pavlović, i Gavril Prišib, uč. — 6456.
Komloš. Georgij Serban. — Meletij Dregić, zajedno avokat i Petar Grosesku. — Ivan Mateović, dj. i uč. — 4042.
Kiš-Orosin. Ivan Grosesku, naměst. — Georgij Pavlović, uč. — 383.

5. Čanadski

(*u sl. v. torontalskoj*).

Protopresvyter: Preč. Arsenij Predragović, str. 115.
Veliki s. Mikloš. isti koje i protop. Kiril Mocika, sl. v. toron. ssp. — Demetrij Molnar, i Artemij Perišić. — Georgij Mocik, naměst. — Pavao Štanković, i Emanuel Tošić, pom. — Zaharij Jokić, dj. — Emanuel Joannović, uč. — 5656.
Saravola. David Savić, Sofronij Dragić, i Stěpan Popović. — Stěpan Dragić, i Teodor Župun, pom. Demetrij Panič, uč. — 4386.
Pesak. Filip Rus, i Nikola Vasiljejević. Teodosij Mijesku, pom. Stěpan Palenko, uč. — 1949.
Rac s. Peter. Pavao Pavlović. — Nikola Joannović, i Simeon Puntnik. Damian Firigjhaski. uč. 2683.
Egreš. Arkadij i Simeon Georgievič. — Dionisij Georgievič, uč. — 2837.
Rac-Čanad. Sava i Petar Diaković, i Konstantin Vanča. Teodor Petrović, naměst. — Nestor Živić, pom. — Dionisij Stefanović, uč. šk. serbskih, Antonij Minišan, uč. vlaš. — 2996.
Beba. Stěpan Iliev. Stěpan Martinesku, naměst. — Nikola Operjan dj. i uč. — 2088.
Oroslanoš. Nestor Arnovljev i Teodor Knežević. Aleksij Aleksić, uč. — 1760.
Deska. Andreij Novkov. — Petar Petrović, naměst. — Urosij Popović, uč. — 1737.
Sereg. Aleksander i Auksentij Popović, uč. — 1543.
S. Ivan. Trifon Stojković. — Ljubomir Zubković, pom. — Stěpan Bugarski, uč. — 538.
Gjala. Maksim Baic, i Živan Veselinović. — Ivan Veselinović, uč. — Georgij Jakovljević, dj. — Auksentij Veslinović, uč. — 1943.
Terek-Kaniža. Damian Magarašević, i Auksentij Knežević. — Daniel Perić, uč. — 1496.
Sanad. Timotej Ilić, i Sava Kozmanović. — Ignatij Vidaković, uč. — 1348.
Čoka. Pavao Filipović, i Stěpan Baičević, naměst. Jozip Teodorović, uč. — 1016.
Cernobora. Novak Stefanović. — Anton Joannović, uč. — 435.
Valkanj. Sava Operjan. — Gavril Sabovljević, i Simeon Popović. — Nikola Janoš, dj. — Nikola Popović, uč. — 1877.
Dugoselo, Ivan Operjan. Georgij Operjan, pom. — Pavao Dragan, uč. — 948.

6. Lipanski

(*u sl. vv. temeš i krašovskoj*).

Protopresvyter: Preč. Demetrij Petrović, str. 115.
Lipa. isti koji i protop. Mihail Grosesku i Pavao Lazaresku. — Konstantin Mišić, naměst. — Ivan Hatseg, druge, i Nikola Boresko, I. klase, uč. — 3636.
Kesinc. Vasilij Demetrović. — Mojsej Stojanović, i Mihail Dabić. — Nikola Stojanović, pom. — Georgij Micuc, uč. — 1957.
Aljoš. Vasilij Popeskul, i Petar Martinović. Demetrij Mihajla, naměst. — Petar Kodrian, uč. — 2130.
Mali s. Mikloš. Šišman i Sava Petrović. Petar Dimitrievič, uč. — 1179,
Fiškut. Aleksij Teodorović, i Petar Popović. — Marko Pantin, uč. 1056.
Fereghas. Kiril Petrović. Petar Abrudan, naměst. — Elia Dimitrović, uč. — 1208.
Fibiš. Aleksander Antal i Vicenti Mihuc. Teodor Radin, uč. — 1921.
Buzad. Trifon Pitriš, naměst. — Eftimij Miloš, uč. — 885.
Duboki-Nadaš. Antonij Teodorović, naměst. — Živan Janković, uč. — 443.
Hernjakova. Vasilij Petrović. — Eftimij Traila, uč. — 1022.
Stančova. Georgij Petrović, naměst. — Georgij Petrović, uč. — 973.
Teeš. Mihail Popović, naměst. — Abraham Mili, uč. — 336.
Hodoš. Paškalij Popović. — Angel Mojses. uč. — 427.
Brestovac. Efrem Jorgović, naměst. — Akim Bočereamu, uč. — 284.
Kevežd. Vincenti i Vasilij Avraamović, naměst. — Partenij Jorgović, uč. — 1546.
Šistarovac. Petar Tomić, i Georgij Popović. — Demetrij Tomić, uč. — 1324.
Labašinc. Ivan Popović. — Ivan Blagoje, uč. — 675.
Kizdia. Sofroni Popović. — Partenij Mišulesku, uč. — 391.
Kekeš. Georgij Kostesku, naměst. — Argel Stefan, uč. — 714.
Sekaš. Mojsej Logošan. — Josip Stefanović, uč. — 578.
Krivobara. Jakov Deheljan, naměst. — Tomo Muntjan, uč. — 633.
Vizma. Vinceti Lelesku. — Konstantin Joža, uč. — 624.
Petriš. Safir Gruić. — Georgij Mihalesku, uč. — 427.
Dorgoš. Nikola Angel. — 958.
Hosuso. Vasilij Petrović. — Pavao Popović, naměst. — Izrael Zorlencan, uč. — 1543.
Kelmak. Petar Popović. — Meletij Stefanesko, uč. — 1165.

METELWIN Digital LIBRARY

Belotinc. Teodor Popović. — Josip Belanesko, uč. — 1163.
Lihtenvald. Vasilij Mihuc. — Joahim Vanča, uč. — 490.

u sl. v. krašovskoj.

Lalešinc. Teodor Mihailović. Aron Hatkeu. — Eftinij Blagoje, uč. — 1407.
Bata. Partenij Stefanović, i Gerazim Stojanović. — Josip Rakican, uč. — 1663.
Cela. Ivan Miron. — Panteleimon Teodorović, uč. — 1195.
Bakameze. Konstantin Popović, — Josip Gončan, uč. — 676.
Ostrov. Demetrij Lugošan. — Josip Pajušan, uč. — 627.
Verešmort. Demetrij Logožan. — Ivan Balan, uč. — 331.
Brikiš. Partenij Josipović, i Joanikij Nestorović. — Ivan Mihalović, uč. — 1603.
Kapolnaš. Nikola Miloš, i Aksenti Popović. — Vincenti Popović, naměst. — Nikola Rakican, uč. — 1531.
Valemare. Salamon Aleksandrović. — Ivan Filimon, pom. — Ivan Adam, uč. — 503.
Kapriora. Ivan Dobrej, i Partenij Pajušan. — Matej Dobrej, pom. — Partenij Tripon, uč. — 845.
Požoga. Ivan Kuruc. — Josip Kuruc, pom. — Georgij Gruesko, uč. — 837.
Selčova. Damascen Stefanović. — Ivan Popesku, uč. — 674.
Bulza. Matia Popović. — Teodori Strean, uč. — 603.
Groš. Partenij Ungur, naměst. — Ivan Unguru, uč. — 355.
Zabalc. Mojseij Deheljan, naměst. — Pavao Rakican, uč. — 649.
Bruznik. Pavao Popović. Eftimij Mihajlović, pom. — Vasilij Rakican, uč. — 1116.
Ohaba-Serbiaska. Vasilij Popesku. — Vincenti Miloš, uč. — 955.
Radmanešt. Abraham Skeležia. — Mihail Maran, uč. — 580.
Lapušnik. Mojsej Gašpar. — Josip Mihuc, uč. — 459.
Bara. Mojsej Popović, i Gruja Miloš. — Vincentij Milos, i Petar Popović, pom. — Georgij Miloš, uč. — 994.
Spata. Osea Popović. — Petar Singuronj, uč. — 397.

7. *Hasiaški*

(*u sl. vv. temes. i krasov*).

Protopresvyter: preč. Konstantin Gruić, str. 115.
Belinc. Demetrij Popović, naměst. — Nikola Grosesku, dj. — Nikola Grosesku, uč. — 3557.
Kizete. Simeon Janković, ujedno naměst. — i Nikola Radulesku. Trifon Sepecan, pom. — Traila Kadarju, uč. — 1522.
Budinc. Georgij Petrović. — Vincentij Lazar, naměst. — Martin Košar, uč. — 885.
Iktar. Konstantin Popović. — Teodor Neško, uč. 962.
Veliki-Topolovec. Konstantin Ribarović, i Ivan Janković, naměst. — Ivan Gredina, uč. — 1350.
Šuštra. Milovan Keverčan, naměst. — Josip Soreanu, uč. — 951.
Kralovec. Milovan Živanović. — Nikola Živanović, pom. — Nikola Babić, uč. — 994.
Lukarec. Vincentij Joannvić, naměst. — Abraham Tomesku, uč. — 321.
Šušanovec. Georgij Ribarović, i Nikola Janković. — Blagoe Ribarović, presvyter. — Abraham Beke. uč. — 2191.
Hasiaš. Petar Ribarović. — Josip Vinkić, uč. — 659.
Panjova. Abraham Neda. — Vincentij Minesku. Nikola Barbulesku, uč. — 407.
Babša. Vasilij Kuresku, naměst. — Nikola Blagoje, uč. — 744.
Dragoješti. Marian Mikaesku. — Marian Mikaesku, pom. — Nikola Mirković, uč. — 1115.
Fikatar. Nikola Murar. — Ivan Mikaesku, uč. — 1089.
Ohaba-Forgač. Vincentij Rošu, i Vincentij Miok. — Georgij Marauesku, i Nikola Miok, pom. — Nikola Serbu, uč. — 1819.

u sl. v. krašovskoj.

Žabar. Atanasij Duma. — Dionisij Popeskul, pom. — Nikola Lipovan, uč. — 912.
Veliki-Koštelj. Nikola Martinović, i Demeter Petrović, naměst. — Vincenti Njagoe, uč. — 1863.
Gruin. Nikola Lazaresku, naměst. — Damascenij Šebu, uč. — 829.
Perul. Abraham Blazesku, naměst. — Traila Mutjan, uč. — 492.
Balinc. Petar Joannović. — Konstantin Joannović, pom. — Damascen Čebzan, uč. — 536.
Kutina. Gregorij Petrović. — Partenij Suba, uč. — 855.
Leukušešt. Vincenti Martinović. — Petar Martinović, uč. — 595.
Monostor. Ivan Popović, naměst. — Lazar Vlad, uč. — 341.
Rakita. Ivan Stefanović, i Florian Rok. — Nikola Žuku, i Vincentij Štefanović, pom. — Vasilij Stefaonvić, uč. — 1214.
Bunja. Demetrij Darabarc, naměst. — Dionisij Žurma, uč. — 607.
Paduranj. Vincentij Petrović, naměst. — Georgij Mihajlović, uč. — 332.
Remeta. Ivan Logošan, naměst. — Lazar Mihuc. uč. — 598.
Dubešti. David Triponesku. naměst. — David Popović, uč. — 784.
Ohaba-Lunga. Ivan Žeberjanu, naměst. — Elia Popović uč. — 310.
Jersnik. Petar Adamović. — Mojsej Bolancu, uč. — 387.
Topla. Nikola Petrović, naměst. — Vasilij Muraresku, uč. — 141.
Kladova. Petar Petrović. — Ivan Popović, uč. — 756.
Fadimak. Vincenti Popović, naměst. — Panteleimon Mikula, uč. — 1032.
Tergovestje. Vasilij Grujon, naměst. — Ivan Popović, uč. — 425.

8. *Fačetski*

(*u sl. v. krasovskoj*).

Protopresvyter: Preč. Petar Atanasievič, str. 115.
Fačet. isti koji i protop. i Ivan Popović. — Demetrij Popović, pom. — Petar Mustec, uč. — 974.
Bazešt. Damascen Sklozan. — Esaia Stanesko, uč. — 480.
Bikić. Josip Radu. — Pahomi Abramašk, uč. — 700.
Temerešt. isti koji i protop. — Atanasij Kračunesku, pom. — Josip Kračunesku, uč, — 1074.

METELWIN Digital LIBRARY

Sintešt. Partenij Gruesku. — Florian Štefanović, uč. — 924.
Petroša. Opre Lacković. — Salamon Angel, uč. — 456.
Poveržina. Atanasij Kovač., naměst. — Stano Gondaš, uč. — 385.
Maržina. Vasilij Mateij. — Petar Emanuel, pom. — Kirilij Kurjak, uč. — 683.
Košova. Ivanitij Popović, naměst. — Adam Popović, uč. — 618.
Koštej. Jeremia Popović, naměst. — Aron Iliaš, uč. — 488.
Homoždia. Vasilij Popović, naměst. — Simeon Bufan, uč. — 289.
Krivina. Ivan Popović, naměst. — Damascen Popović, uč. — 317.
Poen. Josip Popović, naměst. — Ivan Teodorović, uč. — 457.
Forašešt. Ivan Popović, naměst. — Partenij Faur, uč. — 369.
Tomešt. Petar Popović, naměst. — Georgij Kimpian, uč. — 390.
Rumunešt. Konstantin Popović. — Ivan Likarec, uč. — 822.
Kurtja. Nestor Berče. — Zenobij Rakuzan, uč. — 1031.
Batešt. Petar Olar. — Petar Rada, uč. — 429.
Branješt. Petar Balinton. — Petar Lup, uč. — 672.
Brazona. Pavao Krajničesku — Pavao Martinović, uč. — 454.
Župunešt. Nikola Popović. Georgij Popović, pom. — Atanasij Popović, uč. — 470.
Zold. Ivan Bešleu. — Teodor Bešleu, pom. — Atanasij Popesku, uč. — 393.
Gladna. Nikola Paulović. — Spiridon Ignatie, uč. — 950.
Lunkan. Petar Balinton, naměst. — Petar Popović, uč. — 466.
Bukovec. Pavao Damša, naměst. — Petar Popović, uč. — 679.
Furdia. Trifon Lugosan, naměst. — Dionisij Tamas, uč. — 1164.
Mutnik. Mojsej Dimitrievič, naměst. — Adam Lapadat, uč. — 474.
Surduk. Petar Popović. — Petar Popović, pom. Mojsej Josipović, uč. — 588.
Botinešt. Simeon Mezin. — Maksim Popović, uč. — 533.
Sarazan. Ivan Popović. — Nikola Muntian, uč. — 573.
Žurešt. Josip Enkulešsku. — Ivan Rakican, uč. — 401.
Drinova. Demetrij Petrović, naměst. — Nikola Petrović, uč. — 258.
Poganešt. Simeon Petrović. — Vincentij Damanesku, uč. — 245.
Sudriaš. Atanasij Emanuel. — Georgij Emanuel, pom. — Petar Enkić, uč. — 461.
Župan. Georgij Joannović. — Petar Joanović, pom. — koji u Sudriašu. — 413.
Susan. Pavao Galić. — Antonij Galić, pom. — Trifon Čovek, uč. — 422.
Kličova. Georgij Popović. — Martin Švaeš, uč. — 490.
Sečen. Nikola Grozesku, naměst. — Elià Kaprarin, uč. — 181.
Božur. Ivan Barbulesku. — Nikola Barbulesku, pom. — Josip Petrović, uč. — 469.

9. *Veliko-Bečkerekski*

(u sl. v. torontalskoj).

Protopresvyter: Preč. Petar Cvetković, str. 115.

Veliki-Bečkerek. isti koji i protop. Emanuel Bakalov. — Simeon Popović. — Petar Kurucki, i Daniel Staić, i Ivan Radić, pom. — Ivan Bakalov, i Vasilij Dimić, dj. — Tomo Tapavica, uč. II. klase. — Arkad Kosanić, uč. I. klase. — Tomo Mateić, manjeg gimnasiuma pravoslavnog I. II. i III. klase, uč. — 7912.
Ečka. Mihail Magdić, i Petar Dimitrievič. — Izak Popović, pom. — Demetrij Murgolović, dj. — Mojsej Magić, uč. — 2465.
Aradac. Demetrij Popović. Simeon Tjurešin, naměst. — Lazar Rakić, uč. — 1503.
Elemer. Kirilij Popović. Stěpan Kovačević, naměst. Ivan Popović, pom. — Luka Davidović, uč. — 2399.
Jankahid. Ivan Popović. Vladimir Vasilievič, uč. — 1181.
S. Juraj. Dionisij Kristić, naměst. — Maksimilian Bokšan, uč. — 881.
Mali-Torak. Šimeon Operjan, i Georgij Bugarin — Pavao Fizešan, pom. — Pavao Ištvan, uč. — 2893.
Veliki-Torak. Mihail Friškan, i Teodor Gjukić. — Eftimij Raša, uč. — 2911.
Rac-Itebe. Atanasij Popović, — Sava Longinović, i Trifon Mihajlović. Georgij Mihajlović, pom. — Atanasij Cernanski, dj. i uč. — 3090.
Pardanj. Demetrij Gadjan, naměst. — Nenad Vojnović, uč. — 1422.
Modoš. Vasilij Mihajlović. — Aleksander Vlajnić, i Aleksander Vuković, zajedno adv. — Demetrij Petrović, pom. — Ivan Faranović, uč. — 2103.
Boka. Lazar Popović. — Zaharij Živić, naměst. — Konštantin Oberknežević, dj. — Gregorij Oberknežević, uč. — 2038.
Neuzina. Mihail Oberknežević, i Sava Telečki. — Gregorij Oberknežević, pom. — Toma Tučakov, uč. — 2764.
Sarča, Pavao Martinović. — Blaž Trifon, uč. — 1285.

u sl. nemecko-banatskoj regimenti.

Botoš. Sofron Jankulović, izsl. paroh. — Gregorij Arsenović, i Antonij Marinković. — Joahim Nikolić, i Nikola Arangjelov, uč. — 2824.
Tamaševac. Lazar Popović, i Aleksander Radulović. — Ivan Stanković, i Ivan Popović, uč. — 2605.
Orlovat. Petar Predić. — Ivan Popović, i Teodor Novaković, uč. — 1923.
Farkaždin. Milutin Joannović. — Trifon Radovančev, i Sava Marković, uč. — 1681.
Leopoldova. Stěpan Dimić, i Petar Drakulić. — Trifon Nikolaević i Sava Supica, uč. — 2361.
Perlasvaroš. Jakob Hercegovac. Simeon Joannović, i Konstantin Konštantinović. — Josip Hercegovac, pom. — Elisej Dimitrievič, i Ivan Jeftiš, uč. — 2723.

10. *Pančovački*

(u kotarih pokrajinskih nemecko-banatskom i ilirično-banatskom).

Protopresvyter: Preč. Konstantin Arsenović. str. 115.
Pančova. isti koji protop. zatim Papil Josifović. — Demetrij Radanović, i Mojsej Atanacković. Josip Lukić, pom. — Konstantin Raić, dj. i uč. i Josip Atanacković. — Ivan Pantelić, učionah i naukah pravoslavnog obreda u školnom kotaru Pančov. kraljev. upravitelj. — Georgij Popović. — Vasilij Ristić, i Vasilij Marković, uč. — Josip Atanacković, Konstantin Filipović, i Gregorij Popović, pomočnici. — 7780.

METELWIN Digital LIBRARY

Homolica, Petar Tomić, i Gregorij Joannović. Vasilij Tomić, pom. — Demetrij Nebrigić, i Luka Vuković, uč. — 2385.
Brestovac. Arzenij Postić. Petar Joannović, dj. — 1280.
Ploćica. Elia Dimitriević. — Teodor Vuičić, uč. — 915.
Kubin. Matej Predragović, i Petar Petković. — Atanasij Filipović, i Sava Boljanac, uč. — 2220.
Bavanište. Samuel Miloradović, i Ivan Milković. Auksentij Dimić, naměst. — Mihail Dimić, dj. — Elia Konštantinović, i Elia Berić, uč. — 6190.
Dolovo. Demetrij Teodorović. — Filip Popović, i Stěpan Bolgarić. Simeon Mišković, pom. — Aron Marinković, i Josip Milovanović, uč. — 6205.
Novoselo. Petar Popović, i Josip Raić. — Georgij Gjurišić. — Teodor Lazić, i Vasilij Boljanac. uč. — 4850.
Crepaj. Pavao Iliević. — Eftimij Jozifović, i Aron Knežević. — Teodor Popović, dj. — Trifon Radovančević, i Sava Arseniević, uč. — 4100.
Glogonj. Eftimij Stojanović, naměst. — Ivan Popović, uč. — 661.
Sefkerin. Vasilij Paić, i Georgij Šupica. — Ivan Kočoba, i Ljubomir Dumić. uč. — 2500.
Opova. Jakob Gjurišić, i Mihail Putnik. — Teodor Popović, uč. — 2710.
Baranda. Gavril Arsenović, i Stěpan Ženar. — Živoin Arsenović, pom. — Tomo Petković, uč. — 2330.
Sakula. Petar Kupusarović, i Nikola Predić. Georgij Galetić, i Nikola Papić, uč. — 2590.
Idvor. Pavao i Konstantin Rašić. — Josip Joannović, pom. — Ivan Ilić, uč. — 2120.
Uzdin. Ivan Joannović, i Trifon Bosika. — Petar Joannović, pom. — Ivan Murgul, i Ambrosij Teodorović, uč. — 4980.
Jarkovac. Enoh Vukonjanski. — Georgij Vekecki, i Dušan Vukonjanski, pom. — Nikola Mateić, i Georgij Georgievič, uč. — 2540.
Margitica. Demetrij Marković, naměst. — Georgij Vragović, uč. — 1095.
Samoš. Demetrij Pivarović, i Marko Nešković. — Pavao Vekecki, i Adam Derndarski, uč. — 2379.
Dobrica. Spasoe Derndarski, i Tadej Petrović. — Georgij Derndarski, i Martin Petrović, pom. — Pavao Milin, i Auksentij Rogošarski, uč. — 2250.
Ferdinandovo-selo. Panteleimon Petrović. — Demetrij Petrović, pom. — Stěpan Joannović, uč. — 1285.
Ilanža. Nenad Putnik, i Aron Milin. — Demetrij Cernanskij, pom. — Vasilij Petrović, uč. — 2325.
Seleuš. Nikola Otonoga, i Ambrosij Teodorović, naměst. — Demetrij Linka, i Demetrij Mančul, uč. — 2700.
Ovča. Simeon Dimitriević. — Pavao Skumpia, uč. — 1335.
Borča. Elia Berić, naměst. — Aleksander Nikolić, dj. i uč. — 680.

u sl. ilričko-banatskoj regimenti.

Deliblato. Andrej i Marko Ivačković, i Ivan Grigoriević. — Živoin Ivačković, i Petar Arseniević, pom. — Gregorij Koljanić, i Teodor Petrović, uč. — 3480.
Mramorak. Josip Radivojević, i Sava Bogosavljević. naměst. — Andrej Petrović, i Karalampij Tomić. uč. — 2290.

U eparhii temišvarskoj ima 737 parohiah; 60 filiale; 469,026 duše; 317 cărkvih; 694 sveštenikah; 318 učionah; 353 učiteljah i 19226 učenikah.

Eparhia Veršecka.

Episkop: vysoko-preosvjaščenějšij i visoko-dostojnějšij **Stěpan Popović**, božijeju milostiju episkop Veršecki.

Episkopski Konsistorij.

Predsědatelj: Vys. preosv. i vys. dost. g. episkop.

GG. prisědatelji.

Prečestnějšij: Arzenij Joannović, Arhimandrit Mesitjenski, više sl. vv. ssp.
— Nikifor Mandžulov, Iguman Zlatički.
— Stěpan Atanašiević, protop. Lugošianski, više sl. vv. ssp.
— Benjamin Milošević, protop. palankenski.
— Sofronij Ivačković, protop. Varadinski. sl. v. krašov. ssp.
— Lazar Radak, protop. Karanšebešianski.
— Filip Trandafirović, protop. Veršecki, više sl. vv. ssp.
— Jakob Popović, protop. Mehadianski.
Čestnějšij: Gedeon Živanović, Jeromonah i naměst.
— Teodor Popović, paroh Ulmenski.
— Trifon Pavlović, paroh fizešianski.
— Trifon Popović, paroh merčinenski.
Čest. Pavao Jorgović, paroh bogšanianski i namest. protop.
— Gavril Janković, paroh karanšebešianski i naměst. protop.
— Mojsej Turbure, paroh kelnikianski.
— Georgij Teodorović, paroh gorno rešicenski.
— Ignatij Vuja, paroh lugošianski, sv. bogoslovja profes. i sl. v. krašov. ssp.
— Mihail Milković, paroh veršecki.
— Demetrij Aleksić, paroh veršecki, i naměst. protop.
— Lazar Štefanović, paroh veršecki, i sv. bogosl. profesor.
— Pavao Manja, paroh lugošianski.
— Ivan Marković, paroh lugošianski, i naměst. protop.
— Nikola Stojčević, paroh leskovački, i naměst. protop.
— Nikola Tatuku, paroh jablanički.
— Teodor Milosavljević, paroh sakalovački.

METELWIN Digital LIBRARY

Čest. Konstantin Aleksandrović, paroh gorno saškenski.
— Metodij Milanković, protosingjel, sl. v. bogoslovja profesor.

Čest. Stěpan Popović, paroh partenski.
— Nikola Velja, paroh sekašenski, sv. bogosl. profesor.

Pisarnica episkopska.

Tajnik i fiskal konsistorije: Georgij Nešić, više sl. vv. ssp.

Bilježnik: Lazar Štefanović, koji gore.
Pisara: neima.

Monastiri.

I. Mesiti
(u sl. v. temeškoj).

Arhimandrit: Preč. g. Arsenij Joannović, str. 127. Gedeon Zivanović, str. 127.
Jeromonasi: PP. OO. Kristofor Stanković, i Ambrosij Janković. Gerazim Škritor, i Gedeou Mladjenović, dj.

II. Zlatica
(u sl. ilirićko-banatskoj regimenti).

Inguman: Preč. Nikifor Mandžulov, str. 127. Samuel Adamović, naměst.
Jeromonasi: PP. OO. Platon Rajačić. Augustin Negrej. Joannikij Ispirović.

Protopresvyterati:

1. Veršecki
(u sl. vv. temeškoj, krasov. i torontal., zatim u nemecko-i ilirićko banatskom regim).

rotopresvyter: Preč. Filip Trandafirović, str. 127.

u sl. v. temeškoj.

Veršec. isti koji i protop. Mihael Milković. —Demetrij Aleksić. — Lazar Štefanović. — Urozij Milković i Benjamin Radak. — Živoin Milić, i Stěpan Štefanović, pom. — Vasilij Joanović, dj. — Mihail Raić. — Nikola Ilkić. SimeonBakić, i Ivan Cvetković, uč. sàrbski. — Urošij Volić, bilježnik ravnitel škole. — Katehiti 4. kleriki.
Pauliš. Živan Stojanović, ravnitelj i katihita, i Demetrij Atanašievič.— Svetozar Atanasievič, pom.— Nikola Stojković, uč. — 1626.
Vlajkovac. Simeon Raić, ravnitelj i katihita. i Georgij Ivačković. — Demetrij Janković, pom. — Živan Popović, uč. — 1223.
Ritišova. Josip Janošević, ravnitelj, i katihita. i Stěpan Lukić. — Bartolomeij Pančovan, pom. — Gavril Horak, uč. — 1439.
Podporanj. Pavao Radosavljević, ravn. i katihit. — Nikola Zorić, uč. — 451.
Vojvodinc. Elia Popović. — Ivan Gruić, ravn. i katih. — Josip Popović, pom. — Petar Niva uč.— 1602.
Kuštilj. Teodor Pavlović, i Ivan Popović. — Stěpan Otonoga, i Vasilij Gruić, naměst. — Pavao Popović, uč. — 2265.
Jabuka. Georgij Balan, i Ivan Moldavić, ravn. i katih. — Ivan Čonka, uč. — 1291.
Solčica. Gregorij Nikolajević, ravn. i kati., naměst. — Nikola Nikolajević, pom. — Georgij Albu, uč. škole vlaške. — 782.
Malo-Središte. Vincentij Popović, rarvn. i kati. — Miladin Tašić, uč. škole vlaške. — 596.
Veliko-Središte. Konstantin Petrović, ujedno kati. — Sava Marković, naměst. — Živan Kostić, dj. — Mihail Bezeško, uč. šk. sàrbske. — Stěpan Marković, tàrgovac, rav. — 1052.
Markovac. Nikola Popeško, ravn. i kate.— Georgij Popović. — Ivan Almažan, uč. sàrb.-vlaš. — 1423.
Lacunašeb. Zaharij Botoš, ravn. i kate. — Vincentij Botoš, naměst. — Pavao Botoš, pom. — Nikola Miat, uč. vlaš. — 1032.
Klopotia. Ivan Janković, ravn. i kate. — Anton Koterla, naměst. — Ivan Boča, uč. vlaš. — 803.
Ferendia. Sofronij Popović, ravn. i kate. — Nestor Onč, naměst. — Kiril Unguraš, pom. — Ivan Joani, uč. vlaš. — 1265.
Gerteniš. Vasilij Popović, ravn. i kate. — i Ivan Žurković. — Josip Žurković, i Ivan Balan, pom. — Nikola Popović, uč. vlaš. — 1139.
Gataja. Ivan Popović, ravn. i kate. i Petar Jankulesko. — Ignatij Jankulesko, uč. vlaš. — 1370.
Šemlak. Elia Popović, ravn. i kate. — Petar Folja, namest. — Izak Popović, pom. — Konstantin Lungu, uč. vlas. — 789.
Perkosova. Aleksander Joannović, ravn. i kat. — Štěpan Čoban, pom. — Eugenij Kotec, uč. vlaš. — 882.
German. Pavao Popović, rav. i kate., naměst. — Petar Martinović, uč. vlaš. — 881.
Dežanfalva. Mihail Zarić, ravn. i kate. — Urozij Popović, uč. sàrb. — 355.
Žam. Stěpan Aleksievič, ravn. i kate. — i Kuzman Vuja. — Trail Balan, uč. vlaš. — 1292.
Fatina. Trifon Janko, ravn. i kate., naměst. — Sava Popović, uč. sàrb. — 541.

u sl. v. krašovskoj.

Fizeš. Trifon Paulović, ravn. i kate. — Josip Gajtović. — Damascen Popović, i Georgij Klepan, naměst. — Patar Miok, uč. vlaš. — 1756.
Ravna. Georgij Popović. Petar Ceran, ravn. i kate. i Ivan Popović. — Izidor Ceran, pom. — Vasilij Popović, dj. — Filip Popović, uč. vlaš. — 1232.
Židovina. Nikola Čoka, ravn. i kate. — i Leontij Bolča. Joakim Ogerlan, uč. vlaš. — 1232.
Margita. Petar Joannović, ravn. i kate. — i Demetrij Serbu. — Ivan Joannović, dj — Spasoj Radulović, uč. vlaš. — 2120.
S. Janko. Petar Popović, ravn. i kate., naměst. Popović, pom. — Nestor Lazarion, uč. vlaš. — 1274.

METELWIN Digital LIBRARY

u banatsko-iliričkom regim.

S. Mihalj. Aleksander Švera, ravn. i kate. — i Petar Škumpia. — Aleksander Švera, i Aleksander Škumpia, pom. — Lazar Murgul, i Elia Suza, uč. vlaš. — 2371.

Alibunar. Georgij Popović, i Ivan Gruić. — Nikola Žan, naměst. — Pavao Tubić, dj. — Timotej Atjimov, uč. sàrb. — 4245.

Nikolinc. Petar Truja, ravn. i kate. i Kozma Pinkul. — Damian Kruja, i Konstantin Pinkul. pom. — Simeon Teodorović, i Petar Ljuba, uč. vlaš. — 2898.

Petrovoselo. Vasilij Popović, ravn.i kate. — i Abraham Murgul. — Marko Davidović, i Matej Popović, pom. — Gavril Murgul, i Ivan Dimitrievič, uč. vlaš. — 3936.

Ulma. Teodor Popović. ravn. i kate. — i Pantelejmon Dimitrievič. — Nikola Janković, pom. — Ivan Kostić, i Lazar Dimitrievič, uč. sàrb. — 2303.

Izbište. Sava Bošković, ravn. i kate. — Ivan Mladenović, uč. sàrb. — 1516.

Zagaice. Sava Arašković, ravn. i kate. — Aleksander Davidović, uč. sàrb. — 868.

Parta. Stěpan Popović, ravn. i kate. — Ivan Lazić, uč. sàrb. — 519.

Orešac. Stěpan Kotec, ravn. i kate. — Mihail Kotec, pom. — Georgij Popović, uč. sàrb. — 564.

Grebenac. Matia Patarju, ravn. i kate. — i Pavao Belović. — Lazar Mandžul, uč. vlaš. — 1517.

Kajtašova. Demetrij Vuić, ravn. i kate. — Ivan Staić, uč. sàrb. — 389.

Straža. Petar Radulović, ravn. i kate. — Petar Popović, uč. vlaš. — 1203.

2. *Lugošianski*

(*u sl. v. krašovskoj*).

Protopresvyter: Preč. Stěpan Atanašievič, str. 127.

Lugoš. isti koji i protop. Ignatij Vuja. Ivan Marković. Pavao Manja, i Ženobij Petrik. Nikola Pavlović, naměst. — Stěpan Marko, pom. — Demetrij Teodorij, dj. — Elia Mijesko. Georgij Ventila, i Georgij Gina, uč. vlaš. — 4896.

Nevrinć. Ivan Barbonj. — Ivan Vuja, uč. vlaš. — 324.

Silha. Vincentij Manja. — Damascen Joanesko. — Ivan Manja i Ivan Joanesko, pom. — Nikola Dimitrie, uč. vlaš. — 1222.

Valjalunga. Georgij Opra, naměst. — Ivan Petrović, uč. vlaš. — 256.

Hezeriš. Elia Paulesko, naměst. — Simeon Getja, uč. vlaš. — 394.

Tapia. Mojsej Lazaresk, naměst. — Damascin Jakolečku, uč. vlaš. — 524.

Harmadia. Mihail Popović. — Miku Dragoje, uč. vlaš. — 416.

Čereš-Temeš. Stěpan Puškan, i Nikola Damaškin. — Salamon Joannović, uč. vlaš. — 887.

Kričova. Trifon Nemešonj i Dionisij Dragić. — Ivan Nemešonj, pom. — Petar Popeško, uč. vlaš. — 955.

Krivina. Konstantin Puškan, naměst. — Nikola Prohab, uč. vlaš. — 363.

Židovar. Gregorij Popa, i Nikola Borlovan. — Vasilij Popa, pom. — Vasilij Rakican, uč. vlaš. — 1019.

Sakul. Nikola Blažovan. — Josip Živko, uč. vlaš. — 887.

Žena. Teodor Manja, naměst. — Lavoslav Flora, uč. vlaš. — 404.

Gavoždia. Ivan Blidarju. — Elia Joaneško, uč. vlaš. — 1136.

Lugošel. Ivan Ceranu. i Lazar Dorka. — Marko Borlovan, uč. vlaš. — 1014.

Olšag. Serafin Bot. — Teodor Bot, uč. vlaš. — 518.

Honoriš. Nikola Popović, naměst. — Petar Alaz, uč. vlaš. — 669.

Satulmik. Ivan Hora. Petar Štefamez, uč. vlaš. — 548.

Herendešt. Damascenij Barbuleško. Georgij Tabla, naměst. — Florian Biro, uč. vlaš. — 801.

Hodoš. Ivan Blažovan. — Pavao Joannović, uč. vlaš. — 660.

Boldur. Nikola Kračun. — Konstantin Greku. — Mihail Kračun, pom. — Martin Kraja, uč. vlaš. — 1206.

u sl. v. temeškoj.

Sinerseg. Nikola Kračun, pom. — Mirko Pajtin, uč. vlaš. — 635.

Magjar-Sakoš. Pavao i Aleksander Popović. — Elia Hagan, uč. vlaš. — 2638.

u sl. v. krašovskoj.

Silvašhelj. Pavao Loca. — Abraham Krajničeško, uč. vlaš. — 572.

Zgribešte. Nikola Balać. — Avram Kraničesku, uč. vlaš. — 572.

Dragomirešt. Vincenti i Damascen Frenc, naměst. — Trajan Veselje, uč. vlas. — 463.

Skejuš. Anton Borduš. — Georgij Badeško i Ivan Borduš, naměst. — Ivan Badeško, uč. vlaš. — 1188.

Zorlenc-mare. Ivan i Daniel Belča. Ivan Balač, i Lazar Capu. — Stěpan Belča, pom. — Konstantin Merzin, uč. vlaš. — 2102.

Dežest. Konstantin Bažak, i Damascen Frenc, naměst. — Gregorij Kuruc, uč. vlaš. — 658.

Furlug. Leonti Avrameško. — Teodor Katona, i Nikota Groza. — Vasilij Katona, uč. vlaš. — 2001.

Barbosu. Ivan Marko, uč. vlaš. — 747.

Visag. Josip Murešan. — Mihail Žeberan, i Ivan Žurko, naměst. — Traila Šverkoč, uč. vlaš. — 1572.

Bemete- poganinsko. Mihail Žurko, naměst. — Georgij Trufoš, uč. vlaš. — 533.

3. *Varadinski*

(*u sl. v. kravšovskoj i temeškoj*).

Protopresvyter: Preč. Sofronij Ivačković, str. 127.

u sl. v. krašovkoj.

Oravica-rudarska. isti koji i protop. ujedno i ravn. škol. — Ivan Nedić, pom. i kate. — Josip Novak, uč. vlaš. — 1522.

Oravica-komorska. Alek. i Pav. Nedić. — Geor. Nedić, pom. i kat. — Jakob Nedić, jubil. — Simeon Nedić, uč. vlaš. — Aleksij Nedić, paroh zajedno ravn. škol. — 1659.

Vasiova rudarska. Pavao Jorgović, ravn. i kate. — Georgij Popesko, uč. vlaš. — 1425.

Vasiova-komorska. Arkadij Avraam, ujedno kat. — Josip Avraam, uč. vlaš. — Demetrij Ancilla tutor càrk. ujedno ravn.

Bogšan. Damascen i Petar Popović, i Gregorij Po-

METELWIN Digital LIBRARY

pesko ujedno ravn. — Nikola, Georgij, i Aleksij Popović, pom. i kate. — Dionisij Petrović, uč. vlaš. — 2047.

Biniš. Petar Slan, i Demetrij Joannović, ravn. i kate. — Joakim Lukić, uč. vlaš. — 1472.

Doklin. Jeremia Zaharievič, ujedno ravn. i Simeon Blidarju. — Joakim Blidarju, naměst. ujedno kate. — Dionisij Blidarju, uč. vlaš. — 1616.

Surduk. Petar Mutjan, naměst. ravn. i kate. — Petar Gjura, uč. vlaš. — 667.

Forotik. Joakim Dabić, ujedno ravn. i Jakob Dabić. — Trifon i Ivan Dabić, pom. i kate. — Georgij Popović, uč. vlaš. — 947.

Komorišče. Ivan Botoš. — Ivan Mitar, ujedno kate. i Pavao Kertšu. — Joakim Kertšu, pom. — Matia Kertšu, paroh jubil. — Pavao Drinka, uč. vlaš. — ravn. škol. gospon zemaljski. — 1568.

Kernječa. Joakim Pinku, ujedno ravn., i Martin Popović. — Ivan Popović, pom. i kate. — Mojsej Popović, uč. vlaš. — 1140.

Brošćan. Jakob Vasilievič. — Marian Berčan i Ivan Janković, ujedno kate. — Ivan Grema, uč. vlaš. — ravn. škol. stariji paroh. — 1894.

Greovac. Trifon Adamović, ujedno ravn. Nikitij Adam. — Vasilij Bordanović, naměst. i kate. — Josip Popović, uč. vlaš. — 1946.

Merčina. Jakob Popović. — Ivan Frenc, i Trifon Popović, ujedno ravn. — David Frene i Josip Popović, pom. i kate. — Vincenti Gurguta, uč. vlaš. — 2219.

Kakova. Aleksij Bordanović, ujedno kate. i Ivan Pinku. Georgij Čulin, uč. vlaš. — g. Popović, pešte meštar ravnit. škol. — 1907.

Varadia. Pavao Gruić. — Trifon Vučko. — Ivan Mihajlović, i Ivan Krašovan, ujedno rav. Pavao Aleksandrović. — i Nikola Žujka, pom. i kate. — Ivan Vučković, i Vincentij Čorogar, uč. vlaš. — 3039.

Čudanovac. Timotej Mazaran, ujedno kat. — Rusalin Frenc, uč. vlaš. — Aleksij Petrović, ravn. — 781.

Žitin. Vincentij Popović, ujedno ravn. — Teodor Popović, pom. i kate. — Pavao Lacko, uč. vlaš. — 849.

Agadić. Mojsej i Onyzim Popović, — kate. — Vasilij Goić uč. vlaš. — Ignatij Banajot. ravn. — 1055.

Mali-Tikvanj. Georgij Popović. — Vital Trailović, naměst. — Stěpan Popović, pom. ravn. i kate. — Kenstantin Popa, uč. vlaš. — 1439.

Veliki-Tikvanj. Vincentij Popović, ujedno ravn. — Jakob i Josip Popović, naměst. — Josip Popović, pom. i kate. — Josip Gajtović, uč. vlaš. — 2461.

Žuržova. Aleksij Sterian i Josip Popović. — Ivan Kraguja, uč. vlaš. — Josip Pavlović, paroh ravn. i kate. — 966.

Aisenštain. Aleksij Georgievič, rav. i kate. — Ivan Mutjan, uč. vlaš. — 507.

Doknječa. Mihail Velčan, ujedno ravn. Mihail Velčan, pom. i kate. — Tomo Velčan, uč. vlaš — 1365.

Kalina. paroha neima. Joan Sim, uč. vlaš. — 612.

Sekaš. Nikola Velja. — Filip Maruca, ujedno rav. i Teodor Buzila. — Aleksij Maruca, pom. i kate. — Nikola Haceg, uč. vlaš. — 1680.

Goruja. Nikola Popović, ujedno ravn. — Konstantin Popović, ujedno kate. Joan Popović, pom. — Martin Popović, paroh jubil. — Spiridion Ivačko, uč. vlaš. — 1236.

Gerlišće. Martin Joannović, ujedno ravn. — i Petar Popović. — Joakim Joannović, i Aleksij Božinka, ujedno kate. — Vasilij Božinka, uč. vlaš. — 1684.

Majdan. Georgij Ljuba. — Aron Štan, pom. ravn. i kate. — Vincentij Popović uč. vlaš. — 1310.

Rakitovo. Nikola Stan, ujedno ravn. i kate. — Mihail Sim. — Martin Stan, paroh jubil. — Josip Miklja, uč. vlaš. — 1100.

Francova-selo. Demetrij Dobromiresko, ravn. i kate. — Adam Musta, uč. vlaš. — 593.

Kuptore. Zaharij Joannović, ravn. i kate. — Damascen Jecobeško, uč. vlaš. — 472.

Doman. Mihail Popović. — Georgij Pokerjan, pom ravn. i kate. Georgij Gerga, uč. vlaš. — 711.

Rečica-rudarska. Georgij Teodorović, ujedno kate. — Josip Popesko, uč. — Georgij Teodorović, rav. — 506.

Cerova. Filip Štefanović, ujedno ravn. i kate. — Ivan Štefanović, pom. — Ivan Štefanović, uč. — 779.

Kelnik. Mosej Turbure, Konsis. pris. i ravn. — Josip Kepecan, i Ivan Popović, koji i kate. naměst. — Patar Popović, uč. —

Moniom. Zaharij Kapucan, naměst. ujedno ravn. i kate. Georgij Bradičan, uč. vlaš. — 430.

Rečica. Konstantin Tulbure, naměst., ujedno ravn. i kate. — Ivan Nikolaevič, uč. — 1206.

4. *Palanski*

(u sl. reg. iliričko,-nemecko- i vlasko-banatskih, kao i u sl. v. krašovskoj).

Protopresvyter: Preč. Benjamin Milošević, str. 127.

u sl. reg. ilirički-banatskoj.

Bela-cárkva. isti koji i protop. Ivan Petrović, naměst. — Aleksander Milošević, pom. — Ivan Popović, i Sigismund Saic, uč. — 1798.

Krušćica. Marko Popović. — Arzenij Joannović, pom. — Tomo Branković, uč. — 1320.

Kalugjerovo, (ili Rebenberg). Gregorij Ostoić. — Petar Novakov, uč. — 570.

Najdaš. Petar Radonić, i Aleksij Teodorović. — Adam Urošević, uč. — 1453.

Lešković. Nikola Stojčević, ujedno mamest protop. — Ivan Popović, pom. — Aleksij Popović, uč. — 827.

Kušić. Demetrij Draganić, i Demetrij Bogdanović. Ivan Peić, uč. — 2382.

Langofet. Simeon Šurš, naměst. — Sretenije Ranić. —

Sokolovac. Teodor Milosavljević. — Marko Janković, uč. — 970.

Palanka. Mihail Košovac. — Aleksij Stanković, pom. — Ivan Stanković, uč. — 1214.

Vračevgaj. Eftimij Jovičić, i Pavao Ivanović. — Aron Jovičić, pom. — Konstantin Koić, dj. Eremia Trešković, uč. — 2166.

Cervena-cárkva. Mihail Popović. — Nikola Marianović, uč. — 807.

Jasenova. Gavril Maletić. Demetrij Popović, naměst. — Lazar Marković, uč. — 1606.

Duplaja. Georgij Bogdanović. — Nikola Lazić, pom — Nikola Janković, uč. — 894.

Dubovac. paroha neima — Lazar Dimitrievič, dj. i uč. — 522.

Gaj. Lazar Bogdanović. — Teodor Vujičić, uč. — 522.

Belobreška. Toma Bogdanović, i Toma Lazić. — Nik. Lazić, uč. — Konstantin Koić, dj. i uč. u Diviči. — Ivan Vuić, učitelj, u Šuški. — 1484.

METELWIN Digital LIBRARY

Radimna. Života Janković. — Ivan Janković, pom. — Gavril Filipović, uč. — 722.
Požežena. Elia Stojadinović, naměst. — Toma Kotec, uč. — 943.
Mačevac. Vasilij Joakimović. — Ivan Radonić, uč. — 507.
Moldava. Simeon Štefanović, i Ivan Nicadinović. — Andrej Bolaresku, uč. — 1655.
Alibeg. paroha neima. Elia Mateović, uč. — 370.
Zlatica. Pavao Radonić. — Života Marković, uč. — 360.

u sl. vlaško-banatskoj regimenti.

Sitjevitca. Vasilij Kuzmanović. — Kozma Kuzmanović, pom. — Nikula Kurić, uč. — 1071.
Gornja-Ljukova. Stěpan Kurić. — Nestor Lupulović, pom. — Ivan Guran, uč. — 538.
Doljna-Ljukova, Petar Medaković. — Zaharij Popović, uč. 865.
Beržažka. Nikola Ezdimirović. — Teodor Guzoj, uč. — 915.

u sl v. krašovskoj.

Bošnjak, (ili Nova Moldava). Toma Popeško — Konstantin Popeško, pom. — Andrej Balaneško, uč. — 2419.
Karbunari. Petar Prešneško. — Georgij Mateević, uč. — 894.
Šaška-rudarska. Konstantin Aleksandrović. — Georgij Stoila, uč. — 1545.
Šaška-komorska. Nikola Mihajlović, pom. — Ignatij Mihajlović. uč. — 1062.
Bogotinc. Ivan Berčan. — Martin Marina, uč. — 784.
Petrilova. Georgij Popović. — Ivan Popović, pom. — Konstantin Nemojan, uč. — 748.
Slatina. Teodor Savić. — Georgij Jorga. — Lazar Savić, i Teodor Jorga, pom. — Jakob Jana, uč. — 1239.
Potok. Vasilij Popović. — Jakob Popović, pom. — Simeon Popović, dj. — Simeon Rumun, uč. — 1184.
Sokolar. Jakob Popović. — Jakob Gruić. — Pavao Preda. Vincentij Andreško, pom. — Nikola Linca, uč. — 1362.
Iladia. Pavao Popović. — Eremia Popović, naměst. — Elia Popović, paroh jubil. — Petar i Nikola Popović, pom. — Simeon Murgu, uč. — 1863.
Čiklova-rudarska. Aleksij Nedić. — Nikola Jeremia uč. — 1696.
Čiklova-komorska. Vukoje i Dimitrij Popović, i Georgij Petrović. — Nikola Kondan, naměst. — Georgij Popović, i Nikola Kondan, pom. — Toma Popović, uč. — 3084.
Rakaždia. Josip Janković, i Ivan Kerla. — Nikola Pelović, naměst. — Demetrij Janković, i Konstantin Pelović. — Ivan Balika, dj. — Vuja Davidović, uč. — 2807.
Makovištje. Vasilij Konstantinović. — Georgij Konstantinović, pom. — Strain Maran, uč. — 562.
Čukić. Filip Linca, i Georgij Paunović. — Josip Linca, pom. i uč. — 1391.
Nikolinc. Matej Aleksandrović, i Sofronij Avraamović, naměst. — Konstantin Doganju, uč. — 1178.
Rušova-nova. Simeon Pavlović. — Ivan Pavlović, pom. — Demetrij Doga, uč. — 374.
Rušova-stara. Georgij Pavlović. — Petar Čoloka, uč. — 374.
Vranjuc. Pavao Trailović. — Mihail Belović, naměst. Demetrij Popović, i Georgij Trailović, pom. — Martin Jeremia, uč. jubil. — 1622.
Heerdorf. Ivan Pančovan. — Josip Mikla, dj. i uč. — 706.
Vranj. Ivan Mutjan, i Pavao Lazarević, — Gabril Lazarević, pom. — Rajko Opjan, uč. — 1972.
Čorda. Nikola Milutinović. — Teodor Popović, uč. —
Jam. Gregorij i Jovan Popović. — Mihail Popović, pom. — Josip Ljuba, uč. — 1111.
Subotica. Petar Popović. — Atanasij Panajotović, uč. — 572.
Mirkovac. Abraham Popović. — Josip Popović, pom. — Pavao Ljuba, uč. — 1235.
Berlišče. Pavao Lungović. — Josip i Jovan Lungović, pom. — Pavao Ljuba, uč. —

5. *Karanšebešski*

(u sl. reg. vlaško banatskoj).

Protopresvyter: Preč. Lazar Radak, str. 127.
Karanšebeš. isti koji i protop. — Gavril Janković, vikar i Georgij Andrejević. — Jovan Muraja dj. — Jovan Murar, uč. — 2379.
Jaz. Joan Joneško, naměst. — Joan Joneško, pom. — Aleksij. Cigrić, uč. — 521.
Čuta. Joan Nika, naměst. — Timotej Grošević, uč. — 465.
Obreža. Toma Seračin. — Josip Georgievič, naměst. — Joan Teodorović, uč. — 1252.
Glemboka. Georgij Paško. — Joakim Rušuroj, uč. — 900.
Bistra. Mihail Trandafir, naměst. — Petar Popović, uč. — 691.
Čereša-Bistra. Georgij Popović. — Joan Popović, pom. — Petar Bukošničan, uč. — 371.
Vojslova. Nikola Petrović, naměst. — Joan Martineško, uč. — 496.
Ruš-Berg. Zaharij Botoš. — Zaharij Botoš, uč. — 925.
Marga. Joan Nedić. — Georgij Mutjan, uč. — 954.
Merul. Joan Popović, naměst. — Joan Čunga, uč. — 858.
Kerčma. Psampson Popović. — Strein Botoš, uč. — 680.
Vàr. Joan Popović. — Joan Bistrianu, uč. — 753.
Zerveštj. Nikola Vladu, naměst. — Petar Ivicesku, uč. — 392.
Balć. Joan Baneu, naměst. — Jakov Sirbu, uč. — — 407.
Rujenj. Pavao Čujkan. — Pavao Kračun, uč. — 449.
Bolova. Nikola Dragalina. — Mojsej Gruić, uč. — 1116.
Zlanka. Joan Žurka, naměst. — Joan Ivanešku, uč. — 329.
Bolvašnica. Konstantin N., naměst. — Georgij Stojanović, uč. — 242.
Verčerova. Joan Žigoria. — Josip Dimitrievič, uč. — 953.
Ilova. Matej Stojka. — Nikola Gruja, uč. — 759.
Pojana. Joan Mladešku, naměst. — Simeon Lupšorianu, uč. — 681.
Bukinj. Aleksander Bona, naměst. — Teodor Grižu, uč. — 658.
Kerpa. Simeon Zaharievič. — Georgij Kotec, uč. — 678.
Vališora. Pavao Rota, naměst. — Georgij Krestoj, uč. — 694.

METELWIN Digital LIBRARY

Petrošnica. Metodij Krestoj. — Josip Mušteca, uč. — 748.
Bukošnica. Joan Dimitrievič, naměst. — Andrej Kurja, uč. — 640.
Sadova. Georgij Bogojevič, naměst. — Akim Lukač. — Nikola Škriton, uč. — 836.
Armenič. Pavao Bogojevič. — Georgij Bogojevič, dj. — Nikola Grigorievič, uč. — 1457.
Feneš. Mihail Pajka. — Elia Pajka, pom. — Petar Novakovič, uč. — 647.
Ruška. Voin Serbu, naměst. — Petar Stepanesku, uč. — 886.
Teregova. Mihail Grošavešku, i Joan Bumbačila. — Georgij Bumbačila, pom. — Joan Bumbačila, paroh jubil. — Nikola Belovan, uč. — 2181.

u sl v. krašovskoj.

Valjabouluj. Demetrij Jakobeško, naměst. — Pavao Laješ, uč. — 726.
Ruž. Martin Gogoš, naměst. — Mirko Zamfir, uč. — 693.
Ohabica. Joan Popovič, uč. — 273.
Delineštj. Aleksander Daja, i Nikola Pekurar. — Nikola Daja, pom. — Trifon Mustur, uč. — 743.
Apadia. Simeon Lupša, naměst. — Mihail Dragoj, uč. — 604.
Ternova. Georgij Čimponerju, i Josip Dalja. — Florja Čoloka, naměst, — Petar Stynoporu, uč. — 2139.
Valadenj. Joan Popovič, naměst. — Pavao Dragan, uč. — 759.
Sočenj. Luka i Petar Stoponj. — Petar Stoponj, pom. — Adam Stinoporu, uč. — 1122.
Hezeriš. Mihail Miklošćina, i Petar Eremia.—Mihail Miklošin, Petar Eremia, i Jovan Opra, pom. — Joan Stefonj, dj. — Simeon Gejtja, uč. — 1959.
Brebul. Demetrij Pekurar. — Demetrij Živanovič, i Demetrij Pekurar, naměst. — Nikola Pekurar, uč. — 1806.
Zorlenc-Mik. Atanasij Smaja. — Dionisij Smaja, pom. — Mihail Stojkesku, uč. — 576.
Župa. Mihail Trandafirovič, naměst. — Nikola Gruja, uč. — 269.
Zagušenj. Georgij Petrovič. — Atanasij Janošel, uč. — 601.
Ružinošu. Petar Korjanu. — Vasilij Zgribanu, uč. — 375.
Ohaba-Mutnik. Nikola Pauljaše, naměst. — Joan Roška, uč. — 540.
Mutnik. Matia i Joan Tabla. — Demetrij Tabla, i Jovan Štefanovič, pom. — Lapadat Adam, uč. — 967.
Prišaka. Konstantin Popovič, i Joan Zuza, naměst. — Petar Popovič, uč. — 843.
Kavaran. Teodor Marišešku. — Atanasij Adamovič, uč. — 626.
Tinkova. Joan Popovič, naměst. — Nikola Popovič, pom. — Nikola Paulovič, uč. — 473.
Peštera. Nikola Čibištjanu. — Damjan Gruja, uč. — 662.
Mačova, Nikola Muntjan. — Petar Georgievič, pom. — Daniel Pasula, uč. — 633.

6. *Mehadianski*

(u sl. regim. vlaško-banatskoj).

Protopresvyter: Preč. Jakov Popovič, str. 127.
Mehadia, isti koji i protop. i Demetrij Madšaru. — Nikola Madšaru, pom. — Petar Janošev, i Elia Greku, uč. — 1935.
Svinica. Lazar Šalitrarovič. — Lazar Šalitrarovič, dj. i uč. — 890.
Plavičevica. Damascen Serafim. — Petar Lazarešku, uč. — 267.
Ogradena. Joan Petrovič. — Demetrij Mateika, pom. — Georgij Čizmaš, i Abraham Ferdinand, uč. — 593.
Ješelnica. Gregorij Kotec, naměst. — Joan Vasilešku, uč. — 497.
Oršova. Vasilij Popovič. — Georgij Dulgeriu, uč. — 678.
Županek-novi. Stěpan Boldea, naměst. — Pavao Gajta, uč. — 430.
Tuferi. Georgij Popovič. — Nikola Teodorovič, uč. — 310.
Toplec. Salamon Mateovič, naměst. — Salamom Mateovič, pom. — Petar Jovanovič, uč. — 742.
Valia-Balvašnica. Elia Vasilešku. — Žurž Madsaru, uč. — 595.
Plugova. Joan Dimitrievič, naměst. — Samuel Dragulešku, uč. — 733.
Globureu. Georgij Baroš, naměst. — Daniel Domil, uč. — 530.
Bogotinj. Petar Popovič, naměst. — Martin Krištenku, uč. 1291.
Kornjareva. Nikola Krešteško. Nikola Uršulešku, naměst. — Joan Černešku, uč. — 3091.
Kornja. Ignatij Valianu. — Josip Vladučan, naměst. — Nikola Martinovič, uč. — 1457.
Domašnja. Elia i Konstantin Pepa. — Mihail Mičaj, i Konstantin Martinovič, uč. — 2519.
Lukavič. Joan Popovič. — Dionisij Perča, uč. — 1034.
Verendin. Georgij Grozevesku, naměst. — Martin Kopečanu, uč. — 1168.
Mehadika. Nikola Rošković. Stěpan Lapadat. — Samuel Popovič, uč, — 1330.
Globukrajovi. Mihail Popovič, Joan Popovič, pom. — Nestor Litovoe, uč. — 581.
Krušovec. Izak Trailovič. — Mihail Bogojevič, i Georgij Lasarešku, uč. — 1301.
Jablanica. Nikola i Georgij Tatuku. — Barbi Tatuku, uč. — 2506.
Petnik. Konstantin Žuržinka. Lapadat Damaščnjan, uč. — 715.
Pervova. Elia Kalcun. Joan Kalcun, pom. Trajan Stainešku, uč. — 1304.
Prigor. Teodor Kimprianu, i Demetrij Gimboš. — Elia Kimprianu, pom. — Vas. Pištrile, uč. — 1610.
Borlovenj. Joan Pištile. — Pavao Meršavile, dj. — Pavao Meršavile, i Petar Popovič, uč. — 1238.
Pataš. Petar Popovič. — Pavao Popovič, pom. — Pavao Piperiu, uč. — 900.
Prilipec. Petar Dratsila. — Jov. Simonovič, mladji, uč. — 1183.
Bozovič. Nikola Petrušan Georgij Dimitrievič. — Joan Šimonovič, stariji, uč. — 2236.
Lapušnik. Kiriak Pirča. — Petar Savič. uč. — 1568.
Močeriš. Konstantin Gonce. — Adam Gonce. pom. — Dionisij Pirča, uč. — 922.
Balbošeh. Stěp. Kimpianu. Elia Kimpianu, uč. — 1824.
Šopot. Alek. Otonoga. naměst. Nik. Kimbir, uč. — 1359.
Gerbovec. Pet. Novakovič. Tom. Šurulešku, uč. — 1060.
Bania. Grigorij Pirča. — Demetrij Bogojevič. — Radovan Pirča, pom. — Rad. Pirča, uč. — 2084.
Rudaria. Joan Sirbu, i Joan. Popovič. — Elia Kimpianu, uč. — 2431.

U eparhii Veršeckoj ima 301 parohiah; 27 fiiliale; 288,347 duše; 264 cárkvah; 498 sveštenikah; 267 učionah; 276 učiteljah, i 15,403 učenikah.

METELWIN Digital LIBRARY

Visoka světska dostojanstva

kraljevinah

Ugarske, Hàrvatske i Slavonske.

Nadvornik, i kraljevski naměstnik.

Prejasni carević ugarski i češki kraljević, i nadvojvoda Austrie, GOSPODIN STĚPAN, zlatnoga runa vitez, i sjajnih redovah s. Stěpana kralja apostolskoga, i c. k. austr. Leopold. velekàrstnik, kr. prus. reda càrnoga orla pàrve vàrsti, te kr. hannov. domaćeg, i konjan. reda s. Jurja vitez, kr. hannov. Gvelf. velekàrstnik, i kr. Würtemb. reda korune vitez, has.-Kass. domačeg reda od zlatn. lava, te vel. vojv. toskan. s. Josipa velekàrstnik, vel. vojvod. Badens. reda věrnosti vitez, nadalje vel. vojv. Bad. reda lava Zahring., vel. vojv. Sas.-vinar. od bělog sokola, vel. vojv. has. od Ludov., vel. vojv. Old. domač., parm. Konst. s. Jurja, vojv. saso-ernest. domačeg, vojv. brunsv. Henrika Lava, te zadnjič vojv. Anhalts. Alberta medv. redovah velekàrstnik, sl. kraljevine Ugarske NADVORNIK, i kraljevski NAMĚSTNIK, te glavni iste kraljevine vojvoda, župan i sudac Jazigah i Kumanah, carsko-kraljevski general Feldmaršal-Lieutnant, dvajuh pukovah: konjaničkog nadvorničkog i pěšačkog br. 58. pukovnik i vlastnik, zakonito sjedinjenih varmedjah Pešt., Piliš i Šolt veliki i věkoviti župan, preuzvišenog kralj. ugarskog naměstničtva, i preuzv. stola sedmorice PREDSĚDNIK.

Dàržavni sudac.

G. Juraj grof Majláth Székhelyski, sjajnoga reda s. Stěp. kralja apošt. velekàrstnik, nj. c. k. ap. Velič. pravi tajni, i kod preuzv. kr. ug. naměstničtva savětnik, dàržavni i kod preuzv. stola sedmorice sudac, sl. varmedje hontske veliki župan.

Bana kraljevinah Dalmacie, Hàrvatske i Slavonske: neima.

Banske časti naměstnik: G. Juraj Haulik Várallyski, biskup zagrebački, str. 56.

Veliki kr. Tovarnik (tavernik). G. Gavrilo grof Keglević Buzinski, sj. reda s. Stěp. kralja apošt. kommendator, nj. c. k. apost. Velič. komornik, pravi tajni, i kod preuzv. kr. ug. naměstničtva savětnik, po kraljevini ugarskoj veliki kr. tovarnik, kod preuzv. stola sedmorice sudac i sl. varmedje novogradske veliki župan.

Veliki kr. Vratar. G. Franjo grof Zichy Vásonykeöski, sj. r. Leop. cara velekàrstnik, nj. c. k. ap. Velič. komornik i pravi tajni savětnik, po kraljevini ugarskoj veliki kr. vratar, sl. varm. biharske veliki župan.

Veliki kr. Konjušnik. G. Mirko grof Battyány, věkoviti u Němet-Ujvàru, nj. c. k. ap vel. komornik i pravi tajni savětnik, po kraljevini ug. veliki kr. konjušnik, preuzv. stola sedmorice prisědnik, i sl. varm. zalad. veliki župan.

Veliki kr. Stolnik (ubrusar). G. Antun grof Majlath, Székhelj-ski, sj. reda s. Stěp. kralja ap. velekàrstnik, nj. c. k. ap. Velič. komornik, i pravi tajni savětnik, po kraljevini ug. veliki kr. stolnik, dvora kraljevskog, te sjanjnog reda s. Stěpana kralja ap. pečatnik, i sl. varm. zemplinske vel. župan.

Veliki kr. Dvornik. G. Ivan grof Keglević Buzinski, vitez sj. papins. reda Isukàrsta, nj. c. kr. ap. Velič. komornik i pravi tajni savětnik, i po kraljevini ug. veliki kr. Dvornik.

Satnik plemenite tělesne straže. G. August. grof Vécsey, od Hajnacskö-a, sj. vojničkog reda Terezianskog, i rus. s. Vladimira tretje vàrste vitez, te kr. sard. s. Mauricia i Lazara Velekàrstnik, nj. c. k. ap. Velič. komornik, i pravi tajni savětnik, general konjaničtva, i kojaničkog ug. puka br. 3. drugi vlastnik, plemenite tělesne ug. straže satnik.

Veliki kr. Pěharnik. G. Stěpan Szerentsy od Szigeta nj. c. kr. ap. Velič. pravi tajni savětnik, sl. varm. arads. vel. župan, po kraljevini ug. veliki kr. pěharnik.

Veliki kr. Posteljnik. G. Franjo mladji grof Nàdasdy od Nàdašda, věkoviti zemlje Fogaraške gospodar, sl. v. komoranske věkoviti župan, c. k. komornik i pravi tajni savětnik, te po sl. kr. ugar. veliki kr. posteljnik.

Župan Brětislavski (požunski). G. Karlo grof Pálffy od Erdöda,-věkoviti u Càrvenom kamenu, kr. brětislavskog grada naslědni satnik, i varmedje istog imena věkoviti i veliki župan, i župan brětislavski.

Čuvari s. krune kraljevinah.

G. Franjo Ürményi Ürményski, sj. reda Leopolda cara kommendator, nj. c. k. ap. Velič. komornik i pravi tajni savětnik, i sv. krune kraljevinah čuvar

— Nikolo baron Vay od Vaje, sj. reda s. Stěp. kr. ug. vitez 2. vàrste, nj. c. kr. ap. Velić. komornik i pravi tajni, kod preuzv. kr. ug. naměstničtva savětnik, pokrajinskog pověreničtva u kraljevini ug vàrhovni ravnitelj, i s. krune kraljevinah čuvar.

METELWIN Digital LIBRARY

Veliki župani u kraljevini ugarskoj

U okružju s leve strane Dunava.

Bačkoi i bodrožki: g. Josip Rudić Almaški, viteż žlatne ostruge, i sjajnog reda papinskog s. Gàgura kommendator, nj. c. kr. ap. Velič. dvorski savětnik, te zakonito sjedinjenih varmedjah bačke i bodrožke veliki župan.

Brětislavski (*požunski*): g. Karlo grof Pàlfy od Erdöda, koi gore, str. 140.

Naměštnik: g. Maricio grof Palfy od Erdöda, věkoviti u Càrvenom-kamenu, nj. c. k. ap. Velič. komornik, kr. brětislavskog grada naslědni satnik, varmedje istog imena věkoviti župan, i veležupanske časti naměstnik.

Hontski: g. Juraj Majláth Szekheljski, str. 139.

Naměstnik: g. Aleksander Luka Lukanènjski, nj. c. k. a. Velič. dvorski savětnik, měnbenog sudista peštanškog, pàrvog suda predsědnik, i sl. varm. hontske časti veležupanske naměstnik.

Liptovski: g. Antun baron Majthènyi od Kesselökeö-a, nj. c. k. a. Velič. komornik, i sl. varm. liptovske veliki župan.

Nitranski: g. Ljudevit grof Kàrolyi Nagy-Karoljski, nj. c. k. a. Velič. komornik i pravi tajni savětnik, te sl. varm. nitranske veliki župan.

Novogradski: g. Gavrilo grof Keglević Bužinski, str. 139.

Naměstnik: g. Antun grof de la Motte, sl. varmedje novogradske veležupanske časti naměstnik.

Oravski: g. Franjo Seraf. grof od Nàdasda, věkoviti u zemlji Fogaraškoj, sl. varm. komor. věkoviti župan, nj. c. k. a. Velič. komornik i pravi tajni savětnik, kr. erdeljskog blagajničtva u kameralnih i novčano-rudarskih poslovih predsědnik, te sl. varm. oravske veliki župan.

Naměstnik: g. Josip Fascho od Lučivne, vitez ztatne ostruge, nj. c. k. a. Velič. savětnik, te sl. varm. oravske veležupanske časti naměstnik.

Ostrogonski: g. Josip Kopàcsy, knez-prabiskup kraljestva, str. 55.

Naměstnik: g. Josip Andrássy, nj. c. k. a. Velič. savětnik, i sl. varm. ostrogonske veležupanske časti naměstnik.

Pešt. piliš. i šoltski. Prejasni carević, ugarski i češki kraljević, nadvojvoda austranski, GOSPODIN STĚPAN, kraljevine nadvornik, str. 139.

Naměstnik: Gavrilo Földváry, c. k. savětnik, sl. zakonito sjedinjenih varmedjah peštanske, piliške i šoltske veležupanske časti naměstnik.

Tekovski (*baršiensis*): g. Ladislav baron Majthènyi od Kesselökeö-a, nj. c. kr. ap. Velič. komornik, i sl. varm. tekovske veliki župan.

Trenčanski: g. Antun Marczibànyi Puchovski i Čočki, nj. c. k. a. Velič. komornik, i sl. varm. trenčanske veliki župan.

Turčanski: g. Juraj baron Révaj, věkoviti u Sklabini i Blatnici, nj. c. k. a. Velič. komornik i sl. varm. turčanske věkoviti i veliki župan.

Zvolenski: g. Mirko Inkey Palinski, nj. c. kr. ap. Velič. komornik, i sl. varm. zvolenske veliki župan, č-hsgd.

U okružju s desne strane Dunava.

Baranjski: g. Juraj mladji Mailath Szèkheljski, sl. varm. baranjske veliki župan.

Gjurski: g. Karlo grof Eszterhazy Galanski, věkoviti grof u Fraknovu, sj. reda s. Stěp. kralja ap. malog kàrsta vitez, nj. c. k. a. Velič. komornik i pravi tajni savětnik, te sl. varm. gjurske veliki župan.

Komoranski: g. Leopoldo grof od Nàdasda, věkoviti u zemlji Fogaraškoj, nj. c. k. a. Velič. komornik, i pravi tajni savětnik, te sl. varm. komoran. věkoviti i veliki župan.

Mošonski: g. Henriko grof Zichy od Zića i Vašonykeö-a, nj. c. k. a. Velič. komornik, i sl. varm. mošonske veliki župan.

Stolno-běogradski: g. Antun grof Cziráky od Ciráka i Dieneš-Falve, zlatnog runa vitez i sj. reda s. Stěp. kralja ap. velekàrstnik, ter vitez zlatne ostruge, nj. c. k. ap. Velič. komornik i pravi tajni savětnik, dàržavni i konferencialni ministar, i sl. varm. stolno-běogr. veliki župan.

Naměstnik: g. Eugenio grof Ziehy od Zića i Vašonykeö-a, c. k. komornik, sl. varm. stolnoběogradske veležupanske časti naměstnik.

Šimežki: g. Ladislav Czindery od Velikog Attàda, nj. c. k. ap. Velič. komornik, i sl. varm. šimežke veliki župan.

Šopronski: g. Pavao knez Eszterhazy od Galante, knez grof Edelstättski, i věkoviti grof u Fraknovu, zlatnog runa vitez, i sj. reda s. Stěp. kralja ap. velekàrstnik, te srebàrnog kàrsta gradj. zaslugah vlastnik, zatim rr. rus. s. Andria News. i s. Ane pàrvi vàrsti vitez, nadalje prus. od càrnog orla, Vel. Britanskog Bathskoga, hannover. Gvelf., te kr. sicil. s. Ferdinanda i zaslugah velekàrstnik, nj. c. k. a. Velič komornik i pravi taj. savětnik, te sl. varm. šopronske věkoviti i veliki župan.

Naměstnik: g. Ignacio Rohonczy, sl. varm. sopronske veležupanske časti naměstnik.

Tolnanski: g. Josip Ürmény od Ürménya, nj. c k. a. Velič. komornik, i sl. varm. tolnanske vel. župan.

Vesprimski: g. David Stěpan Marić od Szolga-Egyhaze, nj. c. k. ap. Velič. komornik i sl. varm. vesprim. veliki župan.

Zaladski: g. Mirko grof od Batthyána, věkoviti u Němeth-Ujváru, str. 140.

Naměstnik: g. Leo grof Festetić Tolnanski, sl. varm. zaladske veležupanske časti naměstnik.

Željezne varm: g. Filip knez od Batthyána, věkoviti u Němeth-Ujváru, grof od Stratmana, sj. reda Leopolda cara kommendator, nj. c. k. a. Velič. komornik i pravi tajni savětnik, te sl. varmedje željezne veliki župan.

Naměstnik: g. Srěčko grof Zichy, nj. c. k. ap. Velič. komornik. i sl. varm. željezne veležupanske časti naměstnik.

METELWIN Digital LIBRARY

U okružju s ove strane Tise.

Abaujvarski — *Naměstnik*: g. Ivan Vitéz, c. kr. savětnik, slavne varm. abaujvàrske veležupanske časti naměstnik.

Berežki: g. Karol grof Schönborn, c. kr. komornik, i sl. varm. berežke veliki župan.

Naměstnik: g. Ivan Lónyay od Nagy-Lónje i Vásároš-Naménja, nj. c. k. ap. Velič. pravi tajni savětnik, i sl. varm. berežke veležup. časti naměst.

Boršodski: g. Adam grof Revicky od Revišnja, str. 98.

Naměstnik: g. Josip Szathmáry-Kiraly, sl. varm. boršodske veležupanske časti naměstnik.

Gemerski — *Naměstnik*: g. Antun Janković Jesenički, nj. c. k. ap. Velič. savětnik. i sl. sjedinjenih varmedjah gemerske i manje hontske veležupanske časti naměstnik.

Heveški, i izvanjske solnočke: g. Ivan Ladislav Pyrker Felsö-Eörski, str. 55.

Naměstnik: g. Josip Brezovay, sl. zakonito sjedinjenih varm. heveške i izvanjske slonočke veležupanske časti naměstnik.

Šariški: g. Juraj grof Andrásy od Čik-Szentkiralya i krašne-Horke, nj. c. k. ap. Velič. komornik, učenog. magj. družtva ravnajući i začastni član, te sl. varm. šariš. veliki župan.

Šipuški: g. Teodor grof Csáky od Keresztszega, c. kr. komornik, i sl. varm. šipuške věkoviti i veliki župan.

Tornanski — *Naměstnik*: g. Josip Bárczay od Bárce, sl. varm. torn. veležupanske časti naměstnik.

Ungvarski: g. Mirko Lányi od Kiš-Szánthú-a, nj. c. k. a. Velič. komornik, preusv. stola sedmorice, ujedno měnbenog odsěka prisědnik, te sl. varm. ungv. veliki župan.

Naměstnik: g. Antun Pribék, sl. varm. ungv. veležupanske časti naměstnik.

Zeplinski: g. Antun grof Mailáth Székheljski, str. 139.

Naměstnik: g. Manoilo grof Péchi od Péčovske nove-vesi, sl. varm. zempl. veležupanske časti naměstnik.

U okružju prěko-tiskom.

Aradski: g. Stěpan Szerencsy od Szigeta, nj. c. k. ap. Velič. pravi tajni savětnik, osobne pribitnosti kraljevske u sudištih naměstnik, i sl. varm. aradske veliki župan.

Biharski: g. Franjo grof Zichy od Vašonykeö-a, str. 139.

Naměstnik: g. Ljudevit Tisza Brodski (od Boroš-Jenö-a), nj. c. k. a. Velič. komornik, i sl. varm. bihar. veležup. časti naměstnik.

Bikeški: g. Juraj grof Károly od Nagy-Károlja, učenog. magj. družtva ravnajući začastni član, sl. varm. bikeške vel. župan.

Čanadski: g. Antun Ačzél od Boroš-Jenö-a (Brodski), nj. c. k. a. Velič. dvorki savětnik, i sl. varm. čanad. veliki župan.

Congradski — *Naměstnik*: g. Josip Bene, nj. c. k. a. Velič. savětnik, i sl. varm. congr. veležupanske častni naměstnik.

Krašovski: g. Pavao Gyürky od Lošonca (Lučenca), nj. c. kr. a. Velić, komornik i pravi tajni savětnik, sl. varm. krašovske vel. župan.

Naměstnik: g. Andria Kiss, sl. varm. kraš. veležupanške časti naměstnik.

Marmaruški: g. Abraham grof Vay od Vaje, sj. reda s. Stěpana k. a. kommandator, nj. c. k. a. Velič. komornik i pravi tajni savětnik, te sl. varm. marm. vel. župan.

Naměstnik: g. Ladislav Szentpály od Homorod-Szent-Pál-a, sl. varm. marmaruš. veležupanske časti naměstnik.

Sabolčki: g. Josip grof Teleki od Széka, nj. c. k. a. Velič. komornik i pravi tajni savětnik, vel. kneževine erdeljske gubernator, kraljevske gubernie erdeljske, zatim učenog. družtva ili akademie magjarske predsědnik, te sl. varm. sabolč. veliki župan.

Naměstnik: g. Mirko Žombory od Velikog magjarskog Žombora, c. kr. dvorski savětnik, i sl. varm. sabolč. veležup. časti naměstnik.

Satmarski. g. Nikola baron Vécsei od Véča i Hajnačkeö-a, nj. c. k. a. Velič. komornik, preuzv. stola sedmorice prisednik, i sl. varm. satmar. vel. župan.

Naměstnik: g. Pavao Szerdahelyi, sl. varm. satmarske veležup. časti naměstnik.

Temeški: g. Franjo Tihanyi od Ebeczka, preuzv. stola sedmorice prisědnik, těmeski župan i sl. varm. temeš. veliki župan.

Naměstnik: g. Ljudevit baron Ambrózy Šědenski, nj. c. k. a. Velič. komornik i dvorski savětnik, te sl. varm. temeške veležup. časti naměstnik.

Torontalski: g. Ignacio Hertelendy od Hertelenda, nj. c. k. a. Velič. dvorski savětnik, i sl. varm. toront. vel. župan.

Naměstnik: g. David Gyertyánffy od Bobde, nj c. k. a. Velič. savětnik, i sl. varm. toront. veležup. časti naměstnik.

Ugočki: g. Šišman baron Perényi od Perene, nj. c. k. a. Velič. savětnik, preuzv. stola sedmorice prisednik, i sl. varm. ugoč. veliki župan.

Naměstnik: g. Gavrilo baron Perényi od Perene, sl. varm. ugočke veležupanske časti naměst.

Veliki župani u kraljevinah Hàrvatskoj i Slavonskoj,

Križevački: g. Ljudevit baron Bedeković Komorski, sjajnog reda s. Stěpana kralja apošt. kommendator, nj. c. kr. ap. Velič komornik i pravi tajni savětnik, izsluženi kraljevski ugarsko-dvorski pod-kancellar, i sl. varm. križevačke veliki župan.

Naměstnik: g. Petar grof Pejačević Věrovitički, nj. c. kr. ap. Velič. komornik, i sl. varm. križevačke veležupanske časti naměstnik č-hsgd.

Požežki: g. Nikola grof Sečen Temerinski, sjaj. reda s. Stěpana kralja ap. kommendator, nj. c. kr. ap. Velič. pravi tajni savětnik, preuzv. k. ug. dvorske komore predsědnik, te sl. varm. požežke veliki župan.

Naměstnik: g. Antun grof Sečen Temerinski, sl. varmedje požežke veležupanske časti naměstnik.

METELWIN Digital LIBRARY

Srěmski. g. Franjo baron Kulmer. nj. c. k. ap. veličanstva komornik, i sl. varmedje srěmske veliki župan, č-hsgd.

Varaždinski: g. Ivan Nepom. grof Erdödy od Monyorókeréka, Moslavine i sl. varmedje varaždinske věkoviti župan, grada varaždinskog i varoša istoga iměna naslědni satnik, nj. c. k. a. Velič. komornik, i kod uzv. kr. ug. naměstničtva savětnik, te sl. varm. varašd. veliki župan, č-hsgd.

Naměstnik: g. Mirko Lentulay, sl. varmedje varašdinske veležupanske časti naměstnik.

Věrovitički: g. Josip Šišković Almáški i Gödranski, nj. c. k. ap. Velič. dvorski savětnik, i sl. varm. věrovitičke veliki župan.

Zagrebački: g. Mirko Péchi od Pečovske- novesi, nj. c. k. ap. Velič. kod kr. ugarsko-dvorske komore savětnik, i sl. varm zagrebačke vel. župan, č-hsgd.

Kraljevsko - ugarska dvorska pečatnica (kancellaria).

Kraljevski dvorski pečatnik (kancellar).

G. Juraj grof Aponyi od Aponya (Aponice), nj. c. kr. ap. Velič. komornik i pravi tajni savětnik, te kraljevski ugarsko-dvorski pačatnik ili kancellar.

Kraljevski dvorski pod-pečatnik (pod-kancellar).

G. Ladislav Szögényi od Magyar-Szögyenya, nj. c. k. ap. Velič. komornik i pravi tajni savětnik, te kraljevski ugarsko-dvorski pod-pečatnik ili pod-kancellar.

Savětnici i izvěstitelji dvorski.

G. Franjo od Paule grof Teleki od Széka, nj. c. kr. a. Velič. komornik i pravi tajni savětnik.
— Juraj Bartal od Belehaze, sj. reda s. Stěpana kralja ap. blagajnik (thesaurarius), te ovog i zlatne ostruge vitez.
— Mate Stettner od Makos-Hettye i s. Tomaša, sj. reda s. Stěpana kralja ap. vitez, ujedno ravnitelj pisarnice.
— Mihail Plathy od Velike Paludje.
— Aleksander Beöthy od Bešenova, c. k. komornik.
— Ivan grof Zichy od Zića i Vašonkeö-a, nj. c. k. a. Velič. komornik, *prěko-brojni.*
— Mihail Torkoš.
— Antun Kaner, izabr. biškup, str. 57.
— Ljudevit Wirkner od Torde, vitez sj. kr. belg. Leopoldovog reda.
— Eduard Žedenji.
— Franjo Žav. Neymeyer.
— Josip Remekházy od Gurahontz-a, vitez ztatne ostruge, nj. c. k. a. Velič. dvoranin, slob. um. mudroljubja i svega prava doktor, grada i kotara riečkog patricij-savětnik; *vàrhubrojni.*
— Josip Váraly.

Tajnici dvorski.

G. Pet. Gály, nj. c. k. ap. Vel. dvornik, više sl. vv. ssp.
— Karlo baron Névery od Gyula-Varšanda, nj. c. k. ap. Velič. dvoranin, više sl. vv. ssp.
— Karlo Zirty, sj. reda s. Stěpana kr. ap. pisar, više sl. vv. ssp.
— Ljudevit Nagy od Vàšarhelya, sj. reda s. Stěpana heroldo, više sl. vv. ssp.
— Aleksander Névery od Gyula-Varšánda.
— Ladislav baron Perényi, nj. c. k. a. Velič. komornik, vitez slatne ostruge, i više sl. vv. ssp.
— Ljudevit Szegedy od Mezö-Szegeda, više sl. vv. ssp.
— Josip Sebastiani od Remete-Poganyesta, više sl. vv. ssp.
— Mihail Paziazzi, više sl. vv. ssp.
— Laurencio Cserghö od Nemeš-Tačkanda.
— Pavao Jászay, više sl. vv. ssp., te učenog magj. družtva dopisujući član.
— Koloman Beke Szabad-Sz. Kiraljski, više sl. vv. zatěm stolicah pred. plem. od Veče i Bače ssp.; *prekobrojni.*
— Ivan Kövér, od Réthat-a, sl. v. srěm. ssp.
— Augustino Szalaj, sl. v. bretisl. ssp.
— Šišman Kemnitzer, nj. c. k. a. Velič. dvoranin, svega prava doktor, više sl. vv. ss.

Začastni dvorski tajnici

G. Pavao Motešicky od Motešic i Kesselökeö-a, nj. c. k. a. Velič. komornik.
— Adalberto grof Frimond Palotski, knez od Antrodoka, ujedno predsědnički, sl. v. zagr. ssp.
— Karlo grof Batthyany, věkoviti u Németh-Ujvaru.
— Mirko baron Miške od Magjar-Častve, c. k. komornik.
— Franjo Steinbach od Hidegkúta, slob. um. i mudroljubja doktor.
— Pavao baron Sennyey.
— Henriko grof Wilczek, začastni.

Dvorski perovodje.

G. Mirko Babos, sl. v. šipuš. ssp.
— Ivan kàrst. Frankl.
— Mihail Barić, sl. v. toront. ssp.
— Maksimiljan baron Rolsberg od Leitersdorfa, ujedno predsědnički, više sl. vv. ssp.
— Ivan Nep. Godinger, više sl. vv. ssp.
— Mihail Bohár, više sl. vv. ssp.
— Ladislav Kmoško Bernićki.
— Augusto Raić Nagy-Megyerski.
— Vinko Làky od Alistála.
— Ivan Bolček, ujedno predsědnički, više sl. vv. ssp.
— Karlo Fišer, sl. v. ungv. ssp.
— Franjo Kendelényi.
— Ivan Lukáč.

Začastni dvorski perovodje.

G. Otto grof Chotek, nj. c. k. a. Velič. komornik.
— Karlo Rosa, sl. vv. arad i toront. ssp.
— Ivan Szále, sl. v. mošon. ssp.
— Ladislav Tahy od Tahvára i Tarkeö-a.
— Rudolfo grof Pálffy od Erdöda, věkoviti u carvenom Kamenu, kr. grada brětislavskog naslědni satnik, i sl. varm. bretisl. věkoviti župan.
— Ladislav Horvát od Szentgyörgya, više sl. vv. ssp.
— Ladislav Marković, više sl. vv. ssp.
— Karlo Lunkányi od Lunkászprić, sl. v. šopron. ssp.
— Ivan Daubáčy od Dolja, sl. v. zagr. ssp., č-hsgd.
— Vinko grof Sztáraj.
— Ivan Fekete.
— Pavao Rainer, sl. v. lipt. ssp.
— Pavao Köhler.
— Ljudevit Šarlay.
— Antun grof Forgáč.
— Mihail Gáger.
— Ignatio Térey.

METELWIN Digital LIBRARY

Regestrature i Arkiva

Ravnitelj. G. Josip Frenreisz, sl. stol. pred. plem. od Bače, ssp.

Pomočnici ravniteljstva.

G. Mihail Neulinger, sl. stolice pred. plem. od Füša ssp.
— Josip Krutten, sl. stolice pred. plem. od Bače ssp.

Odpravničtva

Ravnitelj. G. Josip Gál, sl. v. križ. i stolice pred. plem. od Bače ssp.

Pomočnici ravniteljstva.

G. Ivan Kohanyi.
— Jakov Pöschl, sl. stolice pred. plem. od Bače ssp.
— Mauricio Gaszner, prěkorb.

Věčnog i izručnog zapisnika (protokolla)

Ravnitelj. G. Josip Rauchhofer.
Pomočnik ravniteljstva zapisnika. G. Franjo od Paule Szlavik stariji, sl. stolice pred. plem. od Bače ssp.

Zakleti dvorski opravnik siromašnih danikah (kontribuentah).

G. Antun Vallner, z-ob-s-odv., i sl. v. šipuš. ssp.

Zakleti opravnici ugarsko-dvorski.

G. Mirko Legrády, z-ob-s-odv. i sl. v. bihar. ssp.
— Ladislav Barlanghi, z-ob-s-odv. i više sl. vv. ssp.
— Franjo Žav. Černel, sl. vv. križ. i srěm. ssp.
— Ignacio Kassić Kišfaludski, z-ob-s-odv i više sl. vv. ssp.
— Ljudevit Kiš, z-ob-s-odv. i više sl. vv. ssp.
— Mirko Barkassy, z-ob-s-odv. i sl. vv. borš. i heveš. ssp.
— Ljudevit Nemeth Köhalomski, z-ob-s-odv. i više sl. vv. ssp.
— Ivan nep. Piarček, z-ob-s-odv. i sl. vv. komor. i mošon., te stolice pred. plem. od Veče ssp.
— Juraj Čarada, z-ob-s-odv. i više sl. vv. ssp.
— Juraj Horváth, z-ob-s-odv. i više sl. vv. ssp.
— Ivan Dobran, prěko-brojni.
— Stěpan Balassa, z-ob-s-odv.
— Josipa Mayer-ova, slikarica ugarskih gárbovah.

Kraljevsko ugarsko naměstničtvo.

P r e d s ě d n i k.

Prejasni carević, ugarski i českí kraljević i nadvojoda austrianski, GOSPODIN STĚPAN, u kraljevini ugarskoj nadvornik i kraljevki naměstnik, kako gore na str. 139.

S a v ě t n i c i.

G. Franjo Szaniszlo, str. 58.
— Vinko Jekelfalušy od istog i Margitfalve, str. 58.
— Juraj Majláth Székheljski dáržavni sudac, str. 139.
— Gavrilo grof Keglević Buzinski, veliki kr. tovarnik, str. 139.
— Nikola baron Vay ob Vaje, str. 140.
— Mauricio grof Almásy od Zsadanya i Török-Szentmikloša, c. k. komornik i pravi tajni savětnik, te preuzv. kr. ugarsko dvorske komore pod predsědnik.
— Stěpan grof Sěčénji Šárvàski i Felšövidèčki, više sj. redovah vitez, c. k. komornik, pravi tajni i kod kr. ug. naměstničtva savětnik, te osrednje Komisie u predmetu sredstvah za komunikaciu ustanovljene predsědnik, uč. magj. družtva podpredsědnik.
— Franjo grof Zichy od Zića i Vösonjkeö-a, sj. reda s. Stěpana kr. ap. vitez, c. k. komornik i tajni savětnik, Komisie naukah i osrednjeg skupa cenzure kod kr. ug. naměstničtva predsědnik.
— Mihail Nyéky, ujedno ravnitelj pisarnice preuzv. kr. ug. naměstničtva.
— Ivan nep. grof Erdödy od Monyorókeréka, str. 145.
— Mirko baron Redl Rastinski.
— Ladislav prof Zichy od Vašonkeö-a, c. k. komornik ; začastni.
— Josip Szilassy od Szilaša i Piliša.
— Ignacio Stáhly, kraljevine ug. praléčnik, kod kr. sveučilišta pešt. nauka léčn. ranars. ravnitelj i fakulteta léč. predsědnik, slob. um., mudrolj., léčn. i ranarst. doktor, družtvah učenog magj, zatim lečnikah buda-peštans. začastni, a. c. k. družtva léčnikah beč. dopisujući, te fakultetah mudrolj. i léč. kod kr. sveuč. pest. sborni član, i izslužbeni istog sveučilišta rektor.
G. Valentin grof Török od Szendrö-a, ujedno po kraljevini ug. pokrajinskoga pověreničtva podravnitelj.
— Josip Odry Pačérski.
— Mihail Ambruš.
— Ljudevit Schedius, slob. um., mudroljubja, i svega prava doktor.
— Antun Ambró Adamovački.
— Pavao Šomšić Sárdski.
— Josip Havaš, vsega prava doktor i kod kr. pešt. sveučil. pravnog zbora sučlan.
— Vinko Szent-Ivanyi Sveto-Ivanski, c. kr. komornik.
— Šimun Dubravicki od Dubravice.
— Franjo Fiáth Eörménješki, c. k. komornik.
— Karlo Szabó.
— Antun Babarczy.
— Ernesto Bujanović od Ag-Teleka, várhubrojni.
— Metelo Ožegović Barlabašević, č-hsgd.
— Ladislav Károlyi od s. Imbre. *varhubrojni.*

T a j n i c i.

G. Antun Gerometa.
— Gavrilo Pap, više sl. vv. ssp.
— Stěpan Lukač od Futášfalve, sl. vv. šimež. i ostr. ssp.
— Stěpan Jakab, slob. um. i mudroljubja doktor, uč. družtva magj. član, te više sl. vv. ssp.
— Ivan Čatho, začastni, više sl. vv. ssp.
— Mirko Kraynik, sl. v. šimež. ssp.

METELO Digital LIBRARY

G. Benko Némethszeghy od Almaša, sl. vv. brětisl. i mošon. ssp.
— Ivan Kondé od Pókateleka, penzialnog zavoda ug., te više sl. vv. ssp.
— Ladislav grof Serényi, začastni.
— Josip Marković, sl. vv. bihar. i heveš. ssp.
— Ljudevit Beöthy od Bešenova.
— Adalberto Czobel.
— Izidor Nikolić.
— Ljudevit Demecky, više sl. vv. ssp.
— Antun Pap od Tyuske, svega prava doktor.
— Antun Bečky od Tusnád-Szanto-a, više sl. vv. ssp.
— Ivan Smrečanyi.
— Antun Marković, više sl. vv. ssp.
— Aleksander Tallián Vizečki, sl. v. šim. ssp.
— Franjo Péčy od Péčujfalve, sl. vv. šar. i ung. ssp.
— Adalberto baron Orcy.
— Nikola Kiš Nemeškérski, začastni.
— Eduardo baron Mednjansky, zač.
— Andria Némethy Némethsky, sl. vv. sabolč. i satmar. ssp.
— Rudolfo Boronkay Nezetski, više sl. vv. ssp. zač.
— Karlo Stanković, z-ob-s-odv., sl. v. Novogr. ssp.
— Stěpan Szalay, slob. um. i mudrolj. doktor, z-ob-i-menb-s-ovd., vàrhubrojni.

Perovodje.

G. Josip Szeiff.
— Franjo Kajdačy, ujedno ugarskoga zavoda za penzie bilježnik, i više sl. vv. ssp.
— Nikola Novak, z-ob-s-odv. i sl. vv. bikeš i oštrog. ssp.
— Ivan Mathé, sl. vv. brětisl. i novogr. ssp.
— Milan Ebeczky od Inánča, z-ob-s-odv. i sl. v. hont. ssp.
— Ivan Valović, sl. v. ostrog. ssp.
— Věkoslav Jalić, sl. stolice pred. plem. od Veče ssp.
— Josip mladji Szilašy, začastni.
— Karlo Burian Dedinski.
— Rudolfo Sztrada, sl. v. šim. i ostr. ssp.
— Ivan Sobović, začastni.
— Ignacio Daniel, z-ob-s-odv. i sl. vv. arad. i čan. ssp.
— Alojzio Reesch Lewaldski, sl. v. ostr. ssp.
— Augusto Hoitsy, z-ob-s-odv.
— Antun Keszlerffy, sl. v. hev. ssp.
— Juraj Lenhošek.
— Antun Jaszay, z-ob-s-odv. i sl. v. torn. ssp.
— Karlo Vétešy.
— Hugo Geörch od Ettrekarče z-ob-s-odv. i sl. v. šim. ssp.
— Viktor Bathor, začastni.
— Edmund Inkey Palinski, z-ob-s-odv. začastni.
— Aleksio Kendelénji od Hadjaroš-a, z-ob-s-odv. sl. v. ostro. ssp. začastni.
— Josip Pastory, z-ob-s-odv. i sl. v. varaš. ssp. zač.
— Ladislav Ambruš, začastni.
— Ladislav grof Hunjady, začastni.
— Skender Lukač.

Knjigovodja (protokollista.)

G. Ljudevit Šandor od Gyarmathe.
— Karlo Kép, pod-knjigovodja, z-ob-s-odv. i sl. v. toln. ssp.

Upisatelj (registrator.)

G. Aleksa Dedinsky od Dedine, sl. vv. novogr. i orav. ssp., ujedno čuvar kraljevskoga pečata i arkiva.
G. Mihail Kečkeméthi, pod-upisatelj, sl. vv. torn. i kraš. ssp.
Odpravitelj. G. Franjo Volnhoffer.
G. Franjo Lehner, pomoćnik, sl. v. varašd. i stolice pred. plem. od Veče ssp.

Računovodja.

G. Mirko Ebeczky od Inanča, c. k. savětnik i više sl. vv. ssp.
— Karlo Varffy, ujedno ug. zavoda za penzie podravnitelj.

Računovodski savětnici.

G. Ivan Kovačić
— Josip Lipovnitzky.
— Mihail Oberndorf.
— Alojzio Erczly.
G. Martin Hamuljak, ujedno ugars. zavoda za penzie prisědnik.
— Mate Bekej.

Kraljevsko nadstojničtvo glavne pěneznice gradjanskih zadušbinah.

G. Leopoldo Mandlik, nadstojnik.
— Ivan Nep. Memlaur, kontrollor.
— Antun Reich, liquidator.
— Antun Valović, peneznik (Kassier), sl. varm. ostrog. ssp.

Kraljevska područna peneznica pàrvoga reda u Zagrebu.

G. Nikola Cernković Doljski, peneznik, i sl. vv. zagreb. i varašd. ssp.
— Maksimiljan Bakoš, kontrollor, i sl. v. zagr. ssp
Nikola Protulepec, službenik.

U Požegi.

G. Ivan Franikić, peneznik, i sl. v. požež. ssp.
— Vatroslav Heimb, kontrollor, i sl. v. požež. ssp.
Matia Karakatić, službenik.

Zakleti opravnici kod uzv. kr. ug. naměstničtva.

G. Josip Hinka, ujedno opravnik kod uzv. kr. ug. dvorske komore, i z-ob-s-odv.
— Juraj Prokopius, ujedno opravn. kod uzv. kr. ug. dvorne komore, z-ob-s-odv.
— Daniel Porkolab, ujedn. opravn. kod uzv. kr. ug. dvor. komore, z-ob-s-odv. i više sl. vv. ssp.
— Ljudevit Rósa, ujedno opravnik kod uzv. kr. ug. komore i c. k. vàrhovnog vojn. zapovědničtva ugarskog, z-ob-s-odv. i više sl. vv. ssp.
— Nikola Rehorovski, svega prava dokt. i pravnog sbora kod k. sveučil. pešt. sučlan, više sl. vv. ssp., ujedno opravnik kod uzv. k. ug. dvor. komore.

Pokrajinsko pověreničtvo.

Vàrhovni ravnitelj.

G. Nikola baron Vaj od Vaje, str. 140.

Pod-ravnitelj.

G. Valentin grof Török od Szendre-a, 148.
— Aleksander Havaš, tajnik, z-ob-s-odv.
— Ljudevit Horvath, pisar, z-ob-s-odv.

Kotarski pověreniki u Zagrebu.

G. Josip Plantak, vlastnik zlatne gradj. kolajne zaslugah, i više sl. vv. ssp.

U Srěmu.

G. Josip mladji Parčetić Rakovački, više sl. vv. ssp.

METELWIN Digital LIBRARY

Komisia naukah, i osrednji skup cenzure kod kr. ug. naměstničtva.

Predsědnik.

G. Franjo grof Zichy od Zića i Vasonskeö-a, str. 147.

Prisědnici.

G. Ivan Čeh, c. kr. savětnik, uč. magj. družtva drug redoviti, i sl. vv. gjur. i mošon. ssp.
— Glycerio Španjik, reda piaristah, slob. um. i mudroljuhja doktor.
G. Pavao Kovač, slob. um. i mudroljubja doktor, više sl. vv. ssp.
— Aleksander Engel, više sl. vv. ssp.

Aktuar.

G. Mirko mladji Palugyay od male Palugje i u Bodafalvi, z-ob-s-odv. i sl. vv. bikeš. i ošt. ssp.
— Ivan nep. Povazanec, pisar, z-ob-s-odv.
— Stěpan Szitar, akcessista, z-ob-i měmb-s-odv.

Kraljevska ugarska dvorska komora.

Predsědnik. G. Nikola grof Sèčen Temerinski, str. 144.

Pod-predsědnici.

G. Mauricio grof Almaši od Žadanja i Török-Szent-Miklóša, str. 147.
— Franjo Dušek, c. k. dvorski savětnik, i kr. ug-dvorske komore podpredsědnik.

Savětnici.

G. Karlo grof Majlàth Székheljski, c. k. komornik.
— Pavao Eötvös, vitez zlatne ostruge, ujedno ravnitelj ug. zavoda za penzie.
— Mihailo Moser, ujedno prisědnik ug. zavoda za penzie.
— Laurencio Szögyényi od Magyar-Szögyénja.
— Šišman Posavec.
— Ivan Matjašovsky od Matjašovacah.
— Josip Nándory od Nándora, ujedno kod preuzv. dàržavnog suda u rudarskih predmetih izvěstitelj.
— Nikola Chuczy Gički i u Assa- i Ablancz-Kürth-u.
— Manoilo Černyus, začastni.
— Antun Špéc, slob. um., mudrolj. i svega prava doktor.
— Franjo Žav. Besze od Megyera.
— Josip Eötvös, kraljevskih parnicah po Ugarskoj ravnitelj, i s. krune kraljevin. fiškal.
— Pavao Trifunac od Bartfe, vàrhubrojni.

Tajnici.

G. Mihailo Šterbecky, više sl vv. i stolice pred. plem. od Veče ssp.
— Alojzio Olts.
— Andria Miketz.
— Mihailo Frenreisz, sl. v. bač. ssp.
— Ivan Keszlerffy, sl. v. hev. ssp.
— Josip Kalošy, ujedno predsědnički, i sl. vv. nitr. i šim. ssp.
— Ivan Keszler, sl. vv. kraš. i toront. ssp.
— Ignacio Saks, z-ob-s-odv., sl. v. věrov. i stolice pred. plem. od Veče ssp.
— Karlo Mérey od Kapoš-Méra, više sl. vv. ssp., začastni.
— Dionizio grof Almašy Žadánjski i od Török-Szent-Miklóša, začastni.
— Ivan Ertl.
— Ladislav Lokatelli.
— Ivan Nep. Hasz, sl. stol. pred. plem. od Bače ssp. začastni.

Perovodje.

GG. Ivan Kamanhazy. — Karlo Boitner. — Karlo Josip Koppy. — Karlo Virtàk, sl. v. marm. ssp. Augustin Balás Šipecki, z-ob-s-odv., sl. vv. hont. novogr. i stolice pred. plem. od Veče. ssp. — Franjo Jalić. — Karlo Kiss, z-ob-s-odv. i sl. vv. sipuš. i baranj. ssp. — Kristian Filo. — Ivan Molnar. — Petar Lengyel od Szakalošfalve, z-ob-s-odv. i više sl. vv. ssp. — Ferdinando Staudtner. z-ob-s-odv. — Josip Kràszonyi, z-ob-s-odv. — Vinko Grulić, z-ob-s-odv. — Antun mladji Gerzon, začastni, z-ob-s-odv. i sl. vv. ugoč. i marm. ssp. — Andria Christen, začastni. — Franjo Dessewffy od Cèrnèka i Tarkeö-a, začastni, više sl. vv. ssp. — Viktor Gömöry, začastni. — Pet je městah prazno.

Računarstvo.

G. Antun Suppini, meštar računah.
— Josip Fröhlich, računah pod-meštar.

Ravitelj kr. arkiva

G. Mate Hirt, sl. varm. oštrog. ssp., pod-arkivar.

Upisatelj (registrator)

G. Stěpan Lassú, sl. v. torn. ssp.
Pod-upisatelja neima.

Knjigovodja (protokollista.)

G. Franjo Seraf. Peyerl od Perleberga.

Odpravnik (expeditor)

G. Antun Steigel, ujedno čuvar kr. pečata.
— Mirko Sebastianović stariji, pomočnik.

Glavne pěneznice komorske

Nadstojnik: G. Franjo Žav. Šracenthaler.
G. Andria Hüber, kontrolor.

METELWIN Digital LIBRARY

Kraljevskih parnicah ravnitelj.

G. Josip Eötvös, str. 151. — g. Eduardo Fluck', pod-ravnitelj.

Kr. ravniteljni fiškal u kraljevini Hàrvatskoj.

G. Josip Šiprak, više sl. vv. ssp.

Vàrhovno ravniteljstvo vodostrojstva i graditeljstva po Ugarskoj.

Ravnitelj. G. Josip Lechner, sl. v. zagr. ssp.

Ravnajući pomoćnici.

GG. Ljudevit Zelenka, sl. vv. zagr. i varašd. ssp. — Ljudevit Berger, potvàrdjeni zemljoměr, sl. vv. zagr. i križ. ssp. — Karlo Kečkèš, potvàrd. zemljoměr.

Odšèk za brodarstvo.

Nadzornika neima.

Zemljoměri. GG. Ivan Vàrga, Dominik Tomšić i Petar Keča, potvàrdjeni zemljoměri.

Kontrolori. GG. Adalberto Grechenek i Karlo Henffel, potvàrdjeni zemljoměri.

Kraljevsko komorsko upraviteljstvo zagrebačko.

Upravitelj. G Nikola Zdenčaj Zahromić-gradski, nj. c. kr. ap. Velič. preuzvišene kr. ug. dvorske komore savětnik, i kraljevski kameralni upravitelj zagrebečki, vitez zlatne ostruge, te hàrvatsko-slavonskoga gospodarskoga družtva pod-predsědnik.

G. Ivan Čubeković, z-ob-s-odv., i sl. v. zagr. ssp. č-hsgd., pisar.

Matia Lukić, kuće upraviteljstva čuvar.

Franjo Kiseljak, službenik upraviteljstva.

Osoblje područnih uredah spadajućih pod isto upraviteljstvo.

U kr. komorskih gospoštinah: Velikom Taboru i Miljani.

G. Josip Čabrian, provisor, č-hsgd.
— Kamilo Strupi, kontrolorujući špan.

U kr. komors. gospošt. Verbovcu i Rakovcu.

G. Ivan Lovrenčić, provisor, č-hsgd.
— Josip Krasa, kasnar rakovački, č-hsgd.
— Juraj Bravek, kasnar vèrbovački, č-hsgd.
— Josip Sita, šumar, č-hsgd.

Ured vodostrojno-graditeljni.

Ravnajući zemljoměr.

G Leopoldo Vauthier od Rochefort-a, potvàrdj. i Zagrebački ravnajući kotarski kr. zemljoměr, više sl. vv. ssp.

Pomoćnici. GG. potvardj. zemljoměri: Ern. Petar Kàrász, u Zagrebu, i Martin Gronovsky, u Varašdinu.

Računari. GG. Věkoslav Lovrenčić, potvàrdj. zemljoměr, kod zagrebačkog, i Jos. Fabricy, kod varašd. mosta.

G. Jakob Roneš, nadziratelj varašdinskog mosta.

Kupsko brodarstvo.

G. Leonardo baron Zornberg od Gallvitza, potvàrdj. i brodarski zemljoměr, sl. vv. zvol. i zagr. ssp.
— Antun Defranceschi, potvàrj. zemljoměr, i računar, sl. v. varašd. ssp.

K. komorsko, prekokupsko primorsko nadzorničtvo.

Nadzornik. G. Josip Cèrnković Doljski, c. kr. tèrpeznik, sj. reda papinskog s. Silvestra vitez, kr. nadzornik gospoštinah primorsko-kameralnih, više sl. vv. ssp., slob. i kr. primorsko-tàrgovačkih gradovah, lukah i okružjah Rieke i bakra patricij-savětnik.

Osoblje područnih uredah spadajućih pod isto nadzorničtvo.

U gospoštini Vèrbovsko.

Kaštelana neima.
G. Antun Mariašević, kortrol, sl. v. zagr. ssp.

U gospošt. Fužini, Hreljinu i Bakru.

G. Antun Pavačić, kaštelan, sl. v. zagr. ssp.
— Josip Skarpa, kontroll., pisar.

U gospoštini Vinodolu.

G. Raimundo Mačik, kastelan, sl. v. zagr. ssp.

G. Franjo Mariašević, kontrolor. — G. Juraj Monasteriotti, ranarnik.

Šumarstvo spadajuće na gore spomenuto nadzorničtvo.

G. Anton Mateović, měštar šumah.
— N. Bielacky privrěmeni pisar.

GG. šumari. Franjo Harer, na Fužini: Franjo Res na verbovskom; Franjo Laiter u Vinodolu.

Pasualiste: gg. Sréćko Stiglić, na Plasah; Juraj Kočvačić, na Jelenju; Mihailo Tomić, na Kamenskom.
— Deset lugarah na Jelenju, i pet na Kamenskom.

METELWIN Digital LIBRARY

Naměstni rudarski sud za kraljevine Hàrvatsku i Slavoniu.

Naměstni rudarski sudac. G. Karlo Röszner, ujedno nadstojnik sumpornih rudah u Radoboju.

Sumporne rude u Radoboju.

Vlaštnik. Kr. ug. blagajna rudarska.

GG. Karlo Röszner, nadstojnik, koi gore; Martin Marković, sl. v. var. ssp., kontrolor: Franjo Horvat, str. 67, župnik; Antun Klein, ranarnik.

Prodavaoci sumpora: gg. Antuna Ern. Perka sin, u Varašdinu, i Josipa Altmana, sin u Marpurgu.

Komisia za iztraživanje rudnih žilah u Hàrvatskoj i Slavonskoj.

G. Ivan Kostka, privrěmeni pověrenik.

Rude i talionice urbarske.

a) Bakrene kod Samobora.

Vlastnik. G. Natan Braizah.

GG. Josip Petter, nadstojnik; Stěp. Pitanec, župnik; Antun Tičer, ranarnik.

b) Gvoždjene u Tàrgovah *u banovačkoj granici.*

Vlastnici. GG. Antun Jäger, i Josip Steinauer.

GG. Ivan Věkosl. Švarc, nadstojnik; Teovan Kukić, pisar; Ivan Konc, prigledatelj; Juraj Mikić, župe upravitelj, st. 69.

Stol sedmorce.

Predsědnik: Prejasni carević, ugars. i češki kraljević, i nadvojvoda austrijanski, GOSPODIN STĚPAN, str. 139.

Prisědnici.

G. Franjo grof od Nàdasda, nadbiskup, str. 55.
— Juraj Němeth Dömötörsky, biskup, str. 58.
— Nikola Bezerédy od Bezeréda, bisk. str. 58.
— Juraj Majláth Székheljski, dàrž. sudac, str. 139.
— Gavrilo grof Keglević Buzinski, vel. kr. tovarn., str. 139.
— Mirko grof Batthyány, str. 139.
— Šišman Baron Perényi od Perene, str. 144.
— Mirko Lányi od Kiš-Szantó-a, str. 143.
— Franjo Tihány od Ebeczka, str. 144.
— Adalberto baron Pronay od slovenskog Pravna.
— Nikola baron Véčej, str. 144.
— Antun Szirmay od Szirme Bešenova, věkoviti gospodar u Tolćavi i Erdö-Bénji, c. k. komornik.
— Stěp. Matković, ujedno prisědn. u měmb. odsěku.
— Pavao Goztonji od Köveš-Szarva, c. k. savětnik.
— Ivan Uzović od Pethöfalve, c. kr. savětnik, kod kr. sveučilišta pešt. nauka pravnog ravnitelj i fakult. pravn. predsědnik.
— Ivan Niczky, c. k. savětnitk, i prisědnik, memb. odsědka.
— Gavrilo Gjurčanyi od Moišfalve, c. k. savětnik, u kraljevini ug. vel. kr. pod-tovarnik, ujedno prisědnik měmb. odsěka.
G. Tomo Ragalji od Kiš-Colto-a.
— Ladislav Dokuš od Čabe.
— Mirko Revicky od Revišnja, c. k. savětnik.
— Franjo Vághy, uč. magj. družtva član ravnajući.
— Ivan Jesenski od velikoga Jesena.
— Franjo Justi Neczpalski, c. kr. savětnik.
— Mirko Széll od Duke i Szentgyörgvölgye.
— Juraj Bay od Ludànja, c. kr. savětnik.

Prisědnici izvěstitelji u měmb. poslovih.

GG. Šimon Mukić. — Franjo Császàr Kolgjarski, svega prava dokt., uč. magj. družtva član dopisujući, više sl. vv. ssp. — Vilhelmo Lipovnicky.

Izvěstitelj u rudarsk. posl. G. Josip Nàndorv, str. 151.

G. Vinko Gálj, knjigovodja sudišta, ujedno aktuar u měmb. posl., z-ob-s-odv. i sl. v. trenč. ssp.
— Ivan Nep. Heranus, izručne knjige vodja u měmb. posl., svega prava doktor, z-ob-s-odv. i sl. v. šim. ssp.

Pomoćnika knjigovodje *neima.*

G. Šišman Rosty, odpravnik u měmb. posl.. z-ob-s-odv. i više sl. vv. ssp.
— Ilia Horvat, pisar, z-ob-s-odv.

Kraljevski sudbeni stol.

Predsědnik. G. Ivan Nep. Zarka od Zarkaháze i Lukafalve, nj. c. kr. a. Velić. pridvorni savětnik, osobne pribitnosti kraljevske u sudištih naměstnik.

Prelati stola.

G. Antun Korižmić, opat stolne càrk. beogr kanonik i stolni arcidjakon, càrk.-saborski izpitalac, s. duhovn. i više sl. vv. ssp.
— Antun Lipthay Kišfaludski, opat s. Mihaila ark. na otoku b. d. M. polag Budima, pàrvost. càrk. ostrog. kanonik, slob. um., mudrolj. i s. bogosl. doktor, te kod kr. sveučil. pešt. sbora bogosl. sučl.

Baroni.

G. Ivan grof Cziráky od Cziráka i Dienes Falve, svega prava doktor, i c. komornik.
G. Antun baron Nyáry, c. k. komornik.

Pod-nadvornika neima.
Dàržavnog podsudca neima.
Prabilježnika nadvorničkog neima.
Prabilježnika dàržavnog sudca neima.
Prablježnici osobnika kraljevske pribitnosti. GG. Ivan Kelemen Szerepski, i Josip Hubay od Hubó-a.
Kraljev. parnicah ravnitelj. G. Jos. Eötvös, str. 151.

Prisědnici kraljevski.

G. Ignatio Ocskay od Očke.

METELWIN Digital LIBRARY

G. Aleksander Tersztyánski Nadaški, c. kr. savět.
Dva su města prazna.
Prisědnici nadbiskupski. G. Jos. Kopácsy, ujedno izvěstitelj; i g. Ladislav Gedeon.

Prisědnici prekobrojni.

G. Nikola Ostrolucky od Ostroluke, izvěstitelj.
— Laurencio Marcibánji Puchovski, c. k. komornik, izvěstitelj.
— Pavao Högyészy, izvěstitelj.
— Stěp. Melcer Kelemeški, izvěstitelj.
— Augustin Benicky od Benicz i Mičinje.
— Josip Marković.
— Kar. Sučić Pačérški.
— Kazimir Šarközy od Nadasda.
G. Gavrilo Döry.
— Mirko Baloghy.
— Ladislav Rhédey.
— Petar Jóža.

Izvěstitelji u rudarsk. posl. g. Jos. Nándory, str. 115.
Knjigovodja.g. Antun Gáal od Čik-Szentgyörgya, sl. v. brětisl. i stolice pred. plem. vereb. ssp. Mihail Chaby, pomoćnik.

Arkiva dàržavnog ravnitelj i čuvar.

G. Josip Petrović, sl. vv. baranj. i ostr. ssp.
— Jos. Navratyill, pod-arkivar, sl. vv. križ. i torn. ssp.
— Kar. Jančó Esztelnečki odpravnik, više sl. vv. ssp.

Pisari.

G. Franjo Tahy, sl. vv. toln. i šariš. ssp., kod-arkiva.
— Mihail Szatmáry, sl. v. bač. ssp., kod-odpravnič.
— Ivan Borovec, kod protokolla.
— Stěp. Eperješy, kod dekanata.
— Martin Govrik, z-ob-s-odv. i sl. v. unut. soln. ssp., kod odpravničtva.

Odvetnici siromakov.

G. Andria Spány, više sl. vv. ssp.
— Mirko Ladoměrsky, više sl. vv. ssp.
— Aleksander Bertha od Felšö-ör-a, z-ob-s-odv. više sl. vv. ssp.

Banski stol.

Privrěmeni predsědnik. G. Juraj Haulik Varalljski, biskup Zagrebački, str. 56.

Prisědnici velikaši.

G. Otto grof Sermage Sused-gradski, c. k. komornik, više sl. vv. ssp., č-hsgd.
— Vladislav mladji grof Pejačević Věrovitički, više sl. vv. ssp., č-hsgd.

Prelat.

G. Ivan Kàrst. Kralj, opat, str. 60.

Prisědnici plemići.

G. Andria Marković Cernički, c. kr. dvorski savětnik, kraljevinah Dalmacie Hàrvatske, i Slavonske pod-ban, i više sl. vv. ssp., č-hsgd.
— Nikola Mikšić od Alšo-Lukavca, c. k. savětnik, kraljevinah Dalmacie, Hàrvatske i Slavon., te uzvišenog banskog ureda měštar prabilježnik, više sl. vv. ssp., č-hsgd.
— Antun Kukuljević, inače Bassany Sakcinski, c. k. savětnik, izsluženi kr. vàrhovni naukah i učionah ravnitelj, slob. kr. primorsko-tàrgovačkog grada, luke i okružja Bakarskog patricij-savětnik, te uzviš. banskog i više sl. vv. ssp., č-hsgd.
— Janko Kuković, uzviš. banskog i više sl. vv. ssp., č-hsgd.
— Benko Lentulay, uzviš. banskog i više sl. vv. ssp., č-hsgd.
— Stěpan Jelačic Bužinski, c. kr. komornik, uzviš. banskog vàrhubrojni, i više sl. vv. ssp., č-hsgd.

Knjigovodja.

G. Marko Gvozdanović, z-ob-s-odv. i više sl. vv. ssp.
Odpravnik. G. Věkoslav Lipovčić, z-ob-s-odv. i više sl. vv. ssp., č-hsg-. i zgsd.
Odvětnik siromakah: g. Franjo Novak, z-ob-s , i kod preuzv. banskog, i sl. sudbenog stola kraljevinah Dalm., Horv. i Slavonske siromakah odvětnik, sl. v. varašd. začastni, i više gospoštinah redoviti fiškal, te više sl. vv. ssp., č-hsgd.

GG. Zakleti bilježnici.

Agnesi Vicenco.
Balog Skender.
Banekovič Mirko.
Barabaš Šandor.
Barac Stěpan.
Blagaj Adolfo.
Bastašić Janko.
Čegel Dragutin.
Čeligoj Franjo.
Daubači Doljški Mirko.
Dèrčić Stěpan.
Dolenčić Franjo.
Dutković Augustin.
Fath Alfredo.
Frank Josip.
Fuks Vatroslav.
Gailer Mate.
Gàrloci Ljudevit.
Gergurinčić Augustin.
Gotthardi Adolfo.
Holz Franjo.
Ištvanović Věkoslav.
Nikola Jakob.
Jakopec Isidor.
Janda Ivan.
Keömley Pavao.
Kooči Eduard.
Koporčić Mate.
Kostić Gjuro.
Kovačević Mirko.
Kovačić Eduard.
Kvaternik Eugenio.
Lendvaj Stěpan.
Manzoni Ivan.
Matošić Adolfo.
Medunić Sylvin.
Mikešić Miho.
Mirović Janoš.
Mrazović Matia.
Oršić grof Šišman.
Ottinger Ferdinand.
Partaš Josip.
Paul Josip.
Pavlec Josip.
Peičić Aleksander.
Pereković Franjo.
Perko Poběslav.
Poh Antun.
Protić Dimitria.
Rozgaj Nikola.
Saks Gvido.
Solarić Tomo.
Solariček Franjo.
Spretnjak Franjo.
Stipić Věkoslav.
Supan Dragutin.
Spišić Nikola.
Spišić Viktor.
Striga Alberto.
Šuflai Conrad.
Strnad Guljelmo.
Šviglin Stěpan.
Tabako Antun.
Thaller Nikola.
Thierej Friderik.
Travenić Šandor.
Trexler Viktor.
Tuchich Karlo.
Vardian Janko.
Vežić Vladislav.
Vincianović Skender.
Vrabec Skender.
Visner Kamilo.
Zazanić Janko.
Zoričić Antun.
Zvada. Josip.

Janko Gojšić, službenik.

Ured Arkiva kraljevinah Dalm., Hàrv. i Slavonske.

G. Aurelio Kušević, akivar, z-ob-s-odv. i v. sl. vv. ssp.
— Alberto Štriga, koi gore, pisar.

Pralečnik istih kraljevinah.

G. Aleksa Praunšperger, doktor lěčničtva, i kraljevinah Dalmacie, Hàrvatske i Slavonske praléčnik, više sl. vv. ssp., č-hsgd.

METELWIN Digital LIBRARY

Prizivno měmbeno sudište u Peštu.

Predsědnik. G. Nikola Gosztonyi od Krenča, c. k. dvorski savětnik.

Prisědnici.

G. Ivan Lacković, c. k. savětnik.
— Pavao Asztalos, c. k. savětnik.
— Ignacio Žoldoš, član uč. magj. družtva.
— Juraj Jàry.
— Nikola Derra.
— Mirko Friebeis od Rajke.
— Antun grof Forgáč od Gimeša i Gača, bakarski i rěčki patricij-savětnik, sl. v. zagr. ssp.
— Ivan Nagy, više sl. vv. ssp.
— Stěpan Nagy, više sl. vv. ssp.
— Stěpan Privitzer, slob. um. i mudrolj. doktor.

Knjigovodja sudišta.

G. Ivan Fogarrašsy od Alsó-Viszta, dopisujći član uč. magj. družtva.
— Benjamin Czere-Tóth od Kiss-Jenö-a, izručne knjige-vodja, z-ob s-odv. i sl. v. vespr. ssp.

Odpravnika neima.

G. Ljudevit Ybl, aktuarski pomoćnik, z-ob-s-odv.
— Koloman Novak, pisar, z-ob-s-odv.
— Mirko Bodnar, z-ob-s-odv., praktikant kod zapisnika (protokolla) sudišta.

Stol sudbeni kraljevinah Dalm., Hàrvatske i Slavonske.

Predsědnik. G. Herman Bužan, c. kr. dvorski savětnik, i više sl. vv. ssp., te sl. sudbenog stola kraljevinah Dalmacie, Hàrvatske i Slavonske predsědnik, č-hsg- i zgs-d.

Prisědnici.

G. Gavrilo Špišić od Japre, više sl. vv. ssp.
— Aleksander Dominić, više sl. vv. ssp.
— Antun Marković, više sl. vv. ssp.
— Stěpan Žuvić, više sl. vv. ssp.

Začastni prisědnici.

G. Dionizio grof Sermage od Susěd-grada, sj. lukanskog reda od Ludovika vitez 2. vàrsti, c. k. komornik, i više sl. vv. ssp.
— Eduardo Zdenčaj Zahromićgradski, više sl. vv. ssp., č hsgd.
— Koloman, Bedeković Komorski, više sl. vv. ssp.

Bilježnik.

G. Ivan Nep. Raizner, više sl. vv. ssp., te slob. kr. gradovah, lukah i okruž. Rěke i Bakra patricij-savětnik, č-hsgd.
— Franjo Lučić od Koćah, knjigovodja, sl. v. zagr. ssp.
— Franjo Novak, odvetnik siromakah, str. 157.

Zakleti pisari.

GG. Ladislav Praunšperger, sl. v. zagr. začastni podsudac. — Juraj Čukac, z-ob-s-odv. — Alberto Krajačić od Mirinčića, sl. v. zagr. začast. pod-sudac. Mihailo Benešić, službenik.

Měmbeno sudište pàrve molbe Karlovačke.

Predsědnik. G. Blaž Miroslav Švagel od Bogačeva, c. k. dvorski savětnik, više sl. vv. ssp., č-hsgd.

Prisědnici pravoznanci.

G. Dragutin Maksimilj. Katinelli, slob. kr. gradovah, i okruž. Rěke i Bakra patricij savětnik, i sl. vv. varašd. i požezke ssp.
— Dragutin Klobučarić slob. kr. primorsko-tàrgovačkoga grada, luke i okružja bakarskoga patricij savět., sl. vv. zagr., varašd., križev., srěm., šopron. i torontalske ssp.

Prisědnici tàrgovci.

G. Antun Čop, sl. i kr. gr. karlovca prisěd., i g. Nikola pl. Vranjicánji, sl. vv. zagr. i križ. ssp., č-hsgd.

Naměstni.

G. Henriko Davila, sl. i kr. grada karlovca prisědnik, i g. Mihailo Musulin.

Aktuar.

G. Aleksander Šuljok, z-ob- i měnb.-s-odv., sl. vv. Zagr. i varašd. ssp.
— Henriko Mikšić Alsó-Lukavečki, knjigovodja, z-ob- i měnb.-s-odv., sl. vv. zagr. i varašd. ssp.
— Adolfo Szále, odpravnik, z-ob- i měmb-s-odv., i sl. varm. zagr. ssp.

Pisari. G. Gavrilo Košut, od istoga i Udvard-a; i Dragutin Balogh, z-ob-s-odv.

Pristupnik: Julio Bistjan, z-ob-odv.

Službenik ureda. Ivan Jambrišćak. — *Sluga.* Josip Jakšić.

Literarno okružje Zagrebačko.

Kraljevski vàrhovni ravnitelj. Presvětli, prečastni i velmožni g. Josip Schrot, posvećeni biskup, str 57.

Aktuar. G. Mirko Šuhaj, sveh pravah doktor, kr. vàrhovnog naukah i učionah po zagreb. literarnom okružju ravniteljstva aktuar, z-ob-s- po kraljevini ugarsk. i sjedinjenih pokrajinah odv., te sl. v. križev. i torontalske ssp.

Odpravnik. G. Nikola Melinčević, pisarnice kr. vàrhovnog naukah i učionah ravniteljstva odpravnik, z-ob-s-odv., i sl. v. varašdinske ssp., zgsd-č. i tajnik.

METELWIN Digital LIBRARY

Kr. akademia znanostih zagrebačka.

Kr. pod-ravnitelj. Prečastni g. Izidor Hochreiter, opat, stolne càrk. zagr. kanonik, str. 59.

Propovědnik: G. Stěpan Muzler, svetjenik sl. bisk. zagr., kr. akademie znanostih zagrebačke propovědnik, i nauka věre u fakultetu mudroljubnom j. r. naučitelj, č-hsg-i zgs-d.

Pravni fakultet.

G. Matia Smodek, slob. um., mudroljubja i svega prava doktor, satistike i ug. rudarskog prava j. r. naučitelj. pravn. fakulteta starešina, i narodne akademske knjižnice bibliotekar, z-ob-s-odv. i sl. pravnog sbora kod kr. sveučilišta pešt. sučlan, te sl. vv. zagr. i varašd. ssp., hsg-i upravljajući zgsd-č.

— Antun Molnár, slob. um., mudrolj. i svega prava doktor, gradjanskog i zaglavn. ugars. prava, zatim poslenog stila j. r. naučitelj, pravn. fakult. pod-starešina, z-ob-s-odv. i sl. v. zagr. ssp., č-hsg-i-zgsd.

G. Pavao Muhić, svega prava doktor, političkih znanostih i měnbeno-tàrgovačkog prava ugars. j. r. naučitelj, kr. osrednji cenzor i preglědatelj knjigah, te sl. v. zagr. ssp., zgsd-č. upravljajući.

— Teodor Pauler, slob. um., mudroljubja i svega prava doktor, naravskog i javnog ugars. prava j. r. naučitelj, i konsesah akad. aktuar. sl. pravnog sbora kod kr. svučilista pešt. sučlan, i učenog magj. družtva član dopisujući, te sl. v. zagr. ssp.

Fakultet mudroljubni.

G. Romualdo Josip Kvaternik, slob. um., i mudroljubja doktor, obće, i ug. pragmant. dogodovštine j. r. naučitelj, i mudroljubnog fakulteta pod-starešina, sl. mudrolj. sbora kod kr. sveučilišta pešt. sučlan, slob. kr. i glavnog grada Zagreba začastni gradjanin, te više sl. vv. ssp.

— Josip Mačik, jezika i književnosti magjarskog j. r. naučitelj, z-ob-s-odv. i sl.vv. zagr. i zvolenske ssp.

G. Kajetan Petter, slob. um. i mudroljubja doktor, matematike čiste i upotrěbljene j. r. naučitelj, i sl. vv. zagr. i križ. ssp., č-hsgd.

G. Stěpan Muzler, nauka věre j. r. naučitelj koi gore.

— Věkoslav Babukić, jezika i književnosti slavonsko-hàrvatskoga j. r. naučitelj, z-ob-s-odv., č-hsg-i zgsd.

Stolice: *prirodoslovja, gospodarstva poljskoga i prirodopisa; umo-i znanoslovja i nauka čudorednosti; zatim filologie gàrčke* jesu izpražnjene.

Pedel akademički. G. Franjo Žaver Bublić, ujedno stanja akademičkog čuvar.

Izvan javnog c. k. licea senjskog, kako gori na str. 83., i privatnog biskups. djakovačkog, kako na strani 95, predavaju se nauci mudroslovski i u konventu oo. Franciškanah vukovarskom.

Kr. arcigimnazia zagrebačka.

Kraljevski mestni ravnitelj: G. Juraj Novosel, izluženi pod-arcidjakon, sl. v. zagr. ssp., č-hsgd.

Naučitelji.

G. Petar Klemenić, II. godine humaniteta j. r. naučitelj i arcigimnazie starešina, sl. k. grada zagr., i više sl. vv. ssp.

— Franjo Žav. Ostoić, humaniteta I. godine j. r. naučitelj i arcigimnazie aktuar, z-ob-s-odv. i slob kr. primorsko-tàrgovačkog grada, luke i okružja bakarskog patricij savětnik, više sl. vv., te bakars. satničtva ssp.

G. Baltazar Korbar, gramatičkih učion. starešina, arcigimnazie propovědnik.

— Josip Hèrgešić, gram. učionah podstarešina, i sl. v. varašd. i zagr. ssp., hsg- i upravljajući zgsd-č.

— Ivan Nep. Ružička, druge gram. učione j. r. naučitelj, i sl. v. varašd. ssp.

— Antun Mažuranić, pàrve gram. učione j. r. naučitelj, z-ob-s-odv., sl. v. zagr. ssp., č-hsgd.

— Josip Bielak, jezika i književnosti magjars. j. r. naučitelj, z-ob-s-odv. i sl. v. zagr. ssp.

Kr. gimnazia karlovačka,

reda s. Franje dàržave s. križa primorsko-hèrvatske.

Kr. městni ravnitelj. Otac Josip Manoilo Podvinski, ujedno višjih elementarnih onděšnj. učion. ravnitelj i samostana vikar.

Naučitelji.

Otac Antun Lehpamer,	II. hum.	učione naučitelj.
— Placido Adamić, propovednik gimn. i	I. «	
— Gavrilo Resnik,	IV. gram.	
— Eugenio Kacin,	III. «	
— Gracian Ziegler,	II. «	
— Barnaba Paljuk,	I. «	

METELWIN Digital LIBRARY

G. Mihailo Banji, magj. jezika naučitelj, i gimnasie aktuar, ujedno kr. cenzor i prěgledatelj knjigah, z-ob-s-odv.
Josip Dragovanić, kurator.

Kr. gimnazia osečka,

reda s. Franje, dàržave kapistranske.

Kr. městni ravnitelj. Otac Dominiko Kirhmajer, ujedno kr. cenzor i preglědatelj knjigah, městnog samostana gvardian, i izsl. dàržavni ministar.
Propovednik gimn. Ot. Dominiko Petrović, izsl. tajnik provincie.

N a u č i t e l j i.

Ot. Samoilo Kocian, II. hum.
— Solano Kèrkvarić, I. «
— Ljudevit Lauka, IV. gram.
— Vatroslav Muha, III. «
— Svetimenko Lacković, II. «
— Elia Tomičević, I. «
} učione naučitelj.
Jakov Šehtl, kurator.

Kr. gimnazia požežka.

reda s. Franje. dàržave kapistranske.

Kr. městni ravnitelj. Otac Erasmo Temeček, s. bogosl. i càrkv. prava licenciat, i izsl. lektor bogoslovja, ujedno kr. preglědatelj knjigah, onděšnjeh elem. učionah ravnitelj, i samostana gvardian.

N a u č i t e l j i.

Ot. Hiacinto Bàdy propovědnik gimnazie i II. hum.
— Kazimir Čillag, I. «
G. Nikola Haramina, starešina gramatike i IV. gram.
Ot. Aureliano Binter, III. «
— Silvest. Blagović, II. «
} učione naučitelj.
— Mihoilo Binšek, I. gram. učione naučitelj. ujedno aktuar gimnazie.
— Ivan Bohàth, magj. jez. naučitelj, naměstni.
Matia Karakatić, kurator.

Kr. gimnazia riečka.

Kr. městni ravnitelj. G. Gašpar Kombol. svetjenik sl. biskupie modruš., ujedno gimn. propovědnik, zatim kr. censor i pregledatelj knjigah, slob. kr. primors.-tàrgovačkog grada, luke i kotora riečkog patricij-savětnik, duhovn. senjs. i sl. vv. zagr. i varašd. ssp.

N a u č i t e l j i.

G. Franjo Morasi, svetj. sl. bisk. modruš., hum. I. tečaja j. r., te garčk. jezika izvanredni naučitelj, i aktuar gimnazie.
— Andria Rubeša, svetj. sl bisk. modruš i II. gram. učione naučitelj.
Ot. Adalberto Korbonić, piarista, I. gram. učione naučitelj.
G. Antun Nagy, mag. jezika naučitelj.
Učionah: II. hum;—IV i III gram. naučitelje: neima.
Bartol Lemuth, kurator.

Kr. gimnazia varašdinska.

redu s. Franje, dàržave s. Ladisl. kralja premilostivo pověrena.

Kr. městni ravnitelj. G. Ivan Maurović, str. 61.

N a u č i t e l j i.

G. Antun Rožić, hum. II. tečaja naučitelj, starešina, bibliothekar i aktuar gimnazie, te sl. vv. križ. i varašd. ssp.
Ot. Fortunat Pintarić, hum. I. tečaja naučitelj, ujedno propovědnik gimnazie.
G. Tomo Jelišević, gram. učion. starešina, i sl. v. varašd. ssp.
Ot. Emiko Hergović, III. gram. učion. naučitelj.
— Anzelmo Bolènji, II. « « «
— Cirilo Cèrnogaj, I. « « «
— Kirsologo Nagy, magjars. jezika naučitelj.
Franjo Cèrnogaj, kurator.

Opazka. Katekete u gramatikalnih učionah zastupljuju tak u arcigimnazii, kak u ostalih gimnaziah gg. gramatikalni naučitelji preměnce.

Ured cenzure i preglědateljstva knjigah u literarnom okružju zagr.

Kr. cenzori i preglědatelji knjigah.

U Zagrebu osrědnji. g. dr. Pavao Muhić, 162.
— *Karlovcu.* g. Mihailo Banji; koi gori.
— *Ošèku.* Ot. Dominiko Kirhmajer, koi gori.
U Požegi. Ot. Erasmo Tomeček, str. 163.
— *Rieci.* G. Gašpar Kombol, str. 164.
— *Varašdinu.* G. Ivan Maurović, koi gori.
— *Zemunu.* G. Thoma Ilakovac, privrěmeni.

Kraljevski odgonjena zavod plemićah u Zagrebu.

Regens. G. Josip Clemens, str. 61.
Pod-regens. ni naměstjen.

Nadstojnici kameradah.

G. Šimun Ztuparić str. 77.
— Josip Bučar, str. 77.
G. Antun Fecer, str. 77.
— Josip Kršnjavi, str. 77.

METELWIN Digital LIBRARY

Elementarne učione katoličke

po literarnom okružju zagrebačkom

i to

A) Višje elementarne učione.

U Bakru.

Ravn. g. Skender Tianić, slob. primors.-targov. grada, luke i okružja bakars. sudac rektor občin. i sl. satničkog savěta istog im. izvěstitelj, sl. okruž. Rieke i Bakra patricij-savětnik, te vv. zagr. i varašd. ssp.

Kateketa. g. Matej Zuvicić, str, 87.

Učitelji. gg. Franjo Pintarić, tretje klase, slob. kr. primors.-targov. grada, luke i okružja bakars. papatricij savětnik. — Jerolim Brughetti, 2. klase privrěm. — Josip Marković, 1. kl. privrěm.

U Djakovu.

Ravn. g. Matia Mihaljević, str. 94.

Kat. g. Juraj Malahovski, str. 95.

Učitelji. gg. Antun Lebanović, tretje; Ivan Humel, druge, i Antun Jobst, párve klase

U Karlovcu.

reda s. Franje dárž. primors-hárv.

Ravn. Ot. Josip Manoilo Podvinski, str. 161.

Učitelji, ujedno *Katekete.* OO. Romualdo Šuln, tretje, Roman Testen, druge, Gilberto Graul i Chrysogonus Schliber, párve klase. gg. Antun Supan, risanja; i Otto Hauska muzike učitelj.

Ivan Fuketić, službenik.

Ondě děvojačka.

Ravn. Ot. Jos. Manoilo Podvinski, koi gorě. — *Kateketa.* Ot. Augustin Večerina, samostana gvardian i župe u gradu upravitelj.

Učiteljice. gdične. Katarina Brajković, Ana Hirnačić, i Rosalia Božić. — Judita Ečimović, pomoćnica. — Antun Kriš., službenik.

U Križevcih.

Ravn. g. Dragutin David, str. 72.

Kat Jerolim Fuš.

Učitelji. g Franjo Šegulić, slob. i kr. grada Križev. prisědnik, tretje; g. Franjo Horvat, druge; i g. Andria Uhernik, z-ob-sodv. párve kl.

U Rieci.

Ravn. i kateketa. g. Mihailo Saftić, str. 90, ujedno privremeni preparandah naučitelj.

Učitelji. gg. Lovro Bartallotti i Mirko Jerko, 4. klase; Dragutin Zohar, tretje klase, ujedno opravnik u Rieci obćeg bečkog za udove i sirote penzionalnog zavoda. — Vencesl. Pluharš. 2. i Jakov Zazanić, 1. klase; Antun Nagy, koi gorě, str. 164, magj. jezika; — Ivan Bernt, risanja učitelj; i Adolfo Strošić, risanja bezplat. pomoć.

Ondě děvojačka kod duvnah reda s. Benka.

Ravn. g. Mih. Saftić, koi gorě. — *Ravniteljica unutárnje učione.* Mati Benedikta Apfalter, opatica, — *Kat* g. Ivan Bačić, str. 89.

Učiteljice izvanjske učione. Matere: Maria Waldhardt, Terezia Malsiner i Franja Jakovčić; — *unutárnje*: Mati Maria Kern.

U Rumi.

Ravn. g. Martin Vice, str. 94.

Kat. g. Šišman Emanović, str. 98. — *Učitelji.* gg. Josip Porta, tretje, Otto Konrad od Hetzendorfa, 2. i risanja; Ivan Plank, 1. klase.

U Samoboru.

Privrěmeni ravnitelj. Franjo Cuderman, str. 78. — *Kat.* Josip Kurill.

Učitelji: Josip Herović, *stariji*, tretje, ujedno župe organista; Antun Langer, druge; perve nije naměstjen. Josip Fabianec, kapelan, privremeni městni ujedno děvojačke učione kateketa, — Emilia Gjurenec, učiteljica děvojačka.

U Valpovom.

Ravn. i kat. g. Pavao Gotlibović, predstavnik s Nikole landečkoga u Šipuškom, kotara valpovačkog pod-arcidjakon i puč. učion. kr. nadziratelj, varošice Valpova župnik, te sl. v. věr. ssp. — *Učitelji*: gg. Antun Helvey, tretje; Ferdinando Krause, druge; i Nikola Kindlein, párve klase.

U Varašdinu.

Rav. g. Franjo Rizman, slob, i kr. grada Varašdina sudac, i više sl. vv. ssp., č-hsgd. — *Kat.* Lavosl. Firholcer, str. 41. — *Učitelji.* gg. Jos. Femen, tretje; Luka Marić, druge; Antun Tomaj, párve klase; g. Štěpan Lipold risanja učitelj.

Ondě děvojačka kod duvnah reda s. Ursule.

Ravn. g. Franjo Rizman koi gorě. — *Ravniteljica unutarnje učione.* Gpja. Floriana Karger, predstojnica samostana. — *Kat.* g. Lav. Firholzer, koi gore.

Učiteljice, unutárnje učione. Mati Agneza Gusteg, ujedno pod-ravniteljica; sestre: Vincenca Pisanelli i Aleksandra Bajer. — *Izvanjske učione*: mm. Kajetana Haselvander, Mihoila Karba, Žaveria Braun, Dragutina Brandl, i Stanislava Kušter.

U Zagrebu.

Ravnitelja. neima.

Kateketa. g. Vatrosl. Vèrbanić, privr. rav., str. 66.

Učitelji. GG. Ferdin. Mlinarić, sl. v. zagr. ssp., 3. kl. ujedno preparand. naměstni naučit. — Josip Augustin, sl. v. zagr. ssp., 2 kl., ujedno aktuar konsesah. — Florian Ban, 1. klase. — Josip Lechner, risanja. — Juraj Šojka, muzike učitelj.

Josip Šibitz, kurator.

Brodarska učiona u Rěci.

Ravn. g. Henriko Gerlicy op Gerlice, koi dole kod sl. gubernie rěčke.

Kateketa. Franjo Matejcić.

Učitelji: Jakov Antun Mikoc, i Vinko conte od Domini.

B) Nižje elementarne učione.

(Polag reda kotarah pod-arcidjakonskih po biskupiah zagrebačkoj, modruškoj, djakovarskoj i pečuhskoj, imajući obzir na varmedje, ter u ovih na geografički kotarah ležaj.)

Opazka. Kotarski nadziratelji jesu svigde gg. pod arcidjakoni, rektori većinom gg. župnici, tako katekete većinom gg. kapelani, i gdě oveh neima, sami župnici. Njihova se dakle imena ovdě ponavljati neće, nego slěde (veće strane) samo

*IMENA městah i GG. UČITELJAH *)*

U bisk. zagrebačkoj.

U kot. zagrebačkom

U Zagrebu kr. děvojačka na Varašu: *Ravn.* i *kat.* koji gore kod kr. višje elementarne zagrebačke. — *Učiteljice.* Gospoje. Maria Antonia Kvaternik, i Ana Maihen.

U Zagrebu děvojačka kod sestarah milosàrdnosti. *Rav.* g. Jos. Vračan, str. 61. — *Kat.* g. Pav. Jòža, str. 69. — *Učiteljice.* Sestre: Ivana Krösbacher-i, Karolina Frühbek-

*) Zvězdicom zabilježeni jesu ujedno organiste; a oni sa (b) jesu ujedno i bilježnici občine.

METELWIN Digital LIBRARY

kova, druge; Filipina Elsensohn-i; Romana Egg-ova, pàrve klase; Jerolima Maroder-ova, pomoćnica.

U Zagrebu Izraelska. *Ravn.* neima. *Kat. i ujedno podravnitelj*, g. Mauricio Goldman, rabin i pripovědnik občine. — *Učitelji.* Karlo Safir, i Manoilo Safir.

U Zagrebu na kaptolskoj strani: Marko Grošl, učitelj. — Gdična. Amalia Langer, učiteljica.

Čučerje, Juraj Celinić, *

Stenjevac, Pavao Bača, str. 68. — Ivan Pavić Pomoćnik. *

Vrabče, Stěpan Rogan, župnik, str. 68.

U kotaru Vugrovačkom.

Cerje učitelja neima.

Lupoglav. Josip Celinić, *

Vugrovec. Eduardo Šek, *

U kotaru sisečkom.

Farkašić: učitelja neima.

Selá. Dragutin Kozjak.

Sisek. Franjo Dubrava, *

U kot. odranskom.

Na velikoj Gorici. Rektor. g. Antun Daniel Jozipović, plem. turop. kupštine zemaljski župan, više sl. vv. ssp. — Matia Černovski, učitelj, *

U kot. pokupskom.

Kupčina. Matia Kerpelnik, *

Pokupsko. Juraj Rugany, *

U kot. karlovačkom.

Bosiljevo.

U kot. Jastrebarskom.

Draganić. Antun Pavek, b., č-hsgd — Juraj Tušetić, pomoćnik, *

Jastrebarskom. Stěp. Katkić, *, b.

Petrovina. Juraj Brozović, privrěm.

U kot. okičkom.

Brezovica. Ivan Zacher, naměstnik.

Kupinec. Petar Radenčić, *, b.

Kod s. Trojstva pod Okićem. N. Musia, *

U kot. stubičkom.

Bistra. Učitelja neima.

Pušća. Franjo Viher, pr. — *

U kot. tuheljskom.

Jezero. Josip Gorupić.

Klanjec. Gjuro Gjurašin, pr. —

Tuhelj. Fabian Miljan, *

Vel. Erpenja. Věkoslav Cernogaj, pr. — *

U kot. taborskom.

Desinić. Mihailo Šubila.

Mali Tabor. Mirko Berc. —

Prislin. Mihailo Cerovski.

Sela. Franjo Jurak.

Vinagora. Andria Orel.

U kot. krapinskom.

Komor. Ivan Bauer.

Krapina. *Ravn.* g. Rudolph Speciari. — *Učitelji*: gg. Ivan Moker, i Norberto Ježek, *

Pregrada. Mate Mayer.

Radoboj. Antun Unger.

Ondě kod rudarah. Franjo Ruppnig.

Toplice krapinske Step. Podel, *

Zabok. Marko Frančina, *

Zaćretje. Věkoslav Kišić, *

U kot. belečkom.

Belec. Lovro Hitrec.

Konščina. Antun Lepić.

Lobor neima.

Mače. Josip Jambreković, *

Mihovljan * neima.

Zajeda * neima.

Zlatar. Ladislav Kutnjak.

U kot. bednjačkom.

Bednja. Franjo Kašaj, b.

Cvetlin. neima.

Kamenica. Vèrban Jakopović, b.

Lěpoglava. Stěpan Šutej, *

Višnica. Ferdinand Šütz, *, b. — Dragutin Šütz, naměstnik.

U kot. gornj. varašd.

Ivanec. Juraj Skender, *, b.

Križovlan. Vatroslav Jugović.

Maruševec. Ivan Loborec, *

Petrianec. Marko Slunjski, *, b.

Vinica. Jacob Kollmanić *

Voća. Ivan Belčić, *, b.

U Kot. dolnjem varašd.

Bartolovec, inače Žabnik. Ladislav Jaklić. *

Bela. Šimun Horvat. *, b.

Biskupec. Ivan Gjörgji, *, b.

Kneginec neima.

Obreš, kod s Ilie. Stěpan Čukac, *. b.

Toplica Varašd. Nikola Martinić, *

Varašdin. Učiona Izraelska: *Ravn.* g. Franjo Rizman, koi gorě. — *Kat.* g. Susalem Hiršenštein, rabin. — *Učitelji* Herman Rosenmark i Jos. Singer.

Vidovec.

U Kot. Koprivničkom.

Bregi, kod Koprivnice, Vatroslav Petrić, *

Gjelekovec. Stěpan Dobrovoi, *

Imbrihovec. neima.

Ivanec. Franjo Dermečić, *

Koprivnica. *Kat.* Ot. Vilhelmo Maršić, reda s. Franje. — *Učitelja* druge kl. neima; Ot. Kerubin Škiljan, učitelj pàrve kl.; Ana Krapinec, učiteljica.

Kuzminec. Gàrgur Tišlar., *

Ludbreg. Ambroz Kolaj, *

Martianec, * neima.

Rasina. Leonardo Kolonić.

Suhodol. kod s. Jelizavete, * neima.

U Tàrnju kod s. Jurja. Věkoslav Premzl.

Veliki Bukovec. Stěpan Janković, *

U kot. gjurgjevačkom.

Torčec. Matia Kalčić.

U kot. zelinskom.

Bisag. Josip Vidmar.

Zelina gornja. Franjo Privarić, *

Magjarovo. Mirko Markoci.

U kot. križevačkom.

U Križevcih *djevojačka.* Katarina Telezar, učiteljica; Věkoslava Bratoljić, pomoćnica.

Miholec. Laurenc. Dubrava.

Orehovec. neima.

Vèrbovec. Mihailo Rožić.

U kot. ivaničkom.

Bregi. Lovro Ježek.

Dubravi Franjo Canjek.

Gradec. Josip Kovačić.

U kot. moslavačkom.

Kutina. Josip Šutej.

Ludina. Pavao Valpotić, *

Osěkovo. Konrad Ruppl. *

U kot. pakračkom.

Pakrac. Vilelmo Ulšes, *

U kot. požežkom.

Kaptol. Stěpan Jozipović.

Kula (*Josephsfeld*) Petar Heimb.

Kutjevo. Ivan Janković, *

Mihaljevici slav. Josip Došek.

Pleternica. Pavao Kraljević, *

Požega. *Ravn.* Ot. Erasmo Tomeček, koi gore. — *Učitelji* ujedno *katekete.* Otci Raphael Rodić tretje, Remigio Matković druge, Ciriak Kozarević, perve klase.

Ondě děvojačka: Ot. Erasmo Tomeček, ravn. — g. Franjo Sviranić, str. 62. kat. — Ivan Muljević, učitelj; Franja Muljević, učiteljica.

Sesvete Franjo Kolarić, *

Velika. Josip Ritz, *

Vetovo neima.

U kot. našičkom.

Čagjavica neima, *

Feričanci. Dragutin Ester, *

Našice. Antun Janković, *

Orahovica. Tomo Mim, *

Podgorač. Josip Vuljak, *, b. — Martin Horvat, pomoćnik.

Šaptinovac. Valentin Dendl, *

U kot. věrovitičkom.

Antunovac. Petar Kres, *

Gradina. Antun Iveković, *

Lukač. Gašpar Fuks, *

Orešac. Filip Lukač, *

Sladoevci. Ivan Štumpf, *

Sopje. Adam Bahmann., *

Terezovac. Ivan Bösz, *

Burnašica. Franjo Lehpamer, *

Věrovitica. *Ravn.* Ot. Gašpar Ganster, reda s. Franje. — *Kat.* Ot. Faustino Purgar. — *Učitelji.* Ot. Pavlino Kitić, druge; Adam Dauer, pàrve klase.

Vučin * neima.

U slavnoj biskupii modruškoj.

U kot. vàrbovskom.

Fužina Ivan Bertalanić, *

Merkopalj. Josip Mezoraua, *

Ravnagora. Josip Strišić, b.
Verbovsko. Josip Lalić.

U. kot. brodskom.

Delnice. Herman Koričić, b.

U kot. čabranskom.

Cabar, * neima.
Gerovo. Josip Hern. Švarc, pr.
Prezid. Ivan Juretić, pr.

U kot. bakarskom.

U Bakru *děvojačka*: Ravn. i kat. koji gorě kod višje elem. bakarske. — Gdična Jelisaveta Šantl, učiteljica
Draga. Josip Dobrila, kap.
Kraljevica. Ravnitelj. g. Romualdo Paravić, dr. lečtničtva i ranarst u onděšnjoj kr. bolnici várhovni lěčnik, slob. okružja bakars. patricij savětnik, i začastni gradsko-kotarski lěkar. — Učitelj. g. Martin Šlajmer.
Kostrena, kod s. Barbara. Jakov Randić, kapelan.

U kot. vinodolskom.

Bribir. Stěp. Mihicić, *
Cirkvenica. Tomo Lukanović, *
Novi. Josip Vončina, *
Zagon. Jerolim Franić mladji, učitelj, župnik města.

U sl. bisk. djakov. i srěmskoj.

U kot. djakovačkom.

Dàrnje. Adalberto Knežević, kap.
Gorjan Věnceslav Bif, *
Piškorevci. Filip Kolarić, *
Punitovci. Antun Adamović, kap.
Semelci. Dragutin Muldini, *
Térnava. Franjo Tagliber, kap.
Varoš. Antun Sabolović, župnik.
Vèrbica. Josip Jagodić, kap.

U kot. osečkom.

Almaš. Mihailo Šunk.
Dalja. Antun Pavošević, *
Dàrzanica něm. Ivan Elter.
Kravica. Josip Šhönhof.
Ošek, u tvárdjavi: *Ravn.* g. Josip Kermpotić, slob. i kr. grada oseč. sudac, i sl. vv. věr. i srěm. ssp. č-hsgd.
— *Kat.* Ot. Augustino Werner. *Učitelj.* Stěp. Lehmann, druge; Franjo Oberritter, pàrve klase, i Hugo Conrad od Hetzendorfa, risanja učitelj.
Oseк, dolnji varoš. Stěpan Dugačky, druge kl. učitelj; — Juraj Šimoković, pàrve klase. — Terezia Fišer, učiteljica.
Osèk, gornji varoš: Franjo Hrabal, druge; Věkoslav Fragner, pàrve klase učitelj. — Katarina Hrabal, učiteljica.
Osečki majuri. Josip Štreitenberger, *
Rètfalu. Ivan Šnajder, *
Sarvaš. Florian Mučler, *

U kot. vinkovačkom.

Jarmina. Kilian Baràker, *
Nuštar. Vinko Dragoević, *

U kot. tovarničkom.

Berak. Josip Limpek.
Čakovce. Fidel Šeffer.
Čalma. Henriko Krämer.
Erdöveg. Antun Kail.
Ilač. Franjo Kolarić.
Ilok. Ot. Pavlino Tabaković, kat. i druge, Mate Fabianović, pàrve klase učitelj.
Kukojevci. Jakov Vidaković, *
Lovas. Matia Šmidt, *
Novi Vukovar. Jos. Brandeker, *
Sotin. Adam Leks, *
Stari Jankovci. Antun Lakatoš.
Stari Vukovar. Ot. Gracian Mesároš, kat. i druge; Antun Vorgić, 1. klase učitelj.
Šarengrad. Leonardo Rudman.
Tovarnik. Pavao Kovačević.

U kot. mitrovačkom.

India. Vilelmo Göszl, *
Irig. Ivan Seby, *
Putince. Martin Rosanović.
Ruma. Ana Kreutzmayer, ženskog ručnog děla učiteljica.

U kot. petrovaradinskom.

Kamenica. Josip Kovačević.

U sl. bisk. pečuhskoj i kotaru valpovačkom.

Jozefina: Ravn. i kat. Petar Rogić, župnik petrievački. — Učit. Ivan Šrempf, *
Marjanci: Ravn. i kat. Josip Hajnović, župnik, s. bogosl. dokt. i sl. bogosl. sbora kod c. k. sveučil. beč. sučlan, te sl. vv. srěm. i věrov. ssp. — Učit. Franjo Kovač, *
Petrievci: Ravn. i kat. Petar Rogić, župn. — Učit. Antun Sporner, *
Podgajci: R. i kat. Antun Josipović, župn. i sl. v. věrov. ssp. — Učit. Jakov Hajsler, *
Radikovci: R. i k. Josip Martinković, župn. — Učit. Antun Šmidt, *
Šlivoševci: R. i k. Simun Ivković, župn. i sl. v. věr. ssp. — Učit. Mihoilo Dauenhauer, *
Šokac-Miholac. Ravn. i kat. Josip Bek.
Veliškovec: R. i kat. Antun Valner, župn. — Učit. Petar Cindl.
Viljevo: R. i k. Jos. Balog, župn. — Učit. Antun Koharić, *

Broj Mladezi godine 184⁶/₇ učione elementarne

ovog okružja polazeće.

	Mladen.	Děvojč.
U Bakarskom ravniteljstvu .	147	52
« nadziratelstvu .	169	24
Bendjačkom « . .	109	9
Belačkom « . .	140	96
Brodskom « . .	117	3
Djakovačk. nadziratelj. . .	313	380
Ivanićkom « . . .	118	47
Jastrebarsk. « . . .	37	12
Jurjevačk. « . . .	19	37
Karlovačkom ravnit. . . .	169	165
« nadzir. . . .	28	1
Koprivničkom « . . .	455	312
Krapinskom « . . .	322	110
Križevačkom ravnt. . . .	125	86
« nadzir. . . .	53	19
Mitrovičkom « . . .	187	154
Moslavačkom « . . .	158	10
Našičkom « . . .	132	105
Odranskom « . . .	24	4
Okičkom « . . .	145	72
Osečkom « . . .	863	567
Petrovaradinsk. « . . .	70	41
Pakračkom « . . .	43	25
Požežkom « . . .	282	191
Pokupskom nazir. . . .	44	—
Riečkom « . . .	338	219
Ruminskom ravnit. . . .	180	131
Sisačkom nadzir. . . .	76	19
Taborskom « . . .	125	98
Tovarničkom « . . .	717	457
Tuheljskom « . . .	148	52
Valpovačkom nadzir. . . .	504	499
Varašdinskom ravnit. . . .	547	298
« doljn. nadzir. . . .	153	50
« gornj. « . . .	158	115
Vàrbovečkom « . . .	382	59
Věrovitičkom « . . .	195	138
Vinkovačkom « . . .	64	41
Vinodolskom « . . .	251	1
Vugrovačkom « . . .	53	13
Zagrebačkom ravnit. . . .	701	127
Zagrebačkom nadzir. . . .	105	430
Zelinskom « . . .	37	23

Ukupno: 184⁶/₇. 8994 + 5282 = 14,276.
« 184⁵/₆. 8193 + 4846 = 13,039.

anda leto 184⁶/₇ više 801 + 436 = 1237.

METELWIN Digital LIBRARY

Varmedjska poglavarstva

u kraljevinah

Hàrvatskoj i Slavonii.

U zagrebakoj varmedji:

(*Zauzima prostor od 108.0 □ milah; u kojih živu 198,843 duše*)

Vcliki župan: Presvětli g. Mirko Péči od Péčovske-nove-vesi, c. k. kod preuzv. kr. ug. dvorske komore savětnik, te sl. varm. zagrebačke veliki župan, č-hsgd.

Pod-župani.

G. Josip Žuvić Bribirski, párvi pod-župan, i više sl. vv. ssp.

Drugog pod-župana neima.

G. Stěpan Pavleković, podžupan u prěkokupskom predělu, i više sl. vv. ssp., č-hsgd.

Bilježnici: gg. Mirko Bušić, veliki bilježnik, i ssp. — Ivan Nep. Šrabec, pervi pod-bilježnik i sl. vv. zagr. i varašd. ssp. — Wilhelmo Halper od Sigeta, drugi pod-bilježnik.

Začastni pod-bilježnici: gg. Ferdinando Makanec, zajedno arkivar i upisatelj, te ssp., -čhsg. i zgsd. — Drag. Galljuff, ujedno upisatelj, č-zgsd. — Boltek Jelačić, ssp.—Šišman grof Oršič Slavetički.—Pavao Lentulaj, z-ob-s-odv. i sl. v. varašd. ssp. —Mihailo Kopčanji, z-ob-s-odv. — Augusto Dutković i Adolfo Matošić.

Arkivar i upisatelj: g. Ferdinand Makanec, koi gore; — Dragutin Galljuff, upisatelj, koi gore.

Zakleti pisari: gg. Stěpan Lugarić. — Josip Kendjel, s-ob-s-obv., ujedno zač. priseżnik. — Josip Sviglin. — Pavao Šurina. — Ivan Antolković, z-ob-s-odv. — Ivan karst. Štivalić. —Alberto Jakopović, z-ob-s-odv., zajedno čuvar parnicah, i začastni priseżnik.

Peneznici: gg. Stěpan Koos, glavni peneznik i ssp. —Ignacio Vernić, naměstni glavni- i u kotarih zagr. i pokups. peneznik, te ssp. — Ferd. Puc, u kotarih s.-ivanskom i prěkosavskom peneznik, i sl. vv. križ. i zagr. ssp. — Antun Junković, peneznik u prěkokupskom predělu, č-hsgd.

Računovodje: gg. Toma Mattačić, računovodja, z-ob-s-odv. i sl. v. zagr. ssp., č-hsgd. — Ivan Nep. Štivalić, párvi pod-fiskal, zač. računovodja, i ssp.

Varmedjski sudci.

U zagrebačkom kotaru: gg. Pavao Kereszturv od Szinerszegha, veliki sudac, i više sl. vv. ssp. — Josip Tučić, kotarski sudac. — Ljudevit Mikšić, kotarski sudac. — Janko Terputec, priseżnik, ujedno zač. sudac. — Ivan Nep. Leder, priseżnik.

U s.-ivanskom kotaru. gg. Pavao Krajačić Mirinčićki, vel. sudac, i ssp. — Franjo Saračević, i Franjo Hervačić, kotarski sudci; — Julio Dömöterfy Hogjiski, ujedno zač. sudac, i sl. vv. varašd. i križ. ssp., i Mirko Šandor, sl. v. varašd. ssp., č-hsgd., priseżnici.

U prěkosavskom kotaru. gg. Franjo Pogledić Kurilovečki, vel. sudac, i ssp. — Danilo Farkaš od Nagy-Jóke, kot. sudac. — Josip Černolatec, kot. sudac, i sl. vv. zagr. i varašd. ssp., č-hsgd. — Aloizio Gorup, i Josip Domin Petruševečki, priseżnici.

U pokupskom kotaru. gg. Nikola Puc, vel. sudac, i sl. vv. zagr. i križ. ssp., č-hsgd. — Eduardo Šuljok, kotars. sudac, i ssp. — Adolfo Vernić, kot. sudac, i ssp. —Eugenio Vernić, i Miroslav Modić, priseżnici.

U prěkokupskom kotaru. gg. Šišman Prešern, vel. sudac, i više sl. vv. ssp., č-hsg- i zgsd. — Josip Tomašić, kot. sudac, sl. v. zagr., te plem. Turopolja ssp. — Vilhelmo Hatz, i Ivan Nep. Franciscy, č-hsgd., priseżnici.

U gorskom kotaru. gg. Ljudevit Karolji, vel. sudac, i sl. v. križ. i varašd. ssp., č-hsgd. — Dragutin Domin Petruševečki, kotarski sudac, z-ob-s-odv. i sl. v. zagr. ssp. — Ljudevit Vernić, i David Belošević, priseżnici.

Začastni sudci: gg. Samoilo Praunšperger, zajedno savskoga brodarenja nadzornik i sl. v. varašd. ssp. — Ladislav Praunšperger, str. 160. — Milutin Praunšperger, ujedno ssp. — Adalberto Makanec, z-ob-s-odv. — Mat. Berković. —Eduardo Švabely; zajedno ssp., i zgsd č. —Ljudevit Gabelić, ujedno ssp., — Julio Dömöterfy Hogjiški, koi gore. — Adalberto Krajačić Mirinčićki, str. 160. — Miroslav Andraši. — Dragutin Berković, ujedno ssp., č-hsgd. — Skender Kerčelić. — Janko Terputec, koi gore. — Tomo Matačić, koi gore. — Ivan Spišić Japranski. — Gjuro Hodrej. — Ljudevit Vernić. — David Belošević, i Ivan Nep. Francisci.

Začastni priseżnici: gg. Ladislav Kalaj, sl. v. varašd. ssp. — Luka Špinderk. — Mihailo Dropučić. — Josip Kendjel, koi gore. — Vinko Gàrgur Vrančić. — Alberto Jakopović, koi gore. — Josip Kovačić. — Adolfo Krajačić Mirinčićki. — Vasilia Nikolić. — Milutin Vernić. — Drag. Del-Negro, z-ob-s-odv. — Mate Gailer. — Adolfo Hoić. Pavao Šurina. — Janko Stivalić. — Adolfo Agnesy. — Juraj Ištvanović. — Skender Višak. — Antun Pok, i Pavao Keömley.

Fiskali.

GG. Adalberto Jelačić buzinski, veliki fiškal, i ssp. — Ivan Nep. Štivalić, koi gore, párvi pod-fiškal. — Hugo Terstenjak, drugi podfiškal.

Začastni podfiškali: gg. Franjo Kristianović, sl. vv. zagr. i varašd. začastni pod-fiskal, i ssp., te više sl. gospoštinah redoviti fiškal, č-hsgd. — Vinko Borovjak. — Antun Lovrenčić. — Ivan Nep. Dolovčak, č-zgsd. — Antun Margetić. — Ant. Sučić, č-hsgd. — Jos. Basarović. — Ant. Rubido, više sl. vv. ssp., č-hsg- i zgd. — Juraj Franc, zajedno ssp., č-hsgd. —Jos. Kuković, sl. vv. zagr. i varašd. ssp. —David Mirović. — Antun Stauduar. — Josip Čubeković. — Marko Tuškan. — Maksimil Vernić. — Aloizio Šveicer. — Eduardo Verbančić. — Dragutin Domjanić, sl. v. križ. ssp. — Matia Jakopović. — Petar Szegyibaky. — Skender Spišić.

— Maksimil Prica. — Stěpan Marković. — Antun Krieger. — Franjo Ferić. — Antun Maihen. — Karlo Diković. — Mavro Pottak. — Matia König, i Mihailo Gavrančić.

Zemljoměr varmedje i savskog brodarstva.

G. Stěpan Farkaš, redovni zemljoměr, č-hsgd. — g. Ignacio Egersdorfer, začast. varm. zemljoměr.

Karolinske ceste ravnitelja neima.

Nadzornici savskoga brodarstva: g. Samoilo Praunšperger, koi gore. — g. Aloizio Lukinac, savskog brodarstva nadzornik, više sl. vv. ssp., z-ob-s-odv. i slob. kr. grada Zagreba prisěd. i začastni podfiškal.

Računovodja kupskoga brodarstva: g. Antun Defranceschi, str. 154.

Pověrenici prěselice i sigurnosti.

GG. Antun Klinčić, z-ob-s-odv., osrědnji, ujedno varmedjski dvornik. — u s.-ivanskom, neima. — Juraj Ištvanović, u prěkosavskom. — Josip Sladović, u pokupskom. — Adam Horvatić, u prěkokupskom. — Juraj Petrović u gorskom kotaru. — Matia Balog, pověrenik prěselice na postaji dugoselskoj. — Stěpan Kovač, pověrenik prěselice na postaji banijskoj.

Varmedjski lěčnici.

G. Aleks Vancaš, doktor lěčničtva i měštar očarstva, sl. v. zagr. vărhovni redovni lěčnik, te ove i sl. v. varašd. ssp., č-hsg- i zgsd. — u Zagrebu.

— Josip Fabek, lěčn. i ranarstva doktor, sl. vv. zagr. i varašd. ssp., te párveše redovni, a slob. kr. grada Karlovca zač. lěčnik, č-hsg- i zgsd., u Karlovcu.

Začastni lěčnici: gg. Franjo Folnegović, lěčn. dr., sl. vv. zagr. i varašd. ssp., te c. k. družtva lěčn. bečk. član. dopisujući. — Skender Mraović, lěčn. dr., zajedno slob. kr. grada Zagr. redovni lěčnik, i sl. vv. zagr. varašd. i križ. ssp., slob. kr. primorsko-tărgovačkog grada, luke i okružja bakarskog patricij savětnik. — Petar Rinaldi, ujedno ssp. i č-hsgd. — Ignacio Domin Petruševečki, dr. lěčničtva, zajedno kr. grada Zagreba zač. lěčnik i sl. vv. zagr. i srěm. ssp. — Josip Krieger, lěčn. dr., zajedno slob. kr. grada Zagr, zač. lěčnik. sl. lěčn. sbora kod kr. sveučilišta pešt. sučlan, te sl. vv. zagr. i varašd. ssp., č-hsg- i fvd-d. — Nikola Ivančevič dr. lěčn., ujedno slob. kr. grada Karlovca redov. lěčnik. — Antun Jakovcić, lěčn. dr. — Augusto Dragutin Laslavić, dr. lěčn., zajedno slob. kr. grada Zagr. zač. lěčnik., ssp. — Šišman Koppel, lěčn. dokt., ssp. — Josip Oberstar, lěčn dr. ssp. — Ljudevit Straibig, lěčn. dr.

Ranarnici varmedjski: gg. Ivan Nep. Travniček, osrědnji u zagrebačkom-; Ivan Nep. Ajhmajer, u stubičkom-; Franjo Mikšić, u s.-ivanskom-; Josip Plauer, u dugoselskom-; Ivan Smidt u sisečkom-; Drag. Maksim. Vaizer, sl. v. zagr. ssp., u turop.-; Jos. Horvat, u jasterbarskom-; Vatroslav Biščan, u samoborskom-; Ivan Haas, č-hsgd., u ozaljskom-; Antun Krišekar, u bosiljevačkom-; Matia Häring, u vèrbovskom-; Vatroslav Petrović, u brodskom-; Juraj Bèrcković, u čabarskom kot.

Začastni ranarnci: gg. Silverio Prem, zajedno slob. kr. grada Zagr. pravi ranarnik. — Franjo Kladnik. — Ferdin. Hadvig. — Franjo Frölih. — Antun Libl. — Adolfo Giustini. — Ivan Šecki. — Antun Tičar. — Josip Vidic. Augusto Heinzman-Frasanelli vitez Hakbailski, ranarstva, primaljstva i očiuh-lěkarstva meštar, sl. v. zagr. ssp. — Mihail Vidic. — Petar Smole. — Ivan Hartman. — Mihailo Veiss. — Valentin Lenar, ujedno slob. i kr. grada Zagr. zač. ranarnik. — Franjo Čurum.

Konjušnicah nadzornici i živinskog lěčiteljstva meštri. gg. Martin Lang, č-hsgd. ozbiljni; — Josip Virt i Toma Laurinšek, začastni.

Primalje (Babice). Katarina Rupčić, u Zagrebu. Ana Fabac, u Karlovcu. — *Prěkobrojne primalje.* Maria Šurius; Ana Župnik, Kristina Benčić. Ana Jaugcer, Ana Šop, Franja Švajgert i Apolonia Moderčin.

Svilarstvo.

Pod-nadzornik dudah. g. Mirko Gjurkovečki. — *Nastojnici dudah.* Juraj Domitrek, u zagrebačkom-; Josip Rustić, u prěkosavskom-; g. Josip Sakač od Kapolne i Vojnovca, u pokups. i prěkokupskom kotaru.

Kapral. Marko Dembić.

GG. prisědnici sudbenoga stola.

Iz duhovnog stališa.

Rajačić Josip, părvost., st. 59.
Ožegović Mirko, Barlaševečki, bisk. str. 55.
Kuković Josip, bisk., str. 56.
Smičiklas Gavrilo, bisk., str. 55.
Schrott Josip, bisk.
Joannović Eug., bisk.
Birling Ivan, bisk.
Krizmanić Ivan, opat.

Kanonici zagr.: Horvat Josip Szent-Péterski, Tuskan Franjo, Mihić Mihailo, Vakanović Antun, Hochreiter Izidor, Vahtarić Ivan, Vuković Mate

Kanonici zagrebački: Šóth Josip, Vukasović Antun, Klemen Mihailo, Kralj Ivan kárst., Pendelin Mirko, Ročić Vatroslav. Mravinec Adam, Pavčec Martin, Beloberg Matia, Šuflaj Franjo, Draganac Ivan, Vračan Josip, Clemens Josip, Ledinski Stěpan, Šatvar Petar, Mojzes Stěpan,

Pogledić Štěpan, predst.
Krajnčević Josip, kanon. začes.

Benak Věkoslav, kanon. začes.
Kasun Matia, « «
Dorić Mate, kanon. modruš.
Mariašević Adalb. kan. «
Goleš Janko, kanon. križ.
Lauš Ivan, predstavnik.
Ilić Sebastian, arhimandr.
Christianović Věkoslav, pod-arcidjakon.
Stoös Pavao, pod-arcidjakon.
Maraković Petar, pod-arcidjakon.
Budić Věkoslav, pod-arcidjak.
Car Nikola; pod-arcidjakon.
Kombol Gašpar.
Novosel Juraj, ravnitelj arcigimn. zagr., č-hgd.

podarcidjakoni: Kvaternik Juraj, Kobetić Josip. Mučnjak Franjo,

Brovet Stěpan, pod-arcidjakon.
Predoević Janko, pod-arcidjakon.
Kaliman Pavao, izsl. župnik.
Alagović Antun, skalički župnik.
Havaić Stěpan, Kargačin Josip, Jambrečak Jakov, } župnici.
Tkalec Andria, Juratović Josip. } prebend. st. cárk. zagr.
Mačečević Franjo, Cuderman Franjo, Sačić Josip, Matošić Lavosl. Mavretić Josip, Matković Stěpan, Cèrnkovič Lavoslav, Diaković Josip, župn. } župnici.
Parac Jos., merkop.
Mihalinčić Stěp., s. Iv. Kršnjavi Ant., s. Mart. Pavlešić Ivan, Dubov. Péčy Mart., Vugrov. Lovinčić Franjo, Novogr. Celinič Luka, Cerski. Glasić Franjo, Bistranski. Marković Ivan, Tuheljski. Krainčić Pavao, Selski. Horvat Adolfo, Oborov. Pernar Stěp., Žakanjs. } župnici.
Diaković Ivan, Pod-arcidjakon.
Justin Ivan, Morav. Stiglić Vinko, Pleški. Bačić Ivan, izsluženi. Zorić Martin, velešev. Rusak Marko, čički. Štivalić Kazim, pribički. Janušić Petar, humski. Špišić Ferd., bedeničku. Dominić Matia, jezerski. Galović Ivan, hrašćins. Koos Jakov gorički. } župnici.

Iz velikaškog stališa.

Keglević Buzinski grof Toma.
Drašković Trakoštjanski grof Juraj starji.
Drašković Trakoštjanski gr. Janko. sj. reda s. Stěp. kralja ap. vitez i c. k. komornik, narodne čitaonice zagr. predsědnik i više sl. vv. ssp., č-hsg- i zgsd.
Séčen Temerinski gr. Nik., str. 144.
Bedeković Komorski bar. Ljud., s. 143
Zdenčaj Zahromić-gradski Nikola, str. 153.
Erdödy gr. Ivan Nep., str. 145.
Portner bar. Antun, sl. gubernie réčke ravnajući zemljoměr.
Festetić Tonalski grof Dragutin. c. k. komornik.
Kulmer baron Franjo. str. 145.
Oršić Slavetički g. Vilhelmo, više sl. v. ssp., č-hsgd.
Sermage Susedgradski gr. Dionizio, str. 159.
Sermage Susedgradski gr. Dragutin Ivan Petar, nj. c. k. a. Velič. komornik i kod c. k. obće dvorske blagajne dvorski, te kr. ug. savětnik, sjajnog reda papins. s. Gargura vitez, i više sl. vv. ssp., č-zgsd.
Drašković Trakoštjanski gr. Franjo.
Drašković Trakoštjanski gr. Dragutin, više sl. vv. ssp., č-zgsd.
Drašković Trakoštjanski gr. Juraj mladji, c. k. pukovnik, č. hsgd.
Badenfeld baron Dragutin.
Burić bar. Ivan kàrst., c. k. general-major.
Erdödy od Monyorókeréka grof Juraj starji, c. k. pravi tajni savětnik, itd.
Vécsei bar. Nikola.
Kiš Nemeškérski Pavao, gubernator riečki, kak dolě.
Gyulay od Maroš-Németha i Nádaške grof Franjo, c. k. komornik, general F. M. L. i vlastnik puka br. 57.
Rudić Almaški Josip, str. 141.
Frimond knez od Antrodoka, Adalberto.
Pejačević Věrovitički gr. Vladislav starji, izsl. prisědn. uzviš. banskog stola, više sl. vv. ssp. č-hsgd.
Séčen Temerinski gr. Ant. str. 144.
Pálffy od Erdöda gr. Konstantin, věkoviti u Cárvenom-kamenu, kr. bretisl. grada nasledni satnik i varmedje istog iměna věkoviti župan.
Pejačević Věrovitički gr. Ivan Nep., izsl. pod-zupan, više sl. vv. ssp.
Foraj baron Ivan.
Nugent Laval gr. knez rimski, više sj. redovah velekàrstnik, kommendator i vitez, c. k. komornik, pravi tajni savětnik. FZM. i vlastnik puka pěš. br. 30, te po Ilirii, unutárnjoj Austrii, i Tirolskoj vàrhovni vojnički zapovědnik, č-hsg-i zgsd.
Nugent Alberto gr., knez rimski, č-hsgd.
Nugent Gilberto gr., knez-rimski, č-hsg- i zgsd.
Vojkffy od Vojkovića gr. Šišman, č-hsgd.
Majlath Székheljski Juraj stariji, str. 139.
MajlathSzékheljsk gr. Ant. str. 139.
Pálffy gr. Ferd. Leop.
Szögyényi od Magyar-Szögyénja Làdislav, str. 145.
Aczél od Boroš-Jenö-a Ant. str. 144.
Forgáč od Ghimeša i Gača gr. Antun, str. 159.
Sermage Susedgradski g. Otto, s. 157.
Erdödy od Monyorökeréka gr. Ant. č-hsgd.
Erdödy od Monyorökeréka gr. Aleksander, č hsgd.
Rauch baron Levin.
Rauch baron Juraj.
Aponyi od Aponja gr. Juraj, s. 145.
Pejačević Věrovitički gr. Pet., s. 143.
Pejačević gr. Ladisl. mladji.
Kulmer baron Miroslav, c. k. komornik i satnik.
Teleki gr. Samoilo.
Batjan gr. Ljudevit.
Radaj gr. Gedeon.
Teleki gr. Ladisl.
Batjan gr. Kazimir.
Balbi baron Dominiko, c. k. satnik
Kusland baron Dragutin.
Drašković gr. Theod. Trakoštjanski.
Pongracz gr. Rudolfo od starog grada i s. Mikule, c. k. komornik vitez zlatne ostruge.
Zornberg baron Leonard od Galvitz-a.
Corberon Ivan Dragutin Edgar Bourrée zlatni konjanik, sl. baron i grof, gospodar od Januševca, doktor pravah i mudroljubja, sučlan više sveučilištah i učenih družtvah, vitez maltezkoga, kr. hanoveransko - guelfskoga, kr. franceske lilie redovah i t d., č-hsgd.

Iz stališa plemićah.

Marković Cernički Andria, str. 116.
Jelačić Buzinski Stěp., str. 116.
Bužan Nikola, c. k. komornik, i kod českog pokrainskog pl. veća savětnik.
Miksić Alšó-Lukavečki Nik., s. 157.
Kukuljević Sakcinski Ant., str. 157.
Bužan Hermano, str. 159.
Labaš Ivan Nep., sl. v. varašd. izsl. vel. sudac, i ssp.
Žuvić Bribirski Josip, koi gore.
Domin Petruševečki Mirko, svega prava doktor, izsluženi akademie zagr. starešina i pravah naučitelj.
Farkaš od Nagy-Joke Nikola, više sl. vv. ssp., č-hsgd.
Šiprak Josip, str. 112.
Spišić od Japre Gavrilo, str. 159.
Dominić Aleksander. str. 159.
Tomić od Treščena Petar, fiškal i više sl. vv. ssp.
Salopek Ivan, izsl. pod-župan, dvoranin i savětnik, te više sl. vv. ssp.
Marković Antun, str. 159.
Inkey Palinski Mirko, str. 141.
Dušek Franjo, str. 110.
Horvat od s. Petra, Toma Zeno, više sl. vv. ssp., te varašdinski naměstni glavni peneznik.
Mariašević Bartol, izsl. primors. - komorski pověrenik.
Nagy Antun, izsl. osrednji kr. cenzor i preglědatelj knjigah.
dr. Jelačić Buzinski Ljudevit, viš sl. vv. ssp.
Zelenka Ljudevit, str. 154.
Platak Josip, str. 150.
Sterbecky Mihailo, str. 151.
Ferić od Hudogbitka Tadia, preč. kaptola zagr. dvorni sudac i više sl. vv. ssp., zgs- i upraviteljni č-hsgd.
Kuković Janko, str. 157.
Jurjević Tuolski Josip, svega prava doktor, i izsl. kod sveuč. pešt.

METELWIN Digital LIBRARY

naučitelj, c. k. savětnik, te više sl. vv. ssp., z-ob-s-odv., č-zgsd.
Vrančić Valentin, sl. vv. zagr. i požež. ssp., i izsl. pèrveše glavni peneznik, č-hsgd.
Švajcer Mihailo.
Udvardy Stěpan, sl. biskupie zagr. dobarah nadstojnik, i više sl. vv. ssp., č-hsg- i zgsd.
Čunčić Stěpan, izsl. vel. sudac.
Ghyczy Nikola, str. 151.
Zengevall Franjo Žav., sl. biskupie zagr. dvorni sudac, i više sl. vv. ssp., č-hsg- i zgsd.
Bujanović Stěpan, kod kr. měnb. tàrgovačk. rěčkoga pàrve molbe sudišt àkt. u Bakru, i više sl. vv. ssp.
Briglević Kurilovečki Josip, više sl. vv. ssp., č-hsg- i zgs-d.
Rietl Josip izsl. kr. varhovni tridesetnik, slob. kr. grada, luke i okružja bakars. patricij-savětnik, č-hsgd.
Blažeković Skender, izsl. veliki sudac, i više sl. vv. ssp., č-hsgd.
Zerpak Eduardo, fiškal, i sl. vv. zagr. i varašd. ssp.
Jelačić Buzinski Karlo, izsl. c. kr. poručik, više sl. vv. ssp.
Gregurić Juraj, kod uzv. c. k. sjed. dvorske komore perovodja, sl. vv. križ. i zagr. ssp.
Lentulay Benko, str. 157.
Paravič Čabarski Polikarpo, c. k. dvoranin, i sl. vv. zagr. i varašd. ssp., č-hsgd.
Bedeković Janko, slob. kr. i glavnog grada Zagr. vel. bilježnik, z-ob-s-odv. i više sl. vv. ssp.
Kiž Šaulovečki Ivan, sl. vv. zagr. i varašd. ssp.
Tucič Ignacio.
Modić od Velike-Mlake i Kurilovca Alberto, sl. v. varašd. izsl., a plem. turovog polja naměst. ujedno gorskog kotara pod-župan i više vv. ssp., č-hsgd.
Mayer Josip, c. k. savětnik po okružju riečkom kr. trides. i sol. nadziratelj, slob. kotarah rieč. i varašd. varm. ssp., č-fvd-d.
Radičević Maksimiljan, sl. vv. zagr. i varašd. ssp., te hsgd-upravitelj. č.
Halper od Sigeta Nikola, sl. vv. zagr. i varašd. ssp., ter ove veliki sudac.
Zidarić Sudovački Ivan kàrst., c. k. savětnik, i više sl. vv. ssp. te križevačke pàrvi pod-župan, č-hsgd.
Čegel Lapučki Ivan, više sl. vv. ssp. te varašd. drugi pod-župan.
Kučtić Antun, fiškal.
Čačković od Vèrhovine Franjo Žav., izsl. vel. sudac, više sl. vv. ssp. hsg- te zgsd-č. i reprezentant.
Jelačić Buzinski Alberto.
Ebner Ladisl., slob. kr. grada varašd. senator, i više sl. vv. ssp.
Rizman Franjo, str. 167.
Sinković Ljudevit Antun, sl. kr. i glav. grada Zagr. vel. fiškal, više sl. vv. ssp., č-hsgd.
Briglević Kurilovečki Janko, više sl. gospošt. i izsl. sl. v. zagr. vel. fiškal, te više sl. vv. ssp., č-hsgd.
Cèrnković Doljski Nikola, str. 150.
Pošavec Šisman, str. 151.
Kukuljević Sakcinski Ivan Franjo, sl. bakars satničkog savěta izvěstitelj, i slob. primors. tàrgov. grada, luke i okružja istoga im. satnički sudac rektor, te polit. gospodars. magistrata predsědnik, z-ob-s-odv., sl. okružjah Rieke i Bakra patricij savětnik, i vv. zagr. i varašdin. ssp.
Klobučarić Dragutin, str. 159.
Šuflaj Antun, slob. um. i mudrolj. doktor, izsl. kod akad. zagr. prirodoslovja naučitelj, hsgd. upravljajući č.
Pavleković Štěpan, k. g.
Lučić Franjo, str. 160.
Berger Ljudevit. str. 154.
Fésüs Juraj, kr. ravniteljni fiškal, i više sl. vv. ssp.
Švagel od Bogačeva Blaž Miroslav, str. 159.
Štivalić Mihailo, fiškal.
Keresztury Pavao, k. g.
Raizner Ivan nep., str. 160.
Bunjevac Josip, više sl. vv. ssp. te zagr. izsl. pod-župan, č-hsgd.
Jelačić Buzinski Adalberto, koi gore.
Šandor Djalski Ivan Nep., više sl. vv. ssp., č-hsgd.
Zdenčaj Zahromičgradski Eduardo, str. 159.
Makanec Ferdinando, str. 174.
Pisačić Hišanovečki Miroslav, više sl. vv. ssp. te varašdinske vel. bilježnik, č-hsgd.
Špišić od Japre Dragutin, sl. pl. turop. skupštine šatnik i peneznik, te vv. zagr. i varašd. ssp.
Gregorić Dragutin, izsl. aktuar kr vàrh. naukah i učion. ravniteljstva, sl. vv. zagr. i varašd. ssp., č-hsgd.
Bornemisa-Štolniković Mikulički Juraj, sl. vv. varašd. i zagr. ssp. te ove izsl. prisežnik, č-hsgd.
Andrášy Josip, str. 141.
Sluha Mirko, kr. savětnik i vàrh. nadvornički sudac Jazigah i Kumanah.
Pomper Stěpan fiškal.
Mihalović Vatroslav, više sl. vv. ssp. te věrov. vel. sudac.
Kozić Jerebički Ivan, fiškal, više sl. vv. ssp.
Novak Franjo, str. 157.
Juratović Juraj, slob. kr. grada Požege vel. fiškal, i više sl. vv. ssp.
Praunšperger Budimir, više sl. vv. ssp. te zagr. izsl. vel. sudac, č-hsgd.
Jelačić Buzinski Eduardo, nj. c. k. ap. Veličanstva komornik, svega prava doktor, više sl. vv. ssp. te zagr. izsl. pod-župan, č-hsg- i zgsd.
Praunšperger Aleksander, sl. vv. zagr. i varašd. ssp.
Šuljok Aleksander, str. 160.
Čačković od Vèrhovine Josip, sl. vv. križ. i zagr. ssp., č-hsg i zgsd.
Očić Petar, više sl. gospošt. fiškal i više sl. vv. ss. te slob. i k. grada zagreba p. č-hsgd.
dr. Rinaldi Petar, str. 135.
dr. Krieger Josip, str. 135.
Šrabec Věkoslav, slob. kr. grada Zagr. satnik, i sl. vv. zagr. i varašd. ssp., č-hsgd.
Vernić Ignacio, koi gore.
Ožegović Barlabaševečki Metello str. 148.
dr. Császár Kolgyárski Franjo, str. 156.
dr. Folnegović Franjo, koi gore.
Haulik Mirko, prabiskups. osrědnje pěneznice kontrollor, i graditeljni nadzornik, više sl. vv. ssp.
Milčić Marko, slob. kr. grada Karlovca senator i sl. vv. zagr. i varašd. ssp., č-hsgd.
Puc Nikola, str. 175.
Nagy Vàšàrheljski Ljudevit, str. 145.
Zdenčaj Zahromić-gradski Skender, više sl. vv. ssp. te križevačke izsl. pod-župan, č-hsgd.
Adamović Antun.
Zobl Alberto.
Matašovski Andria, kod uzv. kr. ug. dvorske pečatnice perov. praktikant, više sl. vv. ssp.
dr. Pauler Teodor, str. 162.
Degoricia Gàrgur, izsl. humaniteta naučitelj i kr. arcigimnazie zagr. starešina, z-ob-s-odv. i više sl. vv. ssp.
dr. Vancaš Aleksa, str. 176.
dr. Praunšperger Aleksa, str. 158.
Koritić Mrazovečki Dragutin, više sl. vv. ssp. te križev. drugi pod-župan, č-hsgd.
Gruden Franjo, kr. tridesetnik.
Zerpak Aleksander, više sl. vv. ssp. i grofa Franje Gjulaja tajnik.
Bubanović Vasilje, kr. komorski fiškal, i više sl. vv. ssp., č-hsgd.
Lukinac Ant. fiškal, i više sl. vv. ssp.
Halbritter Josip, rudars. savětnik, i vàrh. šumski nadzornik.
Köröskényi Stěp., više sl. vv. ssp., hsgd-č.
Žombor Franjo.
Vuščić Josip, slob. um. i mudrolj. doktor, slob. kr. grada križev. vel. fiškal, z-ob-s-odv. te više sl. vv. ssp., č-hsgd.
Kunić Juraj, slob. kr. grada Koprivnice sudac, sl. vv. zagr. i križ. ssp., č-hsgd.
Minelli Antun, grada Rieke sudac.
Sgardelli Aloizio, riečke luke satnik, i vlastnik vekše zlatne gradjanske kolajne.
Tianić Skender, str. 165.

Marković Eduardo, izsl. konjan. satnik.
Marković Cernički Gustav, više sl. vv. ssp. te požež. izsl. veliki bilježnik.
dr. Muhić Pavao, str. 162.
dr. Molnar Antun, str. 161.
Klemenić Petar, str. 161.
Klarić Šimun, gubernialni pověrenik primorsko-komorskih dobarah, slob. okružj. Rěke i Bakra patricij-savětnik, više sl. vv. te bakars. satničtva ssp.
dr. Gaj Ljud., slob. um. i mudroljubja doktor, učrednik i izdatelj c. k. povlastj. narodnih novinah, i vlastnik c. k. povlastj. narodne tiskarne, te više sl. vv. ssp. č-hsg- i zgsd.
Salopek Ljudevit, više sl. vv. ssp. te věrov. drugi pod-župan.
Kušević Aurelio, str. 117.
Frigan Věkoslav, više sl. gospošt. fiškal i više vv. ssp.
Mol Franjo, fiškal i više sl. vv. ssp.
dr. Mraović Skender, koi gore.
Mačik Rajmundo, č-hsgd., str. 153
Albely Antun Ferdin., slob. um. mudrolj. i svega prava doktor i kod kr. akad. brětisl. naravskog. te javnog ug. prava j. r. naučitelj, z-ob-s-odv., sl. Stolice pred. plem. od Beča, i zagr. ssp.
Daruváry Franjo, kr. ravnitelni fiškal i više sl. vv. ssp.
Krašković Dragutin, fiškal.
Peičić Ignacio, više sl. vv. ssp., te požež. drugi pod-župan.
Delimanić Franjo Žav., više sl. vv. ssp. te věrov. vel. sudac.
Čeh Eduardo, sl. vv. bač. i srěm. ssp. te ove drugi podžupan.
Seth Franjo, perovodja kod uzv. komore carske.
Katinelli Karlo Maks. str. 159.
Gašpáry Ivan, slob. kr. grada križev. sudac, i više sl. vv. ssp.
Jozipović Antun Danilo, str. 168.
Špun Miroslav, sl. vv. zagr. i požež. ssp. te ove kotarski sudac.
Melcer Kelemeški Stěp. str. 157.
Bolček Ivan, str. 146.
Grubiczy Ladislav, de Familia Dragonum.
Bedeković Komorski Kolom. s. 159.
Janković Daruvarski Izidor, kr. komornik.
Praunšperger Milutin, koi gore.
Dušek Ignacio, vàrh. pokrajin. pověrenik u temeš. okružju, i sl. vv. zagr. i varašd. ssp.
Štauduar Franjo Seraf., urednik i izdatelj c. kr. povlastj. polit. zagreb. němačk. novinah, izsl. c. k. vojn. pisar, hsg.-i upravljajući zgd-č., sl. vv. zagr. i varašd. ssp.
Zadory od Zadora Leopoldo c. k. satnik, slob. kr. i glav. grada Zagreba zač. gradjanin.
Vauthier od Rochefort-a Leop. str. 153.
Štivalić Ivan nep., koi gore.
Wöber Antun, c. kr. FML.
Šimunić plem. Baltazar, sj. reda s. Ane 2. vàrsti vitez, c. kr. general-major i brigader u Beču, zgsd.
Rastić Danilo, Nj. c. kr. ap. Veličanstva narodnog petrovaradinkog puka br. 9 pukovnik, sl. vv. zagr., varašd., križev. i srěm. ssp.
Moulholand pl. Petar, c. k. general-major i brigader, č-zgsd.
Braunhofer, pl. od Braunhofa; sj. r. sicil. vojn. s. Jurja vitez, i c. kr. pukovnik.
Těrstenjak od Šhlehenberg-a Antun izsl. c. kr. pod-pukovnik, sl. vv. zagr. i varašd. ssp.
Jurinić Stěpan, izsl. c. kr. pod-pukovnik, č-hsgd.
Juranić Ferdin., c. k. satnik, č-hsgd.
Begg od Albensburga Franjo, c. k. satnik.
Malinarić pl. od Silbergrund-a Antun, c. k. major i po horv. granici graditeljstva ravnitelj. č-hsgd.
Lechner Josip, st. 153.
Kamauf Ivan, slob. kr. i glavn. grada Zagr. naměstni sudac, z-ob-s-odv. i sl. vv. zag. i varašd. ssp.
Piškorec Maksimiljan, slob. i kr. grada Karlovca sudac. z-ob-s-odv. i sl. vv. zagr. i varašd. ssp. č-hsgd.
Smendrovac Josip, slob. kr. grada Karlovca gradjanski čeonik z-ob- i měnb. s-odv. te više sl. vv. ssp., č-hsg- i zgsd.
Kuković Mirko, više sl. vv. ssp., izsl. ug. dvorski opravnik, č-hsgd.
Janković Daruvarski Julio, više sl. vv. ssp. te požežke pàrvi podžupan.
Erlinger Franjo, sl. v. požež. kotarski sudac, zagr. pako i věrov. ssp.
Farkaš Ljudevit, više sl. vv. ssp., te križevačke vel. sudac, č-hsgd.
dr. Zipser Chr. Andria naučitelj. više sj. redovah vitez, više akad. i uč. družtva sučlan; te više sl. vv. ssp.
dr. Smodek Matia, str. 161
dr. Kvaternik Romualdo Josip, str. 161.
Bogoević Petar, str. 64.
Žerjavić Ferdinando, fiškal, i sl. vv. zagr. i varašd. ssp., č-hsg.- i zgsd.
Vrabec Ivan Ljudevit, gradjanski i po c. k. granici horv. vojničk. odv. sl. vv. zagr. i varašd. ssp. č-hsgd.
Ivančić Alberto, fiškal.
Jakčin Andria, više sl. gospošt. fiškal, i više vv. ssp. č-hsgd.
Kelemen Franjo, str. 63.
Šrabec Ivan nep., str. 174.
Kardoš Mihailo, gospoštinah grofa Batthyán-a nadzornik, č-hsgd.
Pavacić Antun, str. 153.
Mikšić Alsó-Luk. Henr., str. 160.
Pogledić Kurilovečki Franjo, str. 174.
Egersdorfer Jos. sl. kr. grada Varašd. fiškal, i više sl. vv. ssp. č-hsgd.
Bužan Samoilo, više sl. vv. ssp., te varašd. izsl. vel. sudac č-hsgd.
Krajačić Mirinčićki Pav. str. 174.
Kerčelić Innocencio, izsl. kot. sudac.
Suljok Eduardo, str. 175.
Mayer od Klingräff-a Dragutin kr. prus. satnik izv. s., i vitez želez. kàrsta, više uč. i obče koristn. družtvah član, te hsg- vàrh. tajnik.
Rakovec Dragut., z-ob-s-odv. i više sl. vv. ssp., više obće kor. družt. dopisni i hsgd-č., tajnik čuvar, i naměstni blagajnik.
Barabaš Aleksander.
Stajdaher Henriko, slob. kr. i glavnog grada Zagreba temeljne knjige nadstojnik, z-ob- měnb-s-odv., te sl. vv. zagr. i varašd. ssp., č-hsgd.
Polonaj Ignacio, kr. tridesetn. ureda varašd. pomoćnik, sl. vv. zagr. i varašd. ssp., č-hsgd.
Rober Josip, z-ob-s-odv. i sl. biskupie zagr. fiškal, te više sl. vv. ssp.
Šimunčić Skender, više sl. vv. ssp., varašd. drugi podžupan, č-hsgd.
Denkštein Alfonso, c. k. podpukovnik i kod vàrh. vojn. zapovědničtva hàrvats. pobočnik i izvěsti telj, č-hsgd.
Švabelj Eduardo, str. 175.
Gvozdanović Marko, str. 157.
Bunjevàc Ljudevit, izsl. prisežnik, č-hsgd.
Szale Adolfo, str. 160.
Kolarik Stěpan.
Cimiotti Ljudevit Josip.
Knežević Franjo, nadzornik dobarah grofa Nik. Sečna.
Vranjicanji Ambroz mladji, sl. vv. zagr. i varaš. ssp., č-hsg- i zgsd.
Vranjicanji Juraj, c. kr. satnik.
Švajcer Ferdin., slob. kr. grada Karlovca senator, z-ob-s-odv. i sl. vv. zagr. i varašd. ssp.
Vakanović Antun, primors-komorskih dobarah fiškal, i sl. vv. zagr. i varašd. ssp., č-hsg- i zgsd.
Žigrović Franjo Žav., sl. vv. zagr. i križ. ssp., ter ove veliki bilježnik, z-ob-s-odv., č-hsgd.
Vranjicanji Ambroz stariji.
Vranjicani Nikola, str. 159.
Jelačić Buzinski Danilo, izsl. c. kr. satnik sl. vv. zagr. i križ. ssp.
Sabljar Mihailo, c. k. major, č-hsgd.
Sabljar Antun, c. k. satnik.
Racz Franjo, c. k. vojn. pověrenik.

METELWin Digital LIBRARY

Bernardić Antuu, slob. kr. grada Karlovca věćnik, sl. vv. zagr. i varašd. ssp., č-hsgd.
Bunjik Kiš-Hindski Josip, više sl. vv. ssp., te požežke veliki bilježnik, č-hsg.d
Švagel Dragutin, više sl. vv. ssp., te varašd. veliki fiškal, č-hsgd.
Daubačy od Dolja Ivan, str. 146.
Merzljak Eduardo, kr. trides. nadzorničtva ričkog pomoćnik, z-ob-s-odv.
Vranjicanji Šimun, riečki patricij.
Knezić Kajetan, Njih c. k. ap. Velič. sj. r. Leop. cara austriansk. vitez. c. kr. četnik, hsgd-č.
Ostoić Franjo Žav., str. 161.
dr. Fabek Josip, str. 176.
Magdić Matia, kod c. kr. měrn. i graditeljstva računovodja.
Kuković Josip, str. 175.
Gerliczy od Gerlice, Henriko, c. k. savětnik, slob. primorsko-tărgovačk. gradovah i okružjah Rěke i Bakra pod-satnik gradj. i glavni gubernie prisědnik, kr. zavoda za brodarstvo ravnitelj, te sl. vv. zagr. i varašd. ssp.
Žuvić Stěpan, str. 174.
Jelačić Buzinski Rikardo.
Kupinić Franjo, više sl. vv. ssp.
Andriević Ignacio, slob. k. i glavn. grada Zagr. věčnik, z-ob-s-odv. i više sl. vv. ssp.
Karvančić Mirko, slob. kr. i glavn. grada Zagr. věčnik, z-ob-s-odv. i sl. vv. zagr. i varašd. ssp.
Klobučarić Leop., kr. komor. zemljoměr.
Vakanović Nikola, slob. kr. grada Karlovca vel. bilježnik, z-ob-s-odv. i sl. vv. zagr. i varašd. ssp., č-hsgd.
Terputec Ivan nep., sl. skupštine plemićah turop. vel. bilježnik, z-ob-s-odv. i sl. vv. zagr. i varašd. ssp., č-hsgd.
Desput Antun, više sl. vv. ssp.
Obradović Ivan, slob. kr. grada Karlov. satnik, z-ob-s-odv. i sl. vv. zagr. i varašd. ssp., č-hsgd.
Šmidt Franjo, slob. kr. grada Karlovca věčnik, z-ob-s-odv. i sl. vv. zagr. i varašd. ssp.
Bielak Josip, str. 162.
Reiter Josip, kr. tridesetnik u Severinu, č-hsgd.
Savinšek Andria, vlastelin, i sl. vv. zagr. i varašd. ssp., hsgd. upr. č.
Gvozdanović Janko, slob. kr. grada Karlovca vel. fiškal, z-ob- i měnb-s-odv. č-hsgd.
Lipovčić Věkoslav, str. 157.
Bušić Mirko, str. 174.
Leder Josip, kot sudac, č-hsgd.
Zlatarović Roberto, sl. varm. srěmske začastni veliki bilježnik, z-ob- i měnb-s-odv., te više slavn. v. ssp., č-hsg- i zgsd.
Spišić od Japre Franjo, izsl. pârvi podfiškal, sl. vv. križ i zagr. ssp., č-zgsd.
Vidnjević Josip, slob. kr. grada Varašd. blagajnik i peneznik, te više sl. vv. ssp.
Farkaš Šišman, kod kr. gubernie rečke činovnik, i z-ob-s-odv.
Verneda Antun, kod kr. gubernie riečke odpravnik, te začastni, i ujedno predsědnički tajnik, slob. okružja Rieke i Bakra patricij-savětnik, sl. v. zagr. i satničtva bakarskog ssp.
Smaić Bartol, rěčkog měmb. suda prisědnik, slob. okruž. bakars. patricij savětnik, te više sl. vv. i naměstni bakarskoga satn. ssp.
Szegedy Antun, kod kr. gub. riečke začastni perovodja, z-ob-s-odv.
Cèrnković Doljski Josip, str. 153.
Cèrnkovic Doljski Ivan Nep., slob. kr. i glavn. grada Zagreba računovodja, z-ob-s-odv.
Majlath Szekheljski Juraj mladji, str. 142.
Wirkner od Torde Ljud., str. 145.
Derčić Josip, c. kr. savětnik i praléčnik kod uzv. gubernie mletačke.
Tomić od Trešćena Donato, c. kr. pověrenik okružja. u něm. Gradcu.
Pisačić Hižanovečki Juraj, izsl. kot. sudac, i sl. vv. zagr. i križ. ssp.
Vrabčević Stěpan, z-ob-s- i měnb. odv., i sl. vv. zagr. i varašd. ssp. te križ. zač. podfiškal.
Verbanić Josip, slob. kr. i glavnog grada Zagreba věčnik, z-ob-s-odv. te sl. vv. zagr. i varašd. ssp., č-zgsd.
Koritić Mrazovečki Gavrilo, više sl. vv. ssp., te križevačke kot. sudac, č-hsgd.
Uzorinac Jakov, više sl. vv. ssp., te križev. začastni sudac, č-hsgd.
Pottak Mauricio, koi gore.
dr. Petter Kajetan, str. 161.
Uzorinac Stěpan, zemljoměr.
dr. Domin od Petruševca Ignacio, str. 176.
Lukinac Aloizio, str. 176.
Suppini Antun, str. 152.
Lipovčić Antun, Měrilac kod kr. bakars. solare.
Kukuljević Sakcinski Ivan, pověrenik slavnog horvats-dalm.-slavonskoga sabora za izradjivanje zakonika ovih kraljevinah, više sl. vv. ssp., te varašdinske kotarski sudac; č-hsgd.
Zagorac Josip, kr. tridesetnik.
Taušinski Franjo, c. kr. brašnarski računovodja, sl. vv. zagr. i varašd. ssp.
Puc Ferdinando, str. 174.
Černolatec Josip, str. 174.
Bakoš Maksimiljan, str. 150.
Gabelić Ljudevit, str. 175.
Ladanji od Šomoljana Vilhelmo, sl. vv. zagr. i varašd. ssp., te križev. osrědnji prisežnik i začastni sudac, č-hsgd.
Koos Stěpan, glavni blagajnik, str. 174.
Smendrović Ivan, c. k. meštar pošte na Rakovom-potoku.
Horvat Toma, sl. v. želez. ssp.
Berković Dragutin, str. 175.
Franc Juraj, str. 175.
Juriša Mirko, c. k. izsl. upraviteljs. poručik.
Kottur, inače Borisavljević Vasilie, vlastelin.
Špišić Ferdinando, više sl. vv. ssp.
Lentulaj Antun, sl. vv. zagr. i varašd. ssp, te polit. zadušb. fiškal.
Mattačić Toma, str. 174.
Kovačić Aleksander, nad-poručik u c. kr. vojski.
Čubeković Janko, str. 153.
Mačik Josip, str. 161.
Stojanić Nikola, c. k. izsl. nad-poručik.
Mateović Antun, str. 154.
Osiak Stěpan, z-ob-s-odv.
Kristianović Franjo, str. 175.
Farkaš Skender, više sl. vv. ssp., te požež. veliki fiškal.
Krajčović Franjo, više sl. vv. ssp., i srěmske vel. sudac.
Maršo Věkoslav., sl. vv. zagr. i srěm. ssp., te ove vel. fiškal.
Horvat Petar, fiškal, i više sl. vv. ssp., č-hsgd.
Rajaković Pavao, slob. i kr. grada Varašdina vel. fiškal, i sl. vv. zagr. i varašd. ssp.
Janda Josip, z-ob-s-odv. i sl. biskupie križevačke fiškal, slob. i kr. grada Križevca računovodja, te više sl. vv. ssp.
Šincek Franjo, slob. i kr. grada Križevca vel. bilježnik, z-ob-s-odv. i više sl. vv. ssp.
Segerc Martin, slob. i kr. grada Koprivnice većnik, i više sl. vv. ssp., č-hsgd.
Ferenčić Josip, slob. i kr. grada Koprivnice věčnik, z-ob-s-odv. i više sl. vv. ssp.
Martinić Ivan, slob. i kr. grada Požege satnik, i sl. vv. zagr. i požež. ssp.
Žinić Mauricio, z-ob- i měnb.-s odv. te više sl. gospošt. fiškal.
Celebrini Antun, odvětnik.
Zanchi Paskal, z-ob-s-odv.
Pazziazi Mihail, str. 145.
Gjurgjević Todor, vlastelin, više sl. vv. ssp.
Peči od Pečovske-nove-vesi Franjo, sl. v. šaroške vel. sudac, te više sl. vv. ssp.
Peči od Pečovske-nove-vesi Eduardo, c. kr. nad-poručik 2. oklopničkog puka.
Šemšej Vojteh, više sl. vv. ssp.
Pastori Dragutin, sl. v. varašd. vel. sudac.

Ožegović od Barlabaševca Gustav, više sl. vv. ssp.
Jelačić Vladislav, sl. v. varaš. kot. sudac, te ove i varašd. i križev. ssp. č-hsgd.
Kiš Šaulovečki Vladislav, kotarski sudac sl. v. varašd., te ove i varašd. ssp.
Jelačić Kazimir, sl. v. varašd kot. sudac, te ove, i varašd. i križev. ssp., č-hsgd.
Babić Tito, vlastelin, više sl. vv. ssp., č-hsgd.
Celebrini Klemens, kr. rěčke gubernie perovodja.
Kobler Ivan, z-ob-s-odv.
Zengeval Dragutin, sl. v. varašd. drugi pod-bilježnik i više sl. vv. ssp., č-hsgd.
Borovjak Vinko, koi gore.
Sentkiralji Mavro, sl. v. pešt. pàrvi pod-župan.
Njari Pavao, sl. v. pešt. naměst. pod-župan.
Košut Ljudevit
Ilkej Skender
Kendelenji Dragutin
Bernath Juraj
Šanta Stěpan
Fay Juraj
Miškej Mirko
Halas Svetozar
Agoston (Augustin) Jos.
Hajnik Pavao
Karolji Stěpan
Benicki Edmundo
} više sl. vv. ssp.
Hajoš Josip } pod-bilježnici
Janković Juraj }
Egreši Samoilo, veliki fiškal.
Ekštein Rudolfo } vel. sudci.
Silaši Stěpan }
Urbanovski Justin, kot. sudac
Földvari Mihail, prisežnik.
} sl. v. pešťanske.
Plantak Antun, c. kr. satnik.
Spišić Ferd., c. kr. nad-poručik.
Martinković Adalb., izsl. kot. sudac.
Košćec Mihailo, više sl. vv. ssp.
Pallain Matia, c. kr. pošt. kontrolor, slob. kr. grada Zagreba i više sl. vv. ssp.
Šauf Alberto, z-ob-s-odv.
Kolman Petar, kod kraljevske gl. tridesetnice zagr. uredni pisar, i sl. v. zagr. ssp.
Klobučar Juraj, z-ob-s-odv.
Mažuranić Antun, str. 162.
Lopašić Oktavian, sl. i kr. grada Karlovca upisatelj i začastni pod-bilježnik, z-ob-s-odv. te sl. vv. varašd. i zagr. ssp.
Poldrugač Josip, izsl. kot. sudac.
Ferrić Franjo, z-ob-s-odv.
Podbrežnik Mirko, z-ob-s-odv.
Sviličić Albino (Bělan) izsluženi pěneznik.
Sladović Matia.
Skobroth Josip, c. k. nad-poručik.
Sauer Evgenio, c. k. satnik topničtva.
Virtak Dragutin, str. 151.
Kavić Škender, z-ob-s-odv., sl. i k. grada Zagr. pod-bilježnik.
Praunšperger Vilhelmo.
Kos Štěpan, z-ob-s-odv.
Sitkaj Aleksia, z-ob-s- i više sl. gospošt. odvětnik.
Popović Mihailo, z- ob-s-odv., sl. i kr. grada Karlovca zemljišne knjige vodja, sl. vv. zagr. i varašd. ssp., č-hsgd.
Domin Dragutin, koi gore.
Raizner Ljudevit, z-ob-s-odv.
Vernić Maksimilian, z-ob-s-odv.
Poljak Antun, z-ob-s-odv.
Thaller Ignatia, preuzv. kr. ug. komore računovodja.
Culifay Mirko, vlastelin.
Košalko Ivan, kr. ravniteljni fiškal.
Praunšperger Samoilo, koi gore.
Cuculić Tomislav, z-ob-s-odv., sl. i kr. grada Zagr. branitelj gradjanstva i prisědnik, sl. v. zagr. začastni pod-fiškal i sl. vv. zagr. i varašd. ssp.
Švagel Ljudevit, sl. v. križev. pod-bilježnik.
Augustin Josip, str. 167.
Trexler od Lindenau-a Antun, k. glavne tridesetnice zagr. pregledatelj pàrvi, č-hsgd.
Kesterčanek Franjo, kr. tridesetnik.
Kèrpan Josip, Nj. c. k. ap. velič. pukovnik, sj. reda kr. saksonskog za gradjanske zasluge vitez.
Gal Nikola, c. k. pod-pukovnik, ravnitelj měrničtva i bojnoga graditeljstva u kot. karlovačkom.
Salvini Matia, c. kr. fregatte zapovědnik.
Jurić Petrus, c. k. satnik.
Miškić Svetozar, um. c. k. satnik.
Dauša Otto, c. k. poručnik u I. banskom narodnom puku.
Tkalec Stěpan, c. k. poručnik.
Karoly Ljudevit, k. g.
Kenrich Gjuro, gospošt. Vukovar sudac.
Laslović Dragutin, k. g.
Modrović Ivan, vlastelin, više sl. vv. ssp., č-hsgd.
Modić od velike-mlake i Kurilovca Vladislav, izsl. pàrvi pod-bilježnik sl. v. zagr.
Diković Danilo, z-ob-s-odv.
Rattaj Mihailo, c. k. pisarnice Rhodigianskog prizivnog sudišta ravnit.
Krizmanić Gedeon, c. kr. poručik.
Maljevac Petar, sl. v. požež. kotarski sudac.
Kopel Šišman, koi gore.
Ivanušić Dragutin, vlastelin.
Mikulić Josip, z-ob-s-odv., sl. i k. grada Zagreba věćnik, više sl. vv. ssp., č-hsgd.
Kiepach Albin, c. kr. poručik u miru.
Rubido Antun, koi gore.
Labaš Antun, sl. v. varašd. kotarski sudac i ssp.
Urbanj Franjo, kr. tridesetar.
Karas Ernesto Petar, str. 154.
Leucendorf vitez Ivan Ferdinand.
Hlebić Benjamin, z-ob-s-odv.
Ferrić Alberto, z-ob-s-odv.
Čukac Juraj, str. 160.
German Vatroslav, z-ob-s-odv.
Spaić Damjan, z-ob-s-odv.
Fogoš Josip, sl. i kr. grada Križevca pěneznik komorsk.i domaći.
Krajačić Adalberto, str. 160.
Pann Franjo, um. c. kr. nad-poručik
Mikušaj Ivan, prirodoslovja naučitelj kod akademie veliko-varad.
Domin Stěpan, c. kr. poručik.
Krajačić Dragutin, sl. v. varašd. kotarski sudac
Prešern Šišman, koi gore.
Prešern Dragutin, vlastelin, više sl. vv. ssp.
Hergešić Josip, str. 162.
Kerestury od Szinerszegha Eduardo, sl. v. varašd. začastni sudac, i u gornjem poljskem kotaru prisežnik, sl. vv. zagr. i varašd. ssp.
Mayer Henriko, kod kr. glavne tridesetnica zagr. uredni pomoćnik i naměstni kontrolor, sl. v. zagr. ssp.
Mattačić Aloisio, sl. v. varašd. računovodja.
Lipovčić Juraj, c. k. poručik.
Noe Eduardo, c. k. bojni peneznik.
Skalnik Ivan, c. k. bojni pověreničtva pomoćnik.
Mesarić Miroslav, z-ob-s-odv., preuzviš. banskoga naměstnika tajnik.
Miličić Franjo, doktor lěčničtva.
Rakodcoj Stěpan, vlastelin.
Terstenjak vitez Schlehenbergski Hugo, sl. v. zagr. pod-fiškal.
Berndt Josip, c. k. savětnik, nadziratelj kr. komorskih dohodakah u okružju zagr. sl. vv. srěm i zagr. ssp.
Thier Juraj, c. k. pokrajinskog graditeljstva satnik pod-ravnitelj u Zagrebu.
Čivić Rohrski Ignacia, c. k. satnik narodnog krajišničkog slunj. puka br. 4., naměstnik izvěst. u vojn. poslovih kod varhovn. sjedinj. bansko-varašd.-karlov. vojničkog zapovědničtva u Zagrebu, sl. i kr. grada Karlovca začastni gradjanin te sl. vv. zagr. i varašd. ssp.
Pauer Dragutin sl. gubern. rěčke prisědnik i pisarne ravnitelj, z-ob-s-odv. riečkog i bakarsk., te sl. vv. zagr. varašd. i požež. ssp.
Gaal Gustavo, doktor lěčničtva i redoviti lěčnik kneza Esterhazkog.
Vernić Adolfo sl. v. zagr. kotarski sudac.
Piernath Aleksia z-ob-s-odv., te fiškal družtva ludovicejskog puta.
Lopašić Ladislav, z-ob-s-odv.
Dolovčak Ivan Nep., z-ob-s-odv.
Barac Eugenio z-ob-s-odv.
Mlinarić Ferdinando str. 167.

METELWIN Digital LIBRARY

Koretić Ljudevit c. k. um. satnik.
Sučić Antun, z-ob-s-odv.
Heinzman Augusto, koi gore.
Tomašić Josip, koi gore.
Jesenski Josip, gospoštinah presvětl. grofinje Elizabete Erdödyice nadziratelj.
Mauš Horberton, tajnik presvětloga vàrhovnoga-župana zagreb.
Špišić Gustav, vlastelin.
Šoštarić Dragutin, sl. i kr. grada Karlovca računovodja i pod-fiškal, z-ob- i měnb. s-odv., sl. vv. zagr., varašd. i križev. ssp., č. zgsd.
Oberstar Dragutin, lěčničtva doktor, sl. v. zagr. začastni lěčnik i ssp.
Kostić Juraj, vlastelin.
Kotas Antun, } c. k. poručiki.
Kotas Andria, }
Barabaš Vladislav, z-ob-s-odv.
Kavić Lavoslav, sl. i k. grada Zagreba věćnik, z-ob-s-odv., sl. vv. zagr. varašd. i križev. ssp., č-hsg- i zgsd.
Mariašević Bartol, sl. riečke gubernie činovnik.
Sablić Srěćko, sl. i kr. bakarskoga grada peneznik i patricij-savětnik.
Krizmanić Ferdin., vlastelin.
Komloši Josip, kr. varašd. tridesetnice pregledatelj tàrgovačke robe.
Dominić Gjuro, sl. v. varašd. začastni fiškal.
Verbanić Franjo, sl. i kr. grada Zagreba komorski pěneznik, sl. vv. zagr. i varašd. ssp.
Niess Ivan, zagrebačke štedionice knjigovodja.
Celigoi Narciso, sl. i kr. grada Rěke i okružja zemljišnih i tabularnih knjigah upisatelj.
Viesner plemeniti od Morgenstern (Danica) z-ob-s-odv.
Vaizer Dragutin.
Raizner Franjo, c. kr. četnik, te vojnički městni zapovědnik u Tarvisu.
Ožegović od Barlabaševca Josip, c. k. poštar, te sl. vv. zagr. i križev. ssp.
Šoštarić Josip, k. glavne tridesetnice karlovačke kontrolor, sl. vv. zagr. i varašd. ssp.
Pogledić Mirko, sl. i kr. grada zagr. komorske pěneznice kontrolor, z-ob-s-odv., te sl. v. zagr. ssp.
Šuflaj Pilip, vlastelin.
Stanković Kristophor.
Fluk Julio, c. kr. poručik.
Savić Stěpan, c. k. zagreb. vojničk. městnog zapovědničtva poručik.
Hoffmann Miroslav, kr. tridesetnice zagrebačke uredni pisar.
Gregorić Josip, z-ob-s-odv.
Hagenau Nikola, c. k. okružjni pověrenik.
Eršek Juraj, c. k. bojni pověrenik.
Canjuga Ivan, prečast. kaptola stolne càrkve zagrebač. gospoštinah nadziratelj.
Sokčević Hugo, c. k. satnik narodnoga slunjskoga puka.
Tomašić Franjo Žav., c. k. poručik.
Ferenc Ljudevit, z-ob-s-odv., sl. i k. grada Varašdina upisatelj, i sl. v. zagr. ssp.

U varašdinskoj varmedji:

(Zauzima prostor od 34.0 □ milah; u kojih živu 128,902 duše.)

Veliki župan. G. Ivan Nep. grof Erdödy od Monyorókeréka, str. 145.
Veležupanske časti naměstnik. G. Mirko Lentulay, č-hsgd., str. 146.

Podžupani.

G. Skender Šimunčić, pàrvi pod-župan, č-hsgd., str. 187. — Ivan Čegel, drugi pod-žup. str. 188.

Bilježnici. GG. Miroslav Pisačić Hižanovečki, veliki bilježnik, str. 183. — Stěpan Car, sl. vv. križ. i varašd. ssp., te ove pàrvi pod-bilježnik, č-hsgd. — Drag. Zengevall, sl. vv. križ. i varašd. ssp., te ove drugi pod-bilježnik, č-hsgd. — Dragutin Pogledić Kurilovečki, upisatelj i zač. pod-bilježnik, te sl. vv. križ. i varašd. ssp. — Alberto Špeciari, i Ferdinando Agustić, zač. pod-bilježnici.

Fiškali.

GG. Dragut. Švagel od Bogačeva, vel. fišk., str. 188. — Ferd. Mekovec, sl. vv. križ. i varašd. ssp., te ove pravi pod-fiškal.

Začastni pod-fiškali: GG. Franjo Novak, str. 157. — Juraj Dominić, ujedno ssp. — Mirko Podbrežnik, ssp. — Tito Babić, ssp., č-hsgd. — Franjo Kristianović, str. 175. — Alojzio Mattačič, ujedno računovdja i ssp. — Radoslav Špeciari, ssp. — Ladislav Barabáš. — Marko Barabáš. — Janko Car. — Drag. Herceg, i Antun Věk.

Peneznici: GG. Iv. Nep. Vinković, glavni peneznik, i sl. vv. križ i varašd. ssp. — Toma Zeno Horvat, naměstni glavn. peneznik, str. 181. — Franjo Pisačič Hižanovečki podpeneznik, ssp.

Računovodja: G. Alojzio Mattačić, koi gore.

Varmedjski sudci.

U dolnjem poljskom kotaru. GG. Ladislav Kukuljević Sakcinski, veliki sudac, sl. vv. križ. i varašd. ssp., — Ivan Kukuljević Sakcinsi, kot. sudac, str. 189. — Viktor Špišić, prisežnik. — Antun Knezoci, prisežnik.

U gornjem poljskom kotaru. GG. Svetozar Krajačić Mirinčički, veliki sudac, i ssp. — Ladislav Kiš Šaulovečki, kotarski sudac, i ssp. — Slavoljub Keresturi Sinersečki prisežnik, sačastni sudac i ssp. — Jakov Mikulčić, prisežnik.

U dolnjem zagorskom kotaru. GG. Toma Pisačić Hižanovečki, vel. sudac, i ssp. — Donato Kiš Šaulovečki, kot. sudac i ssp. — Ladislav Jelačić, poljs. kot. sudac, str. 191. — Skend. Bakšaj, prisežnik i zač. sudac. — Antun Kalaj, prisežnik.

U gornjem zagorskom kotaru. GG. Nikola Halper od Sigeta, vel. sudac, s. 182. — Kazim. Jelačić, kot. sudac, i sl. vv. zagr., križ. i var. ssp., č-hsgd. — Antun Labaš, poljs. kot. sudac, i ssp. — Mihailo Augustić, prisežnik, zač. sudac i ssp. — Eduardo Halper od Sigeta, prisežnik.

Začastni sudci: GG. Dragutin Pastory, zač. veliki sudac i ssp. — Mirko Andr. Vinković, zajedno ssp. Ignacio Mihanović, ssp. — Ivan Halper od Sigeta, ssp. — Narciso Pisačić, ssp. — Dragutin Krajačić Mirinčički, ssp. — Antun Kövöškénji, ssp. — Josip Klafurić, ssp. — Juraj Horvat.

Začastni prisežnici: GG. Franjo Magjar, ujedno ssp. — Antun Zuvić Bribirski, zajedno pisar varmedje, i čuvar parnicah. Věkoslav Ciboci. — Franjo Novaković ujedno pisar. — Ivan Nep. Leder. — Koloman Žuvić. — Ivan Nesmery. — Herman Barabaš. — Mih. Hohnjec, č-hsgd. — Stěp. Županić. — Franjo Horvat, ssp.

Zakleti pisari: GG. Antun Žuvić Bribirski, koi gore. — Josip Gluhak. — Josip Bunić. — Andria Kuntić. — Ivan Nesmeri. — Herman Josip Barabáš, i Koloman Žuvić.

Zemljoměri varmedje.

GG. Franjo Bašlin, redoviti zemljoměr i ssp. — Dragutin Kovačević, rěke Drave nadzornik, i zač. zemljoměr. — Matia Jurinić, i Maksimil. Maller, zač. zemljoměri.

Pověrenik preselice i dvornik: G. Juraj Hugjek.

Svile i dudárstva osoblje: GG. Ljudevit Kettig, nastojnik dudah. — Josip Lemić u Krapini; Marko Slujnski, u Petrianciih. — Juraj Horvat, začastni.

Lěčnici varmedjski.

GG. dri Mate Šaubauer, párvi i ssp. — Josip Mlinarić, drugi i ssp. — Martin Zoller, lěčnik u predělu zagorskom, i ssp. — Innocencio Ferk, zač. i ssp., č-hsgd.

Ranarnici: GG. Josip Dürigl, u Varašdinu. — Ivan Hazlinger, u Vinici. — Franjo Klein, kod s. križa u Začretju. — Aloizio Frölich, u Zlataru. — Adam Skulj, u krapinskih toplicah. — Franjo Celinić, u Lepoglavi. — Stěpan Truntić, na Klanjcu, — Ivan Hausfeld, kod s. Jelisavete. — Dragutin Kunović, na malom Taboru.

Začastni: GG. Menrad Häusler. Antun Ajhberger. Lavoslav Grekšić, i Martin Franjo Šlintner.

Konjušnicah nadzornik i živinskog lěčiteljstva měštar. GG. Florian Güttler. — Maksim. Smidt, začastni.

Primalja (*babica*). Terezia Ferk.

GG. prisědnici sudbenoga stola.

Iz duhovnog stališa.

biskupi.
- Ožegović Mirko.
- Haulik Juraj.
- Kuković Josip.
- Schrott Josip.
- Šághy Mihailo.

Krizmanić Ivan, opat.

Horvat Szent - Péterski, Josip, kanon. zagr.

kanonici zagrebački.
- Tuškan Franjo,
- Mihić Mihailo,
- Vahtarić Ivan,
- Vuković Mate,
- Šóth Josip,
- Klemen Mihailo,
- Kralj Ivan kárst.,
- Pendelin Mirko,
- Mravinec Adam,
- Beloberg Matia,
- Šufflaj Franjo,
- Vračan Josip,
- Clemens Josip,
- Mojzes dr. Stěp.

Goleš Janko, križev. kanonik.

kanon. začes.
- Maurović Ivan,
- Laurenčić Petar,
- Krainčevič Josip,
- Čičko Juraj,
- Benak Věkoslav,
- Micković Mate,
- Brezak Josip,
- Sever Josip,

Pogledić Stěpan, Opat.

Flisár Juraj, opat s. križa kod Mure; s. bogosl. dokt. udruž. duh. i sl. vv. vesp. i varaš. ssp., č-hsgd.

Bělan Brestjanski, opat. Tihonjski.

Dragutin Svastić Barsarski, opat Kestheljski.

Christianović Věkoslav, pod-arcidjakon.

pod-arcidjakoni.
- Hanžić Josip,
- Križanić Juraj,
- Ročić Juraj,
- Latinović dr. Dragutin,
- Stoós Pavao,
- Brovet Stěp.
- Maurović Josip,
- Kvaternik Juraj,
- Kobetić Josip,
- Babić Ivan,
- Dorotić Andria,
- Mučnjak Franjo,
- Milašinović Franjo.
- Mèrzljak Vinko.

župn.
- Saćić Josip,
- Bedenko Ivan,
- Krajačić Ivan,

Molnar dr. Juraj.

župnici.
- Havaić Stěpan,
- Lemić Vatroslav,
- Filetić Antun,
- Andrašević Mirko.
- Foky Antun,
- Koos Jakov,
- Mihalić Maks.,
- Potlačnik Pavao,
- Bradica Ivan,
- Horvat Franjo,
- Matošić Lavoslav,
- Cuderman Franjo.
- Daniel Josip,
- Pikia Fabian.
- Jambrečak Jakov,
- Vancaš Ivan,
- Šlojsnig pl. Franjo,
- Šilobod Nikola.

župnici.
- Pavlešić Ivan,
- Jelak Nikola,
- Forkl Dragutin,
- Karba Juraj,
- Matković Stěpan,
- Magdalenić Franjo,
- Perok Filip,
- Rukaviua Ivan,
- Manhart Pavao,

Firholcer Lavoslav.

Betty Janko.

Sačer Josip.

Parais Ivan., župnik u Němet-Sečenju.

Kombol Gašpar.

Manzoni Mih.

Gajdek Toma.

Bujanić Jakov.

Iliašević dr. Stěpan.

Lacković Juraj.

Petričević Josip.

Zaverški Franjo.

Bitnitz Ljudevit, kr. licea sombatheljskog ravnitelj.

Kršnjavi Antun.

Sabljak Stěpan.

Rusak Marko, žup. u Čiću.

Stipčić Pavao, župnik u Krajskoj vesi.

Nemanić Dragutin, varoški prebendar u Zagrebu.

Iz stališa Velikašah.

Drašković Trakostjanski g. Juraj starii.

Séčen gr. Nikola.

Keglević Buzinski, gr Toma.

Bedeković baron Ljudevit.

Neszmeli baron Ivan N.

Seujej baron Karlo.

Nadasdi gr. Leop.

Drašković Trakoštjanski gr. Franjo.

Czinderi Ladislav.

Drašković grof Dragutin.

Pejačević grof Ladislav starii.

Etvös bar. Ignacio, c. kr. pr. tajni savětnik.

Kulmer bar. Franjo.

Revicki gr. Adam.

Pallffi od Erdöd-a Fidel, zlatnog runa vitez, i c. kr. pravi tajui savětnik, izsluženi kr. ug. várhovni dvorski pečatnik (kancelar).

Zdenčaj Zahromić-gradski Nikola.

Zichy od Vasonjskeö-a gr. Karlo.

Harbuvalski i od Chamare gr. Alojzio.

Ottenfels Gswind baron Franjo, izsluženi c. kr. pravi tajni te dáržavni i konfer. savětnik, č-hsgd.

Nadasdy grof Franjo seraf.

Erdödy od Monjorokereka gr. Aleks.

Erdödy od Monjorokereka gr. Stěpan.

Keglević Buzinski gr. Samoilo.

Salburg gr. Ivan N.

Drašković gr. Janko.

Pallffy od Erdöd-a gr. Ivan, c. kr. generalmajor i brigader.

Sermage Susedgradski gr. Otto.

Paumgarten bar. Franjo. c. kr. pukovnik i tvardjave karlovač. zapovědnik.

Izdency od Monostora bar. Ivan.

Izdency od Monostora baron Josip.

Burić baron Ivan.

Balbi baron Dominiko, c. kr. satnik.

Palffy od Erdöda gr. Alojzio, c. k. lomb-mletački gubernator.

Pajačević gr. Petar.

METELWIN Digital LIBRARY

Erdödy od Monjorokereka gr. Juraj mladji.
Dezsöffy gr. Milan.
Oršić gr. Stěpan c. kr. konjanički poručik.
Oršić pr. Šišman.
Baron Palm.
Baron Pongrac.
Bourree grof u Corberon-u, Ivan Dragutin Edgar.

Iz stališa plemičah.

Kukuljević Antun.
Labaš Ivan.
Švagel Toma.
Marković Andria.
Salopek Ivan.
Sinković Josip, više sl. vv. ssp.
Tomić Petar.
Jurković Ivan.
Plantak Josip.
Švagel Blaž Miroslav.
Marković Antun.
Kovačoci Franjo, izsluženi veliki sudac.
Köröškényji Stěpan.
Bogaty Martin.
Kiš Ivan.
Ferrić Tadia.
Šandor Ivan Nep.
Žuvić Josip.
Šelley Aleksa, sl. sudb. st. u Kisegu prisědnik.
Galljuff Jos. Aleks. sl. v. križ. izsl. kot. sudac, č-hsgd.
Bedeković komorski Miroslav.
Zerpak Eduardo.
Keresztury Pavao.
Praunšperger Budimir.
Zengeval Franjo.
Blažeković Skender.
Bedeković Janko.
Sinković Ljudevit.
Fodroczy od Fodrovca i Borkovca Juraj, sl. vv. varašdinske i križevač. ssp., ove izsluženi veliki bilježnik, č-hsgd.
Karvančić Mirko.
Briglević Janko.
Kukuljević Ivan Franjo.
Šibrik od Szarvaškend-a Mihailo.
Praunšperger Aleksa.
Inkey Gašpar, više sl. vv. ssp.
Šimeghi Mihailo, više sl. vv. ssp.
Farkaš Nikola.
Zdenčaj Skender.
Udvardy Stěpan.
Kovačić Josip Nikola.
Horvat Tom. Zeno.
Ebner Ladislav.
Modić Albérto.
Briglević Josip.
Zerpak Aleksander.
Dominić Aleksander.
Černković Doljski Nikola.
Rajaković Pavao.
Rožić Antun.
Cegell Ivan.
Kuković Mirko.
Kuković Janko.
Zelenka Ljudevit.
Raizner Ivan Nep.
Šiprak Josip.
Lentulay Benko.
Bužan Herman.
Tomeković Ferdinando, više slavnih varmadjah ssp.
Gašpary Ivan.
Hegeduš Antun, sl. sudb. kotar. stola u Kisegu prisědnik.
Szegedy Aleksander.
Jelačić dr. Ljud.
Jurjević dr. Josip.
Čačković Franjo.
Klobučarić Dragutin.
Čuzy Pavao, kraljev. komornik.
Lukinac Antun.
Zdenčaj Eduardo.
Čeh Antun, sl. v. sřem. izsl. podžupan.
Pàrčetić Josip.
Juratović Juraj.
Bujanović Stěpan.
Krajačić Svetoz, koi gore.
Marković Gustav.
Žombor Josip.
Radičević Maksimilian.
Špišić Ferdinando.
Halper Nikola, koi gore.
Bunjik Josip.
Farkaš Aleksandro.
Konjáry Mihailo, slavne gospoštine Čakovca fiškal, i više sl. vv. ssp. č-hsgd.
Mihanović Ignacio, koji gore.
Toth Josip, slobod. kr. grada Varašd. senator.
Niczky Ivan.
Mattačić Aleksand., izsl. kot. sudac.
Depust Antun.
Pisačić Toma, koi gore.
Horvat Salabèrski Ivan, kr. komornik.
Šterbecky Mih.
Majer Josip.
Rizman Franjo.
Očić Petar.
Vauthier Lavoslav.
Chinorany Ant., kr. trid. u Metliki.
Bunjevac Josip.
Pisačić Miroslav.
Vèrbanić Josip.
Vinković Ivan, koi gore.
Gvozdanović Marko.
Pisačić Narcis, koi gore.
Galljuff Šišman, sl. vv. požež. i varašdin. ssp. te ove izsluženi kot. sudac.
Bužan Samoilo.
Dominić Juraj, koi gore.
Folnegović dr. Franjo.
Rusek Ignacio, Fiškal.
Gvozdanović Pavao., sl. vv. križ. i varašd. ssp., te one vel. sud., č-hsgd.
Halper Ivan, koi gore.
Cesnak Lud. z-ob-s-odv.
Gigler Lud., računovodja.
Šimunčić Skender, koi gore.
Dominić Dominiko, izsluženi prisežnik.
Zorn Leop., kr., tridesetnik u Pešti.
Vahtler Bernardo.
Ožegović Metel.
Kanović Nikola.
Mraović dr. Skender.
Jelačić Stěpan.
Nestor Stěpan.
Žerjavić Ferdinand.
Bělošević Jos., izsl. kot. sudac.
Kamauf Ivan.
Jelačić dr. Eduardo.
Dušek Franjo.
Wirkner Ljudevit.
Šaubauer dr. Mat. k. gore.
Lehner Franjo.
Koritić Dragutin.
Hegedüš Josip, fiškal.
Novak Franjo.
Šrabec Věkoslav.
Vinković Mirko.
Augustić Mihailo, koi gore.
Bedeković Komorski Toma, kr. dvorski savětnik, č-hsgd.
Pastory Dragutin, koi gore.
Mikšić Nikola.
Sufflaj Filip, vlastelin, č-hsgd.
Knežević Franjo.
Mattyuš Ivan, kr. dvoranin i pokrajinski pověrenik.
Šuljok Aleksandro.
Bornemisa Stolniković Juraj.
Lipovčić Věkoslav.
Szy Franjo seraf., sl. vv. varašd., zalad. i želězne ssp.
Andriević Ignacio.
Hervàić Ljudevit, c. kr. konjanički satnik.
Jurinić Ivan.
Švalek Ljudevit, izsluženi gram. učion naučitelj i starašina.
Černolatec Josip.
Vušćić dr. Josip.
Mattačić Věkoslav, koi gore.
Bašlin Franjo, koi gore.
Vinković Ivan, c. k. penz. poručik, č-hsgd.
Gaj dr. Ljudevit.
Rakovec Dragutin.
Farkaš Ljudevit.
Frimont Petar, penz. c. kr. konjan. satnik.
Fallar Nikola, fiškal.
Česnak Ivan.
Christianović Fran., penz. c. kr. poručik.
Jakčin Andria.
Lukinac Věkoslav.
Šegerc Martin, č-hsgd.
Delpini Srěćko, kr. tridesetnice kontrolor.
Frančić Josip, kr. trides. kontrol. č. više uč. i um. d.
Madjar Věkosl., kr. tridesetnik i sl. vv. križ. i varašd. ssp.
Vidnjević Josip.
Babić Tito, koi gore.
Bedeković Kolom.
Bastašić Pavao, lěčn. dr. slobod. kr. grada Koprivnice redoviti lěčnik, te sl. vv. križ. i varašdin. ssp.
Bubanović Vasilij.
Dušek Ignacio.
Egersdorfer Josip.
Geötz Věkoslav, računar kod uzv. kr. ug. naměstničtva.
Horvat Juraj.
Krajačić Dragut., koi gore.
Kukuljević Ladislav, koi gore.
Koščec Mihailo, slob kr. grada Varašd, računovodja, z-ob-s-odv., č-hsgd.
Krieger dr. Josip.
Köröškényi Nikola, penz. c. kr. satnik.
Kristianović Franjo, k. g.
Melinčević Antun, slob. kr. grada Varašd. vàrh. bilježnik i sl. vv. križ. i varašd. ssp.
Magjar Franjo, koi gore.
Praunšperger Samoilo.
Rober Josip.
Švagel Ivan, kr. satnik.
Šaghy Juraj, koi gore.
Staudinger Ivan, slob. kr. grada varašd. věćnik.
Sifner Franjo, c. k. satnik.
Wagner Ivan, c. kr. tridesetni kontrolor.

Zlatarović Josip, c. k. savětnik, lěčničtva doktor, i kod c. kr. jozefinskoga zavoda u Beču j. r. naučitelj.
Kvaternik dr. Romualdo Josip.
Somogji Ivan, slob. kr. grada Varašd. satnik. z-ob-s-odv., i sl. vv. križ. i varašd. ssp.
Cèrnković Josip.
Koritić Gavrilo.
Kiš Donato, koi gore.
Kiš Ladislav, koi gore.
Nemčić Gostovinski Antun, sl. v. križ. kotarski i začastni veliki sudac.
Frigan Věkoslav.
Barabaš od Barabašszegha Bela Ladislav, z-ob-s-odv.
Mikuletec Věkosl., fiškal.
od Adelsfeld-a Ljudevit, kr. tridesetnik.
Vrabčević Stěpan.
Andrašević Jos., fiškal.
Car Stěpan, koi gore.
Dömöterfy Julio.
Kavić Lavoslav.
Griller Ignacio, kr. nadstojnik poštah po okružju varašdinskom.
Keresturi Slavoljub, koi gore.
Kerner Ivan Nep., kr. tridesetni kontrol., sl. vv. varašd. i salad. ssp.
Kralj Skender, fiškal.
Kukuljević Ivan.
Mincberger Antun, kontrolor, c. kr. nadstojničtva poštah u Varašdinu.
Piškorec Maksim.
Rakodcoj Stěp. izsl. pris.
Sélley Ladisl., sl. v. zal. sudac.
Vinković Mauricio, izsl. kot. sudac.
Zirty Karlo.
Karolji Ladislav.
Csaszar dr. Franjo.
Agić Dragutin, c. kr. nadporučik.
Dolački Janko, koi gore.
Kos Ivan.
Podbrežnik Mirko, k. g.
Pastory Josip.
Tomeković Adolfo fiškal, i više sl. vv. ssp.
Šrabec Ivan Nep., str. 174.
Vinković Ljudevit, kr. tridesetnik.
Hergešić Josip, str. 162.
Ivičić Maksimilj. kr. tridesetnik i solarnik. sl. v. varašd. ssp.
Kušević od Samobora Ladislav, c. k. FML., č-hsgd.
Dahlen od Orlenburg-a, c. k. FML. i divisioner.
Hartlieb vitez Karlo, c. k. GM. i brigadir.
Knöhr Josip, c. k. GM. i brigadir.
Kèrpan Josip, c. k. narodni pukovnik.
Mudrovčić Lavoslav, c. k. pod-pukovnik, č-hsgd.
Gal Gjulski Nikola, c. k. komornik i měrn. major, te kot. graditelj. ravnitelj, č-hsgd.
Tèrstenjak Antun.
Kèrmpotić Gašpar, c. k. satnik.
Gerliczy Henriko.
Katinelli Karlo.
Mikšić Henriko.
Kušević Marcello, c. k. satnik, č-hsgd.
Stepsky Srečko, c. kr. satnik.
Bernardić Antun.
Smendrovac Josip.
Milčić Marko.
Šmidt Franjo.
Obradović Ivan.
Švajcer Ferdinando.
Vakanović Nikola.
Vranjicanji Ambroz mladji, str. 187.
Vranjicanji Nikola.
Vrabec Ljudevit.
Kesterčanek Franjo.
Šostarić Josip.
Bušić Šišman, č-hsgd.
Fabek Josip.
Martinković Adalberto, više sl. vv. ssp., te zagr. izsl. kot. sudac, č-hsgd.
Joanelli Ernesto, ceste Lud. upravljajući pomoćnik.
Savinšek Andria.
Mažuranić Ivan, slob. kr. grada Karlovca pupilah kurator, č-hsgd.
Vranović Antun.
Korbely Josip, presvětle grofinje Elizab. Erdödy imanjah u hárvatskoj računovodja, č-hsgd.
Forko Mirko, sl. vv. križ. i varašd. ssp.
Joannović Petar, narodnih pravosl. učionah po Hárv. i Slavon. ravnitelj.
Stajdaher Henriko.
Polonaj Ignacio.
Kuglmayr Milan, z-ob-s-odv. i c. kr. pošte činovnik.
Taušinski Franjo.
Battaljarini Pavao, svega prava doktor, slob. primors.- tàrgov. grada i okružja bakars. sudac rektor obćin. pàrvi, i sl. satničkog savěta istog im. izvestitelj, sl. okružjah Rěke i Bakra patricij-savětnik, te sl. v. varašd. ssp.
Tianić Skender.
Paravić Čabarski Polikarpo.
Praunšpergsr dr. Alex.
Ružička Ivan Nep.
Švagel Dragutin, k. gore.
Kirhholc Ivan Nep.
Diković Daniel, fiškal.
Ferić od Hudogbitka, Alberto fiškal. č-hsgd.
Koos Stěpan.
Pogledić Dragutin, k. g.
Lentulaj Pavao, koi gore.
Lentulaj Antun.
Klemenić Petar.
Ostoić Henriko.
Ladanji Vilelm.
Pevalek Juraj.
Lopašić Oktaviano.
Šincek Franjo.
Mekovec Ferdinando.
Labaš Antun, koi gore.
Jelačić Kazimir, koi gore.
Jelačić Ladislav, k. gore.
Horvat Petar, fiškal, i više sl. vv. ssp., č-hsgd.
Gregorić Dragutin.
Melinčević Nikola.
Dèrčić Stěpan.
Běloševič Ant. c. k. satnik.
Ferenčić Josip.
Zengevall Dragutin, k. g.
Zlatarović Robert.
Nemčić Gostovinski Janko, sl. vv. križ. i varašd. ssp., te one vel. sudac, č-hsgd.
Lendvaj Juraj, sl. vv. križ. i varaš. ssp., te one upisatelj i začastni podbilježnik.
Běloševič Arsenio, više sl. vv. ssp., te zagr. izsl. kot. sudac, č-hsgd.
Kelemen Franjo.
Modrović Ivan, č-hsgd.
Uzorinac Jakov, str. 148
Köröskenji Antun, k. g.
Sladović Matia, č-hsgd.
Rubido Antun.
Vèrbanić Franjo.
Špeciari Radosl., k. g.
Vakanović Antun.
Kuković Josip.
Verhas Jos., c. k. penz. sat.
Karolji Ljudevit.
Šándor Mirko.
Sviličić Albino, č-hsgd.
Šostarić Dragutin.
Klarić Šimun.
Pauer Karlo.
Klafurić Josip, k. gore.
Kavić Ferd., c. k. poruč.
Vèrhovec Pavao.
Taler Filip, slob. kr. grada Požege računovodja, z-ob-s-odv., te sl. vv. križ. i varašd. ssp.
Štörk Franjo, sl. biskupie zagr. računovodja, i sl. vv. križ. i varašd. ssp., č-hsgd.
Terputec Ivan.
Gujdović Lazar, slob. kr. grada križev. senator.
Popović Mihailo.
Horvat Franjo, k. g.
Ferk dr. Innocenc, k. g.
Kalaj Juraj.
Janković Josip.
Pallain Matia.
Čubelic Petar, kontrol. pošte u Karlovcu.
Kemenović Franjo sl. v. križ. prisežnik.
KukuljevićAleks., c. k. sat.
Tišma Vuk, c. k. četnik.
Švagel Fran., c. k. poruč.
Tompak Ivan.
KraljevićToma, više sl. vv. ssp., te požež. vel. sudac.
Malošeg Ivan, fiškal.
Košak Josip, slob. k. grada Varašd. zač. fiškal.
Bogović vitez od Grombothala Janko, c. k. general-major, sj. reda cara Leop. vitez.
Garces Karlo, c. k. pukovnik.
Radočaj Nikola, c. k. pukovnik.
Smodek dr. Matia.
Tomić Donato.
Junković Antun.
Berković Matia.
Stauduar Franjo Seraf.
Juriša Mirko.
Pečarić Stěp., c. k. satnik.
Tomašić Fran., c. k. poruč.
Tomašić Ivan, c. k. satnik.
Marković Martin.
Vrabec Dragut. c. k. poruč.
Božićević Janko, nad-poručik.
Čivić Rohrski Ignacio.
Sever Juraj.
KiepachNestor, sl. vv. križ. i varašd. ssp., č-hsgd.
Modrović Karlo, sl. v. mošon. vel. sudac.
Nimetz Karlo, kr. tridesetnik.
Cuculić Tomislav, z-ob-s-odv., str. 192.
Defranceschi Antun.
Švagel Ciprian, sl. v. križ. platjeni ssp., č-hsgd.
Užarević dr. Jakov.
Petzelt dr. Jos. u kr. sveučilištu pešt. j. r. naučitelj.

METELWin Digital LIBRARY

Poldrugač Josip, sl. v. križ. ssp.
Šauf Adalberto.
Vancaš dr. Aleksa.
Alnoch od Edelštadta, c. kr. satnik.
Thyr Juraj.
Jelišević Tomo.
Šokčević Hugo, c.k. satnik
Clemens Janko, c. k. penz. satnik.
Allody, c. k. penz. satnik.
Šimunić Baltazar, c. kr. GM.
Pisačić Ladisl., c. k. nadporučik.
Desović Matia, c. k. poruč.
Degorica Gargur.
Kannotay Karlo.
Prešern Šišman.
Markar Nikola, bojn. komisariata pomoćnik.
Plohlin Mirko, slob. i kr. grada varašd. senator.
St. Firmin Gustavo, c. k. bojn. pisarne pomoćnik.
Novak Mihailo, kod kr. ug. dvorske pećat. činovnik.
Kengjelić Janko, kod c. k. dvorskog bojnog věća brašnarski činovnik.
Marković Nikola, c. k. nadporučik.
Ašauer od i u Aichenrein-u i Lichtenthurn-u.
Miroslav, dr. lěčničtva.
Fodroci od Fodroca i Borkovca Škender, sl. v. križev. pod-bilježnik, te varašd. ssp.
Tkalec Stěpan, kod narod. slunjskog puka c. k. poručik.
Kovačević Davorin (Martin) kod narod. ličkog puka c. k. poručik.
Friček Vinko, umir. 30-tar
Benko vitez Franjo, kod narod. križev. puka c. kr. satnik.
Rösner Dragutin, str. 155.
Kočevar Stěpan, doktor lěčničtva i ranarstva, c. kr. celejskog okružja redoviti lěčnik u kotaru počet.artskom, sl. varmedje varašdinske ssp.
Žbulj Josip, vlastelin.
Sporron Stěpan, grofice Elizab. Erdödy osrědnji računovodja.
Koin Ivan Nep., dr. lěčničt. i naučitelj kod sveučilšta u Gradcu.
Majer Franjo, dr. lěčničt. i naučitelj lěčničt. kod sveučilišta u Gradcu.
Vaizer Dragutin Maks. ranarnik sl. v. zagr.
Jakopović Ivan Nep., k. tělesne straže poručik.
Lužetić Světlopoljski Antun, perovodja kod c. k. vrhov. zapověd. u Zagrebu.
Felderer Josip, upisatelj kod c. k. vrh. zapověd. u Zagrebu.

U križevačkoj varmedji:

(zauzima prostor od 30.2 □ miljah; u kojih živi 80,690 duše)

Veliki župan. G. Ljudevit baron Bedeković komorski, str. 143.
Veležupanske časti namèstnik. G. Petar grof Pejačević Věrovitički, str. 143.

Podžupani.

G. Ivan kàrst. Zidarić Sudovečki, c. k. savětnik, pàrvi podžupan, str. 182.
Dragutin Koritić Mrazovački, drugi podžupan, str. 184.

Bilježnici. G. Franjo Žav. Žigrović veliki bilježnik, str. 187. — Skender Fodorocy, od Fodrovca i Borkovca podbilježnik, sl. v. varašd. ssp.

Začastni pod-bilježnici. GG. Juraj Lendvaj, ujedno upisatelj, str. 207.

Peneznici. G. Mirko Ožegović Barlabaševečki, glavni peneznik, i ssp., č-hsgd. — G. Štěpan Matačić, pod-peneznik, i ssp.

Fiškali. G. Eduardo Štriga, veliki fiškal i ssp., č-hsgd. — GG. Lazar Somogji, i Ljudevit Švagel začastni pod-fiškali.

Varmedjski sudci.

U osrědnjem kotaru. GG. Janko Nemčić Gostovinski i Brestovički, veliki sudac, str. 207. — Marcello Kiepach, zač. vel. sudac i ssp., č-hsgd. — Gavrilo Koritić, sudac u kotaru vèrbovačkom, str 189. — Vilhelmo Ladanji, osrědnji prisežnik str. 189. — Ivan Nep. Ožegović Barlabaševački z-ob-s-odv., prisežnik u Vàrbovcu, ujedno začastni sudac.

U kotaru poljskom. GG. Pavao Gvozdanović, veliki sudac, str. 203.
Antun Nemčić Gostovinski i Brestovički sudac u kotaru novo-marofs. ujedno začastni veliki sudac, str. 205. — Viktor Somogji, prisežnik u kotaru ludbr., ujedno zač. sudac, i ssp. — Mirko Drenovački, prisež. novo-marof. — Franjo Kemenović, prisež u Koprivn. str. 280.

U kotaru moslavačkom. G. Ljudevit Farkaš, vel. sudac str. 186 — G. Skender Barabaš, prisežnik, ujedno začastni sudac.

Začastni sudci. GG: Petar Tučić. — Luka Ljudevit Gerlocy. — Jakov Uzorinac, str. 189. — Marko Hadrović. — Vilhelmo Ladanji, k. g. — Viktor Somogji, k. gore. — Franjo Kemenović k. g. — Ivan Nep. Ožegović, koi gore. — Skender Barabaš koi gore. — Mirko Femenić.

Začastni prisežnici. GG. Ivan Hadrović. — Ljudevit Petković, ujedno pověrenik preselice — Ivan kàrst. Nemčić. — Juraj Kovačić, ujedno pisar i parnicah čuvar. — Petar Kemenović. — Mihoilo Golubić. — Juraj Femenić, i Martin Antolković. — Stěpan Hèrg i Ivan Stručić.

Platjeni sudbenoga stola prisědnici.

GG. Franjo Kupinić, str. 188; i g. Franjo Ciprian Švagel, str. 208.

Računovodja. G. Dimitar Bubanović, ujedno ssp. i č-hsgd.

Lěčnik varmedjski.

G. Josip kalas. Šlosser, lěčn. dr., ujedno ssp., č-hsgd. — Jakov Feigl, lěčničtva doktor, začastni, ujedno ranarnik u koprivničkom kotaru.

Ranarnici varm. GG. Josip Havranek u osrědnjem — Augusto Stehno u moslavačkom; Ivan Klapš, u novo-marofskom; — Jakov Feigl, k. g. u koprivničkom kotaru. — *Začastni*: gg. Dragutin Vimer i Franjo Kristl.

Zemljoměri varmedjski. GG. Josip Nagj, redoviti i ssp. — Nikola Lovrenčić, začastni ujedno ssp. i slob. kr. grada Križev. šumar, č-hsgd. — Juraj Šafarić, začastni zemljoměr, č-hsgd.

Zakleti pisari. GG. Lazar Somogji, k. g. — Mirko Ferkić ujedno začastni upisatelj. — Juraj Kovačić, k. g. — Dragutin Vilhelm.

Pristupnici: gg. Gavrilo Gèrloci i Hugo Antolković.

Svilarstvo. GG. Janko Bubanović, pod nadzornik. — Franjo Benković, nadstojnik. — Aleksandro Farkaš, praktikant. — Franjo Justic, začastni.

Pověrenici preselice. Osrědnji g. Martin Antolković, k. g. — G. Ljudevit Petković, k. g. u Koprivnici.

Konjušnicah nadzornik. G. Dragutin Mikoš. — G. Ivan Raftl, živinskog lěčničtva meštar, ujedno zač. konjušnik.

Primalje (babice.) Franja Ledinski, u Križevcih. — Maria Herženjak, u Ludbregu. — Juliana Dolenec, u Moslavini.

METELWIN Digital LIBRARY

GG. prisědnici sudbenoga stola.

Iz duhovnog stališa

Ožegović Mirko.
Smičiklas Gavrilo.
Kuković Josip.
Haulik Juraj.
Schrott Josip.
Karner Antun.
Birling Ivan.
Lonović Josip.
Matizović Ivan. — biskupi kako gore.

Krizmanić Ivan, opat.

Badovinac Marko.
Goleš Janko.
Poturičić Vasile.
Bukvić Konstantin.
Bubanović Vasilia. — kan. križ.

Mihić Mihailo
Vakanović Antun.
Hochreiter Izidor.
Vahtarić Ivan.
Vuković Mate.
Ročić Vatroslav.
Mravinec Adam.
Šuflaj Franjo.
Vračan Josip
Šattvar Petar.
Mojzes dr. Stěpan.
Milinković Franjo. — kanonici zagrebački.

Maurović Ivan, Benak Věkoslav, Žuvić Adam. — začes. kan.

Pavić Dragutin, Vice Martin. — djakov. kan.

Mudrovčić Nikomed, kan. modruš.

Latinović Drag. Kobetić Josip. — podarcid.

Christianović Věkoslav.
Mramor Josip,
Kvaternik Juraj.
Pepelko Antun,
Predoević Janko. — pod arcidjak.

Budić Ivan, duhovn. stola prisědnik.

Fürst Josip.
Vlašković Franjo.
Jurinić Gavrilo.
Magdalenić Franjo.
Rastić Antun,
David Dragutin.
Benetić Ivan.
Juren Mihailo.
Draganec Pavao.
Harča Jakov.
Pavčec Baltazar.
Mavretić Josip.
Jerković Juraj.
Jambrečak Jakov.
Menjak Josip.
Boleslavski Ivan.
Ruppany Antun.
Edešar Andria. — ž u p n i c i.

Tego Jos., svetjenik nadbisk. jegarske.
Matiašević Franjo.
Stiić dr. Petar.

Lončarević Djmitria, protop., i župn. vučinski.
Joannović Anatolia, igum. lěpavinački.
Barišić Pavao, svetjenik pakrački.
Filetić Antun.
Andrašević Mirko.
Kovačić Franjo.
Šianski Ivan.
Bujanić Jakov.
Eigel Mihailo. — župnici.
Iliašević Stěpan.
Pavčec Dragutin.
Novosel Mihailo.
Turković Franjo.
Pikia Fabian.
Haukovec Dragutin.
Egersdorfer Skender. — župnici.
Gugler Pavao.
Čačković Josip.
Hušar Franjo.
Barić Ilia.
Škèrpec Janko.
Bošnjak Janko.
Bahovec Josip.
Kolarić Luka. — župnici.

Iz velikaškog stališa.

Batthanj knez Filip.
Erdödy gr. Juraj.
Sečen gr. Nikol.
Maljath Juraj.
Keglević gr. Gavrilo.
Ottenfels-Gswind, baron Franjo.
Keglević gr. Toma.
Erdödy gr. Ivan.
Draković gr. Franjo.
Draković gr. Janko.
Draković gr. Dragutin.
Sönštajn baron Dragutin dvorski tajnik.
Sermage gr. Dragutin Iv. Petar.
Kulmer bar. Franjo.
Nádasdy gr. Franjo.
Cindery Ladislav.
Sermage gr. Dionizia.
Somšić grof Pankracio.
Perenji baron Šišman.
Véčej baron Nikola.
Redl bar. Mirko.
Oršić gr. Vilhelmo
Palffy gr. Konst.
Prandau bar. Karlo.
Kiš Pavao.
Prandau bar. Gustavo.
Séčen gr. Antun.
Pejačević gr. Ladisl. stareši.
Zdenčaj Nikola.
Zičy gr. Franjo.
Ciraky gr. Ivan.
Rolsberg bar. Maks.
Bedeković Komorski bar. Rudolfo.
Szerenčy Stěpan.
Nevery bar. Karlo.
Stürmer bar. Karlo, general.
Séčen Temerinski grof Adolfo, c. k. četnik.
Šišković Josip.
Rukavina od Vidovogagrada bar. Alfredo.
Rudić Josip.
Harbuvalski i od Chamare grof Josip, c. k. komornik.
Sermage gr. Otto.
Erdödy gr. Juraj mladji.
Švarcenberg (Càrnohorski) knez Miroslav.
Aponji gr. Juraj.
Esterházi gr Karlo.
Károlji gr. Ljudevit.
Almaši gr. Mavro.
Károlji gr. Juraj.
Sečenji gr. Stěpan.
Gjulaj gr. Franjo.
Erdödy gr. Aleksandro.
Jellačić bar. Josip, c. k. pukovnik, č-hsgd.
Jellačić bar. Juraj, c. k. pod-pukovnik, č-hsgd.
Eltz gr. Hugo.
Eltz gr. Karlo.
Khuen gr. Henriko.
Khuen gr. Antun.
Pejačević Věrovitički gr. Ferdin., više sl. vv. ssp., č-hsgd.
Pejačević Věrovitički gr. Ladislav mladji.
Pejačević Věrovitički gr. Marko.
Pejačević gr. Pavao.
Pejačević Věrovitički gr. Skender.
Stillfried bar. Augusto, c. k. pukovnik.
Voikffy gr. Šišman.
Wachenhaim bar. Franjo, c. k. GM.
Lamberg gr. Franjo, c. k. FML.
Draković Trakostjanski gr. Teodor.
Wikenburg od Wallsee-a gr. Konstantin, c. k. pravi tajni savětnik, i gubernator Štajerske.
Erdödy od Monjorókeréka gr. Ljudevit.

Iz stališa plemićah.

Marković Andria.
Inkey Mirko.
Bedeković Toma.
Špišić Gavrilo.
Tomić Petar.
Farkaš Mirko.
Lentulay Mirko.
Jellačić Danilo.
Jellačić Stěpan.
Praunšperger Aleksa.
Bedeković Miroslav.
Švagel Miroslav.
Šterbecky Mihail.
Köröskényji Stěpan.
Tomeković Ferd.
Plantak Josip.
Marinović Mirko, dobarah bisk. djakovačke nadstojnik.
Šomogji Ivan.
Raizner Ivan.
Sabljar Matia, c. k. penz. satnik.
Gašpary Ivan.
Bastašić Pavao.
Lukinac Antun.
Desput Antun.
Udvardy Stěpan.
Farkaš Nikola.
Krues Toma.
Salopek Ivan.
Kukuljević Antun.
Dominić Aleksandro.
Šinković Josip.
Šelley Aleksand.
Maljevac Juraj.
Bužan Herman.
Žuvić Stěpan.
Blažeković Skender.
Mihaljević Antun.
Pery Ignacio.
Hochreiter Ambroz.
Šiprak Josip.
Delković Komorki Marko.
Čegel Ivan.
Briglević Josip.
Ferić Tadia.
Kiš Ivan Nep.
Konjary Mihail.
Pavleković Stěpan.
Marković Antun.
Greguš Eduardo, k. komors. fiškal, i više sl. vv. ssp.
Mikšić Nikola.
Keresztury Pavao.
Klobučarić Dragutin.
Gregurić Juraj.
Novak Franjo.
Horvat Franjo.
Lentulaj Benko.
Bosánji Josip.
Lučić Franjo.
Zengevall Franjo.
Horvat Aleksander.
Klarić Šimun.
Horváthy Ivan.
Prusinski Šišman.
Dušek Franjo.
Černel Franjo.
Čačković Franjo.
Vinković Ivan Nep.
Bužan Samoilo.
Briglević Janko.
Špišić Ferdinando.
Gvozdanović Marko.
Wirkner Ljudevit.
Posavec Šišman.
Černković Nikola.

METELWIN Digital LIBRARY

Navratyl Josip.
Vince Josip, kod kr. ug. namĕstničtva računar i više ss. vv. ssp.
Simunčić Skender.
Pastory Šišman.
Zdenčaj Eduardo.
Pisačić Miroslav.
Adriević Ignacio.
Hochreiter Adam.
Fésüs Juraj.
Uzović Ivan.
Szögjenji Ladislav.
Janković Daruvarski Antun, kr. komorn.
Botka Josip.
Modić Alberto.
Ožegović Metel.
Döry Karlo, sl. v. toln. glav. peneznik.
Percel Stĕp., sl. v. baranj. vel. sudac.
Gabriely Ivan.
Róža Ljudevit.
Tompak Ivan.
Fodrocy Juraj.
Jelačić dr. Eduardo.
Novak Ivan.
Ožegović Mirko.
Nemčić Janko, koi gore.
Sandor Ivan Nep.
Degoricia Gárgur.
Pavlović Konstantin.
Zĕrpak Eduardo.
Čačković Josip.
Madjar Věkoslav.
Hochreiter Bartol, sl. v. šim. ssp.
Pisačić Juraj.
Horvat Toma.
Koritić Dragutin, k. g.
Kamenjak Josip, c. k. poručik.
Švagel Franjo, c. k. satnik.
Žombor Franjo.
Osterhueber Kazim.
Rober Josip.
Gvozdanović Pav., k. gore.
Halper Nikola.
Uzorinac Jakov, k. g.
Janda Josip.
Bubanović Vasil.
Juriša Mirko.
Klemenić Petar.
Majláth Juraj mladji.
Almašy Pavao.
Moslavac Matia, slob. kr. grada Oseka sudac.
Matiašovsky Ivan.
Janković Izidor.
Faller Nikola.
Radenić Franjo, slob. um. mudrolj i svega prava doktor, gradjanskog i zaglavn. ugars. prava. zatim poslenog stila j. r. u pečujskoj akad. naučitelj, te pravn. fakulteta pod-staršina, z-ob-s-odv. i više sl. vv. ssp.
Stettner Mate.
Plathy Mihail.
Beöthy Aleksander.
Stanković Matia.
Sebastiany Stĕpan, kod c. k. dárž. savĕta činovnik.
Skultety Franjo Ser.
Szögjénji Laurencio.
Bedeković Koloman.
Burkhard Norberto, dárž. i konfer. savĕtnik.
Huszár Valentin, dvorski savĕtnik kod tajne dáržavne pečatnice.
Gály Petar.
Szegedy Ljudevit.
Kušević Aurel.
Vauthier Lavoslav.
Vušĕić dr. Josip.
Sághy Juraj.
Jakčin Andria.
Zrinjščak Josip, slob. kr. grada Koprivnice vel. bilježnik.
Puc Ferdinando.
Jurjević dr. Josip.
Henfner dr. Janko, kod kr. sveuč. pešt. gradj. rimsk. zaglavn. i feudaln. prava j. r. nauč.
Kvaternik dr. Romualdo Josip.
Károlji Ladislav.
Haulik Mirko.
Melcer Stĕpan.
Vermeš Augusto
Ostoić Franjo.
Gál Josip.
Maršovsky Josip.
Ocić Petar.
Frigan Věkoslav.
Egersdorfer Josip.
Zlatarović Roberto.
Smendrovac Josip.
Gay dr. Ljudevit.
Puc Nikola.
Károlji Ljudevit.
Rizman Franjo.
Lipovčić Věkoslav.
Kunić Juraj.
Segerc Martin.
Gály Antun, c. k. nadporučik.
Cĕrnković Josip.
Mraović dr. Skender.
Radić Franjo, c. k. gub. povĕrenik.
Müller dr. Bernardo Vilhelmo, slob. kr. grada Varašd. redov. lĕčnik.
Šlosser dr. Josip kalas., koi gore.
Praunšperger Budimir.
Smid Miroslav, slob. kr. grada Križevca věčnik.
Melinčević Antun.
Keresturi Slavoljub.
Kuković Mirko.
Czillić Karlo.
Varady Josip.
Paziazzi Mihail.
Kmosko Ladislav.
Szalaj Augustino, kod c. k. dárž. savĕta urednik.
Szepešy Ignacio.
Dobran Ivan.
Stauduar Věkoslav, sl. v. zagr. izsl. priseznik.
Šuhaj Mirko, str. 159.
Ernust Josip od Gèrdovčaka, više sl. vv. ssp.
Kukuljević Ivan.
Sinković Ljudevit.
Ostoić Henrik.
Spisič Franjo.
Bogović Mirko, k. prim. komor. dohod. nadzir. činovnik, sl. vv. križ. i arad. ssp., z-ob- i měb. s-odv., č-hsgd.
Perko Miroslav, uzv. upraviteljstva doljne Austrije tajnik.
Prešern Šišman.
Beloševič Josip.
Barić Andria, slob. kr. grada križev. večnik, z-ob-s-odv. i sl. vv. križ. i zal. ssp.
Kukuljević Ladisl.
Lukinac Věkosl.
Köröskényi Antun, izsl. c. k. nad-poručik.
Pogledić Dragutin.
Miksić Ljudevit.
Kiepach Marcello, k. g.
Filipović od Filipsberga Nikola, c. k. pukovnik.
Benko Ivan. c. k. GM. i grada Oseka zapovědn.
Janković Julio.
Janković od Pribĕrda i Vučina, Ladislav, više sl. vv. ssp., te věrovitičke párvi pod-župan.
Sutlić Samoilo, više sl. vv. ssp., te vĕr. vel. sud.
Rakovec Dragutin.
Raut Eduardo, lĕčtničtva dokt., č-hsgd.
Gabroncy Ivan, odv.
Nadoba Lauren. zemljom.
Pauer Benko, pošte uredn.
Bujanović Miroslav.
Zengevall Dragutin.
Mikulić Josip.
Rožić Antun.
Farkaš Šišman.
Ferenčić Josip.
Žigrović Franjo, k. g.
Vuković Juraj.
Pevalek Juraj.
Heržić Mirosl, z-ob-s-odv sl. i k. grada kopriv. veliki fiškal.
Uzorinac Stĕpan.
Zorac Šišman, z-ob-s-odv., č-hsgd.
Bujanović Dragutin, izsl. c. k. satnik.
Seeman Ivan, fiškal i više sl vv. ssp.
Pavleleković Josip.
Janković Izidor.
Janković Josip, Vučinski, kr. komornik.
Vladislav Gavrilo, vlastelin, č-hsgd.
Bocak Baltazar, slob. kr. grada križ. gradjanski čeonik.
Pallain Matia.
Sinček Franj.
Franikić Iv., z-ob-s-odv.
Karvančić Mirko.
Vidnjević Josip.
Mariašević Bartol., aktuar gubern. povĕreničtva u primors-komorkom okružju.
Žitvaj Josip, više sl. vv. ssp., te srĕmske párvi pod-župan.
Dubravaj Ivan Nep., sl. vv. srĕm. i križ. ssp., te one veliki bilježnik.
Rogulić Ivan, više sl. vv. ssp., te srĕmske glavni peneznik.
Jančo Stĕp., sl. vv. srĕm. križ. ssp. te one vel. sud.
Petrović Pavao, sl. vv. srĕm. i križ. ssp., te one veliki fiškal.
Salaj Nikodemo, sl. v. srĕm. pod-bilježnik, te križ. i bač. ssp.
Samfirović Anastasio, sl. v. srĕm. priseznik, te križ. i věrov. ssp.
Tomeković Adolfo.
Salopek Ljudevit.
Mihailović Antun.
Delimanić Franjo.
Mihalović Ignacio.
Jurković Ivan, više sl. vv. ssp., te vĕr. kot. sud.
Dellimanić Stĕpan, sl. v. věrov. kot. sudac.
Jakab Ignacio, više sl. vv. ssp., te pož. naměstni glavni peneznik.
Maljevac Petar, sl. v. pož. kot. sudac.
Gabriely Ignacio, fiškal.
Krašković Dragutin, fišk.
Koščec Mihailo.
Švagel Dragutin.
Horvat Petar.
Jelačić Kazimir.
Jelačić Ladislav.
Mekovec Ferdinando.
Forko Mirko.
Car Stĕpan.
Kiš Vladislav.
Kraljević Toma.
Taler Pilip.
Malošeg Ivan.
Kiepach Nestor.
Rastić Danilo, c. k. pukovnik, č-hsgd.
Stručić Juraj, više sl. vv. ssp., te požež. vel. sud.

METELWIN Digital LIBRARY

Koharović Eduardo, sl. v. vĕr. priseznik.
Mlinarić Josip.
Egersdorfer Ignacio.
Krajčović Franjo.
Lopuh Dragutin, slob. i kr. grada Zagreba peneznik, i zadušbinah pomnjik.
Horvat Juraj.
Bastašić Ljud., c. k. poruč.
Krizmanić Pavao.
Šoštarić Dragutin.
Pancner Jos., zem., č-hsgd.
Störk Franjo,
Ožegović Josip, str. 195.
Balog Antun, poštar.
Koritić Gavrilo, k. gore.
Košak Josip.
Gregorić Dragutin.
Mayer vitez od Klinggräff Dragutin.
Bubanović Dimitria, k. g.
Ferrić Alberto.
Tompak Ivan, gospošt. obitelji Jankovičah ravnitelj.
Jezernicki Ant., ravnitelj.
Vranović Ant., nadziratelj.
Somogji Viktor, k. g.
Lentulaj Antun.
Vancaš Aleksa, dr.
Bunjevac Ljudevit, vlastelin.
Šuflaj Pilip, vlastelin.
Došena Srĕčko, c. k. naučitelj gospodarstva poljskoga u Milanu.
Thyr Juraj, c. k. satnik graditeljstva.
Domjanić Dragutin, z-ob s-odv.

U požežkoj varmedji:

(Zauzima prostor od 45.2 □ milah; u kojih živu 97,545 duše.)

Veliki župan. G. Nikola grof Sĕčen Temerinski, str. 144.
Veležupanske časti naměstnik. G. Antun grof Sĕčen Temerinski, str. 144.

Pod-župani.

G. Julio Janković Duruvárski, párvi pod-župan, str. 186. — g. Ignatio Peičić, drugi pod-župan, str. 185.
Bilježnici. GG. Josip Bunjik Kiš-Hindski, veliki bilježik, str. 188. — Miroslav Kraljević, párvi pod-bilježnik, z-ob-s-odv. i sl. v. srĕm. ssp. — Ignacio Bunjik, z-ob-s-odv., pod-bilježnik, i ujedno arkivar. — Mirko Kršnjavi, zač. pod-bilježnik.
Peneznici: GG. Antun Vilhelmo Peičić, glavi peneznik, i više sl. vv. ssp. — Ignacio Jakab, naměstni glav. peneznik i kontrolor, str. 220. — Josip Tomašević, pod-peneznik.
Računovodja: G. Dragutin Adudić.

Varmedjski sudci.

U dolnjem požežkom kotaru. GG. Toma Kraljević, veliki sudac u predělu veličkom, str. 208. — Josip Žuvić Bribirski, veliki sudac u predělu bekteškom, i više sl. vv. ssp. — Franjo Žav. Erlinger, kotarski sudac u predělu cerničkom, str. 186. — Miroslav Spun, kot. sudac u predělu pleterničkom, str. 186. — Skender Poša Sveto-Kraljski, osrĕdnji priseznik, i sl. v. vĕr. ssp.
U gornjem pakračkom kotaru. GG. Juraj Stručić, vel. súdac u predělu pakračkom. str. 220. — Petar Maljevac, kot. sudac u predělu kutinskom. str. 220. — Eduardo Mračić, kot. sudac u predělu daruvarskom. — Antun Saračević Doborski, priseznik pakrački i žačastni sudac. — Ladislav Balog, priseznik.

Fiškali.

GG. Aleksander Farkaš, veliki fiškal, str. 174. — Dragutin Kovačić Jamnički, párvi pod-fiškal. — Franjo Ferrić, začastni pod-fiškal.
Platjeni prisědnici: GG. Juraj Subotić, sl. v. vĕr. ssp. — Franjo Kovačić.
Zakleti pisari: gg. Skender Peičić, zajedno čuvar parnicah i sačastni pod-bilježnik. — Josip Maljevac. — Dragutin. Tučić. — Janko Pracaić.
Povĕrenik prĕselice: G. Marko Tomić, ujedno začastni priseznik.
Zemljomĕr varmedjski: G. Mihailo Danielović.
Poručik varmedje: G. Andria Ferketić.
Svilarstva nadziratelj: G. Lovro Grosz.
Dvornik varm. G. Franjo Martinašević.

Varmedjski lĕčnici.

G. dr. Antun Pavić, ujedno ssp.
Ranarnici varmedjski: gg. Ivan kárst. Graf, u Požegi. — Josip Bajer, u Pakracu. — Ivan Krajačić, u Pleternici. — Antun Takač, u Kutjevom. — Josip Rumpl, u Kutini. — Stĕpan Knežević, u Daravaru.
Nadziratelji kasarnah: GG. Franjo Tučić, u Pakracu. — Josip Plivelić, u Siraću. — Dvorzaček, u Kutjevom. — Mihailo Dobrovički, u Pleternici.
Primalje: Maria Lehner, u Požegi. — Josipa Mesina, u Pakracu.

GG. prisĕdnici sudbenoga stola.

Iz duhovnog stališa.

biskupi: Popović Stĕpan, Schrott Josip, Matizović Ivan, Lonović Josip, Haulik Juraj, Kuković Josip, Kragujević Stĕpan, Ožegović Mirko,

kan. djakov.: Sokolić Stanislav, Filipović Pavao, Matić Josip, Komendo Martin, Rastović Ivan, Gavrančić Antun,

Göbel Franjo, opat, i kaloč. kanonik.
Mihić Mihailo, zagr. kan.
Sviranić Franjo, zagr. kan.
Babić Stanislav, pod-arcidjakon.
Josipović Antun, mladji, župnik bizovački, bisk. pečujske.

župnici.: Mihić Ivan, Fergić Franjo, Špath Ivan,

župnici.: Katušić Jakov, Zuznik Ivan, Vojnić Ivan,
Berkić Stĕpan.

župnici.: Jurinić Juraj, Filetić Antun, Kovačević Josip, Piroš Stĕpan, Domjan Gavrilo,

METELWIN Digital LIBRARY

Muzler Juraj, } župnici.
Pavčec Dragutin, }
Szabó Stěpan, župnik čepreški.

Iz stališa Velikašah.

Sěčen gr. Nikola, k. g.
Oršić gr. Vilhelmo.
Batthyan, gr. Josip, kr. komornik.
Sěčen Temerinski gr. Dragutin.
Seilern gr. Jos., c. k. dvorski savětnik.
Lobković knez Augusto Longino, uzv. c. k. dvorske komore novčanog i rudars. odsěka Predsědnik.
Věčej bar. Nikola.
Drašković gr. Janko.
Sermage gr. Dragutin Iv. Petar.
Kulmer bar. Franjo.
Festetić Tonalski gr Antun, kr. komornik.
Grammont od Linthala, bar. Franjo, c. k. podpukovnik.
Majláth gr. Antun.
Majláth Juraj.
Aponji gr. Juraj.
Jožika od Branjičke bar. Samoilo, sj. r. s. Stěp. vitez, i c. k. pravi tajn. savětnik, te kod kr. erdelsko-dvorske pečatnice pod-predsědnik.
Almašy gr. Mavro.
Károlji gr. Ljudevit.
Szögjénji Ladislav.
Sěčen Temerinski grof Dragutin, c. k. konjanički satnik.
Ciráky gr. Ivan.
Festetić Tolnanski grof Augustin Dionizio, kr. komornik.
Festetić Tolnanski gr. Samoilo, kr. komornik.
Sěčen Temerinski grof Skender.
Sěčen gr. Adolfo.
Esterházy gr. Karlo.
Urménji Josip.
Pejačević gr. Petar.
Sěčénji gr. Stěpan.
Švarcenberg, knez Mirosl.
Keglević gr. Gavril.
Erdödy gr. Ivan.
Sermage gr. Otto.
Dežöffy gr. Milan.

Iz stališa plemičah.

Marković Andria.
Farkaš Mirko.
Mihailjević Orahovički Antun.
Janković Izidor.
Salopek Ivan.
Delimanić Ivan.
Hranilović Franjo Žav., kr. dvoranin i savětnik, izsl. pârvi podžupan, i višě sl. vv. ssp.
Pisačić Jacinto.
Haz Franjo.
Borš Josip.
Zaprecki Aleksa.
Sentivánji Ljudevit.
Subotić Juraj, koi gore.
Gregus Eduardo.
Kovačić Franjo, koi gore.
Žuvić Stěpan.
Peičić Ignacio, koi gore.
Farkaš Aleksandro, k. g.
Saračević doborski Ilia, kr. fiškal, i više sl. vv. ssp.
Bogoević Petar.
Juratović Juraj.
Franikić Ivan.
Prohaska Antun.
Janković Vučinski Antun, kr. komorn.
Lentulaj Mirko.
Jesenski Mirko.
Parčetić Josip.
Požonji Josip.
Mihajević Orahovički Mirko.
Mihailjević Orahovički Dragutin.
Šandor Ivan.
Pavleković Stěpan.
Galljuf Šišman.
Zdenčaj Eduardo.
Žitvaj Josip, c. k. savětn., i više sl. vv. ssp., te srěm. pârvi pod-župan.
Bužan Herman.
Mladjenović Maksimlj.
Madaras Antun mladj.
Gregus Dragutin.
Jovanović Petar.
Sutlić Samoilo.
Kraljević Toma, k. gore.
Mèsaroš Danilo.
Bunjik Josip, koi gore.
Mihalović Vatroslav.
Mošinski Antun, sl. v. věrov. pověrenik preselice, i zač. sudac.
Vrančić Valentin.
Uzorinac Jakov.
Kupinić Franjo.
Jakab Ignatio, k. g.
Filipović Floriano, slob. kr. grada Požege senator.
Špun Miroslav, k. gore.
Remekházy Josip.
Černel Franjo.
Šterbecky Mihailo.
Marković Cernički Eduardo.
Zengevall Franjo.
Karačonji Mihailo.
Wagner Franjo, slob. kr. grada Sopr. sudac.
Marković Gustav.
Knežević Franjo.
Katinelli Karlo.
Gabriely Ignatio.
Kukuljević Antun.
Modić Alberto.
Zdenčaj Skender.
Janković Josip, više sl. vv. ssp., te věrov. glavni peneznik.
Bělošević Pavao više sl. vv. ssp., te věrov. veliki sudac.
Ferić Tadia.
Stručić Juraj, koi gore.
Peičić Antun, koi gore.
Horak Franjo, c. k. GM.
Domjan Ivan, gospoštinah Pakr. i Daruv. ravnitelj.
Frigan Věkoslav.
Stettner Mate.
Tazza Josip, c. k. FML.
Pavić dr. Antun, k. g.
Kraškovič Dragutin.
Janković Julio, k. g.
Majláth Juraj, mladji.
Bartál Juraj.
Wirkner Ljudevit.
Maj Miroslav, tajnik kod kr. erdeljs.-dvorske pečatnice.
Pazziazi Mihailo.
Pavleković Franjo Žav.
Žuvić Josip, koi gore.
Erlinger Franjo, k. g.
Pauer Franjo, ošečke pošte urednik, i više sl. vv. ssp.
Priklmajer Josip, slob. kr. grada Požege senator.
Heim Ignacio, slob. kr grada Požege vel. bilježnik, z-ob-s-odv.
Balog Šišman, fiškal.
Kozić Ivan, fiškal i više sl. vv. ssp.
Najmajer Josip, slob kr. grada Oseka fiškus.
Seeman Ivan.
Martinić Ivan, slob. kr. grade Požege satnik.
Luka Aleksander.
Somšić Pavao.
Fiáth Franjo.
Mathe Ivan, c. k. GM.
Ramp Herman, c. k. četnik.
Urm Franjo, c. k. četnik.
Marković Adolfo, c. k. konjan. satnik.
From Ljudevit, c. k. satnik.
Gabrieli Ivan, prisědnik měnb. sud. pešt. pârve molbe.
Pauer Karlo.
Pavleković Josip, kod kr. ug. naměstničtva, upisateljstva činovnik.
Berkić Mihailo, c. k. četnik.
Jelačić Josip, dr. lěčničtva, slob. kr. grada Požege redov. lěčnik.
Maljevac Patar, k. gore
Adudić Dragutin, k. gore.
Subotić Eugenio.
Ladenhaufen Dragutin, provizor, č-hsgd.

U věrovitičkoj varmedji:

(*Zauzima prostor od 83.7 □ milah; u kojih živu 147,843 duše*)

Veliki župan: G. Josip Šišković Almaški i Gödranski, str. 146.

Pod-župani.

G. Ladislav Janković Priberski i Vučinski, pârvi pod-župan, str. 219.
— Ljudevit Salopek, drugi pod-župan, str. 185.

Bilježnici: gg. Ladislav Delimanić, veliki bilježnik i više sl. vv. ssp. — Stěpan Kugler, pârvi; — Živko Blažeković, drugi pod-bilježnik.

Začastni pod-bilježnici. gg. Franjo Verovski. Šišman Mosbauer, Antun Kovač i Franjo Könczöl.

Arkivar. G. Jakov Kušević, ujedno čuvar parnicah, i zač. sudac.

Zakleti pisari. GG. Josip Gerštner, ujedno odpravnik pisarne; Mate Lendvay, Petar Rajaković, Antun Ivković i Josip Kugler.

Praktikanti. GG. Jakov Miolčanin, Eduardo Gotlibović i Stěpan Zvonarović.

Peneznici. GG. Josip Janković, glavni peneznik, str. 227. — Franjo Gludovac, naměstni glavni peneznik., i ssp. — Mirko Naraj, pod-peneznik.

Varmedjski sudci.

U kotaru Osěčkom. GG. Franjo Žav. Delimanić, vel. sudac, str. 185. Ladislav Knežević, osrědnji kotarski, ujedno začast. vel. sudac, i više sl. vv. ssp. — Ivan Siprak, prisežnik.

U kotaru valpovačkom: GG. Vatroslav Mihalović, vel. sudac, str. 183. — Stěpan Delimanić, kot. sudac u predělu miholačkom, str. 220.

U kotaru věrovitičkom. GG. Pavao Bělošević, vel. sudac, str. 227. — Ivan Jurković mladji. kot. sudac u vučinskom predělu, ujedno začastni vel. sudac, te više sl. vv. ssp. — Ivan Nep. Janković, prisežnik.

U kotaru djakovačkom. GG. Samoilo Sutlić, vel. sudac, str. 227. — Petar Mihalović začastni veliki sudac i ssp. — Rok Bošnjak, kot. sudac u našičkom predělu, ujedno zač. vel. sudac, i ssp. — Matia Bojničić, prisežnik, zač. sudac i ssp. — Eduardo Koharović, prisežnik u predělu našičkom, str. 221.

Platjeni prisědnici. G. Ivan stariji Jurković, više sl. vv. ssp. — G. Franjo Ivanošić, sl. v. sřem. ssp.

Fiškali. G. Ivan Hudovski, vel. fišal, više sl. vv ssp. — G. Ferdinando Bojničić, podfiškal.

Računovodja. G. Kazimir Knežević, ujedno ssp.

Zemljoměri. G. Franjo Jagodić, pàrvi, — g. Skender Nagj, drugi zemljoměr. — gg. Marko Blažeković, i Vatroslav Kršnjavi, začastni zemljoměri.

Pověrenik preselice. G. Antun Mošinski, zač. sudac, str. 227.

Sigurnosti pověrenici. GG. Franjo Žav. Knežević, u Sopju, ujedno zač. prisežnik. — Adam Bajer, začastni pověrenik.

Nadziratelji kasarnah. GG. Franjo Hartl, u Oseku, zajedno zač. prisežnik. — Antun Munkači, u Věrovitici, ujedn. zač. prisežnik. — Antun Lukačević. u Djakovu, zajedn. zač. prisežnik. — Skender Lebanović, u Valpovu. Petar Hranjec, u Vučinu. — U Našicah neima.

Nadziratelj dudah. G. Stěpan Mohači u Oseku. — G. Ferdin Gazapy u Věrovitici. — gg. dri. Josip Lutter i Franjo Zehmeister, zač. lěčnici.

Poručik. G. Vatroslav Petrović, zajedno zač. prisežnik. — *Dvornik.* G. Ivan Dominović.

Lěčnici varmedjski.

G. Lavoslav Bišof, lěčn. dr. i pàrvi lěčnik, te sl. vv. sřem. i věr. ssp., u Oseku. — G. Ferdinand Gorjup, lěčn. dr., drugi lěčn. i ssp., u Věrovitici.

Ranarnici. GG. Jakov Reš, osrědnji, u Oseku. — Matia Bereg, u Vučinu. — Franjo Veselić, u Djakovu, č-hsgd. — Jos. Melcer, u Valpovom. — Franjo Matić, u Věrovitici. — Ivan Nep. Nikerl, u Našicah. — Toma Riffl, u Šokac-Miholcu. — Matia Mislaj i Franjo Solf, začastni ranarnici.

Primalja. Juliana Sebej u Oseku. — Ana Lang, u Valpovu. — Natalia Lövi, u Věrovitici.

GG. prisědnici sudbenoga stola.

Iz duhovnog stališa.

Balaša Gavril, Kuković Josip } biskupi.

Bencenleitner, Mestrović Josip, Nagj Ivan, Rimer Sřečko, Vörös Mihailo } kan. pečuh.

Koršoš Jos., kan. kaloč.

Matia Josip, Mihaljević Matia, Pavić Dragutin, Rastović Ivan, Sokolić Stanislav } djakovarski kanonici.

Gotlibović Pavao.
Lauš Ivan.
Andrić Jerol.
Barić Josip.
Benaković Martin.
Boić Lazar, osečki podžupnik.
Filić Matia.
Časar Adalb., bilježn. peč. duh. stola.
Gavrančić Štěpan.
Gergjan Matia.
Hainosić Josip.
Hartl Dragutin.
Hegedušević Jakov.
Hölcler Andria, pod-arcidjakon.
Ivković Šimun.
Janković Josip.
Jozepac Ivan,
Jozipović Antun.
Jozipović Antun mladji.
Kajdači Mih., svetjenik.
Kiš Mihailo, beljanski župnik.
Kovačević Josip.
Kovačević Juraj, ižepski župnik,
Krebes Jos., pod-arcidjakon i vilans. župnik.
Lončarević Dimitria.
Maurović Josip.
Obrovac Pavao.
Perakić Franjo.
Popović Elisej.
Poslavski Antun.
Rogić Petar.
Sakalj Stěpan.
Salaj Antun, župnik šašdanski.
Sebastianović.
Senić Spiridon.
Stanković Ivan.
Strosmajer Josip.
Sukić Adam.
Süč Ant., župn. kištel.
Šlivarić Franjo.
Terzić Damjan.
Vuković Josip.
Zabanović Matia.
Zuznik Ivan.

Iz stališa Velikašah.

Bedeković bar. Ljud.
Brecenheim knez Ferdin.
Keglević gr. Gavrilo.
Maljath gr. Antun.
Maljath Juraj.
Serenči Stěpan.
Somšić gr. Pankrac.
Altan gr. Alfredo, c. k. gub. savětnik.
Andraši gr. Dragutin, c. k. komornik.
Bežan bar. Ivan Nep.
Burkhard Norberto.
Cindery Ladislav.
Déri bar. Jos., c. k. satnik
Eltz gr. Hugo.
Eltz gr. Karlo.
Erdödi gr. Ivan.
Festetić Tolnanski gr. Nikola.
Fišer bar. Antun.
Gervaj bar. Adolf.
Khuen gr. Antun.
Khuen gr. Henriko.
Klobušicki gr. Ivan, kr. komornik.
Kolloredo gr. Kamilo, Luzinski bar. Ivan, Luzinski bar. Pavao } k. kom.
Maljath gr. Karlo.
Maljath Sekheljski grof Josip.
Majtenji bar. Josip, kr. komorn.
Niczki gr. Juraj.
Nimpč gr. Mirosl.
Oršić gr. Vilhelmo.
Peči gr. Manoilo.
Pejačević gr. Ferdin.
Pejačević gr. Ivan.
Pejačević gr. Ladisl. mladji.
Pejačević gr. Marko.
Pejačević gr. Pavao.
Pejačević gr. Petar.
Pejačević gr. Skender.
Perenji bar. Gavrilo.
Perenji bar. Juraj.
Prandau bar. Dragutin.
Prandau bar. Gustavo.
Redl bar. Mirko.
Rudić Josip.
Schnechen bar. Ern c. kr. major.
Szögjenji Ladislav.
Šmidek gr. Franjo.
Šomšić gr. Josip.

METELWIN Digital LIBRARY

Šomšić gr. Mirko.
Večei grof Karlo, c. k. konjanički satnik.
Wachenheim baron.
Waldštajn - Wartenberg grof Adalberto, c. k. četnik.
Zdenčaj Nikola.
Zičі grof Ivan.
Zičі grof Pavao, c. k. konjan. satnik.

Iz stališa plemićah.

Andrašy Josip.
Bartal Juraj.
Benko Ivan, GM. i tvárdjave Oseka zapovědnik
Beöthy Aleksa.
Bužan Herman.
Dokuš Ladislav.
Eötvös Josip.
Gostonji Pavao.
Heržić Franjo, kr. savětn.
Lonjaj Ivan.
Majlath Juraj, mladji.
Nicky Ivan.
Njèky Mihailo.
Ottinger Franjo, c.k. GM.
Plathy Mihailo.
Štettner Mate.
Torkoš Mihail.
Wirkner Ljudevit.
Žedenji Eduardo.
Adamović Čepinski Ant.
Adamović Čepinski Ivan.
Allföldy Ivan, sl. v. bač. vel. sudac.
Angjal Pavao, sl. v. bač. bilježnik.
Antunović Alberto, sl. v. bač. pod-župan.
Antunović Josip više sl. vv. ssp.
Antunović Kolom., više sl. vv. ssp.
Arvaj Ladisl., slob. i kr. grada Oseka podfiskal.
Atanasievič Vasilj, slob. i kr. grada Oseka redoviti lěčnik.
Bajzat Vilhelmo, c. k. konjan. satnik.
Bakalović Jolip, fiskal.
Balaško Mirko, sl. v. baranj. sudac.
Balog Ladislav, fiskal.
Barcza Ivan.
Bartoš Eduardo, sl. v. baranj. sudac.
Batoššag Josip.
Beke Ivan, sl. v. bar. sudac
Bělošević Pavao, k. g.
Bežan Mihailo.
Bišoff dr. Leop., k. g.
Bira Atanas., z-oh-s-odv.
Blažeković Josip.
Bogoević Petar.
Bojničić Matia, k. g.
Bošnjak Ljudevit, sl. v. šim. ssp.
Bošnjak Rok, koi gore.
Bozo Antun.
Böržönji Josip, sl. v. baranj. priseznik.
Bujanović Kornelio, fiskal
Bujanović Miroslav, c. k. nadporučik.
Bunjik Josip.
Chrištoffy Ambroz, c. k. pukovnik.
Cimmerman Drag., gospoštine belj. ravnitelj.
Cirer dr. Antun, sl. v. baranj. lěčnik.
Czobel Adalberto.
Čapo Skender, Čapody Pavao, Čeh Antun, Časar Ferdin. } više sl. vv. ssp.
Čeby Josip, sl. v. baranj. priseżn.
Čorba Eduardo, sl. v. šim. bilježnik.
Čorba Jos., sl. v. šim. lěčn.
Čorba Skender, sl. v. baranj. arkivar.
Deak Frrnjo, više sl. vv. ssp.
Deaky Mihailo, sl. v. baranj. ssp.
Delimanić Franjo, k. g.
Delimanić Ivan Nep.
Delmanić Ladislav, k. g.
Deurer Šišman, c. k. konjaničtva satnik.
Dešöwffy Antun.
Dešöwffy Mih., c. k. podpukovnik.
Dokšić Petar, fiskal.
Döry Gavrilo.
Döry Ladisl., sl. v. baranj. glavni penezn.
Etvös Franjo.
Etvös Pavao.
Erlinger Franjo.
Farkaš Stěpan, sl. v. baranj. priseznik.
Fay Antun. Fay Bartol.
Ferrrć Tadia.
Fišer Bartol.
Forinjak Ivan, odv.
Fözmajer Josip, fiskal.
Fratričević Pavao, više sl. vv. ssp.
Furtenji Josip. sl. v. baranj. peneznik.
Furtenji Ignacio.
Füllössy Pavao, gospoštinah fiskal.
Gaal Josip.
Gabrieli Ignac, odv.
Gál Ferd., sl. v. baranj. veliki sudac.
Galy Petar.
Gaży Ladisl. fiskal.
Gerendaj Ignacio.
Gludovac Franjo, k. g.
Glüksvert Karl., c.k. četn.
Goriup Antun, stariji.
Gorjup Ferdin, k. g.
Goč Josip, sl. v. bar. računovodja.
Gjurgjević Teodor, s. 190.
Grabarić Ernesto, sl. v. baranj. sudac.
Grehenek Adalberto.
Grohman Mauricio
Hadgjić Stěpan, gospošt. Dalja punovlastnik.
Hegedušević Ant., fiskal.
Hirš Melkior, više gospošt. nastojnik.
Hofman gospoštine Mikloša ravnitelj.
Horvat Ivan, dobarah nadziratelj.
Horvat Petar, sl. v. bač. podfiskal
Horvat Radoslav, c. k. nad-poručik.
Höcker Alberto. gospošt. věrov. nadzornik.
Hölbling Maks., sl. v. bar. začastni lěčnik.
Hranilović Franjo.
Hudovski Ivan, k. g.
Hunjady Ladislav
Illešy Franjo
Inkej Skender
Jakob Ignacio
Janković Antun.
Janković Danilo, više sl. vv. ssp.
Janković Josip, k. g.
Janković Josip
Janković Julio
Janković Izidor
Janković Ladislav, k. g.
Janković Vučinski Stěp.
Janto Skender, sl. v. zempl. podbilježnik
Joanović Petar, slob. kr. grada Oseka veliki bilježnik, više sl. v. ssp.
Jung Josip, kod uzv. kr. kom. računar.
Jurković Ivan, starji, k. g.
Jurković Iv. mladji, k. g.
Jurković Juraj
Jurković Skender, odv.
Jurković Vasilj
Kambezy Ladisl., fiskal.
Kardoš Antun, sl. v. baranj. pod-župan.
Kardoš Ivan
Kazincy Andria, sl. v. zempl. pod-župan.
Kermpotić Josip
Kišfaludi Benjamin.
Kišfaludi Stěpan, sl. v. bar. priseżnik.
Knežević Franjo, gospošt. Kutjev. nadzornik
Knežević Kazimir, k. g.
Knežević Ladislav, k. g.
Kollins Julio, kr zemljoměr.
Konček Ferd., sl. v. bar. pod-bilježnik.
Kopunović Ernesto, sl. vv. bač. i věr. ssp.
Koritić Dragutin.
Kovač Mirko, sl. v. bač. ssp.
Kovačy Ignacio, sl. v. srěm. arkivar, i bačkoga ssp.
Köncey Skender, proviz. č-hsgd.
Köseghy Ivan.
Kraičović Franjo, više sl. vv. ssp., te srěm. vel. bilježnik.
Kuković Mirko.
Kuković Janko.
Kund Gustav.
Kund Vinko.
Latinović Benjamin, sl. v. bač. veliki bilježnik.
Latinović Dragutin, sl. v. bač. podžupan.
Latinović Mirko, sl. v. bač. pod-peneznik.
Lendvaj Blaž.
Lentulaj Benko.
Lisy Ivan.
Lošoncy Věkoslav.
Madaras Josip, sl. v. bar. veliki bilježnik.
Majlath Juraj.
Marinović Hugo, fiskal kr. dekret. odvětnik, i gospošt. Djak. i Našic. fisk.
Marinović Mirko.
Markoš Pavao, više sl. vv. ssp.
Marković Gustav.
Marković Ivan.
Mathe Iv., c. k. podpukov.
Mayer Herm. kod k r. ug. dvors. komore Praktik.
Mayer Ignacio.
Marfy Dionizio.
Mediero Dragutin.
Mérey Josip, sl. v. šim. pod-župan.
Mihalović Ant. Dragut.
Mihalović Ignacio.
Mihalović Josip.
Mihalović Ljudevit.
Mihalović Mihoilo.
Mihalović Mirko, sl. v. bar. zač. sudac.
Mihalović Petar.
Mihalović Skender.
Mirbach Mirosl. c. k. čet.
Mol Franjo.
Mot Andria, nadziratelj gošpoštine Čepin.
Mrazović Vatroslav.
Mukić Pavao, c. k. konjan. satnik.
Nagj Ivan.
Nasvadi Dragutin, sl. v. toln. i věr. ssp.
Nesić Mojses, odv.
Neumayer Josip, slob. kr. grada Oseka gradjanstva branitelj.
Nemet Petar, kr. pokrajinski pověrenik.
Nicky Skender.

METELWIN Digital LIBRARY

Nolden Josip.
Nunković Ignacio, više sl. vv. ssp.
Odri Josip.
Orsag Ljudevit, sl. v. bar. pod-bilježnik.
Orsag Mirko, sl. v. bar. sudac.
Parčetić Franjo, c. k. četnik.
Parčetić Josip.
Patković Ferdin., slob. kr. grada Pečuha senator.
Patković Josip, lěčn. dr.
Pauer Franjo.
Paukovič Martin, fiškal.
Pejčić Antun.
Pejčić Ignacio.
Peneder Pavao, ureda bankalskog naměstni peneznik.
Percel Mirko.
Percel Stěpan.
Percel Stěpan.
Petras Věkoslav, sl. vv. bar. i věrov. ssp.
Petrović Pavao, sl. v. srěm. začastni vel. fiskal i ssp.
Pihler Josip, nadziratelj gospoštine Miholjca.
Pokorni Juraj, c. k. bojni pověrenik.
Požonji Josip, slob. kr. grada Oseka senator.
Posavec Šišman.
Poša Skender.
Pyrker Stěpan. c. k. izsl. konjan. satnik.
Rais Danilo, sl. v. bar. veliki sudac.
Rhedej Ladislav, sl. v. zempl. vel. bilježnik.
Rihmer Franjo, fiškal.
Rihmer Ivan, sl. v. bar. vel. fiškal.
Rogulić Dimitria, sl. v. srěm. ssp.
Rogulić Iv., više sl. v. ssp. te srěm. glavni penezn.
Rosenzweig Ferd., c.k.čet.
Rök Ljudevit, fiškal.
Saks Ignacio.
Salaj Dragutin, sl. v. srěm. izsl. vel. sudac i više sl. vv. ssp.
Salopek Ivan.
Salopek Ladislav, c. k. konjan. satnik.
Salopek Ljudevit, k. g.
Samfirović Anastazio.
Saračević Ilia.
Sarközy Adalberto, sl. v. šim, pàrvi pod-župan.
Sarközy Stěp., kr. savětn.
Sauska Iv., više sl. vv. ssp.
Sauska Christian. više sl. vv. ssp.
Schedius dr. Ljudevit.
Schedl August, lěčn. dr.
Scitovski Martin, sl. v. baranj. veliki sudac
Segedy Skender, sl. v. šim. veliki bilježnik
Segedy Ljudevit
Siladji Antun, sl. v. bar. prisežnik.
Sinković Josip
Sokoly Pavao, fiškal.
Stražay Ivan, fiškal.
Strohe Vinko, c. k. četnik
Stručić Juraj
Subotić Juraj.
Sucić Stěp., sl. v. bač. ssp.
Sultić Samuel, k. g.
Svoboda Franjo, slob. kr. grada Oseka senator
Šebeö Karlo, gosp. Nuštar ravnitelj.
Šlahta Franjo
Šemšey Ljudevit
Šey Josip, sl. v. bar. veliki sudac.
Šey Ljudevit, sl. v. bar. pod-fiškal
Šmidt Věkosl. sl. kr. grada Oseka pàrvi sud. č-hsg.
Šmošić Laurencio
Šmošić Nikola, više sl. vv. ssp.
Šomšić Pavao.
Šomšić Pavao Laurencio
Špis Ivan, slob. kr. grada Oseka věčnik.
Špis Juraj, više sl. vv. ssp. te věrov. izsl. vel. sudac
Štoffler Jos., kr. savětnik.
Štössel Josip
Švaigert Antun
Talian Ivan, sl. v. šimež. veliki fiškal.
Tassy Dragutin, sl. v. šimež. veliki sudac.
Tompak Ivan.
Tönödi Ivan pokrajins. pověrenik.
Vauthier Lavoslav.
Vojnić Antun, sl. v. bač. ssp.
Vojnić Barnaba, sl. vv. srěm. i věr. ssp.
Vojnić Juraj, sl. v. bač. kot. sudac.
Vojnić Věkoslav.
Volarić Ivan.
Vörös Ladisl., kom. fiškal.
Vuković Dimitria, slob. kr. grada Oseka satnik.
Wancel Věncesl., c. k. pod-poručik.
Wirer Josip, c. k. konjanički satnik.
Wirkner Ljudevit.
Witman Josip, dobarah ravnitelj.
Zako Juraj, sl. v. bač. ssp.
Zdenčaj Slavoljub.
Zdenčaj Skender.
Zelenaj Ivan, više sl. gospoština fiškal.
Zengeval Franjo.
Zidarić Ivan.
Žauska Ljudevit.
Žuvić Stěpan.

U srěmskoj varmedji:

(Zauzima prostor od 43.3 □ miljah; u kojih živu 108,459 duše.)

Veliki župan. G. Franjo baron Kulmer, str. 145.

Pod-župani.

G. Josip Zitvaj, c. k. savětnik i pravi pod-župan, str. 226.
— Eduardo Čeh, drugi pod-župan, str. 185.

Bilježnici. GG. Ivan Nep. Dubravaj, vel. bilježnik, str. 220. — Zlatarović Roberto, začastni veliki bilježnik, str. 188. — Nikodemo Šalaj, pàrvi pod-bilježnik, str. 220. — Gavrilo Marinović, drugi pod-bilježnik. — Skender Parčetić, začastni pod-bilježnik.

Arkivar. G. Ignacio Kovačy, str. 236.

Pisari GG. Julio Slabur, ujedno čuvar parničah i odpravnik. — Josip Šatarić, Juraj Miković. Franjo Gernath i Julio Kovačić. — Pallós Antun, prakt.

Peneznici. GG. Rogulić Ivan, glavni peneznik, str. 220. — Martin Parčetić, naměstni glavni pěneznik, i ssp. — Dragutin Nagy, pod-peneznik.

Računovodja. G. Ivan Nagy.

Varmedjski sudci.

U kotaru vukovarskom. GG. Franjo Krajčović, vel. sudac, str 190. — Janko Stojčević, kot. sudac. u Tovarniku. — Anastazio Samfirović, prisežnik, str. 220. — Mihailo Vrančić prisežnik.

U kotaru iločkom. GG. Juraj Nović, veliki sudac, i ssp. — Stěpan Šanta, kot. sudac i ssp. — Dimitria Miković i Josip Kovačić, prisežnici. — Skender Fradl, zač. prisežnik. — Josip Stvertecki, poručik varmedje i začastni prisežnik.

U kotaru irižkom. GG. Trifon Mladjevović, vel. sudac. i ssp. — Stěpan Jančö, vel. sudac, str. 220. — Dragutin Gazapy, prisežnik. — Skender Balogh, prisež. i zač. sudac. — Antun Janochna, pověrenik sigurnosti.

Platjeni prisežnici. G. Dimitria, Rogulić, str. 238. — i g. Mirko Parčetić, Rakovački.

Fiškali. GG. Věkoslav Maršö, veliki fiškal, str. 190. — Ljudevit Süry, podfiškal i ssp. — Pavao Petrović, zač. vel. fiškal, str. 237.

Zemljoměri. G. Ljudevit Lang, redoviti i ssp. — G. Eugenio Jeroslavski, drugi zemljoměr.

Lěčnici varmedjski. GG. Juraj Štreim' redoviti lěčnik, i ssp. — Ernesto Furiaković, drugi lěčnik i ssp. — Franjo Denk, i Vilhelmo Koch, zač. lěčnici.

Ranarnici. GG. Antun Kovač, u tovarničkom; Salamun Špitzer, u vukovarskom; — Ivan Vesely, u iločkom; — Antun Gernath, u irižkom; — Ivan Pilinger, u rumskom; i Andria Segedy, u erdövižkom kotaru.

METELWIN Digital LIBRARY

Živinski lěčitelj. Vatroslav Andrašy.

Primalje. Juliana Čanić, po iločkom; — Josipa Princ, po rumskom, — i Franja Hirt, po vukovarskom kotaru.

Nadziratelji svilarstva. G. Matia Užarević, vlastnik zlatne kolajne, nadziratelj u dolnjem; — g. Adolfo Krajčović, nadziratelj u gornjem predělu varmedje.

Nastojnici kasarnah. GG. Franjo Švagel, u Vukovaru, ujedno pověrenik preselice. — Franjo Vice, u Tovarniku. Pavao Prajdigo, u Rumi. — Dimitria Baić, u Erdövigu. — Franjo Pèrstačić, u Irigu. Josip Belanović i Josip Stetina, zač. pověrenici prevozah. — Ritzofy Ivan Nep., dvornik.

GG. prisědnici sudbenoga stola.

Alković Dragutin, c. k. satnik.
Allaga Stěpan.
Almašy gr. Maur.
Alnach Věkoslav.
Andrašy Josip.
Andrašević Marko.
Andrić dr. Jerol.
Antunovic Albert.
Antunović Pavao, sl. v. bač. pod-bilježnik.
Aponji gr. Juraj.
Arvaj Josip.
Asi-Marković Sam.
Atanasiević dr. Vasilje.
Atanasković Platon.
Babić Marko, župnik.
Baić Ivan.
Baić Teodor., c. k. nadporučik.
Balaši Mirko, fiškal.
Balun Martin.
Balun Pavao.
Balog Ladisl.
Banković Josip.
Barišić Juraj, c. k. nadporučik.
Barkócy bar. Ladislav.
Bedeković Janko.
Bedeković br. Ljudevit.
Benaković Martin.
Benćić Janko, fišk. č-hsgd.
Bene Jos.
Benko Ivan.
Benčak Mihailo, kačmarski župnik.
Berndt Josip, nadziratelj tridesetn.
Bišoff dr. Lavosl.
Bitó Franjo.
Biza Romeo, c. k. nadporučik.
Bogdanović David.
Bohuš Iv., sl. v. arad. ssp.
Bolla Franjo, povizor komorski.
Balthauser Blaž.
Bošanyi Jos.
Bošanyi Maur.
Botlik Martin, sl. v. bač. sudac.
Brodanj Juraj.
Brünek Dragutin, sl. v. arad. računovodja.
Bubanović Vasilj.
Bubanović Pet. provizor.
Bucoka Dragutin.
Bunjič Josip.
Burgić Stěpan, župnik herkanovački.
Burić bar. Ivan.
Bužan Herman.
Büdöškuti Ljudevit.
Celčić Josip.
Christof Franjo., fiškal.
Ciraky gr. Ivan.
Colner Ladislav.
Czucz Ivan, sl. v. arad. sudac.
Černel Franjo.
Čokić Juraj.
Deak Franjo.
Delimanić Franjo.
Delimanić Ivan.
Desseö Adam, sl. v. arad. pod-župan.
Desseö Josip, c. k. satnik.
Dietrich bar. Josip.
Dillon bar. Antun, c. k. satnik.
Domin dr. Ignacio.
Dora Ivan, kod kr. ug. naměstničtva računar.
Dožić Petar, fiškal.
Dragoević Ilia.
Drašković gr. Dragutin.
Drašković gr. Franjo.
Dreyhan Ignacio.
Dubravaj Ivan, k. g.
Dušek Franjo.
Ebnen Ivan, c. k. četnik.
Edelspacher Mirko, sl. v. arad. sudac.
Eltz gr. Hugo.
Eltz gr. Karlo.
Fabry Franjo, slob. kr. grada Pečuha fiskal.
Faško Josip.
Farkaš Ljudevit.
Faro Ivan, c. k. nadporučik.
Ferenci Juraj, pod-arcidj.
Ferrić Tadia.
Fèsüs Juraj.
Filipan Ivan.
Filipan Ivan.
Filipović Adam.
Filipović Pavao.
Fleiszer bar. Fraujo, c. k. četnik.
Fözmajer Josip.
Franetić Ivan.
Fratričević Filip.
Fratričević Pavao.
Frenreis Dragutin.
Frigan Věkoslav.
Fritz Antun, izsl. konjan. sajnik.
Furjaković Antun, k. g.
Fülešy Pavao, fiškal.
Gaal Josip, fiškal.
Gabri Dragutin.
Gabri Skender.
Gabriely Ignacio.
Galy Petar.
Gaup Ivan, c. k. konjan. satnik.
Gavanski Josip, c. kr. izsl. poručik.
Gazapy Franjo, k. gore.
Gergjan Matia.
Geršič Laurencio.
Girk Juraj, štioc i kanon. kaloč. i posvetj. bisk.
Gjalokaj Pavao.
Gjokić Šimun.
Gjukić Pavao.
Gjurković Eugenio.
Glaukovecky bar. Ernesto, c. kr. pukovnik.
Goleš Dimitrija, više sl. gospošt. fiškal.
Goleš Janko.
Gomboš Dragutin.
Gorjup Antun.
Gorjub dr. Ferdinando.
Greguš Dragutin, slob. kr. grada Novosadskog senator.
Grohmau Maur., sl. v. bač. zač. sudac.
Grossmidt Ivan.
Gruić Nikanor.
Gvozdanović Ivan, k. g.
Hadjić Ivan, senator.
Hadjić Stěpan, ravnitelj.
Hajnal Josip.
Hajnović Josip.
Halavanja Kiril.
Haller gr. Franjo.
Harča Jakob.
Hartl Dragutin.
Haulik Juraj.
Hazy Nikola.
Hegedušević Ant., fiškal.
Hegeduševig Josip, župnik hancabežki.
Herchenrötter Julio.
Hercer Franjo.
Herman Gašpar.
Hertelendy Dragutin, kr. savětnik.
Hertelendy Ignacio.
Holcer Andria, pod-arcidjakon.
Horvat Mihailo.
Hudovski Ivan.
Hueber Šišman.
Ivačković Prokop.
Ivanči Dragutin.
Ivanić Josip.
Ivanošić Franjo.
Ivanović Evtimia, prav. proto mitrov.
Izaković Juraj, c. k. konjan. satnik.
Jaić Marjan.
Jakaboš Benjamin, sl. v. arad. arkivar.
Jančo Stěpan, k. g.
Janković Danilo.
Janković Josip.
Janković Julio.
Janković Ladislav.
Janković Mihailo, fiškal.
Jelačić baron Josip.
Jelačić Juraj.
Jelenić Mihoilo.
Jeroslavsky Eug., k. g.
Jesenković Stěpan.
Ježević Pavao, slob. kr. grada Osěka senator.
Joannović Eugenio,
Joannović Pavao, slob. kr. grada Novosadskog senator.
Joannović Petar.
Jovannović Eutim, slob. kr. grada Novosadskog senator.
Jovannović Pahomia, arhimandrit.
Jović bar. Stěp., General.
Jozepac Ivan.
Jožika bar. Samoilo.
Julinec Pet., c. k. satnik.
Jurković Juraj.
Jurković Ivan stariji.
Jurković Ivan mladji.
Kaič Valentin.
Kamber Andr., dr. lěčn.
Kamber Ivan, slob. kr. grada Novosads. satnik.
Kambezy Ladislav.
Kardoš Dragutin.
Karlović Lavoslav, župn. čerevički.
Karoly Ladislav.
Katjanski Juraj.
Kelle Ernesto, župnik.
Keresteš Juraj.

METELWIN Digital LIBRARY

Kerestury Pavao.
Kerpan Josip, c. k. pukovnik.
Kiš Andria.
Kiš Ivan.
Kiš Juraj.
Klačanji Pavao.
Klapka Josip.
Klisanić Jakov, osečki pastor.
Klobučarić Dragutin.
Kluinović, c. kr. satnik.
Knežević Franjo.
Knežević Ladislav.
Koić Pavao.
Kolesarić Josip, satnik.
Kolovrat gr. Lavoslav.
Komendo Martin.
Kontić Juraj, fišk. č-hsgd.
Koračon Lavoslav.
Kornely Ignacio.
Koronghj Ivan.
Kotulinski gr. Josip.
Kovač Josip.
Kovač Mihailo.
Kovačević Věkoslav.
Kovačić Dragutin.
Kovačy Ignacio, k. g.
Kozmanović Petar, proto vukovarski i duhovn. stola prisědnik.
Kövér Ivan.
Krajčović Antun, fiškal.
Krajčović Franjo, k. g.
Kraljević Miroslav.
Kraljević Tomo.
Krasnik Stěpan.
Krestić dr. Ivan, grada Arada lěčnik.
Krestić Stanimir, župnik
Kuković Janko.
Kuković Josip.
Kuković Mirko.
Kulmer bar Miroslav, c. k. satnik.
Kulungjić Augustin, provizor.
Kyrković Ivan, fiskal.
Lang Franjo, grada Novosadskog sudac.
Lang Ljudevit.
Latinović Ljudevit.
Latinović Mauricio.
Latinović Mirko.
Latinović Stěpan.
Lauš Ivan.
Lausman Ivan.
Lazar Šišman, c.k. četnik.
Lazić Ambrozio, Iguman
Lazić Vasilij, odvětnik.
Lenkej Dragutin, c. kr. izsl. konjan. satnik.
Lentulaj Benko.
Lentulaj Mirko.
Leović Nikola, slob. kr. grada Zombora računovodja.
Lindenmajer Jos., župn.
Lipaj Gašpar, očar kraljevine.
Lončarević Ljudevit, c. k. pukovnik.
Lonović Juraj, proto sebeš
Lužetić Rudolfo, general.
Majlat gr. Ivan.
Maj Miroslav.
Maksimović Ivan, p. župnik bač.
Malenica Petar.
Maljevac Ivan.
Manojlović Lazar.
Marcibanyi Livio.
Marcibanyi Ljudevit.
Marinković Ivan, odvětnik
Marinović Hugo.
Marinović Mirko.
Marković Andria.
Marković Antun, župnik vaškudski.
Marković Nikola, fiškal.
Maršo Věkoslav, k. g.
Matić Ivan, c. k. satnik.
Matić Josip.
Matizović Ivan.
Matizović Juraj.
Melcer Věkoslav.
Meniger bar. Josip, c. kr. GM.
Mercz Stěpan.
Mihajlović Atanasio, župnik nadudv.
Mihalić Antun, pod-arcidjakon.
Mihalić Josip kal.
Mihaljević Josip, c. kr. četnik.
Mihaljević Matia.
Mihalović Antun.
Mihalović Antun, kod k. ug. dvor. kom. računovodski savětnik.
Mihalović Skender.
Milašin Josip, fiškal.
Milinković Franjo.
Miške baron Mirko.
Mladjenović Trifon.
Mojzes Stěpan.
Moltke baron Dragutin, c. k. GM.
Mošinski Antun.
Mrazović Abraham.
Muravić Jakov.
Mutibarić Hieroth, bisk.
Nagj Alberto.
Nagj Ignacio, komorski provizor.
Nagj Innocencio.
Najmajer Franjo.
Najmajer Josip.
Nehiba Ivan, kan. kaloč.
Neuman Franjo.
Neustetter bar. Josip, c. k. četnik.
Nikolić Andria.
Nikolić Izidor.
Nikolić Ivan.
Nikolić Pavao.
Nolden Ivan.
Novak Ivan, brašnarski pomoćnik.
Novaković Gerazim, iguman.
Nović Juraj, k. g.
Obrovac Pavao.
Očić Petar.
Odeskalki knez Augusto
Odeskalki knez Ladislav.
Odri Andria, sl. v. bač. veliki sudac.
Odri Josip.
Orcy baron Laurencio.
Ormoš Josip.
Ošdjanji Stěpan.
Ottinger Fran., c. k. GM.
Ovničević Stanislav.
Ožegović Metelo.
Pajvanović Franjo.
Panian Ivan N., provizor.
Panian Věkoslav.
Panić Abraham, župnik šidski.
Paranji Stěpan, odv.
Parčetić Antun.
Parčetić Josip.
Parčetić Juraj.
Parčetić Ladislav.
Parčetić Martin.
Paković Ivan.
Patković Ivan.
Pauer Franjo.
Paković Martin, fiškal.
Pauleković Mihailo.
Pavić Dragutin.
Pazziazi Mihoilo.
Peičić Antun.
Peičić Ignacio.
Pejačević gr. Ladislav.
Pejačević gr. Petar.
Perakić Franjo.
Pertić Luka, sl. v. bač. fišk.
Petreš Aleksa, c. k. pukovnik.
Petričević-Horvat baron Ivan, c. k. pod-pukovn.
Petrović Danilo, iguman.
Petrović Juraj, slob. kr. grada Zomb. vel. fiškal
Petrović Pavao, k. g.
Petrović Teodor.
Pigetti Gust., c. k. konjan. satnik.
Pilasanović Antun, sl. v. bač. ssp.
Pinkaj Jakov, kod kr. ug. naměst, računar.
Pinterović Nikola.
Piškorec Maksim.
Piuković Danilo.
Pogaskul Patricio.
Polerecki Valentin. pod-arcidjakon i bač. župn.
Poljak Martin, c. k. izsl. četnik.
Polzović Gavrilo, slob. kr. grada Novosadskog senator.
Popović Dimitria.
Popović Elisej.
Popović Elizej, župnik.
Popović Ivan fiškal.
Popović Josip, igum.
Popović Konstantin, slob. kr. grada Novosadskog blagajnik.
Posavec Šišman.
Poslavski Antun.
Poslavski Ivan, župnik.
Prandau baron Gust.
Preszl Franjo, č-hsgd.
Proff bar. Dragutin, c. k. izsl. konjan. satnik.
Püšpöki Ivan, c. k. četn.
Pyerker Mirko, c. k. konjan. satnik.
Radić Gašpar.
Radić Irenej, igum.
Radosavljević Abraham, c. satnik.
Radosavljević Teodor, c. k. satnik.
Rajačić Josip
Ranković Juraj.
Rastić Dan., c. k. pukovn.
Rastović Ivan.
Rain Jakov, kan. kaloč.
Reizing Vicencio, župnik baranj.
Rezčak Josip.
Rihmer Franjo, fiškal.
Rober Josip.
Rogulić Juraj.
Rogulić Ivan, koi gore.
Rubido Antun.
Rudić Josip.
Rukavina bar. Juraj, c. k. FML., kraljevinah Dalmacie, Hàrvatske i Siavonske pod-satnik.
Rušić Juraj, fiškal.
Salaj Antun.
Salay Dragutin, k. g.
Salay Nikodemo, k. g.
Salay Stěpan.
Salopek Ivan.
Salopek Ljudevit.
Sapary gr. Franjo.
Sapary gr. Josip.
Saračević Franjo, fiškal.
Savić Juraj, slob. kr. grada Novosadsk. senator.
Savić Nikola, tajnik.
Savić Pavao.
Schönholz Franjo, pod-pukovnik.
Schwächer Josip, župnik.
Sebastianović Franjo.
Sečen gr. Antun.
Sečenji gr. Stěpan.
Sedoglavić Juraj, satnik-auditor.
Serenčy Stěpan.
Sermage gr. Otto.
Sina bar. Juraj.
Slavik Jos. satnik-auditor.
Smekal Jos. računovodja-
Smendrovac Josip.
Sokolić Stanislav.
Sokolić Luka, župn. lutjanski.

METELWIN Digital LIBRARY

Spanochi gr. Lavosl., c. kr. GM.
Stanislavić Ivan.
Stanković Ivan, župnik.
Stojković Arsenio, arcidjakon.
Strilić Danilo, sl. v. bač. sudac.
Strilić Tob., sl. v. bač. ssp
Susan Ivan, c. k. pod-pukovnik.
Sukić Adam.
Sutlić Samuilo.
Szögjenji Ladislav.
Szüry Ljudevit, k. g.
Sagody Skender, slob. kr. grada Pešt. bilježnik.
Šebeö Dragutin.
Šierer Ivan, rigički župnik.
Šimoković Franjo.
Šiprak Ivan.
Šiprak Josip.
Šmidt Franjo.
Šmidt Věkosl., sl. k. grada Oseka sudac, č-hsgd
Šomogji gr. Ivan } kr. ko-
Šomogji gr. Josip } morn.
Šöjtöri Gavrilo.
Špies Juraj.
Šrott Andria.
Štaremberg., c. k. GM.
Štreim dr. Juraj, k. g.
Šumanovac Andria.
Šurter Josip, n. k. pukov.
Švagel Blaž Mirosl.
Švartz Dragutin, c. k. nadporučik.
Šwerer Ivan, župnik.
Talmajer Henriko, bojni pověrenik.
Tamašy Stěpan, plavački župnik.
Tan Ivan, provizor.
Taš Dragutin, sl. puka brods. pobočnik.
Tomeković Adolfo.
Topalović Mato.
Tot Pavao, c. kr. nadporučik.
Turković Franjo.
Ungerhoffer Maksimiljan, c. k. GM.
Užarević Ivan, odv.
Varoši Ivan, kr. komors. aktuar.
Velkov Dimitria, poštar šorogšarski.
Verner Mihailo, župnik,
Verovsky Franjo.
Vice Martin.
Vojkfy gr. Sišman.
Vojnić Barnaba.
Vojnić Danilo.
Vojnović Aleksa, odv.
Vojvodić Matia, jankovački župnik.
Volarič Iv., sl. v. bač. ssp.
Vondrag Franjo.
Vrabec Ljudevit.
Vračan Josip.
Vranjicanji Ambrozio ml.
Vugrinović Mate.
Vuković Dimitria, slob. kr. grada Oseka veliki fiskal.
Vuković Mate.
Wachenheim bar. Franjo.
Wachtelbaum Ignacio, pod-arcijakon.
Wassertrinker Ivan, žup.
Welzl Antun, nadziratelj gospoštine Iloka.
Virkner Ljudevit.
Zako Stěpan.
Zarko Ivan.
Zdenčaj Nikola.
Zdenčaj Skeuder.
Zelenak Ivan.
Zengeval Franjo.
Zidarić Ivan.
Zlatarović Roberto.
Zrinski Franjo.
Zuznik Ivan.
Zviršić Antun.
Zedenji Eduardo.
Žitvaj Josip, k. g.
Žitvaj Ladislav, c. k. satn.
Žitvaj Stěpan.
Živanović Mojz. c. k. satn.
Živković Panteleim.
Žuvić Josip.
Žuvić Stěpan.

Kraljevski rěčki gubernium.

(*Zauzima prostor od 6.7 □ milah; u kojih živu 26,000 duše*)

Gubernator: Pavao Kiš Nemeškér-ski, sj. r. kr. sard. s. Mauric. i Lazara vitez, nj. c. k. ap. Velič. komor. i dvorski savětnik, slob. luke i grada Rěke kao i svega hàrvatsko-ugarskog primorja gubernator, slob. primorsko tàrgovačkih gradovah i okružja Rěke i Bakra satnik i vojnički zapovědnik, prizivnog tàrgovačkog i měnbenog sudišta predsědnik.

Prisědnici gubernialski.

Henriko Gerlici Gerlički, str. 188.
Carlo Pauer, str. 193.
Dva su města prazna.

Tajnići: Rudolfo Farkaš, sl. rěčkog i bakarskog, te varm. bretisl. i mošon. ssp. — Mihailo Horhy od Horhe, z-ob-s-odv. te sl. rečkog i bakars. ssp. — Antun Verněda, str. 189.

Perovodje: Klemens Celebrini, z-ob-s-i měnb- odv. sl. v. zagr., rěčk. i bakars. ssp. — *Začastni perovodje.* Bartol Smaić str. 189. — Antun Segedi, str. 189. — Koloman Udvarnoky od Male Joke, z-ob-s-odv. — Diomed Ghika. — *Perovodje praktikanti.* Sišman Farkaš, *platjeni*, str. 189 — Antun Victoris i Franjo Černel, z-ob-s-odv. — Josip Nagj, z-ob-s- i měnb. odv. — Ernesto Verneda. — Pavao Bartal, i Koloman Derčénji. — *Knjigovodja.* Božo Pavletič z-ob-s- i měnb. odv. — *Upisatelj i arkivar.* Franjo Troyer zitez od Aufkirhen-a. — *Odpravnik.* Antun Verneda, k. g. — *Pisari.* Alojz. Ronki Lövenfelski. — Karlo Bayer. — Vacslav Tianić, ujedno taksator gubernie, knjigovodja i aktuar bakarskog suda. — Klemens Dani, i Josip Dinarić, *pomočnici.* — Pavao Monasteriotti, Eduardo Anderlić, Franjo Celebrini, i Ignacia Dani, *praktikanti.*

K. gubernialno pověreničtvo okružja primorsko-komorskoga.

Gubernialni pověrenik: Šišman Klarić, str. 185.

Aktuar: Bartol Marišević, str. 220.

Začastni lěčnik: Pavao Jakovčić, lěčničtva, i ranarstva doktor, te primaljstva meštar. — Antun Fachinetti, i Todor Monasteriotti, ranarnici.

Vodostrojno-graditeljno upraviteljstvo.

Ravnitelji: Antun bar. Portner, str. 179. ravnajući zemljoměr. — Josip Strom, pomočnik, — Antun Desepi, pišar. — Augusto Liehman, praktik. — Ignacio Rosi, zač. polir.

Pregledateljno sudište parnicah tàrgovačkih, měnbenih i konzulata morskog.

Predsědnik i prisědnici pravoznanci. koi gore. — *Prisědnici tàrgovci.* Higino Škarpa, i Alojzio Kornet.

Měnbeno sudište pàrve molbe.

Predsědnik: G. Stěpan Privitzer, sl. um. i mudrolj. doktor, z-ob-s-odv. te rečkog poglavarstva za zdravje predsědnik, sl. rěčk. i bakars. ssp. — *Prisědnici pravoznanci:* Josip Aug. Tozoni, z-ob-s-odv., te sl. rěčkog i bakarskog ssp. — *Prisědnici tàrgovci*: Karlo Sporer, Ivan Tarobokia, Franjo Dragutin Desković i Maksimiljan Luppis. — *Aktuar s. odvětom*: Guido Marchino z-měnb.-s-odv. — *Perovodni Praktikanti*: Josip Troyer Monaldi, vitez od Aufkirchen-a. — Andria Valušnig, i vitez Franjo Thiery. — *Pisari.* Dragutin Verneda, Jos.

METELWIN Digital LIBRARY

Thian, pristupnik. — Ivan Heindl, praktikant. — *Aktuar u Bakru:* Štěpan Bujanović, str. 182.

Uredi za zdravje.

Rěčko poglavarstvo za zdravje: Presědnik. Stěpan Privitzer, k. g. — Prisědnici. Ivan Nep. Franul od Weissenthurn-a, ujedno pečatnik, i vlastnik srědnje zlatne gradjanske koljane. — Alojzio Sgardelli, str. 184. — Antun Minelli, str. 184. — Vinko dr. Medanić, z-ob-s-odv. — Jerolim Fabris, hàrvatsko-ugars. primorja pra-lěčnik, i zavoda lěčnik, fakulteta lěčn. kod sveučil. pešt. član, te c. k. padovanske akademie znanostih i umětnostih član dopisujnči. — Josip Denaro. *Nadzornici kuće za zdravje.* Paškal Zanchi, vitez od Kato i Linkenberga, i Josip Gašparović. — *Pisar.* Julio Kamera. — Andria Duimić, Karlo Begna, praktikanti.

Ured lazareta s. Franje u Martinščici.

Franjo Defranceski, predstojnik. — Nikola Tomičić, pisar. — Ljudevit Wirth, dr. ranarstva, ranarnik. — Kajetan Kobler, duhovni otac.

Odbornici za zdravje.

Petar Tomšić, u Bakru. — Skender Sepić u Kraljevici i Bakarcu. — Antun Tian u Curkovi. — Franjo Jak. Medanović, na Selcu i u Cirkvenici. Ivan Celigoj u Novom.

Uredi lukah.

U Reki: Alojzio Sgardeli. koi gori, satnik. — Antun Benja, kontrolor. — Franjo Kozmini i Franjo Slogar praktikanti. — *U Bakru*: Satnika neima. — Vinko Marokino, kontrolor, i naměstni satnik. — Franjo Kosmini, naměstni kontrolor. — *U Kraljevici*: Ljudevit Stefan, satnik. — Antun Kosmini, kontrolor.

Kr. ravniteljstvo bolnice u Kraljevici.

Ljudevit Stefan, ravnitelj, k. g. — Franjo Dimer, kontrolor. — Romualdo dr. Paravić, lěčnik, str. 171. — Antun Fachinetti, k. g.

Konzuli, naměstni konzuli i opravnici inostranih dàržavah.

U Rieci: Ant. Giustini, papinski konz. — Karlo Hill, naměstni konz. englezki. — Petar Fienzal, konzularni opravnik francezki. — Alojzio Kornet, naměst. sardinski i kr. bavarski pravi konz. — Ant. Škarpa, naměst. konz. toskanski. — Higino Škarpa, naměst. danski, i obiuh Sicil. konz. opravnik. — Gjuro vitez Vranjicanji, naměstni konz. španjolski. — Toma Smart, naměst. sjedinjenih sěverno-amerikanskih daržavah, te pravi hanoveranski konzul. — Nikola Bossichi Trandafil-ski, ruski konz. — Antun Matešić konz. opravnik Turske. — Natan Kohen, naměstni holandez konz. — Herman Lutteroth, konz. Meklenburski. — Joakim Pereira Vianna de Lima, glavni- i Karlo Sporer, naměstni konz. carstva braziljskoga. — *U Bakru*: Vinko Sepić naměst. konz. švedski. — *U Kraljevici:* Ivan Turković, naměstni konzul papinski.

Poglavarstvo plemenitih turovog polja.

Župan: Antun Danilo Josipović, str. 168.

Naměstni župan, ujedno gorskog kotara pod-župan. Alberto Modych, str. 182. — *Satnik.* Dragutin Špišić. str. 183. — *Nadporučik.* Ladisl. Modić. — *Bilježnik.* Ivan Nep. Terputec, 188. — *Pod-bilježnik.* Franjo Hervačić, 174. — *Fiškal.* Ferdin. Puc, 174. — *Pod-fiškal.* Alojzio Mattačić, 194. — *Peneznik.* Dragutin Špišić, k. g. — *Fiškal.* Ladisl. Černčić. — *Računovodja.* Ferd. Puc, k. g. — *Zemljoměr.* Stěpan Farkaš, 176. — *Pisar.* Matia Lučić. — *Ranarnik.* Dragutin Maks. Vaizer, 179.

Plemeniti: Dvornici grada Lukavca. Mihajlo Stěpanić, i Stěpan Pavešić. — *Lugari.* Nik. Čunčić, i Antun Ceković. — *Pod-lugari.* Miko Briglević, i Josip Sever. — *Poljski priseznici.* Pet. Cundekoić, i Ivan Briglević. — *Gorski prisež.* Ant. Ceković, i Stěpan Pučo. — *Začastni prisež.* Miho Cerovski, Matia Zernčić, Ladisl. Arbanas, Ivan Arbanas, Josip Vèrčković i Mihailo Briglević.

Prisědnici: Josip Briglević, inače Urbanc. — Albert Modić. — Dragut. Špišić. — Janko Briglević. — Franjo Lučić. — Ivan Nep. Raizner. — Antun Danilo Josipović. — Ljudevit bar. Bedeković. — Franjo Pogledić. — Ladisl Černić. — Ljud. Ferd. Jalačić. — *Začastni.* Franjo Tuškan. — Josip Galović, župnik dubr. — Nikola Puc. — Franjo bar. Kulmer. — Pavao Keresturi. — Franjo Novak. — Ivan Nep. Terputec. — Franjo Deak. — Skender gr. Erdödi. — Ferdinand Puc. — Ivan N. Erdödi. — Ljudevit gr. Batjan. — Ladisl. gr. Teleki. — Levin bar. Rauch. — Gjuro bar. Rauch. — Mavro Sent-Kiralyi. — Koloman Bedeković. — Mirko Bušić. — Dragut. Jelačić. — Aurelio Kušević. — Gjuro Pisačić. — *Pod-prisědnici.* Stěp. Čunčić. — Ivan Nep. Šandor. — Skender Blažeković. — Matia Beloberg. — Nik. Klafurić. — Pavao Franetić. — Franjo Čačković. — Josip Leder. — Miroslav Modić, — Eduardo Zdenčaj. — Antun Kučtić. — Franjo Hèrvačić. — Franjo Spišić. — Ivan Nep. Leder. — Alois Mattačić. — Stěpan Pavleković. — Mirko Čunčic. — Dragut. Pogledić. — Matia Arbanas. — Josip Tomašić. — Stěp. Kos. — Ladisl. Modić i Stěpan Kos.

METELWIN Digital LIBRARY

Slob. komorsko primorski bakarski kotar.

Satničko veće.

Kotarski satnik. Pavao Kiš, str. 249.
Kotarski pod-satnik. Henriko Gèrlici, str. 188.
Izvěstitelji satnički. Ivan Franjo Kukuljević, str. 183. —Pavao Battaljarini, str. 206. — Skender Tianić. str. 165. — *Tajnik satničtva.* F. Oktavio Kopajtić, slob. primorsko-tàrgov. grada, luke i okružja bakars. patricij savětnik, ujedno i tajnik městnog poglavarstva. — *Knijgovodja satničtva.* Věnceslav Tianić, slob .primorsko-tàrg. grada, luke i okruž. bakarskog patricij savětnik, ujedno sudb. stola aktuar i kr. gubernie taksator.

Satnički sud

kao sudište pàrve molbe u zaglavnih i druge molbe u gradjanskih parnicaah.

Predsědnik: Pavao Kiš, k. g. — *Pod-predsědnik.* Henriko Gèrlici, k. g. — *Rědoviti prisednici.* Stěpan Privitzer, Karlo Pauer, Mihailo Horhi, Rudolfo Farkaš, i Antun Verneda.

Naměsti prisědnici: Šimun Klarić, Klemens Celebrini, Josip Susani i Bartol Smaić. — *Aktuar sudišta.* Věnceslav Tianić, koi gore.

Poglavarstvo političko i gospodarstveno

ujedno okružno gradjansko sudište pàrve molbe.

Satnički sudci rektori: Ivan Kukuljević, ujedno predsědnik poglavastva gradskog i izvěstitelj satničtva. — Pavao Battaljarini pràvi, i izvěstitelj satničtva. — Skender Tianić, drugi, i izvěstitelj satničtva. — *Tajnik.* F. Oktavio Kopajtić, k. g. — *Pečatnik sudbeni.* Anselmo Sepić, z-ob-s-odv. i slob. prim. tàrg. grada, luke i okružja bakars. patricij savětnik. — *Upisatelj i arkivar.* Franjo Bonani, slob. prim. tàrg. grada luke i okruž. bakarskog patricij savětnik. — *Pisari.* Ivan Henriko Mikoc, ujedno odpravnik; Franjo Randić i Josip Soić. — *Fiškal.* ni naměstjen. — *Pěneznik.* Srečko Sablić, slob. prim. tàrg. grada luke i okružja bakars. patricij savětnik. — *Kontrolor.* Vinko Sepić, slob. prim. tàrg. grada, luke i okružja patricij savětnik. — *Računovodja.* ni naměstju. — *Občinski gospodar.* F. Oct. Kopajčić, k. g. — *Pověrenik redarstva i prěselice.* Vinko Sepić, k. g. — *Prevoditelj parnicah siromakah.* ni naměstjen. — *Zemljoměr.* Josip Rumpler, potvàrdjeni zemljoměr, te c. k. pov. ludovicejskog puta pristupnik. — *Okružni sudac u Kraljevici.* Ivan Nep, Pilepić. — *Okružni sudac u Tàrsatu ujedno pověrenik polit. u Susaku.* Ivan Škender Tianić, slob. prim. tàrg. grada, luke i okružja bakars. patricij savět. — *Tamničar.* Věkoslav Maričić.

Lěčnici.

Věkoslav Basilisko, lěčničt. i ranarst. doktor, primaljstva meštar, slob. prim. tàrg. grada, luke i okružja bakarsk. redovni lěčnik i patricij savět. — Josip Deganuti, lěčničtva doktor i primaljstva meštar, začastni. — *Ranarnik.* Matia Srichia, slob. prim. tàrg. grada, luke i okružja bakarsk. savět. ranarstva i primaljstva meštar. — Ivan Andrianić, začastni. — Ivan Ottova *redovia*; Kristina Veberova, začastna primalja. — *U Kraljevici.* Romualdo Paravić, redoviti. str. 171. — *Ranarnik.* Ant. Fachinetti, str. 251 redoviti. — *Primalja.* Katarina Fighert. — *U Susaku.* Dominiko Chianconi, meštar ranarstva. — *U Kostreni kod s. Lucic.* Primalja Maria Ursicić.

Slěde gg. odvětnici kraljevinah Hàrvatske i Slovonie.

(Zvezdicom zablježeni jesu članovi hàrvatsko-slavonsko gospod. družtva.)

Augustić Ferde.
Andrašević Josip. *
Andraši Mirko.
Antolković Ivan.
Baan Franjo.
Babić Tito. *
Babukić Věkoslav. *
Badlaj Nikola.
Barabaš Běla.
Barabaš Juraj.
Barabaš Marko.
Barac Eugenio.
Basarović Josip.
Bedeković Janko.
Bielak Josip. *
Biščan David.
Bistjan Julio.
Bogović Mirko. *
Borovjak Vinko.
Bošnjaković Rok. *
Briglević Janko. *
Britvec Josip.
Bubanović Vasilj. *
Bunjevac Ljudevit. *
Bušić Mirko.

Car Janko.
Car Stěpan.
Celebrini Antun.
Černković Ivan.
Čuculić Tomislav.
Čepulić Avelino.
Čubeković Janko, *
Čubeković Josip.
Čukac Juraj.
Dall'Asta Věkoslav.*
Daubačy Ivan.
Del Negro Dragutin.
Diković Danilo.
Diković Dragutin.
Dimšić Jakov.
Degoricia Gregur.
Dolovčak Ivan. *
Domjanić Dragutin.
Domin Dragutin.
Domin Josip.
Egersdorfer Josip. *
Farkaš Danilo.
Farkaš Šišman.
Ferenc Josip.
Ferenc Ljudevit.

Ferenčić Josip.
Ferić Alberto. *
Ferić Franjo.
Fodrocy Juraj.
Franc Juraj. *
Frigan Věkoslav.
Galac Dragutin.
Galjuff Dragutin.
Gavrančić Mihailo.
Gavrilović Uroš.
Gěrenčer Nikola.
German Ignacio.
Gjačić Viktor.
Gmaz Stěpan.
Goricaj Ladislav.
Grabina Nikola. *
Graf Miroslav.
Gvosdanović Ivan. *
Haas Josip.
Halper Nikola.
Heimb Ignacio.
Herceg Dragutin.
Hergešić Ferde.
Heržić Miroslav.
Hlebić Benjamin.

Horvat Antun.
Jagunić Jakov.
Jakčin Andria. *
Jakopović Alberto.
Jakopović Gavril. *
Jakopović Matia.
Janda Josip.
Jelačić Alberto.
Jelačić Eduardo. *
Jelačić Kazimir. *
Jelačić Rikardo.
Juratović Juraj.
Ivančić Alberto.
Kalaj Antun.
Kamenar Pavao.
Karvančić Mirko.
Katalinić Vinko.
Kavić Lavoslav.
Kavić Skender.
Kelemen Franjo. *
Kemenović Franjo.
Kendjel Josip.
Kèrleža Josip. *
Keršnjavi Mirko.
Kiseli Josip.

Klemenić Petar.
Klinžić Antun.
Klobučar Juraj. *
Knezoci Antun.
Koos Ivan.
Koos Stěpan.
Kopčany Mihoilo. *
Koščec Mihoilo.
Kovač Pavao.
Kovačević Antun.
Kozić Ivan.
König Matia.
Krajačić Svetozar.
Kralj Skender.
Krestić Nikola.
Krieger Antun. *
KristianovićFranjo.*
Kugelmayr Milian.
Kuković Josip.
Kukuljević Ladislav.
Kušland bar.od Mosthala Dragutin. *
Kušević Aurelio.
Lanović Adam.
Ledinsky Ignacio.

METELWIN Digital LIBRARY

Lemić Věkoslav.
Lentulay Antun. *
Lentlay Pavao. *
Lopašić Ladislav.
Lopašić Oktaviano.
Lovrenčić Antun.
Löker Nikola.
Lukinac Antun.
Lukinac Věkoslav.
Lupis Fortunat.
Maihen Antun.
Maicen Josip.
Makanec Alberto.
Makanec Ferdin. *
Makovec Ivan.
Malošeg Ivan.
Maraković Nikola.
Margetić Antun.
Marković Stěpan.
Martini Ivan.
Matačić Stěpan.
Matačić Toma. *
Matievié Josip.
Mažuranić Antun. *
Mažuranić Ivan. *
Medanić Šišman.
Medunić Virgilio.
Mekovec Ferdin.
Melinčević Nikola.
Mesarić Fridolin.
Mihalić Maksimil.
Mikelini Ljudevit.

Miksić Ljudevit.
Mikulčić Jakov.
Mikuletec Věkoslav.
Mikulić Josip.
Milaković Janko.
Milčić Marko.
Milošević Maks.
Minelli Antun.
Mirović David.
Mosbauer Šišman.
Mudrovčić Franjo.
Muhić Josip.
Nemčić Antun.
Novak Franjo. *
Obradović Josip.
Očić Petar. *
Osjak Stěpan.
Ostoić Franjo.
Ostoić Henriko.
Pajanović Dragutin.
Parac Matia.
Pavletić Joakim.
Pečenik Franjo.
Peičić Antun.
Pevalek Juraj. *
Piernath Aleks.
Piškorec Maks. *
Pisačić Franjo.
Podbrežnik Mirko.
Pogledić Dragutin.
Pogledić Franjo.
Pogledić Mirko.

Poljak Antun.
Pomper Stěpan.
Popović Mihajlo. *
Prica Maksimil.
Puc Ferdin.
Raizner Ljudevit.
Rajaković Pavao.
Rakodcoj Stěpan.
Rakovec Dragutin. *
Randić Antuu.
Reizer Franjo.
Renaldi Ivan.
Rizman Mihajlo.
Rober Josip.
Rubido Antun. *
Rukavina bar. Alfred.
Rusek Ignacio.
Sablić Nikola.
Sale Adolfo.
Saračević Fran. Žav.
Saračević Ilia.
Segybaky Petar.
Seidl Josip.
Sepić Antun.
Sgardelji Věkoslav.
Skarpa Josip.
Sinković Ljudevit. *
Sitkaj Aleksa.
Smendrovac Josip. *
Šmodek Matia. *
Šomodji Ivan.
Somodji Lazar.

Spaić Damian.
Splait Ljudevit. *
Subotić Aleksandro.
Sučić Antun. *
Supe Faustin.
Susanić Gaspar.
Šandor Mirko.
Šauf Adalb.
Šrabec Ivan Nep.
Švagel Ljudevit.
Šincek Franjo.
Šimunčić Skender. *
Škulj Ivan.
Šostarić Dragutin.
Špeciari Rudolf.
Špinderk Mirko.
Špišić Franjo.
Špišić Skender.
Štajdaher Henriko.
Štauduar Antun.
Štefanović Franjo.
Štivalić Ivan Nep.
Štivalić Mihailo.
Štriga Slavoljub.
Šugh Juraj.
Šuljok Aleksander.
Švagel Dragutin. *
Šveicar Ferd. *
Šveicer Věkoslav.
Šiprak Josip.
Šmidt Franjo.
Taler Pilip.

Terputec Ivan Nep. *
Terstenjak Hugo.
Terstnjak Tomislav.
Tkalec Petar.
Tomeković Adolfo.
Tomić Petar.
Tomašić Ivan.
Tritremel Pavao.
Trojer Josip.
Tucić Josip.
Tuškan Marko.
Uhernik Andria.
Vakanović Antun. *
Vakanović Nikola. *
Vancaš Antun.
Verbančić Eduardo.
Verbanić Franjo.
Vèrbanić Josip. *
Vernić Adolfo.
Vernić Maksimiljan.
Vizner Franjo.
Vrabčević Stěpan.
Vrabec Ljudevit.
Vulaković Slaboljub.
Vučić Josip.
Zaplatić Franjo.
Zengevall Dragut. *
Zerpak Slavoljub.
Zlatarović Roberto. *
Zrinjščak Josip.
Žerjavić Ferdin. *
Žinić Mavro.

Gradjanska poglavarstva u kr. Hàrvatskoj i Slavonii.

a) Zagrebačke varoši:)

Naměstni sudac: Ivan Kamauf, str. 186.

Privrěmeni gradjanski čeonik: Josip Lukšić, z-ob-s-odv.
Satnik: Věkoslav Šrabec, str. 184.
Věčnici: Andrievié Ignacia, str. 188. — Mirko Kàrvančić, str. 188. — Josip Vèrbanić, str. 189. — Lavoslav Kavić, str. 194. — i Josip Mikulić, str. 192. Jedno město je izpražnjeno.

Zastupnici gradjanstva i izbornici poglararstva.

1 Josip Šiprak.
2 Janko Kuković.
3 Nikola Zdenčaj.
4 Nikala Cernković.
5 Tadia Ferić.
6 Ferko Tomeković,
7 Mirko Domin.
8 Josip Briglević.
9 Nikola Nikolić.
10 Ivan kàrst de Negro.
11 Antun Junković.
12 Stěpan Sorg.

13 Zengevail Franjo. / Očić Petar. 12 / Žerjavić Ferdin.

14 Malin Joan. 16 / Augustin Gjuro. / Hatz Pavao.

15 Frigan Věkoslav. / Spišić Franjo. 10 / Kralj Aleksandro.

16 Presl Franjo. 15 / Horbeld Josip. / Černi Andria.

17 Stivalić Mihail. 13 / Mikulić Josip. / Vrabec Ljudevit.

18 Binter Martin. 17 / Krestić Stěpan. / Arko, Martin.

19 Gaj Ljudevit. / Rober Josip. / Lukinac Vekosl. 16

20 Korlin Antun. / Benčina Joan. / Gjurkovečki Andr. 15

21 Pallain Matia. 23 / Kvaternik Romualdo. / Hergešić Josip.

22 Leucendorf Drag. 21 / Bauer Ivan. / Vesel Jakov.

23 Radičević Maks. / Klemenić Petar. 13 / Delovčak Ivan.

24 Mraović Basil. 25 / Majer Ljudevit. / Župan Lavoslav.

25 Pavleković Stěp. 17 / Cuculić Tomislav, / Osjak Stěpan.

26 Pihler Josip. 17 / Zengevall Franjo. / Kristianović Franjo.

27 Novak Franjo. 16 / Zengevall Franjo. / Kristisnović Franjo.

28 Tkalčić Stěpan. / Pogorelec Jakov. 14 / Šnapp Ferdinando.

29 Blažeković Aleks. 21 / Šuflaj Antun. / Kos Stěpan.

30 Janda Matia. / Papeš Dragut. 23 / Medic Martin.

31 Rober Josip. 17 / Gvozdanović Marko. / Krieger Josip.

METELWIN Digital LIBRARY

32 Pomee Luka. 19
Mèrzlak Petar.
Klinggràf Dragutin, 14

33 Vernić Iguacio.
Kelemen Franjo.
Cuculić Tomislav. 18

34 Raichart Věkoslav. 32
Vidanić Janko.
Merherr Josip.

35 Prausperger Aleks. 24
Cejnar Ivan.
Zelinger Franjo.

36 Stivić Mihailo.
Berdarić Aleks. 24
Černi Andria.

Mikulić Josip. 24
Maršanić Antun.
Horvat Antun.

37 Matačić Toma.
Bošnjaković Stěp. 33
Petković Antun.

38 Nosan Antun.
Per Franjo.
Fuks Josip. 23

39 Petković Antun.
Horvat Antun.
Merher Josip.

Josip Mikulić, jest za věćnika a slědeći na njegovo město izzabran.

Jedno město je izpražnjeno.

Branitelj gradjanstva.

Tomeković Ferdinando.
Lukinac Věkoslav.
Cucilić Tomislav. 19.

za Věćnika.

Karvančić Mirko. 42
Ković Lavoslav.
Černkavić Ivan.

za 2. Věćnika.

Verbanić Josip. 38
Kavić Lavoslav.
Černković Ivan. N.

za 3. věćnika.

Tomeković Ferdinando.
Kavić Lavoslav. 25
Černković Ivan. Nep.

za 4. věćnika.

Štivalić Mahailo.
Blanckovlć Aleksandro.
Mikulić Josip. 22.

za satnika.

Lukšić Josip.
Šrabec Věkoslav. 41
Karvančić Mirko.

za gradjanskog čeonika.

Andrievia Vatroslav.
Kamauf Ivan. 26
Kavić Lavoslav.

za pàrvog sudca.

Štajdaher Josip.
Andriević Ignacia.
Lukšić Jocip.

za pod-bilježnika.

Ostoić Henriko. 38.
Ferić Adalherto.
Grabina Nikola.

za zapisatelja.

Kavić Aleksandro. 44
Grabina Nikola.
Ottinger Ferdinando.

za poreznog peneznika.

Lopuh Dragutin. 44
Jambrečak Ivan.
Pogledić Mirko.

za komorskog peneznika.

Vèrbanić Franjo. 40.
Pogledić Mirko.
Ledinski Vatroslav.

za kontrolora komorske peneznice.

Pogledić Mirko. 42
Matačić Adolfo.
Mirović David.

za računovodju.

Cèrnković Ivan. 25
Stajdaher Henriko.
Lekinac Věkoslav.

za sirotinsokog pomnjika.

Vibral Ivan. 42
Bennak Franjo.
Matošić Věkoslav.

za zemljišne knjige nadstojnika.

Štajdaher Heriko. 41.
Grabina Nikola.
Ledinski Vètroslav.

za meštra vojničkih stanovah.

Grebersperger Franjo.
Genžić Josip. 31.
Čižmek Stěpan.

Veliki bilježnik: Janko Bedeković, str. 182.

Pàrvi pod-bilježnik: Henr. Ostoić, str. 207.

Upisatelj i začastni pod-bilježnik: Skender Kavić, str. 192.

Začastni pod-bilježnik: Nikola Grabina, z-ob-s-odv.

Veliki fiškal: Ljudevit Sinković, str. 183.

Začastni pod-fiškal: Alberto Šauf.

Porezni peneznik i zadušbinah pomnjik. Dragutin Lopuh, str. 221.

Komorski peneznik: Franjo Vèrbanić, str. 195.

Kontrolor porezne pěnezice: Franjo Baan, z-ob-s-odv.

Kontrolor komorske peneznice: Mirko Pogledić, str. 196.

Računovodja: Ivan N. Czernković, str. 189.

Sirotinski pomnjik: Ivan Vibral.

Zemljišne knjige nadstojnik: Henriko Stajdaher, str. 187.

Začastni zemljoměr: Josip Bernhard, sl. kapt. zagr. redov. zemljoměr.

Tumačitelj madjarskoga jezika: Ivan Milaković, z-ob- po kraljevini ugarsk. i sjedinjenih kraljevinah, i měnběnog s-odv.

Pisari: Pàrvi Ognjoslav Ledinski, z-ob-s-odv. — Drugi. Antun Štauduar.

Diurniste: Andria Mikolić. Antun Kellemen. Slaboljub Kovačić, Ivan Škulj.

Cèrkveni pomnjik: Ferdinando Tomeković.

Piace i měsnicah nadzornici i varoški prisědnici: Stěpan Bošnjaković, i Josip Merher.

Lěčnik: dr. Skender Mraović, s. 176.

Začastni lěčnici: dr. Josip Krieger, str. 176. Ignacio Domin, s. 176. Šišman Kopl, str. 178., i Augusto Dragutin Laslović, str. 178.

Ranar: Silverio Prem.

Začustni ranarnici: Josip Cejnar. Josip Viditz, i Valentin Lenar, s.178.

Vojničkih stanovah meštar: Josip Genžić.

Dvorski: Franjo Kavić.

Gradjanske vojničke čete častnici.

Četnika neima.

Satnici.

Binder Martin, sl. i k. grada zagreba zastupnik gradjanstva i izbornik poglavarstva.

Horbeld Josip, začastni čete zapovědnik.

Pflanzer Lavoslav.

Vidanić Janko.

Nad-poručici.

Bošnjaković Stěpan, sl. i k. grada zagreba zastupnik gradjanstva i izbornik poglavarsrva.

Černi Andria, č-hsgd.

Mayer Ljudevit.

Tkalčić Štěpan.

Poručici.

Berdarić Skender, akademski arhitek i gradjanski graditelj, te sl. i k. grada zagreba zastupnik gradjanstva i izbornik poglavarstva.

Hatz Pavao, č-hsgd. pobočnik.

Höliš Josip.

Horbeld Dragutin.

Lang Dominiko.

Šnap Slavoljub.

Stivić Adam.

Tömör Josip.

Živić Franjo.

Stražmeštri.

Gerštner Franjo.

Klaich Ivan.

Mah Josip.

Pirlinger Josip.

Danielić Antun

Šmit Miroslav.

Triojica fale.

Nad-lèčnik.

Travniček Ivan Nep.

Ravnitelj gudbe.

Ivan Malinger.

Zastavnik (barjaktar).

Matica Andria.

MeteLwinDigitalLIBRARY

b) Varašdinske varoši:

Sudac: Franjo Rizman, str. 167.
Gradjanski čeonik: Ivan Štaudinger, s. 204.
Satnik: Ivan Somogji, s. 205.
Věčnici: Ladislav Ebner, str. 182. — Josip Toth, s. 202. — Mirko Pohlin, str. 219. — i Franjo Kupak.

Zastupnici gradjanstva i izbornici poglavarstva.

Josip Horvatek. — Nikola Melinčević. — Miroslav Bedeković. — Josip Sinković. — Josip Tallan. — Venceslav Cenner. — Nikola Makar. — Juraj Fink. — Ljudevit Švalek. — Miroslav Roisz. — Josip Katkić. — dr. Bern. Vilh. Müller, — Juraj Hudjek. — Andria Smernjak. — Toma Jelišević. — Toma Z. Horvat. — Antun Firšt. — Samoilo Bužan. — Ljudevit Perko. — Martin Lopič. — dr. Matia Šaubauer, — Ivan Halter. — Franjo Cah. — Josip Ritz. — Vinko Koterba. — Ljudevit Kettig. — Josip Prilizauer. — Danilo Jelačić. — dr. Jopip Ferk. — Pavao Feman. — Pavao Kovač. — Vinko Minotty. — Skender bar. Pongrac. — Josip Bračko. — Antun Lukinac. — Matia Sakač. — Matia Apell. — dr. Josip Mlinarić.

Veliki bilježnik: Antun Melinčević, s. 204. — Parvi pod-bilježnik: Mihailo Rizman, z-ob-s-odv. — Upisatelj i začastni pod-bilježnik: Ljudevit Ferenc.

Veliki fiškal: Pavao Rajaković, s. 202. — Pod-fiškal: Josip Egersdorfer, s. 187. — Začastni fiškal: Franjo Pečenik, i Josip Košak, s. 208. — Računovodja: Mihailo Koščec, s. 204. — Branitelj gradjanstva: Pavao Kovač, z-ob-s-odv. — Privrěmeni peneznik komorski i domači: Josip Vidnjević, str. 189.

Kontrolor i pobožnih glavnicah pomnjik: Ivan Petak. — Sirotinski pomnjik: Franjo Kolarić. — Kontrolor: Ivan Petrović. — Pisari: Josip Mikulčić, čuvar (parnicah). — Franjo Hovatek. — Antun Peković. — Josip Fruk. — Aleksa Tóth. — Začastni pisari: Věkoslav Bosek, i Mihailo Krainčić.

Redovni zemljoměr: Franjo Pohl, ujedno naměst. zemljišne knjige nadstojnik. — Bolnice nadstojnik: Ivan Gergat. — Cárkveni pomnjik: Henriko Bernáth, č-hsgd. — Ubožke kuće pomnjik: Venceslav Cenner. — Lěčnik: dr. Bernardo Vilhelmo Müller, s. 218. — Ranarnik: Toma Loborec. — Piace i měsnicah nadstojnik: Augustin Vagjon. Ovoga naměstnik: Ivan Rožić. — Provizor imanja. Stěpan Jakopović. — Računovodja: Bogdan Sekovanić. — Poglavica šumah: Josip Hönig. — Stanovah měštar: Antun Bratovenski. — Dvornik: Josip Novosel. — Primalja: Lucia Travizanj.

c) Križevačke varoši:

Sudac: Ivan Gašpari, str. 185.
Gradjanski čeonik: Svetozar Bocak, str. 220.
Satnik: Andria Barić, str. 219.
Věčnici: Lazar Gujdović, i Miroslav Smidt, str. 218.

Zastupnici gradjanstva i izbornici poglavarstva.

Antun Marković. — Karlo Koritić. — Mirko Ožegović. — dr. Aleksa Praunšperger. — Jakov Uzorinac. — Juraj Fodroci. — Josip Nagj. — Marcello Kiepach. — Janko Bubanović. — Mirko Ferkić — Stěpan Andjel. — Mihailo Šašek. — Petar Pintarić. — Luka Škulj. — Matia Kolar. Toma Forko. — Antun Saivert. — Franjo Jurinić. — Josip Akham. — Mirko Kovačić. — Todor Bošnjak. — Franjo Segulić.

Veliki bilježnik: Franjo Šincek, s. 190. — Pod-bilježnik i upisatelj: Franjo Gilg. — Branitelj gradjanstva: Stěpan Andjel.

Veliki fiškal: dr. Josip Vuščić, s. 184. — Računovodja: Josip Janda, s. 190. — Pěneznik: Josip Fogaš. — Sirotinski pomnjik: Antun Saivert.

Zemljoměr i poglavica šumah: Nikola Lovrenčić, str. 211. — Lěčnik: Jozip Šloser, s. 211. — Ranarnik: Dragutin Wimer. — Pisar i ujedno čuvar pravdah: Evgenia Težežar. — Pristupnik: Mirko Bradač. — Cárkvene i ubožke kuće pomnjik: Imbro Peklić. — Pomnjik svilarne i dudovah: Franjo Benković. — Piace nadzornici: Mihailo Kovačić, i Pavao Janković. — Stražmešter: Mihailo Kovačić. — Ana Kristianova, primalja.

d) Koprivničke varoši:

Sudac: Juraj Kunić, str. 184.
Gradjanski čeonik: Juraj Pevalek, str. 207.
Satnik: Juraj Vuković, s. 219.
Věčnici: Martin Šegerc. — Josip Ferenčić. — Božidar Pantelić, z-ob-s-odv., č-hsgd. te ssp.

Zastupnici gradjanstva i izbornici poglavarstva.

Lavoslav Möllinger. — Juraj Lacković. — Jakov Hrušković, župn. Bregski. — Vatroslav Mihalić, — Pavao Bastašić, k. g. — Franjo Pures. — Brebrić Andria. — Adam Žuvić začast. kanon. pod-arcidj. i ovdašnji župnik. — Antun Labek. — Samoilo Reskovac. — Franjo Simček. — Antun Nemčić, sudac, sl. v. križ. — Franjo Horvat. Juraj Ferenčević. — Dragutin Mikoš. — Ivan Ester. — Josip Kos. — Věkoslav Tuzi. — Josip Sobotičanec. — Ivan Kranjec. — Martin Podunajec. — Kažimir Šegerc. — Blaž Nemec.

Jedno město je izpražnjeno poslě izbora.

Veliki bilježnik: Josip Zrinjščak, str. 218. — Pod-bilježnik i upisatelj: Dragutin Cekuš. — Branitelj gradjanstva: Vatroslav Mihalić.

Veliki fiškal: Miroslav Hèrzić, stt. 219. — Rečunovoja: Ivan Tkalec. — Domači i komorski pěneznik: Ivan Koher. — Sirotinski pomnjik: Josip Vugjan.

Zemljoměr, šumah poglavica i zemljišnje knjige nadstojnik: Janko Demetrović. — Lěčnik: dr. Pavao Bastašić, s. 204. — Ranarnik i živino-vračitelj: Lavoslav Leb. — Nadstojnik dudovah: ni naměst. — Pisari: párvi Franjo Horvat, ujedno upisatelj pašušah; — drugi: Blaž Podunajec, ujedno čuvar parnicah. — Diurniste: Martin Stolec, i Martin Posavec. — Ubožne varoške kuće nadstojnik: Ljudevit Šiketanc. — Městni cárkveni pomnjik: Blaž Macekoić. — Piace i měsnicah nadzornici; Antun Labek, i Věkoslav Tuzi. — Stražmešter i stanovah vojničkih měštar: Jakob Martinušić. — Primalja: Teresia Labek.

Gradjanske vojničke čete častnici.

Satnik.
Antun Labek.
Nad-poručnik.
Franjo Siručck.
Poručnici.
Věkoslav Tuzi.
Janko Reškovac.

Stražmeštri.
Mirko Habun.
Mato Ivanović.
Barjaktar.
Ivan Hagjak.
Gudbe ravnitelj. Ivan Čep.
Nad-bubuar. Antun Ester.

METELWIN Digital LIBRARY

e) Karlovačke varoši:

Sudac: Maksimiljan Piškorec, str. 186.

Gradjanski čeonik: Josip Smedrovac, str. 186.
Satnik: Ivan Obradović, str. 188.
Věčnici: Antun Bernardić, s. 188. — Marko Milčić. str. 184. — Ferdinand Sveitzer, s. 187. — Franjo Smidt, s. 188.

Zastupnici gradjanstva i izbornici poglavarstva.

Antun Čop, č-hsgd., str. 159. — Karl Hakl. — Jakov Berkić. — Formos Cvetić. — Nikola Živković. — Gavrilo Trifić. — Ignacio Pilepić, — Ivan Valčić. — Vazil Radaković. — Dragutin Klobučarić, s. 159. — Franjo Türk. č-hsgd. — Henriko Davilla. — Juraj Badovinac. — Antun Pfeifinger. — Andria Kunić. — Ivan Grahovac. — Ljudevit Vrabec, s. 186. — Ambr. Vraniczany, s. 187. — Stěpan Toth. — Ivan Modrušan.

Veliki bilježnik: Nikola Vakanović, s. 188. — Pod-bilježnik: Dragutin baron Kušlan, z-ob-s-odv., sl. v. zagr. ssp., č-hsg- i zgsd. — Upisatelj i začastni pod-bilježnik: Oktavian Lopašić, s. 191. — Začastni pod-bilježnici: Drag. bar. Rozić, ujedno zakleti pisar i Ljudevit Splait, č-hsgd. z-ob-s-odv.

Veliki fiškal: Janko Gvosdanović, s. 188. — Pod-fiškal i računovodja: Dragutin Sostarić, s. 194. — Branitelj gradjanstva: Ignacio Pilepić. — Domaći i komorski pěneznik: Antun Biščan, č-hsgd. — Kontrolor: Alojzio Stipić. — Sirotinski pomajik: Ivan Mažuranić, s. 206. — Ovoga pomoćnik: Evgen Barac, z-ob-s-odv., i č-hsgd. — Zemljišne knjige nadstojnik: Mikailo Popović, s. 192. — Pisari: Dragutin bar. Rožić, k. g. — Josip Konić, ujedno čuvar parnicah. Ivan Ferić i Petar Tkalec, — Diurnista: Aug. Ferd. König. — Lěčnik: Nik. Spirid. Ivančević, s. 178. — Začastni lěčnik: Josip Fabek, s. 176. — Ranarnik: Ivan Žugčić. — Začastni ranarnik: Antun Penko. — Piace i mesnicah nadzornik: Ferd. Lust. — Dvorski: Ivan Nep. Peterle.

f) Požežke varoši:

Sudac: Ivan Martinić.

Satnik: ni naměstjen.
Věčnici: Jos.p Priklmayer. — Flor. Filipović. — Karlo Ciraki, hsg- i zgsd-č. — Josip Matiević, z-ob-s-odv. — Franjo Žaver Mudrović, z-ob-s-odv.

Zastupnici gradjanstva i izbornici poglavarstva.

Josip starji Priklmayer. — Janko Bakić. — Josip Šliser, i Andria Golup.

Veliki bilježnik, Ignacio Heim. — Pod-bilježnik: Antun Kovačević, z-ob-s-odv.

Veliki fiškal: Juraj Juratović. — Začastni pod-fiškal: Šišman Balogh, z-ob-s-odv. — Bránitelj gradjanstva: Antun Malešić. — Računovodja: Filip Taller, z-ob-s-odv. — Pěneznik: Stěpan Karakatić — Sirotinski i ubožke kuće pomajik: Ivan Priklmayer. Pisari: Ivan Lukić Antun Miljević i Josip Laić. — Lěčnik: dr Josip Jellačić. — Ranarnik: Janko Krajčić. — Provizor Imanja. Josip Golub. — Kasnar Stěpan Vincianović, — Poglavica šumah: Josip: Balogh. — Piace i mesnicah nadzornik: Stěpan Ljubić. — Drvovah nadzornik: Antun Prebig.

g) Senja.

ondašnje morsko poglavarstvo za zdravlje, tàrgovačko měnbeno sudište i morki konsulat pàrve molbe.

Šudac i predsědnik: Dragutin Čolič od Lövensberga, c. k. pod-pukovnik.

Věčnici: Karlo Peyerle, pàrvi izvěstitelj u sudbenom věća, tàrgovačkog i měnbenog sudišta te morskog konzulata pàrve molbe. — Ljudevit Sobiecky drugi izvěstitelj u sudbenom veća. tàrgovačkog i měnbenog sudišta te morskog konzulata pàrve molbe. Izvěsutelj u političkom i gospodarstvenom ni naměstjen. — Toma Vinsky, ujedno bilježnik. — Začastni prisědnici tàrgovačkoga i měnbenoga sudišta: Antun Akurti. Ivan pl. Vranjicanj, i Juraj Mileusnić. — Redarstva pověrenik: Franjo Frlan.

Osoblje pisarnicah: Antun Peršin, knjigovodja veća. — Antun Jaričević, Samoilo Sladović i Ivan Pacher, pisari. — Lěčnik: dr. Božo Klemenčić, str. 84. — Josip Šana, ranar. — Primalje: Maria Krainčevićeva, i Dragoila pl. Zandonatiova, začast.

Upraviteljstvo zavoda za siromake: Jerolim Franić, predsědnik, str. 81. — privrěmeni upravitelj, ni naměstjen. — Toma Vinsky, računovodja, k. g.

Ured od luke: Ljudevit Rubeli, satnik luke. — Franjo Rosanić, kotrolor. pisar.

Morsko poglavarstvo za zdravlje.

Predsědnik: Dragutin Čolić, k. g. — Franjo Žav. Tintor, pečatnik i izvěstitelj — Ljudevit Rubeli, satnik luka, pàrvi — Božo Klemenčić drugi. — Franjo Rosanić, tretji. — Dinko Silić, četverti nastojnik zdravlja.

Područni urednici: Aleksa Akačić, ujedno tridesetar u s. Jurju. — Antun Vukelić, u Jablancu. — Polikarp pl. Zandonati, u Povilu.

h) Riečki grad i kotar:

(Zauzima 5.463.404 □ klaft. prostora, i 11 ,848 dušah s inostranimi koji u gradu živu i broje 550 dušah t. j. grad Rěka ima prostora 188 161. □ klaf. i 9.353 duše i 783 kuće; Občina Plase 1,560,372 □ klaf. i 1043 duše, 170 kućah; Občina Kozala. 1.419.220 □ klaf., 816 dušah i 188 kućah, i Občina Drenova 2,238 .087 □ klaf. 636 dušah i 160 kućah.)

Kraljevski gradski satnik. Presvětli g. Pavao Kiss Nemeskerski.

Pod-satnik. g. Henriko Gerlici Gerlički.

Sudci i Ravnitelji: Antun Mineli, Antun Minelli, Antun Celebrini, Petar Dabalà, Ivan Kobler, Franjo Kukackaj.

Bilježnici. Věkoslav Peretti, bilježnik sedrialni i satnički. — Josip Emili, gradjanski. — Ivan Martin sudbeni, i Miroslav Thierry, začastni satnički.

Odpravnik. Franjo Zacharia.

Upisatelj i archivar gradjanski. Nikola Brajnić.

Pisari. Ivan Manzoni, začastni bilježnik. — Gjuro Saurić. — Luppis Srěčko, Adolfo Gothardi, Ignat Luppi i Ivan Cacanić, naměstni pisari.

Diurnisti pisarnice. Benko Rubinić, Ognjan Zacharia, Natal Matejcić i Antun Paladin.

Stražari sudbeni. Andria Skalamera, Pavao Paladin, Antun Tomičić, Ignatio Salamon i Fabian Šestan.

Pěneznik. Josip Politei.

Kontrolor. Nikola Kamerra.

Zemljišnih i tabularnih knjigah upisatelj. Narciso Celigoj.

Veliki Fiškali Josip Blažić.

Začastni fiškali. Věkoslav Brelić, povrěmeni računah pregledatelj, i Lud. Josip Cimiotti.

Pověrenici redarstva. Ivan Dani, i Henriko Dallasta.

METELWin Digital LIBRARY

Zemljoměr i arkitekt. Adam Olf.
Pasualista. Franjo Bozicio od tàrstjanske strane, i Ivan Henriko Mikoc, povrèmeni od strane Hàrvatske.
Čuvar tamnice i strażmeštar modrakah (militiae urbanae) Franjo Luthmann.
Mudrakah (milit. urbani) ima 22 i 2 koprola.
Lěčnici. Nikoli Filler, pàrvi lěčnik. — Petar Renaldi, 2. č-hsgd. — Franjo Jelčić, začastni.
Ranarnici. Josip Rivelli, Adolfo Gjustini, začastni.
Primalja. Anna Repak.
Gradske boljestnice nadziratelj. Josip Dalasta.
Kontrolori kirurg. Friderik Plöyer.
Seoski sudci. Josip Rubeša, Pleški. — Frnnjo Superina; Kozalski i Andria Superina Drenovski.

GG. prisědnici občinski (Gemeinde Räthe).

(Polag članka 14. knjige I. rěčkog štatuta dd. 28. Junia 1527. potvàrdjenog po Ferdinandu I. *municipalno věćje* grada Rěke (izvanjski magistrat) mora imati 50 savětnikah samih rodjenih gradjanah; za gradjane pako polag 18. člana dàrže se oni koji su rodjeni u ovoj zemlji, i oni, koji su se amo naselili i uživaju za više godina kakvo negibivo imanje i prisegli su věrnost Kralju i Obćini rěčke zemlje.

Henriko Gerlici Gerlički
Karlo Pauer,
Josip Augustin Tosoni,
Josip Susanni,
Rudolfo Farkas,
Mihoilo Horhy,
Antun Verneda,
Klemens Celebrini,
} gubernialni službenici, ujedno sedrialni prisědnici.

Antun Minelli,
Antun Celebrini,
Petar Dabalà,
Ivan Kobler,
Franjo Kukackaj,
} sudci, ujedno referenti obćinskog věća.

Josip Emili,
Franjo Zacharia,
Nikola Kamerra,
Josip Blažić,
Věkoslav Brelić,
Dr. Nikola Filler,
Dr. Petar Renaldi,
Josip Dalasta,
} gradski službenici.

Dr. Hieronim Fabris, nadlěčnik primorja.

Ivan Renaldi,
Agustin Deseppi,
Dr. Vicenco Ignatia Medanić,
} advokati.

Ljudevit Josip Cimiotti, prisědnik tàrg. sud.
Franjo Trojer, arkivar guber.
bar. Antun Portner, rav. zemlj. gub.
Antun Cimiotti, opat i arcidjakon (geržagan)
Leopoldo Adamić.
Franjo Kosmini, umir. tridesetar.

Ivan Mate Kozulić,
Higinio Skarpa,
Věkoslav Kornet,
Gjuro Vranjicanji,
Karlo Šporer,
Gaspar Matković,
Ivan Franković,
} tàrgovci.

Antun Skarpa, pod-konsul toskans.
Šamuel Haire,
Valter Ciafton Smith,
Karlo Menjer,
} englezi.
Věkoslav Sgardelli, satnik luke.
Antun Giustini, konsul papinski.
Alberto Martinić, bivši bilježnik satnički.
Josip Mayer, nadziratelj kr. kom. dohod.
Josip Steinberg,
Franjo Urbani,
} tridesetnički službenici.
Josip Storan, pomoćnik gubernie graditeljstva.
Ludovik Staricki.
Srěćko Verneda, bivši varoški sudac.
Paskal Zanchi.
Mihovil Melissinò, ruski višji oficir.
Franjo Defrancischi, bilježnik. mors. saniteta.
Šimon Klarić, gub. komor. prim. pověrenik.
Josip Brelić, bivši poštarski kontrolor.
Franjo Thierry, guber. praktikant.
Friderik Thierry, začastni bilježnik. kapit.
Guido Marochino, bilježnik tàrgovačkog suda.
Gaspor Kombol, ravnitelj školah i censor.
Josip Cèrnković, Doljski, nadziratelj komors.

Oséčke varoši:

Sudac: Alojzio Smidt, str. 239. — Satnik: Dimitria Vuković, s. 240. — Veliki fiškal: Pavao Jezević, sl. v. srěm. ssp. — Branitelj gradjanstva: Josip Neymeyer, s. 236. — Urbanski prefekt i zemljoměr: Aleksandro Lužinski. — Lěčnik: dr. Vasilia Atanasiević. s. 241. — Varoške bolnice nadstojnik: Ivan Nesković.

Sudbeni stol slavne biskupie,
i prečastnoga kaptola
stolne càrkve zagrebačke.

Dvorni župan slavne biškupie zagrebačke.

Franjo Zengevall, dvorni župan, str. 182.
Sl. bisk. zagr. fiškali: Josip Rober, str. 187. i Ferdin. Žerjavić, str. 186. — *Sudbeni aktuar, i začastni fiškal:* Ivan Malošek.

Dvorni župan prečastnoga kaptolala zagr.

Dvorni župan: Tadia Ferić od Hudogbitka, str. 181. — *Slavnoga kaptola fiškali*: Franjo Novak, s. 157. i Franjo Felemen, str. 63.

Gradjanske vojničke čete častnici.

Satnik i čete zapovědnik: Matia Brinščak. — ***Podsatnici***: Ivan Holiček, i Ivan Lendarić. — *Nad-poručici*: Ivan Vizkočil, *pomnjik gudbe.* Ivan Koncilia, *pobočnik.* Gjuro Lakner, i Mihailo Skopin. — ***Poručici:*** Pavao Arešić. Antun Svoboda. Věkoslav Halm. Dragutin Riner. — *Strażmestri:* Franjo. Laurinšek. Andria Kosić. Josip Mesec. Gjuro Turković. Gjuro Spiček. — *Nad-lěčnik*: Josip Kunović. — *Ravnitelj gudbe.* Ivan Rejšil. — *Zastavnik* (*barjaktar.*) Mihalj Fabianec.

METELWin Digital LIBRARY

Poglavarstvo slobod. i kralevsko-povlastjenoga tàrgovišta Krapine.

Sudac: Franjo Zaplatić, z-ob-s-odv.
Gradjanski čeonik: Nikola Rozgaj.
Satnik: Nikola Horvat.
Branitelj gradianstva: Mihailo Podl.
Veliki bilježnik: Josip Kerleža, zajedo věčnik, z-ob-s-odv., č-hsgd. — Pod-bilježnik: Nikola Fogl, ujedno i večnik. — Začastni pod-bilježnici: Ferd. Dolovčak, i Josip Lončarić.
Věčnici: Mirko Petrić, i Ivan Nep. Serkulj.

Zastupnici gradjanstva i izbornici poglavarstva.

Janko Bedenko, župnik, s. 67. — Nikola Cernek, žup. Jesejanski. — Ljudevit Gaj, s. 185. — Antun Kučtić, z-ob-s-odv. i više sl. vv. ssp. — Rudolf Spe-ciari, městni pravi, slavne pako gradomeje varaždinskie začastni pod-fiškal, i šudbenoga stola pri sědnik. — Ivan Nep. Dolovčak, z-ob-s-odv. — Iv. Gaj, lěkarnik. — Pavao Zaplatić, Izsluženi sudac. — Nestor Kiepach, vlastelin č-hsgd. — Norberto Ježek, městne glavne učione naučitelj i organsta. — Josip Lelis, vlastelin više rukotvornih zavodah. — Josip Mintsenti, ujedno městni pěneznik i sirotinski pomnjik. — Blaž Fogl. — Janko Borovečki. — Mirko Mert. — Juraj Vragović. — Josip Sekirnjak. — Janko Zaplatić. — Martin Boborečki. — Franjo Mert. — Juraj Malić. — Ignacio Franjo Reizer. — Nikola Vragović. — Gjuro Horvat. — Dvornik. Mirko Kalečač.

Polgavarstvo slobodnih i kr.-povlastjenih občinah.

Samoboru.

Sudac: Ferdinando Visner, (Livadić) č-hsg i zgsd. — Satnik: Marko Bahovec. — Pod-Satnik: Tomo Hoh. — Věčnici: Franjo Reiser, č-hsgd. — Gjuro Karalj. — Ant. Kantili, ujedno pěneznik: — Franjo Reiser mladji. — Ant. Stoc. — Ignatio Bišćan, ujedno otac sirotinski. — Aloisio Stoc. — Lovro Vuković, ujedno branitelj gradjanst. — Bilježnik i računovodja: Antun Kociančić.

Jastrebarske.

Sudac: Stěp. Franković, č-hsgd. — Dragut. Polz, městni satnik, gradjanske čete zapovědnik i poljski redar. — Izsluženi sudci u to vrěme prisědnici: Imbro Preprutić i i Janko Miklošić. — Branitelj gradjanstva: Pavao Mlinarić inače Fabus. — Bilježnik: Stěpan Katkić. — Peneznik: Imbro Ričar. — Prisědnici: Nikola Miklošić. Janko Vidmar. Janko Sintić. Mate Matković. Gjuro Majhofer i Mihajlo Brozović. — Starešine: Niko Rožić i Janko Pasilović. — Poglavari gradjanske čete: Dragutin Polz, satnik; Matej Bělošić i Janko Novaković, poručici. Mato Starešinčić, dvorski učedno i redar.

Začastni prisědnici. Ivan Špišić, sl. v. zagr. zać. prisežnik; — Josip Jagunić, z-ob-s-odv., — Nikola Badlaj, z-ob-s-odv.; i Dragutin Polz, k. g.

Siska.

Naměstni sudac: Janko Sajović. — Věčnik: Ivan Čaić. — Naměst. satnik: Toma Sopić. — Starešina Joso Novaković, jedan fali. — Branitelj gradjanstva Franjo Lovrić. — Bilježnik: Julio Bišćan, z-ob-s-odv.

Kraljevskih komorskih dohodakah nadziratelistva.

a) U kotaru zagrebačkom.

Josip Berndt, Njih c. k. apošt. Veličanstva k. savětnik, komorskih dohodakah u kotaru zagrebačkom kr. nadziratelj, te sl. vv. zagr. i srěmske ssp.
Franjo Dubasiević, k. nadziratelistva pomoćnik.
Dragutin Kestercanek, k. nadzirat.-činovnik.
Rudolfo pl. Sartory, k. nadziratelj.-izvěstitelj (caculant.)
Lazo Bedeković, k. nadzirat.-pisar.
Dragutin Gaizler, k. nadzirat.-postupnik.
Antun Teselj, k. nadzirat.-perovodni praktikant.
Antun Matić, k. nadzirat.-ureda praktikant. — Drugi nije naměstjen.
Jakov pl. Baneković, nadziratelinog ureda poslužnik.
Josip Kunz, nadziratelinog ureda stražar.

Kr. tridesetnice.

U Zagrebu (glavna) Mirko Lieb, nad.tridesetar. Franjo Eisner Eisenthalski, kontrolor. — Henriko Mayer, pomoč., sl. v. zagr. ssp. — Ant. Trexler Lindenavski, sl. v. zagr. ssp. č-hsgd. párvi; Stěpan Dimić, drugi pregledatelj robe. — Petar Kolman, sl. v. zagr. ssp. i Miroslav Hoffman, sl. v. zagr. ssp. pisari. — Andria Knez, praktikant.

— Berdovcu. Antun Malošeg, trid. — Julio Rabenhalt, kontr. pisar. —

U Bregani. Ljudevit pl. Vinković, tridesetar, sl. v. varašd. ssp. — Vinko Seitz, kontrolor. —
— Dubici. Maksmil. Verbna, tridesetar.
— Drenju. Franjo Krajzelj, pasualista.
— Glini. Pasualista ni nam.
— Jugovici. Mirko Adamović, tridesetar.
— Kostajnici. Věkoslav Kopainig, trideset. Věkoslav Keraus, kontrolor.
— Karlovcu, (glavna). Franjo Kesterčanek nadtridesetar. — Josip Šostarić, kontr. sl. v. varašd. ssp. Ivan Bogdanović, pregledat. Antun Tropeani, pisar, te slob. prim. tárg. grada, luke i kotara senjskog patricij-savětnik.
— Klanjcu. Gavrilo Rajaković, tridesetar.
— Korlatu. Ivan Vrbna, tridesetar.
— Maljevcu. Špiridion Lemaić, tridesetar.
— Metliki. Antun Činoranj, tridesetar, sl. v. varašd. ssp. — Kontrolor nije naměstjen. Vinko Müler, pisar.
— Modragreda. Tridesetar nije naměstjen.
— Oblaj. Dragutin Samoši, tridesetar.
— Prosičeni-kamen. Dimitria Muntian, tridesetar.
— Pečence. Matia Ugarković, tridesetar.
— Severinu. Josip Reiter, tridesetar.
— Sisku. Josip Müller, tridesetar. — Lenardo Hlinicki, kontrolor. — Franjo Pösl, pregledajući

METELWin Digital LIBRARY

magaziner. — Josip Antach, pisar. — Todor Hergota, pomoćnik magazina.
U Zavalju. Skender pl. Domazetović, tridesetar, — kontrolor nije naměstjen.

Privrěmene tridetetnice.

U Altenmarku. Ferdinando Mrak, tridesetar.
— Veinici. Josip Leb.
— Freithurnu. Antun Parma.
— Gribli. Antun Vidmar, tridesetar.
— Kermačini. Ivan Pliker, tridesetar.
— Dolnjem Jugoru. Antun Spies, tridesetar.
— Radovici. Miroslav Rumpler, tridesetar.
— Gaberju. Franjo Kalb, tridesetar.

b) U kotaru primorskom.

Josip Mayer, Njih c. k. apost. Veličanstva kr. savětnik, i komorskih dohodakah u kotaru prim. k. nadziratelj, sl. vv. zagr. i varašd. te slob. kotarah i gradovah Rěke i Bakra patricij-savětnik, i ssp., č-f-vdd.
Kr. nadziratelistva pomoćnik ni naměstjen.
Mirko Bogović, k. nadziratelistva činovnik, z-ob- i měnbenog s-odv., te sl. vv. varašd, križ. i arad. ssp,
Dimitria Zora, k. nadziratelistva izvěstitelj (Kalkulant.
Antun Somoši, kr. nadziratelistva pisar.
Ljudevit Lakatos od sv. Šimuna, k. nadzirat. postupnik, i sl. v. bihar. ssp.
Kr. perovodni praktikant nije naměstjen.
Henriko Rabenhalt, i Antun Gregurinčić, kr. nadzirat.-ureda praktikanti.
Martin Vidmajer, nadzirat. ureda poslušnik
Ivan Marcetić, nadzirat. ureda stražar.

Kr. tridesetnice.

U Rěki. Franjo Urbanj, kr. tridesetnik, patricij-savetnik sl. grada i kotara rěke. Franjo pl. Zandonati, kontr. te slob. prim. tàrg. grada, luke i kotara bakarskoga patricij-savětnik; Jos. pl. Steinberg, naměstnik Josip Rabenhalt, pregledatelj, te slob. prim. tàrg. grada luke i kotara bakars. patricij-savětnik. Franjo Heimrih, pregledatelj. Antun Bitrof i Antun Zupančić, pisari.
— Bagu. Vinko Segher od Veisenhaus tridesetar. — Antun Planinac, kontrolor. — Franjo Bauer, pregledatelj u maloj Dražici. — Josip Grivičić, pisar. — Petar Janković, pazitelj u Gošpiću. — Ivan Malešević uredni praktikant.
— Bakru. Dragutin Kosović, tridesetar Ivan Nep. Kerner, kontrolor, sl. vv. varašd. i zalad. ssp.
— Bakarcu. Mihailo pl. Tianić, tridetetar.
— Gračcu. Andria Helman, tridesetar.
— Jablancu. Ivan Stanković, tridesetar.
— Jelenju. Gavrilo Topolčić, tridesetar.
— Kraljevici. (Porto Re) Samoilo Tintor, tridesetar.
— Novi. Ljudevit pl. Ilavski, tridesetar.
— Orehovcu. Franjo Baborski, tridesetar. — Pilip Šrot, kontrol. — Ureda pisar nije naměstjen.
— Selcih. Vinko Domazetović, tridesetar.
— Senju. (glavna) Ferdinando Slamnig, trideset. — Mihailo Degoricia-Freienvaldski, kontrolor. — Miroslav Osvald, pregledatelj. — Nikola Kinderman, pregladatelj kod sv. Vita. — Ljudevit Apiano, pregledatelj kod sv. Martina.—Věkoslav Rudmann, ureda pisar. — Ernesto Krišner, pisar kod sv. Vita. — Josip Augustinović, pazitelj u Apatovom. — Ilia Božić, pazitelj u Krivomputu. — Matia Parac i Toma Ivanošić, praktikanti.
Kod Sv. Josipa. Antun Pilepić, tridesetar.
» « Jurja. Aleksa Akačić, »
» » Kuzmana. Dragutin Burdač kopčanjski, tridesetar.
» » Roka. Matia Mocnaj, tridesetar.
U Selcu. Vinko pl. Domazetović, »
— Tiskovcu. Franjo Vukelić, pazitelj.
— Žakalju kod Rěke. Franjo Galac, tridesetar.
— Zvonigradu. Antun Hrabrić, tridesetar.

Kr. solare.

U Bakru. Dragutin Kosović, solarnik; Ivan Nep. Kerner, kontrolor. — Antun Lipovčić, měrilac, — Franjo Palumna, měrac. — U Bagu. Vinko Segher, Weissenhauski, solarnik; Martin Planinac, kontr.; Gàrgur Jurišić, měrilac. U Rěki. Franjo Urbanj, solarnik; Lovro pl. Zandonati, kontrolor. Josip Burdač kopčanski, měrilac: Prokop Vukotić, měrač. — U Senju. Ivan Sertić, solarnik; Antun Gjurković, kontr.; Blaž Carić, pravi.; Barnaba pl. Fridecki, drugi měrilac; Antun Buhovac, pisar; Antun Krišković, měrač; Mihailo Lazar, měrač; Dominiko Jesenko i Franjo Vinski, praktikanti.

c) U kotaru körmedskom.

(budući ovdě dovoljnih stanovah neima, stoluje u Sambotelju.)

Stěpan Györfy, kr. komorskih dohodakah nadziratelj u kotaru körmendskom.
(Druga osoblja nam nisu obznanjena.)
U Varašdinu (glavna). Kr. tridesetar, te dravskog mosta glavni računovodja nije naměstjen — Antun Chinoranj, kontrolor. — Dragutin Mone Also-Venički, pomoćn. sl. fogor. kotara ssp. — Josip Komloši, pregledatelj. Ignatia Polonay, sl. vv. zagr. i varašd. ssp.
U Nedělišću. Josip Sonleitner, trid. — Mihailo Cigan, kontr. — Franjo Pemec, pisar. — Josip Schenk, zač. magaz.
— Rackaniži. Ivan Dubsević, trid. Antun Gajer kontrolor.
—Dobrovi. Věkoslav Kögler, tridesetar. — Tanasia Kostić, kontrolor. — Pisar ni naměstjen.
— Miljani. Ivan Štajnic, tridesetar.
— Pezganu. Tridesetar nije naměstjen.
— Krapini. Ljudevit pl. Adelsfeldski, tridesetar. sl. v. varašd. ssp.
— Lupinjaku. Ivan Herhenröter, pasualista. —
— Cvětlinu. Antun pl. Magyar, sl. vv. varašd. i križ. ssp.

Kr solare.

U Varašdinu. Solarnik nie naměstjen. Srěčko pl. Delpini, kontrolor, sl. v. varašd. ssp. Ignacia Polonay, piš. Skender Ljubibratić, měrilac.; Ljudevit Rüssel, měrac.— U Kaniži. solara neima. — Sebastian Mirecki, kontr. měrilac. — Dragutin Sobotik, měrilac.
— U Terezovcu. Ivan Farkaš Eörski, solar. Alojzio pl. Lošonci kontr. měril. Dragutin Mačik, měril. Andria Bučko, měrac. Nikola Takač, stražar. — U Baršu. Solarnika neima. Josip Bertić, kontr. měril. Franjo Lakenbaher, měril. Andria Somerfeld, měrac. Jakov Slabik, stražar.

d) U kotaru Oséčkom.

Franjo Žav. Freund, Nj. c. kr. apošt. Veličanstva savětnik, po kotaru oséčkom kr. komorski dohodakah nadziratelj, više sl. vv. ssp.
Skender pl. Percel, nadzirat. pomoćnik.

METELWin Digital LIBRARY

Slavoljub baron Kušlan Mosthalski, kr, nadziratelj-ni činovnik.
Antun Herceg, kr. nadziratelj. izvěstitelj (kalkulant)
Marcelo Marinović, kr. nadzirat. pisar.
Dragutin Gilvazy, kr. nadzirat. postupnik.
Gavrilo Kerečki, kr. nadzirat. ureda praktikant. — Drugi nije naměštjen.
[Buduće godine budemo i druge osoblje priobćili.]

Osoblje varaždinske glavne pošte i podredejn.-joj poštah.

Upravitelj. Ignatia Griller, str. 205.
Kontrolor. Antun Münzberger, str. 205.
Pošte urednik ujedno i odpravnik vozećih kolah: Jos. Schieder. — Miroslav Nonner, pristupnik. — Antun Vančas, začastni pristupnik, z-o-s-odv. — Iv. Ramer, listonoša.

P o š t a r i.

Zagrebački. Grofica Juliana Oršićeva. — Matia Palain, kontrol. pošte urednik, str. 191. — Petar Věkoslav Čubelić, odpravnik. — Mihajlo Sluga i Antun Gissaver, listonoše.
Baboškog neima. — Bakši. Pavao pl. Sos. — Beržanski Tasilo gr. Festetić Tolnanski, Stěpan Matraj, odpravnik. — Bresnici. Josip Ožegović-Barlabaševački, str. 195. — Cirkvenički. Franjo Ratko; Todor Monasteriotti, odpravnik. — Čakovački. Tasilo gr. Festetić Tolnanski. Antun Takač, odpravnik. — Devečerski. Ivan Ehen. — Dugoselski. Gjuro gr. Draškovič; Franjo Vidić, odpravnik. — Gorički. Antun Jozipović; Antun Linkmajer, odpravnik. — Hahotski. Melk. Baranjaj; Aleksa Saly, odpravnik. — Jastrebarski. Gjuro gr. Erdödy; Stěpan Katkić, odpravnik. — Jelenski. Lavoslav Adamić, upravitelj. — Iharos-Berenjski.. Josip Inkej. Miho Noslopij, odpravnik. — Ištvandski. Pavao knez Esterhazi; Stěpan Gumbert, odprav. — Kanižski Svetozar Činoranj; Mirko Kovač, odpravnik. — Karlovački. Ferdin. Šveicer, str. 187.; Petar Čubelić, kontrolor. 208; Miroslav Sadlo, odpravnik; Josip Grahovac, listonoš. — Koprivnički. Julia udova Draškovičeva; Ivan Vrančić, upravitelj. — Körmendski. Pilip knez Batjanj; Josip Sabo. uprav. Andria Mesterić, pisar. — Križevački. Ivan Gašpari, str. 185. — Lapančanski. Franjo Mangold. — Lekenički. Josip Klempaj, Ernesto Turković, odprav. — Lendavački. Ljudevit pl. Dervarić. — Lepšenjski. Tomo gr. Nadašd, Jošip Hofman, odprav. — Lokveski. Tadia Heffele; Julio Hakl, odprav. — Lövöski. Ivan pl. Tuboli. — Ludbrežki. Pilip knez Batjanj; Josip Žoldi, odprav. — Martzaljski. Pavao gr. Sečenji; Mirko Iliaš, odpravnik. — Nemeš-Vidski. Ladisl. pl. Taši; Ig. Balaša, odprav. — Netretički, ni nam. Danilo Karić, upravit. — Öreg-Lakski. Josip Janković Pribèrdski; Josip Jenevaj, odpravnik. — Pečuhski. Lazo pl. Klobučarić. Palotski ni nam. Antun Vagner, odprav. — Popovečkog neima. — Ratotski. Ladisl. Zeleš. — Rakovpotočki. Ivan pl. Smedrović.. — Remetinski. Antun Balog — Rěčki. Vinko Dany; Gedeon vitez Seetal-ski, kontr. Ljudevit Rabenhalt, odprav. Kojo Zohar, listonoša, — Remetinski. Antun Balog. — Salaberski. Vuk Kozari. — Sala-Egerseżki. Franjo Donaši. — Salantski. Prečastni kaptol stolne cárkve pečuhske; Antun Lukrić, upravitelj. — Samoborski. Ant. Antel. — Semeški. Josip gr. Hunjad; Stěpan Balog, odprav. — Severinski. Ambros Vranjicanj, Věkoslav Iliević, odprav. — Sigetski (veliki). Ladislav pl. Cinderi; Franjo Laslo, odprav. — Sikloški. Mojzia Vojnović; Nikola Vojnović, odprav. — Šimegski. Dragutin gr. Ziči. — Šiofokski. Prečastni kaptol. stolne cárkve vesprimske; Mihajlo Copf, odpravn. — Sv. Ivanski. Juliana udova Fodrociova, č-hsgd. — Sv. Kerstski. Joana udova Bešornerova. — Sv. Lovrinski. Pavao knez Esterhazi; Josip Pehm odprav. — Skradski. Franjo Hakl. Šölös-Gjörök. Josip, pl. Janković; Dragutin Farkaš, odpr. — Varaždinski. AntunNell, konjušnik. — Varošlödski. Antun Tašner. — Vašvarski. Ljudevit Bölč. — Verbovački. Antun Pečuvac; Mavro Pečuvac, odpr. — Vesprimski. Skender Fülöp. — Vučinić-Selski. Ivan Frank. — Žakanjski. nije nam. Mihajlo Halvax, odpravnik.

Sakupitelji listovah.

Kapošvarski. Dominiko Reizner. — Kesteljski. Ladislav grof Festetič. Miroslav Volf, odpravnik. — Pečvarski. Ferko Běloberg.

Skladno-glasno družtvo za kr. Hàrvatsku u Zagrebu.

Pokrovitelj. Preuzvišeni, presvětli i prečastni g. Juraj Haulik Varalljski, biskup zagreb.
Ravnitelj i predsědnik. Prečastni g. Ivan Kralj, Opat i kanonik.

Nad-stojnici. Franjo Čačković Vàrhovinski. opravljućih. — dr. Stěpan Mojses, *prinesujućih.*

Upravljući članovi. Jošip Juratović. — dr. Math. Smodek — dr. Stěpan Muzler. — Pavao Hatz, ujedno i računovodja. — Josip Hergešić. — Basil. Mraović. — Pavao Muhić. — Franjo Štauduar, i Gjuro Visner od Danice (*von Morgenstern*) šopronskog i ljubljanskog skladno-glasnog, kao i brětislavsko-cárkveno-muzikalnog družtva član *prinesujućih.*

Tajnici. Nikola Melinčević i Skender Bakšaj.
Peneznik. Štěpan Mojzes, koi gore.
Ravnitelj glasbe (*muzike*). Gjuro Visner, koi gore.
Drugi ravnitelj ujed. pra-gustać. Josip Poližanski, pěvališta stolne cárkve zagrebačke začastni alan.
Računovodja. Josip Rober, koi gore, i Josip Juratović, koi gore, ujedno nadziratelj muzikalnog archiva.

Ovoga družtva muzikalna učiona.

Ravnitelj. Stěpan Mojzes, koi gore.
Učitelji. Gjuro Visner, zavoda starešina, koi gore. — Ignatia Sneidtinger, član Lvovko Skladoilskog družtva. — Josip Poližanski, k. g. i Gjuro Sojka. — Franjo Müller, pisar.

METELWin Digital LIBRARY

Družtvo gospdarsko hèrvatsko slavonsko.

Zavedno 24. studenoga 1841. g.

Odbor osrednji.

Predsědnik:

Haulik Varaljski Juraj, biskup zagrebački i naměstnik banski.

Podpredsědnici:

Auersperg Turjački Makso, grof, vèrhovni vojnički zapovědnik u bansko-varašdinsko-karlovačkoj krajini.

Vračan Josip, kanonik zagrebački.

Staršine: Beloberg Matia, kanonik zagrebački; — Šuflaj Antun, izs. professor; — Budić Ivan N. duhovnoga stola prišednik, i župnik kod s. Petra u Zagrebu; — Radičević Makso, vlastelin; — Savinšeg Andria, vlastelin; — Presl Franjo, vlastelin; — Malin Janko, gradjanin tèrgovac u Zagrebu; — Rubido Antun, vlastelin.

Staršine naměstni: Ferić od Hudogabitka Tadia, kaptola zagr. dvorni sudac; — Popović Anastasij, gradjanin tèrgovac u Zagrebu; — Nikolić Nikola, gradjanin u Zagrebu; — Köröskényi Stěpan, vlastelin.

Tajnici: Mayer od Klinggräffa Karlo, vitez, vlastelin; Rakovec Dragutin.

Knjižničar: Šuflaj Antun, k. g. Naměstni Rakovec Dragutin.

Pěneznik: Budić Ivan N., k. g. Naměstni: Rakovec Dragutin.

Nastojnik družtvenih zemljištah: Mayer od Klinggräffa, Dragutin vitez.

Čuvar: Rakovec Dragutin.

Podružnice.

1. Zagrebačka.

Zaved ena 1843. god.

Predsědnik: Beloberg Matia, k. g. — Podpredsědnik: Zengeval Franjo, biskupie zagrebačke dvorni sudac. — Staršine: Budič Iv. N. k. g.; Udvardy Stěpan, prefekt biskupie zagr.; Vettessy Andria, c. k. oberlatjman u miru; Popović Anastasij, k. g.; Kerner Simun, izs. provisor; Lang Martin, nadzornik hegerle slavne varmedje zagr; Egyd Josip, gradjanin zagr.

2. Djakovačačka.

Zavedena 30. sěčenja 1843

Zaštnik. Kuković Josip, biskup. — Presědnik: Matić Josip, opat i kanonik. — Staršine: Mihaljević Matia, z. kononik, podarcidjak. i župnik djakovački; Gergjan Matia, pris. duh. stola i župnik; Obrovac Pavao, professor u Djakovu; Maurović Franjo, provisor gosp. djakovačke; Jaić Miroslav, pěneznik gosp. djakovačke. — Tajnik: Vukmanić Matia, podupravitelj sěmišta djakovačkoga. — Nastojnici rastila: Matić Josip, k. g. — upravitelj; Rastović Ivan, kanonik djakovački; Marinović Mirko, prefekt gosp. djakovačke; Jaić Miroslav, k. g.; Bèrnčić Ivan, špan. gosp. djakovačke; Veselić Franjo, sl. varm. věrovitičke ranarnik; Obrovac Pavao, k. g.; Vukmanić Matia, k. g.

3. Križevačka.

Zavedena 3. veljače 1843. god.

Predsědnik: Zidarić Zudovečki Ivan, kr. savětnik i pèrvi podžupan. — Podpredsědnik: Koritić Mrazovečki Dragutin, drugi podžupan. — Tajnik: Fodroci od Fodrovca Aleksander, sl. varm. križ. pobilježnik. — Pěneznik: Slosser Jos. K., sl. vam. križ. physik.

4. Varašdinska.

Zavedena 7. veljače 1843. god.

Predsědnik: Šimunčić Aleksander, sl. varm. var. pèrvi podžupan. — Tajnik: Vinković Ivan, c. k. latjman u miru, vlastelin.

5. Podravačka.

Zavedena 8. veljače 1843. god.

Predsědnik: Žuvić Bribirski Adam z. kanonik, pod-arcidjak. i župnik Koprivnički. — Tajnik: Draganec Pavao, župnik Rasinjski. — Pěneznik: dr. Šafarić Gjuro, sl. varm. križ. zemljoměrac.

6. Karlovačka.

Zovedena 11. veljače 1843. god.

Područje: Gospoština Jastrebarska, Kupčina, Šišljavić, Ozalj, Bèrlog, Rěčica i okolica na Kupi.

Predsědnika: neima. — Podpredsědnik: Bunjevac Josip, sl. varm. zagr. izs. podžnpan. — Staršine: Nugent Alberto grof; Pavlešić Ivan, župnik Duhovački; Piškorec Makso, sl. i. kr. grada Karlovca sudac; Savinšeg Andria, k. g.; Šuflaj Filip, vlastelin; Vranicani Ambroz star., vlastelin; Gaál od Gjule Nikola, c. k. obèrstl. — Tajnik: Šplait Ljudevit, parnik.

7. Brezovička

Zavedena 21. prosinca 1845.

Predsědnik: Novosel Juraj, direktor gymnasie zagr. — Staršine: Ferić od Hudogabitka Tadia, k. g.; Sačić Josip, župnik Stupnički; Konrat Pavao, provisor. — Tajnik: Šram Dragutin, provisor Brezovički. — Pěneznik: Matković Andria, controllor.

8. Odsěk za šumarstvo.

Zaveden 26. prosinca 1846. god.

Predsědnik začastni: André Emil, šumarski i gospodarski savětnik u Beču. — Nadstojnici: Šporer Franjo, c. k. šumar s. narodne brodske regimente; Kos Dragutin, šumarski meštar svih gospoštinah hèrvatskih grofice Jelisavete udove Erdödyce [zajedno izvěštitelj]. — Staršine: Panzner Josip, nadziratej šumah i zemljoměrač bisk. gospoštinah u Harvatskoj; Tomić Antun, c. k. šumar s. nar. križ. reg. Sita Josip, komor. šumar na Vèrbovcu. — Tajnici. Šaper Julio, šumarski meštar. kaptola zagr.

METELWin Digital LIBRARY

Lovrenčić Nikola, šumar varoši križevačke.

9. Sisačka.

Zavedena 4. veljače 1847. god.

Područje: župe Farkašić, Mala Gorica, Gošće, Komarovec., Kratečko, Martinska Ves, Preloložćica, Sisak, Sela i Žažina.

Predsědnik: Kalabar Franjo. pod-arcidjak. i župnik Sisački. — Podpredsědnik: Velnreiter Jaćim, gradjanin tèrgovac Sisački. — Tajnici: Vèrbančić Slavoljub, z-ob-s-odv. u Sisku, i Klobučar Gjuro, fiškal u Sisku. Pěneznik: Lovrić Franjo, gradjanin tèrgovac Sisački. — Starešine: Dvorzak Ivan, provisor; Folnegović. Stěpan; Fulla Jakov; Janušić Ivan; Komarac Aleks.; Kos Karlo, kl g.; Krismanić Nikola, župnik na Preložćici; dr. Šmidt Ivan.

Odsěki.

Za motrenje: zračnih proměnah; dr. Šmidt Ivan; Komarac Aleks. — Za oranice i sěnokše. Folnegović Stěpan; Klemenić Stěpan, kasnar u Topolovcu; Dvorzak Ivan, k. g.; Krismanić Nikola, k. g. — Za vinograde: Kèrvarić Stěpan; Vincek Franjo; dr. Šmidt Ivan, k. g. — Za bašće i voćnjake: Kalabar Franjo, k. g.; Nerad Antun. — Za šume: Kos Karlo, k. g. — Za gojenje marhe: Francul Franjo; König Dragutin. — Za pčelarstvo: Čaić Ivan; Klobučar Gjuro, k. g. — Za svilarstvo: Čaić Ivan, k. g.; Nerad Antun, k. g.

10. Odsěk znanosti naravske

Zaveden 24. veljače 1847. god.

Članovi: Augustin Gjuro, lěkarnik u Zagrebu; Farkaš-Vukotinović Ljudevit; Klinggräff Hugo, doctor philosophie i magister slobodnih umětnostih; Ladenhaufen Adolfo, lěkarnik u Zagrebu; Mihić Gracian, lěkarnik u Zagrabu; Petter Kajetan, profesor u Zagrebu; Rakovec Aleksa, dr.; Rakovec Dragutin; Slosser Jos. K., k. g.; Vormastini Eduard, magister pharmacie u Zagrebu.

11. Moslavačka.

Zavedena 11. ožujka 1847. god.

Predsědnik: Farkaš-Vukotinović Ljudevit, sl. varm. križ. veliki sudac. — Podpredsědnik: Mramor Jos., pod-arcidjak, župnik Ludinski. — Tajnik uredni: Miklošić Janko, kapelan Osekovački. — Tajnik naměstni: Jurišić Filip, biljež. seoski na Ludini. — Pěneznik: Šimunčić Ljudjevit, kassator velikogradski u Moslavini. — Starešine: Žigrović Ivan; provisor velikogradski u Moslavini; Novosel Mihail, župnik Voloderski. —

Odsěki:

Za vinograde: Mramor Josip, k. g.; Hohšteter Ladislav, provisor malogradski u Moslavini; Jurinić Gjuro, župnik Osekovački; Barabaš Aleks., sl. varm. križ. jurassor; Ortodaj Gjuro, provisor srědnjogradski u Moslavini; Kunek Gjuro, računovodja Kutinskoga Erdöd. spailuka. — Za poljodělstvo: Žigrović Ivan, k. g.; Damaj Dragut., računovodja srědnjogradski u Moslavini; Högyey Josip, računovodja malogradski u Moslavini; Ladenhaufen Věkoslav, provisor Kutinskog Séčnova spailuka. Za livade: Farkaš-Vukotinović Ljudevit, k. g. Žigrović Ivan, k. g.; Barabaš Aleks., k. g.; Farski Franjo, kasnar velikogradski u Moslavini; Holjac Henriko, kasnar Kutinski. — Za vèrte: Jerković Gjuro, župnik Gornjo-Jelenjski; Stehno August, sl. varm. križ. rananik; Vuković Stevo, župnik Mikloški; Miklošić Janko, k. g.; Pavčec Dragutin župnik Kutinski. — Za svilarstvo: Farkaš-Vukotinović Ljudevit, k. g.; Novosel Mihail, k. g.; Nademleinski Ivan, šumar srědnjogradski u Moslavini; Kirchhof Ognjoslav, šumar velikogradski u Moslavini; Gjuretović Miho, dvorski Šartovečki. — Za gojenje marhe: Jurinić Gjuro, k. g.; Hohšteter Ladislav, k. g.; Ladenhaufen Věkoslav, k. g.; Kunek Gjuro, k. g.

12. Kianječka.

Zavedena 26. ožujka 1847. god.

Predsědnik: Čegel Janko, s. varm. varašd. 2. podžupan. — Podpredsědnik: Babić Tito, vlastelin i sl. varm. varašd. podfiškal. — Tajnik: Iveković Štěpan, bilježnik seoski na Klanjcu.

13. Krapinska.

Zavedena 31. svibnja 1847. god.

Predsědnik: Kiepach Nestor. vlastelin. — Starešine: Bedenko Janko, župnik Krapinski; Zaplatić Franjo, sudac Krapinski; Zoler Martin, s. varm. varasdinske physik; Gaj Ivan, lèkarnik. — Za častni starešine: Ježek Norberto, naučitelj Krapinski; Tumpić Mirko, kapelan Krapinski. — Pěneznik: Weiser Dragutin, lěčnik. — Tajnik: Kunović Dragutin, s. varm. varašdinske začastni ranarnik.

Narodnih čitaonicah družtva.

a) u Zagrebu.

Predsědnik. Presvětli gr. Janko Drašković, str. 179.
Pod-predsědnik. Prečastni Mate Vuković, opat, str. 59.

Starešine.

Babukić Věkoslav.
Briglević Janko.
Demetar Dimitria, dr.
Frigan Vekoslav.
Gaj Ljudevit.
Mažuranić Antun.
Popović Anastazia.
Praunšperger Aleksa.
Šinković Ljudevit.
Šot Josip.
Vancaš Aleksa.
Vračan Josip.
Vranjicanj Ambroz, ml.
Zengeval Franjo.
Žerjavić Jerko.

Tajnik. dr. Jakov Užarević, str. 208. ujedno čuvar i pěnecnik.

S ovim družtvom sjedinjena je i

„Narodna Matica ilirska.“

Predsědnik, podpredsednik i starešinstvo koi gore.
Blagajnik. Dr. Aleksa Vansaš, koi gore.
Fiškus. Berko Žerjavić, koi gore.
Tajnik. Stanko Vraz, ujedno urednik **„kola.“**

MeteLwww.DigitalLIBRARY

b) u Karlovcu.

Predsědnik družtva. Blaž Miroslav Švagel od Bogačeva, c. kr. ap. Veličanstva pridvorni savětnik, sl. Karlovačkoga měmb. suda predsědnik i više sl. vv. ssp.

Ravnajući odbor.

Ravnitelj. Maks. Piškorec, sl. i kr. grada Karlovca sudac, i više sl. vv. ssp.
Podravnitelj. Franjo Schmidt, slob. i kr. grada Karlovca starešina i više sl. vv. ssp.
Odbornici. Janko Pavlešić, plovan dukovački, i sl. v. varašd. ssp.
Dragutin Klobučarić, kr. měmb. suda karlovačkog i više sl. vv. ssp.
Ljudevit Vrabec, advokat i više sl. vv. ssp.
Nikola Vranjicanj, kr. měmb. suda Karlov. i više sl. vv. ssp.
Mihajlo Musulin, kr. měmb. suda karlov. prisědnik od strane tàrgovacah.
Janko Modrušan, izborni gradjanin i tàrgovac sl. i kr. grada Karlovca.
Bilježnik. Eugenio Barac, advokat, pupilski adjunkt i sl. vv. zagreb. ssp.
Pěneznik. Mijo Krešić mladji, gradjanin i tàrgovac sl. i kr. grada Karlovca.

Odbornici kod upraviteljstva gradjanske ubožnice i bolniče od strane družtva čitaonice.

Janko Pavlešić, koji gore.
Ivan Mažunanić, z-ob-s- i měmb. s-odv., sirotinski pomnjik sl. i kr. grada Karlovaa, i sl. v. zagr. ssp.
Rukovatelji. Mare Šebetićeva, kojom družtvo na korist domaćih ubogih upravlja.
Davilo Henrik, izborni gradjanin i kr. měmb. suda karlov. tàrgovački prisědnik.
Pfeiffinger Antun, izborni gradjanin i tàrgovac sl. i kr. grada Karlovca.
Vranjicanj Nikola, koi gore.

Članovah 200.

Poslužitelj družtva. Nasta Kunić.

Pàrva hàrvatska štedionica u Zagrebu.

Uvedena 1. Prosinca 1846. Složena iz 400. dionicah.

Poslove čeloga zavoda upravlja odbor od 24 člana i predsědnika sastojeći:

Predsědnik. Anastazia Popović, č-hsgd. — *Podpredsědnik*: Ivan B. Kozler, č-hsgd.

Članovi odbora.

(Zvězdom zabilježeni jesu čalanovi hàrvatsko-slavonsko-gosp. družtva.)

Ivan Malin. *
Dragutin Leutzendorf.
Antun Korlin. *
Aleksandro Mraović.
Ivan B. Kozler.
Ivan Bauer.
Gjuro Augustin. *
Ambroz Vranicanj. *
Alojzio Frigan.
Ljudevit Gaj. *
Frnjo Živić.
Nikola Koller.
Ferko Žerjavić. *
Nikola Nikolić. *
Josip Rober.
Aleksa Vancaš. *
Dimitria Demeter. *
Basil Mraović. *
Ferko Šnap.
Franjo Zengeval. *
Antun Maršanić. *
Josip Horbeld.
Ivan Nep. Kamauf.
Šimun Veiss.

Počěnitelji

obvezah.

Janko Briglević.
Věkoslav Frigan.
Ivan Nep. Kamauf.
Franjo Kelemen.
Franjo Novak.
Petar Očić.
Josip Rober.
Antun Rubido.
Antun Sučić.
Stěpan Vrabčević.
Franjo Zengeval.
Berko Žerjavić.

měnicah.

Uroš Blum.
Samoilo Epstein.
Nikola Koler.
Josip Lelis.
Dragutin Leitzendorf.
Joan Malin.
Nikola Nikolić.
Tan. Popović, k. predsěd.
Jakov Spirer.
Ambrozio Vranicanj.
Jakov Veiss.
Franjo Živić.

Knjigovodja: Ljudevit Ulman. — Pěneznik: Ivan Niess. — Praktikanti: Antun Zoričić, Vendelin Kolerus Gheldernski. — Posfužnik: Dragutin Hržić.

Kratice.

B. D. M., blažene děvice Marie.
č-hsgd., član horvatsko-slavonsko gospodarskog družtva.
č. više uč. i obč. koristn. dr.; član više učenih, i obće koristnih družtvah.
fvd-d., frauendorfsko vàrtlo-delskog družtva.
g. k. gàrčko-katolički.
j. r., javno redni.
k. g., koi gore — k. d., koa doli.
kot. sud., kotarski sudac.
kontr., kontrolor.
nj. c. k. a. Vel., njih carsko kraljevsko apostolskog Veličanstva.
odm. skup. càrk. začes., odměne skupne càrkve začesanske.
preč., prečastni.
pl., plemeniti.
p., pravoslavni.
prim. tàrg., primorsko-tàrgovačkog
pom., pomoćnik.
s., svet.
sl. slavne.
ss. svetih.
slob. slobodnoga.
ssp., sudbenoga stola prisědnik.
st. stolne.
slob. um. i mudrolj. dr. slobodnih umstvah i mudroljubjah doktor.
sj. r., sjajnog reda.
sj. rr., sjajnih redovah.
sol., solarnik.
r. k. rimsko-katolički.
trid., tridesetar.
ug., ugarske.
v., varmedje.
vv., varmedjah.
veleč., velečastni.
veleuč, veleučeni.
zgsd-č., zagrebačko skladno-glasnog družtva član.
z-ob-s-odv., zakleti obojega suda odvětnik.
zač. začastni.

METELWIN Digital LIBRARY

Proměne za vrěme tiskanja.

Kod prečastnoga kaptola stolne cárkve zagrebačke dodaj. „Stolne cárkve obrednik: g. **Gustav Barabaš Barabasseghski**, svetjenik biškupie zagrebačke, ujedno preč. stola kaptola zagr. zakleu pisar i hsgd-č.

G. Stěpan Domin Petruševečki, c. k. poručik u puku barona Živkovića, broja 41. i sl. v. zagr. ssp. postao je nad-poručik u istom puku.

Kod prečastnoga g. Josipa Krajnčevića, odměne cárkve začesanske kanonika dodaj: sl. v. križevačke ssp.

Kod učiteljah čitaj: „Juraj Gjuradin“ u Klanjcu.
Franjo Peḥaus u Knjegincu.
Martin Horvath u Čadjavici.

Vàrhovno sjedinjeno bansko-varašdinsko i karlovačko vojničko zapovědničtvo (*u Zagrebu*)

Vàrhovni c. k. vojnički zapovědnik.

Preuzvišeni i presvětli g. Maksimilian grof Auersperg, c. k. komornik, i pravi tajni savětnik, sj. vojničkog reda Terezianskog vitez, velekàrstnik kr. saksons. reda za gradj. zasluge, vlastnik oklopničkoga puka br. 5., general konjaničtva, hàrvatsko-slavonsko gospodarskoga družtva pod-predsědnik, te vàrhovni vojnički zapovědnik u bansko-varašdinsko-karlovačkoj krajni.

Divisioneri.

Presvětli g. Franjo Dahlen vitez od Orlegrada, c. k. general-feldmaršal-lajtnant, ss. rr. carsko-ruskoga s. Ane 2. vàrsti, Parmanz. konstantinog s. Jurja komander, te kr. sicil. s. Mauric. i Lazara vitez, drugi vlastnik pěšačkoga puka p. b. 59., divizioner, u Zagrebu.

Presvětli g. Dragutin vitez Hartlieb, c. kr. general-feldmaršal-lajtnant te krajšničke vojne Divizioner u Karlovcu.

Brigadieri.

Presvětli g. Ivan Kempen Fichtenštamski, c. k. general-major, sj. carsko-ruskog reda s. Vladimira 4. vàrtsi vitez, te brigade zapovědnik u Petrinji.

— g. Antun Dietrich, c. k. general-major, te brigade zapovědnik, u Bělovaru.

— g. Krista Šmidl vitez Sebergski, brigade od linie zapovědnik, u Zagrebu.

— Ivan Kriegern od Maistdorf-a, c. k. GM. te brigade zapovědnik, u Gospiću.

Vojnički odsěk.

G. Afonso Denkstein, c. k. podpukovnik pěšačkog puka barona Pireta br. 27. vàrhovnog vojničkog zapovědničtva pobočnik, te izvěstitelj u vojničkih poslovih.

G. Ignatia Čivić, Rohrski, c. k. satnik kod narodnog krajišničkog slunjskog puka br. 4., naměstnik izvěstitelja u vojničkih poslovih, sl. vv. zagr. i varašd. ssp., začastni gradjan slob. i kr. grada Karlovca.

Politički odsěk.

G Ivan Sommer, c. k. bojni tajnik, izvěstitelj u polit. poslovih, i pisarnice ravnit.

C. k. bojni perovodje. G. Ivan de Negro, naměstnik izvěstitelja u polit. poslovih. — Antun pl. Lužetić Světlopoljski, sl. v. varašd. ssp. — Mihail Sögler. — Ernesto baron Hiller od Perkosove, tumačnik iztočnih dopisah.

C. k. bojni knjigovodje. G. Manoilo Štorh. — Franjo Kudielka.

C. k. bojni upisatelji. G. Dragutin John. — Josip Felderer, sl. v. varašd. ssp. — Josip Wagner.

C. k. bojni pisari. G. Danilo Paunović. Franjo Grimm. — Franjo Štih. — Vilelmo Baldauf. — Ivan Denk. Adolfo Rošek. — Vid Pavičič. — Franjo Gazdić — Jacinto Straulino. — Dragutin Cvetišić. — Pav. Jekl.

C. k. bojni pomoćnici. G. Lavosl. pl. Helvig. — Stěpan Sokolić, — Juraj Sever, — Augusto maršal vitez od Sankt Firmin-a, sl. v. varašd ssp. — Josip Dekleva. — Josip pl. Cuci. — Ferd. Kavić, i Ivan Oberlindtner umireni poručici.

C. k. zakleti bojni praktikanti. GG. Antun Jurišević. — Tito Poglajen od Laienburg-a. — *Službenik:* Tomislav Jurković, bojnog kàrsta vlastnik.

Gospodarstveni odsěk.

G. Josip Pichler, c. k. bojni nadpověrenik i gospodarstveni izvěstitelj.

C. k. bojni pověrenici. G. Ljudevit Langer, naměstni izvěstitelj. — Juraj Eršek, u Karlovcu. — Franjo Delpini, u Bělovaru. — Dragutin Gödel, u Petrinji. — Antun Freiberger, u Zagrebu. — Henriko Klemenčić, u Gospiću.

C. k. bojni pověreničtva pomoćnici. G. Ivan Skalnik, sl. v. varašd. ssp., u Zagrebu. — Ivan Weinert, u Gospiću. — Josip Stigler- u Karlovcu. — Dragutin Dollhopf. u Zagrebu. — Ivan Fischmeister, u Zagrebu. — Miho Schneider u Zagrebu.

C. k. bojni pověreničtva pod-pomoćnici. G. Manoilo Prašak. — Eduardo Frei.

Odsěk za obskàrbljene vojske.

G. Dragutin Opitz, c. k. nad-upravitelj obskàrbljenja i izvěstitelj. — Mihailo Dornkeil od Eberherz-a, prigledajuči upravitelj. — Franjo Taušinski, obskerbljenja izpravnik, sl. vv. zagr. i varašd. ssp. — Jačim Matosić, pomočnik pàrve vàrsti.

Magazini od obskàrbljenja.

U Zagrebu: G. Ignatia Zelenka, pomoćnik i računovodja. — Drag. Greif, pomoćnik.

U Karlovcu: G. Ivan Told od Valesburg-a, pomoćnik i računovodja. — Dragutin Pluharž, pomoćnik pàrve vàrsti. — Franjo Strnadt, podpomoćnik druge vàrsti.

U Rěci: G. Lavosl. Cassino, pom. i računovodja. — *U Sisku:* Ivan Čežik, Pomoćnik i računovodja.

Sudbeni odsék.

G. Josip Malley, vàrhovni vojnički sudal (general-auditor-lajtnant). — Franjo Vilelmo Gross, okružni vojnički sudac. — Dragutin Pfiffer, posadni sudac.

Odredjeni vojnički sud.

(Judicium delegatum militare.)

Predsěd. Preuzvišeni g. Maksimiljan grof Auersberg, koi gore. — Josip Malley, koi gore. — Fr. Vil. Gros, koi gore. — Dragutin Pfiffer, koi gore.

Sudbeni aktuari. G. Janko Golubković. — Bernardo Jaburek. — Josip Fath i Ivan Armelini, auditorialni praktikanti.

Krajišnički odvětnici. G. Ljudevit Ivan Vrabec. — Nikola pl. Cèrnković.

Bojna peneznica. G. Eduardo Noe, bojni pěneznik. - Franjo Edelboek, kontrolor. — Franjo Herrmann i Franjo Kesler, bojni pisari, pridruženi.

Okružni ravnitelj lěčnictva.

G. Romigio Frommayer, doktor lěčničtva i operater, c. k. savětnik, ravnajući okružni lěčnik, vlastnik velike zlatne kolajne zaslugah — Dragutin Deniša, bojni lěčnik puka nad-vojvode Lavoslava, tajnik i pobočnik.

C. kr. lěkarna vojničke posade u Zagrebu. G. Dragutin Pregartner, starešina. — Ivan Biber i Jos. Majer, podlěkarnici.

Vojničko městno zapovědničtvo u Zagrebu. G. Vacslav pl. Hauser, satnik. — Stipan Savić, poručik, sl. v. zagr. ssp.

Zapovědnik tvàrdjave u Karlovcu. G. Franjo bar. Paumgarten, sj. badenk. reda Zähringskog lava vitez, c. k. pukovnik, te karlovačke tvàrdj. zapověd., sl. v. varašd. ssp., slob. i kr. grada Karlovca začast. gradjanin. — Nikola Goršić, městni nadporučik.

Zapovědnik grada Cetinskog. G. Josip Kraščenić od Tobor-Ete, c. k. četnik, te grada zapovědnik.

Voj. měst. zapovědnik u Rěci. G. Ivan Kleindinst, c. k. podpukovnik, slob. kr. gradv. lukah, i okružjah Rěke i Bakra patricij savětnik. — Ignatia pl. Küttl, městni poručik.

Vojnički zapovědnik u Senju. G. Franjo Froschmayer od Scheibenhof-a c. k. četnik. Budislav Budisavljević Predorski, poručik.

Vojnički zapovědnik u Bagu. G. Ivan Raslić, c. k. četnik.

Ravnitelj merničtva i bojnoga graditeljstva u kotáru karlovačkom. Ignatia Török od Nemeš-Čo-a, c. k. komornik, měrničtva podpukovnik. Franjo Weis od Schleussenberga, satnik měrničtva. Augusto Pfeiffinger nad-poručik měrničtva. — Josip Hercan, računovodja bojnog graditeljstva. — Petar Leiser. i Augusto Winkelmayer, pomoćnici računovodje. — Slavoljub Markulinić, fourir. — Nikola Bištjan praktikant.

Posadnog topničtva zapovědnik u kotaru Karlovačkom g. Juraj Muffat, c. k. četnik topničtva. — Josip Šteiner, satnik — Matia Scheidel, nad-poruč. — Josip Biel poručik, — Dragutin Kipferling, ognjanik i zapovědničtva pobočnik.

Topničke oružane pisarna. G. Tomislav Krebnar, topničke oružane nadzornik i računovodja. — Mihailo Mayer, računovodja baruta. — Augusto Pušner, računovodja.

Ognjanicah nadzornik. G. Franjo Pivnička, vàrhovni ognjanik.

Ravniteljstvo pokrainskog graditeljstva.

G. Antun Malinarić pl. od Silbergrund-a, c. k. četnik, ravnitelj, sl. v. zagr. ssp. — Gjuro Thyr, satnik i podravnitelj, sl. v. zagr. i varašd. ssp. — Franjo Dany, 2. pomoćnik. — Tomislav Rilly, 1. pisar. — Ilia Hoffmann, 2. pisar.

Vàrhovno vojničko zapovědničtvo za Slavonsku i Sremsku

(u Petrovaradinu).

Vàrhovni c. k. vojnički zapovědnik

Preuzvišeni i presvětli g. Ivan baron Hrabovsky od Hrabova, sj. rr. austr. cesarsk. gvozdene krune 2. reda, vojničkog Terezianskog-, austr. Leopoldskog-, carsko-ruskog s. Ane 2. reda (u djemantih-), i pruskog vojničkih zaslugah vitez, saksonsk.-gradjanjskih zaslugah-, i švedskog mača, i papinskog sv. Gjurgja vele-kàrstnik papinskog reda Spasitelja (u djemantih); sicil. Mauric. i Lazara, i parmz. Konstantinskog reda komander, Nj. c. k. ap. Veličanstva pravi tajni savětnik, general-feldmaršal-lajtnant, pěšačkoga puka br. 14. vlastnik, te vàrhovni po Slavonskoj i Srěmskoj vojnički zapovědnik.

METELWin Digital LIBRARY

Presvětli g. Ivan Zahn Levinhaid-ski, sj. reda parmas. Konstant. s. Gjorgja vitez c. kr. general-feldmaršal-lajtnant, te po Slavonskoj i Srěmu vojne divisioner.
Presvětli g. Franjo baron Wachenheim, ss. rr. carsk.-rusk. s. Vladimira 4. vàrsti, i sicil. vojn. s. Jurja vitez, c. k. general-major, te brigade zapovědnik u Oseku.

Vojnički odsěk.

G. Franjo Dorsner od Dornimtal-a, c. k. pod-pukovnik, sj. carsko-ruskog reda s. Wladimira 4. vàrsti vitez, vàrhovnog zapovědnika pobočnik i izvěstitelj u vojničkih.

Nikola Vukmanić, satnik narodnoga ogulinskog puka, naměstni pobočnik.

Politički odsěk.

G. Franjo Zahn, bojni tajnik, pisarne ravnitelj i u gradjanskih izvěstitelj. — *Perovodje.* Josip Konrad, Ivan Nep. Pisch i Gàrgur Beldi od Uzona, tumačnik istočnih dopisah. — *Knjigovodje.* Ivan Sajatović i Jos. Treitler. — *Upisatelji.* Ivan Šturm i Rudolfo Stanke. — *Pisari.* Josip Leitnitzgruber. Franjo Achter. Josip Mader. Franjo Lukač Henriko Flügel. — *Pomoćnici.* Toma Slavski. Bazil Popović. Adolfo plem. Hannig. Alojzio Rogendorf i Josip Cifrek. — *Praktikant.* Josip Chalupka.

Gospodarstveni odsěk.

G. Moric Stähr, nad-pověrenik i izvěstitelj u gospodarstvenih. — Antun Saifert, naměstni izvěstitelj. — Ivan Suplikac Vitežki, pověren. — Karlo Endtsman, Josip Šafarik, pomoć. — Gjuro Pokorni, pověrenik u Oseku. — Josip Heidl, pověrenik u Vinkovcu. — Franjo Raz, sl. v. zagr. ssp., pověrenik u Mitrovicu. — Karlo Lovak pomoćnik u Novoj-Gradiški. — Franjo Schäffer, pomoćnik u Titelu.

G. Antun Ehrler, nad-upravitelj, te izvěstitelj obskàrbljenja. Josip Thomas, prigledajući upravitelj. — Josip Sender, pod-pomoćnik 1. vàrsti. — Franjo Voronski i Antun Haupt, pod-pomoćnici 2. vàrsti.

Magazini za obskàrbljenje.

Glavni u Petrovaradinu. Vacslav Zenker, pomoćnik računovodja. — Kamilo pl. Mastiaux, pod-pomoćnik 1. vàrsti, pridružen. — *Područni u Futoku.* Ivan Šmirer, pod-pomoćnik 1. vàrsti, računovodja. — *Glavni u Oseku.* Maximil. Zuech, pomoćnik 1. vàrsti, računovodja. Nikola Serenji, praktikant, pridružen. — *Glavni u Brodu.* Dragutin pl. Čeh, pomoćnik 2. vàrsti, računovodja — *Područni u staroj Gradiški.* Adolfo Grenso, pod-pomoćnik 1. vàrsti, računovodja. — *Glavni u Zemunu.* Ivan Šmidt, Sturmbach-ski, pomoćnik 2. vàrsti, računovodja.

Sudbeni odsěk.

Antun Bartasović, vàrhovni vojnički sudac, izvěstitelj. Dominiko Waniek, okružni vojnički sudac, pridružen. — Josip Wanbacher, satnik sudac, pridružen.

Odredjeni vojnički sud.

Predsěd. Vàrhovni vojnički zapovědnik, k. g. — *Izvěstitelji.* Antun Bartašović i Dominiko Waniek, k. g. — Danilo Gvoždanović, aktuar.

Bojna pěneznica. G. Jos. Rathgelb, pěneznik — Antun Bock pl. od Grünwald-a, kontrolor, sl. v. abauj. ssp. — Ivan Römer od Ravenštein-a, pisar. — Antun Mallin, pisar pridružen.

Okružni ravnitelj lěčničtva.

G. Josip Brentano, c. k. savětnik, vlastnik velike zlatne kolajne zaslugah, lěčničtva dokt. i operater, upravljajući okružni lěčnik.

Posadna lěkarna u Petrovaradinu. G. Ivan Kobai, starešina Ivan Krainski, lěkarnik.

Upraviteljstvo poštah bansko-karlovačkog okružja u Senju.

G. Antun Heski, c. k. začastni upravitelj poštah okružja senjskog, ujedno poštar u Senju.

GG. Poštari

U Generalskomstolu. nije naměstćen. — *U Munjavi (Josefsthal):* Stěpan Kettner. — Stěpan Paunović, odpravnik. — *U Jezerani:* Ivan Vuković. — *U Žutojlokvi:* Ana Utvičeva. Franjo Rubešić, odpravnik. — *U Senju:* Ant. Hesky, koi gori. — *U Otočcu:* nije naměstćen. — *U Perušiću:* Tom. Orešković. — *U Gospiću:* Ana Mikulićeva. Manojlo Vurdelja, odpravnik. — *U Medaku:* Basilia Dragosavac. — *U s. Roku:* Lavoslav Šulentić. — *U malom Halanu:* Lazo Omčikus. — *U Vojniću:* Stěp. Skara. Stěp. Škara, odpravnik. — *U Verginmostu:* Arsenia Dragojlović. — *U Glini:* Karlo Mučnjak. — *U Petrinji:* Josip Heldi. — *U Kostanjici:* Todor Perenčević. — *U Bedniku:* Rafajlo Kotur. — *U Dubici:* Mihajlo Kostić. — *U Jasenovcu:* Franjo plem. Petrak — *U Sisku:* Karol Hödli.

Sakupitelj listovah: G. Ivan Nep. Maleševič, u Bagu.

Narodni krajišnički pěšački pukovi.

1. Ličani.

Pukovnik: Mihaljo Rheinbach.
Pod-pukovnik: Budislav pl. Budisavljević, č.hsgd.
Pàrvi četnik: Mihajlo Gjurić.
Drugi četnik: Maxe Nožinić.

Satnici.

Mate Mestrović, poseduje vojničku hrabrenosti kolajnu.
Simo Petričić, č.hsgd.
Mihajlo Zastavniković č.hsgd.
Josip pl. Rodić.
Dragutin Gjurković.
Jakob Knežić, č.hsgd.
Ivan Mudrovčić.
Isailo Popović.

Pod-satnici.

Ivan Pfeiffersberg od Angerburga.
Simo Kekić, sl. v. varašd. ssp.
Augusto pl. Janko.
Stěpan Meštrović.

Nad-poručici.

Marko Drašković.
Adam Kovačević.
Petar Korica, č.hsgd.
Samoilo Lemaić.
Joan Drenovac.
Sava Terbojević.
Juraj Peinović.
Vaso Zaztavniković.
Isak Milleusnić.
Mihajlo Sajatović.
Ilia Obradović.
Dominiko Babić.
Petar Vittas.

Poručici s većom platjom.

Martin Pavičić.
Petar Knežević.
Pilip Beniać.
Toma Matanić.
Spir. Draganić, č.hsgd.
Luka Podkonjak.
Stěpan Holjevac.
Danilo Pavičić.
Josip Krivačić.

Poručici s manjom platjom.

Nikola Sperro.
Andria Souvan.
Mate Vojvodić.
Karlo Eggenberger.
Geco pl. Budisavljević
Pavao Radeka.
Petar Budimir.
Joan Milošević.
Mihailo Zambelli.
Mate Došen.
Joan Lemaić.
Franjo Peinović.
Ivan pl. Zdunić.
Martin Kovačević, sl. varmedjie varasdinske ssp.

C. k. kadeti.

Franjo Pintar.
Stěpan Vittas.
Manoilo Mileusnić.
An. Rukavina Ljubački
Joan Kalinić.
Jure Došen.

Pukovni kadeti.

Petar Budisavljević Predorski.
Samojlo Bogunović.
Ludjevit Graf.
Adolfo pl. Baichetta.
Joan Gnjatović.
Stěpan Lumetz.
Stěpan Zernić.
David Seegner.
Pilip Achia.
Mih. pl. Budisavljević
Vatroslav Gnjatović.
Carl pl. Eisensteinski.
Nikola Romanić.
Petar Petričić.
Nikola Nožinić.
Josip pl. Rukavina.

Kadeti o svom trošku.

Juraj Bartl.
Manojlo Rašeta.
Joan Luger.
Petar Kastelac.
Joan Kosanović.
Ivan Czvitkovic.

K o d s t o l a.

Satnik pukovni sudac: Srěčko vitez Eisensteinski.
Pukovni lěčnik: Dr. Andr. Heinz.
Nad-poručik puk. pobočnik: Isak Milleusnić.
„ „ *Računovodja:* Mihailo Lumec.

U p r a v i t e l j s t v o g r a n i c e.

Satnika neima.
Satnici sudci: Marko Krestić; Dragutin Veigl i Franjo Šiška.
Nad-poručik sudac: Josip Šindelar.
Satnik računovodja: Mihailjo Gnjatović.
Poručik i pobočnik: Šimo Kernić, č.hsgd.
Nad-poručik od graditeljstva: Jos. Schmidt.
Zemljišni knjigovodja: Jovan Mraković.
Šumarski poglavica: Josip Morvaj.

Nad-poručici.

An. Marković, č.hsgd.
Maxim Poch, č.hsgd.
Vinko Gergić.
Petar Ergotić, č.hsgd.

Poručici.

Ivan Rosanić. } č.hsgd
Prok. Petričić }
Skender Kilić.
Josip Bach.
Gjuragj Pos.
Simon Kernić.
Sava Stekoović.
Konstantin Malić.
Marko Badovinac.
Makse Šojat, praktik.

Stražmestri.

Nikola Dubaić.
Sava Lemaić.
Tanasia Diekić.
Nikola Drobac.
Luka Cvitković.
Stěpan Pavičić. u
Nikola Ljustina.
Jakov Pavelić. u
Konstan. Domjanović
Jovan Basta. u
Dimitria Vučković.
Tod. Rabatić, poboć. u
Franjo Čačić. u
Petar Šarić. u
Andria Djappa.
Mihajlo Tomaš.
Danilo Tomičić.
Lazar Medić. u
Dominiko Pavelić. u
Božo Milković.
Juraj Peinović. u
Ilia Radaković. u
Josip Tessla. u
Nikola Milašinović. u

Furiri.

Stanislav Malić.
Ivan Stilinović.
Ivan Žagar.
Jakov Devičić.
Štanislav Stilinović.
Gàrgur Šikić.
Jakov Herman.
Ivan Leon.
Leopold Kosović.

Bojni lěčnici.
Nad-lěčnik, lěčnik. zivine: Tobia Christ.

Nad-lěčnik:

Vinko Ofner.

Pod-lěčnici.

Aloisio Schneider.
Ivan Gablenz.
Ivan Hamornik.
Ivan Ellmayer.
Josip Winter.
Vilelmo Einvalter.
Ivan Leichner.
Marko Pestiček.
Antun Peterka.
Franjo Müller.
Nikola Götz.
Mihail Becke.

METELWIN Digital LIBRARY

2. Otočani.

Pukovnik: Nikola Maštrović, imade viteški kàrst reda železne krune, papinski red sv. Gàrgura i kraljevsko-saksonskoga reda za gradjanske zasluge.
Pod-pukovnik: Juraj br. Jellačić Buzinski, hsgd-č. i više sl. vv. ssp.
Pàrvi četnik: Stěpan pl. Mihić.
Drugi „ Šišman pl. Ettingshausen.

Satnici.

Petar Wimmer.
Joan Pavelić.
David Pešić.
Joan Belčić.
Karlo Schnörck.
Adam Vukelić.
Juraj Raslić.

Pod-satnici.

Gavrilo Sekulić.
Ilia Grivičić.
David Vranešević.
Danilo Branković.

Nad-poručici.

Damjan Banjanin.
Franjo Ježić.
Petar Vukelić.
Nikola Kantar.
Mihajlo Kašumović.
Vid Kašumović.
Ljud. pl. Hreglianović
Joan Dotlić.
Pilip Marković.
Manojlo Knežević.
Nikola Skorić.
Andria Meštrović.

Poručici s većjom platjom.

Pilip pl. Ljuboević.
Danilo Franić.
Petar Perpić.
Juraj Skarić.
Danilo Drakulić Mersingradski.
Juraj pl. Hreljanović.
Mihajlo Vukelić.
Joan pl. Draženović. od Požertve.
Karlo pl. Marenić.
Juraj Banić.
Joan Murgić.
Leopold Werklein, pobočnik brigade.

Poručici s manjom platjom.

Danilo Matašić.
Toma Rukavina.
Ivan Gallac.
Nikola Omchikus.
Hugo Jelinić.
Lavro Kovačević.
Josip pl. Šlojsnik.
Stěpan Dmitrašinović
Todor Knezević.
Stěpan Vlaisavljević.
Nikola Gerbić.
Dane Orlović.
Josip Belloberg.

C. k. kadeti.

Toma Perpić.
Isak Dotlić.
Miko Perpić.
Joan pl. Čudić.
Toma Dotlić.
Toma Knežević.

Pukovni kadeti.

Petar Findrik.
Toma Vicković.
Mihajlo Jelinić.
Petar Jelinić.
Mihajlo Perpić.
Mihajlo Božičević.
Danilo Vlaisavljević.
Petar Kantar.

Kadeti o svom trošku.

Rafael Sekulić.
Petar Brekić.
Mihajlo Matašić.
Arsenia Jović.
Nikola Žakula.
Dragutin Wimmer.
Danilo Jurković.

K o d š t o l a.

Nad-poručik pukovni pobočnik: Danilo pl. Drakulić, Mèrzingradski.
„ „ *sudac:* Franjo Štibic.
„ „ *računovodja:* Franjo Markovac.
Pukovni lěčnik: dr. Frideriko Marqua, lěčničtva i ranarstva doktor, Meštar primaljstva i očiuh lèkarstva.

U p r a v i t e l j s t v o g r a n i c e.

Satnik: Franjo Bach.
Satnik sudac: Venceslav Stöhr.
Satnik računovodja: Danilo Čortan.
Poručik pobočnik: Josip Masanac.
Pàrvi pomočnik kod graditeljstva: Petar Orešković.
Zemljišni knjigovodja: Joan Jelinić.
Sumarska poglavica: Antun Benaković.

Nad-poručici.

Petar Stanić.
Josip Begri.
Juraj Holjevac, č.h-sgd.
Franjo Perci.

Poručici.

Mate Kovačević.
Stanislav Malić.
Toma Sertić, č.hsgd.
Ivan Jerko.
Josip Masanec.
Ivan Accurti.
Ivan Klobučar.
Mihajlo Sertić.
Simo Kliska.

Stražmeštri.

Marko Ratković.
Vasilia Vukojevac.
Joan Varda.
Stojan Čupurdia.
Vuk Muniaš.
Danilo Orlić.
Josip Matašić.
Saver Čudić.
Nikola Jakšić.
Danilo Orešković.
Ilia Gruičić.
Simo Vidmar.
Franjo Matašić.
Isak Puhalo.
Aleksa Dozeth.
Marko Schian.
Natal Philipović.
Jovo Žubrinić.
Karlo Biondić.
Joan Belić.
Stevan Serdić.
Vuk Gavrilović.
Stevan Hečimović.
Luka Starčević, pomoćnik.

Furiri.

Nikola Matić.
Franjo Raslić.
Josip Marković.
Ilia Skorić.
Joan Halagić.
Josip Raslić.
Franjo Verbanić.
Josip Meerheim.
Vuk Raslić.

Bojni lěčnici.

Nadlěčnik i lěčnik živine.

Josip Peršić.

Nad-lěčnik.

Dr. Eduard Wache.

Lěčnici.

Adam Zappel.
Leon Belkievic.
Ivan Eisenbänder.
Franjo Laufner.
Ivan Slon.
Benko Bauer.
Antun Fritč.
Věkoslav Kopanj.
Todor Schneider.
Ivan Hoffmann.
Johan Sieber.

3. Ogulinci.

Pukovnik: Stevo Šuplikac Viteški, imade viteški kàrst francezkoga začastnoga puka, i kàrst kraljev. saksonsk. reda za gradjanske zasluge, č.hsgd.
Pod-pukovnik: Dragutin pl. Steininger.
Pàrvi četnik: Vasil Knežević
„ „ Mihajlo Terkulia.

Satnici.

Nikola Vukmanić.
Dmitria Maravić.
Franjo Gergac.
Nikola Bunjevac Nikolaevički.
Dragutin Kutalek Ehrengreifski.
Petar pl. Baichetta.
Manojlo Arambašić.
Hrista vitez Hartliebski.
Joan Bunčić, č.hsgd.

Pod-satnici.

Ivan Körber.
Martin Imbrišević.
Juraj Sertić.
Luka Sertić.

Nad-puručici.

Joso Milošević.
Lavoslav Kosanović.
Adam Jović.
Ludjevit Leypold.
Věkoslav Draženović.
Petar Lattas.
Joan plem. Fanfogna.
MihailoRoknić, poseduje vojničku hrahrenosti kolajnu.
Věkoslav Paul.
Nikola Draženović.
Adam Lacković.
Lavoslav Apfelthaler.

Poručici s većjom platjom.

Radislav Kraguljac.
Danilo Katić.
Joso Kosanović.
Thodor Cekinović.
Lothar vitez Berkski, č.hsgd.
Jure Sertić.
Petar Terbuhović.
Antun Turkail.
Kazimir Perčević.
Marko Pozder.
Vacslav Poljak.
Juraj Mikasinović.
TrivunKosanović, poseduje vojničku hrabrenosti kolajnu.

Poručici s manjom platjom.

Luka Kraguljac.
Mihajlo Čokeša.
Božo Bach.
Bogomil Kukić.
StevanOklopšia Kukburski.
Antun Ratković.
Matia Perković.
Stevo Draženović.
Juraj Rukavina.
Ivan Piškur.
Nestor Boroević.
Stevo Lattas.

C. k. kadeti.

Nikola Gračanin.
Nikola Oklopšia Kukburski.
Mihajlo Vuzelić.
Joso Schmidt Silbergradski.
Rafael Vuzelić.
Izak Podkonjak.

Pukovni kadeti.

Joan Blagaić.
Franjo Poljak.
Joso Draženović Požertvečki.
Karlo Schmid Silbergradski.
Mihajlo Cindrić.

K o d s t o l a.

Nad-poručik pukovni pobočnik: Petar Lattas.
„ *pukovnik sudac:* Albin Glaser.
„ *pukovni računovodja:* Stěvo Malović.
Pukovni lěčnik: dr. Rudolfo Hibl.

U p r a v i t e l j s t v o g r a n i c e.

Satnik: Pavao Kušan, č.hsgd.
„ *sudac:* Antun Friedrich.
„ *računovodja:* Joso Kalinić, č.hgd.
Poručik pobočnik: Gàrgur Roksandić.
Satnik graditeljstva: Mavro Rabel.
Zemljišni knjigovodja: Franjo Cibulka.
Šumarski poglavica: Ljudevit Mingazzi.

Nad-poručici.

Matia Blagaić, č.hsgd.
Nik. Boroević, č.hsgd.
Joan Simić.
Antun Belobraidić.
Mate Jurišić.

Pod-poručici.

Mosia Tarbuk.
Stěp. Mandić, č.hsgd.
Hugo Nolden.
Pavao Čupović.
Ivan Mihanović.
Gàrgur Roksandić.
Mihajlo Kajganić.
SkenderTheodorović sl. um. i mudroljubja doktor.

Stražmeštri.

Nikola Butković.
Cirilo Mervoš.
Stojan Gostović.
Petar Vukelić.
Pavao Perković.
Vilelmo Šulek.
Radislav Cvitićanin.
Thodor Vukelić.
Marko Zatezalo.
Mihajlo Pekec.
Mihajlo Kosanović, č.hsgd.
Mihajlo Milković.
Antun Orlić.
Šimo Pèrtljaga.
Antun Turkail.
Stěpan Božičević.
Radislav Komadina.
Nikola Kolić.
Mihajlo Kotur.
Juraj Rendulić.
TimotheoMomčilović
Věkoslav Borić.

Furiri.

Nikola Plivelić.
Mihajlo Plivelić.
Franjo Kirašić.
Ivan pl. Zerngolern.
Andria Rišner.
Matia Magdić.
Joan Lovnički.
Stanislav Vuković.
Antun Winkler.

Bojni lěčnici.

Nad-lěčnik i lěčnik živine.

Dr. Ignatia Mittervald

Nad-lěčnik.

Dr. Josip Sigmund.

Lěčnici.

Karlo Raspotnik.
Mihajlo Wolf.
Gottfried Schneditz.
Joan Brixy.
Manojlo Rouple.
Franjo Weber.
Joan Lahodni.
Antun Wavrović.
Josip Sečanj.
Ludvig Mayer.

MeteLwinDigitalLIBRARY

4. Slunjci.

Pukovnik: Josip Kerpan, imade vitezki kàrst kraljevsko-saksonskoga reda za gradjanske Zasluge.

Pod-pukovnik: Lavoslav pl. Mudrovčić, imade viteški kàrst francezskoga začastnoga puka.

Pàrvi četnik: Stěpan Kusenić Ibinicki.

Drugi četnik: Petar Cvetoević.

Satnici.

Hugo Sokčević, č.-hsgd.
Dragutin Blosovits, pobočnik vàhovn. vojn. zapovědnika u Slavonskoj.
Juraj Glavaš.
Ferdinando Wechtersbach.
Josip Rezniček.
Josip Majstrović.
Petar Heraković.
Ignacia Čivić Rohrski sl. vv. zag. i varašd. ssp.te slob.i k.grad. Karlovca začastni gradjanin, kod vàrhovn. zapověd. u Zagrebu.
Šišman Poglajen Leienburgski.

Pod-satnici.

Ljudevit pl. Rebrača.
Miroslav br. Kulmer.
Josip Weiss.
Stěpko Kudomilo.

Nad-poručici.

Joan Maglić.
Nikola Horvat.
Todor Imelić.
Stěpan Komadina.
Maksmiljan Janković od Tupčine.
Franjo Martinić.
Petar Blašković.
Danilo Rašić.
Juraj Gürtler.
Nikola Pavić.
Mojsia Majstorović.
Josip Wagner.
Nikola Sajatović.

Poručici s većom plaćom.

Stojan Knežević.
Veselko Lopašić.
Josip Popović.
Antun Heilmann.
Joan Holjević.
Ilia Bogdanović.
Todor Hasek.
Stěpan pl. Tkalec.
Joan Skok.
Franjo Wagner.
Matia Desović.

Poručici s manjom plaćom.

Mihailo Tkalac.
Marko Novković.
Karl. vit. Hartlieb-ski
Eduardo Erdelac.
Milan pl. Vernić.
Marko Komadina.
Mihajlo Sučević.
Tomislav Heraković.
Luka Cvetoević.
Mihajlo Malinar.
Petar Stipanović.
Dane Žerjavica.

C. k. kadeti.

Joan Spudić,
Joan Kalinić.
Petar Nović.
Josip Wolf.
Ivan Wagner.
Ignacia Novaković.

Pukovni kadeti.

Ljudevit Periš.
Eduardo Cvitković.
Nikola Lauppert.
Skender Vučković.
Ignatia Novković.
Josip pl. Mudrovčić.
Dragut. Zdencaj Zahromić-gradski.

Kadeti o svom trošku

Sebastian Šarac.
Ernesto Šveicer.
Pavao Živković.
Emiko Karlo.

Kod stola.

Satnik pukovni sudac: Gust. pl. Hetzendorf.

Nad-poručik pukovni računovodja: Petar Hečimović.

Nad-poručik pukovni pobočnik: Josip Wagner.

Pukovni lěčnik: dr. Josip Flögel.

Upraviteljstvo granice.

Satnik: Josip Pukšec.
„ *sudac:* Vilelmo Stark.
„ „ Eduardo pl. Janković.
„ *računovodja:* Joan Mergjenović.
Poručik pobočnik: Ignatia Utjesinović.
Pàrvi pomoćnik od graditeljstva: Lazar Urošević.
Zemljiš. knjigov.: Danilo pl. Stanisavljević.
Šumarski poglavica: Nikola Verga.

Nad-poručici.

Mihajlo Šostarić.
Stěpan Kalinić.
Kuzman Priléva.
Petar Gjustebeg.

Poručici.

Ilia Čuić.
Petar Simunić.
Gjuro Bach.
Šimo Manojlović.
Matia Pavec.
Gèrga Kasumović.
Rajmundo Herkov, pobočnik.
Ivan Sarić.

Stražmeštri.

Maxim Opačić.
Joan Rušnov.
Rafael Šarac.
Juraj Komadina.
Juraj Paulić.
Stanislav Pavić.
Pavao Vlahović.
Joan Cindrić.
Josip Cindrić.
Juraj Popović.
Juraj Križanić.
Joan Badovinac.
Stěpan Zubović.
Bazilio Duduković.
Petar Krajačić.
Mihajlo Sudar.
Josip Matievć.
Mihajlo Ivošević.
Petar Markušić.
Antun Holjević.
Ivan Vidović.
Skender Gašljević.
Juraj Popović.

Furiri.

Joan Erdölj.
Franjo Rellig.
Desiderio Eršek.
Joan Lisac.
Mihajlo Stoisavljević
Franjo Esseyva.
Franjo Lichtenberg.
Eugenio Vojaček.
Franjo Krätschmayer

Bojni lěčnici:

Nad-lěčnik lěčnik živine: Jos. Peuger.

Nad-lěčnici.

Dr. Petar Blasković.

Lěčnici.

Karlo Sova.
Gavrilo Kalser.
Antun Roschanz.
Franjo Tschurn.
Franjo Fröchlich.
Franjo Balaša.
Josip Pösl.
Franjo Bresarić.
Ivan Schildberger.
Jakob Schlenker.
Cvětko Švarz.
1 fali.

5. Varašdinci-Križevčani.

Pukovnik: Augusto bar. Stillfried-Rattenitz
Pod-pukovnik: Mihajlo Stoisavlević, č. hsgd.
**Pàrvi četnik:* Skender bar. Milutinović od Višnice (Weichselburg).
Drugi četnik: Matia Mikić.

Satnici.
Ivan Dragolović plem. Drahenburžski, č. hsgd.
*Nikola Boičeta.
*Franjo vitez Benko, č.-hsgd.
Franjo Jelenčić.
*Josip Trečić.
*Tomislav Gèrgić.
Ivan pl. Zinsenfels.
*Franjo Vinkler.

Pod-satnici.
*Ivan Selović.
Vuk Potočić.
*Vuk Ćvarek.
Dragutin Degoricia Freienvaldski.

Nad-poručici.
*Dragutin pl. Agić.
Franjo Špachholc.
*Miroslav Bujanović-Telekski.
*Josip Gažčić.
Gregur Peulić.
*Franjo pl. Rebrača.
Jovo Cetojević
Jačim Boičeta.
Josip Gebauer.
*Ivan Fusić.
*Mirko Posavec.
Josip Mraović.

Poručici s većom platjom.
*Franjo Aranj.
Vazil Ivičić.
Slavoljub pl. Hannig, pobočnik.
Tomislav Habianec.
*Antun Cvitar.
*Tomo Vukailović.
*Drag. Knezić, č.hsgd.
Josip Perčević.
Gjuro Dološčak.
*Tomo Peraković.
Mauricio Koci.
Antun Lipoščak.

Poručici s manjom platjom.
Matia Travinić.
*Mirko Cepetić.
Ivan Stanković.
Josip Potočić.
*Antun Posavec.
Dragutin Topličić.
Nikola Serdić.
Ivan Milinarić Silbergrundski.
*Jokob Knežević.
Josip Tekaić.
Tadia pl. Radić.
Mavro Jakčin.
Gabriel Janković.

C. k. kadeti.
*Ivan Valentić.
*Slavoljub Gèrgić.
Dragutin Francisci.
Gjuro Terbojević.
*Rudolf Gergić.

Pukovni kadeti.
*Petar Lipoščak.
*Stèpan Raiki pl. Raik.
Hinko Štopfer.
Adam Janjanin.
Stèpan Lumec.
*Skender pl. Klempa.
*Alberto Tèrnski.

Kadeti o svom trošku.
*Adam Herburger.
*Josip Pflanzer.

K o d s t o l a.
Satnik pukovni sudac: Ivan Svoboda.
Pukovni lječnik: dr. Josip Negebauer.
Nadporučik računovodja: Baltazar Tèrnski.
Poručik pukovni pobočnik: Slavoljub plem. Hannig.

U p r a v i t e l j s t v o g r a n i c e.
Satnik: Ivan Hala, č.-hsgd.
Graditeljstva pomočnik: Franjo Misler.
Satnik 1. sudac: Mirko Halper Sigetski.
Satnik II. sudac: Rudolf Kratochvil.
Satnik računovodja: Mijo Hiller.
Poručik i pobočnik: Dragutin Fromm.
Šumarski poglavica: Antun Tomić, č.hsgd.
Zemljišni kojigovodja: Mihajlo Raslić.

Nad-poručici.
Filip Stanković.
Lavoslav Scoll.
Adolf Schmidt.
Maksimil. Mašić.

Poručici.
Ivan Boić.
Franjo Wiesler.
Dragutin Fromm.
Mijo Šimić, č.hsgd.
Gjur. Popović, č.hsgd.
Ivan Janjanin.
Gjuro Neuvirt, č.hsgd.
Stèpan Popović.

Stražmeštri.
Jakob Tkalčević.
Luka Štefanec.
Mijo Dončević.
Pavao Sisa.
Mirko Žužić.
Antun Radanović.
Mirko Cirkvenec.
Sebastian Rapljan.
Vinko Kateković.
Stèpan Križan.
Gjuro Cèrlenjak.
Marko Štefanec.
Stèpan Bakrać.
Nikola Predragović.
Filip Kovačević.
Petar Deuš.
Vinko Šepak.
Gavrilo Janković.
Pavao Kostadinović.
Mirko Filipović.
Martin Gergić.
Gjuro Živković.
Tomo Rietković.

Furiri.
*Filip Stanković.
Viktor Galimberti.
Ivan Mihoković.
Ljudevit Švaljug.
Antun Venta.
Josip Rosman.
Mihajlo Bottek.
Antun Kesterzanek.
*Matia Kemenović.

Bojni lječnici.
Nad-lječnik i lječnik živine.
Liborio Valdkirch.

Nad-lječnik.
*Dr. Joso Kincel.

Lječnici.
Kaspar Bauer.
Ivan Viditz.
Joso Kaleša.
Joso Vatcke.
Ferdinando Nigman.
*Alois Tribuć.
Ivan Bek.
Ignatia Eloe.
Ivan Höschel.
Josip Richter.
Vilim Ekhardt.

Bilježka: Sa zvězdom *) zabilježeni nalaze se u talianskoj kod pèrve čete (batalion).

6. Varašdinci-Jurjevčani.

Pukovnik: Nikola Filipović od Filipsberg-a, poseduje turkog reda Nišana, č.hsgd.
Pod-pukovnik: Pilip pl. Reiche.
**Pàrvi četnik*: Ivan Vuk Tisma.
Drugi četnik: Engelbert Dimaček.

Satnici.

*Dragut.Eug.Wanner
*Marko Stokucha.
Franjo pl. Makson.
Nikola Horvat.
*Rajmundo Tarbuk, č.hgsd.
Skender Selović.
*Nikola Peulić.
Mihailo Drenovac-

Pod-Satnici.

Dragut. Koci, č.hsgd.
*Mirko Bengez.
*Jos. pl. Ugjbinac.
Dragutin bar. van der Lippe.

Nad-poručici.

Juraj Carević, č.hsgd
*Marko Vedriš.
*Jakov Gjurišević.
*Ladislav Pisačić Hižanovečki.
*FranjoRusan, č.hsgd
*Rajmun. pl. Dadasović.
Hanibal vitez Bogdanović.
*Josip Jadan.
Matia Turek.
Marko Margotić.
Matia Senjan.
*Nikola Perčević.
Šimun Margitić.

Poručici s večom platjom.

*Matia Budisavljević.
Stěpan Drenovac.
*Ivan Petraš.
*Ivan pl. Lövenberg, pobočnik četnika.
Blaž Maletić, *poboč.*
Nikola Ljubobratović
*Dimitria Ignjatović.
*Josip Petraš.
*Ivan Maroević.
Nikola Lovrić.
Josip Sabolić.
Skender Mihalinec.
*Franjo Nikerle.

Poručici s manjom platjom.

*Franjo Rakiaš.
Juraj Dodik.
Petar Grafić.
*Toma Basilj.
*Franjo Zlatar.
*Josip Odobašić, pomoć. brigade.
Slavoljub pl. Moor.
*Juraj Popović.
Stojan Rakiaš.
Ignatia pl. Nagjajtaj.
*Mihailo pl. Dadasović.
Juraj Donat.

C. k. kadeti.

*Gavrilo Grabovac.
Rupert Margotić.
*Liborio Lipošćiak.
Franjo Turek.
Baltazar Rain.
Skender Živković.

Pukovni kadeti.

*Josip Mihić.
Ivan Gareis.
*Ladislav pl. Vasdenjej.
*Ladislav pl. Botka.
Slavoljub Mašek.
*Ivan bar. Geusau.
*Antun Cvitković.
*Milan Demeterfi.

Nad-poručici.

BaziliaSvraka,č.hsgd.
Vilelmo Polsater, naučitelj zavoda uprav. u Gradcu.

Kod stola.

Satnik pukovni sudac: August Zimmer.
Nad-poručik računovodja: Ivan Cvitković.
Pukovni lěčnik: dr. Vatroslav Lang.
Nad-poručik puk. pobočnik: Blaž Maletić.

Upraviteljstvo granice.

Satnik: Franjo Gnedt, č.hsgd.
Satnik graditeljstva: Henriko Humel.
Satnik 1. sudac: Dragutin Mašek.
„ *2. sudac:* Henriko Hann.
„ *računovodja:* Adolfo Pfundheller.
Zemljišni knjigovodja: Josip Majurec.
Šumarski poglavica: Stanislav pl. Dragančić.
Praktikant: Toma Maksić.

Tod. Bosanec, č.hsgd.
Lovro Piontkovski.

Poručici.

Rudolf Vinkler.
Nik. Bělovitić, č.hsgd.
Franjo Schneider.
Antun Pauli, č.hsgd.
Ilia Relić.
Adam Matasović, č.-hsgd.
Mihailo Maršić.
Andria Marković.

Stražmeštri.

Stěpan Stankier.
Matia Gjud.
Andria Turčić.
*Marko Cutvarić.
Lovro Matiakiović.
Juraj Bosanac.
Stěpko Rudjić.
Juraj Jakopović.
Mihailo Hèrgević, č.-hsgd.
Matia Gjukin.
Mihail Šostarić.
Mihail Piskor, poboć.
*Jakob Gerić.
Martin Tomašević.
*Martin Marić.
Mihailo Slamić.
*Stěpan Rogulja.
Ivan Magjerek.
Šimun Jandrašić.
Mijo Puškarić.
Josip Pandur.
*Josip Hànževački.
*Andria Dolenec.
*Petar Matić.
*Mihailo Hugjek.
*Andria Vranar.
*Gjuro Kolar.
*Josip Mihić.
*Šimun Misier.

Nad-lěčnik, lěčnik živine.

Franjo Peška, č.hsgd

Nad-lěčnik.

*dr. Paul Hochmayer.

Lěčnici.

Joan Jure Köllreuter.
Kaspar Svoboda.
Dragutin Tutzek.
Vinko Marihart.
Jure Jellen.
Antun Lesiak.
Ladisl. pl. Sebestyen
Joan Bönisch.
Joan Brandl.
Ferdinand Strnadt.
Antun Schlar.
Antun Mandl.

Bilježka: Sa zvězdom *) zabilježeni nalaze se kod pèrve čete u talianskoj).

7. Brodjani.

Pukovnik: Josip Bar. Neustädter, sl. v. srěm. ssp.
Pod-pukovnik: Dragutin baron Gramont.
Pàrvi četnik: Franjo Lovetto.
Drugi četnik: Josip baron Tkalčević, sl. v. bačke i bodrog ssp.
Treći četnik: Ladislav bar. Reischach, c. k. komor., vitez reda s. Ivana od Jerusolima, komor. u službi kod nj. c. k. Visosti nad-vojvode Ljudevita.

Satnici.

Šimun Berleković.
Ladislav pl. Dolački.
Věkoslav Haas.
Ranko pl. Vitos.
Vaso Kobasica.
Josip Vukasinović.
Marko Bugunović.
Mojzia pl. Živanović sl. v. srěmske ssp.

Pod-satnici.

Adolfo Berman.
Martin Bukvić.
Ivan Faro, topničk. i sl. srěm. ssp.
Anastas pl. Vitos.

Nad-poručici.

Petar Nestor.
Gjuro pl. Agić.
Eduardo pl. Kantz.
Ivan Elger.
Dimitria Sklizović.
Eduardo Smetena pl. od Eulenberg-a
Andria Jemrić.
Ivan Nep. Poslavski, pukovni pobočnik, i sl. v. srěm. ssp.
Joakim Pelinović.
Franj Fleišer od Kempfenfeld-a.
Petar Ergottić.
Franjo Gavriel pl. Čat.
Mato Stanković.

Poručici s većjom platjom.

Mihail Mihić.
Bogdan Šumarski.
Josip Klandinger.
Ferdinand Vidaković.
Volfram Gustav.
Maks. pl. Milenković.
Mirko Vučevac.
Mihailo Haas.
Ivan Mitrović.
Adolfo Eichberger.
Franjo Petrović.
Augusto Bolthauzer.

Poručici s manjom platjom.

Věkoslav Obterkić.
Šandor Minacki.
Stěpan Haas.
Marko Filić.
Franjo Spilauer.
Franjo Kopić.
Rudolfo Lušinski.
Mato Vukovac.
Antun Merkel.
Eduardo Eichberger.
Jacinto Surattić.
Arnoldo Ergottić.

C. k. kadeti.

Věkoslav Vidaković.
Šandor Jovanović.
Petar bar. Tkalčević.
Franjo Agbala.

Pukovni kadeti.

Franjo Rupp.
Eduardo Laurič.
Dragut. vitez od Steinberg-a.
Stěpan Grigić.
Herman Miller.
Eduardo Hainiš.

Kadeti o svom trošku

Franjo Volf.
Blaž Vinković.

K o d s t o l a.

Satnik pukovni sudac: Vacslav Gübl.
Nad-poručik pukovni računovodja: Stěpan Milosević.
Pukovni lěčnik: dr. Josip Tessely.
Pukovni pobočnik: Ivan Nep. Poslavski, sl. v. srěm. ssp.

U p r a v i t e l j s t v o g r a n i c e.

Satnik: Antun Eichberger.
„ *graditeljstva*: Franjo Fabricius.
Satnik sudac: Josip Heiniš.
„ „ Ferdinando Frić.
„ *ručunovodja:* Dragutin Alković, sl. v. srěm. ssp.
Poručik pobočnik: Vinko Adamec.
Zemljišni knjigovodja: Petar Plavčić.
Sumarski poglavica: Franjo Sporer. č.hsgd.

Nad-poručici.

Martin Kratzlmeyer.
Antun Burghardt.
Ilia Josipović.
Nikola Mikšić.

Poručici.

Franjo Spies.
Aleksander Ninković.
Vinko Adamec.
Tomá Luic.
Vaso Pèrkov.
Franjo Buch.
Andria Ivanković.
Franjo Martinović.

Praktikanti.

Gustav Plavšić.
Pavao Obradović.

Stražmeštri.

Josip Suratlić.
Gerga Tucaković.
Mato Benković.
Gjuro Varnica.
Pavao Ivić.
Mirko Ćavić.
Hilaria Kedačić.
Gerga Petričević.
David Domačinović.
Mihajl Ferić.
Luka Šumanović.
Antun Lovretić.
Antun Merkel, topnič.
Ivan Ivanović.
Gerga Kassapović.
Stěpan Marković.
Žaver Stojanović.
Ivan Bogutovac.
Marian Kovačević.
Simon Korda.
Tomo Lemešić.
Viktor Kopčić.
Ferdinand Petričević.

Furiri.

Žaver Kerković.
Antun Katušić.
Marko Šuvić.
Andria Markovac.
Vatroslav Bresnik.
Adam Bogdanović.
Josip Milovanović.
Milan Seldenmayer.
Leopold Kozarac.

Lěčnici.

Nad-lěčnik i lěčnik. živine.

Andria Hostinek.

Nad-lěčnik.

Ivan Mihailović.

Pod-lěčnici.

Filip Schwarc.
Josip Laurić.
Ignatia Schrittvieser.
Ivan Laval.
Mato Kriechuber.
Franjo Merc.
Jakob Goldmann.
Josip Hofmeister.
Mato Hofer.
Vatroslav Nimtsch.
Franjo Schverzinger.
Josip Schwarc.

METELWIN Digital LIBRARY

8. Gradiškanci.

Pukovnik: Franjo bar. Gramont od Linthal-a, sl. vv. bačke i požež. ssp.
Pod-pukovnik: Rajmundo Musulin.
Pàrvi četnik: Herman Ramp.
Drugi četnik: Franjo pl. Urm.

Satnici.
Ljudevit Fromm.
Matia Tugja.
Pavao Petrović.
Ferdin, pl. Ugjbinac.
Miroslav Franz.
Adam Jakšić.
Gjuro Odobašić.

Pod-satnici.
Matia pl. Frainković.
Ivan Pavlović.
Aron Sèrdjenović.
Stěpan Kovačević.

Nad-poručici.
Arnold(Slavovit)Čolić
Skend pl. Milenković.
Stěpko Madjarević.
Andria Vojvodić.
Josip Olujević.
Matia Živatović.
Drag. Švarcenbruner.
Prokop Adler.
Konstant. pl. Ostoić.
Josip Badalić.
Kosta pl. Milenković.
Antun Heinrich.
Timotia Milanović.

Poručici s većjom platjom.
Ostakia Muibaga.
Dragutin Bastašić.
Juraj Vujčić.
MihailoTomić, č. hsgd.
Dragutin Spilauer.
Petar Krajačić.
Ivan Hartman.
Srěčko Čolić.
Maksim pl. Šalković.
Josip Bulatović.
Mihailo Osvadić.
Adam Mihaljinić.

Poručici s manjom platjom.
Stěpan Katičić.
Skender Huber.
Dragutin Cèrljěn.
Gašo Cèrnčić.
Jakov Rehman.
Ivan Papić.
Andria Smolčić.
Šaver Živatović.
Ivan Vukašinović.
Bartol Grabrić.
Věnceslav Domac.
Andria Milosavljević.

C. k. kadeti.
Ferdinand Mihić.
Franjo Cèrljěn,
Josip pl. Odobašić.
Marko Cèrnčić.
Josip Cindrić.
Marko Kovačević.

Pukovni kadeti.
Ivan pl. Ivanović.
Konstant. pl. Ivanović
Ivan Andraši.
Ljubomir Živanović.
Maksimil. Rakasović.
Nikola Herceg.
Andria Olujević.
Gregur pl. Ranković,
Ivan Madjarević.

Kadeti o svom trošku.
Ignatia Radinović.

Stražmeštri.
Nikola Milojević,
Luka Zukanović.
Ivan Jaburek.
Gašo Sokolović
Ivan Alilović.
Sava Popović.
Franjo Erdegata.
Petar Stojanić.
StěpanBunikić, poboč.
Mihailo Olujević.
Ivan Tersteg.
Bartol Bradiašević.

K o d s t o l a.
Satnik sudac: Josip Šacherl.
Nad-poručik računovodja: Josip Doutanac
Nad-poručik, pukovni pobočnik: Skender pl. Milenković.
Pukovni lěčnik: dr. Dragutin Nikerl.

U p r a v i t e l j s t v o g r a n i c e.
Satnik: Ivan Kapunek.
Satnici sudci: Venceslav Kučereuter, i Gašpar Mašek.
Satnik računovodja: Franjo Dautović.
Satnik graditeljstva: Petar Mihalić.
Nad-poručik, pobočnik: Josip Plavšić.
Zemljišni knjigovodja: Matia Čukić.
Šumarski poglavica: Franjo Kedačić.
„ *Lugar:* Franjo Kadić.

Nad-poručici.
Ladislav Pokopac.
Josip Plavšić.
Mihailo Krumpholz.
Milan Skorić.

Poručici.
Petar Rakasović.
Matia Vodogasec.
Franjo pl. Kaša.
Živan Stojaković.
Antun Radoslav.
Ilia Obradović.
Jure Janković.
Nikola Korač.
Slavoljub Bosanc.
Dragutin Teselj.
Mihailo Dunkić.

Stražmeštri.
Todor Labudović.
Stěpan Ferić.
Stanisl. Ivanišević.
Petar Kobaslić.
Mihailo Dugojević.
Ivan Mazalica.
Marko Karaturović.
Luka Mikešić.
Petar Bogojević.
Petar Smiljanić.
Marko Caren.
Stěpan Bošnjaković.

Barjaktari.
Ivan Blažetić.
Ivan Juranović.
Toma Gjurić.
Ivan Šušnjar.
Andria Savanović.

Ravnitelj gudbe.
Josip Konjček.

Bubnarska poglavica.
Ivan Dobričić.

Tamničar.
Otac Matia Ferić.

Furiri.
Ivan Eiberspach.
Žiga Dokuzović.
Juraj Badovinac.
Věnceslav Lanie.
Mirko Senić.
Věkoslav Virobiš.
Petar Milojević.
Arsenia Obradović.
Matia Pavišić.

Lěčnici.
Nad-lěčnik i lěčnik živine.
Vojteh Tetzl.

Nad-lěčnik.
Pilip Ivakić.

Lěčnici.
Josip Reitmayer.
Antun Lehner.
Franjo Rittler.
Dragutin Blot.
Franjo Gröbner.
Josip Auer.
Ivan Koci.
Eduardo Kerndler.
Dragutin Schuyer.
Vacslav Elias.
Ivan Weber.
Dragutin Ofner.

9. Petrovaradinci.

Pukovnik: Danilo Rastić, Njih. carsko kraljevsko apost. Veličanstva narod. petrovar. puka zapověd. i vàrhovnik, slav. v. zagreb., srěm. i križ. ssp., č.hsgd.
Pod-pukovnik: Ciril Halavanja Radojčicki, sl. v. srěmske ssp.
Pàrvi četnik: Dragutin Valdberg.
Drugi četnik: Josip Pufer.

Satnici.
Josip Fink, sl. v. bačke ssp.
Andria Bosnić.
Jure Gjurgjević.
Max. bar. Gusić.
Filip Bogdanović.
Ilia Kopercanović Vitezopoljski.
Dragutin Tomić.
Josip pl. Fehlmayer.

Pod-satnici.
Ferdinand Badovinac Konifeldski.
Maksimil. Krompić.
Dragutin Bayrhammer.
Dragutin Rainle.

Nad-puručici.
Božidar Jeremić.
Dragutin Klobučar.
Franjo Peičević.
Jure Vućković.
Dragutin pl. Poparić.
Pantelia Paić, *pukovni pobočnik.*
Aron Jovanović.
Aron Vuičić.
Vid Turković, sl. v. bačke ssp.
Aleksa Mitrović.
Pavao Bosnič.
Maksimil. Vegheimer, *nadostojn. topničt.*
Gavrilo Damjanić.

Poručici s većjom platjom.
Šimun Petošević.
Adam Kadić.
Jelesia Vukomanović
Petar Prodanović.
Petar Biga.
Ferdlnando Schnörch
Věkoslav Bolzano od Kronstadt-a.
Mihailo Jovanović.
Nikola Milinković.
Ivan Bèrkić.
Jure Milovanović.
Antun Turina.

Poručici s manjom platjom.
Petar Margetić.
Peiar Jovanović.
Ivan Milekić, *brigrad. pobočnik.*
Danilo Biga.
Ivan Dražeta.
Hugo Kapel.
Lazar Ilić.
Gavrilo Filić.
Pavao Ignjatović.
Juraj Novoselac.
Petar Vučković.
Ljudevit Bastašić.
Gjuro Lemanić.

C. k. kadeti.
Antun Obučina.
Antun pl. Antonović.
Mato Šimatović.
Sava Davidovac.
Melentie Dražeta.

Pukovni kadeti.
Jure Georgjević.
Stěpan Runjanin.
Hugo Filipović.
Edmund Ferić.
Šimun pl. Baić.
Ignac Georgjević.
Nikola Ilić Maincfeldski.
Josip Berndt.
Dragutin Scheuer.
Rac Stěpan.

Kadeti o svom trošku.
Gàrgur Maricki.
Dmitar Radovanović.
Moisilo Vukomanović
Dragutin Haiklman.
Damjan Miljenović.
Franjo Kovačić.
Stojan Serdjenović.
Velemir Maricki.
Adalbert Bohać.
Josip Obadić.

Stražmeštri.
Mihailo Maletić.
Jefrem Lukić.
Pavao Cvetić.
Danilo Božić.
Gjuragj Lucić, *kadet o svom trošku.*
Stanko Vukmirović.
Jovo Radosavljević.
Luka Babić.
Teodor Bosnić.
Gjur. Schaller, *k.o.s.t.*
Vujan Popović.
Zaharia Gjurić.

K o d s t o l a.

Satnik pukovni sudac: Božidar pl. Radosavljević, ssp.
Nad-poručik pukovni računovodja: Mihailo Medić.
Nad-poručik pukovni pobočnik: Puntelia Paić.
Pukovni lěčnik: dr. Ivan Babor.
Nad-lěčnik: dr. Aleksa Šebesta.

U p r a v i t e l j s t v o g r a n i c e.

Satnik: Ivan Čup.
» *sudac:* Andria Neubauer.
» *sudac:* Jure Stingl.
Nad-poručik sudac: Josip Oel.
Satnik računovodja: Antun Ferić.
Pomoćnik graditeljstva: Laur. Pinter.
Poručik pobočnik: Stěpan Čordar.
Zemljišni knjigovodja: Antun Filipović.
Šumarski poglavica: Pavao Bošnjak.

Nad-poručici.
Jakov Kohaut.
Adam Pavković.
Joan Bekić.
Antun Becker.

Poručici.
Petar Rebrović
Antun Vukasović.
Lovro Čidić.
Stěpko Horvatović.
Filip Radošević.
Ljudevit Stehr.
Antun Čordar.
Josip Gönner.
Antun Ferrić.

Stražmeštri.
Luka Pupavac.
Sofronie Vesić.
Aćim Rastović.
Gjuragj Ignjatov.
Božidar Jovanović.
Jefta Kovačević.
Dmitar Orelj.
Juraj Bakić.
Petar Radović.
Prodan Živanović.
Timotie Pèrnjavorac.
Sava Jovičić.

Furiri.
Josip Kernjaić.
Nastas Stojković.
Mirko Vuletić.
Albert Okrugić.
Pajo Kernić.
Andria Raiver.
Lazar Jovanović.
Blaž Vučevac.
Antun Stokić.

Bojni lěčnici.
Nad-lěčnik i lěčnik živine.
dr. Andria Venger.

Lěčnici.
Ivan Laist.
Věkoslav Blumlacher
Jovan Hartman.
Josip Rudlof.
Antun Fischer.
Božidar Schneider.
Eduard Arrer.
Ignatia Tausig.
Ivan Ržibeg.
Juraj Ertl.
Eduard Schamal.
Danilo Traumviser.
Josip Schrötter.

MeteLwin Digital Library

10. Pervi Banovci.

Pukovnik: Josip baron Jellačić Buzinsky, imade komturski kàrst kraljevsko saksonskoga reda za gradjanske zasluge, više slav. vv. ssp., č-hsgd.

Podpukovnik: Antun Šajatović.

Pàrvi četnik: Gustav baron Geramb, (čitaj žeram).

Drugi četnik: Theod. grof. Radecki, č.hsgd.

Satnici:

Stanislav Roknić.
Milan bar. Sustenau od Schützenthal-a
Petar Gjurić, č. hsgd.
Mihailo Jasić, č.hsgd.
Dragutin Kobalo.
Antun Plantak.
Aloizio Gergić.
Andria pl. Kuštreba.

Pod-satnici.

Danilo pl. Ljuboević.
Stěpan Simić.
Andria pl. Borota.
Simo Manoilović.

Nadporučici.

Ladislav pl. Brani Dubnički.
Luka pl. Čuić.
Stanislav Milić, čhsgd
Petar Tepsić.
Josip Obradović.
Konrado pl. Benić.
Sebastian Stanoević.
Danilo Hafner.
Božo Rogulja.
Vuk pl. Šrodt.
Matia Elger.
Pavao Popović.

Poručiči s večom platjom.

Stěpan Šimatović.
Stěpan Vertanj.
Joan Četušić.
Oto Dauša.
Jovan Arlov.
Petar Radanović.
Petar Dabić.
Klemens Brustman.
Dragutin Vrabec.
Ladislav pl. Gjurković.
Teodor Stanoević.
Kuzman Drakulić.

Poručici s manjom platjom.

Aleksa Du Rieux.
Mialo Bakić.
Nikola Gvozdić.
Nikola Merdjenović.
Petar Glamočlia.
Stěpan Kukulj.
Simo Borota.
Josip Gönner.
Joan Milakara.
Nikola pl. Čudič.
Joan pl. Borota.

C. k. kadeti.

Jovo Dmitrović.
Josip Kraguljac.
Marko Stanoević.
Niko Milić.
Pajo Rogulja.
Josip Novaković.

Pukovni kadeti.

Jandre Arlov.
Miosio Paić.
Josip Runjanin.
Dejo Paić.
Pajo Simić.
Nikola pl. Špišić.
Dragutin Gönner.
Pajo Tintor
Milutin Popović.
Ilia Demić
Hugo Mihić.
Lukian Slavnić.

Kadeti o svom trošku

Jakov Tèrkulja.
Ilia Milakara.
Žiga Žerjavić.

Stražmeštri.

Pavao Kustrieba.
Ignatia Kovarbašić.
Matia Mileković.
Stěpan Vučetić.
Andria Jovičić.
Miailo Lončar.
Nikola Novaković.
Danilo Samardžić.
Nikola Šesto.
Tade Mraović.

Barjaktari.

Damjan Mraović.
Stanko Arlov.
Ivan Muža.
Sava Mišćević.
Gajo Pavlović.
Jakov Baćan.
Jošip Stanoević.

Baše pàrvog reda.

Ilia Likarević, vlastnik junačke zlatne kolajne.
Petar Vujaklia.

Baše drugog reda.

Petar Rakašinj.
Gjuro Dukić vlastnik junačke srebàrne kolajne.
Nikola Germuša.
Nikola Vujaklia.

Ravnitelj pukovne bande.

Josip Wendl.

Pukovni bubnjar.

Vasilj Jović.

Pukovni puškar.

Josip Stifler.

Pukovni krojač.

Nikola Žužić.

Dervodelje kod vojničtva.

Dmitar Manoilović.
Petar Žugaj.
Adam Baltić.
Stojan Vilić.
Ćiro Branković.
Stanko Jovanovlć.
Pero Bielić.
Jovo Tintor.
Jovan Maričić.
Mato Božić.
Jandre Medved.
Stěpan Funduk.

Kod Stola.

Nadporučik pukovnik sudac: Ivan Radosavljević.
Poručik pukovni pobočnik: Miroslav Smidt.
Pukovni računovodja: Antun Plivelić.

Upraviteljsvo granice.

Satnik: Aksentia Theodorović, č.hsgd.
» *sudac pàrvi:* Toma Luka.
nadpor. sudac drugi: Ivan Rozum.
» *računovodja:* Lovro Pinter.
» *pobočnik:* Pilip Opačić č.hsgd.
Zemljišni knjigovodja: Ivan Kadić.
Vežbenik kod upraviteljstva: Milozvan Augustinović.
Vèžbenik kod upraviteljstva: Miroslav Malković.

Nadporučici.

Ivan Gareis, č.hsgd.
Miailo Mihić.
Ferdinand Špišić Japranski, č. hsgd.

Poručici.

Franjo Cezar.
Autun Bach.
Antun Ključec.
Adam Mikoljević.
Melch. Cerljenak.
} č. hsgd.
Ferd. Wolf.
Marko Pilipović.
Ivan Tàrnski, č.hsgd.
Stěpan Hirjan.

Stražmeštri upraviteljstva.

Gligo Sarapa.
Basilio Radoičević.
Todor Roknić.
Petar Jovanović.
Miailo Jekić.
Ilia Jović.
Gjuro Denić.
Joan Borota.
Marko Miličević.
Petar Mraović.
Ilia Djanković.

Furiri.

Josip Naglić.
Nik. Schneeberger.
Josip Stanić.
Jovo Pokrajac.
Stěpan Stipetić.
Franjo Vojaček.
Petar Benić.
Petar Sužnjević.
Jovo Halagić.

Pukovni pisari.

Nikola Càrnković.
Janko Milić.
Nikola Roknić.
Nikola Turković.
Ivan Devčić.

Pukovni lěčnik: Dr. Josip Sieger, č.hsgd.
Nadlěkar i lěkar u toplicah: Dr. Ivan Seidl.
Nadlěkar i lěčnik živine: Josip Kizling.

Pod-lěčnici.

Dragutin Jochman.
Henriko Gerlach.
Aquil. pl. Oberbiegler.
Josip Noestler.
Ivan Hofman.
Antun Dirr.
Antun Bahr.
Konrado Gottfried.
Antun Bukl.
Krištof Reinl.
Franjo Wild.
Antun Hirsch.

Babice.

Pukovna: Anastazia Katić.

Komp. Viktoria Dirr.
» Franja Svoboda.

Šumarski poglavica: Tošo Dizdar, č.hsgd.

Šumari na konju.

Miailo Božić.
Stanislav Bielić.
Stěpan Petrović.
Petar Kukulj.

Lugari pàrvog reda.

Riste Vojnović.
Nikola Kralj.
Pavao Kovačević.

Drugog reda.

Lazo Kukoleča.
Vasilj Dmitrović.
Tomo Cestarić.
Lazo Berkić.
Miailo Pavlović.
Luka Relić.
Pane Demić.

Trećeg reda.

Stanislav Obradović.
Josip Zalac.
Todor Milakara.
Stěpan Mraković.
Ilia Tintor.
Andria Pavlović.
Tanasia Radošević.
Marko Erak.
Gjuragj Stoić.
Joan Lacković.
Stěpan Bakić.
Pavao Roknić.
Dane Tepšić.
Gjuragj Gabrić.
Petar Tintor.
Stojan Merkalj.
Gjuragj Čačić.
Andria Kajganić.
Petar Jović.
Teodor Radović.
Nikola Car.

Satnik od graditeljstva: Antun Stuhlik.

Potiri.

Jule Lenuci.
Antun Kvirini.

Dervodelje kod upraviteljstva.

Damjan Crevar.
Gjuragj Jakšić.
Simat Vorkapić.
Damjan Roksandić.
Gjuragj Petrović.
Petar Branković.
Nikola Tarabić.
Tome Kerković.
Ivan Dervodeljić.
Sava Borota.
Pava Gvoić.
Janko Flanjak.

Zidari.

Josip Žužić.
Mato Cerjak.
Gerga Hapac.
Ilia Kostelac.
Jure Skolneković.
Petar Vuičić.
Ivan Kireta.
Janko Kuzmić.
Mate Šafar.
Petar Kireta.
Jure Cvietnić.
Ivan Rukavina.
Joan Kernjaić.
Miat Mitarević.
Mato Kramarić.
Matia Samargjić.
Marko Krakar.
Ilia Kireta.
Antun Mraović.
Mate Špoljarić.
Petar Šuica.
Petar Kaiganić
Nikola Kačar..
Marko Manoilović.

Nad-učitelj: Josip Mladjenović.

Učitelji.

Adam Hudjin.
Ilia Gregurić.
Petar Pondolek.
Nikola Ožegović.
Mojo Merkšić.
Simo Treščec.
Nikola Klarić.

Učiteljica.

Roza Viktor.

Pomoćnici.

Tomo Markulin.
Franjo Kućera.
Ilia Metikoš.
Ivan Staidoar.
Toma Milošić.
Mio Herković.
Jakob Novaković.
Adam Merkšić.
Vèžbenik platni: Petar Lamza.

Učitelji narodnih učionah.

Stevo Prica.
Gjuro Radošević.
Nikola Roknić.
Mato Likovic.
Nikola Roksandić.
Ilia Šukunda.
Miosio Poznanović.
Aleksa Sarapa.
Sava Likar.
Simo Todorović.
Petar Momčilović.
Sava Popović.
Tanasia Kovarbašić.
Andria Vlašić.
Franjo Zgurić.
Marko Božić.
Nikola Šuica.
Mato Krupić.

Poštari.: Dragutin Mučnjak u Glini.
Udova Ana Dragoilović u Vèrginmostu.

METELWin Digital LIBRARY

11. Drugi Banovci.

Pukovnik: Petar Došen, imade viteźk. kàrst francezkoga začastnoga puka.
Pod-pukovnik: Milan pl. Kušević.
Pàrvi-četnik: Jerolim Rukavina od Vidovgrada, č.hsgd.
Drugi četnik: Stěpan Bosanac, č.hsgd.

Satnici.
Franjo Varišić.
Manojlo Rapaić od Ruhmvertha, č.hsgd.
Danilo Gruić, č.hsgd.
Eugen. Lazić, č.hsgd
Dragutin Horecki od Horgave.
Pilip Zlonoga.
Šimun Černko.
Vacslav Čučner.

Pod-satnici.
Gavr. Černko, č.hsgd.
Marko Jkić.
Petar Čavić.
Dragutin Klučec.

Nad-poručici.
Mihajlo Turailić, č.-hsgd.
Nikola Cepetić.
Ivan Baljak.
Josip Mihalic.
Juraj Orešković.
Dimitria Knežević.
Lazar Šakić od Blumenfeld-a.
Augusto Virkner.
Skender pl. Martini, pobočnik.
Jakob Perlep, č.hsgd.
Todor Drobnjak.
Juraj Knežević.
Antun Kotas od Heldenberg-a.

Poručici s većjom platjom.
Ferdinando pl. Schröder.
Matia Živković.
Antun Pier.
Matia Ergotić, č.hsgd.
Ivan Laxa.
Nikola Boroević od Säbelfeld-a.
Antun Zerbs.
Jovo Raiković.
Nikola Vranešević.
Ivan Jajčinović.
Ivan Čavić.
Antun Bar. Kleugden

Poručici s manjom platjom.
Moizes Slavić.
Pavao Majkić.
Matia Sigur.
Adam Mirilović.
Mirko Cèrnadak.
Josip Baar.
Mirko Herites.
Basilio Milošević.
Nikola Popović.
Ferde Jakšeković.
Gavrilo Borotha.
Antun Orešković, vàrhubrojni.
Bernhardo pl. Natali

C. k. kadeti.
Mihailo Bach.
Stěpan pl. Hranilović
Ivan Turajlić.
Ernest Purgarić.
Avram Lončarević.

Pukovni kadeti.
Petar Begović.
Venceslav Dittrich.
Antun pl. Antunović.
Luka Rukavina Ljubački.
Ivan Medić.
Josip Jajčinović.
Josip Dittrich.
Dragutin Halla.
Adam Slěpčević.

Kadeti o svom trošku.
Jovan Adamović.
Vaso Puškar.

K o d s t o l a.

Satnik pukovni sudac: Miroslav Engelhard.
Nad-poručik računovodja: Dimitria Milić.
Pukovni Lěčnik: dr. Ferdinando Dittrich.
Poručik i pobočnik: Skender pl. Martini.

U p r a v i t e l j s t v o g r a n i c e.

Satnik: Ivan Halla, č.shgd.
» *graditeljstva:* Timotia Vojnović.
» *1. sudac:* Šišman Weinzierl.
» *2. sudac:* Josip Laxa.
» *računovodja:* Ivan Jakšević.
Poručik pobočnik: Ivan Aleksić, č.hsgd.
Zemljišni knjigovodja: Ivan Vojaček.
Šumarski poglavica: Vilhelmo Kobalt.

Nadporučici. } č. hsgd.
Matej Dabić.
Moisia Baltić.
Ivan Ofner.

Poručici. } č. hsgd.
Ivan Slěpčević.
Martin Tomerlin.
Antun Pinter.
Andria Šignjar.
Ivan Aleksić. pob.
Vatroslav Utješinović.
Ferdinando Domac.
Skender Cvitićanin.
Franjo Bach, č.hsgd.

Praktikanti.
Raimund Herkov.
Nikola Peraković.

Stražmeštri.
Ilia Velebit, poboč.
Tanasia Karavadić.
Nikola Nestorović.
Mihailo Šaponja.
Gavrilo Vranešević.
Kojo Kulungjić.
Ivan Perković.
Stojan Jokić.
Stěpan Horžić.
Mihailo Kerstinić.
Ivan Rastovac.
Skender Gačeša.
Ivan Vasiljević,
Josip Miḥočinović.
Stěpan Černko.
Petar Durman.
Božo Medić.
Nikola Ostoić.
Franjo Kozarčanin.
Adam Micković.
Nikola Borota.
Damjan Obrenović.
Toma Dubičanec.
Stěpan Zebić.

Bojni lěčnici.

Nadlěčnik i lěčnik živine.
Maksmil. Jaraušek.

Nadlečnik.
dr. Lovrenčić.

Lěčnici.
Ignatia Rošanc.
Petar Meister.
Vatroslav Rath.
Petar Frankl.
Stěpan Dolešal.
Antun Kiefer.
Josip Zuber.
Mihailo Griener.
Dragutin Bek.
Franjo Jung.
Franjo Reger.
Antun Osvald.

12. Šajkaška četa.

Pukovnik i čete zapovědnik: Juraj Beller.
Četnik: Karlo Mollinary, ssp.

Satnici.
Petar Borišev.
Teodor Jovanović.
Lavoslav Mollinary.
Stěpan Surduzky.

Pod-satnici.
Ivan Pachmann.
Pavao Thot, ssp.

Nad-poručici.
Nikola Putnik.
Damian Davidovac.
Joan Georgievič, *pobočnik.*
Petar Bosnić.
Franjo Stučlik.
Arkadia Gaišin.
Teodor Popović.

Poručici.
Jakob Tapavica.
Zaharia Jovanović.
Aleks. pl. Nikšić.
Dimitria Stojin.
Joan Blanussa.
Vincentia Petit.

Poručici-Brückenmeister.
Juraj Blanuša.
Martin pl. Botllik.
Petar Kostić.
Danilo Volarić od dolnjeg-Lukavca.
Joan Papić.
Sava Blanuša.

C. k. kadeti.
Aleks. pl. Antunović.
Dimitria pl. Nikšić.
Karlo Stučlik.
Lazo Pešić.

Pukovni kadeti.
Antunović Almaški Stěpan.
Duhek Viktor.
Hadjić Joan.
Jovanović Basilia.
Malenica od Stamora Antun.
Parčetić od Rakovca Nikola.
Petrović Petar.
Reszny od Patsera Mirko.
Staehr Josip.
Termačić od Birta Koloman.
Vojnić od Baize Mirko.
Vukovac Ferdinando.
Vulić Juraj.

Stražmeštri.
Teodor Dubanovački.
Juraj Mesarović.
Franjo Halla, *topničar*
Marko Rajčetić, *pomočnik.*
Nikifor Perić.
Luka Pesić.
Gavrilo Milić.

Kod Stola.

Nad-poručik čete sudac: Miroslav König.
Nad-ličnik: dr. Luka Potočnjak.
Nad-poručik čete pobočnik: Joan Georgievič.

Upraviteljstvo granice.

Satnik: Joan Trumić.
» *sudac:* Joan Slama, ssp.
» *računovodja:* Ivan Tramarin.
Graditeljstva naměstni 1. pomoćnik: Vinko Bernath.
Zemljišni knjigovodja: Toma Petrović.
Šumarski poglavica: Ivan Čučković.

Nad-poručici.
Ljudevit Kanter.
Jakob Nikovic.

Poručici.
Mihailo Müller.
Josip Nolden.
Karlo Lukšić.
Adam Romanić.

Stražmeštri.
Petar Vezilić.
Arkadia Šubić.
Bazil Božić.
Ačim Kovačev.
Jeftim Ilin.
Gavr. Stražmešterov

Furiri.
Franjo pl. Gergelj.
Petar Raducin.
Stěpan Běogradac.
Ferdinando Reiver.
Marian Lončarević.
Konst. Barković.

Stolni pisari.
Joan Pešić.
Franjo Scheiber.
Pavao Čičerić.

Pod-ličnici.
Ivan Welka.
Joan Huber.
Josip Tomandl.
Vuk Feicht.
Franjo Anders.

Bojno brodovlje ove čete.

4	Kanonere, svaka sa jednim topom, koi baca kugle od 12—18 funt., i k tomu 6 manjih topovah od 3 funt., te jednom haubicom od 10 funt., ukupno svaka 8 topovah	32
4	velike šajke, svaka sa jednim topom od 6 funt. i sa 6 manjih od 3 funta, te jednom haubicom od 7 funtih, ukupno svaka 8 topovah . . .	32
13	šajkah, svaka sa 2 topa od 3 funta i 2 manja od 1 funta, ukupno 4 topovah	52
8	šajkicah, svaka sa jednim topom od 1 funta	8
1	brod za svečanost » » » »	1
4	male oružjane barke » » » »	4
2	poručne barke » » » »	2
1	šajka za bojne rakete uredjena sa 2 topa od 3 funt. a 4 od 6 funtah, ter k tomu 4 topova za rakete od 12 funtih	2
	tomu 4 topova za rakete od 12 funtih	10
37	Ukupno 37 brodovah, 141 topovah i 139 topničarah	141

MeteLibrary Digital LIBRARY

Poglavarstva c. k. krajišničkih gradovah.

U Petrinji.

Ljudevit Ratkaj od Salamonfe, konjanički satnik, gradj.-čeonik. — Petar Matić, sl. um. i mudrolj. doktor, sindik pàrvi věćnik, izvěstitelj u sudbenih. — Ivan Pacher, naměstni věćnik izvěstitelj pol. — Ilia Gjukić, naměstni věćnik izvěstitelj u gospodarstv. — 3 Věćnici nisu namestjeni. — Tomislav Ivkanec, pisar. — Mihajlo Francetić, redar. Ljudevit Radecki, ranarnik.

U Belovaru.

Luka Habianec, četnik gradjanski-čeonik. — Dragutin Mayer, sindik i věćnik, izvěstitelj u sudbenih. Jos. Bedeković, bilježnik i izvěst. u gospodarst. — Tanasia Mihaljević, Franjo Hegedić i Josip Ludvig věćnici. Adam Balan, redar. — Pavao Credar i Franjo Grimm, pisari. Franjo Bart, ranarnik.

U Ivaniću.

Karlo Gerić, satnik i gradjanski-čeonik. — Rudolfo Amon, sindik izvěstitelj u sudbenih. — Vilhelmo Herkov, bilježnik i izvěstitelj u gospodarstvenih. — Stěpan Haramustek, Mihailo Kaiganić, Stipan Nosić, i Matia Jusić, věćnici. — Ernesto Gross, ranarnik.

U Kostajnici.

Petar Macut, četnik i gradjanski-čeonik. Franjo Schlott, sindik izvěstitelj u sudb. — Josip Paunović, bilježnik, věćnik i izvěstitelj u polit. i gospodarstvenih. — Matia Čilić, Ivan Sarajlia i Matia Mašeg, věćnici. — Ivan Čitil, ranarnik.

U Bagu.

Vàrhovni sudac: Franjo Čorić. — Věćnici: Rudolfo Borovitzka, sindik pàrvi, Ivan Mihoković, naměstni polit. i gospodarst. izvěstitelj, drugi. — Začastni prisědnici: Martin Dadić, Mihajlo Verban, Ivan Dominec, Matia Medvidić, Antun Budak i Antun Domines. — Simon pl. Kuhačević, naměstni bilježnik ujedno i redar. — Nad-lěčnik: Karlo Renner, ranarnik. — Dominika Katariničeva primalja. — Morske luke satnik: Franjo Čorić, koi i gore. — Matia Marković, začastni pečatnik. — Martin Dadić, 1.; Mihajlo Verban, 2., i Ivan Medvidić, 3. nadstojnik zdravja.

U Petrovaradinu.

Gradjanski čeonik: Ivan Avedig, c. k. satnik. — Sindici i věćnici, ujedno izvěstitelji u sudbenih: Ivan Veberšik i Ignatia. Traeger od Kraljičinogvàrha. — Perovodja i věćnik: Mojsia Popović, izvěstitelj u gradjansk. i gospod. — Dragutin Bauer, 1. věćnik i izvěstitelj u sudbenih. — Josip Pokorni, 2. věćnik, izvěstitelj u gospod. — Pověrenik redarstva: Ljudevit Spies. — Pisari: 1. Franjo Deiner. 2. Sebastian Frout. — Gospodarst. upravitelj u Bukovici Kuzman Jeftić. — Pomočnik redarstva i gospodarstva Ivan Junginger. — dr. Ivan pl. Nemet, lěčnik občine. — Josip Cindrić, nad-učitelj. — Mih. Kosavac, Petar Kukuljan, i Josip Straub, učitelji. David Jefremović, ilirski u Bukovici. — Toma Gerladinović, Andria Šimunović, Milan Hirin, pomočnici.

U Brodu.

Gradjanski čeonik: Josip Herman Vagner, c. k. satnik. — Sindik i věćnik: Svevlad Kancler, izvěstitelj u sudbenih. — Ivan Vilelmo Šik, bilježnik i věćnik, gradjanki i gospodarstveni izvěstitelj. — Mirko Juretić, c. k. islužb. satnik, věćnik, te član odbora za ondašnje němačke učione. — Pisari Josip Herceg i Marko Dimčoglić. — Lěčnik: Bogomir Antun Šulek: doktor lěčničtva i ranarstva, meštar lěčenja očiuh i primaljstva. — Nadziratelj učionah: Ignatia Věkoslav Bèrlić, ujedno začastni gradjanski věćnik. — Nad-učitelj: Luka Vukičević, član odbora za městne němačke učione. — Učitelji: Mihail Šimonović, Nikola Matković. — Ivan Bičanić, pomoćnik.

U doljnih Karlovcih.

Gradjanski čeonik: Josip Matić, konjanički satnik-sudac, te sl. v. srěmske ssp. — Pàrvi sindik i věćnik: Josip Lunaček. — Drugi sindik i věćnik: Ivan Zehentner, izvěstitelj u sudb. — Bilježnik i věćnik: Maks. Bočkor: izvěstitelj u gradjanskih i gospodarstv. — Věćnici: Ivan Joanović i Makso Sekulić, izsl. nad-poručik. — Pisari: Franjo Tupček,

i Petar Voinović. — Pověrenik redarstva: Konstantin Bělgradin, Kuzman Jeftić, pomoćnik. — Gradjanski lěčnik: dr. Basil Petrović. — Ranarnik: Petar Gelinek. — Nadziratelj učionah: Antun Běloglavac. — Nad-učitelj: Gjuro Čičerić. — Učitelj: Ivan Bičanić. — Pomočnik: Franjo Forkl. — Učitelji u narod učionih: Ivan Knežević, Skender Ostoić i Dimitria Aranicki. —

U Zemunu.

Gradjanski čeonik: Vacslav Steiger, satnik. — Sindik i věćnik: Franjo Koska, i Ivan Konrado Donat, vitez reda franceskih začastnih četah, satnik-sndac, izvěstitelji u sudbenih. — Bilježnik i věćnik: Gjuro Ratković, izvěstitelj u gradjanskih i gospodarstvenih. — Věćnici: Miroslav Leys Pašbahski, član tirolskih stališah, i Marin Filipović, izvěstitelji u sudbenih. — Věćnik: Gjuro Rukavina izsl. poručik, pridružen. — Pisari: Mato Križanić i Ljudevit Hóton. — Pověrenik redarstva: Stěpan Diomeli; pomoć.: Simo Živanović. — Lěčnik: dr. Antun Walkonj. — Ranarnik: Franjo Kury. — Nad-ziratelj učionah: Gjuro Rukavina, začastni věćnik.

C. k. učione u karlovačkoj krajini.

Ravnitelj.

Franjo Julio Fras, poseduje k prusku zlatu kolajnu zaslugah za umětnosti i znanosti, č. više uč. i obć. korist. dd.

U Slunjskom puku.

U Rakovcu (glavna učiona). Městni ravnitelj: Mirko Antolić, c. k. pàrvi nadučitelj, uči. u 2. godisnjem tečaju 4. odsěk.

Josip Kniešek, učitelj risanja, predaje matematiku čistu i upotrěbljenu u obiuh tečajih.

Franjo Radočaj, 2. nadučitelj, predaje 1. godišnjeg tečaja 4. odsěka.

Josip Paulić, nadučitelj 3. odsěka.

Toma Paulić, učitelj 2. odsěka; — Gjuro Paulić 1. pomoćnik predaje gornji odělj 1. odsěka. Matia Bàrletić, platjeni praktikant. — Nikola Gašljević, službenik.

Nikola Blažević, u Kalju. — Nikola Smičiklas u Sošicah. — Ivan Jurković u Vojniću, Ivan Bučan, pomoćnik. — Mato Lovrić u Slunju, Karlo Marhović, pomoćnik. — Ivan Pinter, u Vukmaniću, Ivan Kollaković, pomoćnik. — Matia Perak, u sv. Petru, Gašpar Marković, pomoćnik.

(U Okružju ovoga puka ima još 43 narodnih učionah.)

U Ogulinskom puku.

U Ogulinu glavna i děvojačka učionica. Nad-učitelj: Stěpan Vuković. — Božo Božanić, učitelj. — Gjuro Božičević, 1.; Toma Petrak, 2. pomoćnik. — Franjo Stipetić, platjeni praktikant. — Pilipina Rišnerova, učiteljica.

Nik. Salopek u Plaškom; Gjuragj Matić. pom. — Vit Zoričić u Brinju; Stěpan Luketić, pom. — Stěp. Egić u Primišlju. Martin Pleša, pom. — Ignat. Čavrak, u Tounju; Ivan Terdić, pom. — Luka Ugarković u Jezerani, Martin Kalafatić, pom. — Pavao Kovačević, u Rakovici, Todor Čimeša pom.

(U okružju ovoga puka ima 33 narodnih učionah.)

U Otočkom puku.

U Otočcu glavna-i děvojačka učionica, Nad-učitelj: Juraj Sertić. — Stanislav Milaković, učitelj. — Luka Oršanić, pom. — Matia Begović, platjeni praktik. — Alberta Petvajdičeva, učiteljica.

Stanislav Glumac, u Korenici. Marko Štimać, pom. — Ivan Jareb, u Kosincu. Danilo Sporčić, pom. — Josip Magdić, u Klaujcu. — Petar Fabiani, u Sincu, Nikola Jerbić, pom. — Miroslav Pobor, u Bàrlogu. Mihajlo Žagrović, pom. — Josip Šutić, u Perušiću. — Stěpan Kramarić, kod sv. Jurja.

U občini Buničkoj Basilia Tonković, u Zavalju. Antun Milinković.

(U Okruž. ovoga puka ima 34 nar. učionah.)

U Ličkom puku.

U Gospiću gl. i děv. učiona. Nad-učitelj Stanisl. Ratković. — Josip Barili, učitelj. Mihailo Žagari pom. — Blaž Bermbolić, prak. — Kata Dubravičićeva učiteljica.

METELWin Digital LIBRARY

Božo Čubelić, u Gračcu. Ant. Bosić, pom. — Josip Vuković, u Udbinji. Stěpan Ratković, pom. — Pavao Ban, u Medaku, Isailo Vitas, pomoć. — Ivan Napialo u Lapcu, pomoć. ni nam. — Toma Latković, kod S. Mihajla. Antun Pešut, pom. — Danilo Balen, u Smiljanih. Nikola Kovačević, pom.

U občini Vrělo: Laz. Janjatović. — u Serbu: Andria Vojvodić. — U Kuli: Simo Simić. — Kod S. Petra: Ilia Babić.

(U Okruž. ovom ima 9 narod. učionah.)

Učione u vojničkih gradovih.

U Senju: Nad-učit. Juraj Kovačević. — Matia Bradić. — Simo Matković, 1., Juraj Brajković, 2. pom. — Franjina Rendulićeva, učiteljica. Antonia Peršinova, pom. — U Bagu: Franjo Ban, Danilo Rukavina; pom.

C. k. učione u banskoj i varaždinskoj krajini.

Ravnitelj: Ivan Schütz, stanuje u Petrinji

Nad-učitelji: u Bellovaru Stěpan Vinković. — U Petrinji: Pilip Mikojević. — U Glini: Josip Mladjenović. — Belovaru: učitelji glavnih učionah. Ivan Spudić, Marko Levar i Juraj Cuvaj. — U Petrinji: Gjuro Matković i Josip Berleković; Svetozar Šignjar, pom. — Kostajnici: Baltazar Herkov; Mato Černko pomoćnik.

U Križevačkom puku.

U tvàrdjavi Ivaničkoj: Stěpan Posezi: Dragutin Pasnovia, pom. — U Križu: Petar Mlinarić. — U Cazmi: Martin Benkek; Franjo Šalamunec, pom. — U Samarici: Marko Rain; Matia Škopec, pom. — U Tarnovitici: Stěpan Deselić, Juraj Radanović, pom. — U Vukovju: Ilia Drakulić. — U s. Ivanu: Andria Vinković; Josip Predavec, pom. — U Ivaniću: (samostanu) Josip Britvec, učitelj.

U Gjurgjevačkom puku.

U Topolovcu: Matia Gabaj. — U Peterancu: Marko Jesenko, Vinko Tomašegović, pom. — U Gjurgjevcu: Ladislav Škrobot; Marko Smèrček, pom. — U Virju Mihajlo Kečkeš; Matia Baruškin. pom. — U Rači: Pavao Bengez. — U Grubišnompolju: Mart. Belloberg, Jakov Djebalo, pom.

U pàrvom banskom puku.

U Glini: Petar Pondelek; Toma Milošić, 1., Jakov Novaković, 2. pom. — Topuskom: Adam Hudjin; Ivan Stajdohar, pom. — Malomgradcu: Šimun Treščec; Mihailo Kerković, pom. — U Kraljevčanjih: Mojsia Merksić; Adam Merkšić, pom. — U Gorih: Josip Klarić; Franjo Kučera, pom. — U Lasinji: Ilia Gregorić, Tome Markulin, pom. — U Verginmostu: Nikola Ožegović; Ilia Metikoš, pom. — U Boviću: Marko Božić. — U Stankovcu: Jos. Zgurić.

U drugom banskom puku.

U Zrinju: Ivan Dembić; Josip Berleković, pom. — U Dubici: Jos. Cernković; Nik. Simić, pomoč. — U Jasenovcu: Mirko Terbula, Mihailo Horšić, pom. — U Dvoru: Matia Petračić. Dimitria Tintor, pom. — U Sunji: Petar Luger: Andria Videković, pom. — U Mečenčanjih: Miroslav Paić, Trifon Mihočinović. pom. — U Krapju: Jos. Landl. — U Sisku: Ivan Muža.

Děvojačke učiteljice: U Belovaru: Ivana Knopfhardt-ova, Ludmila Vrevc-ova, pomočnica. — U Petrinji: Skadoila Petračić-eva; Antonia Gönner-ova, pom. — U Glini: ni nam.

Uvod k Prirodoslovju.

Tri Pisma

Dane Stanisavljevića.

I. PISMO.

O važnosti poznanja prirode.

U naravi ljudskoj živi něka snaga, koja svakoga čověka na to potiče, da ono što ljubi — što mu sàrdce grije svome bratu, svome rodu i plemenu, pa ako može i cělome světu javi i priobći! —

A kad promislimo kuda ta snaga teži, onda ćemo se uvěriti, da ona ništa drugo nesměra, — neg da ljubav što grije jedno sàrdce, da se razlije i po drugih dušah, da ta ljubav postane obćim dobrom, i da njezina moć sva sàrdca obuzme. —

Ljubav se ponajviše pojavljuje u slavljenju. —

Tko što ljubi, to i proslavljuje. Prave Slave bez ljubavi nema! —

Pěsnik opěva nam i slavi: moć ljubavi u pěsmah; slikar slikom slavi: krěpost vida i světlosti; mudroznanac snagu duha; bogoslovac uznositost i dobrotu spasitelja našeg i naše věre; — pa tako svaki, što iskreno ljubi, svojim slovom javlja světu, i u pàrsi uliti mu nastoji. —

Ta ista snaga iliti moć evo i mene neodoljivo nuka i potiče, da mojoj bratji, slaveć preporučim, jednu struku znanosti, kojoj se tajna duše moje ponajviše odzivlje, želećda bi ova znanost, na čast i na korist mile naše otačbine, svako plemenito sàrdce pronikla. — Nu neizměrnu veličinu i važnost krasne te znanosti — inače prirodoslovjem prozvane — jedva da sam kadar slabim osěćanjem dostignuti, da kamoli nemoćju slova i pera mog izreći i opisati. — Pa makar, da mi sve krěposti i lěpote našeg materinskog glasa stoje na uslugu, opet bi rěč moja opisavajuć daleko ostala iza onog uzora, kao što cěnim prirodoslovje. —

Istina bog, da pověstnica (historija) čověčanstva veliku ima cěnu, jerbo u njoj, kao u ogledalu, motrimo mi ogromnu i burnu rěku razvitka čověčjega duha, poznavajuć mane i slaboće, jakost i krěposti roda našeg — i čověčanske duše; ali opet i poznavanje prirode kao i pověstnica njezine znanosti, nisu bez osobite važnosti. —

Znanost prirode uči nas historiju svemogućtva, znake savàršenstva i neizcàrpive mudrosti jednoga bezkonačno sve nadvisujućega bitja, po tvorma i činma osěćati, — onog najvišjega bitja koga nazivljemo stvoriteljem, i kom se nasa duša klanja. —

Savàršenstva čověčanskog duha nemožemo ni pomisliti, bez poznanstva prirode i njezinih silah; — dapače, ni sam bezsmàrtni duh čověčanski nije kadar, bez znanja prirode, sam sebe, svoje dostojanstvo i važnost na ovome světu poznati.

Poganski věrozakon (religija) i krivověrje starih Gàrkah i Rimljanah, nije iz drugog potekao izvora, nego iz onog nesavàršenstva i nedostatočnosti, kojom su oni značenje i sile prirode oko sebe poznavali. — Njihov duh i njihovo oko nije bilo tako bistro, da izpita i dokuči uzroke silah, po kojima narav tvori i raztvara. Pa to je učinilo, te su se silam prirode a ne stvoritelju ovijeh silah klanjali, — nepoznavajuć u směsi svakojakih silah, pojavljenjah, proměnah i borbah tajno ono zàrno, oko koga se sve vàrti. — Ima žalibože i dan danas, protivno slovu hristovom, dosta i predosta praznověrnikah; no svako praznověrje opet nas vuče u poganstvo.

To je dakle baš najvećja vrědnost i uznositost prirodoslovja, što se po njemu pravo hristjanstvo uzdàržava; — božanstvo hristjanskoga nauka uprav stoji u tom, da po njem učimo se poznavati i osećati Boga živog, objavljenog, — ne skrivenog, ne tamnog iliti tajnog — no Boga, kome jasne trage nalazimo u živućoj naravi, — u velikih čudesih i dělih prirode!

Prostoru, što se oko nas širi, u kom nebrojene trepte zvězde, neima kraja ni konca, jer što bi s onu stranu toga kraja još biti moglo? — Mudri su ljudi izměrili i doznali, da ona sunčana zraka, što zorom naše oko obasja, u jednom trenu (*Secunde*) više od četàrdeset hiljadah miljah prostora mine, dok k nami stigne.

Tako ima zvězdah, koje su toliko daleko od nas, da zrake njihove světlosti jedva u hiljadu i još jednom hiljadu putah hiljadah godinah k nami dopręti mogu. —

Veličina ovog prostora doista naš duh zanosi! —

Kud god po ovome prostoru oko bacimo, svagdě vidimo něki tvor ali život. —

Mi poznavamo živarčadi, što zube i želudac imaju, prem da su tako malena, da ih prostim okom, bez oštre sprave, uzrěti nemožemo: a ima i od ovijeh još hiljadu putah manje živarčadi, koja takodjer zube i želudac imadu, i kao najvećje živinče u se hranu primaju, i jaja legu, koja opet sto putah manja biti moraju! —

Samo nesavàršen vid nedopušta viditi nam živarčadi, koja su još hiljadu hiljadah putah manja, jer za istinu, kako da mi mislimo, da je ono, što mi vidimo, najvećje ili najmanje. —

Světlost sunčana, šta na našoj zemlji život budi, po kojoj tako rekuć màrtva materija k sebi dolazi, i gibati se počimlje — ovu světlost kadri smo mi u zrake razcěpiti, koje, ako i nesvětle, opet najsilnije proměne čine u živućoj naravi. — Mi možemo istu světlost u zrake razcěpiti, od kojih svaka drugu toplinu, i različite takodjer boje nam pokazuje.

Sve to istina možemo; ali nigdě nismo kadri ugledati: nit početka niti konca! — U ovoj bezkonačnosti, koju čověk nije kadar dohvatiti i dokučiti, niti kaplja kane, nit se trunčić gane, da nebi ganuć slědio věčne one zakone, po kojima sve se gibje u prirodi.

Nigdě izvan sebe, u naravi nije moći čověku opaziti svěstne volje. — Sve drugo oko sebe vidi sapeto u neproměnljivi okov věčno stalnih zakonah, kojima se ni jedna stvar ukloniti nemože.

Samo u sebi dakle poznava naš duh něku snagu, koja se u krěpku volju pretvoriti, i voljom sve sile prirode sebi podvàrći može, — dočim u svom domaćem krugu sama sebi zakone daje.

Od onoga časa, kad sami sebe stanemo osećati, počimlje naš duh promatrat

prirodu; u pàrvom razvitku naše svèsti (*Bewusstsein*) stoji dakle već i početak prirodoslovja. — No svako oko nije odmah tako bistro, da može oštrim pozorom lěpotu i tajne prirode ugledati; — jer malo ljudih čisto vidi. Oči prostaka (ne samo onoga, koji za plugom ide, nego i onoga još glupijega prostaka u francuzkome fraku, koji na zvězde laje! —) istina bog, otvorene su, ali mu je duša slěpa. — On nije kadar ni jedan predmet izvan kukavnoga kruga svojih potrěbočah proniknuti, niti uzbudit snagu i sile duha svoga, koje mu je bog podělio, kao srědstva da se može medju ostalim stvorenjima odlikovati, i postati umnim i blagim gospodarom prirode.

Sve što godj ga okružava, sve što život u prirodi a priroda u životu, i tako u samom njemu (istom prostaku) stvara, — sve to kano tamna magla mimo njega prolazi. Gděkoji vidi, ali nije kadar jedno od drugog razlikovati, jer nije kadar na jedan predmet oko upрěti i razborito ga promotriti. Drugi opet vazda ljupinu vidi, a nikada jezgru stvarih, pa tako misli da u povàršju stoji istina stvarih.

U moralnih stvarih bluna nije kadra ništa uzrěti, — bena sve krivo vidi, šaljivčina povàršje, nu samo bistra glava istinu pogodi. —

Tko dakle u životu želi istinu postignuti, tko prirodu i bogastvo njezino poznati, nek se trudi najprie glavu svoju izbistriti, i svoj duh od predsudah očistiti. —

Ogromna i tajna sila počiva u našoj volji; čověk ako samo hoće, kadar je sve na světu postići i izvesti! — Koji svojoj volji najprie sam sebe pokori, taj si je stekao snagu — i sve ostalo sebi pokoriti i svojoj stvarajućoj (organizirajućoj) volji! —

Dajte dakle, bratjo mila, da ova snaga naše sàrdce razjari, pak će se jedna po jedna tajna prirode našem oku odkriti, i istina věčna našu dušu obasjati. —

II. PISMO.

O svojstvu i silah materije.

Svagdě, — kud god našeg oka zěnica dopire, — u svem, što naše uho čuje, u obće u svem, što mi izvan sebe osěćamo, opažamo mi něki odpor — što: sada světlim; sada tamnim, sada bělim, sada càrljenim, sada tvàrdim, sada mehkim, sada mokrim, sada suhim, sada težkim, sada lahkim, sada jekom, sada zvekom — itd. nazivamo.

Ovaj raznovàrstni odpor dolazi od predmeta, što mi imenujemo tvorom materije. Što je ta materija, od kuda i kakoli potekla, u čem sastoji, pa kako i po čem mi svěst o njoj stěčemo? — to je težko — pa da pravo kažemo — i nemoguće opreděliti i naznačiti. Ova su pitanja i sami mudroznanci na svake ruke do sad rešetali, i o njih se medju sobom borili: bore se i danas, no po svoj prilici borit će se te boriti na věke bez konca i uspěha! —

Njima neka bude ta zabava, no mi ćemo se zadovoljiti tim, da koliko moguće upoznamo materiju, u koliko i kako děluje oko nas.

Tri su osobita svojstva, koja — promatrajuć bitje materije — na njoj opaziti možemo.

Pàrvo je svojstvo: raztezanje (*Ausdehnung, expansio*), drugo: stezanje (*Zusammenziehung, contractio*), a tretje: neproničljivost (*Undurchdringlichkeit, impenetrabilitas*). —

Stanje materije, kao što se ona nami javlja, svagda je skruženo, no u različitom skladu. Što mi dakle vidimo, sve su to samo ograničeni kupi materije; ove ograničene kupe zovemo mi: tělesima.

Mi naše vlastito tělo opažamo i osěćamo, kao i druge stvari, izvan nas; pa ovo naše tělo, kad ga kao život (*Leib, corpus humanum*) nesmatramo, ima — kao takodjer jedan kup materije ista svojstva, koja na darvetu i kamenu i drugih tělesih opažamo; zato nemamo nikakva uzroka, — u ovom smislu, naše tělo od drugih u světu tělesah razlikovati; i budući da smo u ovih pismih naměrili o svojstvih svijuh tělesah govoriti, zato molimo, da se za sad pod slovom tělo — ništa drugo nerazuměva, nego tělo u gore naznačenom smislu.

Narav je svagdě i uvěk sebi ravna, i prem da su njezini proizvodi neizměrno raznovàrstni; to opet ona svagda děluje jednostavnim samo srědstvima.

Svojstva materije možemo dakle i na tělesima promatrati, i na njima ono isto, što materije ide opisati.

Svako tělo, makar bilo još tako maleno, něki prostor napunjava. Ovo napunjavanje prostora dolazi od onog svojstva, koga smo raztegnutjem materije nazvali; — a kod těla to napunjavanje jeste ono svojstvo, što imenujemo: velikoćom.

Razteg svakog těla na tri nam se strane ukazuje, — od kojih jednu visinom, drugu širinom a tretju duljinom znamenujemo. Ove tri strane jesu medje, koje i najmanji kup materije (tělo) ograničavaju, one su znaci, po kojih mi razteg materije vidimo, i po kojih svako tělo dobiva svoj obraz.

Dokle na jednom městu jedno tělo stoji — dotle na tom istom městu nemože drugo tělo stati. — Prostor je světa neizměran, bezkonačan; ali opet mi si nemožemo města misliti, gdě ma koje tělo stati nebi moglo, no ondě gdě već jedno tělo stoji, drugo stati nikako nemože. Kad se na priliku u jednu staklenu voda lěva, onda vidimo zrak (iz boce), kako klobotajuć na polje běži, jerbo zrak, koji je prie bio u praznoj stakleni, nemože više na istom městu ostati, budući da voda, koja je jačja — hoće tu da stane. Ovo pojavljenje jeste ono svojstvo, što mi pod imenom neproničljivosti razuměvamo.

U tom, što smo malo prie kazali, sastoje najobćenitija svojstva materije, i po njoj svojstva svijuh tělesah. Medjutim imamo, prie nego ovo pismo svàršimo, o obrazu tělesnom i napunjavanju prostora još to primetnuti, da ova dva svojstva, jedno od drugog nezavise, budući da obraz tělesah, što jednaki zauzimaju prostor, mogu biti različiti, — pa opet napovrat. Sunce milion putah većji prostor izpunjava nego zemlja, ali slika sunca je jedan šar (*Kugel, globus*), kako i slika naše zemlje, ali našeg oka.

Tako mogu dva tělesa, n. p. jedan šar i jedna kocka (*Würfel, cubus*) različitu sliku imati, premda jednak prostor izpunjavaju. — Sunce i naša zemlja su dakle slični, ali nejednako veliki; a šar i kocka imadu različitu sliku, premda su od jednake veličine. Na isti način može biti povàršaj (*Oberfläche, superficies*) jednog šara tako velik, kao i povàršje jednog trouglastog stola; proteg jednog kruga jednak s jednim pravcom (*gerade Linie*) itd. — Iz toga svega se uvěriti možemo, da se veličina jednog těla nikad po njegovom licu, nego uprav samo po raztegu onijeh gore spomenutijeh trijuh granicah t. j. po: duljini, širini i visini izměriti i spoznati može.

III. PISMO.

O silah tělesnih.

U našem zadnjem listu govorili smo o općih svojstvih materije, a sad smo nakanili one sile izpitati, koje nam se na tělesima pokazuju, i koje iz istih onih svojstvah materije protěču.

No prie nego što na taj posao pojdemo, dopustite mi ona tělesa imenovati, što iz čisto jednorodnih česticah (atome) materije sastoje, i koje smatramo kao počelo *(Element)* svijuh ostalih tělesah. Iz ovih tělesnih počelah sastavljena su sva ina tělesa, koja su nam do sad poznata.

Ova počela imadu medju sobom osobito něko srodstvo, polak kog sad u višjem sad u manjem broju u tělesih se stěču. Poznavanje ovog srodstva, i onijeh zakonah, polak kojijeh se ta počela stěču, čini jednu osobitu struku naravoslovnog znanstva, koja se chemiom ili po naški lučbom imenuje. — Imat ćemo ako bog da priliku o ovom znanstvu u naprědak obširnije govoriti, no za sad nek nam bude dosta samo imenovati ona počela tělesah, o kojih smo gore govorili.

Najpàrvo imamo četiri elementa zračna: **1.** vodenjak *(Wasserstoff, Hydrogen)*; **2.** kiseljak *(Sauerstoff, Oxygen)*; **3.** gušnjak *(Stickstoff, Azot)*; a **4.** ugljenjak *(Kohlenstoff, Carbonicum)*. Sva četiri nam se vavěk kao zrak, i samo po njihovim silami prama drugim tělesima ukazuju, osim ugljenjaka, koji se takodjer kadkad i kao najtvàrdji kamen a to u diamant stvoren nalazi. —

Ova četiri zračna elementa u cěloj naravi okolo nas najviše su razširena, pa iz njih potěče tako rekuć gibanje svijuh materijalnih tělesah, stěcanje, sastajanje i stapljanje.

Zatim dojdu tri druga elementa, koji se osobito u soli morskoj nalaze, i koje su zato někoji naravoslovci solotvorima *(Salzerzeuger)* nazvali: **1.** chlor, **2.** brom, 3. jod.

Devet takodjer imamo elementah, koji vàrlo rědko sami za se stoje, dapače složeni su sa drugima; a ta su: **1.** sumpor *(Schwefel, Sulphur)*, **2.** selen, 3. tellur, 4. fluor, **5.** bor, **6.** staklenik *(Silicium)*, **7.** phosphor, 8. sičan *(Arsenik)*, **9.** antimon.

Imademo trí elementa: **1.** kalium, **2.** natrium, **3.** lithium, koji se u lučbi *(Chemie)* alkalinske rude zovu, k tim spadaju i ona tri, t. j. 1. japnenjak *(Calcium)*, **2.** barium, **3.** strontium, koji se rudami alkalske zemlje nazivaju.

Elementi, iz kojih sve ostale koje kakve vàrsti nami poznate zemlje postaju, jesu: **1.** magnesium, **2.** ilov *(Thonmetall)*, **3.** berylium, 4. yttrium, **5.** cirkonium, a **6.** thorium.

Najposlě u redu idu rude, koje mi na svake ruke kao takove upotrěbujemo; a te su: **1.** gvozdje ili želězo *(Eisen)*, **2.** nikel, 3. kobalt, **4.** mangan, **5.** cink, 6. mědo *(Kupfer)*, **7.** cerium, 8. kadmium, **9.** kositer *(Zinn)*, **10.** vismut, **11.** olovo *(Blei)*, **12.** srebro *(Silber)*, **13.** živo srebro *(Quecksilber)*, **14.** zlato *(Gold)*, **15.** platina, **16.** iridium, **17.** osmium, **18.** palladium, **19.** rhodium,

METELWIN Digital LIBRARY

20. pluran, **21.** uran, **22.** titan, **23.** tantal, **24.** chrom, **25.** vanadium, **26.** volfram, **27.** molybdaen.

Ova materijalna počela nalazimo u nebrojenih hàrpicah po svoj našoj zemlji, pa i u zraku, smèšana i porazdèljena. — Tako nam nije ni jedno tělo znano, u kom jedan ali drugi, pa i po dva, po tri, ili više ovih počelah nebi bilo.

Budući da su ovo tako rekuć pârvenci materije, zato ćemo ih upotrèbljavati, kao najpriličnija srèdstva, za temeljito izpitati sile tělesne.

Uzmimo koja mu godj drago tri komada tih tělesah, u svakog opazit ćemo najpàrvo: nèku težinu; drugo: nèku toplinu; a tretje: nèku světlost ali boju: dakle tri svojstva po kojima nam se bez svakog drugog uticaja tělo javlja, t. j. da je na světu. Ko što rekosmo, svako takovo tělo ima doduše ta tri svojstva, no na manjem ili višjem stupnju nami se pojavljaju.

Opisavanje tělesnih proměnah, i tělesnih silah nakanili smo mi dakle u idućih pismih na tri velika kruga razdèliti. U pàrvi ćemo krug metnuli sve one sile, pri kojijem se osobito težina pojavljuje, drugi će krug raznovàrstna pojavljenja topline, a tretji pojavljenja světlosti u sebi sadàržavati. I tako ćemo nastojati, — ako baš i ne običnim i već razdàrtim putom škole — opet ako bog da malo po malo našim, i kao što mislimo vârlo lahkim, putem na onaj stupanj i u onu višinu, se popeti, odkuda uzmožemo različita i mnogovàrstna pojavljenja u prirodi ne samo bistrim i uznositim okom motriti i razabrati, nego koliko je moguće, — proniknuti i u tajne promisla i svemogućtva višnjega otca, — koga imamo kao blagodarna děca hvaliti i slaviti, — i u sàrdcu mu žàrtve prinositi, što nas je posinio — te nas tolikom snagom, tolikim oštrim i bistrim okom obdario, da za istinom zaman ne hlepti nam sàrdce naše!

Za sad s bogom bratjo dok se opet sastanemo! —

Čàrtica junaštva dalmatinskoga.

Čujem zveku, konja klapotanje,
Čujem vrisku, smàrtno jaukanje.
Kakav to je, kaži pobro, boje?
Sinak brani pàrsa majke svoje.

V—ž—ć

Iz pod Velebića, s gornje strane Islama, leži kraj puta 40 grobovah ogromnimi i neiztesanimi pločami pokrivenih, i napolak tàrnjem i sěkavicom zaraslih. Prolazeći putnik stane, te gleda i misli: tko bi to mogao biti, odkudali toliki grobovi osamljeni i odaljeni od sela? Ali oko njega sve muči màrtvim mukom, a on s nèkom turobnostju skine svoju càrvenu kapu, pak izmoli jedan »Iz dubinah,« ili jedan »Otče naš« za pokoj dušah neznanih màrtvacah. Ej! misli velju: tko mogu biti toliki màr-

tvaci !« Dalmatinac gazi zemlju napojenu kàrvlju svojih slavnih dědah, dičnih junakah svoga plemena i svoga roda, gazi njihove grobove, moli Boga za njihov pokoj, ali nezna uprav čije to kosti tute počivaju, čija li je kàrv tu zemlju natopila, on moli za nje, rado bi znati tko su, al nezna, te nezna.

Leonida i thermopilske žàrtve, koje se zakopaše s njim zajedno pod gomilom màrtvih tělesah bezbrojnih persianskih robovah, živi i preradja se od koljena do koljena, leti na živahnih krilih zaslužene slave od stolětja do stolětja, od naroda do naroda, ovaj slavni vitez, sa svojimi junačkimi drugovi, postao je junak i dika ne samo gàrčke zemlje, ne samo těsne spartanske republike, no cěloga čověčanstva, cěloga izobraženoga světa; — a 40 dalmatinskih Leonidah, koji nisu učinili ništa manje od onoga slavnoga Gàrka, ne samo što nedobiše nikakvog glasa, nikakvog historičkoga imena, nego, što više, leže nepoznati od svojih unukah, od svojih seljanah i městjanah! To je, reko b' čudo, al tu čuda nije. Kad je Leonida majki se Otačbini posvetio, Gàrčka je bila gàrčka. Sparta, Atina i Tebe nadtěcale su se istinabog, borile su se, prolévale su, ako hoćemo, jedna proti drugoj i svoju kàrv, brat je udarao bratu nož u sàrce, zaměnita nenavist, i něko sebičarstvo bilo su otrovalo dušu i zavelo pamet ovih početnikah europejskog duhovnog preporodjenja i izobraženosti; ali to je sve do něke měre trajalo; nu kad je obća groza zagroziła, kad je oluja vàrhglave zaujala, kàrv je poznala kàrv, brat je dao bratu pouzdanu ruku i celov ljubavi, i pomirenja, te sjedinjenimi silami išli su smionim licem i junačkom desnicom, da pokažu neprijatelju, da je svak u svojoj kući gospodar, da će se bratja, ako se i posvade, opet pomiriti i zagàrliti; al da tudjinac neima nikakvoga prava, da prekorači prag njihovog doma; i da kao grozni osvetitelj Božje uvrěde okuje ih u čelične okove svoje samovolje, i da zato, što nisu hotili biti mirni janjci, moraju biti càrni robovi. I zato veličanstveni čini i velikodušna poduzetja, bila ona izvedena ma po kojemu drago Gàrku, bila su obća dika i jabuka cěloga naroda.

Càrna běda naprotiv obuzme ti sàrce, kad pogledaš tužno stanje naroda slovinskoga prošastih vrěmenah; nevidiš jedne sveze ljubavi da stegne svoga k svome, nevidiš jedne kaplje kàrvi da se užeže prama onoj, što teče u žilah rodjenoga brata. Ali što je uzrokovalo te njegove jade? Možebiti što je bio razděljen kao i danas pod više vladarah; što je stajao vavěk na oružju i na oprezi i što se je klao sa neprijateljem na pragu svoje kuće i nije ga puštao već da preko sebe màrtvoga, da uskvàrni njegovo ognjište, da mu pokolje děcu, i obljubi ljubovcu pred očima? Tkogodi mirnom svěsti razmatra stvar, uvidit će da nije, i da jedan narod može politički biti i razděljen a čestit. To nam pokaziva od davnih davninah ista Gàrčka, gdě su se s bojnimi Bogovi sve rajske miline porodile i odgojile, gdě je umětnost i znanost vàrhunac savàršenstva dostigla; gdě je pronikla luč prosvěte, koja je mal po malo tako rekuć sve narode obasjala i na put, koji vodi k plemenitoj i uzvišenoj svàrhi, koju im je věčna promisao odredila, privela. Narod němački, ovaj obći vir, u kog se slěvaju skoro sve znanosti drugih narodah, koji stoji dan današnji na čelu izobraženosti cěloga světa, i koji je u svakoj struci sve ostale narode ili preteko ili dostigo, zar nije ovi narod politički razděljen?

Tko se bori za dom, děcu i ljubovcu, taj nepostaje slabii niti sebičan, jer je to sveto uzvišeno viteštvo, koje ište sjedinjenje, i ljubav, koje podiže čověka do rajske visine, koje mu pokaziva visoko dostojanstvo slobode u kojoj je Bog sve i svakoga

METELWIN Digital LIBRARY

stvorio, koje postavlja temelj i polugu narodnom ponosu, bez kojega neima naroda niti narodnosti nego hàrpa bědnih i slěpih sužanjah. Drugdě dakle leži uzrok našeg čemera i naše běde. Nije medju nama bilo onoga što světom, vlada, onoga, bez čega niti list na gori želeni, niti cvět u poljani cvati, niti živina žive, niti cověk može cověkom biti, nije bilo medju nami obće ljubavi. Gàrci su imali posebnu Spartu, posebnu Atinu, i Tebe, ali su imali zato svi jednu majku Gàrčku, gdě se je kao u věčno svetište stěcala ljubav svijuh, imali su Gàrčku, koja sama bez obzira na političke granice, kitila si je čelo něžnim smiljem i koviljem, kao i bojnom lovorikom, ma gdě ona pronicala, samo da se je gàrčki jezik tu govorio i narod gàrčki desio. A mi naprotiv imali smo jednu Hàrvatsku, jednu Dalmaciu, jednu Bosnu, jednu Slavoniu, al ne jednu majku, u koje bi krilo svaki sipao svoje dare, gdě bi se sudarala ljubav svijuh sinovah, koja bi u majčinom naručaju čuvala njihovu svetu uspomenu, i predavala je od koljena do koljena svojoj děci. Što je u Hàrvatskoj bivalo, to se u Dalmacii nije znalo, što je Dalmacia činila, to nesamo da nije znala Bosna ili Slavonia, dapače niti ista Dalmacia cěla. Jedan jednorodjeni narod pod sebičnim plaštom ili narinutih ili městnih imenah razdělio se je duševno na male komadiće, te se okružio u svome kutiću zidi tvàrdjimi od kinezkih, preko kojih niti vapaj umirućega brata, niti glas njegove bližje pogibelji nisu ga mogli dozvati ni uzdàrmati. Tko bi reko! Dalmacia ova uzka tkanica uza sinje more obavita, bila je nepoznata istim svojim stanovnicim. Primorski gradovi, sapeti gvozdenimi lanci svojih municipalnih pravah, bili su dalje jedan od drugoga nego Petrograd od Londona. Što je bilo van pojedinih medjah, to je bilo tudje, to se je ili màrzilo ili nemarnim okom gledalo. Ista dubrovačka republika, ovaj sveti hram slovinskih vilah, nije sa svim iskreno i bratinsko nagnutje gojila prama svojoj na okolo stanujućoj bratji; uz to nadodaj inostrani živalj (element) koji je svuda po gradovih pronikao oko narodnoga kao gusti troskot oko mladjana stabalca, te ga ili sa svim umeo ili mu zapleo svaku stazu k boljem razvitku. Prosti pako puk bio je za dalmatinske gradjane ono, što i za Italiane. Čistu hàrvatsko-sàrbsku kàrv dàržali su potaliančeni i otudjeni gradjani dalmatinski za divje došlace iz bog zna kojih iztočnih stranah; ime Morlacco kojim ih i dan danas nazivlju tobož izobraženi lacmani, imade jošte u sebi něšto prezirnoga i podrugljivog. Lěpi i netegnuti njihovi običaji, čisti njihov slovinski jezik, ukorenjeno hàrvatsko ime, kojim se nazivlje kod svoje kuće malo da ne svaki dalmatinac, nije moglo razpàršiti to glupo věrovanje, tu gàrdnu predsudu, niti ubavěstiti osebičarena sàrca i omagljeni um někih Dalmatinacah da su ondašnji štokavci, čakavci i gradjani jedna kàrv, jedna bratja, jedna porodica po nesrěći istinabog veoma otudjena ali još u svojti i rodu, još jedni drugim neobhodno potrěbiti.

Na taj način, u tome duhu razcěpljenja i sebičnosti, što je tko činio u svome malom krugu tu je i ostajalo, tu je bez blage rose obćeg priznanja i zahvalnosti i umiralo; kako se je dogodilo i sa 40 velikodušnih zàrtavah, koje sada niti putujući putnik pěva, niti javorova gusla slavi, niti historičko ime resi. Samo jedan devedesetolětni starac znao mi je něšto o njima natući, a ja sam na koricah jedne stare knjige od kàrstjenjah glagoljičkimi slovi pisane ovaj dogodjaj napomenut našao; a zabilježio ga je něki Don Jerko posedarski župnik godine 1695. Sada više tadašnji župnik Ante Vežić neživi, tko je za njim postao nisam još doznao, bilo bi veoma dobro ako se ta knjiga nebi izgubila.

Posedarje je, kako sam, čini mi se, napomenuo u mome opisu mora velebitskoga, ne baš veliko na novskom zalĕvu pružilo se selo izpod ugodnog bàrdašca Brisnice, koje se kiti lozom i maslĭnom. U ovome selu bio je, kao što je i danas, i u stara vrĕmena grad obitelji knezovah Posedaracah, čija uspomena za Jankovićevom i Smiljanićevom najnarodnija je i najživlja medju pukom dalmatinskim. Mnoge je glasovite ljude ova kuća porodila, nu sam živi u sàrcu i govoru naroda Frane Posedarac. Ovaj znameniti čovĕk bio je najglasovitiji junak svoga vrĕmena, blagi otac svojih podanikah i vojnikah, s njima je branio Otačbinu od zla i neprijateljah, s njima je od prostoga sukna haljine nosio, svoje vojnike u vojni baš vavĕk o svom trošku uzdàržavao, a starce im, mladjariju i ženskiće, dok su oni s njim vojevali, kod kuće potrĕbitim obskàrbljivao. Opoštenio se je Frane svojimi Posedarci najprie na Nadinu, gdĕ je turskoga bega Atlagića svojom rukom pogubio, i vojsku mu do zadnjega vojnika svu ili posĕkao, ili zarobio robjem, na Graovu, na Livnu junačinom se izkazao, pod Žegarom s malom četom triput većju turskih rovalacah razbio i potukao, te napokon kad bosanski vezir obsĕde Šibenik čuda junaštva počinio. Uprav kad se je Frane borio pod šibeničkimi miri, onda su se i ovi grobovi otvorili. Budući da u ono vrĕme nije bilo jednog pedlja zemlje, gdĕ bi čovĕk mogao mirno spavati, da od koje strane nerupe ili turske čete, ili od njih gorje poturčene, toga radi Frane da se nebi to bĕsnilo dovuklo i do njegova sela i grada, te od rodijakah mu i podanikah kàrvno dĕlo učinilo, ostavi izabranu kitu momakah, da mu čuvaju dvore i kuće onih, koji su bili s njime otišli u vojnu, i dade im za četovodju Klanca od Novoga, koji se je pod Jankovićem kao momče od petnest godinah bio pojunačio, i podobro svoj glas medju Turcim i Dalmatincim razprostranio. Bilo je svega nĕgdi oko sto drugovah; i ove je Klanac bio na dvĕ čete razdĕlio, pa odlučio jednu ostaviti u mĕstu, a drugu poslati da hoda i pazi dole izpod Gradine i po Islamu, nebili što za Turčina čula, pa ako bi ju na nj' naměra naměrila, te ne bi bio baš u silnom broju, da ga junački napadne i protĕra, akoli bi naprotiv bila strašna sila, da što bàrže digne graju kod Žigaranah Jankovićevih stražanah, koji su takodjer čuvali Budim grad, to jest dvorove Jankovićeve, pa tako sjedinjeni da ili se opru, il' ako sila Boga nemoli, da ustupe i sadju inokupno u Posedarje, u grad se zatvore, i do zadnjeg zàrna praha i kaplje kàrvi da se nepredadu. Nu Klanac nije upravo znao ili će on da ostane u gradu, ili da vodi četu na izvide. Sve mislio na jednu smislio; zovnu Vida Bolića posedarskoga župnika, te mu izruči i preporuči grad i selo, kaza mu, čim se momci imaju baviti, koje zide kàrpati i šancove popravljati, a on zajaše svoga šarka, te pĕvajući pred svojimi delijami ode put Islama i okolo tamo, gdĕ mu se učini, da je bolje vidilo i skela odkole bi mogao opaziti, ako bi tko naokolo hodao. Više putih se je Klanac navraćao u Posedarje, da vidi, što mu čine druzi, pak namah se opet odpravljao od kud je i došao. Tako jedan put vraćajući se od kuće, kad zadje u veliku islamsku šumu [1]), bio se je počeo suton hvatati, od zapada nad sinjim morem dizala su se dva tri rumena oblačića kao zlatom opervažena, a duvao je kroz gusti gaj ledeni zapadnjak. Putujući kroz šumu Klanac zapĕva tanko glasovito:

---

[1]) Ova šuma, koja se je pružala od Gradine do bliž Kašića, sad je malo da ne sva utamanjena. Samo još ostaju tamo amo sitni gàrmušci, i veliki Jankovićev gaj, gdĕ se dižu gorostasni hrastovi rekao bi nebu pod oblake.

METELWIN Digital LIBRARY

Zametnu se bojak na Graovu,
Ljuti bojak, kano sudnji danak,[1])

Al na to sunu nèkoliko glasovah malo dalje iz gàrma: Vala more, biti će ti danas zadnji; a zatim se pokaza nèšto 30 Turakah, koji kad vidiše da pèvaoc nije sam, nego da ima lèpu kitu oko sebe sve dobrih momakah, okrenuše pleća, te kolik da ih vile nose, pobègoše bez obzira. Kako Klanac spazi turske saruke, uztegnu konja, okrenu se prama svojim podvikujući čvàrstim junačkim glasom: Bratjo, zajedno svi u hàrpu jedan do drugoga, pa za mnom; nebojmo se, ma ih bilo koliko mu drago; što bi lani na zvèzdi, biti će i ove godine na Islamu. Zatim stèskoše svi kao jedan za bèžećim. Netom izadjoše iz gàrma, opaziše nebrojenu hàrpu Turakah, gdè za sto oganjah sède grijući se s podvitimi nogami; a medju njima poklopljeno množtvo svezanih sužanjah. Stoji ciča mladjahnih snašicah i dèvojakah, kàrvavi okovani momci gledaju u zemlju strašno namàrgodjenim licem, a sèdi starci dižu k nebu udubljene oči i izsušene ranjene ruke, moleći u potaji za svoju dušu.

Oni Turci, koji su u šumi viknuli i pobègli, bili su zašli, da nakupe i naseku dàrvah, dočim su se drugi bavili derući tuste škopce, ložeći vatru i veseleći se na masne pečenke. Čèla ova velika četa od deset ili dvanest tisuć vojnikah bila je sašla sa dinarskih planinah u Dalmaciu, te robeći i paleći dovukla se tja do bliž Posedarja. Nitko joj nije na put stao; jer su svi, koji su mogli oružje nositi, bili odvedeni, da brane Šibenik od vezireve vojske. Sela su bila razštàrkana tako, da glas nije mogao lako pući o njihovom rovanju. Na Kašiću su bili u jednoj dolini zatekli nèkoliko momakah, veliki broj staracah i ženskih glavah, te ih obkolili. Što se nehtèlo na pàrvi mah predati poubijali, a ostalo spravivši u bukagije inokupno sa stokom zapovàrnuli; te se sad ovdè zaustavili, da se počaste i odpočinu, pak da idu još napréd lova loviti.

Klanac sa svojimi mogao se je Turcim izvući, jer su svi njegovi bili na konjih, a put im je kroz šumu bio poznat. Turci naprotiv niti su znali priličnijeg puta, niti su bili spravni za potèru, jer su mirno sèdili i grijali se oko ognja, a konji su im bili povezani. Nu Klanac nije jošte okrenuo pleća, neće ni večeras. S druge strane, da bi baš bio i hotio, noć na glavu, pa u šumu, znao je, da će tako Turci osvojiti Budim ili Posedarje, pa tad da je u njihovih rukuh vinjeračka stražbenica, ražanačka tvàrdja, a s tim i vas okoliš mora velebitskoga; toga radi odluči slavno poginuti, samo da može uzbiti za koji sat tursku vojsku, dok se raznese glas naokolo o njezinom dolazku. Čim vidi Klanac to nenadano množtvo neprijateljah, obustavi se u tàrku; reče svojim odrèšito, da večeras trèba umrèti, ili ocàrniti već toliko kratih osvètlani obraz; da je gospodar koluneo (obàrstar) tako zapovèdio, da se Turčin nepušta blizo njegovog grada, i da tako mora biti. Nit tko reče rèčcu, nit tko pisnu piskom, neg stadoše kano ukočeni čekajući, kud im je dužnost na zapovèd. Tada Klanac posla u najvećjoj hitnji Petra Gàrguricu da idje na vas tàrk javiti Žegaranim, pa zatim Posedarcim, a od tole da se pošalje čovèk zapovèdniku vinjeračke stražbenice Miši Vežiću, koji bi mu kazao o turskom dolazku. Gàrgurica odleti skokom kroz šumu, a ostali se skupiše jedan uz drugoga, pa stèskoše svi u jedan mah na Turke, koji su se već bili uzgrajili i počeli konje uzjahivati.

---

[1]) Rukopis veli: zapèva pèsmu, kako su Turci lanjske godine bili potučeni na Graovu, a narod pèva ovu pèsmu o tome boju.

Kao strašni vihor, veli glagoljički pisac, letili su naši kroz tursku vojsku, vàrcale su glave za glavom pod britkim mačem, padali su neprijatelji kao Soriani pod rukom božjeg angjela. Po tri puta zaokupili su ih bosanski Turci i sgàrnula se oko njih sva množina neprijateljska, al po tri puta razmakli su božji vitezovi tèsku oko sebe, po tri puta uzmaklo je deset hiljadah pred četàrdeset. Silni Aždaja Rustan Beg, kàrvopija kakvog sunce grijalo nije, zaigra konja i nahripi, da će na Klanca, ali mu je zaplakala majka; jer ga u pàrvi hip raznesoše Posedarci na sablje; tri debela sata borba je trajala, dok naši svi do jednog ne iznemogoše i ne pogiboše. Na malom kolubarić̀u zemlje svi su pali jedan uz drugoga, svi su pali od sto ranah probodeni, svi su pali bez jednog ajmeka, svi su pali osvećeni i posvećeni;[1]) a oko svakoga dizala se je gomila turskih tèlesah. Turci premda dobitnici, videći toliku borbu i toliko junaštvo u četàrdeset, i budući izgubili svoga junačkoga vodju, a najžešći junaci ili poginuli ili ranah dopadnuli; bijahu obuzeti někim strahom, někom dàrhćavicom, da se nisu usudili već napred koračiti, neg kao probodeni provratiše se natrag. Robje u vrème borbe bilo je pouticalo i posakrivalo se u gàrm, izuzamši nèkoliko ranjenih staracah, koje Turci pri odlazku posèkoše i razmàrcvariše.

Na taj je način pala ova kita mučenikah, na taj je način 40 obranilo čitavu okolicu od smàrti, haranja i palenja. Sjutra dan još zorom prispěla je bila četa bratji na pomoć, al je bilo već kasno. Klančeva majka, kad je čula, da joj je sin poginuo, došla je da ga oplače i ožali. Uzela je medj koléna màrtvu glavu svoga ranka, oprala je svojim suzami i otrala sèdom kosom njegovo kàrvavo lice, izljubila ga se i izgàrlila i od velikog jada nad njim joj je sàrce puklo. Isto jutro bili su pokopani. Pàrvi je grob Klančeve majke, sinak joj uz desnu, a za njim svi ostali.

Ovo su dakle, oj putujući putniče, màrtvi za koje bi ti rado znati, tko su, a neimaš, tko bi ti kazao! ovo su tvoji dědi, a može biti i tvoji rodijaci! ovo su junaci, koje niti pěsnik pěva, niti javorova gusla slavi, niti historička uspomena resi, i koje ja, ako i ne poimence, barem ukupno u zahvalno krilo slovinske bratje moje izručujem i preporučujem.

V—ž—ć

[1]) Vlastite rěči Don Jerkove.

Tundža.

Pověst iz Vlaške.

(Polag Radula Kuraleske.)

»Jesi li bio koji put takodjer u Bukureštu?« — »Nisam.« — Šteta, velika šteta! pa zar se nit neufaš ikada biti? — još većja šteta! Kakov ti je to varoš, kakovih kućah, kakovih licah ženskog spola možeš viditi u Bukureštu, to ti je za poluditi! — Tamo ćeš naći talianskih očiuh, gàrčkih obrazah, i divlju lěpotu Ciganke. Ako li se u osam ili devet satih u večer u varoš dovezeš, kuda ti drago, ili kroz predgradje Kolentin ili Cherestreo, ili kroz sokak Podu-Moguš, zadivit ćeš se, kad zagledaš

METELWIN Digital LIBRARY

cěli red prekrasnih bečkih kočijah, sěvajuće se hamove na děvinskih konjih, — gizdavo narešene Arnaute, koji za kočijami bogatih, u razkošnoj aziatskoj oděći zaoděvenih boljarah stoje; a najvećma očarat će te krasna kukona (gospa) obučena polag najnovijeg parizkog ustroja. Šarenost ova zaslěpit će ti oči, i mislit ćeš, da je svečanost kakova u Bukureštu; nu varat ćeš se! ovo ti je svakdanja zabava bogatih vlaških boljarah, koji svaku večer u šetnji isto tako gizdavo sprovode.

Ala krasne ulice Podu-Moguš! tamo je viděti množinu lěpih od kamena sazidanih dvokatnih kućah, stranom mědom ili plehom, stranom šindelom pokritih. Ulica ova, Nevski naime ovaj izgled, probija čitav varoš i zato nemožeš si ništa pomisliti, šta tamo nebi našao! Ovdě imade càrkvah, hramovah, boljarskih dvorovah, ondě se nalazi kazalište, tamo gostionah, svake struke skladištah, žitnicah, dućanah i kramarijah svake fele, počamši od lěkarnah pa do najmanje škulje kàrčmarske pred kojom na stolu leže izloženi komadi pečene jarčevine. A vina? vina ima u Bukureštu, da bi se mogo kupati u njemu! rozolija i svakojakih likerah u izobilju, — a šerbetah! pa kakovih još k tomu šerbetah! ružovni, čokoladni, s vanilijom, i bez vanilije — jedan tečniji od drugoga. Pred cukrarnom razložene su klupe, gdě se na šetnji razgrijane i umorene kukone sladoledom hlade i odmaraju, gdě im uslužni gizdelini i kicoši služe, i vrěme krate! Popnešli se na visoki u sred varoša na četiri stupa podignuti toranj, funton de fok zvani, koji je za motrenje vatre načinjen, vidit ćeš kao na dlanu do 80,000 žiteljah, 16,000 kućah, metropolitanski hram, 26 manastirah, 89 kamenitih a 26 dàrvenih iztočnih càrkvah — jednu katoličansku; armensku; hram evangelikah, židovsku učionu, 35 gostionah, 4 gàrčke kupelji, 22 čatàrnje (*Wasserkasten*), 4 bolnice, 3 učione izmed kojih jedna je i za staroslavjanski jezik — kazalište; — množinu lipskih shranilištah napunjenih svake vàrste najfinijom robom; sva ova zauzimaju prostor od 20 vàrstah! — Ne manje divio bi se nad životom, bukom i vikom, koja tamo vlada!

Eto glej! kako polagano stupa od onuda boljar s dugom širokom bradom, — znamenjem dostojanstva, u sivkastom sarafanu, opasan širokim càrvenim pojasom, na glavi mu càrveni beniš i sivkasti išluk, koji mnogo našoj dinji naliči, tamo bos i na po goli ciganin, — tu opet židovski factor, živa slika koristoljubivosti. Istom što se okreneš, već opaziš Moldavana, koji upravo sad podojivši svoje onkraj varoša pasuće se stado, malo da te neogluši svojim: »lapte dulče.« Tamo opet konji, volovi, bivoli, — ovdě ovce, kočije, kolesa, — sve se giblje, sve někamo hiti, svako imade něšto posla! Dućandžije nesěde s prekàrštenima rukama, neočekivaju lěno i bezposleno kupca; već neprestano štogod rade, šiju, rěžu, toče, pàrže, peku. Sve vàrvi, leti, skače, kriči, měša se. Po odstranjenih kutih jošte je većja buka i radinost; nu ako posla neimaš, iz same ljubopitnosti nezaviruj ovamo! ta tamo bi si isti djavo nogu slomio; kaldàrma (tarac) siromaška, rupe pune blata, gnjusnoća, smrad i těsnoća je tamo takova, da se dvoja kola ugnuti nemogu. Pa šta je sile komu po ovakovih magalah, (sokacih) tražiti? ta mnogo ugodnije je razgledavat se po Dimbovici, koja se kroz cěli Bukurešt vije. Ona, do duše, nije jako široka, niti je plitka njezina voda odveć bistra, nu ipak nosi zlatni pěsak, i na njezinu slavu složena je něžna i ganljiva pěsmica; »Dimborica anna dulče« itd.

Medju svimi vlaškimi dostojanstvenici u Bukureštu najvećma pozornost na se vuče osoba age bukareštskoga. Motreći ga, nikad se nisam mogao zasitit razkoši

koju tad ćutih. Njegov veličanstveni muževni stas, njegovo milo obličje, na kojem je mudrost i dobrota sàrca izrisana, njegova važna càrna, gdègdě samo sa sědimi dlakami poměšana, brada probudi něku vàrst štovanja u čověku! Samo šteta, što se je u aginom džepu zmija ugnjězdila! u ostalom posve malo razumije se u Bukureštu ova slavjanska poslovica. — Da ti ga je viděti, kad dolazeći kući krasnoj svojoj gospoji progovori: či maj fač kukonica, — ili da ti je čuti, kakovim glasom onomu, — koji ga s »dobro došo« pozdravi, odgovori, »synatos!« na njegovom plemenitom licu tako jasno izrazi se svako ćutjenje, koje on u svom sàrcu poćuti, osobito stražnju rěčcu sa někim sladkim posměhom tako produži, da jedva čuješ. Nu u tome, kako on gosta dočeka i posluži, nemože mu se nitko prispodobit, kad pokazujuć gostu na tacu s šerbetom i vodom izusti: »Pofiim Marok,« u ovih slovih počiva tako umiljati zvuk, kakovog još, što sam živ, čuo nisam; još mi i sad slova ova u ušijuh sladko zvone! . . —

Premda aga neima u divanu města, i premda u obziru svoje časti slědi tekar za Postelnikom: ipak gledeć na mnogobrojne njegove rodbinske saveze, i pouzdanost, koju Gospodar u njemu polaže, svi veliki Logofete, veliki kapitani divana i veliki Vorniki igračka samo su mu, za koje si on slabo glavu tare. Njegovo zvanje, njegova služba tako je znamenita, da ja, kad bi me pri preporodjenju momu sudbina zapitala: šta želim biti? smělo i bez svakog promišljavanja odgovorio bi: aga bukureštski! — Aga dobiva do 100 tisućah godišnjeg dohodka, on je vàrhovni nadziratelj cělog varoša i tàrgovine, vodja i načelnik policije; tamnice su sve pod njegovom oblastju, on sam sa još dva boljara sudi i razpravlja sve parnice i inate. Da ti ga je viděti, kakovom važnostju na sudu sědi, kako umiljato i tiho bez svake strasti ustne se njegove giblju, kad on svoj neoprovàrgljiv i pravedan sud izreče, — kakovim strahopočitanjem, s kojim je něka vàrsta ljubavi i pouzdanja skopčana, podložnici njegovi pred njime stoje. — Izidi na tàrg (pijac), gdě se kojekakvi drobni proizvodi vlaški tàrže. Uz věnac čàrlenca, uz komad jarčevine čut ćeš stotinu glasovah; kese, košare, i ina sve redom od ruk do ruk idu, svi ih pregledavaju i pogadjaju se za kojekakve jestivke, Arnauti prebiraju gubu i kresivo, Čivuti drobe duhan, děčarci kradu trěšnje, psi njuše oko pečenkah, krika, halabuka, svadje, inati neprestano traju. Nu sve se najedanput proměni, čim se aga sa svojom mnogobrojnom družbom pokaže! za njim stupa kapetan de taraban, pukovnik de ting, logofet de adži sa zapčijama, čauši, panduri i ini službenici, koji lisice (bukagie) i buzdohane nose. Tàrgovci najedanput problěde, pregledaju robu, obale cěnu, svaki se hvata kape, i pokorno se klanja, a aga stupa polagano ozbiljnim i muževnim korakom, i potvàrdjuje takse, pregledava měre i vage, — i jao onom nesrětniku, kod kojeg krivu nadje. Odmah tamo na městu bez svakih dalješnih okolnostih na srědini tàrga dade odměriti krivcu dvě do tri stotine šibah po ledjih: zatim posve ravnodušno stupa napřed, ko da se ništa ni dogodilo nije, — i mnogi, stranom na tihom, stranom na glas, šalju hvale u nebesa za tako pravednu odluku suda i za bàrzo izpunjenje odluke! . . —

Aga stoluje uvěka u Bukureštu, i može se punim pravom za zaštitnika i pokrovitelja varoša smatrati. U slučaju, ako bi se gdě vatra porodila, stoji kod njega uvěk pripravni osedlani hat; noćju obilazi straže po različitih krajevih varoša, obletava okolo, da sva pregleda i izvidi, a hvata zločince i skitalice kao muhe. Zapčije, i

MeteLink Digital Library

ini věrni službenici od policije, nisu do sada strožijeg i poslenijeg načelnikn imali; lupežah i inih zločinacah nestalo je posve, jerbo na toplom zapopaden platio je oštro; rěčju takov je red uveden, da se niti na najneznatnije magale nepodstupi nitko smetje, ili drugi kakav smrad bacati. Aga je bio odvažan, strog, nu pritom i pravedan; on je one nagradjivao, koji su zapovědi njegove gorljivo izpunjivali, i za obće se blago starao. Malo je koji dan prošao, u kojem nebi bio dao koga pedepsati, i nije nikoga štedio, niti istih dvorjanikah velikoga Gospodara ili Vornika; koji je bio kriv, toga kazna nije minula.

Aga se je ponosio osobitim nagnutjem velikog gospodara; kukone (krasotice) istom što se nepočupaše za njega, a kako nebi za toli krasnoga i uljudnoga muža?! Sugradjani štovahu ga kano kakovog angjela čuvara obćenitog mira i poredka. Mnogo se je koješta pričalo u narodu o junaštvu, o pritomnosti duha, o njegovoj odvažnosti kod požara, ili kojom drugom prilikom, kad bi zločince po gradu hvatao.

* * *

Valja da je to već sudbina tako odredila, da svakoga obivatelja našeg planete, te i istoga bukureštskoga agu kadkad zli neprijazni časovi pohode. Od někog vrěmena postao je naš aga, posve žalostan i zamišljen. Njegovo odprie tako vedro čelo stisnulo se je kadkad tako, da su se iste obàrve većkrat skup sišle; od někog vrěmena rědko je izlazio na plimbare, do Cherestrea ili kolentina, da što više! prestao je i iste toli razkošne kukone pohadjati, kao da nebi u njih više nit ognjenih očijuh, niti càrnih obàrvah bilo Arnaut čubukči, koji mu je morao čibukom služiti, opazio je od někog vrěmena, da njegov gospodar neizdimi svakiput do kraja, kao da nit nehaje za tako dragi jantar, za toli čisti čibuk i tako milomirisni duhan; čestokrat mu istom što zapali, odmah ugasne. Već od někog vrěmena nije zahtěvao da ga dvore niti kavom niti dulčem[1]) već se zatvora u svoj kabinet, tamo promišljava po cěli dan i noć; pošilja jednu naredbu za drugom; zapčije i panduri lětaše neprestano k njemu i od njega sa zapovědmi, — on je posve malo besědio, i neprestano turoban bio.

Kroz cělo vrěme njegovog desetogodišnjeg upravljanja u Bukureštu, nije ga još nitko vidio u toli smutnom i žalostnom stanju, kao što se je sad od někog vrěmena nalazio.

A što je značila grozna ta proměna? koji joj bjaše uzrok? — —Slědeći dogadjaj:

U ovo upravo doba bio se je pojavio u Bukureštu něki lupež, imenom: Tundža, koji je ne samo aginu, veće i cěle dàržave pozornost bio na se obratio. On lětaše kao vihar od města do města, kao sablast kakova, ili divna mašta (fantazija) mladih užganih pěsnikah, kojih doduše još za sad u Vlaškoj neima, nu bez dvojbe pojavit će se naskoro. Kadkad pokazao se je u jedan isti sat okolo Rimnika, oko Mihaleščа — i kojekud, i tim načinom nije mu policija nikako mogla u trag da udje; što više! često je došao i u isti Bukurešt bez svakog straha, kao da je i on domaći kakav mirni prebivatelj, — te tako probudi strah u 80 tisućah stanovnikah glavnoga grada Vlaške. Ovi strah dovuko se je i u isti Divan, gdě je mnoge stare važne

[1]) Sladkom.

i pametne inače glave s najvećjimi bradami smutio i poremetio. Glavni načelnik občinskog mira i poredka, veliki Spator, budući da je svojim bezkoristnim traženjem Tundžu bio samo razgnjèvio, počeo se je i sam za sigurnost dostojničke svoje osobe bojati, i zato odlučio je konačno u lupeža više badava nedirati. U takovih okolnostih izgledaše gospodar, boljari i čitav narod jedino od age, moleći ga, da bi on mir i sigurnost občinsku opet povratio.

Jur od deset godinah věrovaše stanovnici bukureštski u junačtvo, smělost, odvažnost i mudrost aginu, pa sada se je usudio izvàrženac Tundža iz njegove càrne brade, koja je sad tekar sěděti počela, izsměhavati i rugati joj se! Druga jur teče godina, odkad ga je Aga neumornom neutrudljivostju, koja je vàrhovnog nadziratelja obćeg mira resila, iztraživati i iskati dao; cěla njegova policija bila je jur od prevelikog nastojanja umorna; svaki dan išao je sam glavom sa svojom pobočnom stražom, — nu lupež izsměhavajući ga šetao se je po bèlom danu po Bukureštu . .

Nečuvena zaisto odvažnost! smělost nepodnosljiva! — — Jednom u nedělju dojezdi na sivom konju visoki, čvàrsti Arnaut. Dugo se je izmedju dućanah šeta, kupio si kresivo, dvě funte duhana pušenca, ručao, napio se kave, dao si i konja podkovati, — napokon približi se k gomili slučajno sakupljenih ljudih, baci medju njih několiko novacah, te poruči agi, da je Tundža posve zadovoljan s poredkom, kog je on svojom strogostju na tàrgu zaveo. — —

Rěč: »Tundža! Tundža!« razněla se je kao munja medju gomilom; ljudi su se počeli gibati, čauši i panduri oružani bili su jurve ovdě — nu Tundža je izginuo! — —Iz daleka samo je bilo viděti, kako se je oblak od praha dizao, i hat bělim repom mahao! — — Aga si je kose čupao.

Skitajuće se teatralno družtvo predstavljalo je po drugi put: Barbira Sevilskog. Mnogobrojno se obćinstvo bjaše sakupilo, sve je od gledalacah vàrvilo. Pokraj age sědio je jedan ugledan baron erdeljski; resila ga je càrveno ugašena brada, i narodna oděća tako ga je od drugih razlučivala, da je morao svakom u oči pasti. Kao gorljivi ljubitelj muzike neobičnom prozornostju pazio je na svaku polu-notu; i obliče njegovo sasvim porumeni od prevelike živahnosti i udioničtva, a ruke od pleskanja. U prosto vrěme po svàršetku svakog čina, koji su dosti trajali, zabavljao se je s agom u němačko-vlaškom jeziku, pripovědajući mu koješta o milanskih i bečkih operah, o svakojakih novostih u muzikalnom světu; u tečaju razgovora, koji je, kako se vidjaše, znatiželjnoga agu veoma zanimao, budući da mu je s drugimi njegovimi dobrimi vlastitostmi i ljubav k umětnosti i krasnim znanostim prirodjena bila, uzeo je baron višeputih burmuta iz njegove burmutnice. Kad bi se bilo predstavljanje dovàršilo, odoše obodvojica sasvim zadovoljna, i reći bi oprijateljena. Sutradan otvori burmutnicu, te nadje u njoj listić s napisom: »Tundža zahvaljuje čestitomu agi za razkoš jučeranjeg predstavljanja. Dàrži si i sceni za dužnost, upotrěbiti njegov gostoljubivi poziv, i pokušati njegovu dulčenu.«

Aga si je opet vlasi iz glave čupao. — —

Jednom dao je Tundža objaviti u selu Priponeštu tamošnjemu Maziliu, da će si uzeti tu čast, i njega kao gost posětit, kojom prilikom moli si pripraviti jednu zdělu polmahmudah (fela novacah). Zapčije i panduri obsěli su odmah čitavo selo, i vrebali su pomnjivo po svih kutovih, kućah, baščah. Napokon nastane burna tamna noć prie urečenog dana. Panduri priviknuti jur zaludu na Tundžu čekati i

onako već do kože prokisnuti, ostavivši prie po svih stazah straže, odputiše se u kàrčme, gdě medju izpraznim hvastanjem, kako će tobož oni Tundžu, čim se pojavi, uhvatit, ponapiše se sve polahko silne rakyce tako, da su još prie zore svi omamljeni pod stole se svalili, i odpuhavali kao napuhnjene měšine.

Tundža s odvažnom svojom četom, nasàrne kao munja na selo, pohvata pandure; sveže ih, i dade im odmaknuti. žilom do 200 po ledjih, govoreći im: »To vam budi za to, da u buduće točniji i razumniji budete, da neidete drugi put, kad vas šalju lupeže hvatat, u oštariu rakyce piti. Veoma mi je žao moga prijana, age! on je zaista neumoran i neutrudiv čověk, ali šta će učinit s takovom prosjačinom, kao što ste vi oběšenjaci? zato ću vam dati još stotinu svakomu odměriti, što, mislim da mi moj priatelj — aga neće za zlo primiti.« — Na to odjezdi bàrzo kao munja u dvor Mazilia, uzme si što je zahtěvao, napije se kave, — i već ga nestane! — — — —

Aga kad to začuje nemože podněti toliku sramotu na svojoj bradi, neprogovori niti rěči, već samo spusti obodvě ruke pokraj těla doli viseti, kao da nit nisu njegove. U selu Kozii blizu karpatskih bàrdah u maloj Vlaškoj poruči Tundža jednom bogatom boljaru, da mu u urečeni dan pripravi stotinu zlatnih dukatah, i to ne austrijskih, već novih hollandezkih, i da ih metne u jedan šuplji javor, koji se je na cělini naprama selu nalazio.

Boljar je jako dobro znao, da tu bogme nije koristi s Tundžom se šaliti. Vrěme je bilo kratko, odbroji dukate, i s dàrhćućimi rukami baci ih u naznačeni šuplji javor; zatim razaslane su po selu Kozii i po obljižnih brěžuljcih straže, i sam spravnik bio je došao iz Kampanunga i živom se glavom boljaru zakleo, da sad mora dàrzovitog ovog lupeža uhvatiti. Na sve strane bjahu razaslani konjanički odděli stražah i pandurah, da mu odmah, čim bandu smotre, jave; pěšake pako sakrio je u obližnju ovčarnicu.

Oko podne dojezdi pandur od gorah s izvěstjem, da je banda prispěla blizu sela, i da u daljini od pet po prilici vàrstah počiva. Ova je věst svekolike uzdàrmala. Spravnik sakupi na hitrom cělu svoju konjaničku četu pandurah, zapovědi joj, da bandu na tihom nadidje, i da se zatim sve polahko za njenimi ledji do sela vuče; on pako uzme svoje pěšake, te obkoli s njima od protivne stranke rečeni javor. Na lěvo od javora vodjaše uzka stazica u selo, a iz desna dizaše se visoko stàrmovita gora. Zaisto neima više spasa za Tundžu. Siromah nije si mogo nesrětnijeg za se města izabrati Spravnik će ga po svoj prilici sam živa uhvatit s cělom lupežkom četom, on će ga sam gospodaru predstaviti, i Nj. Visost učinit će ga bez sumnje velikim Armašem, ili pukovnikom de Azdži, a to će doista zaslužit tolikim junačtvom i odvažnostju.

U isti čas idje po selu bosi ciganin u izrutanoj košulji, s razgaljenima pàrsima. Nehajući za tolike bojne priprave, koje su u selu bivale, spěvá si običnom ciganskom bezbrižnostju: »Spuni spuni moldavane, — unde drumu la Fokšani? — Unde kusa mitilika, — Este fata formošika. (Kaži kaži Moldavane — kuda je cesta do Fokšana? — gdě stanuje děva — mila krasna děva!)

Da bi se laglje zatajilo da dàržavna straža od traga vreba, zapovedi spravnik svim seljanom, da se običnimi svojimi poslovi bave. Najedanput dojezdi, što igda konj tàrčati može pandur, koji javi spravniku, da se je banda proti selu ganula. »Ovaj ciganin kao uz pàrkos ovuda idje, i spěva si« reče spravnik dignuvši glavu izpod

plašća: »Tundži zaisto niti na um nepada, da ga mi ovdě kao dobrodošlog gosta očekivamo.« Cigan ništa nehaje, no samo ide te ide, pa si pěva, te tako pěvajuć spusti se jednakim putom do javora, maši se rukom u šupljotinu, izvuče kesu sa zlatom, sěde na pete, i počne si pregledavati i brojiti dukate. „*Kukonašule!*“ krikne boljar spravniku »Gledte, gledte! cigan je uzeo novce, ala kako je on to nanjušio!“ U taj par doleti drugi pandur i javi, da je Tundža već unišao u selo. „Šta ti ovdě radiš?“ poviče spravnik na cigana, »odlazi odovle vražji skote! što si uzeo, da odmah natrag metneš!« Nu cigan ništa nemari, već samo broji, te broji, kao da nit nebi bio čuo psovke. »Ovaj oběšenjak pokvarit će nam čitavo dělo,« priměti jedan Zapči, — Za veću sigurnost uzeo sam sa sobom do šest divljih pasah, hoćete li da ih pustim? ta i onako nisu čitav dan ništa žderali, nek se bar izgoste s ciganom, to rekavši razrěši uzao i zašvične, na što do šest divljih čobanskih pasah navali běsno na ciganina, koji je neprestano dukate brojio i pregledavao. Nu u onaj par, samo što nisu psi na njeg skočili, baci hitro kesu u nědra, izvadi dvě s cvekići posute kugljičice, koje su na tankih svilenih vàrpcih privezane bile, odmota ih naglo, i šine š njimi dva do tri puta oko sebe, i četir se psa prevale, druga dva metnuvši rep med noge odběže većjom naglostju, nego što su dotàrčali. Ciganin se glasno nasmije, smota i spravi svoje kugljičice i spěvajuć si pěsmicu lagano i mirno spusti se na cestu. Spravnik i drugi neznaše gdě stoje! »Što vraga!« zavikne boljar, „ta on je pisao, da će uprav u pódne po novce doći, a sad je, čini mi se, upravo dvanaest satih.« — »Doista, tako je!« — odgovori spravnik, — „sad je **12**. Ala gdě mi je glava bila, da nisam pošteno proči tao pismo!« — Ime »Tundža« čarobno proleti kroz uši svijuh vojakah. Spravnik se je sav smeten ogledavao: samo je imao pěšake oko sebe, konjaničtvo vrebalo je bandi izza ledjah. Sam se hitro pusti u běg za lupežom, i viče pěšakom, da pucaju, te da ga ubiju. Nu pandurom něšto od naglog bežanja, a — poněšto od straha dàrktaše ruke, — tàrčali su do duše za njime, nu posve neodvažno, — strěljaše takodjer ali bez svakog nišanjenja. Nu bosi ciganin djipi na stàrmovitu skalinu, i sakrije se da ga nije bilo viděti — nu na skoro — bi reć u jednom trenutku, pokaže se daleko već čak na drugom vàrhuncu isto tako u ciganskoj oděći, nu na lěpšem bogato ustrojenom vrancu. Oholo je gledao tamo u dolinu, gdě se je pokraj spravnika množtvo začudjenih ljudih oko starog javora sgàrnulo. Pukne iz malog samokresa (kubure) i banda, koja se je bila pred panduri na različite strane razpàršila, obkoli naglo svog načelnika.

Kad je to aga začuo, neprogovori niti rěči, već samo podigne oči proti nebu. On je već věru u vlastite svoje sile i sposobnosti bio posve izgubio! —

* * *

Nu kažite nam bar, tko je taj Tundža? — — U cěloj Vlaškoj nije nitko za njegov rod znao. On se je iz nenada u gorah bio pojavio, sabrao čitavu bandu pověrenih drugovah, i š njimi se po svoj Vlaškoj skitao. U ostalom više je zabavnih i zanimivih komadićah proizveo, nego što je harao. Od bogatih samo boljarah dao si je odbrojite dukate, — nu naprotiv siromaškomu seljaku, i nesrětnim ljubovnikom bio je vazda od pomoći. Kàrvi čověčje nije nikad prolěvao. Pričalo se je o njemu množina kojekakovih istini nit malo spodobnih bajkih. Jedni tvàrdiše, da je to znatni něki

ugarski velikaš, koji je iz stanovitih političkih uzrokah domovinu svoju ostaviti morao; drugi su opet govorili, da je to samo prosti ciganin; tretji opet dàržaše ga za bogata někog boljara, koji je porad něke nesrětne ljubavi lupežom postao; drugi mišljaše, da je to žena; na drugom opet městu dàržaše ga za čivuta; što više, někoji su sumnjali, da je to sám glavom Napoleon! .. Nitko nije njegovu pravu osobu poznao, dà niti običajne njegove oděće! Nu niti čudo, on bo se je pokazao sad kao mladić, sad opet kao starac, kao plavokosast *(blondin)* sad kao càrnomanjast; sad je vas u zlatu sijao, sad opet u canjkih; opet kao Arnaut, kao němački gizdelin, Čivut, pop, fratar, a višekrat kao žena. Da, što više: dvojica izmedj njegovih ljudih, koji su bili uhićeni, tvàrdiše pod prisegom, da pravu Tundžinu sliku jošte viděli nisu. — Ova neistinitost i tajnost bila je uzrok, da je prosti puk mnogo směšnih i čudnih činah o njemu pripovědao, na što on može biti ni pomislio nije!.. — Praznověrni i u fantazijah plivajući puk pripisavao mu je vàrhunaravske vlastitosti. Tako se je govorilo, da imade travu, koja ga čini nevidljivim; koberac, na kojem se prenaša po zraku u jednom trenutku kamo hoće; čizme, s kojima korača na milje dugim korakom. Na poslědku, dàržali su ga i za vukodlaka, a matere hoteće utišiti vriskanje zločeste děce, prětiše im s Tundžom.

* * *

Lěto u Vlaškoj neobično je sparno. Od devete ure prie podne zatvaraju se obično okanice na prozorih, i stanovnici protegnuvši se po širokih divanih prohladivaju se šerbetom, studenom šećerli-vodom, puše iz dugih čibukah i bacaju se u naručje razkošnome snu. I u istinu lětni dnevi uvažavaju se samo od k e i f a h, (lěnguzahi sva moralna i fizička radinost jest u ovo doba zasužnjena. Budući da městni položaj) podnebije veliki upliv u stanovničtvo imaju, nije se čuditi, što su Vlasi većma za razkošnost, negoli za radinost sposobni; — što pod kestenom i brěskvom mnogo vatrenije kàrv tuče, nego li pod jelom; — što su mnogo lěniji i razbludniji nego što smo mi, — i što je, — budući ovi stražnji nagon kod njih jako veliku prevagu imade, — čistota ćudorednosti kod njih nepoznano bilje... — Tamo děvojke kao gljive u šumi bàrzo narastu, — jedna iskra, i već je plam uzpirit! — U trinaestoj ili četàrnaestoj godini obično se kukonica udaje, — u petnaestoj godini postane mati, u 17 zavadi se i razstavi sa suprugom, — a od tog časa žive kako joj se dopada. — —

Nedostatak nravne (ćudoredne, moralne) zdělanosti, podnebje, koristoljubivost, nemarnost roditeljah za děcu, nestalnost muževah u obziru supružke věrnosti — to su uzroci, zašto većja strana, dà, smělo mogu kazati, svaka skoro ženska u Bukureštu razstavljena i razdružena živi!... Takova stvar tamo nit najmanje novosti nečini; u nedělji danah moći se je tamo oženit, — i razženit! — Nu zato prosim pogledite na Kukonu, kad je do 30 godinah dotěrala: ma bila ona u mladosti svojoj lěpa kano angjeo, — bila ona najukusnije obučena, — tragi samo prevelikih strastih svědok su někadašnje njezine krasote; — iz očijuh viri joj zasićenost razbludah; cěla je bez života, i cěla izsušena, — rěčju: u 30 godini ostane samo podàrtinom, koja je iz mladog njenog bitja preostala! — pa ipak jošte pojavlja se u njojzi žedja za razbludnim životom i ljubavju!... Děvojka, koja něšto malo gàrčki i francezki govoriti, k tomu još malo plesati znade, misli, da je dosti izobražena. Mnoga istom što se nauči něšto malo gàrčki, ovo bo je obhodni jezik velikašah, već je dobra za udaju. Život Ku-

kone začimlje se u 8 satih u večer; po danu ona neživе. Čitav dan potroši navadno svojom domaćom toaletom, pije i kafu i dulčenu, gladi si obàrve, Arnauti lete s listići, ona odpisuje na nje; psuje služeće ciganke, vodi račune sa svojim domaćim kuće ravniteljem: rědko izidje u varoš do dućana, nu najčešće sědi kod kuće, sluša kojekakve klevetne novosti o svojih znancih, i očekava večer. Zločesto se hrani, većjom stranom samom jarčevinom. Po ručku malo spava, a poslě se počne oblačiti i pripravljati za šetnju. — Kukona jedino žive na Plimbaru; on je njezino opredělјenje, njezina slava, za njim jedino čezne. Tu ona ukazuje gizdost kočijah, oděćah milinu i draženost svoje lěpote. Ako si moguć zaljubiti se u kukonu, tak ćeš se zaista na Plimbaru. Šetnja navadno traje do jedanaeste ure, nu ipak često se, ako je vedro nebo i zrak čist, i duže produlji, mužkarci posědaju k igri, nu neigra se ovdě za drobne novce, već za blistajuće zlato; a kukone? — — u Podu-Mogoš, da se tamo sa sladoledom malo ohlade; — druge opet čarobnost i milina ugodne noći tako u sàrce dirne, da se nemogu š njome oprostit, osobito kad je lěpa měsečina; — dugo još po debeloj noći čuti je ropot karucah kući vozećih se kukonah...

* * *

U sred ogromne jedne polutamne dvorane, koja navadno srědinu bukureštskih kućah zauzima, i u vrućih sparnih dnevih jedino hlad pruža — sěděla je turobna ciganka poduprěvši desnicom svoju žalostnu glavu. Càrnosvětle njezine, na češljanje neprivikle kose vijahu joj se po glavi kao kakovi pàrstenčići, suhi njezin obraz bio je tamnom ilovatnom blědoćom pokrit, potezi oštri stas, ugodan, inače nenavabljiv. Zaisto nije moguć čudnoviti ovi stvor naravi, ovi bodeći tàrn pozornost tvoju na sebe povući. Velike njezine càrne oči bez svakog umisla, bez svakog ćutjenja upàrte su u stěnu, na kojoj je slikar izslikao Ikara, kako mu se tope krila upravo tada, kad se je počeo prema suncu dizati. Ona nedokuči visoku istinu, koju ovaj inače glupo izrisani obraz u sebi zatvara; već od dětinstva svog naučila se je u taj kip gledati, kao u šarena vrata.

Nu glej! sad se je obazrila. Čuješ li štogod zvenčati? to ti je zvek verigah, u koje je speta. To ti je običaj u Vlaškoj; boljar ima právo, ciganina, kad mu se uzhtie u verige speti, koji mu i spet običnu službu mora izvàršiti. — Zvuk verigah uzbudi u ciganki život; već joj krasno rumenilo probija iz blědog obraza, lice je od strasti oživilo, — koralne usne odkriše red zubih, bělih kao da su iz slonove kosti, — u tamnih inače očih nedokučiva pokaže se vatra, i lagano tresuće se usne spěvaše:

Arde ma, fridži ma,
Pi karbuni puni ma!
De maj puni karbuni,
Amurezu mu ci spuni!
(Pal' me, pec' me, na vatru me ložì!
I ako me na vatru položiš,
Dragoga ti neću izdat' moga!)

Nu eto se na dvorani otvoriše vrata. Mlada děvojka u běloj suknji, u modroj baršunskoj svezicami obtočenoj haljini, koju je lagano preko ramena bacila, unidje u

dvoranu, i obazrivši se pristupi k ciganki. Děvojčica istom što se je razvijati počela; — iz očih njezinih sěvaše dětinska jošte radost; svilne njezine jasno plave kose vijahu joj se po njezinih lěratih ramenih. Tako je milo izgledala, da je se čověk nije mogao zadosta nagledati. Na mladjanom njezinom, čarobnom milotom i neobičnom bělinom sjajućem se obrazu bila je izslikana něka dětinska znatiželjnost, něka prostomislenost i nevina pouzdanost, te tako kao nebeski něki genij stojaše pred duhom tmine.

»Uboga Stazo!« reče motreć ciganku. »Zar su te opet ukovali u te težke verige? — Zašto se opet otac moj na te razgnjěvi?...«

Ganuta milosàrdjem gospoje svoje plakaše ciganka, i ljubljaše joj ruke.

»Ta valja da nisi ništa ukrala, niti si dana gubila, — niti od nas izmaći htěla?..«

Ciganka samo glavom mahne.

»Što si dakle sagrěšila?«

»»Boljar mi nedozvoljuje ljubiti, — a mogu l' živěti bez ljubavi? — Ciganka može živěti bez sunca, bez vode, bez hlěba, nu bez ljubavi pod nipošto!..««

Zatěm verigami zazveči, i zapěva:

De maj bati kit de mult,
Tot maj fače, kiem fikut.«
(Lupao me kako t' volja,
Ja ću radit, kó i prie,)

»To ti silovito tvoga ciganina ljubiš?«

Staza mučeć složi ruke na pàrsa, stisne doljnu ustnicu medju zube, i obrati oči gore. Na licu naslikovaše joj se najsilnija strast.«

»A on?...«

»»Dali me on ljubi? on koji je moje sàrce, moj svět, moja utěha?.. on bez Stazice svoje živěti nemože!..««

»Dakle je to ugodno — ljubiti koga?«

»»Ugodno? a šta može biti ugodnijeg na ovom světu? Pomislite si, kukonico Anice! u čitavom světu nije nesrětnijeg naroda, nego što je naš; — odsudjeni smo na to, da se rutami zaoděvamo, najtežje poslove mi vam obavljamo, zàrno po zàrno izbiramo zlato iz pěska, i vami ga dajemo, o samom tvàrdom hlěbu i vodi živimo, svigdě nas psuju i pogàrdjuju kao kakav izmetak čověčanstva; mi nevidimo našu děcu, nikakve utěhe od njih nedočekujemo, ništa za dobro njihovo neradimo, ništa neima za nas na světu niti danas, niti sutra. — — zato se mi ljubimo, kao što to nitko na drugi na světu činiti kadar nije. Kada se sàrce mlade ciganke sladkimi strastmi razpali, -- kad se mladi krasni milovnik na njezine grudi pritisne, i s razkošjem u oči joj gledajuć uzklikne: »Te jubeskeu«, tada či dulče! či formos! tad se proměne ove rute (canjki) u zlatosjajnu haljinu, — nečisti čadorčić u kneževsku palaču, — a oči dragog bliskaju takovom radostju i razkošjem, — tako čarobnom sladkoćom, tako punom, bezkonačnom blaženostju, da srětnijeg stvorenja pod suncem neima, nego što je ciganka.««

Obraz kukonice upali se, i s radostju slušaše ciganku.

»»Istina, mi se malo kad vidimo, — produži ciganka, — jer nam se nit ljubit nedopuštaju; nu, to sve neima ništa, samo kad je dragi věran. Čitavu godinu izbirala

sam pěsak, a pri tom nit jedanput neviděh Aleka; lěto je bilo sparno, posao mučan, nu ipak se nisam potužila. Kad bi se već poslom izmučila, sěla sam na bajer, sakrila sam oči rukami, i spominjala sam milog, njegov mili glas njegovo laskanje, — to me je u takovo vrěme učinilo jakom i veselom; opet sam išla izbirat zlatni pěsak u rěku, i radostno sam si zapěvala..!««

»Jeli je jur davna tomu, što si Aleka stražnji put viděla?..«

»»Šta, davno? nije tomu dugo;... sinoć..!«

Ciganičin glas proměni se, i začne plakati.

»»Dugo, dugo očekavala sam jučerašnji večer, — naposlědku došo je tako željno ožudjeni dragi...««

Obraz ciganičin razjasni se najedanput, i obodvima rukama uhvati gàrčevito ruku kukonice Anice.

»»Najposlě nadošo je taj toli očekivani, tako tihi, mili večer, kakovog što sam živa, nisam zapamtila. Svi jur bjahu polěgali; samo ja otidjoh gori u moju ložnicu. Tiho otvorim prozor, i dugo, veoma dugo gledah u tamnu noć. Svuda je podpuna tišina vladala. Najposlě magne sěna: to je bio Aleko, moj najdražji Aleko! — Bojah se, da nebi moje sàrce čitavu kuću probudilo, tako silno kucaše u pàrsih. Aleko tàrči, što igda može, i za svakim korakom obazre se, dok najposlě pod mojim prozorom stane, šapćuć: »Aleko psihi mu! — Staza — Aleko! Sufletu meu!« Hitro pustih uže dolě, Aleko ga uhvati, i popne se polagano po njemu gori. Vukla sam iz svih mojih silah najmilije moje blago, već me je bila obuhvatila ruka milog, — oduh njegov jurve poćutih, — čitava se tresoh, — samo još jedan hip, — i on bi bio u mojem naručaju ležao! — »Či maj fač?« začujem glas za mnom. To je bio glas tvoga otca, kukonico! Pogled njegov bio je strašan, u ruci gàrdna kandžija. Prestrašena pustih uže, i Aleko ležao je na zemlji od udarca jecajući, na mene izsiplje se strahota gorkih ranah. Nepognuto i mirno stala sam kraj prozora, dok mog dragog nestade, koj se je bio šepajuć izpred mojih očijuh sakrio. Kad bi me se boljar bio dosta našibao, zapovědi, da me imadu u pivnicu baciti, i u verige sakovati...«

Zatleskanje rukuh, — obični način zvati službenike — začuje se u sobici. Kukonica i Staza razidjoše se.

* * *

One godine, kad je bio Aleksandro Suzzo po drugiput za vlaškog Gospodara prozvan, obnašao je u kneževini Nikola Barbučiki službu i dostojanstvo velikog čauša; imao je pod sobom do 40 lefedžiah; straže svoje po svih kutovih dàržave; sudio je sam manje pregrěške, i krivce metao je u klade. Kad gospodovanje u druge ruke dodje, tad takodjer i sve višje časti dodju obično novim osobam u ruke. Suzzo imenova za velikog Spatora svoga sinovca. Veoma škàrta i lakoma. Novi spator povekša odmah cěne sebi podčinjenih častih, koje su od njega svake godine iznova kupovati se morale. Tako medju ostalim za čast čauša na město 1 hiljade, kao što je prie bilo, tražio je 3 hiljade. Barbučiki opirao se je tomu, nu zaludu. Njegovu službu kupi druga gladna pijavica, u toj istoj nadi, da će si on već te 3 hiljade možebit i dvostruko iz podčinjenih sebi siromakah nadoměstiti.

Barbučiki uvrědjen lakomostju i nepravdom spatora otide u malu Vlašku, i tamo ostane na svom imanju. U několiko godinah umnožio si je i nakupovao volo-

METELWIN Digital LIBRARY

vah, těrao ih u Erdelj, i na taj način prištedio si je znameniti imetak. Kad bi Anica, jedina ćerka njegova trinaestu godinu bila navàršila, preseli se u Bukurešt, nu pri tom ipak nije zanemario svoju uharnu tàrgovinu, koja mu je dobro uspěla, osobito od někog vrěmena, od kako je někog Gàrka, imenom Kostaki, za svog pomoćnika i upravitelja uzeo. Ovaj se je jako dobro u gospodarstvene poslove razuměo, i těrao je svaki čas volove u Erdelj. Starac Barbučiki brojio je i premetavao dukate, těšio se sa svojom Anicom, a djavo slavohlěpja prestao ga je napastovati željom da stupi u javnost političkog života.

Děvojkam plavokosim (*Blondinkam*) koje se za znamenitoga muža udati žele, savětujem ići u Bukurešt. Još neće do granice doći, a već će im se na stražnjoj štaciji veliki vornici, logofeti, spatori, vistiari, hetmani, postelnici, — slovom, čitava vlaška aristokracia na koléna pred noge baciti. Blondinka — to je tamo takova rědkost, kao kod nas slon.

Blondinka, pri tom krasna, jedinica u otca i još k tomu naslědnica čitavog njegovog imetka, koga nebi toliki izgledi primamili?.. U kratkom času postade Anica općim predmetom razgovorah; mnogi počeše u snu o njoj misliti, i priliku tražiti, kako bi nju viděti, staromu pako něgdašnjemu čaušu laskati mogli. Nu lukava zvěrka, Barbučiki nije se nigdě s ćerkom pokazao, već ju je vazda kod kuće oštro čuvao, a děvojčici Anici nije niti moglo na pamet pasti, da cěli Bukurešt o njoj misli, da se po svih sokacih o njoj pripověda, da kukone, prem da ju još nikad niti viděle nisu, bez svakog najmanjeg obzira ruže je, i zlo o njoj blebeću.

Samo jedan boljar posěćivao je Barbučka; to je bio veliki vornik de Kutii, obskàrbitelj pěneznice za podupiranje osiromašenih obiteljih, u ubožtvu nalazećih se boljarah i nesrětnikah inostranskih. Barbučiki primao je vazda gosta sa osobitim počitanjem, sprovodjaše ga uvěk čak do praga, i sam mu pružaše čibuk i kafu.

Prem da se je dostojanstvo velikog vornika de Kutii medju pàrve časti brojilo, što je svědočila njegova duga brada i pravo, u istoj pritomnosti Gospodara sěděti u divanu, ipak dohodci njegovi bjahu veoma slabi. Godišnje plaće dobivaše samo do šest tisućah levah, a pokraj toga nije imao nikakvih drugih pripadakah osim imućtva bez odvětka umàrših, koje po zakonu njemu pripada; nu ako se kašnje baštinik pokaže, mora mu opet predati svu baštinu, samo desetu stranu za sebe zadàržati. Čim su manje oštroumni Vlasi na uštàrb vornikov ili bez imućtva umirali, ili ostavivši zajedno veliki broj baštinikah i rodbine, — tim je većma naš de Kutii u taj račun trošio, i malo da ne čitav svoj imetak potratio. Uvidio je dakle, da je jur doba, da svoje stanje već jedanput popravi, a to je scěnio, da bi najuspěšnije bilo bogatom ženitbom, što ga je već dva put bilo iz spodobnoga žalostnoga položaja srětno izbavilo. Istina bog, brada je velikog vornika de Kutii bila već kao lan posěděla, nu ipak bjaše to takova brada, kakovu samo sedamnaest najvišjih dostojanstvenikah u cěloj kneževini ima pravo nositi. Koja kukona nebi si želěla biti suprugom velikog vornika? —

Veliki vornik ponosio se je osobitom naklonostju Gospodara, i imao je znamenite saveze s najodličnijimi boljari. Ništa ga to nije stalo, uzvisiti koga na čast Ključara de Arii, — da, i na velikog Armaša. — Kod Barbučka usuprot malo je šta značilo podati svoju Anicu sa několiko stotinah kesah zlata. Aristokracija blagorodna često se, i to dobro, slaže s aristoracijom pěneznom. Mnogo je večerah potrošio ve-

liki vornik u družtvu sa Barbučkom. Oba bjahu izkusni, razumni, razboriti muževi. Kad bi magnat o svojem dostojanstvu, važnosti i prednosti govorio, slušao ga je Barbučiki sa rastućim udioničtvom, i velikom dopadnostju; zatěm začne vornik laskati razdraženoj njegovoj oholosti, obeća mu, da će mu on kod Gospodara potražiti najprie kakovu službu tretjeg reda, zatěm drugog, a na poslědku, kad bi Barbučiki pun sladkih nadah sa suzami u očih ruku dostojnoga obskàrbitelja stiskati stao, tad mu ovaj kao u peršpektivu pokaže bradu velikog Ključara, koja će mu poslě dvě, tri godine u dio dopasti. — Uslěd čestih ovakovih i inih spodobnih razgovorah, na poslědku odvaži se Barbučiki svoju mladjanu ćerku Anicu za velikog vornika de Kutii dati, i poče sakupljavati novce, da može čim bogatije i sajnije pirovati, a pir će sve do stražnjeg trenutka ostati otajan.

* * *

»A što, Stazo! kako je Kostakiu? jel mu sada bolje ?« popita opet Anica, čekajuć nestàrpljivo na odgovor.

Ciganka samo turobno mahne s glavom.

»Jel' bio lěkar kod njega? — — dobivali lěk ? — — «

»»Što će mu lěk ? — neizlěči lěkar njegovu bolest.««

»Ubogi Kostaki! A što mu se dogodi?«

»»Sàrce mu gori, — čitav je razpaljen, oči su mu propale, obraz mu se protego, i govori někakove rěči bez smisla.««

Anica si je težko uzdahnula.

»»Nebi on bolovao, da Vas kukonico, nije spazio, — on samo o Vami govori i sanja.««

»A šta će se š njime dogoditi?«

»»Umr. . ««

Anica joj zatisne usta, i neda joj dovàršit. Debele suze kapahu joj niz njezino bělo lice.

»»Ako vi zapovědite, živit će. Vi, samo jedino Vi ga možete sačuvat.««

Anica se nasloni na ramena ciganke.

»Ja? zar ja mogu uzdàržat život Kostakiu?! Idi k njemu, — prosi, zaklinjaj ga, Stazo! neka živi, neka neumira! kaži mu, da nebi podněla žalost, kad bi on . . . dá, nit pomislit nesmijem! ne, ne! on neće umrěti? nijel' istina Stazo?!...«

* * *

Čitav Bukurešt gàrmio je věstju, da će se veliki Vornik s ćerkom Barbučka oženit. Nije bilo mužkog, koji nebi bio zavidio vorniku, — nije bilo žene, koja nebi zaviděla Anici! jedinoj njoj porodi se neka tmina pred očima , kad joj je otac ovu novost odkrio.

Gusti dim dizaše se nad Podu-Mogušem. Dugi red bečkih kočijah takao se je put Cherestrea. Ugledni boljari ozbiljnim licem sědili su u sivkastih svojih kučalah. Kukone posměškivahu se umiljato na konjanike, koji su se nenavadnom hitrinom oko kočijah simo tamo pleli. Veseli razgovori, krika i směh natěcali su se sa štropotom kolah. Večer je bila prekrasna, i obećavala je ugodnu šetnju.

METELWIN DIGITAL LIBRARY

U bašći pod javorom s gustimi hvojami sakrita sědjaše Anica sasvim tužna i zamišljena. U několiko měsecih proživila je věčnost, ... upoznala je ljubav. Na bělom njezinom obrazu nezaostaše joj niti dětinsko ono samovoljije, nit bezbrižno ono veselje, koje joj je odprie iz lica sjalo; na město toga slikaše se na njemu něka vàrsta boli. Modre njezine oči světiše se, nu od strasti, ili pak tamno i kao màrtvo bez svake nade gledaše u svět. Gibanje těla njezina bi tiho i uměreno; — i težki uzdisaji cěpaše joj kadkad dušu.

Dva po prilici koraka od nje stojaše Kostaki zamotan u modru kabanicu podšivenu lisičinom kožom. Na glavi je imao visoki càrveni fes s dugom modrom kitom. U vanjskoj slici ubogoga ovoga Gàrka nije ništa bilo od osobite lěpote, — nu iz očih sěvaše mu razumnost, smělost, dobrota i čvàrstoća. Da bi ga bila Anica u kojem družtvu našla, nebi bio po svoj prilici nikakove pozornosti u njoj pobudio; — nu on je bio pàrvi mladi, dobri, uljudni muž, kojeg je ona bliže upoznala, i s neobičnom naklonostju poklonila mu je svoje sàrce upravo u ono doba, kad je ono ljubavi najbolje željno bilo.

Anica ga je navadno samo gledala, samo govorećeg slušala, i na ništa nepazeć sàrčanom se opojenju oddala. Ona je okusila slasti i strasti ljubavi, i svaki pogled, svaki uzdisaj ljubovnika umori ju. Nije uměla ona jošte za sada razmotrivati, bilo bo je u Vlaškoj rodjena.

Nema pod sunce toli krasne žene, koju bi svi obožavali, niti toli màrzke, koja nebi moguća bila druga si naći. Čudnovito je i mudro razděljen čověčanski ukus! Nebojte se gospodo! ta naći će se za svakog izmedj vas žena, koja vruću ljubav u sàrcu goji; nego trěba tražit. Ta netrěba se diviti, što ovaj onoj, a ona tamo opet onome se dopada; — sve bi vam to razložio, nu trěba se prie sa mnom sporazuměti: zašto modra boja žutoj a càrvena zelenoj odgovara, i zašto se jedna boja nemože sravnati s drugom? —

Ako pošteno sàrce, razum, kola sa dva konja, i několiko stotinah dukatah nečine bogatstvo, — tako je Kostaki bio ubog. Neutrudivo i bez odmora jašio je on simo i tamo po cěloj kneževini, kupovao i prodavao rogati dobitak (marhu) i nebrinući se za veliku korist, bio je zadovoljan veselim svojim i mnogosličnim životom. Najčešće navraćao se je Barbučku, těrao njegovo stado do Erdelja i to s takim uspěhom, da stari čauš nije mogo zadosti nahvalit njegovo izkustvo u prodavanju, i njegovo pošteno sàrce. Kad bi god došao, uvěk ga dočekàše i gostiše, kao prijatnog gosta, i svi službenici čaušovi sjediniše se u tom, da je Kostaki vàrli i viteški čověk, što je uvěk prijazan, uljudan, dobar, i što je vazda sve čaušove sluge nadario.

Turobno stojaše sad pred krasnom děvom uprěvši oči u zemlju, kao grěšnik pred pedepsajućim sudištem, bojeći se uznemiriti uplašenu i duboko zamišljenu Anicu. Ovo je bio pàrvi sastanak od onoga časa, odkad je brada velikog vornika njihovoj sréći na put stala..

»Kad ćeš odilaziti, Kostaki?!«

»»Danas, u ovaj čas, upravo iz ove bašće. Otac tvoj molio me je, da mu několiko volovah u Erdelju prodam, — trěba novacah. Idem sakupiti novce za suprugu velikog vornika!««

Anica si duboko uzdahne.

»Mene nije jošte nitko opitao, dali si želim biti suprugom velikog vornika?«

»»Što je komu do tvoje želje stalo? Veliki vornik trěbuje tvoga zlata, a tvoj otac želi biti veliki ključar. Zar to nije dosti? A na tvoju dragocěnost, na tvoje dobro i prekrasno sàrce nitko nemisli! Uboga Anice!««

»A kad ćeš se povratiti?« progovori za někoji čas suzami boreća se děvojka.

»»Ja da se povratim? a zašto? — da te vidim u naručaju starog vilenjaka? Ne, nikada! Prie nego budeš suprugom velikog vornika de Kutii, — donět ću ti svatbeni dar, — križ iz mog groba!««

Parajući krik podigo se iz pàrsijuh děvojke.

»»Život ili smàrt!« zavapi Kostaki silnim i odvažnim glasom, koji je Anici sàrce cěpao... « u jednom trenutku promotri si i izreci!«« Plačuć i sakrivajući si rukama obraz baci se Anica u naručaj dragog . . . strašne su bile njihove zakletve, — velika radost, i — něm razstanak.....

Ciganka Staza gledala je iz daleka s veseljem razkošje blaženih ljubovnikah. Ona je bila amo dotàrčala, da Kostakiu javi, da ga prilika i ljudi njegovi jur pripravni za odlazak čekaju, nu opazivši sréću dragih, nije usudila uzbuniti ih u njoj, već postoji malo dalje, i svojom càrnom rukom blagoslovi ih. — — Kostaki stisne k sàrcu mladu Anicu, oprosi Stazu, da poslě 10 danah u 4 sata poslě podne, kad u cělom Bukureštu tišina vlada, dopelja Anicu u naznačenu jednu magalu, koja čak do Dimbovice vodi; — tamo će ju on s koli dočekati, i uzeti sa sobom na Karpate, da tamo u slobodnijoj zemlji erdeljskoj blaženo živěti budu mogli.

* * *

U ono doba, kad su se u Bukureštu sa neuztàrpljivostju i neobičnim uzhićenjem očekivale one zabave, koje će se prigodom svatbe velikog vornika de Kutii davati, samo dvě osobe nepokazaše posve nikakvog udioničtva pri svih tih radostih, već podnosiše neopisive tuge: — Anica naime željno očekivajući opredělјeni od Kostakia dan, — i aga tražeći trag Tundži. Više je put pokušao jur dàrzovitomu tomu lupežu u trag ući, pri tom služaše se i političkimi prevarami, jezdaše sam glavom s panduri i s inimi službenici od policije, već je mislio, da ga je za sigurno uhvatio u svoje šake, — nu opazni i směli Tundža izmače mu vazda kao piškor iz rukuh.

»Ne! neću da se zovem agom, ako ga neuhvatim! još jedan ili dva měseca, — zatim otić ću sam ka Gospodaru, kazat ću mu, da nisam više aga i molit ću ga, da otereti koga drugoga težkom tom službom.« Budući da je neprestano i neumorno lupežku bandu progonio, i vazda sve okolnosti dobro izračunao, mogo je lasno već sad spoznati města, u kojih se Tundža sakriva. U to isto doba razširi se glas, kao da si je Tundža město Odobešti, petnaest vàrstah od Fokšanah, obljubio. Mnogobrojni ljudi, koji su sasvim sumnjivo izgledali, dolazili su svaki čas tamo po rakiju. Něki jašeći Arnaut kupio je tamo dva ovna i odtěrao ih gore; — iz daleka bi viděti mnogo osedlanih konjah, koji su se danom i nocju pasli; — na poslědku odvaži se něki směli seljanin i dalje u šumu, i tamo vidi na podnožju stàrmovite něke klisure jednu špilju, koja je s hvojami zaklonjena bila, a na ulazu špilję několiko oružanih ljudih! — O svemu ovom bi izvěstje u Bukurešt dano, i aga razmotrivši svakolika ova s někom pouzdanostju uzkrikne veselo: »Nu barem sad mi neće uzmaći!«

Tundža oslonivši se po svoj prilici na tajnost i sakritost svoga utočišta gostio se je sad pàrvi put malo dužje u Odobeštu, nego što navadno, i time je dao agi

vrěmena znameniti broj dàržavne vojske sakupiti. Trag Tundžin bio je tako vidljiv, — agine uredbe tako mudre, — panduri na lupeže tako razjareni, — da Tundža, ma imao on sedam glavah, bio on isti zli duh ili vukodlak, — bio bi morao za koji dan u ruke pasti! — —

Noć běše tamna i burna; dažd poměšan s gràdom lupao je po prozorih i krovih; — gèrmljavina i blisk osvětliše samo kadkad càrne oblake. Sokaci bukureštski bijahu pusti, samo rědka svěćica osvětlivaše gděkoji prozor; psi na lancih pripeti tuliše màrzko. Na širokom turskom divanu sědjaše aga oprěvši se ledji o stěnu. Izgoréla jur svěća bacaše tako slabu světlost, da je jedva bilo moći što drugo viděti osim zatravljenog njegovog obličja. Sad gutne kafe, — sad pograbi čibuk, — nu sve to, ko da mu se neće. Misli njegove baviše se jedino o tom, kako će mu posao u Odobeštu izpasti? — Na jedanput provali se siloviti propuh do sobe; — aga krene lěno s glavom, da vidi što je to, — i eto — stojaše pred njime važni boljar u kučali — sa sědom velikom bradom, i podavši mu prijatnu ruku pozdravi ga: »i maj fač kukonašule!« — Nenadano pojavljenje gosta, koji je kao iz neba pao, napuni agu tako velikim udivljenjem, i u taku ga smeću postavi, da mu je navadno: »Sinatos« u gàrlu zaostalo.

»Dugo mi neběše moguće užiti vašeg poziva, čestiti aga! — jer ovdě dužnosti zvanja, — tamo opet drugi poslovi prěčiahu me; — nègda ja nègda opet vi neimadoste vrěmena; — nu ipak nam to jedanput za rukom podje! — U ostalom i vrěme« — — dodade dalje, bacivši kučalu na stol, i polag toga nit najmanju pozornost na udivljenog gospodara neobrativši — »tko se odlučuje izaći da vas posěti po tako zločestom vrěmenu, taj vas zaisto mora veoma ljubiti....«

»»Molim, dozvolite, s kim imam čast..?««

»Nepoznate me? ha, ha, ha! kako se obično na prijatelje zaboravi! Taki, taki, molim oprostite, imadem već takov moj stari običaj....« —

Otidje na vrata, i zagleda u nutra.« Nijel' ovdě tkogod?.. Nu ipak vazda bolje e zatvorit se, da nas nitko u razgovorih naših nesmuti!... čini mi se, da nisam dobro obloke zatvorio, — nu moram i to, — da se nebi moj ljubljeni prijatelj i čestiti aga prehladio, i reumatizam dobio...« i počne obloke zatvarati.

Aga se uplaši, nerazuměvši što s njim biva.

Kad bi se gost opet širokimi koraci do divana povraćao, začudjeni i s prekàrštenima rukama sědeći aga već sad nije vidio pred sobom boljara, no na divno svoje čudo dugog suhog popa s màrzkom hàrdjavom bradom, koji se je polagano k njemu na divan spuštao.

»Šta ti se čudna vidi ova proměna?« počne iznova — »umiri se samo! slika se je samo proměnila, nu pod nipošto moje sàrce prama tebi. Ja sam oni iskreni tvoj prijatelj, prama kojemu ti nisi sasvim pravedan. Davno bi jur bio morao s tobom govoriti, jerbo sam ja onaj tvoj pravi prijan, o kojem ti dan i noć misliš; — ja sam — Tundža!«

Agu popade groza.

»To ti samo unapřed kažem, moj najljubljeniji i veoma vrědni prijatelju! da ako samo pokušaš vikati ili glasnije se razgovarat, pripravan sam ti ovom igračkom usta zatvàrditi.«

Pri tom odvine Tundža iz rukava onu svoju poznatu kugljičicu, koja je na dugih tankih svilenih vàrpcih viseła i za ruku privezana bila. Aga je bio sasvim izvan sebe

od sàrditosti, nu ipak posve poslušno kraj Tundže sěde. »Došao sam, da se o stvarih tebe tičućih se s tobom porazgovorim. Ti si veoma izkusan, razuman i strog u svih svojih poduzetjih. Davno bi jur Tundžu bili oběsili, da bi tvoje zapčije samo malo tebi naličili, — i mnogo bi drugčije Tundža po kneževini gospodario, da nebi u Bukureštu bilo takovog age, kao što si ti. — Ti si moj jedini moćni dušman, — nu Tundža je pravedan, i zato te znade cěniti; — i za dokaz toga, eto sad sam tvoj gost!....«

Agi je bilo, ko da sědi na ugljenju i upre u njega oči.

»Nedavno začuo sam, da ćeš po oštarijah novu manju měru upeljati; zar ti nisu dosti tvojih 100 tisućah levah, koje ti tvoja služba donaša? — Ta ti si uměren, i gospodarski živeš. — Ta šta ti je za onih 10 hiljadah, koje bi si možebit ovim nepravednim načinom pribavio, a pri tom globio i ugnjetavao siromaške seljake i cigane, koji su već od davna i onako samim davanjem sasvim izsisani! — Ta ti si dobar i velikodušan! opozovi tu naredbu!!...«

Aga samo šuti.

»Jučer uhvaćena su i u kulu bačena dva pravedna bugarina iz Katardža. Logofet de Adži tvàrdi, da su na vašaru ukradjenog vola dotěrali; — u istinu pako nije ništa drugo, već samo hoće mu se novacah od njih izmamiti. Zašto tlačiti ubogi narod?! Učini da se odpuste!..«

Aga mahne glavom na znak, da će tako učiniti.

»Pokorno ti dakle zahvaljujem! Time je dakle moj posao svàršen!...«

»Sad ćemo se malo o novostih, koje su se u varošu sbile porazgovoriti.....«

Tu začne Tundža toliko krasnih i nevinih još stvarih o kukonah i kukonicah pripovědati, takove směšne dogodjaje i domaće prizore, da je aga sve pomalo i nehotice s veseljem i radostnim udioničtvovanjem slušati počeo; od kraja samo se je posměhavao, — poslě pako grohotom smijao, a najzad se u razgovor upustio, zaboravivši posve na lupeža Tundžu. U srěd jedne pověsti ustane aga da si čibuk zapali; nu kad bi se bio povratio, već nevidi na divanu popa nego na město njega opazi zamàrljanog ciganina, kao što jesu obično cigani; — rudast, bos, vas otàrgan, s ciganjskom rěčitostju, navadami, — rěčju: pravi ciganin sědjaše na divanu. »Tundžo!« zakrikne udivljeni aga, »ta ti si pravi i živi djavo, — a ne čověk! šteta što rědke tvoje sposobnosti na dobro neobraćaš!..«

Gorki posměh naslika se na ustih ciganina. — Malo zamukne; zatim ganut stisne ruku aginu, — pa za čas směšećim glasom produži započetu pripověst.

U veselom razgovoru hitro prodjoše im sati. Gost i gospodar razgovaraše se tako sàrdačno, da bi ih čověk bio mogo lasno za dva veoma ljubeća se prijatelja dàržati.

»Komu bi na pamet palo, da je Tundža u Bukureštu i još k tomu gost agin?« reče najposlě ciganin.

Aga se sav osupne.

»Doći će vrěme, kad ćeš i ti mene izsměhavati. Nu vrěme je već da se vratim kući. Šta bi ti, mili gospodaru, ostavio za uspomenu? — — Aha! ovdě imam nerazdružljivu družicu, gvozdenu kugljičicu, — věrnija je nego ikakovo oružje i vazda poslužna věštoj ruci.... Dajda vidi!...«

U taj čas spinjao se je na protivnoj stěni pauk pram slěmenu. Tundža mahne

rukom, i ubije na stěni s kuglom pauka; — zatim samo tàrgne vàrpcom i već u tom trenutku oka bila je kuglja opet u njegovoj ruci. Napokom stisnuvši ruku približi se k prozoru, i reče:« Sad ti dozvoljujem otvoriti vrata i sazvati sve domaćine....« Staklo zazvenči.. a Tundža u tamnosti noći iznikne....

Drugi dan probudi se aga sasvim turoban i preplašen. Pohod Tundžin činio mu se je kao težki kakov san, koji ga mučaše. On nije toga nikako mogo věrovati, da bi to prava istina bila, već mu se je činilo, kao da je jučer očekivajući věsti iz Odobešta zasnuo; nije dakle čudo, što mu se je taj lupež ukazao, s kojim se je i onako njegova misao neprestano bavila. Nu kad bi pogled svoj bacio na stěnu i opazio u njoj zàrncem (kuglјicom) izdubljenu rupicu, činilo mu se je, kao da mu se pauk iz svog groba pogàrdno ruga.

Na večer dodje vojak iz Odobešta, koji donese věst, kako su panduri još prie dana iz daleka sa najvećjom opasnostju rečenu špilju bili obkolili, i čuvali se, da ih nebi pustaije, koj su se po dublju bezbrižno šetali, opazili. Kad bi već bili svaki prolaz tako zatvorili, da ulovljenim nikako nebi moguće poběći, tad navale svikolici kao lavi razjareni, na špilju. Nu na město lupežah nadju u špilji — stado ovacah, koje su bile zaoděvene kabanicami, a na glavah càrvene fese povezane imale.

Aga baci pogled iz pod obàrvah na stěnu, i duboko se namàrska njegovo čelo. Zapali si čibuk, spusti se na divan, i mahne rukom na znamenje, da vojak odlazi.

* * *

Badava tražiše nenavidnici agu, da ga popitaju, kako je poslědnje izaslanje za Tundžom izpalo, koje se je i onako već po čitavoj kneževini bilo raznělo? Dva dana nije ga nitko u varošu vidio; no i kod kuće uznemiravaše ga ona prokleta jama u stěni izdubljena. Ta stvar postigne kod njeg najvišji stepen. A kamo bi se sakrio, da se još k tomu noćni pohod po gradu razglasi? Neostaje ino, nego si bàrzo Tundžu s vrata sbacit.

Aga otvori skrinju i izvadi punu kesu suhog zlata. „Sad ćeš moj biti!“ reče zlobnim posměhom.

* * *

Neima u Bukureštu predmeta, neima stvari, nit časti, nit krěposti, koju nebi mogao kupiti za gotove novce! Od tog pravila rědke su iznimke. Aga zazvoni lěpo sa zlatom; — i eto věrni drug Tundže, Jordaki Bulaš, ponudi se izdati svoga vojvodu.

U večer prie svetog Ilije bjaše most na Dimbovici s panduri obsědjen. Polag tvàrdjenja izdajice imao bi se Tundža u ovaj dan u 4 sata poslě pódne u zelenoj kočiji sa šest poštarskih konjah u Bukurešt voziti. Aga s Bulašom pazili su na cesti u jednoj obližnjoj kući. U opredělјenu uru počela se je iz daleka kočija pokazati. Zelena kočija sa šest konjah približavaše se sve većma k mostu. Na pitanje age odgovori Bulaš: »To je Tundža!.« Iz daleka već bi vikano kočijašu, da stane. Nu postilion mirno na svom městu sědeći i nehajući za vikanje, samo si je s bičem popuckavao. Kad bi već na most prispio, aga dade zapověd da pucaju, i najedanput svališe se dva konja. Iz svih stranah priskoče panduri i obkole u kočiji sladko drěmajućeg gospodina, koji se onda tekar, kad bi već ranjen bio, od sna probudi. Začudjen je gledao na puk, koji se je oko njega bio sgàrnuo, i nije se nikako mogao opametiti, gdě je i šta s njime biva?..

Bijaše to ruski pukovnik G..

I aga i Bulaš malo što se neokameniše od straha. Pukovnik se je ogledavao, dali je ranjen, zatim otidje put Bukurešta.

»Za boga! dajte stàrgati most! vikne Bulaš »to nemože biti, on mi se nije slàgao, doći će, bez svake sumnje, doći će!«

»A akoli nedodje?« popita odvažnim glasom aga, »ti ćeš sutra na tàrgu viséti!.«

Na mostu Dimbovačkom povrati se opet prijašnji mir. Panduri jedva što su imali vrěmena, da na novo nabiju puške, al' eto druge kočije, koja je bila kaže posve pàrvašnjoj spodobna.

»On je!« poviče Bulaš, i sakrivši si rukama oči, kao svaki izdajica, poběže u obližnju kuću.

Konji běhu ustavljeni, i aga odmah obkoli kola s panduri. U istinu bio je Tundža, i to čisto sam. Branio se je kao lav. Nu viděvši, da je izdan, baci se ranami pokrit u rěku. Kao razjareni kurjak borio se je sa svojimi progonitelji i věrnom svojom ručnom kugljicom smàrtne zadavaše rane. Dimbovica poměšala se s kàrvju njegovom i pandurah. Na poslědku ipak podlego je većini, i u verige je metnut. U toj smetnji nije nitko opazio proničući krič mlade děve, kao što niti onog prizora, kad je Anica onesvěšćena u naručaj ciganke pala. Ovo bo je bio opredělјeni dan, u koji je Kostaki imao po nju doći. U osobi njegovoj spoznala je — Tundžu.

Poslě několiko danah bi Tundža javno pogubljen, a banda lupežah sama se razpàrši.

N o s.

(Novella od Nikole Gogola)

1.

25. Ožujka dogodi se u Petrogradu něšto posve izvanrednoga. Stanujući na Voznesenskom Prospektu brijač Ivan Jakovljević, (— prezime mu se izgubi — dà i na istom njegovom izvěsu nestojaše ništa izvan jednog naslikanog čověka s osapunjenom bradom — a ozdo: »ja i žilu otvaram —«) — brijač Ivan Jakovljević probudi se jedno jutro rano, zanjuši miris od topla i netom izpečena hlěba. Podigne se malko na postelji, pa vidi kako mu žena, vrědna gospoja i velika prijateljica kave, vruće hlěbce iz peći vadi.

»Danas ja, moja Praskovie Josipovno, neću kave piti« reče g. Ivan Jakovljević, »volio bi na město nje komad friškog hlěba s lukom.« To će reći, Ivan Jakovljević imao je volju na oboje — ali je dobro znao, da je nemoguće zadobit dvě stvari na jedanput, jer gospoja Praskovie Josipovna takove apetite u svog muža nije pod ništo tàrpěla.

»Neka si ta budala slobodno hlěba jede« pomisli si žena sama u sebi — »tim bolje za me, ostat će njegov dio kave meni.« Time baci jedan hlěbac na stol.

METELWIN Digital LIBRARY

Ivan Jakovljević obuče si već radi pristojnosti frak prěko košulje, sědne za stol, izsiplje soli izpred sebe, priredi dva komadića luka, uzme nož, pa ozbiljnim i izrapanim licem poče rězati hlěbac. Razděli ga u dvě strane, razmatra mu mekanu srědinu, te s najvećjim udivljenjem opazi u njoj něšto běloga. Ivan Jakovljević rězao je oprezno nožem, a pipao pàrstima. »To je bogme něšto mesnata!« reče sam u sebi, »što može to da bude?« Zabode pàrste u hlěb, i izvuče jedan nos! Ivan okameni se ko studeni kamen, otra si oči, poče pipati; zaisto to je nos! — a jošte k tomu činio mu se je poznat! — Ukoči se od straha, al to ukočenje nebi ništa pram razpaljenju njegove gospoje.

»Ti beno, kome si odsěko nos?!« ciknu ko ljuta zmija, »Lopove, ja ću te sama odati policiji. Oběšenjače! mnogoputih sam već čula, da vučeš kod brijanja ljude za nos — tako da ih sve stàrni prolaze.“ No Ivan Jakovljević neběše ni živ ni màrtav. On upozna nos i uvěri se, da nije drugi ničiji nego assessora Kovalova, kog običavaše brijati svake srěde i subote.

»Stani malo, Praskovie Josipovno, umotat ću nos u canju, pa ću ga metnut u kut. Neka leži ondě, a poslě ću ga kamogod odněti.«

»Ja neću ništa o tome da čujem, niti ću dopustit, da mi kakov odrězani nos u mojoj sobi leži. Nevaljanče! gle, nezna ništa nego vuče britvu amo tamo po terkii, a dužnost svoju da učini, to mu niti kraj pameti neleži, o tom već naskoro nit spomena nebude; Ti màrcino, sbog tebe da se na policiji pravdam? pijanice, nespretniče! Eto — uzmi si ga — pa ga nosi od tole bez traga!« Ivan Jakovljević stajao je ko ubit. Premišljava i prebira misli, no nedokuči što to da znači. »Neka djavo znade, kako se to dogodi!« reče ćešući se za ušesima, »dali sam ja jučer pijan ali trězan kući došo? Zaisto, nebi sad znao upravo reći, no razsudiv sve okolnosti ipak je to nemoguće, jer hlěb — to je pecivo; al nos, to je opet něsto sasvim drugo!. Doista, nerazuměm.« Ivan Jakovljević sustavi opet svoja premišljavanja. Kod misli, da će policija nos naći, pa njega tad pred sud pozvati — poměša mu se glava. Vidio je već u napréd blištit se càrvene zlatom izvezene okrajke i sablju — pri tom ga groza obuzme. Napokon maši se svojih hlaćah i čizamah, obuče ih, uvije nos u kàrpu od platna, te otidje bàrzo, praćen prětbami mile svoje supruge. Hotio je bacit svoj teret u grabu — ili pod koju kapiju, il' spustit ga gdě goder, — te onda bàrzo opet poběgnut u koju zabitnu uličicu. No nesrěća mu doně uvěk kog znanca u susrět. Jedan pita: kamo? a drugi: koga ćeš tako rano brijati? Takvim načinom nedobi Ivan Jakovljević ni časak, da ga upotrěbi. Nu već jedanput pusti nos u něki kutić — ali jedan čověk s alabardom mu doviknu s daleka: »Hej! izgubili ste něsto!« A Ivan Jakovljević morao je nos opet dignuti te metnuti u džep. Sdvojenje mu se umnožavaše tim većma, što su se ulice sve više punile, dućani i skladišta već otvarala.

Tad odluči poći k Izakovom mostu, nebili mogo svoj teret u Nevu baciti. — Ali sam ipak sagrěšio, što o Ivanu Jakovljeviću, tome u mnogom obzirn vele poštenom mužu, ništa obširnijega priobćio nisam.

Ivan Jakovljević běše, ko svaki pošteni ruski zanatlija, neizměrni pijanac. Akoprem je svaki dan tudja lica brijao, ipak mu svoje lice ostade neobrijano. Nosio je vavěk šaren frak — druge haljine nije nikad imao. Ovaj frak běše někada càrn, no pun cimetnih i drugih càrnomanjastih màrljah — fraske se světliše, a u město trijuh

dugmetah viseše su samo niti od konca. Ivan Jakovljević bio je veliki cynik, a kad mu Assessor Kovalov kod brijanja reče: »Ivane Jakovljeviću, tebi uvěk ruke smàrde“ — odgovori pitajući: »A od šta smàrde?« »Ja neznam od šta, no smàrde« reče assessor; a Ivan Jakovljević uzme pàrstovet burmuta, pa ga usapuni na licu, pod nosom, za ušesima, pod bradom, i drugdě kuda mu je volja bila.

Vrědni ovaj gradjanin dodje napokon k Izakovom mostu. Prie svega razgleda na sve strane — tad se prignù prěko naslona (parapeta), kó da gleda pod ćupriju dali mnogo ribah imade, pa lagano baci u vodu zamotani nos. Sad mu bijaše tako lako kod sàrca, kó da je sa sebe bog zna kakvo brěme sbacio, dà nasměšio se je samoljubno, i město da podje kući i da brije brade, krénu u jedan zavod nad kim se světliše nadpis »Jestvine i čaj.« Imao je volju pogutnut čašicu punša, al' najedanput opazi na koncu od ćuprije jednog visoko uzrašćenog policajnog komisara s trouglastim šeširom i sabljom. Tko tužniji, tko čemerniji od Ivana.? No komisar od policije išo je upravo pram njemu, te magnuvši rukom reče mu: „Prijatelju dojdider ovamo.“

Ivan Jakovljević razumio se je u uljudnost, skinu kapu, te reče iskreno: »Dobro jutro, vaše blagorodije.«

»Ništa o blagorodiju, dragi moj, — hotio sam znati, što si radio tamo, kad si na ćupriji stajao?«

»Doista gospodine, išo sam brijat, pa sam gledao kako bàrzo voda teče.«

»To nije istina, tako mi nećeš uteći.«

»Ponudjam se, da ću vašu milost dva tri puta na nedělju brijati, niti ću se igda potužiti« — odgovori Ivan Jakovljević.

»Zbilja! ah dragi moj. Mene briju tri brijača, pa si za malu čast to nedàrže. No sad kaži što si ondě radio?« Ivan Jakovljević poblědi . . . Nu tu se prizor sasvim u gustu tminu ukri — a što se tamo dalje dogodi — o tom ništa nije znano.

2.

Assessor Kovalov probudi se rano i izvrati ustnice. „Brrrr“ zabàrnče š njima, kako običavaše činiti svaki dan, kada se je probudio, akoprem nije ni sam znao zašto to čini. Kovalov se protegne, te si dade zàrcalce sa stola doněti. Hotio je bradavicu pogledati, koja mu běše prošaste večeri na nosu narasla. Al na svoje najvećje zapanjenje opazi sasvim ugladjeno ono město, gdě je drugčije imao nos. Dade si doněti vode, pa si poče s ručnikom izpirati oči: Zaisto — nosa neima! opiplje se rukama da dodje do istine, jeda li spava ili bdije; — činjaše mu se, kó da bdije.

Tad skoči assessor Kovalov s postelje i počme kroz sve žile dàrhtati — nosa neima, te neima! Odmah zapovědi da mu se oděća donese, pa odběži k nadměstru od policije. No neobhodno je potrěbito da napokon něšto o assessoru Kovalovu pripovědam, neka štioci znadu kakva je to glava bila, taj gospodin assessor. Collegialni assessori, koji tu čast srědstvom svoga svědočanstva učenosti zadobiju, neimaju se zaměniti s onimi collegialnimi assessori, koji se na Kaukazu radjaju, to su sasvim dvě različite vàrsti od assessorah. Učeni collegialni assessori . . . . . no ruska carevina je takova čudnovata dàržava, da kad bi se ovdě něšto o kojem collegialnom assessoru kazalo, to bi si svi collegialni assessori od Rige tja do Kamčatke na se pretegli; to valja o svih stališih i častnicih. Kovalov běše u Kaukazkoj collegialni assessor.

METELWIN Digital LIBRARY

Dvě godine tek je bio u tom dostojanstvo, zato mu ni nemogaše ta čast ni jedanput iz pameti izpasti. Da si pako jošte većju znatnost i važnost priskàrbi, nikad se sam nije zvao assessorom, već majorom. »Slušaj draga« običavaše reći, kad se je sastajao na ulici s lěpom kojom modistinjom — dodji k meni u kuću, ja stanujem u Sadovu; upitaj se samo za majora Kovalova, — svaki će ti put pokazati.« Ako je pako srčo koju jošte lěpšu, davao joj je takodjer drugih posebnih i potajnih napućenjah, — »Pitaj samo dušice zlatna za stan majora Kovalova.« Zato ćemo i mi odtada g. colleg. assessora samo majorom zvati.

Major Kovalov običavaše se svakdan šetati po Nevskom izgledu. Njegovi manšeti i Vatermörderi (ogarce od košulje) běhu uvěk čisti i tvàrdo štirkani; njegova brada běše na način onih, kakovih u gouvernementskih i kotarskih zemljoměrah, architectah, u vojničkih lěkarah, različnih častnikah od komissie, a u obće u svakog muža viděti običajemo; to vam je brada, koja do pol lica dosiže, a onda se upravo pod nos krene. G. major nosio je sa sobom množad pečatnjakah od karneola s gàrbovi, takodjer i takovih na kojih běše urězano: Srěda, Četvàrtak i t. d. Major Kovalov dodje u važnih poslovih u Petrograd, naime da si svome dostojanstvu priměreno město nadje, da je moguće svakako i kakovu vicegubernatoriju, il ako to ne, bar executoriu kod kakvog goděr suda. Major Kovalov bio bi takodjer u stanju oženiti se, no samo u onom slučaju, kad bi mu zaručnica glavnicu od 200,000 r. dopriněla. Sada može svaki štioc lako prosuditi, kako je bilo majoru do sàrca, kad u město svog, podosta lěpog nosa razměrnog, nadje samo golu i ravnu ploštinu.

Na najvećju nevolju nebi na ulici viděti nijedne karuce; uputi se dakle pěške zagàrnu se u kabanicu, sakri si lice rubcem, te se stavi kó da mu kàrv iz nosa curi — »Al možebiti da sam ipak snivó. Ta to je nemoguće, da bi čověku nos samo onako odletio!« Tako misleći stupi hotomice u jednu conditoriju, da može u zàrcalo poviriti. Na srěću nebi tu nikoga; několiko momakah melo je sobu, stavljalo stolice u red, a druga několicina nosila je s napolu stisnutima očima tople pogače. Po stolih i stolicah ležale su kavom izpolivene novine od pàrvašnjega dana.

»Hvala bogu! da neima nikoga ovdě! — reče — »sada mogu gledat.« Bojazljivo stupi pred zàrcalo, i — »do djavola, glě gàrdobe!« zaviknu te pljunù na zemlju; »da město nosa něšto drugo imam tamo, ali ovako sasvim ništa!« Pun jada zagrizne u usnicu, ostavi dućan, te zaključi, da uzpàrkos svojoj dosadašnjoj navadi, neće za nikim se ogledat, nit se komu više nasměšit.

Na jedanput stane kó okamenjen kod jedne kapije, — oči mu uzplamtiše u neizrecivoj vatri. Kod ulaza stajaše jedna kočija, vrata se otvore, a jedan gospodin u uniformi odtàrči gore uza škaline. Kakov strah i kakvo nenadano udivljenje za Kovalova, kad upozna da je ovaj gospodin njegov vlastiti nos. Pri neobičnom tome pojavljenju poče se sav svět vàrtěti pred Kovalovim očima; jedva je mogo zadàržati se na nogama; preduzme si ipak, dogodilo se što mu drago, da će pričekati, dok se onaj stanoviti u kočiju nepovrati; pri tom dàrhtao je kó jasikovo listje. Za dva minuta nos zaista opet dodje. Nosio je zlatoizvezenu uniformu s velikimi okrajci, aksamitove hlaće, a uz bedru sablju. Po perjem ukrašenom šeširu čověk bi mogó zaključiti, da ova osoba u red dàržavnih savětnikah spada. Iz svega toga vidělo se je da ovaj gospodin hoće da ide u pohode; ogledne se na obadvě strane, zazovnu kočijaša, sěde u kočiju te se odveze.

Ubogi Kovalov medjutim malo da nepoludi; sav taj čudnovati dogadjaj ostade mu nedokučljiv. No kako bi bilo i moguće, da nos, koji mu je jošte jučer čvàrsto na obrazu stajao, i koji nije znao niti hodati niti vozit se — da se danas u uniformi pojavi! On odběži za kočijom, koja na svu sréću nit neidjaše daleko, već stane kod jedne gostione. Hàrli, na koliko može, te se protura kroz jedan red prosjakinjah, osim kojih neběše ovdě mnogo ljudstva. Kovalov bi tako smeten, da nije znao, na što bi se odlučio, već je samo posvud tražio očima onoga gospodina. Napokon zagleda ga, gdě je pred jednim dućanom stajao. Nos imao je lice sasvim za jednim tvàrdim k o l i e r o m sakrito, a promotrivao je s velikom pozornostju jednu robu.

»Kako da mu se približim?« mišljaše Kovalov. »Po uniformi, po šeširu, u obće po svemu vidi se, da je dàržavni savětnik. Djavo sam neka znade, kako ću to izvesti.«

Obilazi ga, njuši oko njega, pa maličak pokašljiva; — no nos se nemaknu s města.

»Gospodine« reče napokon Kovalov malo okoražen; — »gospodine moj!«

»»Čim mogu služiti?«« odgovori nos okrenuvši se hitro.

»Za čudo mi je gospodine — čini mi se — morali bi znati kamo spadate. Iznenada vas nadjoh — al gdě? Priznajte sami — «

»»Oprostite, — al ja nerazuměm ni rěčcu, o čemu govorite. — Izvolite se razumljivije izraziti.««

»Kako da se izrazim?« pomisli si Kovalov, i sabravši se, nastavi dalje: „Istina, ja sam — u ostalom ja sam major. Da ja brez nosa okolo hodam, to ćete sami znati, da se nepristoji. Gděkoja piljarka, koja na Voskresenskom mostu olupljene naranče prodaje, neka si slobodno bez nosa tamo sědi — no ja, koji se ufam, da ću koju čast — k tomu poznam se s tolikimi gospojami — dàržavnom savětnicom Čehtirovnom — i još s drugimi — uvidit ćete sami — ja neznam gospodine — (uz to stisne s plećima) — oprostite gospodine, ako se s gledišta poštenja i dužnosti promotri — dokučit ćete sami« —

»»Ništa, sasvim ništa ja nedokučujem,«« odgovori nos, »»govorite razumljivije!««

»Gospodine« reče sad Kovalov u samoznanju svog dostojanstva, — »neznam, kako bi tumačio vaše rěči; stvar je jasna, — ili hoćete, — ta vi ste moj vlastiti nos!« —

Nos pogleda majora, te namàrgodi obàrve. »Varate se, gospodine, ja sam sám svoj. U ostalom izmedju nas neima nikakvog drugog odnošenja. Sudeći po dugmetih vaše civilne uniforme — stojite sasvim u drugoj časti.« Tako govoreći nos okrenu ledja.

Tad stopàrv bi Kovalov sasvim zabunjen, neznade što bi činio, što li bi mislio. Tad se začu ugodni šušt gospodjske oděće. Jedna podobro ostaréla gospodja sasvim u bruselske čipke zagàrnuta stupi unapréd; a š njom vitka jedna prilika u běloblištajućem škàrljačiću, lahka ko pěna od šećera. Visoki pandur sa silnom bradom, namàrskanom kabanicom i s bogatimi okrajci, stupaše za njima. Kovalov stupi bliže, izvuče batistane manšete, metnu u red zlatni lanac od ure, poglednu smješeć se na sve strane, te se izgubi u promišljavanju zračne ove gospodje, koja stajaše tu kó prolětni lahko prigibnuti cvětak, te dizaše alabastrenu poluprozirnih pàrstah ručicu pram čelu. Posměh na Kovalovljevom licu razprostre se sve više, i to tim većma, čim spazi pod škàrljačićem puno i okruglo lice sa zdravimi càrvenimi jagodicami, koje se činjaše da su cvětom pàrvog prolětnog sunašca obasjate. No na jedanput odskoči, kao od

goruće vatre. Sěti se, da u město nosa neimade baš ništa — i debele suze skočiše mu na oči: obàrnu se bàrzo i u naměri, da će onom gospodinu u uniformi upravo kazati — da se samo čini, ko da je dàržavni savětnik, al' da u istini nije drugo ništa, nego sam samcati nos g. majora. No nosa već tu neběše — valjda se je odvezao u pohode (u vizite).

To dotěra Kovalova do sdvojenja. — Stupi natrag — stavi se za několiko minutah pod kolonadu, te gleda pomnjivo na sve strane, nebi li gdě svog nosa zagledao. Pamtio je dobro, da nosi šešir s perjanicom i zlatom izvezenu uniformu, no kabanicu gledao nije, niti koje su farbe bili i konji i kočija; još je manje znao, da li je s traga za kočijom stajao kakov sluga i u kakovoj livrei? A jošte k tomu vozila se takova množina u kočijah tamo i ovamo, i takovom bàrzinom, da se je težko razabrati moglo, tko u njih sědi, a da bi se sve i moglo, bi li je mogo obustaviti? Dan běše sunčan te prekrasan. Množtvo ljudih hodalo je tamo amo po Newskom izgledu. Podpuni katarakt od gospojah blistaše se na taracu, počamši od mosta kod policije tja gore do Aničkinova. Tad dodje jedan poznat mu dvorski věćnik, kog on običavaše — osobito pred ljudma — obàrstlajtnantom zvati; tamo opet njegov prijatelj Jarygin izvàrstni igrač od bostona, a tamo opet drugi jedan major, koji dovàrši assessorsku službu u Kaukazu; ovaj poče našemu Kovalovu mahati rukom. »Da bi te djavo!« zavikne Kovalov. »Hej kočijašu! odvezi me k ravnitelju od policije!«

Kovalov sědnů bàrzo u drožku, a vikao je neprestano: »Samo ajde, napréd, kroz čitavu Ivanovu ulicu!« — »Jeli ravnitelj od policije kod kuće?« zapita kad stupi u sobu.

»Neima ga — uprav se je sada odvezao« odgovori vratar.

»Eto ga!«

»Dà«, primetnů vratar, »nije tomu dugo, što je otišo; da ste samo minut prie došli, bili bi ga našli kod kuće«

Kovalov neodmaknuv s obraza rubac sědnu opet u drožku, pa »kamo!« zapita kočijaš.

»Jednako.«

»Kako jednako? eto dva puta, desnim ili lěvim?«

Ovo pitanje zaustavi opet Kovalova, te probudi u njem nove misli. On bi se baš prie svega morao bio javiti u Upravi Blagočiniji, ne, možebiti, za to, što ova sudnica u uzkom savezu s policijom stoji, već što pravde ovdě mnogo bàrže teku, nego u drugih sudištih. No tražit zadovoljštine u poglavara takova ureda, pri kome se činjaše da nos služi, nebi bilo probitačno; u ostalom moglo se je iz odgovorah tog nosočověka lahko vidět, da mu nije ništa sveto, i on bi se s isto takovom bezobraznostju mogo izlagati ovdě, kako je činio i onda, kad je tvàrdio, da njega, t. j. Kovalova nikad vidio nije. Već je htio Kovalov zapověditi kočijašu da ga odvede u Upravu Blagočiniju, no kasnije mu ta misao dodje na pamet, da bi taj lopov, ta varalica, koja je već u pàrvom sastanku tako nesvěstno postupala — rok postavljenja polag volje svoje upotrěbiti, te tako iz grada uteći mogla; badava bi bilo tada svako traženje, il bi se mogla — što bog sačuvaj! — ta stvar čitav měsec protezati. Napokon, ko da mu isto nebo pamet razsvětli, preduze si jednako u jednu novinarnu poći, te dokle jošte kasno nije, dati tiskati oglas s točnim opisom vlastitostih tražene osobe, da ju tako svaki, koji se s njom sidje, uhvatit, te k njemu t. j. Kovalovu dovesti, — il

bar o njezinom prebivalištu izvěstje dati može. Pri tom ostane, pa zapovědi kočijašu neka ga na expediciu od novinah vozi — a uz to je lupao čitavim putem pestnicom kočijaša po hàrbtu, te vikao: »Napréd lopove! Napréd budalo jedna!« »Ah gospodine!« zaviknů kočijaš klimajući glavom i bijući si konja, komu su viséle grive ko badiljevo šibje. Najposlě stane drožka, a Kovalov odtàrči pun gorljivosti u jednu malenu sobicu. Tamo je sědio za štioncem jedan sědi očalasti urednik, u izlizanom fraku; dàržao je medju zubima pero, a brojio je baš bakrenih novacah.

„Tko prima ovdě izvěstja?“ Zaviknu Kovalov; — „ah dobar dan!“ — „sluga pokoran“ reče urednik, pogledavši za čas gore, pa brojivši opet dalje novce.

„Rado bi dao tiskati —“

„Oprostite, molim da bi se samo malo potàrpili“ — reče urednik — sa desnom napisavši jedan broj, dok je s lěvom izbrisao několiko nulah na svojoj tabli. Jedan s pašamani urešeni sluga — čija špoljašnost mogla je lahko oddati, da u aristokratičkoj službi stoji — stajaše blizu stola s oglasom u ruci — i dàržaše za nužno, da ovdě iznese na vidilo svoju znanost. „Vi nećete ni věrovati, gospodine, da pàs taj toliko novacah vrědi t. j. ja nedam za njeg ni 8 grošićah; no grofica je za njim poludila, i nebi ga za ništo pregoréla — zaisto poludila, — pa onome, koji ga nadje i natrag donese, obećaje 100 rubaljah! — Da čověk onako govori, kako bi trěbalo i valjalo (i kako smo mi dva ovdě skupa), mnogi bi zaisto drugog mněnja bili. No kad je već tko takov prijatelj pasah, neka si bar vižla il bradaša dàrži, koštao on 500, dà koštao 1000 rubaljah, neka! al onda će zato i pas!“

Dostojnim i ozbiljnim licem slušaše ga urednik, al je medjutim i slova brojio od donešenog oglasa. Sa strane je stajalo mnogo starih ženah, tàrgovačkih i gospodarskih kalfah s oglasi. U jednom stajaše, da ima kočijaša trězne ćudi na prodaju; u drugom se ponudja jedna stara izderana kočija, koja bi 1814. godine iz Pariza donešena; u drugom opet bi oglašena devetnaest godišnja děvojka, izkusna u pranju a i u drugom obziru za upotrěbiti; — dobra još ne upotrěbljena kočija i jedna mlada vatrena kobila; — friško iz Londona naručeno sěmenje od rěpe; lětni stan sa svom spravom, dvěmi štalami, i prostorom, gdě bi se lěpi jedan brězik nasaditi mogao, — tamo opet poziv na sve, koji stare podplate naměravaju kupovat, s prošnjom, da se radi bližnjeg dogovora jave prie podne od 8 do 3 sata. Soba, u kojoj se je to čitavo družtvo nalazilo, běše malena — a zrak u njoj gust i pokvaren; no Kovalov nije ćutio nikakove zle duhe, pàrvo bo imao je lice rubcem sakrito, — a dugo, jer mu je bio nos u bog zna kakovom kutu od zemlje.

„Gospodine — molio bi — meni je sila“ reče napokon Kovalov neuztàrpljivo.

„Odmah, odmah; — 2 rublja i četàrdeset i tri kopejke; — samo za čas jošte! — jedan rubalj i šestdeset i četir kopejke!“ viknu onaj gospodin sa sědom kosom, te baci babam i slugam oglase u lice. „Izvolite?“ zapita Kovalova okrenuvši se k njemu.

„Molio bi“ — odgovori ovaj — „dogodi se lopovština... prěvara — još sada nemogu dokučiti. Molim tamo neka se tiska, da će onaj, koji mi onog oběšenjaka opet donese, bogato nagradjen biti.“

„Dozvolite mi jedno pitanje — kako vam je vaše vrědno ime?“

„Ne ne, čemu ime? imena nemogu kazati. Ja imadem mnogo poznanih: dàržavnu savětnicu Čehtirovnu, Palageju Grigorievnu Podtočinu štabsoficiricu — ove bi mogle saznati — to ne! da bog sačuva!“

METELWIN Digital LIBRARY

»Vi možete samo napisati: jedan kol. assessor — ili samo jedan major.« —

»Da li vam je uteko vaš sluga?«

»Šta sluga? to bi jošte najmanja oslarija bila! — Tko mi je uteko — to je moj — nos!«

»Hm, čudnovato ime! pa je li vam ovaj gospodin Nosov veliku summu ukrao?«

„Nos! nos! moj nos! vi me nerazumĕte — moj nos, vlastiti moj nos mi je otišo — neznam kamo! Djavò se je valjda hotio sa mnom poigrati.«

»Ama kako se to dogodi? ja još uvĕk nerazumĕm?«

»Nu — ni sam nemogu kazat, kako se to dogodi. Glavna stvar u tom poslu jest, da se moj nos po gradu okolo vozi, pa se dàržavnim savĕtnikom zove. Zato molim da javno oglasite, neka se moj nos uhvati, i bez svakog odgadjanja k meni dovede. Izvolite sami uviděti, da ja bez ovog glavnog uda čovĕčjeg tĕla nemogu obstati. Ta to nije mali pàrstac od noge, koga u mojoj čizmi nosim; bu! da tko vidi, šta tu fali. Ja sam svaki četvàrtak kod dàržavne savĕtnice Čehtirovne, gospodja Palageja Grigorievna Podtočina ima jednu prekrasnu kćer i veoma ugledna poznanstva; sami uvidjate — kako bi sada — sada se nemogu nigdĕ pokazati.« —

Urednik se duboko zamisli, kao što to pokazaše njegove duboko izgrižene ustnice. »Ne, takov oglas nemogu metnuti u novine;« reče za dubokim mučanjem.

»Kako? — zašto?«

»Tako, — novine bi mogle sav kredit izgubiti. To bi i zaisto bilo nĕšto — da svakom na um padne, da mu je poběgao nos! I onako pričaju ljudi, da se mnogo budalaštinah i lažljivih izvĕstjah tiska.«

»Da li bi u tom što budalastog bilo? — ja mislim da tu ništa takovoga neima.«

»To vi mislite, al to nije tako. Gledajte samo ovamo; priašnje nedĕlje dogodi se slični slučaj. Dodje ovamo nĕki tàrgovac, kako vi danas, te donese jedan oglas. Po točnom računu bi za platit 2 rublja i 73 kopejke, a čitavi oglas sastojaše samo u ovih rĕčih, da se je izgubio jedan càrni bradaš. Što bi si mislili, što je bilo u toj stvari? Paškvil, ništa drugo. Ovaj pas bĕše nĕki blagajnik, neznam više u kakovom zavodu.“

„Al ja neoglašujem ništa o bradašu — već o mojem nosu — to jest o samom sebi.“

„Ta ja takov oglas nemogu dati tiskati.“

„Al buduć dami je nos zbilja izginuo.“

„Ako se je izgubio, ta onda stvar na lĕčitelja spada. Govori se, da ima ljudih, koji znadu nos napraviti. U ostalom vidim, da ste vesele ćudi čovĕk i u družtvu se rado šalite.«

„Zaklinjem vam se na moju dušu, tako nam boga vàrhu nas! pa kad već mora tako da bude — pokazat ću vam.“

„Molim nemojte se truditi,“ odgovori urednik uzamši pàrstovet burmuta — „no ako vam od neprilike nije“ — dometnu s vidljivom znatiželjnostju — „ipak bi želio viděti.“

Assessor odmaknu rubac s obraza.

„Zaisto! čudnovato!“ reče urednik — „sasvim gladko, ko novoizpečena pogača! doista sasvim gladko!“

„No? hoćete se i sada jošte prepirati? Vidite sada sami, da se mora tiskati. Bit ću vam osobito zahvalan — i takvim ću se i pokazati. I onako se radujem, što sam se s vami spoznao.“ — Vidimo da se je g. major potrudio, malko poniznijim da bude.

„Tiskat, dà kako, lahko se tiska; al po tom nećete ništa dobiti. No ako već sa svim tako želite — dajte někomu, koji znade umětno pero voditi, neka to kao kakovo izvanredno prirodno pojavljenje opiše, pa neka se u Sěvernu pčelu metne —« zatim još jedan put uzme burmuta, »na korist domorodne mladeži« — ovdě si otare nos. »il drugčije za obću zabavu.«

To oduze Kovalovu sve ufanje. Oči mu počivahu na novinah, gdě bi natiskan jedan kazališni oglas; on se nasměši, kad opazi ime jedne lěpe igračice a maši se nehotice rukom u džep, da izvuče jednu modru assignaciu od 5 rub. — jer po njegovom měnju oficir od štapa mora imat zatvorenu stolicu, no uspomena na nos sve pokvari.

Istoga je urednika ganulo žalostno stanje Kovalova — a da ga malko utěši i sàrcu polakša, dàržao je za pristojno, da mu s několiko rěčih udionstvo svoje pokaže: »Zaista meni je samomu neugodno — što vam se je ova anekdota dogodila. Izvolite burmuta? To protěra glavnu bol, razbistruje ćut, dà, i na zlatnu žilu čudnovato děluje.« To govoreći pruži našem vitezu svoju burmuticu, na koje zaklopcu biaše načinjena slika jedne gospoje.

Ovo nenamišljeno postupanje čini Kovalova nestàrpljiva. — »Nedokučujem, kako se i sada jošte možete šaliti?« reče razdraženo — »nevidite li, da mi baš to manjka, što je k šnofanju neobhodno potrěbno! Nek vam djavo vaš burmut nosi! Ja ga niti viděti nemogu, — a ne samo vaše nevaljane mekinje, već da mi i najbolji rapé ponudite.«

To izustivši ostavi veoma uzbunjen novinarnu, pa se uputi jednako ka komisaru od policije. Kovalov stupi baš u onaj čas u sobu, kad se je ovaj gospodin na svojoj sofi protezao, màrmljao i kazao: ah dobro! — sad ću još dva satića spavati.

Viděti je bilo već u napréd, da je Kovalov u nevrěme došo; komisar běše veliki zaštititelj umětnostih i obàrtnosti — najviše pako dàržao je do carskih banknotah. »To je stvar« — običavaše govoriti — »koja sve ine nadilazi! — ništa nejede, malo prostora zauzimlje, skloni se prikladno u džep, a kad na zemlju padne — nerazbije se.« Komisar primi Kovalova veoma hladno — a scěnio je, da poslě oběda nije vrěme za obavljat službene poslove, — buduć da to u istom prirodnom zakonu leži, da čověk poslě jela mora odpočinuti; (iz česa je mogao viděti Kovalov, da komisaru nisu strana prirěčja starih mudracah) a dalje — da poštenim ljudma nitko nos s obraza netàrga.

To mu sve kaza u lice, bez ikakvih ceremonijah. Pri tom moramo opaziti, da je bio Kovalov veoma osětljiv čověk. Mogo je oprostiti sve, što se je govorilo o njemu, no na to nije nikad zaboravio, što se je ticalo kojeg svog čina ili svog stališa.

Dà, scěnio je — da se može sve dozvoliti u kazališnih komadih, što se samih oficirah tiče — no nikada neka se tko nedotakne oficirah od štapa.

Ovaj doček od strane komisara pobuni ga na toliko, da stresnuvši silno glavom, a ruke malko razširivši reče: »Doista, takovim uvrědljivim opazkam od vaše strane neimam ništa da primětnem.« Na to se oddalji. Kovalov se odveze kući, osětivši jedva noge izpod sebe. Nastao je već suton. Žalostan i nada sve tužan činjaše mu se sada stan — poslě neg bi bio toliko badava okolo běžao. Stupivši u sprědnju sobu vidio je svog slugu Ivana na smradnom kožnatom divanu ležećega, kako je na tavan iz nad sebe pljuvao, i to podobro věšto, jer je uvěk na jedno město pogadjao. Ovo ravnodušje razljuti Kovalova; baci mu šešir u glavu, i zaviknu: „Ti kàrmačo! uvěk budalaštine praviš!“

METELWIN Digital LIBRARY

Ivan skoči bàrzo s divana, te se požuri, da s gospodara svoga kabanicu snimi.

U svojoj sobi baci se major sasvim umoran i žalostan na veliku mekanu stolicu s naslonjačom, uzdahne nèkoliko putih i reče:

„Bože moj, bože moj! čemu si toliko nesrèće na mene oborio. Da mi fali ruka ili noga koja — bolje bi bilo! No čovèk bez nosa — taj ni djavola nevrèdi: ptica a opet ne ptica, gradjanin a opet ne gradjanin. Valjalo bi ga uhvatiti, te kroz okno baciti. Pa da su mi taj nos u ratu il u dvoboju odsèkli, ili da sam ja sàm povod tomu dao: al tako, on ode, ja neznam kamo. Zašto? badava — za ništa, za groš!“ — »No ne — nemože biti!« uzklikne za kratkim tihim promišljavanjem »nije vèrojatno da bi nos izginuo, ta nije ni moguće! Ili je san — ili sam pako pijan; pio sam rakije u mèsto vode, — dà rakije — s kojom si običavam poslè brijanja lice nakvašivati. Ova budala od Ivana nije pazio na to — a ja sam popio tog djavola!«

Da se ipak uvèri, da nije pijan, uštipne se tako strašno, da je morao glasno zavrištati. Bol ga osvèdoči, da živi i da bdije. Sasvim lagano približi se k zàrcalu, te zatvori prie oči u mnjenju, da će se nos možebiti na svom mèstu opet pokazati; no bàrzo opet djipi na stran, vičući: »O kako ja ružno izgledam! Zaisto; to sve bi nedokučljivo. Da se je izgubilo dugme (puce, gumb), srebàrna žlica, ura, ili drugo što podobnoga; ali nos! a još k tomu u vlastitoj sobi!«

Kad bi Kovalov sve okolnosti točno bio razmotrio — najposlè izvede odtuda: — da svemu tomu nemože nitko drugi biti uzrok, nego štabsoficirica Podtočina, koja mu htèše dati svoju kćer za ženu.

On je sam tu dèvojku rado vidjao i letio za njom — no do očitovanja od njegove strane stvar ta nikada nedodje. Al kad mu štabsoficirka upravo reče, da mu je dati hoće, tad poče sve malo po malo dubokimi nakloni izprezati, govoreći: da je još odviš mlad, da mu je trèba još najmanje čekati dvè godine, dok upravo 42 nenavàrši A zato se htè oficirica osvetit, pa uzajmi, da ga upropasti, jednu staru vèšticu — jer tko bi i mislio, da je nos odrèzan,? ta u sobu k njemu nitko nije došo, osim brijača Ivana Jakovljevića, koji bi u srèdu kod njega, a u srèdu i četvàrtak bio je nos još na svom mèstu! — toga se još dobro sèti, zato je izvèstno znao. A osim toga bio bi morao osećati kakovu bol, a sigurno mu tako bàrzo nije zacèliti mogao, kano pogača, kad se izjednači. — Pravio je sada svakojake plane, bili gospoju oficiricu navadnim načinom pred sud pozvao, ili bi k njoj pošao, da ju osvèdoči. Svètla jedna zraka prepрèči ga u daljnih svojih promišljavanjih. Svètlost, koja bi dopàrla preko ključanice — naznači, da je Ivan u prednjoj sobi nažgao svèću. Naskoro i sam sluga stupi unutra, dàržeći goruću svèću u ruci razsvètlio je svu sobu jarkom svètlostju. Kovalov uhvati bàrzo maramu, da pokrije mèsto, gdè je još jučer nos sèdio, da ta bena nepočme izbuljivati oči, kad bi zagledao takovo čudo na svom gospodaru.

Još se Ivan u svoju sobu nepovrati — kad se u prednjoj sobi začu neznani glas: — »Obitava li ovdè assessor Kovalov?«

»Samo unutra; — eto majora Kovalova;« reče ovaj sam poskočivši, te otvorivši vrata. Jedan urednik od policije, udvornog i prijaznog lica i stasa, stupi unutra; nije ni odviš svètle ni odviš màrke brade; u ostalom bio je onaj isti, koji je u početku naše pripovèsti na Izakovom mostu stajao.

»Izvolili ste možebiti izgubiti nos?«

»Jest — svakako.«

»Nadjen je opeta.«

»Šta kažete?« zavikne major. Zaple mu se jezik od radosti. Gleda pobunjeno na stojećeg urednika, na komu se zraka luči od njegovih ustnicah, i debelog tustog lica odbijaše. »Kako to, kakvim načinom?«

»Čudnovatim načinom; osoba ta bi uhvaćena na putu. Upravo kad je hotěla u kočiju sěsti, pa se u Rigu odvesti. Imala je takodjer putni list na ime jednog činovnika. A čudnovato, ja sam ju sam dàržao s početka za kakvog velikog gospodina. Na svu sréću imao sam mojih očalah kod sebe — a tad zapazih — da je — — nos. Ja sam veoma kratkovid, pa da se tik mene stavite, vidit ću samo, da imate lice; no neću moći opaziti niti nosa niti brade. Moja mati, tojest mati moje žene, takodjer ništa nevidi.«

»A gdě je, gdě je? odtàrčat ću odmah onamo!« — reče Kovalov sasvim uzbunjen.

»Budite bez brige; dobro ja znadem, da vam je nos od potrébe, zato sam ga i donio odmah sa sobom. A što je najčudnovatije, da onaj lopov, onaj brijač u voznesenskoj ulici — najvećju krivnju u toj stvari ima. Sad sědi u škulji. Već mi je bio od davna sumnjiv kao tat i pijanica; a jošte prie dva dana ukrao je u jednom dućanu nizac putacah. Drugčije se vaš nos u istom stanju nalazi, u kom je i prie bio.«

Zatim se urednik maši rukom u džep, te izvuče jedan u artiju zamotani nos.

»Ah evo ga! zaisto, evo ga!« viknu Kovalov. — »A vi gospodine, vi morate danas sa mnom findžan čaja da popijete.«

»Bilo bi mi vàrlo ugodno, no nemogu nikako; odovud moram upravo u popravionicu. Sada je neizměrna dražina — ja imadem kod kuće mater, t. j. mater moje žene, — a takodjer i děce; najstariji sin pokazuje mnogo sposobnosti, veoma je živahan děčak — al žalibože manjkaju mi srědstva, da mu dadem shodno odhranjenje.“

Kad urednik otidje, — assessor osta u někom nestalnom položaju, a samo poslě několiko trenutakah bio je kadar opet viditi i čuti. Od neočekivane radosti malo što nepade u nesvěst. Pomnjivo je uzeo nadjeni nos u obě ruke, te ga promotriva kritičnom točnostju.

»Dà, dà, evo ga! zaisto, evo ga!« reče Kovalov: »Eto i kvàrge na lěvoj strani, koja mi se je jučer napravila.« Malo da se od veselja na glas nenasmije. No ništa na světu postojano nije. Zato i veselje pàrvog slědećeg časa nije više tako silno; u tretjem trenutku još slabije postane, a najkasnije utone u obično stanje duše, kao i krug u vodi po kamenčiću uzrokovani, sve slabiji biva, dok napokon s povàršjem sasvim neodpliva.

Kovalov poče promišljavati, te konačno izvede, da stvar ta jošte ni s daleka dovàršena nije; — nos je — istina — nadjen, nu trěbalo bi da sada na lice priraste, i da na svoje město dodje. »Pa šta onda, ako se neuhvati?« na ovo pitanje, koje stavi samom sebi, major problědi, oséćajući najvećji nemir séo je k stolu i primaknuo zàrcalo bliže, da svoj nos krivo nenastavi. Ruke su mu dàrhtale. Najvećjom pomnjom i paženjem metnu nos na prijašnje svoje město. O strahote! — no, nehtě da stoji! metnu ga k ustnicam, nadahnu ga svojim vrućim dahom, te ga stavi opet na ono gladko město u srěd lica; no nos neće nikakvim načinom da stoji.

»No, no, ta stoj beno!« reče zlovoljno. Al nos bi ko od dàrveta, pade na stól — i čudnovato zazveča. Obraz majorov se gàrčovito izkrevelji. »Da li on neće nikada više prirasti?“ zapita uplašeno; no koliko god putih ga na svoje město metne, sve se bolje uvěri, da mu je sve nastojanje badava kao i prie.

METELWIN Digital LIBRARY

Dozove si svog Ivana, pa ga poslà po doktora, koji je u istoj kući stanovao, a najlěpši stan u pàrvom katu imao.

Ovaj doktor bio je ugledan čověk, imao je lěpu bradu, mladu zdravu gospoju doktoricu, svako jutro jeo je svěže jabuke, a usta si je dàržao veoma čisto, izplákavši ih svaki dan svaka tri četiri sata; a kefao si je zube s peterovàrstnimi, četkami. Doktor je odmah došo. Pita odkad se ta nevolja dogodi, digne majorovu glavu u vis, cvàrkne pàrstima tako silno na ono město, gdě drugčije major običavaše svoj nos imati; — da majoru glava o stěnu lupi i opet odskoči. Lěkar reče da mu nema ništa, i světova ga, neka od zida malko dalje sědne; zapovědi mu tad, da glavu malko na desno prigne, kucne na město, gdě bi morao biti nos, te reče: »Hm!«, onda mu kaže, neka glavu na lěvo okrene, pa opet reče, »Hm!«, poslě mu dadě opet jednu zvàrčku, da je major stresó s glavom kano konj, kome se u zube gleda. Poslě takovog izkušanja, poče glavom klimati, te reče: »To je nemoguće! — pustite radije tu stvar, neka bude! Čověk bi baš mogo opet nos načinit, no uvěravam Vas, da bi tad s vama jošte gorje bilo.“

»Tako? a, dà to bi něšto bilo! — no kako mogu ostati bez nosa?« mišljaše Kovalov — »gorje mi nemože biti, nego što je sada. Ta to je po vražje ružno. Gdě bi se i mogo samo pokazat ovako. Ja imadem lěpa poznanstva; danas na večer moram dvè kuće posětiti. Poznat sam s mnogo obiteljih, s gospojom dàržavnom savětnicom Čehtirovnom, oficiricom od štapa Podčinom, prem da neću ništa više poslě takovog postupanja šnjom imati, osim srědstvom policije. Ta imajte tu ljubav — nastavi Kovalov — neima nikakovog lěka? Spojite mi ga kakovim godier načinom, makar i neizpalo lěpo, samo neka čvàrsto stoji; ako je trěba, mogu ga takodjer rukom dàržat; drugčije ja niti ne plešem, — a siguran sam od svakog pogibionog kretanja. Budite uvěreni, da će moja zahvalnost za vaš pohod — na koliko moji dohodci dopuste“ —

»Věrujte mi« poče doktor glasom, koji nebi niti jak niti slab — no zvonio je sasvim blágo, a dělovao magnetizirajućom silom — »da ja nikada iz koristoljubja neličim, to je protiv mom načelu i protiv dostojanstvu moje umětnosti. Istina, ja primam naknade za moje polazke, no samo zato, da o tim anjem mojim nikog neuvrědim. Ja bi vam mogo vaš nos opet nastaviti, al uvěravam vas na moje poštenje, ako mojim rěčim nevěrujete, da će onda još gorje biti. Ostavite to radje uplivu naravi, pa věrujte, da ćete bez nosa isto tako zdravi biti, kao i š njim. Metnite nos u posudu s lúgom, ili što bi jošte bolje bilo, nalijte na njeg dvě žlice jake rakije i něšto ugrijane kvasine (octa), tad ćete moći i lěpih novacah za njega dobiti, — ako ga samo neprečěnite.«

»Ne, ne, za nikakovu cěnu ja neću moj nos prodati« — vikaše Kovalovu sdvojenju — »neka se radje razpane?«

»Oprostite« — reče doktor naklonivši se — »hotio sam Vam u pomoći biti; šta ćemo? Viděli ste bar da sam si uzeo truda.«

Tako govoreć otidje ozbiljnim licem doktor iz sobe. Kovalov se nije mnogo brinuo zato, a nije vidio od doktora ništa nego preko frak zavàrnute manšete od ko sněg bělih košuljnih rukavah.

Odmah drugi dan, prie nego je sastavio tužbu, preduzè pisati štabsoficirici, nebi li sáma bez sudbenog rěšenja pristala tomu, da vrati ono, što je njegovo.

List běše slědećeg sadàržaja:

Milostivna Gospojo Aleksandro Grigorievno!

Čudnovato vaše postupanje mi je nedokučljivo. Budite sigurna, da tim načinom nećete ništa dobiti, te me nećete prisiliti, da vam uzmem vašu kćer, Znajte, da je pověstica o mom nosu već posvuda poznata, kako takodjer i to, da ste vi i nitko drugi tomu kriva. Nenadano njegovo izčeznutje iz svog města, njegov běg i maskarada u osobi někog činovnika, a konačno u svojoj vlastitoj prilici ništa drugo nije, nego poslědica čarobije koju ste vi, ili takovi izveli, koji take vàrste stvarima hoće da zaniju čověka. No ja si dàržim za dužnost, da vam naznačim, da, ako toli napomenuti nos na svoje město nedodje — i to još danas, bit ću usiljen pod zaštitu od zakonah se postaviti. — U ostalom podpunim štovanjem

vaš pokorni sluga
Platon Kovalov.

Odgovor glasiše ovako:

Gospodine Platone Kovalov, štovani Gospodine!

Neizměrno se čudih vašem listu. Odpàrto izpověditi moram, da takovoga šta očekivala nikada nisam, a najmanje tako nepravednih ukorah, kakovih ste mi od vaše strane učinili. Osiguravam vas, da nisam nikad nijednomu činovniku, kó što ste napomenuli, ni maskiranu ni nemaskiranu, ulaz u moju kuću dozvolila. Samo Filip Ivanović Potančikov običavaše nas pohadjati; no akoprem je ruku moje kćeri prosio, premda je blage ćudi i učen, ipak mu náde nikakve dala nisam. Jošte jedno napomenutje o nosu. Ako pod tim mislite, da sam vas dugim nosom odpravila, t. j. da sam vas sasvim protěrala — čudim se — kako tako govorit možete, kad sam ja — što vam i nebi moralo biti nepoznato — uvěk suprotivnog mněnja bila; pa da i sada pristojnim načinom za ruku moje kćeri prosite, sasvime sam pripravna ugoditi vašoj želji, jer to běše uvěk predmet najvrućijih mojih željah; u kojem nadanju ću i uvěk ostati

Vaša na sve pripravna
Aleksandra Podtočin.

»Ne!« reče Kovalov proštivši list; — »ona je nedužna. Nemože biti! Ovaj list je sastavljen kako ga nemože nitko pisat, ko svoju krivnju ćuti«; assessor razumije se dobro u to, jer je već višeput bio poslan na iztražívanja u Kaukaz. — »Al kako, na kakov način se to dogodi? to nek djavó znade!« reče napokon, pa spusti ruke niza se.

Medjutim se glas o čudnovatom ovom dogodjaju po cělom glavnom gradu razprostre, i, kako običajno biva, s ne malimi dodatci.

U ono vrěme těralo je sve za izvànrednim; malo prie zabavljaše se publika iztraživanjem magnetizma, i pověstica o plesajućih stolicah u konuškoj ulici běše još nova — a kasnie pripovědahu si ljudi, da se nos assessora Kovalova upravó o 3 sata običaje šetati po Nevskom izgledu. Množina ljubopitnih sběgnù se dakle svaki dan onamo. Tad kazà nětko, da je nos u — Junkerovom Magazinu. Najedanput nastane u blizom takav stěk i takova stiska, da se moradè policija uměšati. Jedan častno izgledajući obàrtnik (industrieller), koji običavaše kod kazališnog ulaza prodavat sladčarije, dao je načiniti osobito lěpe i prikladne dàrvene stolice, pozivajuć ljude, da se

METELWIN Digital LIBRARY

na nje popnu; jedna osoba platila je 80 kop. Jedan punozaslužni obàrstar izišao je navlaš radi ove stvari malko prie kó drugčije iz kuće, protura se velikom mukom kroz hàrpu, a nije se malo ljutio, kad u prozoru magazina obične vunene čakšire i jednu lithografiu opazi, koja predstavljaše dèvojku, koja si čarape obuva, i jednog mladića, koji ju izza jednog dàrva gleda. Ovaj obrazčić visio je već više od 10 godinah na istom městu. Sàrdito reče obàrstar udaljivši se: Kako se može ljudstvo kroz takove nevěrojatne budalaštine uzbuniti?

No na skoro se opet glas razprostre, da ne na Nevskom izgledu, već u Tauričkom vàrtu nos majora Kovalova okolo hodat običaje; da je već od davna tamo, i da se je već Chozrev Mirza, kad je tamo obitavao, tom izvanrednom pojavljenju prirode veoma začudio. Několiko djakah chirurgičke akademie išlo je onamo. Něka glasovita veleštovana gospodja pisà naročito nadziratelju od vàrta list s prošnjom, da bi on njezinoj děci čudnovati fenomen ovaj pokazao, te ćudoredna podučavanja tomu dodao. Svi světovnjaci, prijatelji družtva i pravitelji kure imadoše neizměrnu radost nad tim, budući da su im drugčije upravo svi povodi k razgovaranju i zabavljanju izmanjkali. Samo několiko poštenih dobrohotećih ljudih bili su nezadovoljni s otim dogadjajem. Něki gospodin izusti se veoma zlovoljno vàrhu toga, a u svojoj gorljivosti mislio je, kako se u sadašnjem izobraženom vrěmenu takove budalaštine razprostrěti i věrovati mogu; pa da se čudi tomu, da vlada na to pozornost svoju neobraća. Ovaj gospodin, kako vidimo, spada u broj oniuh, koji bi rado vladu svikamo uměšali, i u svaku svadju sa svojimi ženami. Kasnije — no tu se dogodjaj u gusti mrák savije, a što se dalje dogodi, nezna se sasvim ništa.

Na světu imade mnogo smetja. Višeputih dogadjaju se stvari sasvime nevěrojatne. Nos — koji se je vozio okolo po gradu kao dàržavni savětnik, te toliko o sebi govoriti činio — onaj nos se opet pojavi — kó da se ništa ni dogodilo nije, a pokazà se opet na onom istom městu, ko i prie, naime medju o b i m l a l o k a m a majora Kovalova. To se dogodi već 7. travnja. Probudivši se u jutro i pogledavši u zàrcalo — zagleda — svoj nos! Aha! uzkliknù Kovalov, te od radosti malo da u sobi plesao nije; nos Ivanov unišastje to nedopusti. Odmah si dade umivaonicu donèti, pa pogleda opet u zàrcalo — nos běše tu!

»Pogledajder Ivane, čini mi se, ko da imam bradavicu na nosu;« kazà, te pomisli u sebi: sad će zlo biti, ako rekne: Gospodine moj, ne samo što bradavicu nevidim, već nit nosa. —

No Ivan odgovori: »Ništa, neima ni traga bradavici; nos je čist« »Dobro!« reče major u sebi, a pucketao (praskao) je pàrstima. Tad pomoli kroz vrata glavu Ivan Jakovljević, strašljivo kao mačka, koja za ukradjeno salo upravo batine dobi.

»Prie svega kaži, imaš li čiste ruke?« reče major s daleka.

»Sasvim čiste!«

»Nije istina.«

»Tako mi poštenja gospodine — sasvim čiste.« —

»No — ja te světujem!«

Kovalov se sědne. Ivan Jakovljević mu obèsi okó vrata ručnik, te pretvori pomoćju svog pernika bradu i dio njegovog lica u sněžno polje. »Vidiš li ga?» kazà Ivan Jakovljević sam k sebi promotrivši nos, te obàrnù glavu na lěvo, da si ga sa strane pogleda. »Vidiš ga? sasvim ko iztesan!« Napokon dignù sasvim lagano s naj-

većjom opaznostju dva pàrsta, pa hoće popast nos za šiljak. To je bila naime systema Ivana Jakovljevića. »No — no — samo polagano!« reče major. Ivan Jakovljević popusti ruke, uplaši se, a bio je tako zabunjen, kó nikada prie. Kasnije počè lagano pod bradom amo tamo s nožem brisati, i premda mu bèše odveć neprilično brijat bez da dàrži nos onoga, koga brije, no ipak mu to podje za rukom poslè nadvladanja svijuh zaprèkah. A assessor bi obrijan. Na to se obuče, uzajmi kočije, te se odveze u jednu konditoriu. Ulazivši tamo zakliknù s daleka: momče! findžan čokolade!« Stupi tad pred zàrcalo — nos bèše tu. Veselo se okrenù, a bacao je satirički pogled na dva nazočna oficira, od kojih je jedan imao nos ne većji od dugmeta pàrslučnog. Od onud otidje u bureau, gdè je tražio službu vicegubernatorsku — ili ako to ne, koju exekutorsku. U prednjoj sobi hodeć amo tamo gledao je u zàrcalo — nos bèše tu. Od onud odvozi se k drugom nèkom assessoru, poznatom satiriku, komu je drugčije na porugljive njegove opazke običavao odgovarati: »No znamo već — poznam te, pučenko!« No assessor nečini nikakvu opazku. Dobro, misljaše Kovalov. Na putu srio je štabsoficiricu Podtočin s kćerjom. Nakloni se duboko te bi s radostnim uzklikom pozdravljen. Čini se sve u redu — nejma na njemu mane.

On se zabavljaše š njima veoma dugo, izvuče hotimice burmuticu, pa natàrpa nos ko dva sanduka; uza to reče sam sebi: Aha! poznam ja tebe vražje pàrćije! Al' kćer ipak uzet neću. Samo onako par amour! to bi bilo nèšto za vas! A od tog dana bilo je viděti majora Kovalova na Nevskovom prošpektu, u teatru i svagdè, a nosa takodjer, upravó kó da se nije ništa sbilo. Sèdio mu je čvàrsto na licu, a nije se nit moglo opaziti, da bi ikada kamo bio hotio pobèći. Od onda bilo je viděti Kovalova uvèk najbolje volje, smèšećeg se, dà višeputi i lèpe gospoje proganjajućeg; dà, što više, vidèlo se je, kako je u dućanu vàrpcu (pantliku) od reda kupio, bog zna čemu, jer on sàm nipošto nije bio vitez od nikakovog reda.

Viděli smo kakav se čudnovati dogadjaj u sèveru našeg prostranog carstva dogodi. No sad stopàrva, ako to sve prispodobimo, naći ćemo množinu nevèrojatnostih. Ako i nenapomenemo da je razstavljenje nosa od lica, i njegovo pojavljenje na više mèstah kao dàržavni savètnik nèšto sasvim izvanrednog i vàrhunaravnog, — kako je mogao Kovalov tako lúd biti, pa neznati, da se o nosu u novinah ništa oglašivati nesmije; ne može biti zato, što bi to premnogo stalo, već jer je to nepristojno A onda — kako je došao nos u pečeni hlèb? te kako k g. Ivanu Jakovljeviću? ne, to ja nikako nedokučujem. Najčudnovatije i najnepostižnije je to, da si spisatelji takove predmete izabiraju! Zaisto nedokučljivo! Nikakove koristi za domovinu! nikakove — no ako upravo točno tu stvar uzmemo, ipak je nèšto u njoj! Neka tko govori što mu drago, no slični slučaji dogadjaju se u svètu — istina rèdko — al ipak! . . .

Kratki pregled glavnih dužnostih čověka.

Ako pozornim okom razmatramo narav čověčansku, upoznat ćemo, da je u čověku dar prirode, koi ga uzdiže vàrhu svakoga stvora zemaljskoga, dar ovaj prirode jest um. Um ovaj zahtěva od čověka, da čini pri svakoj prilici ono, što je bezuvětno dobro, što svaki odobravati mora, zahtěva dakle: krěpostno postupanje; jer je ovo samo u svakoj okolnosti dobro. Sva ostala dobra: časti, bogatstvo, dà i isti život — što česta samoubojstva dovoljno švědoče — mogu tegotna, nepovoljna i štetna postati — Ovomu zahtěvu uma nalazi se u čověku protivna moć, koja ga nuka, da nepazeći na to, što je ćudoredno, slědi samo ono, što radja ugodnost. Moć ova je nagon (Instinkt). U sudaranju obijuh može se čověk ili zakonu uma podvàrći, ili slěditi nagon t. j. odlučiti se slobodno na što ga je volja; time pokazuje svoju nezavisnost. — U tom je postavljena prědnost čověka, što sam sebe može ravnati polag volje svoje; što nemože niti koi drugi zemaljski stvor. Bila koliko mu drago divna děla někoje živine, opet se nemože reći. ga su proizašla iz uma kroz slobodno opredělje-nje; nigdě bo u dělovanju živine jedne vàrsti razlike nenalazimo, nego svagdě jednakost, svagdě jednostavnost, kako su pri svom dělovanju od davnih davninah postupale, tako i sada. Tu neima naprědka, neima nazadka, neima razlike. Sat pčele tako je umětno i divno ustrojenje, da ga nijedna čověčja ruka izhitriti nije moguća, nu jerbo odkad su pčele počele sat dělati, vazda i u svakom kutu zemlje jednako ga dělaju, priznati moramo, da nestoji u njihovoj moći drugčie ga dělati, da su prinukane za vazda ovako ga dělati, da kod njih slobodnoga opredělјenja — slobode — neima. U samoj dakle slobodi stoji čověčanska prědnost, vrědnost pako u tom: ako krěpost slědima bilo to i protivno nagonu. Dok čověk nehaje za zakone uma svoga, i njim, protivno postupa, pogazi vrědnost svoju; jerbo na način živine slědi ona, na koja ga nagon vuče — on prestane biti slobodno ono bitje, koje samo sebi zakone prepisuje, postane robom putnih požělenjah svojih, potišti se do něme živine, koja takodjer samo nagon slědi. S tim pogazi svoju vrědnost. Neka se napuhava koliko mu volja, on opet nije, što bi biti morao! neka ga svět u zvězde kuje, tim ipak ništa nedoda k svojoj vrědnosti.

Biti krěpostan neznamenuje samo běžati zlo, nego takodjer činiti i dobro polag mogućnosti; i čim više dobra činimo, tim većja postaje naša vrědnost. Da pako k tomu sposobni postanemo, potrěbno je, da se tàrsimo naše znanosti povekšati; jer čim više znamo, tim više možemo koristiti. Lasno je uviděti, da doba najprikladnija za povekšanje znanostih jest mladost, za koje strasti jošte nisu zauzele mladjano sàrce, i brige nas mnoge priklopile, kad se obično ini skàrbe za naš svakdanji hlěb; kasnije nadojdu druga vrěmena, druge brige, koje nedopuštaju tako lasno izobraženje samoga sebe. Žalostno je doista viděti onoga mladića, koji, kako se govori, kroz škole se provuče, koji često niti predmete, koji se kroz godinu predavaju, samo imenovati znade, izašo je iz škole, pak što zna? komu će koristiti? gdě ga je moći upotrě-

biti? Istina, da u školi nije moći sve naučiniti, da je svět tek prava škola, da je mnogi škole pohadjajući jošte nezreo za predmete, koji se predavaju, i da mu se razum tek onda pravo razvije, kad prestane škole pohadjati. Istina je sve ovo; nu opet s druge strane i to je živa istina, da je moći u školi temelj dobar postaviti, i da onaj, koji se je naučio u školi lenjariti i kasnije obično lěnčina ostane, niti igda već štogod sniva o obširnijem izobraženju svoga sàrca i uma.

Polag obdělanja duha nikada nesměmo zaboraviti na tělo. Tělo je orudje duha; ako je tělo naše slabo i mlohavo to nemože ni duh jak biti, što svaki bolestnik dovoljno svědoči, kojega se pamet težko sěća na prošasta, kojega razum u razsudjivanju posve iznemogne; potrěbno je dakle, da se skàrbimo, da i tělo naše krěpko i jako sačuvamo, da ga sa nezgodami ovoga světa upoznamo, trěba u svemu se uvěžbavati, što doprinosi k jakosti těla našega. U tomu obziru mogli bi se ugledati u priměr starih Gàrkah i Rimljanah, koji su svakake gimnastićke zabave imali, pak su imali množinu spisateljah, dàržavnikah i junakah, proizveli su umom i tělom gorostasna děla, nad kojimi se i danas čudimo. Kod nas pako zanemari se jedno oli drugo. Prostiji obično samo za tělo skàrbe, povećje pako obitelji jedino tàrse se, da svoju děcu po modi odhrane: zato već u 4-oj oli 5-oj god. svakojake učitelje imaju, svaku uru skoro drugi dojde: ovaj uči francezki, onaj talijanski, tretji klavir i t. d. děci malo samo ostane vrěmena, da se odmore, da okrěpe svoje tělo i to u nězžnoj mladosti, kad su posve slabahna, kad bi im tělo najbolje rasti i ojačavati moralo. Od tud biva, da děca porad prevelikoga napora duševnih silah oslabe u tělu, od čega joj i u zrěloj dobi slabo tělo i blědo lice ostanu, kao da su blědenicu (Bleichsucht) imala; zato se je izmislilo, da je blěda boja tobož plemenita (nobel), a càrvena, koja je navadno znak zdravja, da je prosta (bäurisch).

Nemanjka ni takovih žalostnih priměrah, da mnogi sami hotimice, svoje zdravje upropastjuju, svoju snagu ubijaju. Kolikrat mora čověk viděti blědo uvehlo lice, dudoko udubljene màrtvačke oči mladića, koji bi imao biti spodoban pramalětnom cvětu. O! da bi se takovi ugledali u priměr onih nesrětnikah, koji su kroz svoje razuzdano življenje uzročili sebi ranu starost, dàrhtajuće ruke i noge, bol, koja je inim na tàrh, njim samim na gorke muke, bol, u kojoj zaludu zazivaju smàrt, da ih izbavi iz tih jadah, — te proklinju kad je već kasno ludo življenje svojih mladih lětah. Da pogledaju, velim, na turoban stališ ovih, i prispodobe ga sa onimi vrědnimi starci, koji su uměreno živući dotěrali do visoke starosti, koji po drugiput žive u děci svojoj, kojih sědinu svak ljubi i štuje — tada nebi možebit tako bezočno postupali. Gledaj ti čuda na světu! svaki želi dug život, cvatuću mladost, krěpko zdravlje, nu ipak većji broj ljudih tako se vlada, kao da se veseli skoroj smàrti, ranoj starosti, kukavnom ili bolnom živarenju.

Hoteći polag mogućnosti dobro činiti, mora takodjer tàrsiti se, da odabere jedan stališ življenja. Stališ postavlja svakomu krug dělovanja, naznačuje mu njegovu dužnost, daje priliku po izpunjenju ove dužnosti sebi i iskàrnjemu vazda dobro činit. Naprotiv pako onaj, koji nije u nikakvom stališu, i pored najbolje volje, neima vazda priliku dobro dělati, nego mora očekivati, dok mu ju slučaj nanese.

Da pako nije svejedno, kakovgod stališ odabrati, dovoljno dokazuju svakdanji priměri onih, koji dužnosti stališa ili posve zanemaruju, ili samo povàršno i hladnokàrvno obavljaju, što uzrok svoj ima ili u nesposobnosti, ili u nehajstvu i nemarnosti

METELWIN Digital LIBRARY

za se i za svog bližnjega. Zato je potrěbno, vazda, prie nego se za koi stališ odlučimo, da iztraživamo nagnutje i sposobnosti naše. Onaj, koi je prisiljen na koji stališ, izvan toga, što u njem nekoristi, koliko bi koristiti mogo, da bi volju k njemu imao, truje takodjer navadno kroz nezadovoljnost i onu srěću, koju bi u njem imati mogo, i podkapa svoj život i moći tělesne i duhovne. On je slěp za ona dobra, koja mu stališ njegov pruža, a samo pred očima ima onu srěću i razkošje, koje bi u povoljnom sebi stališu imati mogao, koje mu navadno mašta (fantasia) i nezadovoljnost povolji nije predstavljaju, neg što bi u istinu bile.

Istina, da je mnogim s vrěmenom stališ, u kojega su proti svojoj volji stupili, omilio, i da su u njemu srěćno živili; nu istina je takodjer i to, da su mnogi odtud zadobivenu ranu u hladan grob odněli, da su ona zamišljenost i nehajstvo za svako veselje, ono blědo i izsušeno lice, koje se vidi u jednog mladića ali mladice, od tud svoj izvor imala, istina je i to, da su mnogi iz nezadovoljnosti sa stališem u razuzdanost se bacili, po kojoj su postali izvàržak čověčanstva, tàrh zemlje i domovine. Zato je velika nepravda, silovati koga k stališu, ka kome nas sàrce nenosi; nepravda prama prisiljenome, kome srěću trujemo, nepravda prama domovini, jer ju lišujemo onih obilnih plodovah, koje bi mogao svaki, da je na svome městu, u njezino krilo sipati; zato bi takodjer želiti bilo, da roditeljem glede odabiranja stališa njihove děce neostaje drugi upliv, osim savětovanja. Onaj pako, koi je prisiljen bio, proti svojoj volji stupiti u koji stališ, najbolje što činiti može je to, da se tàrsi gorki svoj udes koliko je moguće ublažiti, što će najprěčijim putem dostići, ako se bude tàrsio, da izvàrši sve svoje dužnosti. U svakom stališu moći je koristiti, svaki stališ ima svoje tàrhe, ali takodjer ugodnosti, stališ nesagradi čověku srěću, nego ju čověk sam graditi mora, a to će učiniti, ako bude věrno odgovarao svome zvanju.

Koji pako stupi u onaj stališ, za koga neima sposobnosti, taj navaljuje na se brěme, koje on s poštenjem neće do svàrhe donesti, zapréčuje put drugome, koji bi više na istom městu koristiti mogo. Zato takov škodi obično sebi i drugim. Valja dakle, pri odabiranju stališa, imati obzir na sposobnosti, i nehtěti biti silom ono, za što nas narav stvorila nije. Mnogi bi mogao na primĕr: dobar stol iztesati i tako poštenim si načinom kruh pribaviti, dočim perom, koje je u zao čas ugrabio, neće možebiti niti jedne koristne rěči napisati, i biti će prinudjen žalibože svět varati. Nemogu svi gospoda biti, razdĕljenje dĕlovanja i uzajamnost nije samo u dĕlarnicah potrěbita, nego u cělom čověčanskom životu, koga razne potrebe stiskaju. Zato je razdělila svevideća Božja promisao takodjer razne dare med svoje stvore, i tako ovoga za ovaj, drugoga za onaj stališ sposobnijega stvorila. Svaki dakle tréba, da ima obzir na ove sposobnosti pri izabiranju stališa; jer će samo onda moći svako podpunoma upotrěbiti svoje moći, i koristiti čověčanstvu. Gdě strašljivica oružja hvata, junak med zidine se zatvara, bistrouma po nakovi lupa, tupoglavac pako pero vodi, tamo se naravski sve razmĕrje poremeti, i cěli naprědak čověčanskog *) života obustavi.

---

*) Nemogu ovdě prepustiti, da nenapomenem, kako mnogi učitelji iz někakva zlo upotrěbljena pomilovanja ili drugog kog uzroka puštaju kod knjige takove, koji očevidno neimadu sposobnost za nju. Oni misle njemu po tom koristiti, pak mu škode. Njemu prolazi godina za godinom, dok ti dodje doba, da je za zanat ili prestar ili pregizdav, tako zanat neće da uči, za knjigu nije, onda postane skitalica,

Netrěba takodjer misliti, da u uzvišenom stališu sréća stoji, jer ova nestoji nego u zadovoljnom sàrcu, i što je za jednoga sréća, za drugoga je nesréća. Tako se skoro svakomu vidi zavisti vrědan stališ generala, dok on na gizdavom i izvěžbanom konju, sabljom u ruci pred vojaci jaše i sve ondě njegovoj zapovědi se podvàrgava; nu kad ga glas trublje tamo pozove, gdě mu svak čas oko uha zàrna zvižde, onda će mnogi reći: na čast ti tvoje lěpo ruho, tvoj konj i plaća, pak se potegne zadovoljno u svoju dělaonicu.

Šta se časti tiče, za koju něki scěne, da je samo s velikim stališem sdružena, nimalo nemisle pravo. Svaki stališ, bio on i najnižji, potrěban, je dakle i štovanja vrědan; a čověk tek onda je čašćen i štovan, kad izpuni dužnosti svoga stališa. Nijedan stališ nediči čověka, nego trěba da čověk proslavi svoj stališ; i u mojima očima vazda je vrědniji onaj špolar, koji dobru bravu napravi, od onoga generala, koji, da je znao obstojateljstva upotrěbiti, mogo bi bio dušmana pobědditi, dočim je dao svoju momčad postrěljati i zarobiti.

Kad već, obzir imajući na nagnutje i naravske dare, za koi stališ opredělismo se, tada je potrěbno, da se upoznamo sa svim, što nam u izvàršivanju dužnostih pomagati može, i po stupljenju u stališ sva ova opet upotrěbiti na obću korist, i tako istom postanemo koristni člani čověčanstva. Tako tàrsi si se onaj, koji je nakanio koristan lěčitelj biti, sva, u krug svojega budućega stališa spadajuća, sebi privlastiti, da nepostane kasnije povlašćen ubojica, i postavši lěčitelj, opet rado ova obrati na hasnu čověčanstva — inače sva njegova znanost malo vrědi. Ona pako znanost, koja čověčanstvu ništa neprudi, podobna je onomu dragomu kamenu, koji leži pod zemljom.

Kroz to, što u stališ koji stupimo, nije krug dělateljnosti naše omedjašen jedino na izpunjivanje dužnostih stališa, ostane jošte prostrano polje svakomu za mnoga ina dobra. Tako su mnogi dàržavnici i ini visoki častnici točno izpunjivali dužnosti svoje, i opet uz to mnoga ina proizveli na korist čověčanstva; mnogi izmedju njih ostavili su popisane plode uma svoga, kojih korist mi i danas oséćamo. —

Krěpostan pako sva ova nečini iz drugoga uzroka, nego jedino iz toga, što u takovom postupanju stoji vrědnost njegova. On pri podprijetju svoga čina nepita: šta će svět reći? nego, šta govori savěst njegova? On malo mari za slavu světa, poznaje bo nestalnost njegovu: zna, da svět često običaje sutra onoga na smàrt osuditi, koga danas u zvězde kuje; zna, da često svět onoga slavi, koji je slave najmanje vrědan: on se privàrže dobroj stvari jedino zato, što je dobra. Jedina slava, za kojom takov teži jest, da se je tàrsio svàrhu svoju postići, da je, kao umom nadareno bitje, zapovědi uma podvàrgo se, da je vrědan bio božanstvenoga onoga dara — uma, koji ga podiže vàrhu svakoga stvora zemaljskoga, da je vrědan, što ga je Bog čovékom stvorio, da vrědnosti svoje nikada pogazio nije, rěčju; da je sam sebe pravo cěnio, da nije gizdav, da neprezire druge i neište, da mu vazda naklone rěžu i pred

---

truta, koja samo od tudjeg truda hoće da živi. Naš Zagreb ima dovoljno takovih primérah. Nebi li za takove koristnije bilo, da su je učitelji za mlada od knjige odvratili? oni bi bili učili zanat ili drugo što, čemu sposobnosti imadu, pa bi bili koristni, srětni, možbit i glasoviti ljudi. Ja sam više takovih poznavao, koji za knjigu neimaše ni najmanje sposobnosti, a rukom su mogli, štono se veli, sve napraviti, što su okom viděli. Kakov je mehanik u takvom čověku pokvaren?!

MeteLwinDigitalLIBRARY

njim ukočeni kao kost stoje. [2]) On nemisli, da je on sve pozobao, da je najmudriji, nego priznaje, da je pored svoje najbolje volje i želje, da dobro čini, ipak mogo posàrnuti i sići s pravoga puta. Zato rado sluša sud inih, pretresa ga i, šta u njemu nalazi dobra, primi, a zlo odbaci. Ako je pako sud jednostran, to si on malo glavu tare za njega; zna bo, da se nije jošte rodio, koji bi cělom světu ugodio, pak da, što nije svima mogućno, nije ni samome njemu.

Iz dosada navedenih slèdi dužnost Rodoljubja: dužnost rod svoj ljubiti i sve svoje sile upotrěbiti na uspěšenje srěće njegove. Zapověd uma, kao što rekosmo, jest: poŕed mogućnosti dobro činiti. Ovo se inače niti pomisliti neda, nego kroz rodoljubje: ako bo želim i hoću dobro činiti, to naravski samo onomu nesrědstveno mogu, koji je blizu mene: zemljaku mojemu. Ako ovome neću, da činim dobro, kako da činim onomu, koji je od mene daleko, za koga niti neznam? Ako neljubim mojega zemljaka; kako ću ljubiti onoga Amerikanca, koga nepoznajem?

Po pravom rodoljubju nipošto netàrpi uštàrb pravi kozmopolitizam, dapače oba združenom rukom zajedno prosiplju po čověčanstvu svoje obilne dare; vazda bo vlastničtvo jednoga naroda postaje po vrěmenu vlastničtvom drugih izobraženih narodah. Sva koristna iznašastja, odkritja, svi koristni proizvodi razplodjivaju se od naroda do naroda, i tako onaj, koji je kroz svoje rodoljubije postao nesrědstveno blagotvorac domovine svoje, postane s vrěmenom srědstveno blagotvorac cěloga izobraženoga světa. Zar nisu rodoljubivi Gàrci i Rimljani tolike proizvode uma svojega ostavili i na korist današnjega věka? Nije li iznašastnik parobrodah i parovozah koristio po tom najprije domovini pak poslě i ostalim narodom? — Tako dakle pravi rodoljub pravi takodjer je i kozmopolita. Usuprot kozmopolitizam, koji je u naše doba s mnogimi zavladao, i koji se ukazuje po nehajstvu za rod i sva na rod se protezujuća, nije nego gola sebičnost, pokrita šarenim imenom. Takov kozmopolita govori: da sve ljubi, samo da mu netrěba nikoga ljubiti; on bi rado dobro činiti udaljenomu; jer zna, da želiti ništa nestoji, a blizo sebe postavljenome tobože nesmije, da kroz to udaljenoga, koji o njem ni rěčce nezna, uvrědio nebi. — U takov kozmopolitizam neka věruje, komu je volja, ja za njega nedam ni pare, jerbo je pri njem čitav Božji »Kosmos« omedjašen na jedinoga kozmopolitu. —

Osim navedenoga razloga nukaju nas jošte mnoga ina na rodoljubje. Nukaju dobročinstva od otačbine nam izkazana; otačbina je najvećja dobročiniteljica svakoga čověka, ona je, koja čuva naš dobar glas, imetak i život, koja se tàrsi kroz dobre uredbe podići blagostanje žiteljah, koja dàrži pripravne razne učitelje i tako nam pruža priliku oplemeniti naš duh, upoznati svoju svàrhu i k njoj težiti, pribaviti znanosti, kojimi možemo život uzdàržati i ugodnijim uči-

---

[2]) Ovako postupanje, osim što je pravomu uvažavanju samoga sebe posve protivno, što nas nesnosnimi čini i druge od nas odbija, jošte i to veliko zlo za sobom vuče, što često u drugih svaku ćut vlastite vrědnosti pogazi, i tako mnogomu zlu povod daje. Priměri česti dokazuju, da takovi, koji druge preziru, navadno sami malo do svoje vrědnosti dàrže i gnjusnomu se življenju podaju. Tako viděti je kod iste děce, koja su od uglednih roditeljah, i koja istom porad roditeljah odlikovana budu takodjer od světa, da se u istih igrah i ponašanju svojemu razlikuju od proste děce, koja se bez stida kamenjem nahitavaju i po blatu valjaju. Ko što skoro nijedno pravilo bez iznimke nije, isto tako ni ovo, nu zato ipak pravilo svoju valjanost negubi. Zato: »štuj čověka i pokaži mu, da se svemu dobromu od njega nadaš, i on će se sramiti potišteno postupati, sramiti tvoju nadu prevariti.«

movina je dakle, koja skàrbi za duh i tělo naše. — Zar za tolika dobročinstva čověk nije ništa dužan? Zar nikakva dužnost za njega od tud ne proizlazi? Zar tolika nježna skàrb i ljubav nezaslužuje uzajemnu ljubav i zahvalnost? Doista skrajno bezobrazan i bezstidan mora biti, pače u nezahvalnosti istu němu živinu nadilazi onaj, koi bi mogo reći: da domovina od njega ništa zahtěvati nemože.

Po Domovini nerazuměva se samo ona zemlja, u kojoj mi živimo, nego gradjani t. j. njezini žitelji. Zemlja je něšto màrtvoga, koja nam nemože sigurnosti dati, nemože za nas skàrb nositi. Sva ona dobra, gori navedena, nedaje nam zemlja nego njezini žitelji. Ovi nas kroz uzajemnu slogu brane, ovi kroz razne žàrtve, koje doprinose, utemeljivaju razne zavode za oplemenitjenje duha i těla; njizih dakle ide takodjer ljubav i zahvalnost.

Suviše Domovina je město, gdě počivaju pepelne kosti slavnih naših predjah, koji su za nju tolike žàrtve doprineli, svojom kàrvju natopili skoro svaki pedalj njezine zemlje, ter tako svojom slavnom kàrvju kupljena prava i slobodu, kao dragocěni zalog svoje ljubavi, ostavili potomstvu. — Nijeli nevrědan slavnoga požàrtvovanja njihovoga onaj, koga nedirne njihova uspomena, koga za drugo nije stalo, nego da samo uživa mirno ono, što su mu slavni predji junački branili i obranili, koji nehaje za potomstvo, niti se brine, da i on svojim unukom ona prava sačuva, koja su njemu njegovi slavni predji?

Na rodoljubje nuka nas takodjer isto štovanje, koje prama mudroj božanskoj providnosti imati moramo. Kako je svako dělo božje ruke mudro i dobro, tako istom i razdělenje pokolěnja čověčanskoga srědstvom jezikah u narode. Čověk usled ustrojenja svoga mora da teži sve za većjom savàršenostju, k čemu daje veliki nagib razlika narodnostih. Ova bo razlika uvela je med narode naticanje i pohlepu, da jedan nadvisi drugoga, da si slavu od drugoga neda preoteti, da si pribavi štovanje od drugih. Mnogi je već narod probudjen iz duševnoga màrtvila kroz to, što se je prispodobio sa drugimi i kroz to upoznao malu svoju vrědnost, neznatnost, i tada pohàrlio, da postigne ono, u čemu su ga ini nadvisili.

Ili možebit nije istina? nismo li mi živi priměr toga? — Uzmimo sada, da bi svi narodi nehajni postali za svoj jezik i narodnost, kako to někoji — si Diis placet — kosmopolite i pišu, nebili na skorom prestati moralo sve ono naticanje, sve ono revnovanje medju narodi, koje je toliku hasnu čověčanstvu donělo, i tako promašila bi se svàrha ona, koju je mudri stvoritelj imao pri razdělenju narodah, t. j. napredovanje čověka. Nehtěti dakle k narodu svomu spadati, stiděti se svoga jezika, znamenuje: hotěti oprovàrći svàrhu božansku, hotěti biti mudriji od najmudrijega.

Suviše je rodoljubje prirodjeno ćutjenje, koje se nalazi u svakom nepokvarenom sàrcu, u svakom sàrcu, koje kroz krivo odhranjenje nije izopačeno ili iz kojega sebičnost — ova odurna izkoreniteljica svega dobra — izčupala ga nije. Tako Cicero o tomu svědoči govoreći: »Sed cum omnia ratione animoque lustraveris, omnium societatum nulla est gratior, nulla est carior, quam ea, quae cum republica est unicuique nostrum. Cari sunt parentes, cari liberi, propinqui, familiares: sed omnes omnium caritates patria una complexa est: pro qua quis bonus dubitet mortem oppetere, si ei sit profuturus.« Š'o će reći naški: »Kad budeš sve umom i duhom razmotrio, opazit ćeš, da neima miliega ni dražjega družtva, već što je ono, koje imamo s domovinom. Ljubimo roditelje, děcu, rodjake i domare, ali sve ove ljubavi skapča u

sebi otačbina sama, za koju će svak krěpostan rado podněti smàrt, samo ako joj kroz to koristi« Cic. de off. L. 1. de Ponto Eleg. 4. »Nescio qua natale solum dulcedine captos.«

»Ducit et immemores non sinit esse sui«. Zato se nalazi rodoljubje i kod neprosvětjenih narodah, dok ma u kakov savez gradjanski stupe. Dakle samo pokvareno sàrce nećuti ljubav prama svojemu narodu, samo pokvareno sàrce nasladjuje se onim što na porugu svoga miloga roda směra, samo pokvareno sàrce može potaknuti čověka i zavesti ga, da što poduzme na štetu svoga naroda.

Rodoljubje, kao što već rekosmo, stoji u tàrsenju, da se sve svoje moći upotrěbe na uspěšenje srěće svoga naroda. K srěći pako naroda spada blagostanje i sigurnost nutàrnja i izvanjska. Da k blagostanju vodi najvećma prosvěta, nije za dokaz ino trěba, nego samo hititi jedan pogled na izobražene dàržave, koje kroz svoju obàrtnost kupuju bogatstvo cěloga světa i neprosvětjenom narodu vlastite njegove proizvode prodavaju: tako neprosvětjen narod sam svoju vunu mora kupovati u suknu od drugoga.

Po prosvětjenom pako narodu nerazuměva se samo prosvětjenost jedne stranke, jednoga děla, nego cěloga ukupnoga naroda; nigdi bo jedna klasa nečini narod. Da se narod koji prosvěćenim nazvati može, potrěbno je, da se kroz sve njegove grane prosvěta, svakoj ipak grani priměrna, razprostire; potrěbno je, da se proteže na isti prosti puk; on bo sačinja takojer stranku, i to većju naroda; on hrani sve druge klase; ako dakle on više proizvede, većja je obilnost dàržave, većje blagostanje svijuh posebnih. Samo prosvětjen puk zna iz svojega posědovanja svu moguću korist izvaditi, dočim neprosvětjen niti tretjinu, pa često sam svoja posědavanja kvari. Tako kod prosvětjenoga puka hrani se marha na jaslah, kod našega kvari šume, dočim svaku mladu klicu pogazi ili požděre, što s vrěmenom neobhodno za sobom povući mora oskudnost dàrvah. Prosvětjen puk vazda gleda na priměr svoje gospode i uči se od njih rukovoditi svoje gospodarstvo, što je u někojih dàržavah podiglo plodnost zemlje do najvećjega stupnja; neprosvětjen za grěhotu dàrži iole odstupiti od običaja svojih prědjah, ter svaki predlog k popravku, ako i uvidi, da je dobar i shodan, dvěmi rěčmi: »nije običaj« odbije. Tako naš seljak običaja radi samo polovice svoje zemlje obdělava, druga pako polovica u razgonih — jarkih — sastoji. Prosvětjen puk provede zimske večeri i blag-dane u čitanju koristnih knjigah, koje oplemenite duh ili ga o gospodarstvu obučavaju, ili drugim kojim koristnim dělom, koje se i u toploj sobi obaviti može, odkuda vazda novac služi, te tako kroz gibanje těla svoje zdravje sačuva, a i kesu štogod povekša. Neprosvětjen puk takove dane navadno potrati u svakojakom potištenom veselju, u prekorednom uživanju jela i pila, i na taj način svoje zdravje kvari, svoj imetak razsiplje, svoju dětcu za mlada pokvari zločestim priměrom i mnoga druga duhovna i tělesna zla uzrokuje.

Tko neuvidi odtud, da je dužnost rodoljuba tàrsiti se za prosvětjenje cěloga ukupnoga naroda a i istoga prostoga puka? Zar neděluje jedan stališ na drugi? Zar prosvěta jednoga stališa nije takodjer svijuh stališah? Ili zar nemora pravoga rodoljuba želja i tàrsenje směrati na usrěćenje svakoga posebnoga stališa? Ne, komu sàrce nekuca za obće dobro, za srěću svijuh, u tom pravoga rodoljubja neima, onomu, koji je proti prosvěti istoga prostoga puka, ma govorio on koliko mu volja o svom rodoljubju, nemožemo mu nipošto věrovati.

Badava někoji protivnici pučkoga prosvětjenja tu navadjaju, da je prosvěta puka

pogibeljna, i za potvărditi ovo pokazuju na pojedine seljake, koji su u školu zavirili i koji su sada najgorji, najneposlušnii. Istina, da se takovi primĕri tajiti nemogu, nu trĕbalo bi dokazati: da bi oni bili bolji, da nisu nikada škole pohadjali, što bi vărlo mučan posao bio; jerbo mi možemo opet pokazati s jedne strane takove, koji baš ni *a* nepoznaju, pak su takodjer posve izopačeni, a s druge strane opet takove, koji su pohadjali škole, pak su najbolji podložnici, najbolji otci obitelji, najpokornii sinovi. — Vărhu toga, da u prosvĕti svoj korĕn ima duh neposlušnosti protivljenja i bune, to bi već davno u prosvĕtjenih dăržavah propustiti bio morao svaki vez gradjanski, gdĕ usuprot vidimo, da po takovih dăržavah n p. u Saksonskoj od bune ni traga neima. Protivna pripetjenja u Francezkoj i Englezkoj ovdĕ za pravilo služiti nemogu, tamošnji bo žalostni prizori proizišli su iz posve drugojačjih uzrokah, koji za izkustvo služiti mogu. — Usuprot izkustvo nas je naučilo, da se divji neprosvĕtjeni puci takodjer znadu opirati, i da su sa njihovim oporom sdruženi svi užasni prizori divje okrutnosti. Komu su nepoznata imena Dože i Kadovića? Svaki čovĕk dobio je od Boga dare, koji se manje ili više daju obdĕlati i razviti, ako su pak dari ovi takovi, tako i jesu zato. Nije dakle tu pitanja: koga je probitačno prosvĕtiti, koga li ne? Svaki je sposoban manje više zato, svaki dakle polag sposobnostih na to opredĕljen. Tko se tome protivi taj se protivi istoj svărhi čovĕka.

Šta je pako prava prosvĕta? Obogatjenje duha s istinami, koje kao luč moraju svĕtiti čovĕku na stazi života, da vidi pravo dobro. Istina pako nije ništa takovoga, što se na jedanput može izcărpiti, nije kao zatvorena u kakvoj kutiji gdĕ samo trĕba otvoriti kutiju, pa ju izvaditi, već je nĕšto, što se sve većma umnožava i razvija — zato ju takodjer ni u školi nije moći izpcărpiti. U školi, gdĕ se směra na pravu korist učenikah, moći i morati je duh uresiti samo onimi glavnimi istinami ili načeli, koje kasnije mogu služiti na dalje razmatranje i iztraživanje istine: sa načeli o vrĕdnosti i svărsi čovĕka i drugih spodobnih, iz kojih se druga izpeljati mogu. Takova prosvĕta doista pravo mislećemu nemože nikada biti škodljiva, no samo onome, kome je mutna voda draga.

Prosvĕta ova promiče se stranom kroz vlastito razmišljanje, stranom po občenju ustmenom ili pismenom, jerbo kroz ovo u nami se probude takodjer idee, koje povod daju daljemu razmišljavanju i iztraživanju istine. Da občenje srĕdstvom prosvĕte postati može, mora 1-vo bivati jezikom razumivim, što bo nerazumĕmo, to nemože nikakvoga pojma, nikakve misli u nami probuditi, niti kakve misli u nami pobuditi, niti kakov povod dati daljemu razmišljavanju. Razumiv pako cĕlomu narodu jezik je samo materinski; zato je dužnost materinski jezik upotrĕbiti za izobraženje naroda, tudji bo jezik upotrĕbiti znamenuje u větar duvati, znamenuje dragocĕno vrĕme badava hitati, znamenuje biti neprijateljem prosvĕte, i hotĕti silom glupost utemeljiti. Razumĕva se, da je tu govor samo o slučaju, gdĕ drugi jezik, osim materinskoga, razumiv nije, kao što u početnih školah. Gdĕ se i drugi jezik, osim materinskog razumĕ naravski i taj (inostrani) može služiti za srĕdstvo prosvĕte; nu vazda je probitačnije materinskim se služiti; u onom bo jeziku, kojim se od dĕtinstva služismo za izraženje naših željah i potrĕbah, koga upismo s materinim mlĕkom, vazda ćemo lasnije naše misli i ćutjenja izraziti, nego u inom, kojega kasnije trudom naučismo. — Gdĕ je tudji jezik srĕdstvo prosvĕte, tamo se skoro mnoge godine izključivo obratiti moraju na naučenje samoga jezika, druge znanosti zaostaju, što prosvĕtjenju čini uštărb; jezik bo

METELWIN Digital LIBRARY

nije znanost, — i koi, kao što negdě čitah zna kazati kako se u devet jezikah magarac kaže, on zato nije učen. Ako se o istinitosti rečenoga osvědočiti hoćemo, to prispodobimo samo djaka jednoga, koi je po němačkoj sistemi gimnazium svàrsio, s onim, koi ga kod nas svàrši. Koliko je onaj ovoga nadkrilio u svakoj struci znanosti? Koi je tome uzrok? Onaj je sve predmete učio u svom jeziku; u jeziku, u kom se je naučio od svoga dětinstva misliti i ćutjenja svoja izrazivati; tudje jezike — latinski i gàrčki — učio se je takodjer srědstvom istoga svoga jezika, nu ovi mu nebjahu zajedno glavni predmet predavanja, već drugotni (Nebengegenstand). Kod nas sve inače biva. Kod nas je tudji jezik glavni predmet i mora biti, jerbo je u većjih školah izključivi jezik predavanja, ine pako znanosti drugotni. Tako projde šest godinah i mi znamo iz věrozakona da imade sedam sakramentah: iz dogodovštine nèšto o Arpadu i Matii Korvinu, o Varni i Mohaču, o došastju Madjarah od Volge; nu gdě Volga stoji, to malo koi zna, i uvěren sam, da bi ju mnogi na krajobrazu Afrike iskao, da ga tko za nju upita; iz ràčunstva se naučimo 4 proste vàrste, i s time se dokónča naša znanost; dočim je Němac kroz šest godinah u svom materinskom jeziku obću dogodovštinu, zemljopis sadašnjega i staroga světa, algebru čitavu i još k tomu stare klasike bolje prevadjati naučio se nego mi. Istina, mi malo hitrie latinski govorimo nego Němac, ali jesmo li s time nadoknadili, što smo s druge strane izgubili? Pak kada smo tako kroz šest godištah u znanostih malo napredovali, bi reć, da smo makar jezik, s kojim se ovo šest godištah bavismo, sasvim upili i tako nas posve sposobne činili, za moći u filosofii bolje napredovati Nipošto. Mi si privlastismo latinski jezik na koliko se proteže na svagdanje predmete, ali ti sada na jedanput u filosofiu dojdu napàrvo abstracte idee, tu ti postane govor o Kategoriah, a priori et a posteriori, formah sensualitatis; tu ti sada mnogi uči rěči na pamet, nu rečim nikakova misao, nikakove pojam u njemu neodgovara; dolaze rěči, imenito o dušeslovju, koje nije nikad imao priliku čuti, tada morati je po rěčniku tražiti amo tamo tako dugo, dok bi sve naučiti mogao, da bi mu razumivo bilo. Tako izgubi volju i mirno čeka izpit, koi će mu drugi red ili još nèšto gorjega doněti. Da bi mi kroz onih šest godinah bili slušali predavanja u majčinom jeziku, koliko bi se više bili mogli naučiti.

Da jezik može biti srědstvo prosvěte, mora 2-o biti obdělan; ako bo je jezik siromašan, ako neima izraze za sobćiti razne misli i ćutjenja, to onda s takovim jezikom nećemo moći um drugoga obogatiti našim izkustvom i razmišljanjem, nećemo moći kod njega nove misli pobuditi. Od tuda slědi dužnost rodoljuba skàrbiti se za obdělanje svoga jezika. Dužnost ova proteže se osobito na one, koji su po svom zvanju učitelji puka; malo bo će puk napredovati kod takovih učiteljah, koji mu svoje misli razgovetno sobćiti neznaju, što je obično kod takovih, koji se samo u tudjem jeziku izobražavaju.

Sigurnost nutarnja postigne se po strogom rukovodjenju pravde, koja vazda svako uvrědjenje ljudskoga imetka, poštenja i života polag prepisa zakona kazni, i uvrědjenomu zadovoljštinu podaje; koja nikoga varati, nikoga gaziti nedopušta. Da lěnost vodi na siromaštvo i kroz to na prevaru i razna ina uvrědjenja ljudskoga prava, to svaki zna, zato sigurnost tim je večja, ćim je manje bezposlicah. ...

Prosvěta je i tu koristna. Prosvětjen lasnije si potrěbna pribavi, i zato nedospie tako lasno u siromaštvo, koje bi ga nukalo, da se s tudjim pomože; prosvětjen bolje uvidi uzajemno odnošenje ljudih, potrěboću sigurnosti, bolje je uputjeno o vrěd-

nosti i svàrhi svojoj, i zna, da čineći drugome krivicu gazi, svoju vrědnost; na prosvětjenoga mnogo većma děluje misao kazne, koju bi za učinjenu uvrědu podnesti morao, nego na neprosvětjenoga. Pàrvomu je sami càrni glas većje zlo, nego ovomu najvećje tělesne kaštige. Zato je od velike koristi, ako se utamničeni kakov zanat uče, kojim si po zadobljenoj slobodi mogu kruha zaslužiti, da, izašavši iz zatvora, nebudu opet prisiljeni pružiti ruku na opaka dela? Još je od većje koristi, da takove sveštenik makar u nedělјne i blagdane poseti, njihovo sàrce na dobro nagne.

Sigurnost izvanjska je ondě, gdě dàržava ima dosta moći, da odbije svako napad. nutje izvanjskoga dušmanina, što ondě biva, gdě je svaki posebni pripravan sva moguća doprinesti na obranu otačbine, gdě svaki vlastito dobro obćemu zapostavlja, gdě nikakva žàrtva pretežka nije za obći napredak, rěčju: gdě vlada žarka ljubav prama otačbini. Na ovu nas nukaju, istina, svi gori navedeni razlozi, ali su često nedostatni ovu ljubav uzplamtiti; nu ovo je istina, koja iznimke netàrpi, da svaki ono ljubi, što za dobro i koristno sebi smatra. Rodoljub dakle tàrsi se unaprěditi ona, kroz koja domovina postane dobrodětelјicom svakoga posebnoga žitelja, da ju tako takodjer svaki ljubi. Rodoljub se tàrsi unaprediti blagostanje, da si žitelji svoj život ugodnii činiti mogu; jer gdě je život tegotan, tamo je nezadovoljnost i želja za proměnom. — Rodoljub upotrěbi svoje sile na uspěšenje sigurnosti nutàrnje, da svaki mirno može uživati što je pravedno sebi pribavio: ono město ljubiti, gdě sigurnost neimamo, onoga ljubiti, koi nam nepravdu čini, onoga ljubiti, koi naš može, pak neće da brani od nepravde, to je mučna stvar. Rodoljub pravi je takodjer prijatelj razborne slobode: one slobode, koja svakomu srodstvom zakona stavlja granicu, koju bez kazni nesmije prekoračiti, i koja pušta svakomu na volju kretati se tamo, gdě zakon ništa neprepisuje; slobode one, koja vazda jednako tumači zakone. Robstvo těla ima vavěk za poslědicu robstvo i potištenost duha; gdě pak ovo zavlada, tamo neima odvažnosti, neima muževnosti, tamo se sve iz potaje, iz zasědah radi, tamo se onome, kome se robski klanja, potajne mreže pletu, tamo je izginuo obći vez ljubavi i pouzdanosti iz kojih se sveta sloga radja, bez koje nije ništa moguće. Rodoljub je uvěren, da je svakomu sloboda mila, i da, koi ju neima, pohlepno za njom ruke pruža; njemu je znano, da su samo slobodni narodi jaki. Na maratonskom polju potuklo je devet tišućah slobodnih mišicah neizbrojene čete robovah. Pak šta koristi Kini, da ima do tri sto milijunah robovah, kad ju svi nisu mogli obraniti proti několiko tisućah slobodnih muževah? — Prosvěta opet i tute je koristna, jer po prosvěti uvede se blagostanje, s kog nam omili naš položaj i iz koga se radja zadovoljnost; po blagostanju i prosvěti uvede se nutarnja sigurnost, koja nas brani proti nepravdi, po prosvěti se ubavěstjujemo o onom dobru, koje nam otačbina pruža: o zaštiti i skàrbi njezinoj za naše tělo i za našu dušu. Prosvěta nas čini uviděti, da nepodnašamo mi sami tàrhe otačbine, da onaj, koi lěpo opravljen ide i komu se mnogi klanjaju, čestokrat mora podnašati većje tàrhe, nego onaj, koi težkim dělom svoje tělo tare, da svaki stališ ima svoje ugodnosti i svoje brěme, da je svaki stališ potrěban. Tako nas prosvěta utěši u vrěme nesrěće i nezadovoljstva, utare u sàrcu našemu zavist proti inimi, s time sàrca žiteljah užje skapča, složi je i u slogi čini jake. Tko da taji njezin sladki plod za otačbinu? Pàrvo dakle, drugo i tretje, što nam trěba, to je prosvěta.

Zajedno k blagostanju, nutàrnjoj i izvanjskoj sigurnosti vodi priprosto dàržanje

METELWIN Digital LIBRARY

(Sitteneinfalt), pod kojim nerazumĕvam neotesanost u ponašanju, nego izbĕgavanje svega, što radja mehkoputnost, izbĕgavanje svega teženja za izvanjskom taštom sjajnostju. Takovo samo priprosto dàržanje uvede blagostanje; jer nije onaj bogat, koi mnogo ima, nego onaj, koi je s malim zadovoljan. Mnogi ima tolika posĕdovanja na računu, da im skoro niti broja nezna, pak je zato ipak siromah, jerbo su dugi njegovi jošte većji nego posĕdovanja. Nikad nije moći toliko priskàrbiti, da nebi moći jošte više izdati polag izpraznoga teženja za sjajnostju. Priprosto dàržanje poradja nutarnju sigurnost; koi je s malih potrĕbah zadovoljan, taj se lako potrĕbita i pribavi, i tu dakle netrĕba tražiti razne stranputice za namiriti namišljene potrĕboće, netrĕba pružati ruke za tudjim. Tu uživa svaki mirno svoje i zna, da uvrĕdjen jedino zato, što je uvrĕdjen, zadovoljštinu dobi. — Gdĕ vlada priprosto dàržanje tamo je izvanjska sigurnost: kako što je pojedini čověk, koi se je neodvisnim učinio od raznih namišljenih potrĕbočah, takodjer i od drugih nezavisan, slobodan i u spoznanju svoje slobode jak; istom tako i narod; kakogod čověk priprostog dàržanja sačuva jako, krĕpko tĕlo, sposobno za svako poduzetje, ter u zdravom i krĕpkom tĕlu krĕpak i jak duh, tako istom i narod. Gdĕ je pristojnost dàržanja, tamo se može i s malim drugima pomoći, i kako rekosmo, nije potrĕbno za tudjim se otimati; tamo pako, gdĕ je to, užji je takodjer vez uzajemne ljubavi i sloge, koja narode čini jake. Tako je priprosto dàržanje unapreditelj blagostanja i sigurnosti, nutàrnje i izvanjske srĕće naroda. Ona je male i nepoznate narode jake i slavne učinila.

Gdĕ je usuprot priprosto življenje izčeznulo, gdĕ je journal pàrvi zakonik, gdĕ se svaki, koi se zakonom ovoga samosilnika nepodvàrgava, zametje, kao prostak, gdĕ su nepotrĕbne potrĕboće važnije, nego svagdanji kruh i svi uresi duha, gdĕ se polag lĕpote oprave poštenje kroji i mĕri, gdĕ je siromaštvo bolje prezirano nego grĕh, tamo svaki sve svoje sile upotrĕbiti mora na pribavljenje onoga, što on neobhodno potrĕbno naziva i bez česa ipak mnogi i mnogi srĕtno živĕti mogu, tamo je jedva moći namiriti svoje namišljene potrĕboće. O požàrtvovanju kakovom za obće dobro, o podupiranju siromašniih nije ni govora, tamo se proišću sva vrĕla, bistra i mutna, iz kojih bi se moglo càrpiti zasitjenje namišljenih potrĕbočah, tamo svaki poslužuje samo za svoju posebnu svàrhu, tamo se mehkoputnost usadi, koja čověka za svako povećje poduzetje nesposobna čini. Tu je luxusa najpogibelnija strana, tu on svoj otrov obima rukama sije. On je upropastio obitelji, on je našu zemlju izsisao, i kese inostranacah s našimi novci napunio, on je naučio razne stranputice, koje su skàršile vrat vĕresii i pouzdanosti. Iz toga gledišta smatrane za me su surke neopisive vrĕdnosti, iz toga obzira želio bi, da obćom nošnjom postanu; nu želio bi takodjer, da ostanu pri priprostoj svojoj jednostranosti, da se netroši na nje dragocĕni ures i da se nekroje švaki čas drugčie; jer tada izgube svoju vrĕdnost, postanu kćeri razsipne matere mode, od koje nas Bože čuvaj i brani.

Da luxus nije vazda ukora vrĕdan, to se razuměva samo po sebi. Ako onaj, koga je srĕća vrĕmenitim blagom nadarila, ovo obrati na nedužno veselje, to on tim većma pravo čini, što po tom drugim priliku daje zaslužiti si što, i jerbo smo već od naravi tako ustrojeni, da težimo za onim, što je lĕpo. Ako bi bogatci toliko samo trošili, koliko je baš potrĕbno za odoleti glavnim potrĕbočam, drugi bi puk moro u siromaštvo pasti i takova dàržava imala bi posve malo lĕpote za pokazati, što bi tudjinca mamila, da ju poseti. Nu luxus je grĕh, kada naš dohodak nadilazi; jerbo

tada vodi na razsipanje i siromaštvo; onda je grěh, kada njega za našu glavnu svàrhu dàržimo, kad po njem hoćemo, da slavu stečemo, jerbo onda vodi k mehkoputnosti, onda uduši svaku plemenitu ćut i težènje, onda se sva briga na tělo obrati, duh ostane zanemaren. Kroz promicanje blagostanja unutarnje i izvanjske sigurnosti i priprosta življenja, doprinaša se u obće k sréći otačbine; na pose pako doprinese svaki kroz točno izpunjavanja svojih dužnostih. Tako može zanatlija koristiti otačbini, ako se tàrsi, koliko više može, uvěžbati se u svome zanatu i ovaj na veću savàršenost podići, da u protivnom slučaju nije potrěbno k inostranomu zanatlii uteći se i novce u stranjsku dàržavu pošiljati. Rodoljubivi poljudělac gleda, da, što moguće, na veći stupanj plodnosti dotěra svoje zemlje, da inostrane proizvode prenese na svoju njivu i da ih ovdě udomaći, da se nemoraju s velikim troškom iz udaljenih stranah privažati. — Nježna mati izkaže ljubav prama otačbini, kada se tàrsi děcu svoju koliko što može bolje odgojiti, kada ucěpi u nježna njihova sàrca strah Božji, ljubav prama svemu onome, što je dobro, a màrzost prama svakoj zloći i opačini, kada u mlada njihova sàrca ulije obilnu ljubav prama otačbini. Ženi netrěba ići u Parlament, za moći upliv imati u obće posle svoje otačbine; u samotnoj sobi može ona mnogo na nju dělovati. Polag razmèrja kako svoju děcu, dobro oli zlo, odgoji, tako više ili manje promiče blagostanje svoje otačbine. — Odgojitelj mladeži otačbini svojoj pruditi želeći, neobdělava samo razum nego i sàrce njezino; on neište samo, da mladež ono, što je naznačeno dobro na pamet znade, nego takodjer da ona i misliti znade; on se tàrsi upoznati ju s raznimi načeli, iz kojih kroz vlastito razmišljavanje druge istine može izpeljati, on obrati pri svakoj prilici oči sebi pověrene mladeži na upravljajuću providnost božansku, koja grěhotu bez kazni neostavlja, on ova potvàrdi raznimi priměri n. p. u dogodovštini nepověda samo, da je uzrok propasti carstva Rimskoga bio veliki broj inostranih vojakah, koji su se u Rimskoj vojsci nalazili, već pokaže takodjer: zašto je bio toliki broj inostranih vojakah kod Rimljanah; jerbo su Rimljani odrekavši se priprosta življenja svojih predjah u mehkoputnost pali i u Aziatskoj lasti svoje dane provodili, ter tako i pred istim imenovanjem rata dàrhtali. Tako mladež uvidi, da im je grěšno življenje propast uzrokovalo, da grěh kaznu svoju u sebi nosi. On učini mladež pozornu na velikolěpne prizore naravi, da tim štovanje pobudi u njezinom sàrcu prama stvoritelju naravi; on joj pokaže u znoju obraza svoga dělajućega seljaka; da vidi kako se težko kruh pribavi, da kasnije nebude toli bàrza na razsipnost, on nedàrži mladež pod zatvorom, već joj dopusti primèrnu slobodu, da svoje tělo jači, da se upozna s pogibeljma světa i od tuda izvodi koristno izkustvo za se; jerbo koi pogibelj nepozna, lasno će u njoj utonuti, i koi neima prilike zlo činiti, nije zato krěpostan. —

Rodoljub pravi pri izpunjivanju svoje dužnosti neima toliko svoju korist, koliko svoje otačbine pred očima, dà, on se tàrsi svojoj otačbini pomoći i tada, ako se on nikakvom dobru od tud nenada, ako bi on i štetu polag toga tàrpio. Tako slavni naš Tito Dugović, da spasi svoju otačbinu, sa bedemah obsědnutoga Biograda sunuvrati se s Turčinom u kipeće vale Dunava. Rodoljub pravi ljubi svoju otačbinu i skàrbi se za njezino dobro i tada, kada ga za njegovo plemenito tàrsenje nezahvalnost čega. Velik je Aristid, koi mirno ide u prognanstvo protěran od svoje nezahvalne otačbine, nu veći je Aristid, koi se odmah povàrne na poziv u potrěbi vapijuće svoje otačbine!

METELWIN Digital LIBRARY

Na izpunjavanje do sada navedenih dužnostih morala bi nas, istina, nagibati sva ona, koja gori navedosmo; nu poznata je moć strastih, koje često na zapověd uma čine nas gluhe. Dovoljno ovo svědoče česti priměri učenih ljudih, kojim su dovoljno poznata bila sva, koja vrědnost čověka podižu i pogažuju, pak su ipak, silom strastih zaslěpljenih, na stranputice sišli i dužnosti svoje pogazili. Zato za zadàržati čověka vazda nà pravom putu, učiniti pripravna da vazda shodno postupa, potrěban je nagib jačji od zapovědi uma, potrěban je nagib vàrhunaravski: potrěban je věrozakon, oli věra u Boga, u neumàrlost duše, u buduću nagradu. Doista věra živa, da se život čověka sa smàrtju těla nedokonča, da prelaz kroz uzka vrata groba vodi u drugi bezkonačni život, u preděl duhovah, u preděl, gdě ćemo nastaviti ono, što smo ovdě započeli, gdě samo urěsi duha imadu svoju vrědnost; věra velim sama moguća je čověka u borbi sa strasti obodriti, da odabere ono, što će mu duh, kojega život je bezkonačan, uresiti moći, da zapostavi ona, koja traju za kratko vrěme, lěpoj věkověčnosti. Věra pako u upravljajuću providnost božansku, koju dogodovšina pomno čitana dovoljno tvàrdi, zada, sàrcu čověka jakost u svih nezgodah ovoga světa. Takov može jakim i odvažnim sàrcem sve zlo podnesti, koje vàrhu njega dojde; on ćuti, istina, ranu, koju mu sudba zada, nu on ju muževno podnosi, on nikad nezdvoji. Misao: t a k o j e m u d r a p r o m i s a o z a d o b r o i z n a š l a, uvěri ga; da je ono vrěmenito zlo, koje ga bije, koristno, ako baš i neuvidi tu korist njegov kratki vid, on na ovu providnost takodjer zaufa, kada dobromu njegvomu poduzetju pogibelj prěti, suprotivštine se stavljaju; on nepopušta, jerbo je uvěren, da mudra promisao, koja sve na bolje upravlja, neće pustiti njegovo poduzetje, ako je doista dobro, sasvim izpraznо biti, on je uvěren, da on može poginuti nu stvar njegova dobra nikada, jerbo je od Boga; uvěren je, da je moći i dobru stvar za jedno vrěme pogaziti, nu nikada sasvim udušiti, da se ona opet s vrěmenom neoporavi i pobědu neodàrži.

Uzmimo sad, da neima upravljajuće i nagradjujuće providnosti, da neima neumàrlosti duha. Šta je tada zapověd ona uma, koja ono, što je bezuvětno dobro nalaže slěditi, koja nalaže krěpostno živiti? Onda je zapověd ova despotička, jerbo zapoveda, da se odrečemo svega, što nam je milo i drago, ako je krěposti protivno. Pak zašto to ako je jedan konac svemu? Ako krěpost i zatajenje samoga sebe nigdě nagrade nenajde? Ako neima nagrade, tada je krěpost ludost, koja nas mnogih ugodnostih lišava, tada su svi oni slavni muževi, kojih čini nas štovanjem i udivljenjem napunuju: Sokrat, Miltiad, Aristid, termopilski i sigetski Leonida, Kato, Cicero, Bruto i ostali, koji su se za obće dobro, za krěpost žàrtvovali, bili, ludjaci i njihovo požàrtvovanje njihovi slavni neumàrli čini nisu nogo ludost. Tada je mudar jedino onaj koi, samo za se živi, koi samo tělu ugadja, koi gazi srěću drugih, ako kroz to sebi veselje za jednu uru može pribaviti? Tada moramo Efialtu vàrhu Leonide podignuti i slaviti? Tko da tomu pristane? Pak ipak tako biva, ipak je um despota, zakon njegov samosilnik, ako neima budućega življenja. Od tud dolazi, da su ljudi bez věre zapověd onu uma za ludu dàržali, i javno u pismih govorili, da neima, krěposti osim doslědnosti, da može najvećji razbojnik krěpostan biti, ako sebi doslědan ostane; odtud dolazi, da su drugi onu zapověd uma tajili i tvàrdili: »da neima nikakve razlike medju čini čověka, da neima razlike izmedju dobra izla, da neima krěposti ni zločinstva, da sva razlika činah proizlazi iz uzajemnoga sporazumljenja ljudih. Tko da se ovakovomu ćověku pověri, tko da se neboji od njega svakomu zlu, dok se on

neima bojati uzajemnoga sporazumljenja ljudih, dok misli, da će njegovo zločinstvo otajno ostati? O! čověk bez věre gorji je od zvěradi; s voljom bo njegovom zločestom sdruži se jošte lukavost uma, proti kojoj se nikada dosta braniti nemožeš. Usuprot nalazimo, da je i one stare slavne muževe na njihove sjajne čine nukala, potajna makar něka slutnja buduće nagrade, i da je kod někojih ova slutnja postigla stupanj uvěrenosti. Tako Cicero u svom dělu »Cato major«, gdě o ugodnosti i veselju starosti toli lěpo zbori, medju drugimi uzroci, koji razvesele starost, navadja i ufanje neumàrlosti duha, govoreći: »Quod si in hoc erro, quod animos hominum immortales esse credam, libenter erro; nec mihi hunc errorem, quo delector, dum vivo, extorqueri volo.« Ako se pako u tom varam, što mislim, da su duše čověčanske neumàrle; drage se volje varam, niti hoću da mi ovu varku, koja me tolikom radostju obuzima, dok sam živ itko iz glave izbije. Komu je nepoznan zadnji razgovor velikoga Sokrata sa svojimi prijatelji u predvečer svoga smàrtnoga dana? I ja bi rado znao, gdě je utěha čověku bez věre, kada nesrěća svoju gvozdenu ruku pruži vàrhu njega? kada mu prěti, da će izgubiti ono, što on poštenjem naziva? kada ga odtàrgne od svega, što mu je drago bilo? Gdě je utěha njegova? U tanetu, kojim svoju glavu provàrti, u otrovu, kojim bědnomu životu konac učini. Rodoljubu dakle nije svejedno, kakovi su pojmi o věri u njegovom rodu razprostranjeni, njemu nije sve jedno, jesu li càrkve prazne oli pune, da li se u njih bàrkovi glade ili Bog moli; njemu nije dosta, da tko reče, ja sam kàrstjanin, ja sam toga věroizpovědanja, nego měri věru svakoga čověka polag njegovih činah, pa onda sudi, od koje je i što je.

Smàrt Ajduka.

Narodna pověst

priobćio Franjo Turić.

U jednoj zabitnoj, od sto godišnjih jelah s neprekohodnim klisurama obkruženoj dolini, ležaše Mijat ajduk s njegovom družinom.

Zaisto je čudnovit bio pogled, triput trideset, svi od sunca opaljenih obrazah u njihovom svakolikom odělu gledati,

Jedni počivajuć u dubokom snu, nisu se nipošto uznemireni našli od klike onih drugih, koji s punom tovarijom*) vina u lakoumnom raskošju jedan drugom nazdravljaše; treći pako ni na jedne ni na druge negledeć, razgovarali su se oko vatre težkim jezikom, i moglo se je na njima viditi, da im je baš bilo stalo svakoj čaši dno uběliti. U jednoj od ovih hàrpicah, càrnovlase glave na ruku naslonjene, sědjaše gorostasan čověk. Zelena dolama srebàrnim tokama bogato urešena, bila nemarno preko jednoga ramena prebačena, a izpod nje virila takodjer srebàrnim putcim i kovgam oblivena càrvena jačerma.

*) Čutura za vino.

Za nèkoliko mučanja obrati glavu k jednome kraj sebe stojećemu izmed njegove družine i upita ga:

Radoica niste li drugo ništa viděli, nego oto, što mi kažeš?

Ni tice više, arambaša.

A jeste li ga pitali, kamo ide?

Nismo, a što bi bilo bolje da jesmo?

Tako, rada bi bio znati.

E dobro dakle! ja idem pak ću ga pitati.

Ne! čekaj. Hoće li biti — je li već daleko odmašio? da se živo za njim potěra, bi li se mogao stignuti?

Ta kako nebi, ja mislim da još nije ni kod velikoga zavoja, a ovud u popřeko za pol sata lagano hodeć, mogao bi ga dostignut.

A ti dakle hodi, pak mi probudi podarambašu Radu, eno ga vidiš gdě spava, reci mu, da ga prosim jedan čas k meni da dojde.

Istom sam malo zadrěmao, progovori dolazeći podarambaša, nisam nikako od onih vragovah, što eno i sad lotruju, zaspati mogao — pa evo mi Radoica dojde kazat, da me ti Mijate k sebi zoveš. —

Je li ti kazao zašto?

Nije.

Dobro, dakle znaj: Radoica s naših još nèkoliko bio je noćas na straži, čim se je počelo svitat vrati se Radoica s polovicom natrag, a polovica ostane na pazki. Kažu mi da osim jednoga redovnika, koi je sveto ulje nèkomu bolestniku nosio, nikoga drugoga opazili nisu. Ti znaš, brate Rade, da ja od moga dětinstva, za sve što se duhovničtva tiče, malo sam hajtao — a baš glas ovaj, da se jedan takovi u ovaj odaljeni preděl uputio, jako me veseli; jere znajda bi se i ja još jednom poslě dugo vrěmena izpověditi želio.

Idi daklem molim te, uzmi sobom nèkoliko momakah i dovedi mi popa amo; počituj ga, kako ide, ma gledaj na svake ruke amo ga dovesti.

Da je sama tvoja želja moja zapověd, to ti znaš Mijate, nestaraj se bit će ti volja izpunjena. Izčezne kano noćna sěna, i za malo vrěme pred svojih dvadeset izabranih ajdukah s Radoicom skupa uputiše u popřeko k velikom drumu.

Dvě ure već ima da je Rade otišao, reče Mijat, i još ga nije. Bože moj što to znamenuje! da mu se nije kakova nesrěća dogodila? ufam se da nije, jako je rano — a njih onoliko — ta da je Mijat š njima mogli bi se prama stotinu drugih braniti. Moraju mislit, da je smàrt svakom čověku za pećom, a ajduku — — on je nosi lěpo za vratom.

Jedva neizusti zadnju rěč, a al se Rade ukaza s družinom, vodeći redovnika medju sobom.

Slava bogu višnjemu, eno ih svijuh! reče Mijat i pojde nèkoliko koračajih u suprot. Čim ga Rade opazi, kaza duhovniku, da je ono Mijat ajduk, koi ga je dovesti dao.

Kakvom pravicom mirne ljude na cesti razbijaš? nesrětni čověče! progovori stari redovnik. Kakvom li pravicom misliš se povlašćen, da hranu duše, koja je jednomu s ovoga světa dělećemu se odredjena, suskratiti moreš? pusti me dalje, da na put daleki onoga pripravljam, koi utěhu càrkve zahtěva i kano pravi kàrstjanin u krilo svemogućega uteći

se želi! pusti me, ako želiš milost od věčnoga dostignuti — ali ti pram nikom milostiv nisi.

Prama tebi baš ću biti, reče Mijat, koi je kroz sve vrěme njegova govora mučeći stajao — prama tebi istom, pa Bog neka mi se smiluje. I s vatrenim okom, jednakim munji, kad stare hraste užiglje s jednim mahom tàrgne pištolju, nategne je i duhovniku pred oči donese:

Devedeset i devet što s handžarom, što s puškom ova je ruka, brez da je igda uzmakla, na onaj svět odpravila — ti ćeš mi stotinu navàršiti, ako se mome zahtěvanju nepodložiš.

Zbiljna ova stvar više je ustrašenom duhovniku razabrala, nego li strašni onaj šumar s njegovim govorom i s jednim »bog nekati prosti i onaj, koi na ovo sveto ulje očekiva,« odgovori: Ja sam pripravan učiniti, kaži što hoćes?

Da me izpovědite, milostivni otče, reče Mijat smiono, može biti ni onaj bolestnik isti više odrěšenja netrěba od mene. Kada ja dospijem, prosim da onda i moga podarambašu s istom milostju nadarite.

Samo da negubimo vrěmena. I Mijat, Rade i duhovnik udalje se od ostalih ajdukah, koji udivljeni za njima gledajući domisliti se nisu mogli, čemu ova stvar puna čuda dovesti ima, da njihove arambaše s jednim duhovnikom odilaze.

Ti si mi se jako preokrenuo brate, reče Mijat Radi, koi ga je s vatrenim pritiskom k pàrsim pritegao. Ta tako směšan još nikad nisi bio, valja da te je popo kroz izpověd čisto na svoju stranu premamio, je li tako?

Oslobodi Bože, reče Rade. Ti znaš Mijate, da te ljubim kao prijatelja, i zato te gàrlim.

Ja o tom i nesumnjam brate. Nije nam vrěmena sad se něgovati, nego ajdemo svaki na svoj posao, pred večer ćemo se svakako sastati, reče Mijat, i tim se razstadoše.

Věrnost i sàrčanost vaša, koju ste vi u mnogoj prilici prama vašim arambašom i meni istom pokazali, nuka me, da vas za dionike ove strašne i nesrětne stvari uzmem — reče Rade podarambaša šestima njegovih najboljih drugovah, u koje se je on u svako doba pouzdati mogao. Slušajte, reče im, ovu stvar, koja prilike jednake niti je imala niti će imati, i razsudite njezinu važnost, koju na vaša pleća natovariti mislim, pàrvo ću vam je kazati, da vam kašnje nenadana nedojde.

Vi ste jutros dobro onoga staroga redovnika vidili, koi je mene i Mijata izpově»dao, osobito ti Radoica, koi si ga sa mnom doveo.

Osim rěčih, koje je meni radi moje pogrěške světujući davao, upleo je još drugih někojih, na koje kad pomislim, noži mi prodju kroz sàrce. Mijat, veli onaj stari redovnik, Mijat s njegovim grěsima i njegovom nebesiom mora umrěti. Měra je njegovih dělah puna, i trěba ići odgovarati, kako se je živilo. Mijat je, kaže, od oholije u oblake pucao, i od njegovih udaracah oblaci bi se razstavljali, pokazivajući mu vedrilo neba i stan onoga, koi je od njega puno moćniji, i pred kim je Mijat càrv u prahu. On se nato obraćao nije, sirote je globio, càrkve palio, mirne putnike na cesti davio i druga nebrojena zla činio. On mora umrěti, mora smàrtjom kakvom nitko umro nije; znaj dakle ti njegov podarambaša, noćas će ti Mijata zmija proždrěti i njegov pun grěha život dovàršiti. On se je istina pokajao, Bože budi mu pun milosàrdja!

Odatle, bratjo moja, izlazi moja tuga, koja mi je danas sàrce obujala, od tuda

izlazi moje čudnovato ponašanje prama našim arambašom, pram mojim dragim prijateljom Mijatom.

Kako sam vam rekao, ja sam od vaše hrabrosti obsvědočen, i zato sam vas šest izabrao, da noćas skupa stražimo, nebi li ikako našega prijatelja od grozne ove smàrti izbavili. Prenabijte iz nova sve puške, uvijte drugo kremenje, i s finim prahom naprašite čašice, handžare naoštrite, jednom rěčju sgotovite se, kao da ćemo sad na kakovoga glavnoga neprijatelja udariti, osobito vas prosim, da nikome od ove stvari ni najmanje slovo nekažete, a zato mi vaša věrnost jamči.

Mi želimo tvoje pouzdanje opravdati, mili arambaša, odgovori šesterica, i da sve zmije gorske i pakao cěli prama našem Mijatu ustane, mi bi im oštrinu naših handžarah, i hitrost našega baruta pokazati se usudili, kamo li ne jednoj zmiji, koja nije drugo, nego basna jednoga drěmajućeg starca.

Dobro bratjo, reče Rade, ja sam se to od vas i nadao, ja ću vas tobože večeras narediti da stražite, kad sve pospava, mi ćemo se lahko dogovoriti, što ćemo i kako ćemo; sada ajte gledajte što k večeri — vina neka bude samo dosta, blažene njegove kapljice istom se za ovakov prekonaravni dogadjaj najlěpše kasaju.

Na muk još jednom vas opominjem.

Dobro, dobro, s bogom, arambaša.

Bog, bratjo draga!

Ja te, Rade, već odavna tražim, reče Mijat istom, kada se je ono šest odaljilo; čini mi se, da brez tebe živiti nemogu. Sědi brate na ovu stěnu, da gledamo zahod sunca, Bog zna, hoćemo li ga još kada gledati.

Mijate brate, što ti je?

Ništa! cvět dragomirisni niknu u pustinji med travom divjom, i s ljubkim svojim duhom mali okrug oko sebe napuni, do malo vrěmena divja trava s gàrdnim svojim uzrastom nězni cvět nadvisi, i pod svoje smàrdljive liste proguta — Cvět umrě od divjaka sčepan — nekadar sile slomiti, koja dokle je mala kao i on bila, laskajući se je okolo njega obmatala, a kašnje — listje mu razsula.

Da sam směšan rekao si mi jutros, a ti? — ja ti se dovàrći nemogu. Prazno kao danas nigda u ovih grudih bilo nijo. Ja bi umro od radosti — i opet od žalosti někoje. Lěpo je mirno živiti! blaženi čověk, koi po putu pravom ide! kud idemo mi brate Rade? reče s uzdahom.

Po tàrnju i glibu. Nu ali opet rěč natrag uzeti hotěše, kad svoga prijatelja, koi pàrvo od smàrti dàrktao nije, poblěditi vidi.

Sud je moj izrečen, odgovori turobno Mijat, ako zdravo sunce izići vidim, koje sad eno zalazi, ostavit ću vas brate, i ići ću dalje, nebi li mir duše našao, koga ovdě nikada naći neću. Nebi li kao i ono sunce po dugom putovanju glavu moju s mirom k spavanju priklonio — ufajući se, da će mi lěpši dan svanuti, nebi li i sunce moga života iz oblačna neba u vedro upočinulo.

Mir je duše za me umro, — bojim se nikada neće mutno nebo života moga bistro svoje vedrilo meni pokazati.

O srětni dani moje mladosti! srětni dětinstva! nikada li se vratiti nećete, duh dobri, koi me je po vašim cvětja stazam pratio, od zločestih dělah uplašen — ostavi me.

Nesrětni požalenja vrědni druže, reče Rade i poljubi ga u blědo lice, doći će vrěme mira — doć će vrěme bàrzo, gdě ti morda nikad sunce zalaziti neće — umiri se samo, mir će doći. Jesi li ti hrabri onaj Mijat? ja te više nepoznajem.

Nepredstavljaj mi brate ono više pred oči, od čega sam varavo mislio, da je najveće na světu, smiluj se na me, nenapominji mi više, što sam pàrvo bio učinio.

Medju tim dojde jedan iz med njihovih, kaže da je večera gotova, i dva prijatelja odu za njim.

Noć tavna bez měseca bila se je spustila po zimnom okrugu. Zvězde na prostranom svodu neba, nisu mogle svojom blědom zrakom gustu ovu tminu prosijati, niti se ikakvi glas pojavljaše, koi bi grobnu ovu tihoću uznemirivao, činjaše se, da cěla narav světkuje. Okolo potmirenih vatarah, u različitim gomilama duboki san provadjajuć, ležaše četa Mijatova, nesluteć dogodjaj, koi će joj se sgoditi.

Podarambaša Rade š njegovom šestericom stražio je nedaleko od města, gdě spavaše Mijat, i gdě mu je vavěk na oku bio.

Skoro pol noći projde, Rade od něke varave slutnje opojen, počme věrovati, da je stari onaj redovnik krivo govorio i počme se s družinom razgovarati, kad se najednom od někoga štropota i pucljavine iz šume, koja se u dubljini gore podigne, uzpredne.

S ukočenima očima, màrtvačkim blědilom, od straha otvorenim ustnama, sedam drugovah s handžarom u jednoj, a nategnutom puškom u drugoj ruci očekivaše oni predmet, koi njima još nevidjen, mir tihe noći uznemirivaše. —

Ne s glavom, nego upàrtom rukom na jednu najstrašniju stranu klisure pokazivaše Rade svojim drugovima, koji u onom mahu kada onamo pogled bace, od màrzla znoja podbijeni budu — videći strašnogàrdnu zmiju, gdě puza med ajduke . . . . .

Najpàrvi od sedam dojde Rade k sebi i zaměri puškom zmiju, koja se je već med spavajuće bila uměšala; onih drugih šest osvěstiše se takodjer, i učine, što i Rade.

Složno bratjo udrimo za boga, s izumirajućim glasom reče podarambaša, i sedmerica odape puške — — — puške štrocnu, ni jedna varnica neda.

Strah veliki obuzme družinu.

Još jednom bratjo kušajmo! Jedan pa i opet drugi i treći put odapetih sedam pištoljah nesastavi.

Kao kameni stupovi gledaše oni strašno ono strašilo, koje se nije niti činilo njih viditi, i kroz ajduke puzajući k Mijatu dojde, koi mirno spavajuć nije osěćao, da mu smàrt prilazi — uhvati ga za noge, od njih počamši proždrě ga, i mirno kano je i došla, natrag se vrati. —

— Sada Radina družina nategne puške — odapne — i jeka kao od sedam gromovah po càrnoj se gori razlije, da uplašeni ajduci svi koliki na noge skoče, i oružajući se što je? što je? povikaše.

Rade njima žalostni dogadjaj pripovědi, i med ajducima se šum, kao po buri uznemirenoga mora, podigne.

Sad nije koristi na prazno běsniti, reče Rade, sutra valja trag zmijin tražiti, da se barem na njoj osvetimo.

METELWIN Digital LIBRARY

Čim je sunce vàrhe gorah obasjalo, podigne se osirоćena Mijatova četa u potragu. Lahko im je bilo tragom slěditi, jer kud je ona strahovita zmija prošla, vidila se je laza, kano od kakovoga težkoga trupca po mokroj zemlji vožena. Vas cěli dan s tragom hodeć dojdu malo pàrvo upočitka sunca pred jednu veliku pećinu, i svi se prestraše opaze kad, da se trag zmijin u pećinu uvlači.

Drugo nije već unutra ići, reče Rade, i to smo dužni našemu Mijatu dàržati. Svaki s blagoslovljenim barutom oružje nabi — svi se priprave, upale luče i u pećinu udju.

Hodeć pet do šest stotinah koračajih po ravnom podu, na jednom nabasaju na jedna zatvorena gvozdena vrata, koja, čim Rade rukom u bravu takne, sama se otvore.

Zraka kano od prolětnoga sunca iz vratah sine — triput trideset ajdukah š njihovim arambašom u sobu stupi.

Soba je bila jako široka a osobito visoka, na srědi je stajao kameni stupac, o kome je zmija, koja je Mijata prožděrla bila, omotana.

U nuglu kraj jednoga stolića sědjaše càrn kano ugljen starac, s bradom do koléna.

Ajduci ostanu začudjeni, medju tim se starac digne, dojde do vratah i zaključa ih, vrati se na město, i s mirom sěde.

Bratjo, reče Rade, kušajdemo bi li htěle puške u staroga sastaviti — pruže svi, i blagoslovljeni prah staroga na hiljadu komadah raznese, čim stari padne zmija se počme odmatati i puške, koje je na Mijatu proždàrla, u njoj puknu.

Njoj puške naše nenahudiše, reče ona sedmerica, da kušamo s handžarom — i za malo vrěme zmija bude saséčena.

Kad je sve gotovo bilo, ajduci od stvari učinjene udivljeni umuknu i čuju jedan glas, da im govori.

Ja sam, bratjo, duša Mijatova, vašega arambaše, slušajte me što ću vam govoriti.

Ovaj stup, o kom je zmija omotana bila, pun je blaga svakojaka, pun novacah, dragoga kamenja, pun dragocěnih stvarih; srušite ga i nosite blago, polak neka vami bude, biti će dosta, da vas sve čestite učim — a polak dajte za moju dušu, nebi li se bàrže izkupila. Neće dugo vrěme biti, vami će ponuda doći, da se domu vratite, idite razstavljajte se nije više Mijata, neima ajdukovanja. —

Poslě toga ajduci stupac razvale, i zaisto veliko blago u njemu najdu, sve što je Mijat govorio u pećini, bude izvàršeno, i pàrvo po godine kao bogati ljudi svojim se kućama vrate. Starac i zmija u pećini izagnjiju kod novacah što ajduci nisu mogli odnèti, i koji sad čekaju da ih ko digne. Ali zlo i naopako, kad nitko nezna, gdě je pećina, gdě li novci.

Ženidba Janković Stojana.

Vino pije dvanest Kotaranah,
Sve po izbor mladjenih glavarah,
Š njima mi je Janković Stojane
I pobratim Smiljanić Ilija.
Al nazdravlja Smiljanić serdare:
»Zdravo pobro Janković Stojane!
Tebe ima već puno zemana,
Još se junak oženio nisi.«
Al govori Janković Stojane:
»Da si zdravo Bogom pobratime!
Nije mene još puno zemana
Nego samo triest godin danah:
Triest sam ti glavah pogubio,
Sve Ivanah u majke jedinih,
Ostalim se ni broja neznade.
Ja obadjoh sela i gradove,
Al nenadjoh za se dijevojke.
Čuo jesam i drugi mi kažu,
Baš u Livnu Ajkonu děvojku,
Lěpu kćercu bega Šukumbega,
Da b' vidio glave nenositi!
S njome ću se junak oženiti,
Nametnut ću amet na vilajet,
Sinjim morem i primorjem donjim;
Pokupit ću sve gotovo blago,
Čisto srebro, ma još suho zlato,
Dobavit ću věštoga terziu,
Pokrojit ću po tursku haljine;
Dobavit ću věšta kolundžiju
Sakovat ću sebe i putalja.«
Što je reko Janković Stojane,
Što je reko porekao nije.
Nametnuo namet na vilajet,
Sinjim morem i primorjem donjim;
On pokupi sve gotovo blago,
Čisto srebro, ma još suho zlato,
I dobavi věstoga terziu,
Pa pokroji po turski haljine;
I dobavi věšta kolundžiju
Pa sakova sebe i putalja.
Pa posěde dobra konja svoga,
Pa poleti preko polja ravna
Kano zvěda preko neba sjajna,
A kad dodje u Prolog planinu,
On razsěda dobra konja svoga,
Pa on sěde na studenu stěnu,
Pa on jede bijeloga hlěba
I primače debeloga mesa.
Pije Stojan rujenoga vina
Sam se sobom junak razgovara:
»Mili Bože, na daru ti hvala!
Gle budale od mene junaka,
Gdě ja udjem izgubiti glavu,
Da bi rašta nebi ni žalio,
Već rad jedne mlade dijevojke,
Aj děvojke, da je bor ubio.
Dab' se vraća dvoru bijelome,
Al nemogu od sramote Bože,
Da me vidi Ile Smiljanića.«
Sve mislio na jednu smislio,
On posěde dobra konja svoga,
Ode junak gorom i planinom,
Pravo zdravo na Bistricu dodje,
Dobra konja na vodu nagoni,
Na Bistrici tri turkinje mlade
One peru tanane košulje,
Više zlata, nego běla platna.
Božju im je pomoć nazivao:
»Sala maleć!« tri turkinje mlade,
Ljuto su mu Salam prihvatile:
»A salam ti, neznana delio!«
Al govori Janković Stojane:
»Da vam borom tri turkinje mlade!
Gdě su dvori bega Šukumbega?«
Al govore tri turkinje mlade:
»Da ti borom neznana delio!
Što ti pitaš za Zulima mlada?«
Al govori Janković Stojane:

METELWIN Digital LIBRARY

»Da vam borom tri turkinje mlade,
Ja nepitam za nijedno blago,
Ja mi nisam neznana delio,
Već ja jesam bane od Mostara,
Skoro sam se š njime pobratio
A jošte mi nisam posětio
Běle dvore pobratima moga.«
Kad to čuše tri turkinje mlade,
Pohitno mu govor odvratiše:
»Da ti borom bane od Mostara,
Lahko ćeš mu dvore poznavati.
Ti mi jaši konja ponapréda,
Na vratim mu od avlije stoji
Aj jabuka od suhoga zlata,
Ona mi se na čekàrku kreće,
Ona kaže, koi větar puše.«
Kad je Stojan rěči razumio,
On potěra dobra konja svoga,
Potěra ga preko polja ravna,
Bárzo mu je dvoru dolazio,
A bolje ih biše poznavao,
Na vratim je jabuka od zlata
Ona mi se na čekàrku kreće
Ona kaže, koi větar puše.
Dobra mu je sreća priskočila,
Od avlije vrata otvorena,
Bez testira konja nagonio,
Sam se konjic u pohode hoda.
U avlij' je mlada dijevojka.
Božju joj je pomoć nazivao:
»Sala maleć lěpoto děvojko!«
Muči kučka negovori ništa.
Al besědi Janković Stojane:
»Da ti bogom lěpoto děvojko,
Ali jesi Kuna robinjica,
Ali jesi Ajkona děvojka?«
Ponizno mu mlada odgovara:
»Ja mi nisam Ajkona děvojka,
Već ja jesam Kuna robinjica
Skoro su me zarobili Turci.«
Kada Stojan rěči razumio,
Ovako je njojzi govorio:
»Da ti borom Kuno robinjico!
Gdě je beže, beže Šukumbeže,
Gdě t' je njemu Ajkona děvojka?«
Al govori Kuna robinjica:
»Da ti borom neznana delio,
Vidiš gdě se beže Šukumbeže
Po bedenim běla Livna šeta,
Ogleda se niz Prolog planinu,
I nada se junak na megdane,
Baš někome Janković Stojanu,
I njegovu Bogom pobratimu
Po imenu Smiljanić Iliji,
Dva serdara od ravna Kotara,
Eno njemu Ajkone děvojke,
Ona mi je u bijeloj kuli,
Ona veze tanene košulje,
Više zlata, nego běla platna.«
Kad to čuše Janković Stojane,
Turi ruku u džep od dolame,
Vadi gjerdan od suhoga zlata,
Po ga meće njojzi oko vrata,
Pa mi sěde rěći besěditi:
»Da ti borom Kuno robinjico,
Ti mi ajde u bijelu kulu,
I reci mi Ajkoni děvojci,
Neka sidje u avliju bělu,
Da ju zove bane od Mostara
Da ću njojzi něšto besěditi
Robinja je bila dijevojka,
Dijevojka i za Boga znala,
Ona ode u bijele dvore.
A kada ju biše sagledala
U susrětu Ajkona děvojka,
Ovako joj poče govoriti:
»Pasja kučko Kuno robinjico,
Tko ti taki gjerdan darovao,
Da ga takog ni u mene ne ma?«
Al besědi kuna robinjica:
»Nebudali Ajkono děvojko,
Od kad me je porodila majka,
Ja neviděh boljega junaka,
Nit ga može poroditi majka,
Štono mi je sada ulazio
Bez testira u našu avliju.
Sam se konjic u pohode hoda;
Da ga vidiš Ajkono děvojko
Tada bi se porazveselila,
Da ga ljubiš tad bi s' razboléla,

Dvije ôke, ko dvě tárnjinice,
Dvě obárve ko dvě pijavice,
A dva bárka, dva vrana gavrana,
Bělje mu je lišce od rukava,
Cárljenije od morskog koraljka,
Šire su mu kosti od aršina,
Běle mu se ruke kroz rukave,
A kad junak rujno vince pije,
Vince mu se kroz gároce vidi,
A rakija kroz bijelo lišce;
Kaže junak, da je od Mostara,
Laže, sele, bit će od Kotara
Po prilici Janković Stojane.
Ono lišce rujno pije vince.
Pa je junak rěči besědio,
Da ti sadješ u avliju belu,
Da ti ima něšto besěditi.«
Kad Ajkona rěči razuměla,
Skočila se na noge tanane,
Gologlava kano mužka glava,
Bosonoga u cárvenim papućam,
A razpasa u svilenom pasu,
Pa no idje u avliu bělu;
A kad ju je junak zagledao,
Sěde njojzi rěči besěditi,
»Da ti borom, Ajkono děvojko,
Dohvati mi vidru vode hladne!«
Kad Ajkona rěči razuměla,
Dohvati mu vidru vode hladne.
Al je junak vragometne ćudi,
Nemaša se vidre okovane,
Već se maša mladjene děvojke,
Pak je baca za se na konjica;
Tri put ju je pasom opasao
A četvárti kaišom od ćorde,
Nek nevaga tamo ni ovamo.
Pa mi sěde rěči besěditi:
Ej! putalju milo dobro moje,
Oli sada oli već ikada,
Donesi me u ravne Kotare,
Hranit ću te bělicom pšenicom,
Pojit ću te vinom i rakijom.«
Škiči viči pretili putalju,
Jer je konjic njega razumio,
Pa poleti preko polja ravna,
Kano zvězda preko neba sjajna —
Dokle Turci konje osedlali,
Stojan mi je na sred polja ravna;
Dokle Turci na sred polja ravna,
Stojan mi je u Prolog planini;
Dokle Turci u Prolog planini,
Stojan mi je u pivnici maloj,
Pa on pije vino i rakiju,
Stojan pije a Ajkona služi,
Mora brate te joj se i neće.
Ali više baš vojnička straža:
»Bog t' ubio, Janković Stojane,
Eto na te silna četa leti,
Silna četa od Livna běloga«.
Zato Stojan haje i nehaje,
Većno pije vino i rakiju.
Opet više straža baš vojnička:
»Bog t' ubio, Janković Stojane,
Nit ćeš uteć ni odniti glave.
Muči Stojan negovori ništo,
Većno pije vino i rakiju:
Ali više straža baš vojnička:
»Zlo ti vino a gore ti bilo!
Nit ćeš otić ni odniti glave
Ni odvesti lěpote děvojke,
Ni viditi ravnoga Kotara!
Eto na te silna četa leti,
Silna četa od Livna běloga,
Pred njome je beže Sukumbeže,
Koi ište rusu glavu tvoju.«
Kad je Stojan rěči razumio,
Na to mi se j' težko razsárdio,
Pa se dobro vina ponapio,
Rujna vina, žežene rakije,
Pa posěde dobra konja svoga.
Nedadu mu vrazi mirovati,
Pa mi neće u ravne Kotare.
Već okrenu tragom uz tragove.
Nečudi se, mili pobratime,
Jer je njega vino zanělo,
A rakija pamet oduzela.
Al da vidiš Janković Stojana,
Samurliju na oči nadmiče,
Běli zubi varnice mu krešu,
Cárne oči munjom udaraju,

Stisnu konja čizmom i mamuzom,
Pa ga šinu trostrukom kandžijom.
Škiči viči pretili putalju,
Běle pěne preko sebe baca,
Modri plamen nozdàrvam se liže,
Težko se je konjic razmamio.
Tada Stojan vadi bělu ćordu,
Pa poleti prama turskoj četi;
Kad sàrdita g' ugledaše Turci,
Svi mi tada natrag uzběgoše,
Neuzběže beže Šukumbeže.
Triput ga je Stojan obigrao,
Dok je njemu na desnicu doša',
A kada mu na desnicu doša',
Maši ga se tom britkinjom ćordom,
Kako ga je lako dohvatio,
Dvě ga pole oko ćorde pale,
A šašvare na konju ostale.
Kad to vidi Janković Stojane,
Prihvati mi Čekàrk bedeviju,
Bašno, pobro, bega Šukumbega,
Pa je veže svom za rep putalju,
Pa on idje u ravne Kotare.
Kad Ajkona běše zagledala,
Kako joj je babo poginuo,
Ljuto cvili i suze proliva,
U potiji babu spominjući.
Al govori Janković Stojane:
„Nebudali, Ajkono děvojko,
Rusu ću ti odkinuti glavu!«
Kad Ajkona rěči razuměla,
Voli svojoj nego babe glavi,
Jer babina već je odsěčena,
Pa je ovako njemu govorila:
„Sunce moje, Janković Stojane,
Vodi mene u ravne Kotare,
Pokàrsti me i uzmi me za te,
Věrna ću ti, Stojko, biti ljuba!«
Kada ju je Stojan razumio,
Osladi mu otrov u sàrdašcu,
Natrag se je glavom okrenuo,
Te bàrkom je malko nagladio
I u bělo lišce poljubio.
Pa ju vodi u ravne Kotare.
A kad Stojan u Kotare dodje,
Sve iztàrča malo i veliko.
Pred njima je Smiljanić serdare,
Do njega je Močivuna Vuče,
A do Vuka Relja Bošnjanine, —
Tu pucaju glasnice lumbarde,
Sitni oganj nigda neprestaje.
Kad se Stojan s bratjom izljubio,
Vodi momu do běle càrkve,
Pa je popo tute pokàrstio,
I Stojanom sveto zaručio. —
Lěpi j' Ajka porod porodila,
Do tri sina i četvàrtu kćercu,
Neka Stojan zeta nezaželi. —
Pa ju Stojan od milinja ljubi,
Kad se godi oda sna probudi.

Několiko rěčih o ogojenju děce.

od Petra Zoričića.

Med prevelikom množinom raznovàrstnih stvorenjah stoji čověk kao višje i najplemenitije bitje, i nadkriljuje svojim umom i svojom izvàrsnostju sve ostale stvari. On je od Boga opunovlaštjeni zapovědnik svega, što ga okružava. Ma čim mu je Bog pàrvenstvo na světu podělio, i sve stvari njegovoj volji na ponudu stavio, učinio mu je taj uvět, da njega i njegovu volju upozna, i na otaj način opreděljenu svàrhu čověčanstva da postigne. Čověk dakle koji volju božanstvenu poznaje i polag nje živi,

rěšio je zadaću i postigao je svoj cilj. On je dobar, a to svaki čověk mora biti, ako hoće, da mu rečeno pàrvenstvo pripada. On čini samo ono, što njegovom čověčanstvu na čast služi, jer sva svoja děla ravna nutàrnju obsvědočenju, koje mu kaže, da je ono dobro, što on čini. On dakle uzpoznaje vrědnost dobra; i ova vrědnost i njegovo nutàrnje obsvědočenje jesu nagoni njegovih činah. U tome sastoji čověčansko savàršenstvo.

Ali kako je velika razlika medju onim, što čověk postati ima, i medju onim, što je on, kada na svět stupi! — Pri porodu je děte samo svojom vanjskom slikom čověku spodobno, ono nezna ništa niti od sebe, niti od světa, koji ga okružava, i samo tělesno potrěbovanje daje znake njegovog življenja. Duševne sile koje ga božanstvom srodne čine, snivaju sa svim u njemu, i sastoje u pàrvoj dobi življenja samo iz gologa nagona tělesne potrěboće utěšiti, tako da se od živinske duše samo u tom razlikuju, što nosi u sebi sěme k višjem razvitku. U to doba upravlja kako tělom tako i duhom narav, i čim više tělo svoj razvitak dobiva, tim većma proteže ona svoju moć preko duha čověčanskog, i poradja putenosti; a moralne sile spavaju, i nikad se nećedu pojaviti, ako se moć naravi, vladajuća u duševnim silama, neograniči.

Čověčanska narav děli se na tělesne i duševne sile, i obě ove sile trěbaju podpore, da u razvitak dodju i svàršenost postignu. Razvitak tělesnih silah proizvesti će narav i dopeljat će ih sama, ako samo na kakve zapréke nenagazi, s malom tudjom pomoćju do one snage, koju postići imadu; ma pri razvitku duševnih silah hoće se većjih podporah, inače će ih, kako sam gori kazao, pretežitija moć naravi sa svim u putenost pretvoriti. Imamo jur dosti primérah, gdě su děca udaljena od ljudih, daklem pod cělim uplivom naravi uzrasla, pak što je iz njih postalo? Ništa drugo nego živina, čověku samo tělom prilična. Čověk, koji hoće član čověčanstva da postane, medju ljudima da živi, i svoju uzvišenu svàrhu da postigne, mora medju ljudmi i to medju dobrimi ljudmi uzrasti, i svoj duh kroz njihovu podporu i njihov upliv oplemeniti. Ovaj upliv ljudih odnašajući se na razvijajuće sile děteta, zove se odgojenje. Svàrhi shodno odgojenje pretvara děcu na dobre i korisne ljude, podupire razvitje duševnih moćih, i pokazuje im stazu, na kojoj ona danas sutra budu mogla u družtveni život stupiti, koristni članovi cěloga čověčanstva postati, i svoju opredělјenu svàrhu postići.

Već sama narav nam kaže, da samo roditeljom odhranjenje i odgojenje děce pripada, jer oni im dadoše život, zato su i dužni, da im ga uzdàrže i čuvaju, doklem ga ona sama čuvati budu mogla. Nu uz ovo nastojanje pripada im još većja dužnost t. j. da oni svoju děcu i na put duševnog života postave.

Ali polag obćeg mnénja nemože ni najmanji dio roditeljah svoju děcu na svàrhi shodan način odgojiti, i njih za njihovu budućnost pripraviti; jerbo někim vrémena, a drugom volje ili znanosti manjka. Nu ja drugačije mislim i kažem, da nemože nitko više od roditeljah svojoj děci put k pravoj sréći pokazati.

Istina bog, da je sa svim malo roditeljah, koji su u stališu svojoj děci cělo izobraženje dati, jer čověk trěba jako mnogo znanostih i naukah, doklem si u ovom věku ime izobraženoga steče, a te znanosti mogu se samo u javnih učionah postići, i zato se brine svaka izobraženia dàržava, da ovoj nemogućnosti roditeljah svakovàrstnimi učionami pripomogne. Ali od kakve hasne mogu sve učione biti, ako su već děca pàrvo pokvarena, nego učiteljom u ruke dodju? Ono kratko vrěme, koje se oni u učionah bave, pripada većjim dělom na nauke, koje budućnost děteta osiguravaju; ato

METELWIN Digital LIBRARY

dvojim jako, da bi najboljoj pameti i methodi učitelja za rukom moglo poći zlo sasvim izkorěniti, koje im je već u narav prešlo. — On može u takovom slučaju samo prepréčujući raditi, t. j. zabranjivati, da opačine děteta mah neotmu. Toga radi sudim, da se roditelji jako varaju, koji misle da su s děcom dosta skàrbi imali, ako im hranu i odělo daju i bdiju da zdrave kotrige uzdàrže, ter zabraniti znadu, da tudja okna i glave u cělosti ostave, pak kad šestu ili sedmu godinu minu, da ih u školu preporuče. To je sasvim malo što su oni za njih učinili, i te roditelje može svaka služkinja lahko zastupiti.

Od děce, koja su u pàrvoj dobi zanemarena, može samo maleni broj po dobru pojći, jer ni dvadeseti dio od njih neće se kroz mnogovàrstne namame ugodnih razkošah do one dobe nepokvaren povući, gdě zdravo razsudjenje i pamet s čověkom vladati počima.

Odgojenje děce nalaže roditeljom dužnost, ne samo tělesne nego i duševne, daklem obě dvě sile zajedno gojiti.

Pàrva dužnost roditeljah proteže se na izobraženje tělesnih silah, to će reći, da děte kroz pametnu prigledbu čvàrstoću i okretnost postigne. Tělo je organ duše, i duševne sile moždedu sasvim slabo u njemu uzploditi, ako je ono slabo i bolježljivo. Tu trěba samo narav podupirati i skàrbno bditi, da děca zdravimi udi uzrastu. Koliko putih nepromaši mnogi čověk svoju srěću samo toga radi — jer je on knjast, sakat ili jednook! —

Ova skàrb počima već u kolěvki, i prestaje tek onda, kad se ono samo od pogibeljah čuvati znade, koje bi njegovom tělu škoditi mogle. Veliki upliv na zdravlje děteta ima čisti zrak, prosta hrana, dobi primĕrno odělo i uměrno gibanje. U pàrvoj dobi děteta t. j. doklem je još u kolěvki, hasni mu mnogo primĕrna toplina, kada pako malo jačje postane, nesmě soba niti prevruća nit prehladna biti. Prozrak je jako škodljiv, da pače i pogibeljan. — Svakoj majci, kojoj srěća děteta na sàrcu leži, usudjujem se kazati, da se okani svih dojkah, pak da svoje děte sama doji, samo ako ju je Bog krěpkim zdravljem nadario. Kad već děte jesti počme, imaju jela prosta, lahka i ne odviše hranonosna biti. Voda i kad kada mlěko jesu najbolja pitja za nejaku děcu, kako god što su kava, ćokolada, vino i sva ostala jaka pitja dětetu jako škodljiva. Osobito važna je pri odhranjenju děce navada na redovito i uměrno jelo i pitje; i samo na taj način mogu se děca od proždàrlosti sačuvati, a i neće im svaki dan ni lěkara potrěbno biti. Kad već děca većja postanu, netrěba im dopustiti, da jela prebiru neka se već iz malena na svaku jestvinu navade. — Kolěvka i postelj děteta mora takov položaj imati, da děte prěko glave negleda. — Odělo neka bude prostrano, i světovao bi takodjer, da se děca prečvàrsto nepovijaju, kako god bi i nad potrěbovanjem tako zvanih Miederah barem kod nejakih još děvojakah Anathema izrekao. Velika pozornost je kod kaznenja děce potrěbita. Udaranje po glavi, klečanje i t. d. jesu kazne, koje veliku štetu na pameti i zdravlju prouzročiti mogu. U slučaju gdě to biti mora, neka se tankom šibicom na pristojnom městu — čini. Dobro uzpotrěbovana šiba nemože ništa škoditi, da pače zabranit će uzpotrěbovanje batine. Jakost i okretnost těla dobit će děca samo kroz mnogovàrstno vězbanje, zato bi preporučio roditeljom, da im svàrhi shodne igre na ruku dadu, ter da ih i više putih obvàršavanjem lakših kućnih poslovah, takodjer i s gimnastičkimi vězbanji*) pod dobrom

*) Kamo srěća, da bi mi javne učione za gimnastiku imali! —

opazkom zabavljati se puste. Koliko kod ovih zabavah, toliko i kod cělog odgajanja mora sve redovito ići, t. j. prelazi nesmědu se nikad naglo činiti, nego uvěke oslanjajući se na već pribavljene snage od lakšega k težjemu koracati.

Na poslědku preporučio bi kod gojenja tělesnih silah i to, da se děte navadi biti nezavisno t. j. da vlastite potrěboće koliko moguće samo obavlja, n. p. da se samo umiva, opravlja i poslužuje. To su u kratkom načela za tělesno odgojenje.

Ali je puno većja dužnost roditeljah brinuti se za odgojenje duševnih silah, koje ćedu danas sutra děte čověkom i koristnim članom čověčanstva učiniti. Ovdě trěba najpàrvo skàršiti moć naravi, da pamet i razum u razvitak stupe, pak děci već od malih noguh ljubav za Boga, za domovinu, za bližnjega iza sve, što je dobro, u sàrce usaditi, uz oto ih navaditi na štovanje zakonah i običajah, a osobito na to, da se već iz malena na pravu pobožnost, na redovitost i marljivost u njihovom dělu, na krotkost, uměrenost u svemu i svačemu, na čistoću, stalnost, postojanost i sramežljivost priuče; a najposlě da ih uzpoznadu sa svimi pogibelji, koje im u budućnosti prěte, pak da ih nauče sve opačine màrziti. To je ono, što děcu, kad uzrastu, srětnu učiniti može, a sve ovo na děci proizvesti nije u školah niti města niti vrěmena, nego u kući roditeljah; i o ovom ću ja buduće godine obilnije i razložnije probesěditi.

Ratovanje Sàrbah s Turcima Bošnjacima.

(od konca god. 1805. do Kolovoza 1806.)

Opazka. Ovaj krasni članak izvadjen je iz »Golubice«; budući da smo ga uzeli bez znanja njegovog pisca, nećemo niti ono, što bi morali, glede pravopisa u njemu proměniti.

S koncem godine 1805. navale Turci iz Bosne preko Drine na Sàrbiju, i prodru u Ranitovaču, koja čini kao poluostrov prema Jadru, nagnuvši Šabcu u pomoć, koji su Sàrbi u obsadi dàržeći pritěsnili bili. U to vrěme još je sva sokolska nahija u turskim rukama bila, a imenno sav ravan (ravnica i sva sela duž Drine osim jedne planine, koju su Sàrbi već zauzeli bili. Jer u početku još godine 1804. kad su Sàrbi protiv Dahijah zavojštili, sdružili su se bili s njima i něki Turci, izmedju kojih je bio i Mehmed-Kapetan sa svojih pet sinovah, te su i oni išli protiv Dahijah. I onda se još učinio ugovor s Antonijem Bogićevićem, buljukbašom od Jadra, i Jevtom Čotrićem, glavnim kmetom, koji su tajno u dogovoru s vojvodom Jakovom Nenadovićem bili, da Jadar i Radjevinu Turci ostave na miru niti preko njih u Sàrbiju da idu. Zato je Jadar i Radjevina ostala nevredima, niti su Turci na njih nasàrtali, no su svagda obišavši ove dvě nahije udarali pravo na Mačvu i Sokol. S ovoga je veliko olakšanje za Sàrbe bilo, što se pri obrani nisu cěpati i razsijavati morali. I ovo je ovako trajalo donde, dokle god Sàrbi nisu zauzeli sav Jadar i Radjevinu i svu sokolsku nahiju, koje je bilo u godini 1807. pošto su Sàrbi u Šabac ušli.

METELWIN Digital LIBRARY

Na ovaj glas, da Turci Bošnjaci preko Drine na Sàrbiju idu, krene se Karagjorgje i dodje u Željeznik na konak, gdě se sastane s Čarapićem, s kojim razgovorivši se, kako da odbiju najprije one Turke, koji iz Biograda izlaze i na Makiš i Žarkovo dolaze, povede jedno 800 ljudih na Topčider, gdě osvane više Kamalja 7. Sěčnja 1806. sa snĕgom. I to isto jutro, tek što se Bogu pomole, a i Turci se pojave na Kamalju, i odma se otvori boj. Sàrbi konjanici za Čarapićem udare niz Topčider oko Ajduk-Česme, a Karagjorgje izpod šume k Žarkovu sa pěšacima. I konjanici presěkoše Turcima put k Savi těrajući ih k Bělim vodama; a i Karagjorgje u to izpade izpod šume; Adži-Klimenta tu nagazi na baru, te se okrete gredom k Ostružnici, a za njim se naturio Petar buljukbaša s momcima; nose ovaj na glas Čarapića okrene natrag, počem se Dema s kàrdžalijama uputio opet za njihovim ledjma. U to dopade i Janko Katić, koji se davno rad bio udariti s Demom; i on odma pusti hata svoga pred Demu, i ustavivši se kod jednoga brĕsta opali, i pogodi konja Demova kroz kukove, i konj pade i pritište Demu, no medjutim sustiže i vojska turska, te ga oslobodi, a Janko se morade povući natrag. I tu se rani i Karatoš opet od Turčina. A medjutim se Karagjorgje bio izmedju Željeznika i Žarkova, i u isti par opazi u Majdanu dimove, pa bàrže opravi i tamo pomoć; kad tamo, ali Paja Popović iz Vranića pošao s 200 ljudih u pomoć, a Turci ga predsrĕli, i zatvorili u rupčage bijući; koji se sad pomoćju ovom oslobodi.

Videći navalu tursku koliko su se Sàrbi spremali na odpor, toliko su se trudili umilostiviti sprama sebe sultana. Toga radi upravili su iz Ostružnice pod 12. Sěčnja 1806. prošenje jedno na sultana Selima, opravivši Protu Nenadovića s Božom Grujovićem (Teodorom Filipovićem) u Beč, na taj konac, da oni podnesu molbu dvoru austrijskome radi posrědstvovanja kod dvora Turskoga za njih; kao što su i od dvora ruskoga poprije i sad to isto iskali. I ovim povodom je slědovalo pismo od Čartorijskog ministra ruskog inostranih dělah od 3/15 Veljače 1806. na italijskog poslanika ruskog u Carigradu, i pismo erchercoga Karla Karagjorgju i svima u Sàrbiju pisano od 7. Svibnja 1806.

Karagjorgje ostavi ovdě Čarapića, a on podje s momcima pod Šabac Jakovu. Prenoćivši u Paležu, prije zore djipi i poviče na Luku Lazarevića i Petra buljukbašu, da odma sa svojima pohitaju na Drinu u pomoć. I ovi na Kamičku izčekavši se odoše. Tek što u Kitog stigoše, ali top puče na Drini, i za tim otvori se pucnjava topovah i pušakah sve više i više. U po polja kod Tabanovića srětnu čověka, koji nosaše pismo Jakovu poradi boja ovoga. Oni pročitavši pismo i opet mu vrativši, pohitaju i stignu na šanac na Novo selo na Drinu; gdě se medju tim boj utišao.

Logor se pružio bio od utoka Jadra u Drinu, gdě je Lěšnica i Ranitovača. U samu noć prispě i Živko Dabić, na koga su željno izgledali, sa jedno 600 ljudih. I Živko ode sa pěšacima na Lěšničku ćupriju (na ½ sata) u lug da uhvati busiju. U samu zoru krenuše se Luka i Petar s konjanicima k varoši; no još na město ni dospěli nisu, ali puške pripucaše iz busije, i odma se otvori vatreni boj. Ovamo se Turci uputili jedni drumom da preteku Sàrbe, a Petar i Cincar Janko ih dočekaše i potěraše do na brod; onamo u Lěšnici jednako i silno plamti, i turski konjanici napali žestoko na pěšaka sàrbskoga, gdi se opet do stotine Sàrbah jako odapàrlo, i presěkli Turke potěravši ih na most, i sagnavši ih u virove, gdě tada bakal Milosav trojicu Turakah u

vìru pobode na mizdrak (koplje). Tako trajaše boj do pred noć; i onda se povratiše vojske u logore svoje.

Odma poslě boja ovoga javi Luka Karagjorgju, da su se pobili s Turcima, mloge izsěkli i pobědu odàržali. Karagjorgje dobivši takovo izvěstje, smijući se na množtvo izsěčenih Turakah odgovori: »Gledajte, te povadite te leševe (màrtva tělesa) iz Drine, da se netruju ljudi, a i Sava se evo zamuti kàrvlju, pa nemaju ni ljudi šta da piju.« Da bi se bolje utvàrdili, načine još jedan šanac, gdě odrede buljukbašu Jovana iz valjevske nahije, koji nehtě poslušati ni ostati ondě. Poslě dva dana eto im i Karagjorgja i Jakova sa jedno **600** dobrih momakah. Na pitanje njegovo, kakvi su Turci, odgovori Petar buljukbaša, da su mnogi i odveć snažni, da će se težko razbiti; na koje mu Karagjorgje prihvati: »Aferim! Poplaši se od Turakah Bošnjakah; gdě mi tolike dosad razbismo. Čekaj, da vidiš hoće l' mene razbiti.« Pa se onda okrene i zapita: »Koji ima ovdě junak što nesluša zapověsti?« I kad mu dovedoše i pokazaše Jovana buljukbašu, a on ciknu na njega, i odma ga kao neposlušna zapovědi vezati, i uz njega još dva tri druga. »Vodite ga, reče u kolibu, pa kod Ćurčijna groba neka pas visi, neka zna kako starijega slušati valja.« Vojska to čuvši, zažali Jovana, inače dobra čověka, pa izide sva iz šanca pred Karagjorgja, i uzevši puške za gàrliće, a taban gore okrenuvši poviče u glas: »Molimo Gospodaru! Pokloni nam Jovana« I Karagjorgje to videći pokloni im Jovana, i oni odoše u logor.

Sad se vojska razporedi za boj. Živko ode napred sa **2000** ljudih, i uhvati busiju pruživši se do u brod, kuda su prije Turci prešli bili. A Turci predjoše preko Jadra na Lěšnicu u polje Ranitovaču. Sedam sàrbskih poglavicah odoše preko polja i zamakoše u lug, da poglede Turke. No malo je vrěme potrajalo, ali počeše puške pucati, talambasi udarati, i larma se u logoru začu, dok se pokazaše iz luga sàrbske poglavice, a za njima Turci ždrělom kuljaju. Od ovih se taki oddvoji do **1000** Turakah za onima poglavicama, a ostali okretoše se k Drini. Karagjorgje ih sa svojima dočeka na puške, no Turci město da ustuknu natrag, grunu u srědinu medju Sàrbe, i ove potisnu do preko Ranitovače, gdě su već na brodu našli Živkova konja ranjena. Tako Turci pokrenuše i Živka i Jakova i Iliju iz svojih busijah, te iztěraše u varoš Lěšnicu, i već je do **200** Poceracah naplivalo na Drinu. Tako Turci potěraše Sàrbe s ledjah na Lěšnicu; Karagjorgje videći njihovu opasnost skupi několiko momakah te uhvati busiju da Sàrbima onima pokrije ledja, no tu ga udari kuršum (olovo) jedan baš u vrat pod jabučicu kroz svilenu maramu, no Bog i sréća učini, te najprije probi kroz jednu vàrbovu granu i oslabi dok do vrata dodje. Boj je ovdě takovi bio, da bi rekao da sav lug plamti; Sàrbi su tu od màrtvih konjah busije pravili i branili se. Samo je turskih konjah više od **200** màrtvih palo. Nemogavši se već tu koje od sile turske, koje od zime zadàržavati, pobaca Karagjorgje tu noć plot u Drinu, i povuče se gore na Cer u pàrnjavor kod Čokešine. Odavde s obàrknezom Aleksom iz Mačve dodje u Dublje do Kitoga, a Turci za njima u Klenj ustopce, od kojih se Sàrbi ukloniše u Belotić na jedan puškomet. Ovdě prenoćivši krenu se k Šabcu, ali nenašavši puta ustrane se gazeći bare do tàrbuha po sněgu, kiši i lapavici, dok Milovan Gàrbović tragom na njih nenaidje, te kao što je on tuda putove poznavao, izvede ih na više kroz lug, i provede u Metkoviće. A medju tim dok su ovi ovako hodili i zahodili, Turci prodru u Šabac. U to stigne i Živko Dabić s jedno **600** ljudih, i za njim se izstignu i druge buljukbaše, te sastavivši se s njim dodje Karagjorgje u Jelenču, gdě se ustavi i uhvati

METELWIN Digital LIBRARY

branik u jednom šljiviku. Pa da bi s većom i jačom silom oduprěti se mogao, zapovědi da se i obsada Šabačka, koja je izmaknula bila najprije za Dumačom, poslě za Dobravom kod kamennog donjeg mosta, k njemu pribere, koja se sad prikupi u Jelenču. No još se ova ni smeštila neběše, ali Turci već sustignu i stanu žestoko udarati na Sàrbe, gdě se tada i Janićije ranio. Boj trajaše do pred mrak, i kad je ponajteže bilo, onda Bog i srěća nanese kalugjera Partenija i Jovana Belova s jedno 200 drugah, te ovi udare iz šume iznenada Turcima s ledjah, pa ih zabune tako, da su ovi odma uzmaći i odstupiti morali. I tu pogibe Turcima Abdaga Vidaić, bivši vojvoda u pàrvom primirju u Šabcu.

Jakov Nenadović, dobivši ranu u boju Lěšničkom na Ranitovači otišao je bio kući u Brankovinu; a pred vojskom Valjevskom ostao je Živko Dabić i Milovan Gàrbović. Još se boj na Jelenči ni prekinuo neběše, ali stiže glas, da je Adžibeg prodr'o iz Srebàrnice preko Sokola, i ide s vojskom k Valjevu. I Karagjorgje odma svu valjevsku nahiju opravi Jakovu u pomoć; no ova jošt ni stigla nije, a Turci već dopréše do Brankovine, i popališe i càrkvu brankovinsku i konake Jakovljeve. Služitelji, koji su ponapréd izpred vojske išli, našli su Jakova u bàrdu više konaka na visu. U to sustignu i Turci, te okupe Jakova do na Ub*). Ovdě ih vojska Valjevska od Karagjorgja poslata predsrěte; te Jakov s ovom vojskom sdruživši se, okrene se, pa jednako puškarajući se sa Uba izdre na blizonjski vis pred Turke, koji se izmicaše pokraj Sàrbske vojske jednako paleći, dok tako nedopru do Slovca planine, koja je preko Kolubare iza Valjeva iztočno. Ovdě Sàrbi pretekuTurke, te se ovi vrate uz Kolumbaru u Valjevo na konak; pa sutra dan zapale Valjevo, i podju natrag. Sàrbi to viděvši stanu se razilaziti, da uklanjaju roblje, pa i Gàrbović otide preko Kolubare u svoju knežinu.

Jakov je ostao sam s momcima i pobratimom Deli-Ahmetom, pa se opet vrati na ivis, čuvajući se i druge opominjući da se čuvaju, da ih neosěte Turci; jer ih lagko obkoliti i potući mogu. Ovo je bilo uprav na poklade pred veliki post. Kad al' dotàrči straža od Uba, javljajući da se něki barjaci pokazuju; a to je bio Karagjorgje, koji je i sam pohitao s Jelenče Valjevu u pomoć. On je išao poprije, odmorivši se u Keceljevu na rěki Tamnavi, s jedno 50 do 60 konjanikah, a za njim će doći ostala vojska. Krenuvši se s Jelenča pisao je on i Janku Katiću u Rogaču, da i on odtuda pohita s vojskom Valjevu u pomoć, ostavivši Ninka s još několiko, da se dàrži na Dumači.

Kako Karagjorgje ovako prispě, a on se okrene kosom pravo u Osečnu na konak; a Turci će u isto vrěme s druge strane bàrda u Ostružnju kod kule Adži-Bišćine. Karagjorgje neimajući dosta vojske neudari na Turke, no pošlje něku čest (dio)

---

*) Ub je rěčica, (na njoj leži poveliko selo Ub) koja utiče u Kolubaru s lěve strane kod Stubljinah. Kolubara je poveća rěčica, koja postaje više Valjeva iz sastavljene Jablanice, koja ištiče iz Jablanika, i Obnice, koja izvire iz Medvednika. Kolubara uzima tok k iztoku, i savija se na sěver k Savi, u koju niže Paleža utiče. U nju utiče više pomanjih rěčicah: Gradac kod Valjeva, na jedan sat niže Valjeva Petnica, poslě Lepenica, Ribnica, Toplica, pa Ljig, i poniže Turija i Peštan, sve s desne strane. S lěve strane do Valjeva utiče u nju Ljubostina, i Rabas, koji teče kroz Brankovinu, blizu Babine Luke; i još něki pomanji potoci. Tamnava teče kroz Šabačko okružje više Svileuve, i utiče kao i Kolubara, upravo u Savu. — Od Ub (voda) naziva se i ubao (la), bunar, (na uble, ublove, ublić!) i ubavac, ubav. Od ubla (bunara) razlikuje se kladenac, gdě poviše vode izvire, kao klade se; i izvor, gdě pomanje vode izvire.

u šumu, te ovi obore nèkoliko plotunah, na koje se Turci poplaše, i okrenu se Sokolu i Bosni. U to vrème prispè i Janko Katić, koji iz Valjeva, gdè se s Karagjorgjem sastao, udari s Jakovom preko planine u Sokolsku nahiju, gdè popale turska sela, Donu, Dàrljaču, i Bačevce. A Karagjorgje ovu stranu oslobodivši vrati se iz Valjeva k donjem kraju k Biogradu.

Katić Janko i Jakov Nenadović, popalivši sela turska u sokolskoj nahiji, vrate se u Vukušić, i tu se postave na branik. Jedna čest (dio) valjvske nahije zauzme šanac u selu Vukušiću; šabačka nahija pod Lukom Lazarevićem stani se na gornjem kamenitom mostu na Cerovcu na drumu valjevskom; Posavina valjevske nahije zauzme donji kameniti most kod Orida na drumu, koji Biogradu vodi; Šabčani varošani s jednim dèlom šabačke nahije zauzmu ušće Dobrave i Savu prama selu Màrgjenovcu. I tako je to trajalo za vrème velikoga posta.

Medju to vrème Katić, Vuica i Živko Dabić, izišav iz Vukušića, sastanu se sa Čupićem u Mačvi, pa na Salašu selu u polju salaškome udare na Mehmed-Kapetana Vidaića iz Zvornika, koji je onuda Mačvu harao, i razbiju ga sasvim. Sa bojišta iz Salaša vrate se u selo Dobrić gornji pod Cer, gdè dva šančića naměste. Oni radostni zbog pobède ove sutra dan u jutru udare u veselje; no tek što dva tri plotuna izbace, a Turci Šabčani to čuvši pomisle da je boj, pa polete kao u pomoć, i zdravo se pobiju, tako da je s obè strane dosta palo, niti je prestalo, dok nije sàrbska vojska na pucnjavu u pomoć pritekla, i Turke u Šabac odbila. Za to vrème Čupić se sa četama po Mačvi nalazio.

Pred uskàrs otide Jakov i Cincar-Janko u Zabrež, a ostane Dabić. Kad treći dan uskàrsa, ali stigne pismo, da su Turci od Sokola prodàrli na Pecku rèčicu, gdè se Jadar počinje, pod Osman-Džorom, kojega je Adžibeg poslao. U svètli četvàrtak u jutru već se pokaza dim u Svileuvi, gdè su Turci okrenuvši se k šabačkoj nahiji popalili Lukine konake. Odma Luka i Dabić uzevši od svakoga staništa poněšto vojske pohitaju k Svileuvu pred njih, da bi im kako prosèkli put šabački. Kad tamo, ali Turci ostavili Svileuvu i vratili se k valjevskoj nahiji, upravivši se na rèčicu Ub k selu Čučugama. To videći odma i Sàrbska vojska krene se tragom za njima ustopce, i još isto veče s mrakom nadje ih na konaku oko Uba izpod sela Čučuga, gdè je malo niže izpod njih i sàrbski zbèg bijo.

U taj mah i Jakov dospè odozdo sa nèšto vojske, te se tu sastane do 2,000 Sàrbah, koji se stanu spremati na boj, i budu razredjeni ovakò: Dabić i Luka postave se od desne strane valjevske na desnn stranu Uba, Vesa i Cincar-Janko uhvate uz rèku Ub i s jedne i s druge strane od iztoka od Kolubare; a Jakov sam zauzme lèvu stranu od sèvera od Svileuve. Tako razredjeni Sàrbi na dva sata pred zoru udare sa svih stranah, ostavivši otvoreno mèsto uz Ub, kako da mogu Turci bègati na zapad k Ceru i Sokolu u Bosnu. Jošt na slučaj ako oni tako nebi razbili Turke, uročio je Jakov znak, kako talambas njegov udari, da se svi Sàrbi opet u gomilu skupe. Cincar Janko je udario s konjanicima jurišom na logor, i Turci se pokrenu i prebiju uz jedno bàrdo, gdè je istina bio Luka i Dabić, no im odozgo ništa učiniti nisu mogli. U samo svanuće, kad su Sàrbi već prestati hotèli od boja, dodje im Petar Moler, koji je bio u Kličevcu kod Valjeva, i obnovi boj. Luka i Dabić udare od ograde vinogradske, i utvàrde malo šanca s desne strane Uba, pribivši po nèki proštac. No ovi još ni zatvorili šanca nisu, ali Turci udare na juriš sa svih stranah. Cincar-Janko

s konjanicima naturi se za njima k šancu kosom, a Jakov predje preko Uba s druge strane šanca na drum, kuda je Turcima put od zapada. Boj se otvori žestok; i već su barjaktari turski udarili bili dva barjaka u šanac sàrbski, no izginuše i ovi i koji su otimali, jer je već i Jakov počeo pucnjavu s ove strane. U sred onoga ljutoga boja dotàrči momče jedno Jakovu i javi, da je on samoga Osman-Džoru ubio, koje se po tome i potvàrdilo.

Kako Osman-Džora pogibe, odma i strah udje u Turke, pa nagnu bĕgati drumom, gdĕ naidju na Jakova, koji im otvori put. Sišavši tako na Ub razdvoje se, pa konjanik nagne na Jautinu planinu sĕverno na zapad, a pĕšak uputi se preko Uba na lĕvu stranu drumom k Sokolu na Jelinu Brezu južno na zapad. Turakah je ovdĕ svega oko 6000 bilo; konjanici su prilično izmakli, no pĕšak je tu sav utamanjen. Najposlĕ i obuću su s noguh sĕkli, samo da bolje bĕžati mogu; ali i to im je slabo poslužilo, što su bosi prije se podbijali. Ovako umoreni i izpodbijani padali su i sĕdali putem očekivajući izvĕstnu smàrt. Tu se bilo i koljem i prošćem i kundakom, tako da su nĕki vikali: »Odstupi po Bogu, ta da je kupus, mnogo je;« jer se po nĕgdi preko màrtvih ići moglo. Ovako su ih ovi tĕrali do Pecke, a ovdĕ ih na izmĕnce prihvati Milić Kedić i Mijailo Nedić. Tako svàrši Osman-Džora i njegova vojska, plativši životom naknadu za haranje i paljenje sàrbskih selah, i samih Lukinih konakah.

Ovo je činjeno do konca Travnja mĕseca 1806. godine. Sad Sàrbi, srĕćno odbivši Turke Bošnjake preko Pecke i Sokola na Sàrbiju nasàrnuvše, oslobodjeni straha sa te strane, i nemisleći da Turci već ovako pobijeni mogu obnoviti boj, podignu zauzeta svoja mĕstišta, i dodju jedni od njih pod Šabac u Topolik, odkuda su oko sv. Nikolaja lĕtnjega (6. Svibnja) jurišom na Šabac udarati počeli, a drugi otidu u Kitog, gdĕ je prota Nikola Smiljanić sa 50 do 60 momakah izišao bio, i dàržao glavni drum k Bosni, dok je medju tim Čupić se u Mačvi sa četama zadàržavao, koji je u isto vrĕme i šanac prekopao iz Zasavice u Savu.

Dok je Šabac ovako opasan bio, i dok je medju tim i Biograd jakom silom sàrbskom u obsadi dàržan, stigne glas, da će se velika turska sila od Sofije k Moravi pod Ibraim-Pašom da prikuči, gdĕ je Milenko podpomagan od Mladena ovaj kraj na Deligradu, Aleksincu, Gurgusovcu i ostalim na ovoj strani šancevima krĕpko branio.

U to isto vrĕme sam Adžibeg, kojega je vojska pod Osman-Džorom onako nesrĕćno i žalostno prošla, zar da se osveti, digne se sa 7000 vojske iz Bosne preko Drine niže Sokola prešavši; na Rožnju nad Sokolom logor učini, gdĕ je nĕkoliko danah postajao, pa poslĕ preko Pecke rĕke prešavši u selu Bratočiću nedaleko šanac načini; dok je medju tim i vezir s velikom silom od 40,000 na Badovincih u Sàrbiju prešavši u Šabac prodreo. Ovo Karagjorgje čuvši, po srĕćnom odporu na Moravi učinjenom, bàrže pohita u pomoć sa 1000 ljudih i dva topa, predje Kolubaru na belom brodu, smĕsti se izmedju Petke i Lajkovacah, dodje u Valjevo, i padne pod Kličevac, te potĕra sve na Adžibega. On taki piše Kediću Miliću, vojvodi podgorja valjevskog, i Nediću Mijailu buljukbaši, i Milovanu Gàrboviću, vojvodi nahije valjevske, izdavši oštru zapovĕst, da se svaki diže na Turke, da sve druge poslove sad na stranu ostave, i koji bi god drugo što radio, a na Turke išao nebi, onoga će da obĕsi. Kedić Milić, Gàrbović i Nedić izidju pred Turke u valjevskoj nahiji, i stane se u selu Osečni; Karagjorgje, kao što je rečeno, pod Kličevac, a Milan Obrenović, Mutap i ostali dodju u Sitare. Sutra dan pokrene se Milan i Mutap i Jovan Kuršula iz Sitarah

Gàrboviću i Kediću u pomoć. Drugi dan spremi se Karagjorgje da se krene na Turke; no Prota Nenadović pristupi mu i rekne: »Gospodaru! Sve vojvode žele, i mole te, da ti ostaneš ovdě i neideš napred; jer ako se po nesrěći razbiju Sàrbi, imat će kud amo tebi priběći, ali ako tebe Turci razbiju, onda se neće imati kud, no sve će biti izgubljeno.« Jest, odgovori on, kojekude, ali će da reku, nesmě Gjorgje da se bije. I jedva se na molbu skloni, te ostane, poslavši protu Nenadovića i Stefana Jevtića, svoga pisara, sa jedno 100 konjikah i 1 topom. Sa Karagjorgjem osta knez Teodosije sa Gružanima nahije kragujevačke sa jedno 200 — 300 ljudih i jednim topom niže šanca u polju, gdě se sad kula nalazi, koju je za znak Jakov ozidao. Sàrbi su sa Turcima u boju bili, i uzmicati počeli, kad je Prota sa Stefanom prispio. Ova mala pomoć na jedanput tako podigne duh i ohrabri Sàrbe, da se sa rěčice Jadra natrag obàrnu i potěraju Turke, koji se zaista poplaše ustupajući natrag i tako izmičući dotěraju se u šanac. Sad Gàrbović stane s desna, Milan u srědi sa Dabićem, Kedićem i Nedićem, a lěvo od planine Mutap i Kuršula.

Tako su Sàrbi stanili se sa 1500 pěšakah i 200 konjanikah prema turskoj vojsci od 7000 pod Adžibegom na jedan puškomet; Turci dole, a Sàrbi gore kosama. Sad se otvori silna pucnjava, koja kad se malo poutiša, a Turci uzjaše, pa se okrenu Loznici k sěveru, da zaidju izza ledjah, pa udare na Gàrbovića, koga i pokrenu i razbiju těrajući jedan četvàrt sata do na rěku; i okrenu se opet u svoj šanac na konak. Nedić pak digne se sa momcima, te zapali selo tursko Petàrc blizu Sokola, a Turci se vrate na planinu Rožanj više Sokola, protiv kojih se sad odupre Kedić, Nedić i Gàrbović.

Adžibeg pritěsnjen, videći da prodrěti nemože, nesměde se već upuštati u boj, no se vrati i ostane s mirom. Prota i Stefan dobivši zapověst od Karagjorgja vrate se Valjevu sa topom, gdi je već glas došao, da je Hasan-Paša razbijen', da se vezir vratio sa biogradskoga puta u Šabac, i da je Katić poginuo. Zato Karagjorgje ostavivši ovdě obranu, okrene se na silu vezirovu, da nju ili ustavi ili razbije, kao što je to na Mišaru i učinio; koju kako 3. Kolovoza razbi, taki 4. Kolovoza sa 1000 ljudih i dva topa pohita na Moravu k Deligradu, Nišu i Banji u pomoć protiv Ibraim-paše skadarskoga, koji je sa velikom silom od 45,000 Turakah sa onoga kraja Sàrbij' grozijo.

Boj na Mišaru.

(1806.)

Sam vezir Lipnja měseca 1806. godine sa sedam pašah mnogim kapetanima i 40,000 vojske digne se iz Bosne Šabcu u pomoć, na koji su Sàrblji okolo sv. Nikolaja lětnjega (6. Svibnja 1806.) iz Topolika jurišom udarati počeli, i predje na Badovincih u Sàrbiju. Pàrvo počne pregovore s Čupićem Stojanom, koji je tada šanac dàržao na càrnoj bari, i ponudi njega, da Sàrbi arač plate, pa će okrenuti vojsku natrag. Od-

mah Čupić ovu ponudu javi Jakovu Nenadoviću, koji je već imao nalog od Gospodara Gjorgja, da Turke zavarava i zabavlja, dok on nebi na drugom kraju svàršio, pa tamo došao. Po tome Jakov opravi protu Matiju Nenadovića i Čupića u turski logor, uzevši za njih Turke u zalogu, koji su poslě vraćeni na càrnoj bari za one.

Iz Topolika izpod Šabca izmaknu se Sàrbi za Dobravu rěčicu, odkuda Jakov pošlje kneza Iliju Markovića s několiko kmetovah Turcima, da ovi o miru pregovore čineći, njih i dalje zavaravaju, i pozabave. Turcima se ovi prazni razgovori skoro dosade, i oni nagnu u Šabac. Čupić, i ostali bivši po četama, i nemogavši naroda ukloniti, da bi narod od pohare i pogibeli sačuvao, veličini sile ustupi i preda se s narodom, te je otvorao put Turcima; koje kad je propustio, a on se ukloni opet s momcima u šumu, te se čuvaju kako od Turakah, tako i od predanoga naroda. Tako je i Mačva i Pocerina bila Turcima predana. Kmetovi sàrbski išli su s Turcima, i zajedno dodju u Šabac, te im vezir dade buruntije, obnadeždivši ih, da će svaki biti knez od onog sreza, kojega pokori Turcima. Već su kmetovima obukli càrvene binjiše, i ovi su se medju sobom otimali, koji će biti knez. Jedan izmedju njih šušlětajući govorio je jednako: Ja k'ez, ja k'ez; a Mijajlo Rakić iz Màrovske reče mu: Bre ako te uhvati Karagjorgje u ruke, viditćeš, kakav ćeš biti knez.

Kako Turci u Šabac dojdoše, a Sàrbi ostave Dobravu (rěčicu) i selo Vučevicu, gdě su bili, pa se izmaknu do malog Dubokog (rěčice). Ovdě ostane prota Nenadović, Živko Dabić i Luka Lazarević, a Jakov ode utvàrdjivat Zabrež (malo više Paleža k Savi na putu k Biogradu.) Kmetovi oni s Turcima došavši izidju u vojsku sàrbsku na Malo Duboko s tim glasom, da su im paše kazale, ako kmetovi do podne dodju k njima da predaju narod, onda neće izlaziti u sela da pale. No ni podne nedodje, a Turci već izišli i započeli paliti sela. A kad se dimovi pokazaše, i Turci već Dubokom približiše, onda poviče Dabić: »U busiju junaci!« — da tu dočekuju Turke. Na koje Mata iz Grabovca dovikne: »Kakvu busiju nesrěćniče? — Ostavi te kozije noge (pištolje) pod kladu, pa ajde da te predajem Turcima; jer je Turčina kao u gori lista: mi se nikako odàržati nemožemo.« Ovo vojska čuvši prepadne se, i sve pàrsne kud koje. Tek ostanu staréšine samosame, i po koji momak uz njih, našavši se u velikoj nevolji i smetnji, neznajući šta početi, kuda li se okrenuti. Na to jedan od kmetovah pristupi, te staréšinama prišapće, da budu na oprezu, i da se nesastaju u gomili, jer će ih da pobije narod. Luka Lazarević odma prebaci hatove u Němačku, podapne opanke sa ostalim staréšinama, pa běži u lug. Ovako ostavljene i běgajuće staréšine susrětne Jakov, koji se iz Zabreža vraćao, i pošto se izvěsti, šta je i kako je ovamo, odma pošlje momke svoje u valjevsku i šabačku nahiju, sa zapověstju da se narod opet skuplja na vojsku. On pak sa staréšinama vrati se u Dren. Odavde taki Jakov piše na Vračar, gdě je sàrbska vojska na Biogradu stajala, za pomoć; te mu dodje Sima knez sa jedno 1000 momakah sa Vračara; no nezabavi se ovdě duže od jedno tri dana, pa se opet vrati k Vračaru, i u povratku izkopa šančeve pored Kolubare k biogradskoj nahiji prama Paležu. Janko Katić pak dodje sa jedno 1000 ljudih takodjer sa Vračara Jakovu u pomoć, i tu ostade. A i medju tim, jedno po poruci Jakovljevoj, a drugo što je Adžibeg s drugom vojskom od Sokola pošao k Valjevu, podje i Karagjorgje u početku Sàrpnja měseca (1806) na Adžibega s vojskom, sa 1000 ljudih i dva topa, uz Kolubaru; i odma sa Lajkovacah pošlje Stevana Jakovljevića Jakovu, da vidi, ima li i koliko u njega vojske. Na ovaj glas, da Ka-

ragjorgje ide, počne se opet razsuta vojska iz valjevske nahije skupljati, te tako se vrati u logor natrag, i dodje Jakovu u Dren, te se sastavi opet do 6000 ljudih.

Sad se vezir krene sa svom silom svojom od Šabca Biogradu. Sàrbska straža na ušću Vukodraži, sastojavša se iz jedne kompanije, koja je pod Petrom Jerićem na mostu izmedju valjevske i šabačke nahije (na valjevskoj strani) stajala, kad vidi silu tursku, ostavi svoj šančić, koi je na desnom brĕgu Vukodraži bio, i ukloni se u lug. Vezir pošavši od Šabca opravi jednu čest (dio) manju vojske pod Hasan-Pašom desno k jugu valjevskoj nahiji, a sam udari pravo drumom Biogradu k iztoku, i padne na konak na ušće Vukodraži, gdĕ je šanac bijo. Sàrbi to vidivši ostave Dren, koji je s puta ležao, i podju pred Hasan-Pašu s tim dogovorom, ako srĕćno razbiju njega, da se poslĕ okrenu na vezira. Oni se udare sa Turcima u selu Vlasanici*), i tu Hasan-Pašu razbiju, te nĕšto malo Turakah s njim umakne u Šabac, ostala nagne k Drini, u Bosnu, no malo ih prĕdje Drinu, jer sve skoro tu izgine. No i Sàrbi u tom boju izgube svoga najboljega junaka Janka Katića. Kad poginu Katić, vojska klone duhom, a kosmajski srez nahije biogradske skupi se oko màrtva Katića, i ostavši bojište uzme ga, i odnese u Rogaču. I tako zbog smàrti Katićeve i Sàrbi neudare na vezira kao što je dogovor bio. Jakov ostavi Luku sa šabačkom nahijom u Beljinu, a on sa valjevskom pohiti u šanac zabrežski, da preseče put veziru. No i vezir, razumevši kako mu je desno krilo pod Hasan-Pašom nesrĕćno prošlo, neusudi se napredovati dalje Biogradu, no se vrati istim putem u Šabac natrag. Kad to Jakov vidi i on se krene s vojskom, vrati se u Beljin, te se sastavi s Lukom.

Dok se ovo na tom kraju činilo, donde je Karagjorgje, prešao Kolubaru na Belom brodu, i pàrvo smĕstivši se izmedju Petke i Lajkovacah sa 1000 ljudih i dva topah po tom uz Kolubaru u Valjevo, pa pod Kličevac**) padnuvši, sve širom potĕrao na Adžibega, koga je i razbio tako, da se ovaj već više nije mogao upuštati u boj, no morao se natrag vratiti u Bosnu. U isto vrĕme stigao je glas Karagjorgju, da je i Hasan-Paša razbijen, da se vezir vratio s puta Biogradskoga u Šabac, i da je Katić poginuo. Karagjorgje sad, ostavivši na Kličevcu protu Nenadovića i kneza Teodosija sa jedno 300 ljudih i jednim topom, otide u Nepričavu na konak, vodeći sa sobom do 300 ljudih i jedan top. Iz Nepričave pozove i vojsku iz Valjeva da za njim podje, i otide na konak u Ljubinić, kuda i valjevska vojska stigne. Iz Ljubinića krene se u Orašac, gdĕ pred njega dodju iz Beljina Jakov Nenadović i knez Sima; te s njima dodje u Beljin, gdĕ se sastavi sa svom ostalom vojskom. S njim je tu bio i Milan i Pljakić sa jedno 2000 ljudih.

Càrni Gjorgje sad uzevši sa sobom 1000 samovoljnikah otide na gornji kamenniti most na Dobravu kod Cerovca prema Šabcu, da tamo dočekuje Turke, i neda im u vilajet, ako bi pošli po običaju svome sela paliti. Jedan tàrgovac bĕžeći iz Pocerine tu naidje na njega, i kaže, da on bĕži od Turakah, da su Turci sve polje šabačko pritisnuli, da se Mačva i Pocerina predale, i da Sàrbi Turcima hranu nose. Jošte gledeći na vojsku Karagjorgjevu doda govoreći: »Ja vidim, ti imaš malo ljudih, s tima se dàržati nemožeš; a k tome su svi strani, ĵpa neznadu kuda će, pa će se smesti, te će i od naših ljudih stradati; no ako ti imaš jošt gdĕ vojske, a ti udri silu na silu.«

*) Vlasanicu naziva Raić u istoriji, čini mi se, Vlastelnicom.

**) Šanac, koga su još Nĕmci pravili, i to major Lukić.

Ovo se Karagjorgju dopadne, i on se odma vrati u Beljin, pa zapovědi, da se u jutru sva vojska krene; tako postupe dva sata napréd, i dodju do u selo Jalovik, i tu načine šanac. Tu Karagjorgje ostavi pěšake, a on sa 1000 vojnikah otide u Pocerinu, da je odmeće. Idući naidje u Běloj rěci na kmetove, medju kojima je bio i knez Ilija, i Danijlo buljukbaša, koji su se bili sastavili, da razpolažu zairu za Turke. Kako něki podpaze Karagjorgja, odmah se poplaše, i bàrže poběgnu u planinu. No Karagjorgje četri kmeta dokopa u ruke, i poséče; pa sazove narod, i opet posavětuje, da se okrenu, da buljukbaše svoje barjake iznesu, i da narod poslušan bude, i da ide, kud se zapovědi, zaključivši, da je tvàrda věra, da im ništa neće. Pa tu ostavi Miloša Pocerca (koji je onda buljukbaša bio), a on otide u Dvorište*) na konak. U jutru podranivši krene se pod manastir i selo Petkovicu. No tek što tu odjaše, al' straža poviče: Eto Turakah drumom! A to su bili 20 — 30 Turakah, koji su se iz Šabca vraćali, koje i izpreče i pobiju. Idući Karagjorgje svuda je razpitivao za Čupića, koji se tuda nalazio, no počem ovoga nenadje, a on ostavi pismo, da ga pismo nadje, nalažući mu, da što više vojske kupi. Ovako Pocerinu, a i Mačvu odmetnuvši vrati se Karagjorgje natrag u Jalovik, te i Pocerina s njim, i tu postavi Pocerca Miloša vojvodom. Kako čuše Turci da se Karagjorgje vratio, odma jedna čest (dio) vojske krene se iz Šabca na Mačvu, da se tamo bije. A Karagjorgje svu vojsku iz Jalovika krene k Mišaru, izdavši zapověst, da svaki pěšak po dva proštca, a konjanik po jedan od Dobrave iz sela Žabarah radi šanca ponese, neizuzimajući ni vojvode, ni samoga sebe. Medju tim su něke vojvode, medju kojima je bio Mutap, Miloš Obrenović, i Cincar Janko, otišle napréd i zametle kavgu.

Bilo je u Subotu na poklade Gospojine 31. Sàrpnja 1806. kad su Sàrbi pod Càrnim Gjorgjem na Mišar izišli. Vojska sàrbska brojala je 6 — 7000 pěšakah, a do 1500 konjanikah, i 5 topovah. Šanac je bio na drumu biogradskom ¾ sata od Šabca daleko; tu su se Sàrblji stanili, da tursku silu od 40,000 pod vezirom ustave. Sutra dan u nedělju rano opravi Karagjorgje sve konjanike i vojvode k Dobravi u čestu, jedno zato da nebi topovi turski konjma dosadili, a drugo zato, da oni u nuždi udare Turcima s ledjah. Karagjorgje ostane sa pěšacima u šancu. To jutro izidju i Turci od Šabca na Mišar. Najprije ih Karagjorgje sa několiko pěšakah kao čarkadžijah (plenklerah) dočeka na polju, te se propuškaraju s Turcima, pa se povuku u šanac, i počnu se iz šanca oštro biti. Pošto Sàrbi obore do tri plotuna iz šanca, a konjica sàrbska sva udari iz česte na Turke s ledjah; te se tu otvori kàrvavi boj, koji je tri sata trajao, i Turci se odbiju, te ustupe natrag. Ponedělјnik i utorak prodje bez boja; samo su se Turci hvalili na klenačkoj skeli, de će sutra Sàrbe iztěrati iz šanca, a ono prije da su samo išli da vide šanac. I tako u srědu rano (3. Kolovoza 1806.) izidju Turci sa velikom svojom silom, i četri topa i jednom kumbarom, na Mišar; ali sad već neudare jurišom, nego su izvukli koševe, i stali naokolo praviti baterije, pa su sve već okružili bili; samo je jošt od strane konjice sàrbske (koja je svaki dan krišom u čestu odlazila), otvoreno ostalo. Karagjorgje premda je zapověst izdao, da badava puške nebacaju, no samo onda kad pogodit mogu; opet videći da Turci neće da napadaju, sad zapovědi, da se iz topovah kanonada počne, i da pogděkoje čarkadžije (zavadjači?) udaraju, da im posao smetu i raditi nedopuste. Kad Turci sve da-

*) Dvorište jesu dvorovi Miloša Obilića, gdi je i česma-Miloševa voda.

lje u svom poslu postupe, onda Karagjorgje udari tri plotuna, dajući konjici znak na boj. I konjica udari naglo Turcima iza ledjah, a pěšaci stanu prosipati vatru iz šanca, te se otvori žestoki boj, koji je 4 — 5 satih neprekidno trajao. I tako potisnu se Turci od šanca, i stěraju se u dolinu mišarskoga polja. Videći to konjanici sàrbski, kao bezbrižni već, ostavivši malo čislo razaspu se, i dodju u šanac ručati. No Turci u gomili u dolini bivši kako opaze razrědjene konjanike, odma učine juriš na njih, pa preteku Luku, a Jakov izmakne za vremena u šanac. Luka se branio, dok je pune puške imao, poslě neimajući vremena napuniti ih, potegne za sablju, ali ovu mu gajtan obavit zadàrži, te Turčin jedan priteče i konja za uzdu uhvati, drugi potegne sabljom po ruci, a treći po glavi, vičući: »Ovam' odte braćo, ovo je naš dušman!« No Luka arbijom od pištolja (Ladstock) udari jednog u čelo, pa odskoči od konja, a drugi iz pištolja njemu probije rukav, no on srěćno umakne u lug. Na ovaj glas poleti Karagjorgje sa konjanicima i pěšacima iz šanca amo u pomoć, te se sad na novo boj otvori, u kom Sàrblji opet razbiju Turke, i stěraju ih u dô. I tu nadju Lukin fes prosěčen i kàrvav, po čemu zaključe, da je poginuo Luka. Odma Karagjorgje zapovědi, da Lukino tělo traže, da ga po zakonu sahrane. Kad al' na jedanput Luka sav kàrvav sa razsěčenom glavom iz šume izidje pred Karagjorgja; i odma ga dadu odněti u pravačku adu, da se lěči, gdě je zběg bio i Lukina rodbina. Taj dan trajao je boj od jutra do mraka; i mnogo je Turakah poginulo; a Sàrblje je dosta šanac sačuvao. Tu pogibe taj dan Mehmed kapetan Vidaić sa svoja dva sina, i pogibe Kulin kapetan, koga je Todor iz Kaone ubijo, i mnogo drugih znamenitih Turakah. Poplašeni Turci vrate se natrag u logor, i već neusude se više udarati na šanac. Karagjorgje sutra dan odma pohita odavde sa 1000 ljudih i dva topa Deligradu u pomoć, ostavivši ovdě valjevsku i šabačku nahiju, i jednu čest (dio) rudničke (do 500 pod Milošem Obrenovićem), i nad njima Jakova Nenadovića. A Turci već izgubivši nadeždu počnu sve na česti vraćati se u Bosnu; ali ih se malo povratilo; jer je njih u Kitogu na glavnom drumu izprečio prota Smiljanić, a u Varni od Pocerine Miloš Pocerac, a Stojan Čupić dàržao je drum pokraj Save, i druge razputice po Mačvi. Vezir ostane u Šabcu s logorom do same jeseni. Tek oko konca Rujna měseca javi sàrbska straža, da su Turci otišli, i da njihovih šatorah u šabačkom polju nema. Što je moglo stati, bacilo se u Šabac, a ostalo otišlo sve gomilama u Bosnu. No od prote Smiljanića, koji je jednako Turke na busije sa zasěčenim gàrmovima dočekivao, malo je što uteklo. A na drumu se sastao i Miloš Pocerac sa Čupićem, te su bili Turke: i tu je Miloš zadobio sablju Kulinovu, koju su vraćajući se Turci nosili u Bosnu. Smiljanić dajući izvěstije Gospodaru pisao je, da mu je bašča sve turskim glavama rodila, toliko je množtvo pobijenih bilo. Tu poginu i znatan Mula sarajevski, za koga su Turci obećavali blaga, koliko je god on težak, ako je samo živ.

M. Svetić.

Evdokija carica.

Iz Ruskoga.

Pàrva supruga Mihaila Feodorovića bila je Marija Vladimirovna kneginja Dolgoruka. Ovi se veoma ljubljahu, i zato scěniahu se za veoma srětne; nu srěća ova izčeznu kô san. Mlada supruga umàrla je umah za nèkoliko měsecih, poslě kako se je udala. Razžalostjen car i sveudilj tugujući za njom, dugo nije se mogao odvažiti, da bi si drugu suprugu izabrao, ništa nepazeći na to, što je narod veoma želio, da bi si blagi vladalac za svoje poslove i brižljivost našao opet nagradu u domaćem životu. Podanici njegovi nagovarahu ga sveudilj na to, nu onim uvěk odgovaraše, da se zadovoljuje ljubavju dobrih roditeljah; napokon, kad bi ga i ovi světovati nastali, da si drugu suprugu odabere, — odvaži se Mihail Feodorović na to, da izpuni sveobću želju, i zapovědi měseca veljače god. 1626. polag običaja prijašnjih ruskih carevah, neka se dovedu u njegov dvor najkrasnije děvojke iz plemenitijih obiteljih njegove dàržave.

Lěpotice sakupljavahu se, nu ne s onakovim strahom, kako prigodom, kad bi si Ivan IV. (strašni nazvat) pàrvu suprugu izbirao bio. Pověst o ljubkosti Mihaila i sposobnosti njegovoj u ljubeznivih prigodah razlikovaše se posve od onog, što se o Ivanu strašnom pripovědalo na toliko, da su sve mlade kneginje za izbor ustanovljene radostno pospěšile u Moskvu; i sa najlaskavijimi nadami uhodjahu u dvor Mihailov. Bijaše ih na broj 60.

Svaka imadjaše sa sobom služkinju. Služkinje ove ostaše s njima i na dan izbiranja.

O kako treptijahu uboge ove děvojke, kada pomisliše na oni željno očekivani dan! kako im sàrce kucaše! kakvom neuztàrpljivostju očekivahu oni trenutak, u koi će on doći, i na nje pogledati; svaka je težila za tim, da bude carica ovoga dobroga, na tělu i na duši krasnoga Mihaila.

U jutro na dan izabiranja poslaše im bogate oděće; nijedne nije bilo bez sarafana i dragocěnog pojasa; velelěpno blěskahu se ovi dragocěni kameni na njihovih pojasih; krasno u oči udarahu càrveni sarafani izvezeni sa zlatnim i srebàrnim cvětjem; nu vàrh svega toga krasnija su bila čarobna lica děvojakah, na kojih mogle su se bez prestanka čitati nove i nove strasti: ovdi neuztàrpljivo očekivanje — ondi radosna nada — tamo opet oholost buduće carice; sad brižljivo poravnavaše na sebi velikolěpnu oděću, — sad vidjevahu se same sebi dopadati pogledнuvši se u ogledala, kojimi carske sobe urešene bijahu i mnoge izmedju njih, i veoma mnoge ukoravahu sàrdito uboge služkinje poradi neprikladnosti njihove. Napokon prispě večer. Mladi car dojde sa majkom svojom k sakupljenim i željno očekivajućim děvojkam; nèkoliko trenutakah gledao je na krasni taj lěpoticah sbor, nu pogled njegov prolazio je màrzlo iz jedne na drugu, i u obće nebijaše privučen od nijedne niti krasotom lica, niti sjajnostju oděće. Na jedanput mahne pogledom, i oko njegovo

opazi děvojku bojazljivo sakrivajući se nedaleko od lěskajućih se kneginjah. Pojas njezin nebi nikakvimi diamanti urešen; prosti i neznatni sarafan nebi nikakvim zlatim ni srebàrnim cvětjem obšiven; na krasnom vratu njezinom i na ruci nebijaše viděti nikakovih gjerdanah, već jedva několiko vàrstih staklenih koralah.

Gdě bi bio mogo i pomislit na to, da na děvojku ovu — tak oskudno obučenu děvojku, koja se je ovdě bavila, samo da posluži jednoj izmedj kneginjah, — budi jednim samo okom pozrěti moguće bi bilo u sobi, u kojoj šestdeset divnih bojarinkah bijaše sakupljeno? Nu polag svega toga mladi car, opazivši ju, nije hotio više pogled svoj obratiti na drugu. Mirno, ljubezno i milo lice njezino načini na jedanput konac izabiranju, i sàrce Mihailovo nazove ju u tom trenutku svojom suprugom. Nakanu ovu nemogaše nitko u njem opaziti, baš niti onda, kad bi već iz dvorane bio izišo. On si je za dužnost dàržao to najprije odkriti majci svojoj. Nu kako se začudi Marija Ivanovna! Ona ga začne od tog odgovarati, i misao njegovu obraćati drugam. Ona mu predstavljaše: kako se budu gnjeviti odličniji knezovi, otci i rodjaci skup sišavših se děvojakah; nu kad bi uvidila čvàrstu postojanost njegovu, najzadnjić i sama privoli. Poslě toga skàrbělo se je, da se sazna ime ove srětnice, koje je bilo: Evdokija Lukianovna Strisneva, kći prostoga plemića mosaičkog; — Evdokija, — koje otac bio je tako ubog, da je sam vlastitima rukama, negledeć na starodavnu svoju plemenštinu, polje obradjivao, i živio u malom městancu, — došla je u Moskvu i stupila u službu někoje svoje u dalekom stupnju rodjakinje. Ova je bila ohola, zlohotna, i svojvoljna, i zato uboga Evdokija, budući da je od naravi bila tiha i krotka, često je gorke suze ronila; pa polag svega toga, samo ako je bilo moguće, podpomagaše svog otca. Dobrostiva ta děvojka sve je tàrpljivo podnašala, i sama sebe stezavala jedino u toj nadi, da će joj Bog jednoč sve njezine poslove i muke nagraditi. U takovom stanju bijaše upravo u ono doba, kad se je nada njezina izpunila, i Bog ju u istinu obdari na tako velelěpni način. Znajući uvažavati neočekivanu srěću svoju zagàrli ju tihom radostju, i bila je na stolici carskoj još prijaznia, i dobrosàrdačnija, nego prije u svojem bědnom stanju. To poćuti nad svimi inimi mlada rodjakinja, koja je prije tak nečověčno š njome postupala, a sad neznaše iznaći način, kako bi se zahvalila dobroj carici za ljubav, o kojoj ju je izvolila osvědočiti, opraštajuć njojzi sve učinjene prikore. Sa tako plemenitom suprugom Mihail Feodorović morao je biti srětan. Ljubav njezina usladjivaše mu poslove i gorkosti sadružene sa ravnanjem na toliko komadah razděljene dàržave. U nezgodah jačila je duh njegov, u srětnih pako slučajevih umnožavala je radost njegovu, i krěpila ga u poduzetjih za blagostanje obljubljenoga naroda svoga. Učtivo štovanje, i naklonost Evdokijna k roditeljem Mihailovim, jošter je něžnije carsku obitelj sapela, i učini ga uživati takovu srěću, kakove je rědko na prestoljih opaziti moći.

Koristne sitnice.

1. Koliko kàrme trĕba za jednu kravu prĕko cĕle godine? Izkustvo màrljivih gospodarah posvĕdočilo je, da ako želimo da nam krava bude mlĕčna, a uz to i mlĕko dobro, moramo joj dati kroz dan na svaki cent što važe tri funta sĕna, tako na jedan primĕr krava, koja važe **5** centih trĕba na dan **15** funtih sĕna; ako bi pako u mĕsto sĕna hranili kravu slamom, tada se hoće mĕsto **15** funtih **25½** ječmene slame, ili **40½** ražovne.

Mnogi će se može biti načuditi, kako se krava može izmĕriti? Ta to i netrĕba, jer što se velikoće tiče mogu se razdĕliti na **3** vàrste. K pàrvoj spadaju male krave, koje se računaju od **4** centa, k drugoj srĕdnje od **6** centih, a k tretjoj od **8** centih, a i bez toga vĕšto gospodarovo oko može lako do prilike nazrĕti do koliko krava važe.

Slĕdeća tablica stavit će nam u kratko stvar pred oči.

Velikoća krave	Na dan	na mĕsec	na godinu
Krava od 4 centa	12 ftih	84 fta	43 centa
Krava od 6 centih	18 ftih	126 ftih	$65^{7}/_{10}$ centih
Krava od 8 centih	24 fta	168 ftih	$87^{3}/_{7}$ centih

2. Korist, koja proizliče iz ovoga urednoga davanja kàrme. — To je takodjer izkustvo pokazalo, da krava koja prima kàrmu po tome pravilu i koja se dàrži u čistoći na svaki cent sĕna daje pol akova mlĕka; tako n. p. krava srĕdnje veličine koja potrĕbuje na godinu **65** ftih sĕna morala bi dati **33** akova mlĕka.

3. Koliko masla mora da dade ista mĕra mlĕka? Što je bolja kàrma, to je naravno bolje i skorupnije (skorup, vàrhnje, kajmak) i mlĕko; ako se dakle daje kravam dobra kàrma i po pravilu gore naznačenu, tada svakih pet polićah mlĕka daje jedan funt masla, funt i pol ($1^{1}/_{2}$) vàrhnja ili skorupa i **4** polića surutke i taloge.

4. Šta trĕba za da krava pri dojenju bude mirna i da spusti mlĕko? Ako krava pri dojenju nije mirna i neće da spusti mlĕko netrĕba ju toga radi tući kao što no nĕki bezumni (bedaki) i nemili čine, jer krava niti će tim bolja postati, a još manje mlĕko spustiti. — Nego trĕba uzeti jednu vilahnu, ili jedan žakalj, ili šta drugo pàrteno, umočiti ga u vodu, pak tako mokra prebaciti kravi preko križah, tako će se krava lĕpo umiriti i mlĕko spuštati.

5. Kako se tome doskoči ako je krava mehkoputna, t. j. ako mlĕko proliva iz sisah Tad je prĕka lĕkarija, kao što je našao jedan glasoviti francezki oekonom uzeti gnjilovače (ilovače) i octa (kvasine, sirćeta) pa sve zajedno zakuvati, te tako toplo kravi višekratih na vime i sise privijati.

6. Kako trĕba s kravom postupati kad se oteli? Trĕba je dàržati u suhoj štali, nedati joj jesti zelenila, a osobito takove zelene trave, koja mnogo čini tĕrati na zad; s tim bo krava i tako slaba, od telenja sa svim oslabi, mlĕko u pàrvom mahu nenabrizga, a težko ga i kašnje dobije; nego valja joj dati dobre otave, malo kruha ili zobi u jutro i u večer, nepuštati tele, da ju nateže i do kàrvi izsisuje kao što nĕki puštaju poslĕ nego kravu pomuzu, izvodit ju barem po jedankrat na dan na čist zrak; i to sve za pàrvih pet šest danah, a kašnje može se i na pašu odpraviti; nu potrĕbito je da paša nebude odveć daleko, jer je tada bolje i probitačnije zadàržati je na jaslama svih **10** pàrvih danah.

7. Kako se konji najlagše izbave od napastovanja muhah? Mnogi bogati gospodari pokrivaju toga radi svoje konje suknom a nĕki i skerletom, prosto im kad mogu na to novce harčiti, — nu pametni gospodar kupit će za to jedan ili dva groša ribije mašće pak će namazati konje ondĕ, gdĕ su

ponajviše napastovanim, i muhe će se razběžati.

8. Kako se može mlěko popravit kad dobije modrinjastu (plavkastu) farbu. Višekrat biva, da mlěko tako pomodri da bi čověk reko da je u nj' nalito modrim pofarbane vode; da opet dakle poběli trěba uzeti dvě šake kimlena, dobro ga stući, pak u mlakoj vodi dati kravi da ga popije u jutro na tašće svaki dan prije nego na pašu otidje; i to učinivši za osam danah, doisto će se mlěko popraviti i za nedělju danah na svoju prijašnju farbu doći.

9. Směde li umoran (trudan) čověk odveć ledene vode piti? Kad čověk ili iz daleka hodi ili tàrče, oli radi što takoga da se ugrije i uznoji, tada je veoma pogibeljno ledene se vode (a osobito naglo) napiti. To uzročuje malo da ne uvěk bol želudca, stàrne kroz čitavo tělo, a višekrat i istu smàrt. U toj prigòdi utrudjeni čověk trěba da čeka, dok odpočine i dok ga ugrijanje mine; ili ako baš hoće da pije tada neka vodu priseča, to jest neka zadàrži u ustih dok voda neizgubi ono oštro ledenilo —

10. Dobro sěme. Bez dobra sěmena nije zelenja, nije dobre povàrtnice, što je velika pomoć za svakoga stališa ljude. Višekrat i dobar gospodar preko svoga znanja posije zločesto i pokvareno sěme, a to osobito kad ga u dućanu kupi, buduć da prodaoci negledaju na korist kupca nego na svoju; toga radi svaki vrědni i pametni gospodar mora sam si sěme iz svoga vàrtla uhvatiti, ili ga od takoga čověka kupiti, u koga znade, da ima dobro i zdravo sěme. Da bi se pako mogao svaki bolje vladati, koliko se sěme može uzdàržati, kad je ora (doba) da se sije, evo priklapljamo ovu vele koristnu tablicu, iz koje će svaki na pàrvi pogled viděti, što mu trěba.

Ime sěmena i bilja	koliko može trajati	koi dan proniče	običajno doba	
			sějanja	presadjenja
Càrveni luk . .	3	9	u Ožuj. do poč. Trav.	— —
Cikla	4	6	u Travnju	— —
Dinja , . . .	6	5	„ Travnju	u Svibnju
Grah	6—8	5	počet. Travnja	— —
Koraba . . .	5	5	u Ožujku	u Svibnju
Karfiol . . .	6	4	„ Ožujku	„ Lipnju
Kupus . . .	5	5	„ Ožujku	„ Svibnju
Kopar . . .	3	4	„ Travnju	— —
Màrkva . . .	4	9	„ Travnju	— —
Peršin	4	21	od Velj. do p. Ožuj.	— —
Repa jesenska .	5	4	u počet. Sàrpnja	— —
Rotkva měsečna	5	4	— —	— —
Rotkva zimska .	5	4	u Lipnju	— —
Obična salata .	4	3	„ Ožujku	u Travnju
Zimska salata .	3	4	„ Kolov. i Rujnu	„ Listopadu
Šparge (sparoge?)	3	21	„ Listopadu	„ Ožujku
Špinac . . .	5	6	„ Ožujku	— —
Krastavci . . .	6	5	„ Svibnju	— —
Celer	3	11	„ Ožujku	u Lipnju

METELWin Digital LIBRARY

11. Kako se u gladnoj godini može na žiru ili željudu čověk pomoći? Něki blagočinitelji čověčanstva našli su u najnovije doba način, kako žir može zastupati město pšenice, raži itd. A to se ovako radi. Najprije trěba žir okorubati, ili što se inače veli oběliti, te tako oběljena stući, pa u čist sud metnuti, i naliti čiste vode dok nadhvati(pokrije) žir za jedno dva hàrsta.—Za dana ona će se voda zamutiti i postati kao lukšija, tad je trěba izliti, drugu čistu uliti, i tako jednakim rokom trěba činiti sve dok voda postane čista. — Kad tako voda iztegne iz žira ono nesladko i neugodno; tada je trěba žir izvaditi na polje, oko vatre ga osušiti, i u mlinu samlěti. — Ovo se brašno tada měša s ražovnim (hàržovnim) pa kruh bude dobar i sitan. Tko nebi imao ražovna brašna, taj može upotrěbiti i pšenična i ječmena, ili da bolje rečem kakvog ima.

12. Kako se jaje na dugo sačuvati može? Mnoge gazdarice običaju jaja u proso, pěsak ili u drugo što takovo ledeno zabadati; ili ih uljem ili salom omazati; to nije baš zlo, nu jaja se tim načinom dugo neobčuvaju. No trěba, kao što je u Parizu izkustvo dokazalo, spraviti jaja u jedan sud pak naliti na njih vapnene vode, poslě toga sud dobro začepiti, i na taj će se način moći jaja zdrava i nepomućena preko čitave godine dočuvati; nu trěba je na to paziti, da ono vapno (klak) koje se s vodom razmuti, bude vapno (klak) živo, i da se sud tako dobro zatvori, da se zrak na nijedan način u nj' neuvuče, jer inače voda izgubi svoju krěpost, a jaja se pomute i pokvare.

13. Na koi se način meso bez soli na dugo sačuvati može. Prije svega trěba da město, gdě se meso na ostavak meće, bude hladno i suhotno, pri tome ima raznih načinah, po kojih se može meso na daleko vrěme dočuvati. Za mornare, na jedan priměr, ili za putnike na daleko putujući neima bolje što spraviti meso u male staklene, ili kositerne kutije; pa te kutije dobro začepiti, te ih metnuti, da provare u vrělu vodu. Kažu englezki i francezki mornari, da meso tako uredjeno možei se za čitavu godinu danah zdravo i pićno (tečno) dodàržati. — Kod kuće pako dosta je zakopati meso u žito (žitak) jedno dvě stope, ali tim da se zemlje nedotiče; ovako se sačuva tako divjačina kao i meso pitome životine; nu divjač, a osobito perut za duglje traje.

14. Kako se popravi meso, koje počme zaudarati (koje paši.) Kada meso, počme zaudarati, može se za jednu noć popraviti u talogi (droždje) od vina, ili tko te nebi imao, kiselo je mlěko još bolje, akoprem ta špekulacija s mlěkom nebi bila odveć oekonomička. —

15. Kako se može izlěčiti vodena bolest (beteg.) Kažu ljudi, da je zato najprečiji put ubrati brezovoga listja, metnuti to listje u jednu čistu vilahnu (ponjavu), pak onda nek bolestnik u tu vilahnu leže i dobro ju oko sebe zamota, i da u njoj ostane za jedno pet satih. To listje mal po malo izvuče vodu izpod kože i čověk ostane zdrav. Nu to nije dosta činiti jedan ili dva puta, no sve dok nadutost i otoka teče. —

16. Kako se kurje oko može protěrati. Kažu ljudi koji su to kušali, da se tome može najlagše doskočiti, ako se metne bàršljanovog listja u ljutu kvasinu (ocet) za 24 sata, pak onda ti listovi sve jedan po jedan na kurje oko privijaju, koje se za malo osuši i opane.

17. Kako se može cvětje zločeste struke (fele) ujedriti i okrasiti. Od onoga cvětja, koje se sěje, uzmu se od 4—8 zàrnah sěmena (ako su zàrna odviš velika tada se metne i manje) pak se izdube jedan bob i u taj bob izduben ta se sěmena postave i ovčijim gnjojem začepe, pa tako cěli bob u dobru zemlju posadi. — Pàrve će godine vàrsta postati namah bolja, nu do krasote

i jedrine tek će onda cvětje dotěrati, kad se poslě toga dva ili tri puta presadi. — Cvětje, koje se više presadjuje nego sěje, težko se može poboljšati, nu dobro je metnuti oko žilah pilećega droba, mekinjah s pepelom poměšanih, ili malo pokvarena mesa.

18. Kako se krumpir najbolje sadi? Krumpir se sadi od konca Ožujka pak do zadnjega Travnja. Ako su krumpiri mali onda se može u svaku rupičicu po tri metnuti, ako su odveć veliki tada se izrěžu na 4 škriljke, pak ove škriljke, metnu se jedna do druge u rupicu. Škriljke ili komadići nemoraju biti odveć veliki, ali mora biti u svakoj barem jedno oko iliti ona rupica (luknjica) iz koje klica niče. Kad se krumpir metne u svoju rupicu onda se lěpo okolo zagàrne i pokrije, ali zlo je, kao što něki čine zabiti nogom ozgo zemlju na rupici. Kada krumpirova cima naraste velika, dobro je da se obrěže, ali ne do zemlje, jer bi to žilam vàrlo škodilo nego samo ozgo za jedno četiri pàrsta. Ovi vàrhunci odkinuti puštaju se na njivi dok se osuše, pak onda se kući donesu i služe za životinu kao sěno. — Ako bi trefili pokisnuti, onda se mogu i puštati na njivi, jer se zemlja time gnoji kao djubrom. Krumpir sazori okolo dospitka Kolovoza, ali je tečniji i bolji što se dulje u zemlji ostavi, samo na to trěba paziti, da ga nebi mraz zateko. U tome takodjer dobri gospodar mora biti opazan, da ga neizkopa po kišovitom vrěmenu, jer će tada lagko sagnjiti i pokvariti se. Što se tiče sadjenja jako pametno čine po Italii. Tamo bo kopaju jamice sve redom, pak kad je ora, da se krumpiri izkopavaju, onda samo narenu plug i zadru duboku brazdu, pa tako jednim redom izkopaju sto i sto kućicah. — Tada se samo krumpiri trěbe od zemlje i posao ide što bàrže za rukom.

19. Kako će kokoši dobra jaja nositi? Uzmi gljivah (pečur, gàrljak) ali ne otrovnih, pa ih osuši i u prah stuci, potom uzmi žeđuda (žira) od bukve pa i njega izsuši i iztuci u prah. Zatim uzmi jedan funt melje od sěmena od lana s prahom od gljive, a jedan funt i pol praha (pol drugi) od bukovog zeljuda iliti žira; metni to sve u mlaku vodu, zaměsi těsto pak iz istoga těsta načini male oblice ili ti kuglice, velike kao grah, — te kad se lěpo osuše daj svaki dan po několiko kokošima. Kokoši će za tim velika jaja nositi; i koji su to kušali tvàrde, da su jaja bila velika do 6 lotih, i da su imala po dva žumanca (žutanjek).

20. Kako se može kupus bez soli spraviti? Kućni gospodari izkusili su, da metati soli u kupus nije ino nego nepotrěbene troške činiti. Kupus se u loncu najbolje osoli, a u badnju toga netrěba. Trěba samo kupus lěpo izrězati, dobro potlačiti nogama, ili što je još bolje i pristojnije debelim dàrvetom pomljivo i jednako sbiti, ali tom opazkom: da svaka tri četiri pàrsta mora se potrusiti kimenom i koprom. Kad se nameće kupus u badanj, onda se donese iz studenca (zdenca) friške vode i nalije se sud. Tom samom pripravom bude kupus lěp i tečan još bolje nego da natàrpamo u nj bog zna koliko soli. Nu valja da voda nadhvata kupus za jedno tri ili četiri pàrsta; toga radi ono što izlapi mora se nadoliti. —

21. Kako se može sačuvati kupus da se nepokvari i nepognjije? Kiseli kupus kvari se osobito u prolětje. Ako bi se po nesrěći počeo kvariti, može se popraviti na slědeći način: uzmi jedan brezov kolac pa ga zabodi u badanj tako da do dna dosegne, to dàrvo ima krěpost da izvuče onaj zločesti sok, koi se je zametnuo, i kupus ostane zdrav.

22. Da se sir nebi ucàrvao. Uzmi listja javorova pa pokri š njim sir ozgo i ozdo, ako nebi imao pri ruci javorova, a ti uzmi brezova, pa će ti se sir zdrav sačuvati.

23. Kako se sačuva melja (brašno)

od molja. Uzmi javorove ogranke, očupaj s njih listje, pak ih pusti na čistom zraku nek se provětre, poslě toga metni nekoliko na dno suda u koji ćeš melju sasuti, nekoliko u melju (muku), a nekoliko ozgo. Tanki javorov miris ništa neškodi, a moljim je na protiv tako protivan, da se neće niti jedan zaleći, makar melja zastarala koliko mu drago. Ali je trĕba barem svakih šest měsecih měnjati.

24. Kako se može kupus sačuvati od gusenicah? Vele oni koji su stvar kušali, da je najbolje posějati konoplju okolo grede (lĕhe) na kojoj je kupus posadjen, a gdě koje zàrno i medju isti kupus. Miris konoplje nezdrav je i smàrtonosan za gusenice a kupusu neškodi ništa. —

25. Kako se sačuvaju dàrvetja od gusenicah? Uzmi čadjě iz dimnjaka, razmuti u vodi, napravi si iz bazgovine (zovike) jednu špricaljku, (štàrcaljku) pa špricaj tamo na dàrvo gdě vidiš, da su gusenice. — Za malo sve će ti pod stablo màrtve popadati.

26. Kako se mogu cĕpi (navàrtci) od zecovah sačuvati. Uzmi masti od praseta i puščenog praha, pa tim namaži mlado dàrvo koje je nacĕpljeno, a to od prilike dotle, dokle zec može dohvatiti, pa se neboj zeca.

27. Dàrvetje cvatuće po kiši. Ako kiša jako lije po cvatućem dàrvetju to nije dobro, i veoma malo sada donesu. Nu ipak se može čemugod nadati, ako se za kišom stabla dobro stresu da one kapljice opadnu s cvětja. Istinabog glava ti neće ostati suha, a i tvoj susĕd će ti se može biti i smijati ali ti zato ništa nemari, jer kad dodje jesen ti ćeš imati lĕpih jabukah, krušakah, it.d. a kumak susĕd neće imati ništa. —

28. Kako se izgorĕl (Brandſchaden) može u kratko izlĕčiti. Ako se na ognju opečeš ili vrĕlom vodom opariš, uzmi maslinova ulja (zejtina) pa namaži ranu, za tim sitne soli, pa pospi po njoj. Za jedan četvàrt sata bolit će te do sàrca, ali kašnje nećeš već ništa čuti. To je lĕk od koga čovĕk nemože boljega naći i koji nikad nadu neprevari. —

Kako se dĕte u povojih najprikladnije odhraniti i uzdignuti može?

I u stanu imućijeg seljaka nepoznata su jošte nĕkoja pravila, koja se u odgojenju dĕce strogo obdàržavat moraju, ako roditelji žele uzdàržanje i naprĕdak svoga čeda, i ako u njem ikad čvàrstu podporu svoje starosti zagledat hoće. To nas ganu da predložimo na kratko ona pravila, na koje se u pàrvih pet godinah odgojenja obzir uzeti ima, nebi li ih nĕkoji prijatelji puka po nedĕljah, il drugda kad im vrĕme dopušta, svojim bližnjim iz seljačkog stališa čitali, š njimi se polako o tom razgovarali, i pozorne ih učinili.

1. Dĕte od vrĕmena svog narodjenja neka uvĕk friškog zraka i čistoću uživa.

2. Skàrbit se ima, da se soba i zimi kroz otvaranje prozorah větri, a dĕte se medjutim u svojoj posteljici dobro pokriti, ili tako položiti ima, da od svakog propuha zaklonjeno bude. Kad je zapàrljanja radi potrĕbno, dĕte se neka vodom, i u pàrva tri měseca mlačnom, kasnije pako màrzlom, očisti — a onda toplim ili bar suhim maramami dobro otare.

3. Svakdanje pranje dĕteta na čitavom tĕlu, s početka mlačnom, kasnije pako sasvim màrzlom vodom, pospĕšuje veoma razvitje i napredak čitavoga tĕla.

4. Silno i neprestano zibanje omami dĕte i uzdàrmlje mu mozag, što je jako škodljivo. Najbolje je nikakove kolĕvke neimati, već dĕte samo u posteljicu metnut; ako tko baš kolĕvku ima, može ju upotrĕbit, nego valja da mirno stoji, ma i kako nemirno bilo dĕte.

5. Nepametne majke imaju tu budalastu navadu, da malu děcu prěko rukuh i noguh poviju, al to prěči svako slobodno kretanje, pa je velika muka za ubogu malu děčicu. Děte neka se samo oko pàrsijuh i križah lagano i rahlo povije, nožice i ručice moraju proste biti, da se tako za rana nauči njih upotrěbiti i njimi kretati.

6. Običaj, metati děci uzlić u usta, osobito ako je hlěbom ili mlěkom, ili drugim šta napunjen, veoma je škodljiv. Potom se usta i želudac děci okiseli, i tako za rana razne bolesti u ustih i želudcu, izsušenje i lagano poginutje děce pripravlja. Ima priměrah, da su se mala děca na uzliću, zapavši im u gàrlo i udavila.

7. Osim majčinog mlěka, ako je samo mati zdrava i ako mlěka dosta imade, dětetu druge hrane netrěba. U protivnom slučaju pako dětetu se nesmije kaše, il druge težke jestvine dati, no stoprom pomuzeno i malo s vodom poměšano kravje (a i kozje i ovčije je mlěko dobro). Kaša i podobna jela prave děcu tàrbušastu, pa prouzrokuju englezku bolest; a ako se jošte prije nego se děci u usta dadu, u majčinih ustijuh prežvaću, tad se děci škodljivi soci i bolesti pripravljaju.

8. Mnoge majke imadu navadu, da malenu děcu kroz noć k sebi u postelju uzimlju, a tako opet raznim bolestim povod dadu. Mnogi hromi, gàrbavi i drugi nesrětnici odtuda svoju nevolju imadu, što su ob noć kako mala děca iz postelje svoje majke izpali, a koliko se već děce od iste čvàrsto spavajuće majke zadavilo i udušilo nije?

9. Pokrivanje glave kojekakvimi kapami, maramami i istimi šubarami preprečuje izlapljenje glave, pa prouzročuje razne kraste, boležljive oči i uha. Glava dětetu neka je u sobi nepokrivena, samo na otvorenom prostoru, ako je větar il zlo vrěme, neka se pokrije lagkom kapicom.

10. Od desetog dana svoga narodjenja neka děte svaki dan, ako je zdravo, čisti prosti božji zrak uživa, i to pàrve dane samo 10—15 minutah, za tjedan dan pako jedan sat, a kasnije još dulje. U zimi može to naravski samo u prijaznom lěpom vrěmenu biti.

11. Očima děteta škodi mnogo kad u sunčane zrake gleda, po tom se upaljenje očijuh, mutnoća, bielmo (bijana) i ista slěpost prouzrokuju. Zato se nek poteljica děteta tako postavi, da im sunce u lice nesvětli, ili bar, neka se prozori zastru. Ako se děca nose na polje, potrěbno je, da im se oči od sunčanih zrakah čuvaju.

12. Mnogi i veliki štropot veoma škodi sluhu malene děce, i može gluhoću prouzročiti. Zato je od potrěbe da se mozag děce u pàrvoj dobi niti s velikom bukom nit preglasnom muzikom neuzdàrmlje.

13. U sobah gdě su mala děca, neka se jako mirišuće stvari, kao cvětje i t. d. nedàrže. Buduć da ih njihov jaki miris uznemiruje, glavobolju, omamljenje a i istu smàrt prouzrokuje.

14. Kava, piva ili možebiti rakija gotovi je otrov za malu děcu. Zato im samo čista friška voda i potanjeno mlěko nek služi za pitje.

15. Zla je navada, da se děci odviš dugo sisati dopušta, to bo škodi. Sisanje neka prestane, kada děte pàrva četiri zuba zadobije.

16. Nezdravo je da děca na perini spavaju, to je čini mekoputne i slaboga zdravlja. Od 2 do 14 godine děci netrěba druge posteljine nego onake, koje su sěčkom i zobenom slamom napunjene. Takove posteljine, kad su nečiste, mogu se

METELWIN Digital LIBRARY

lasno izpraznit, izčistit i opet napunit. Děca na tom vàrlo rado i zdravo spavaju Za pokrivanje najbolja su vunena pokrivala ili gunji (biljci).

17. Ništa više nekvari hod u děteta, što odveć bàrzo vodjenje, tvàrde kožnate cipele (postole) i uzke hlače. Iz početka děte neka ima samo suknene cipele; kad uzraste, neka u lětu boso dobro okolo běži; tim će se utvàrditi noge, uklonit svakoj nazebi, žuljevim, kurjem oku, pa tako će biti děte dobro priviknuto k svakojakom naporu i trudu.

18. Oděća nesmije biti nit odveć topla, niti smije tištit koje udo těla. Vrat nek bude uvěk slobodan; za ostalo tělo dosti je u pàrve 3 godine izvan košuljice široka platnena, kasnije može děčak i široke hlače dobiti.

19. U pàrvih godinah moradu se děca najmanje jedanput na tjedan okupati. Od svakdanjeg pranja na čitavom tělu, neima ništa shodnijega, što bi ju zdravu i veselu uzdàržalo. Osim toga, ako se na městih, gdě se tako lasno pokvarit nemogu, u friškom zraku često i mnogo i zdravo kretaju, tad će glad i potrěba pokoja lahka i zdrava jela probaviti pomoći, te privesti će bàrzo ob večer okrěpivi san, koji takodjer mnogo koristi.

20. Kako slobodni friški zrak mnogo koristi tělu děteta, tako je i potrěbno, da se duh děteta slobodno i veselo razvije, čemu umiljato, prijazno, pozornost njegovu probudjuće i podučivajuće postupanje od strane roditeljah i drugih s dětetom občujućih mnogo doprinaša, zato se i na to obzir uzeti ima.

21. Kad se děca kod igre i tàrčanja ugriju (razvruće), ne valja da se na jedan mah ustave, ili da sědnu, već trěba da se malo po malo lagano ohlade. U tom slučaju nesmiju ništa màrzloga piti, na propuh ići, ili nogom po mokrom stupati, nesmiju niti na hladnu zemlju, a još manje u travu ili na màrzlo kamenje sěsti. Od tud mogla bi lasno slěditi bolest, što više i ista smàrt, Děte ako je ugrijano, neka za časak počeka, prie nego će piti, onda neka komadić hlěba pojede, a vodu i mlěko prie nego pogutne, neka zadàrži za časak u ustih.

22. Ako se děca kroz s kvasenje noguh u kišovitom vrěmenu i. t. d. prehlade neka se skàrbi za suhu oděću i obuću, ako je pako prehladjenje jačje, tad se imaju metnut noge u pàržene pšenične mekinje, topli pepeo ili pěsak, a dade im se topla juha, ili čaj od lipovog cvětja, pa se metnu u postelju. Tad će se naskoro znojit a kroz često opetovanje prestat će bolest,

23. Od velike je potrěbe, da se děca zarana proměnjivanju vrěmena priuče, da se ne razmažu, pa da se njihovo tělo pomalo na radinost i podnošenje raznih naporah i trudenja priuči. Kod svake bolesti u děteta, koja se pogibeljna čini, nuždno je da se po lěkara šalje. Pogibelj pako se odtud lasno razabrati može, ako děte blědo ili zažareno (upaljeno) izgleda, sad zebe sad se opet znoji, ako bljuje, smeteno govori, bilo polagano ili žestoko kuca. Od pastirah, starih bakah, šarlatanah pomoć tražiti budalasto je i škodljivo. Lěkarove naredbe imaju se strogo ovàršivat.

Upotrěbljenjem ovih jednostavnih pravilah vidit ćete vašu děcu uzrasti veselu i krěpku i radovat ćete se u vašoj starosti, koju će vam oni svojom ljubavju, sinovskom zahvalnostju i podporom razveseliti i osladiti.

Směsice.

U někome selu po starome običaju, puk je imao svoga župnika. Ovaj umre, te poslě sprovoda seoske starešine skupe se u bratinskoj kući, i zavàrnu govor, koga bi sada za župnika odabrali? Jedan od njih reče: da bi se htěo čověk svet, drugi: da je mudar, »treći: da je dosta, da je razborit, a četvàrti nastavi: da bi se hotio da bude moćan: t. j., da imade mogućstvo činiti, da je lěpo vrěme, da pada kiša il da větar dune, kad god je seljanom od potrěbe. Na tu kao na najbolju pristanu svi. Za tim se po světu razglasi ta njihova odluka; ali što bi? Niko se nejaviti, da služi u onoj župi; napokon jedan mladi misnik odluči, da će se on poduhvatiti, nu počmu ga drugi postarii i mudrii misnici odvratjati, nebili se prošao toga posla, veleći mu, da što seljani žele, sam Bog mogao bi im na volju učiniti. Ali on jednu ter jednu, i ode baš da se kuša.

Dodje u selo, kaže seljanom zašto je došao, a oni njemu: »Znaš li ti što mi želimo, da možeš učiniti, ako dodje do potrěbe?« »Znam« veli i mogu učiniti, inčije nebi bio došao k vama: samo pitam jednu, da kad seljani uzbudu želili ili lěpo vrěme ili kišu, ili větar, da svi na jedno pristanu. Odgovoriše. »A da kako bi moglo bit drugačije već tako.« »Eh! dobro, da vas još molim: kad bude potrěba nek dodje četverica vas, i nek mi kažu, što hoće da učinim? — »Drage volje« odgovoriše. Tako utvàrde, dadoše mu župu, i ode svak sebi. Malo vrěme na potle udre suša za nekoliko neděljah danah, da mal neizgori i dàrvo i kamen. Seljani počmu mormorati, »kamo župnik, kamo njegovo obećanje i dužnost. Bàrže bolje, da se idje k njemu nek čini daždditi, izgorismo.« Izaberu četvericu, odu k župniku, i prose za kišu. Uz to on ih upita: »Jeste li svi zadovoljni kiši?« Odgovoriše »Jesmo, da kako bi bilo inčije.« A on ih upita još: »Kad hoćeto, da padne?« Jedan odgovori »Sutra« a drugi »Jok vala, sutra mi valja na put, neću kisnuti« opet jedan reče »u prekosutra.« A drugi »Neda Bog, jer sam pokosio livadu, ovlažnutće mi sěno, propast će mi pića.« — Onda jedan opet zametne, »Neka kiši slobodno prěko ova dva dana,« tad ostali povikaše jednoglasno »Ta sad nam je sajam, što će biti od světa, proklinjati će.« — Tada župnik reče: »Eto vidite, kad vas četverica nemožete da se dogovorite, što bi bilo, da je sva župa ovdě, tko bi je moga' sjediniti. Ote, děca moja, pak kad se lěpo dogovorite i zabilježite dan, u kom želite da vam daždd padne, vratite se k meni, i bit će kiše dosta!«

Kažu da se nisu još povratili, a od toga ima puno godinah.

Što ćemo iz ovoga dogodjaja da dokučimo? — Da koliko je ljudih — toliko je ćudih.

Jedan seljanin dodje paši da se prituži, da ga muhe kolju. A ti uzmi ćulum (toljagu), pa ju pomlati, reče paša. — U taj mah padne muha na pašina ledja, koju kad ugleda seljanin, jami ćulum, te pašu prěko ledjah. — Zašto to, vlaški ti zakon? upita paša. Bogme čestiti paša, da pomlatim na tebi muhu; ka' što si i ti mene světova'

METELWIN Digital LIBRARY

Narodne pučke zdravice.

1.

Zdrav brate!
Za sve bratje sědeće,
Očima gledeće,
Ustima ljubeće,
Neomrazili se,
Mnogo lětah i godinah. —

Zdrav brate!
Iz ove flaše
U zdravlje naše:
Tko nebio kadar popiti,
Nemogo pokriti,
Ni sebe ni žene,
Ni děteta kraj sebe.

Zdrav brate!
Pred kućom ti stog,
Na njemu sědi gospodin Bog,
Někom děli šakom
Někom děli kapom,
Někom děli vrěćom
Nami svakom dobrom srěćom, —

Zdrav brate
Pod kućom ti dugi dolovi;
Po njima pasu zekasti volovi,
Běle ti se hiljadile ovce,
Vrane koze bàrda prekrivale,
A jarčići bàrda i doline;
Pčelice ti suncu zastupale,
A krave ti selu zaglušale,
A konji ti ploče pogubili
U more goneć sir i maslo,
Izgoneć vino i rakiju,
Ženeć momke, udajuć děvojke.

2.

Ja znam bratjo jednu tajnu,
Ded nalite čašu stajnu,
I gledajte što će biti,
Kako znadem vince piti:
Nasmijem se ha, ha, ha
Napijem se klu, klu, klu,
Radujem se hu, ju, ju!

Tko se bratjo vinca krije,
Taj pręda mnom čověk nije,
Kakve su mu blěde kože,
Sačuvajme mili bože!
Nasmijem se i t. d.

Kad pogledam sve okružno,
Kako žedan sědi tužno
Kako mu je blědo lice,
Gled na njega pijem vince:
Nasmijem se i t. d.

Nek bogati blago teku,
Nek se trude, nek se peku,
Kad su ludi nek se plaše,
Ja se bogme dàržim čaše:
Napijem se klu, klu, klu,
Nasmijem se ha, ha, ha
Radujem se hu, ju, ju!

Tko je bio Miloš Obilić.

Sàrblji pripovědaju, da je silni Stevan, loveći po Ceru, ugledao na jednom městu, gdě se grane od dàrvetja i dolě savijaju i gorě uzvijaju. Kad dodju na ono město, a to děte kod několiko ovacah udarilo svoju sěkiru u kladu, pa leglo na ledja te spava: kad dihne (dahne) iz sebe, onda se grane uzvijaju u visinu, a kad povuče paru u se, onda se savijaju k zemlji. Kad to vidi car, začudi se, pa pruži ruku s konja da mu uzme sěkiru; ali hoćeš! nemože da je izvadi iz klade. Bàrže bolje sjašu sluge i

vojvode s konjah, ogledaju svi redom oběma rukama, da izvade sěkiru iz klade, no nijedan je nemože ni pomaći. Onda probude děte i zapita ga car: »Kako ti je ime?« A ono odgovori: »Miloš:« — »Imašli ti otca i majku ?« — »Imam majku, a otac mi je umro.« »A gdě ti je majka ?« — »Eto je tamo dolě u selu kod kuće.« — »Ajde da nas vodiš tvojoj kući.« — »Nemogu od ovacah.« — »Ajde mi ćemo potěrati i ovce.« I tako ga kojekako namole da potěra ovce i da podje pred njima kući. Sad su oni radi znati i viděti, šta će on raditi sa sěkirom: kako će je izvaditi iz klade; ili će je onako ostaviti. Kad Miloš krene ovce, a on uzme sěkiru jednom rukom, i zametne na ramo. Kako dodju kući, Miloš odmah ostavi ovce i nepoznate goste, pa zamakne medju sgrade da traži majku. Pošto car sjaše s konja, podje i on za Milošem, da gleda, da mu se gdě nesakrije; kad pogleda kroz bàrvna u jednu sgradu, a to Miloševa majka měsi hlěb, a prebacila desnu sisu preko lěvoga ramena, a lěvu preko desnoga, te Miloš ostrag sě (sisa). Onda car reče: »Medjer obila majka, rodila obila junaka!« Car uzme Miloša od majke i odvede ga svome dvoru, i od toga se nazove Obilić.

Potrěba na sve natěra. Obično je, da svi narodi obdaruju, one ljude, koji njihovu věru prime. Ali u današnje vrěme, to najviše čine Turci. Prošavše godine, kad se biogradski paša (Abdul Raman) premĕsti u Bosnu, a novi odma nestigne, zadocni se plata biogradskim vojnicima, te nestigne (ili se neizda) na vrěme, onda jedan siromah delija, koji valja da se nije znao drugčije pomoći, obuče sàrbske haljine, pak u petak poslě podne otide pred džamiju, i kaže, da hoće da se poturči; Turci to jedva dočekaju, i odma mu ondě izmedju sebe skupe několike stotine grošah. Kad ga po tom zapitaju, kako će mu ime naděti, a on odgovori: kao i do sad, što mi je bilo! Kako? »Usein.« — A zar si ti Turčin? — Turčin admurila (hvala Bogu.)! A kad ga Turci onda stanu karati, zašto sbija šalu sa svetinjom, on im odgovori: »Ako do drugoga petka nedodje plata, onda će i delibaša doći, da vam se poturči.

Iz Vuka.

Dělujući proglas. U stanovitom jednom kazalištu tužilo se je svako veče občinstvo poradi mnogih klobukah (šeširah), koje su gospoje na glavi nosile, i takvim načinom drugim zaklonjale, da nemogu viditi, što na bini biva. Upravitelj teatra nije si znao inače pomoći nego slědećim oglasom: »Krasne mlade gospoje uljudno se umoljavaju, da bez šeširah dolaze, samo starim gàrdnim bakam dopušteno je, da dodju sa šeširom.« Kažu ljudi da se nije niti jedna sutra dan sa šeširom pokazala.

Několiko neotesanih větrogonjah srětoše něku staricu, koja je těrala pred sobom jednoga magarca i pozdraviše je: Dobro jutro magareća mamice!« Starica odgovori ravnodušno: »Bog daj moja děco!«

Šilo za ognjilo. Dodje něki seljanin u dućan i poče se dugo po dućanu razgledavati; napokon zapita tàrgovca, šta imade na prodaju? »Same oselske glave!« reče tàrgovac. »Vi morate dobru prodaju imati« odsěče seljak, »jer ja samo jednu u vašem dućanu vidim.

Žalovanje i pogreb kralja Atile. Na širokom polju, pod svilenim čadorom, izvezenim zlatom, srebrom, biserom, dragim kamenjem, na nosilama ležalo Atilovo tělo. Okolo naokolo stajahu njegovi Uni, vijući kano zvěrke prebivene, kose

čupajući, rane sebi zadavajući. Stala jeka, lupatanja oružja, trubljavina, vika nebrojenih ljudih, bojne pěsme pěvajući màrtvome junaku. »Blago tebi,« povikaše, »koi si se od ovoga světa odělio bez tuge i bez rane, kod prevelike svoje slave; oj poglavico nada sto junačkih narodah, kralju od kraljah, cesare od cesarah od iztoka do zapada!« Najmiliji mu sin Elako, skupi ljude na màrtačku gostbu. Kad je bilo okolo ponoći, skinu tělo s nosilah, te metnu i zatvore u zlatni sanduk, pak opet u srebàrni i u gvozdeni ko znak, da je na gvozdju (željezu) golemo zlato i srebro zadobio pa spuštaju u gàrdnu jamurinu. U nju Uni (ovako su se zvali njegovi podložnici) mnogo svoje oružje bacaju, i tudje u boju oteto, još i drago kamenje, pak pod njom pokolju sve one, koji su je izkopali, da nitko nezna gdě je zakopan silni kralj, světa strahota, Bič Božji. K

Čověk što je pao u vodu.

Pao čověk po nevolji u vodu — čověk pošten i pravedan. On nastojavaše svimi svojimi silami, da izpliva opet na kraj. Nu voda je široka i duboka, větar duvaše nepovoljan těrajući talase od brěga prama srědini. S toga ovi, kao što čine ljudi za nevolju, zvaše svět u pomoć, da mu što bàrže bace u vodu štap uz konopac, pa da ga tako izvuku na kraj. Susědi njegovi čuli su vapaj njegov, ali nahajaše (nemariše) zanj', govoreći: »Neka tone djavo, mi ga onako netàrpimo; zašto je jak imajući mnogo bratje i rodbine, a dvorove i kuće bogate i visoke, te se ni naše od njih nevide.« Srodnici njegovi nisu čuli spavajući u tvàrdu snu, a daljni ili nisu čuli, ili nisu dotàrčati mogli u čas iz raznih daljnih stranah světa. Nu oni, koji su čuli, i dospěti nisu mogli, molili su se Bogu za njega, da bi mu okrěpio dušu, te nebi sdvojio u nevolji i ojačio sile ramenah i steganah njegovih. A bratja njegova (imadjaše trojicu) čula su kako bi čověk taj, brat njihov, vapio zovući ih za Boga na pomoć. Najstarii imajući trulo sàrce i slabu glavu, ni nemakne se iz kuće, kazivajući: Neka tone budala, zašto se dao na vodu. Ostala dvojica dotàrčaše istina na vapaj k vodi. Nu mladji izmedju njih, kojemu se živući u družtvu opakom izopačila glava i okamenilo sàrce, uhvati do duše štap, nu ne da ga pruži bratu u vodu, pa da ga tako izvuče, već on čekaše pri kraju, pa kad bi mu doplivao brat i dohvatio se već brěga, on ga štapom udaraše, i turaše opet nemilice u vodu. A stariji brat kojemu je Bog dao čudno sàrce, i kamo čudniju pamet, istina čin opaki brata svoga nije odobravao, kazivajući. »Dělo je zlobno čověka, što hoće, da izpliva, opet turati u vodu.« Nu ipak gledaše on sve to mirno, niti bi prěčio čin brata opakog, niti bi on kako priteko bratu drugom, da ga izbavi, izpričavajući se ovako: »Ja poznajem da je čověk taj brat moj, čověk pošten i vrědan; nu ja ga ipak netàrpim odkako je primio u birmi ime »Matjaš« zašto ja tog imena za živu glavu slušati nemogu.« I tako ni on zanj nemaknu ni ruke ni noge, da baci u vodu štap ili konopce, ili da odrěši čun, pa da otisne od kraja, pa da ukàrca i izveze rodjenog svoga brata.

Draga bratjo štioci, duše plemenite! Vi zaista čověka tog, što je pao u vodu, dobro poznajete; dapače vi ćutite u duši, koliko se on muči i tàrpi. I vi znate, da on nepodnosi tolike muke za krivnje svoje, već za nehajstvo otacah svojih, za grěhove bludnje i slabosti bratje svoje, koji ili hladno gledaju kako tone, ili ga turaju opet

u vodu, kad hoće već da se mahne vodi na obale. Jadan taj čověk nije se još izbavio ni utopio. Nu nezabrinite se odviše, nesdvojavajte, draga moja bratjo! Višnji neostavlja (ako Bog da) čověka poštena i pravedna, već on sluša vruću molitvu daljne njegove bratje, svijuh pravednih ljudih i družine nebeske, pa će se izbaviti sám snagom svojom, izplivati na brěg, i opet dobitno ući kao gospodar u kuću otacah i praotacah svojih. St. Vr.

Kad se dodje u Zagreb pod Kamenita vrata: što je na lěvoj ruci? — Pet pàrstah.

Kome je najbolje pověriti tajnosti? — Lažcu, jer mu niko nevěruje. —

Jednom zaspi něki čověk kraj ognja, i dok je u sladkom sanku boravio izgori mu jedna noga, a on od toga nije nista čuo! — Kako se to dogodi? — Imao je jednu nogu dàrvenu.

Za kućom někoga čoeka, koi je imao jednoga sina, děte od několiko godinah, bila je pod kamenom u rupi zmija, koja je često izlazila, te se pred rupom svojom sunčala. Jedan put sin onoga čověka uzme sěkiru, te zmiji, koja se bila kao udomaćila, a nije se od njega ni bojala, pred rupom odsěče rep; a zmija se razsàrdi, te njega ujede i zada mu smàrt, pa uteče u svoju rupu, i prestane više izlaziti na sunce. Pošto čověk sina svoga s najvećjom žalosti više kuće zakopa, i pošto mu vrěme žalost malo utiša, onda dodje čověk jednom pred rupu i dozvavši je, stane joj govoriti da se pomire, i da izlazi opet pred svoju rupu, i da žive u prijateljstvu, kao i prije što su, dodajući da se ono već nemože povratiti što je učinjeno. — A zmija mu odgovori iz rupe: »Možemo se pomiriti, ali dok ja gledim moj rep, a ti tvoga sina grob, dotle pravog prijateljstva medju nama biti nemože.«

Dobro je kašto i pametnu ženu poslušati. Někakav Hercegovac za pita kadiju: Valjali ženu poslušati? a kadija mu odgovori, da nevalja. Onda Hercegovac nastavi: »Moja žena jutros běše navalila da ti ponesem jedan ćup masla, no ja sam medjer dobro učinio, što je niesam poslušao.« Onda kadija rekne: »Dobro je kašto i pametnu ženu poslušati. —

Nagovaraše pridvorice Ljudevita XII. kralja francezkoga, da kazni někog čověka, koi ga je bio uvrědio jošte prie nego bi bio postao kraljem. Našto velikodušno odgovori kralj: »Nepristoji se kralju osvetiti uvrěde, koje su bile učinjene orleanskom hercegu (Ljudevit je bio prie svog podignutja na prestolje herceg orleanski).

Pribitnost duha.

Jedan francezki ranar (Wundarzt) dobi nalog, da pušta kàrv turskome caru. Budi od straha ili nesposobnosti postupao je pri svom poslu tako zlo, da mu se àrt (Spitze) od lancete potre i u žili ostane; tako bude žila začepljena i kàrv nemogaše

curiti. Kako da sada izvadi àrt? On ti to posve dosětljivim načinom izvede: te ni pet ni šest, već ćuši sultana po ušesima. Jarost i gnjev vàrhu takove dàrzovitosti razigra tako živo kàrv u sultanu, da je silom udarila na prosěčenu lancetom rupicu, te zaostavši unutri àrt iztěrala. Okolo stojeći hoće da popadnu ranara i da ga kazne radi dàrzovitosti, nu on im hladnokàrvno reče: »Pustite me, dok pustim kàrv i zavežem žilu.« Kad sve svàrši, onda pade pred koléna sultanu, te mu izpovědi sve, kako se pripetilo. Sultan nesamo da mu je oprostio, već ga i bolje nadario, što ga je tolikom pribitnosti duha izbavio iz očite smàrtne pogibelji.

Tko drugom jamu kopa, sam će u nju pasti.

(Narodna priča).

Ubogi jedan starac imao je običaj često kod jedne udovice milostinju iskati, koju je svagda dobivao. Ista je imala dvoje děce. Ovaj ubogi starac učini se njojzi na dosadi, i namisli ga nerazumno otrovati, da joj nebi više nedosadjivao. Uzme otrova, poměša sa brašnom (meljom), uměsi i izpeče pogaču; tada su joj děca bila otišla na polje, da si igru igraju. Kad starac dodje po svome običaju pitati milostinju, neznajući za nikakovu zlu naměru. Opaka mu žena dade taki cělu pogaču, a on metne pogaču u torbu i tako otide. Ubogi starac idući putem nije ni okusio pogače jer je imao komadićah hlěba, koje je bio izprosio na drugih městih, a pogaču u torbi dàržao. — Podje za několiko sto koračajah od kuće, kad ugleda děcu iste udovice a i njega děca. Děca u igri iztresla se i ogladněla počnu medju sobom govoriti: »Ovaj starac često dolazi k našoj kući i pita milostinju, deder brate, da poištemo u njega kruha.« I tako potàrče děca, i dodju pred starca i zaištu kruha. Starac odmah pomisli: »Ja kod njihove majke svaki put milostiuju dobivam, a i sama su mi děca, kad nije majke bilo kod kuće, hlěbca udělila;« toga radi skine torbu s ramenah, izvadi pogaču napolak još vruću i dade ju gladnoj dečici. Evo reče dušice moje, baš mi je malo prije vaša dobra majka ovaj hlěbac udělila, uzmite pa se najedite. Za tim starac otidje svojim putem. Mladje děte netom što se najede padne màrtvo na zelenu travu, a drugo velikom bolestju i kidavicom u tàrbuhu dojde kući, vapijući: jao j' meni, jao j' meni! umrěti ću ti majko. »Šta je radi Boga«, poviče uplašena mati, gdě ste bili, što ste radili, gdě ti je brat?« Na to sinčić izpuštajući već svoj slabački duh, odgovori, kako su bili ogladněli, ugledali onoga starog ubogog, u njeg kruha zaprosili, i dobili ga; te tako pojeli pogaču, za čim je namah mladji bratac izdahnuo. Za tim i on dušicu izpusti, a majka stade bugariti i nabrajati: »Jao mene kukavice, tko drugom jamu kopa sam u nju pada.«

Istorične sitnice.

Propast pustoga (krasnoga) grada Solina)*

Sve što je pod nebom, sve se tare; što se omače više neustavi; kud poplav, vatra, mač nemože, vrěme može. Kamo silna carstva i kraljestva k iztoku i k zapadu; kamo Babilonesi ponositi i uzkovàrčeni oni strašni Rimljani, koji ustadoše světu stope kopati, pak su sami sebe u bezdan utopili. Zakaralo je, sunulo je vrěme nebeske osvete, te pomlatilo i položilo one, koji nisu za svoj obraz znali, neg silesinom pritiskali muku svojih starijih, na tudje glavnje najali, rovili i rušili zemlje, iztàrpavali, što su siromasi s trudom skupili. Kako se ona snaga iztàrgala, kako je žalost iznenada zaletěla, te se càrni danci izbrojili! Došla je tuga na glavu, nevolja na vrat, vile k očima; dočekao ih je těsan klanac, sve se je preokrenulo, raztàrglo, upropastilo. Kud su teste pukle, sad orač brazdu kroji, gdě su se mudraci sastajali, i zbor zborili, da ljudima sude, tute sad krava riče, kàrmak škiči; kud su se gàrdni dvorovi izvili, sad gromile i kućerine nizko zbubljene; kud su kipovi i čidije izpravljene bilo, da se čeljad njima klanjaju, sad bunište i smetište . . . . Oj putniče! oj vi koji kiričinski pěvate niz vàrletni klis, a stàrmo gledate, nije li vam ikadar tisak na sàrce pao, niste li žalost sprovodili, spomenuvši se Solina grada plemenitoga, koi běše u čudnovatom naponu, a sad od njega nema nego razvaljenih gradinah i raztàrkanih polegušicah? Nije ga voda izlokala, ni izhàrvala, što je vavěk tiho posrěd njega tekla; nije ga vrěme raztisnulo, već opakluk, poganstvo, vragolstvo, běsna sàržba. Za dva sata hoda od Mosora k zapadu uz more na dugačko se on pružio, pak je tkanica pusta njegova bila nizbàrdo, na zavoj, na sukriž, na obal, kako je moglo izněti po glavicam i bàrdaščim. Car Kostantin Porfirogenit piše, da je bio gàrdan (veliki) kolik polovina svog Carigrada, a opet na peru se znade, da jedva za dan mogao je čověk Carigrad šancom obići. U Solinu su kule (kuće, palače) dohvatile kolik zvonici, a sve skrozi dvorovi, hrami ili càrkve, tvàrdjave, stupci, žlěbe provàrćene, kud je voda letěla; igrališta, mostovi, vàrtlovi, bašče. K njemu su turme vàrvile sa svijuh stranah, sve se pobro na krupno radilo; skela je pušta (krasna) bila, sve je tàrpalo pravo i krivo, rano i kasno. Užitak je tàrgnuo kao iz vode; omaljni ljudi, gospoda i velikaši imali su čim se izčastiti; bilo je slasna masna, i càrljena koliko ti drago.

A kod tolikoga blaga i bogatstva, kod prevelike take sréće, jeli bilo reda načinah i očijuh; jeli dohàrvala pamet zlu? Aja pobro, nego zasěkoše ljudi u svojoj glavi, da će veselje bez prestanka dužijati, da neće biti brige, ter im tako vrěme propadalo, dok ih nije tuga izbila sa svim. A da kako su mlogi pusti gradovi propali i razasuli se; zar brez desnice Božje, zar ćemo sve tovariti na vragove rogate?

---

*) Ova dva, osobito što se jezika tiče, prekrasna članka uzeo sam od gosp. Kuzmanića; jedno jer nam stvar koju opisuje do sàrca leži, drugo da bi se malo po malo i medju nas jednom bratinska sloga, ljubav i uzajemnost, na město màržnje i neporazumljenja uvukla, čemu se je naravno medju bratjom i nadati. *Ured.*

METELWIN Digital LIBRARY

Kod golemoga blaga nisu mirno živili Solinjani, već mlogim je duša došla najjevtinija, siromaha dužili na prava Boga, obzirali su se samo na šareno i gizdavo, kako bi se uzresli na světu; na dronjka se čověka bečili, svaljivali i navaljivali pedepse po svojoj volji, uzimali pri sebi tudju jaspru, oda věre su na stranu běžali. Mlogi umetali, što su im stariji dohranili, i raztekli na igre, na putenost, te u sramotni dug zalazili, pak na novo izigrali i izpěvali, dok se nisu posve u hardji izbàrljali i zavalili. Napokon càrkva je ostala bezglavna, nije to jest, imala svoga starešine; redovništvo se izkvarilo, nije bilo spasonosnoga světovanja da od ruga izgrabi udovice i děvojke, da se žene nepuste preko svoga muža drugome, da lažljivci lažljivice na sve strane nezabacivaju; da kamatnici (lihvari) novacah neizbiju iz znoja siromašnoga; da bogataši puštaju k sebi priplaziti, kljaste pàrnjave, i starce dàrpave; da se dàrčina i mladjaria ugledaju na čeljad staru i pobožnu. Što ćeš! smutnja je najpotlam gradjanom vladala, bilo je mlogo gospodarah a malo slugah, luda je hitrina prenosila svakoga, a nije bilo pravoga vidoka i vladaoca da je uztegne i svàrne, te moralo sve potančati i poteći na najmanje i najtanje. Bilo je pametnih i mudrih ali na malom broju; onamo izgubili, amo nestigli, kud ćeš opačije! Ta prava je buna bila jutrom rano i večerom kasno.

Takovo je bilo njihovo stanje, kad je puklo strašno vrěme, i rekla im je zemlja da stanu. Avari iliti Abari još za vladanja Tiberija cesara strašno su se u Aziji pojavili, i kàrvlju je naštrapali, pak iz prevarke amo u Bugarsku i u obližnje dàržave se doselili. Kako su Rimljane i Gàrke ugledali, veselili se kano lisica meki i namah su poznali svoju jakost, a njihovu slaboću; namah su razaznali, koja je velika razlika iz medju svojih kožunah, i njihove čoje izvezenu srebrom i zlatom. Po tom oni nikad nesmiriše se, neg tako posiliše, da im je morao cesar Mauricijo radi mira sto hiljadah zlatnih novacah dati. Kašnje pridruživši se někim bradašima prozvanim Longobardi, poharali i porobili Italiju, pak udarili na Dunav i tute izkresali na komade carske konjike, pak vas jed izrigali po župnoj Dalmaji. Ove gàrdne došličine pàrve godine sedmoga věka, potegli k Solinu, i okolo njega obsukali se i najali kao gavrani na stàrvinu, pak ga počeli biti strělam i bacati na nj' iz praće kamenje sve jedno kao grad kad pada. Od istoka i zapada zapréčili su i presěkli sve klance, sve naleglo mač do mača, strěla do strěle, i libilo se iza gomilah da razvàrne vrata gradska.

U tom Solinjani uzašavši na bedene i na šanceve bez prestanka za mnogo danah obarali na neprijatelja gàrdobe, kamenje, strěle, al ga nemogoše nikako uzbiti. Na svake su se muke mučile; koji su se jako na oružje opàrli poginuli; koji su se hvalili da će janački na obraz izaći, i da će se odàržat, sad u se dušu; mlogi, iznemogli čuvajući stražu i braneći se, a ostala se světina brez vojvode i upravitelja, zabunila prestrašila. U takoj těsnoj i jadnoj prigodi bogataši stali misliti za se, bàrže bolje svoje blago pàrtljali i potajno k moru privukli, da stàrpaju u brodove i da běže. Kad su se tome osětili omaljni i ostali ljudi, uskoče svi, svak k sebi běži, guši se jedno pro drugoga, da korak grabi; tu se nezna ko na kom jaše, ko na kom stoji; po suhu izmicanja nije, nego svaki k moru k brodovima. Ali se brodovi od kraja odmakli, što se ukàrcalo, ukàrcalo (ušlo u brod); te mlogi neznadući kuda, skočili u more, da doplivaju do brodavah, da se ukoče (čvàrsto uhvate za štogodj, pa se jadni potopili. Abari u toj smutnji grad pokriju: tu se kose dižu, neće da kapa stoji na glavi; tu se pobro kàrči, maže, teše, poplav od kàrvi ide, tvàrda zemlja ne-

može doli ići, visoko nebo nemore gori, žene jauču, bubanj grade na pàrsima, stoji bàrjakanja (vika da priskoči tko na pomoć) i pomaganja ljudih; plač žalost i na daleko se prislovava. Mlogi goli, bosi, kao gomile gàrntali, neznali hoćeli k bàrdu oli k stàrmu; jedno kaže »majko mila«, a drugo »berija, berija!« Starci, kljasti, majke s děcom u naručaju, zaludu su na koléna pali i ruke sklapali; sve to pod mač palo, kao da si metlom položio. — Što nemogli izsěći ni razgrabiti, ono porobili i popalili, te se tako plemeniti grad Solin pretvorio u ugljevje i lug (pepeo).

Zadar od Mlěčanah i Francuzah 1202 godine razoren.

Mlěčani su **1202.** godine silnu vojsku skupili, i njima se još Francuzi prilěpili zajedno, da udare na nevěrnike, koji su svetu zemlju, iliti Palestinu pokrili, kud je Spasitelj naš čudesa činio. Svi ovi vojnici križari su se nazivali, što su na pàrsim zlamenje svetoga križa nosili. Ali su Mlěčani odměrili pošavši iz Mlětakah uzgred primorje dalmatinsko sebi prisvojiti, a osobito od Madjarah Zadar oteti, grad u ono vrěme na glasu, s kojega nisu mogli po moru slobodno tàrgovinu voditi. Ta naměra nebude Francuzima po volji, znajući da je protivna naredbi tadašnjega pape Inocenca III., po kojoj zabranjeno je bilo križarima na kàrstjane vojevati; no lasno ih je pak primamio i nagovorio dužd Enrik Dandolo, a opet morali su kao za nevolju pristati, jer su dosta dužni bili mletačkoj gospodi, a nije bilo čim platiti. Desio se onda kod njih kardinal Petar iz Kapue, koi razumivši taj dogovor, jako mu se razžali, stane se vatreno protiviti, ali dužd ustavi ga i zakaže mu, da ako je rad se s križarima ukàrcati kao duhovni propovědaoc, prosto mu je; ako li ne, da ga on neće nigda za kakvoga činovnika proznati. Na to se kardinal razsàrdi, pak poteče papi, da mu javi nenadni dogodjaj, a po tom dužd s vojskom zabrodi put Istrije.

Doznali su Zadrani, što se u Mlětkama radi, te bàrže bolje napisali papi knjigu nebi li ih ikako od nesrěće izbavio. Čekajući oni odpis, ali eto ti stigne **1202.** godine pod Zadar u jeseni množtvo svakojakih bojnih brodovah punih puncatih vojnikah da ga okruže i biju. Sad se gradjani svi poplaše, cěneći da neće moći tolikoj sili odoléti a s druge strane i neprijatelji valja da su u velikoj brizi bili, što je onda oni grad bio opasan gàrdnim kulam i tvàrdjami. Jedan Francuz imenom Villharden, koi se u ovoj vojsci naměrio, piše da onda po svoj prilici nije bilo na světu grada od Zadra lěpšega, tvàrdjega i bogatijega. Vojvode dakle nad ovim križarima počeli su drugačije o njemu misliti, kazivajući jedni: da nije moguće ga silom uzeti, a jedni da je nepravda velika nanj udariti; ali Dužd sve razgovore prekine, i odredi da se spremaju sutradan juriš učiniti.

U ono vrěme jaka je obrana bila primorskih gradovah gàrdni (veoma veliki) lanac, kojim su zatvorali ustje (ostia) na luci; zato sad Mlěčići najprije naume ovu smetnju s puta ukloniti. Naglo dakle onde udarivši, nabàrže stražare iztěraju, lanac raztàrgnu, pak s mlogim brodovima unutra nagnu i izkàrcaju se da pograde konake i da se utvàrde. Po tom mlogi Zadrani stanu o predaji misliti, a puk, popovi i redovnici kod stolne su se càrkve prikupljali i Bogu priporučivali. Najposlě uvěre se svi, da nije vajde (da nehasni) više odgadjati, nego da se pošalju neprijatelju poslanici, da gledaju ikako (ma na koi način) da se načine. Radi toga izberu Domljana Varikašu,

i Berta Matafarri, a kad ovi duždu dodju pod šator, i on razumije njihovu odluku, da bi s Francuzima u tvàrdjem prijateljstva živio, kaže im, da k njima izidju i da se š njima dogovaraju. Odlazeći oni od njega, susrète ih jedan francuzki pop, po imenu Devaux le Sernei, koi poče ih žaliti i nagovarati da grada nepredaju, već da ga brane, i da se pouzdaju u madjarskoga kralja i u papu; a da bi ih još bolje privolio odprati ih knezu Monfortu, koi je bio jedan od najznatnijih francuzkih vojvodah, čovèk iskren, i papin vrući prijatelj. Sad ih ovi odvàrne sa svim, nastavljajući: da će bàrzo knjige iz Rima stignuti, da će se Mlèčani toga posla okaniti, jer nesmèdu boj biti kud kralj madjarski zapovèda, ele i on uz ostale kàrstjane na nevèrnike ustao; nego još da se za koi dan odàrže, dok knjige prispiju. Taj nagovor poslanike zabuni, od veselja im se sàrce razigra, te se u grad vrate. Kako gradjani od njih razumiju, što je, od radosti velike izljube se, i stanu čekati još koi dan da prodje.

Ali kod Mlèčićah drugačiji je razgovor bio. Kad dužd dočuje da su Francuzi poslanike odvàrnuli, sazove k sebi sve vojvode i ovako im stane govoriti: »Poglavice! vitezi! Eto prelazi godina kako maršal jampanjski na ime francuzkih poslanikah slovo govoreći puku mlètačkome, proplakao, i prosio pomorsku pomoć naše obćine: koja je vrèdna pomagati slavno vojevanje na Palestinu. Ja nisam jedan časak odgodio, nego sam prikupljao svu našu vojsku, radi Boga, da je krenemo. Prije nèkoliko mèsecih nije bilo màrzko glavnim francuzkim plemićima zaiskati, da im se roka ostavi do bolje zgode, što nisu mogli ugovoren trošak izplatiti. Svedjer se ja sobom jednako vladajući, na želju sam vašu pristao, i na podobnost vašu gledao. Šta! Čim se ima ugovor izpuniti, imam li ja gledati gdè obćina nemože k sebi uzeti dobitak dolazeći od svoje naměre, pače da gledam, gdè se nadanje gubi, i najtvàrdje zakletve gaze? Vitezi! Kad vam ja predstavih da uzmete ovi grad odmetnik, kad vi meni to obećaste, jesam li se mogao dovidati, da ćete se jošter jedan dan promisliti? Bili ko iskao da mu potvàrdim gospodarstvo naših starešinah nad Dalmacijom? Zar su ovi nevèrni gradjani medju vama jedno prestolje spravili, da se presudi o krivici i o najvišjem pravima obćine? Nek jednom prestane ovi hudi nauk. — Po upravam druževne pravde, nije uvèk dato o velikim dogodjajima suditi. Ravna měra izmedju dàržavah, red, pouzdanje susèdah, i sve ono što se obćinski razlog nazove, starije zakone iziskuje u takovim razprama. Ja sam vas skupio na sva usta, da mi kažete: što mislite. Vrème je da u vojsci graja prestane, i ono naglo vàrtoglavanje, koje hoće da križare na slavnom putu ukoči. Svima je poznato, što se poslanicima desilo, sad nije više zgodno da se natrag udari, sutra ja ću juriš učiniti po suhu i po moru; hoću da se grad uzme.«

Ove duždeve rèči zdàrmale su skupštinu; francuzki plemići šapćući, javili su da različno misle, kad u jedan mah ustane knez Monfort, te on ovako počne besèditi: »Zaista čuditi će se Europa i svi došasti naraštaji, gdè toliki združeni junaci, da ožive svetu vèru u Palestini i da obore samovoljno prestolje muhamedansko, iznajprije su se primili najnepravednijega i najsilovitijega posla, koi se može u povèst spomenuti. Da je želja osvete, bèsna volja za gospodovati na moru adriatičkom (jadranskom) i nagloželja pobunila križare, pak da su u pàrsi mah uzeli Zadar, neosètivši se gàrdnoj uvrèdi zadanoj kralju madjarskomu; to bi nesrèćom dolazilo od slèpe naglosti najvatrenijih smutnjah, koje višekrat nedadu se uztegnuti. Ali kad vàrhovni misnik,

koi je istina cěla, smutnji mane (falinge) odkrio, pokaže, što je grěh, i zapověda križarima, da se medju sobom neuvrědjaju; ko se prisvojoj naměri zainati, jogunasto nepoštovanje očituje, razumnu i pravdi protivno. Inocenc nas je oboružao; Inocenc svetu je odpravu blagoslovio; sad hoćemo li ga mi uvrěditi i neposlušati? Dičiti se gospodarstvom nad Dalmacijom a razloge nepridati, malo vrědi pred razumom. Iskati da križari izpune obećanja i zakletve njima izmamljene i ugrabljene kad im je bilo dogustilo, biva nasilje protiv najtvàrdjim pravima. Kušati se napokon protiv cěloj pravdi pod prilikom vladanjskoga razloga, biva ružiti onu iznositu krěpost, koju ni vrěme niti različne zgode nemogu prečiniti. Mlěčani! Ako nećete da se okanite te màrzke naměre, neka znate, da Inocenc opet je pisao, evo mu knjige. On vam javno zabranjuje Zadra da neobkolite, koi je svoju korist k onoj madjarskoga kralja pridružio. Ako li vas pedepse svetoga sedališta nezdàrmaju, ja i svi kàrstjanski poglavari zaglaviti ćemo, da o zakonu drugačije mislite, što se drugačije po pravdi vladate.«

»Da kakav je« naglo nastavi Dužd »razlog, s kojega hoće papa da uztegne milost i pravdu, i da brani neprijateljske dàržave? Dakle on hoće prěko svojih uredbah, da od pedepse oprosti odmetnike i bezzakonite osvojitelje da mogu iz uzroka svetoga vojevanja od poganstva premetjati puke i narode. Dokle vatikanske pedepse ustaviti će poglavice da nevojuju, i da mir nesklope, kako najbolje obćinsko dobro i korist od vladanja iziskuje? Hoćemo li mi tàrpiti, da neprijatelji Dalmatinci po svojoj volji pod obranom kralja križara jedre po adriatičkom moru, da nam nedadu slobodno tàrgovati, i da nam nije prost put u Palestinu? Nek jednom biskup nad biskupim prestane měšati se u poslove, koji se poglavicama pristoje. Càrkvena vlast ima samo paziti na nebeske stvari, koje se nigda neproměnjuju, a ne na zemaljske, koje se popravljaju po sili i vladanjskom nauku. Kad će oni dan osvanuti....!«

Na to pop Devaux, koi je vanka šatora prisluškivao duždeve rěči, bane medju skupštinu, i poviče: »Poglavice! Zadar na kàrstjanluk spada, a vi ste križari. Ali prestante nanj udariti, alij ću vas sada u papino ime prokleti.« Slušajući to Mlěčani razpale se, i nanj se razsàrde, hoće da ga razkinu. No srěćom njegovom stane ga braniti knez Monfort, otme ga iz njihovih rukuh, pak im kaže da se vladaju kako im drago, a da on hoće papu slušati.

Vatreno duždevo govorenje, uz to popova bezobraznost, uzrokovala, da mlogi koji su spàrvice Mlěčanim protivni bili, k njima se pridruže, spomenuvši se još věre zadate. Sa svom vojskom dakle dužd grad okruži, i stane ga strahovito biti po suhu i po moru. U tom velika žalost sve gradjane popade, a za veću još mukn žestoka se bolest medju njima uplakala, koja ih je čudo (množinu) posmicala; nisu mogli ni sve màrtvace zakopavati a kamoli braniti se: za pet danah u gradu sve se je u tugu pretvorilo. Kad je bilo u jutru na dan s. Kàrševano (Chrisogonus) poglavara (odvětnika) Zadra, prodru i nagàrnu unj Mlěčići, sěku na sve strane, učine od gradjanah sto jadah, haraju i ruše kuće, bedeme, tvàrdjave, tako da nisu nego same càrkvе medju razvalinami zdrave ostale. Po što su razbojinski to svàršili, da bi papi oči zamazali, i tako od njega dobili milost i oproštenje, sagrade veliku càrkvu, koja je danas pàrvostolna, svetoj Stošii (Anasthasii) posvećena. K.

Dodatak urednikov.

Velika je šteta, što nije došla do ruke gospodinu K. dragocěna knjižica o osvojenju i razrušenju grada Zadra, koju je spisao něki general iz koléna knezovah Fafonićah, i koja se čuva i dan danas u knjižnici iste obitelji. Meni je ova knjižica bila pri rukami kad sam imao sréću u krilu te častne i starodavne obitelji živěti. Čitao sam ju kad još nisam znao zadosta cěniti slične spomenike inostrane okrutnosti i naše prošaste bědе. Ganuli su me doduše kàrvavi prizori i okrutna děla, koja su bila počinjena u našim kućami, i na našim glavnjami, dirnula mi je u sàrce nemilost zbivša se je na zadarskom zalěvu, gdě su zvěroćudni mlětački vojnici, uhvativši jednu ladju, koja se je vozila iz otokah put Zadra, poubijali ljude, potopili žene, izkresali malu děcu majkami u naručaju, i mnogo koješta svetogàrdno počinili; uzhitila me je takodjer i junačka postojanost někih Zadranah, koji kao pravi saguntinski mučenici, voliše se zakopati pod pepeo i srušene krove svojih kućah, i medju razvaline domaćega grada, nego ženskim sàrcem predati se u milost nepravednoga i běsnog neprijatelja, kome je sila zakon, a vlastita korist grěh i pogrěška slabijih. Nu to je sve dělovalo više name kao na čověka koi osětja u svome sàrcu žalost za nesréćami čověčanstva, nego kao na sina onih istih mučenikah, koji su toliko zla radi pravog Boga i tudjeg nasilja pretàrpili; a i to je bilo dosta za moje ondašnje mlado doba i za jednog mladića, koi je rědko krat i čuo govoriti u majčinom jeziku, a kamoli što o rodjenoj i srodnoj bratji i o širjoj domovini nego što zauzimlju těsni zadarski miri. Nu malo kasnije kad sam upoznao, da se moja domovina prostire ne samo prěko zadarskih zidovah, no dapače prěko velebitskih i dinarskih gorah, drugačije su u me dirnula mlětačka okrutničtva, i mogu bez tašte slave reći, da mi je potekla suza niz lice, kad sam se kasnije sětio na onu kožnatu knjižicu, što je u latinskom jeziku pisao general Fafonić, i koja bi na svaki način morala běli svět ugledati. I to s jedne strane, da svět vidi, da niti Zadrani nisu se namah pokorili rogatoj kruni dužde mlětačkoga, nego da ih je poslě dugog borenja i kušanja svijuh svojih silah, sama silesia i nevěra na to natěrala, a s druge da se pokaže plemenito sàrce generala Fafonića, koi akoprem u službi mlětačke republike, i urešen najugledniom časti od mlětačkog senata, ipak se nije zaboravio da je Zadranin i Dalmatinac, ipak je opisao žarkom bojom jadne prizore, koje je poluslěpi vitez Dandolo iz pretěrane i licuměrne ljubavi prama svojoj domovini u tudjoj nepravedno uzrokovao. — Vidi se u peru kneza Fafonića, da je njegovo sàrce kucalo za boljom budućnosti svoga roda, da je oplakivalo pretàrpljene nesréće i jade svojih dědah, toga radi ih je i opisao kao što sám veli i unucim ostavio, da videći davne nesréće učimo se, prěpréčiti bližnje, i da potomci nereku nepravedno: »Naši dědi biaše žene i kukavice, koji klonuše netom zveknu tudji mač pred njihovim očima, koji postadoše robovi netom vidiše verige u ruci krutoga tudjinca.«

Krakov.

(polag poljskieh izvorah izradjeno.)

Maleni jedan, iz 21 □ milje na Visli sastojeći komad zemlje, povuče po najnoviim dogadjajima, i po poslědicama š njima skopčanima, na sebe pozornost čeloga světa, uznemiri i uzbuni za jedan čas sve europejske kabinete i vlade; poda novinarstvu našega vrěmena dosta podloge (materia Štoff) koja štijućemu obćinstvu, budući već u svima mogućim prilikama i proměnama izcàrpljena, gotovo dosadi.

Za republikansko svoje bitje ima bečkomu sastanku zahvaliti ova dàržavica, koju mnijahu tri velike vlasti, Ruska, Austria i Pruska, koje ju i stvoriše, upravo sasma različitog dàržavnoga uredjenja i slike radi, da pod osobito okrilje i zaštitu moraju staviti, da naime na taj način svaku anomaliu i opasnost za susědne dàržave, koje bi se iz tako slobodnoga dàržavnoga života svakako poroditi mogle, predusrětnu i preprěče, da unutarnja gibanja stanovitu stazu neprekorače, te da tako po volji ovieh triuh vladah blagostanje dàržave ove razvija se i uzdiže.

Sgodopis tridesetogodišnjega obstojanja slobode krakovske pokazuje nam, dà li i na koliko se visokoj svojoj svàrhi priměrno radilo. Jedan ovakove vàrsti materialno veliki dàržavni savez bi možebiti kroz stolětja do konačnog njegovoga padnutja malo po malo ginuo. Mala republika krakovska bàrže prodje sve stupnje bolesti svoje. Odcěpljena od dàržave, u kojoj čista monarhička načela vladahu, najedanput i bez prolaza, nije se bila nadala ovoj proměni, dakle nije se bila nit pripravila kako trěba, da bi izpod sigurnoga uredjenoga upravljanja u sebi samoj ostavljenu samostalnost, u razumnu dàržavnoga života svěst bez pogibelji za obće dobro uvesti mogla.

Odtuda porodi se nestalno kolebanje u počelu, nasta borba stranakah, odtuda proniknutje, i često nezrěla teženja, protivnieh sebi privatnieh interesah, koja sva učiniše, te je vlada gola rěč i lutka postala. Ovako stanje biaše slobodnoga Krakova za vrěme podignutja poljskoga god. 1830. koi od ovog časa posta stàrkalište i sastanište svijuh političkih prigodnjakah (Abenteurer) i nemirnikah. Poljski izseonici (emigranti) u Francezkoj i Englezkoj na ovome zemljištu sve krešivo skupiti, i Krakov za ognjište svijuh nemirah ustrojiti biahu naumili. Ovo razprostiravajuće se zlo sustaviti badava trudiše se tri velike vlasti. Preradjenje ustava godine 1833. zauzetje Krakova po austrianskoj vojsci god 1836. kao takodjer i to, što je Krakov po zapovědi triuh velikih vlastih sve inostrance i sumnjive političke osobe predati morao, ovo sve biaše prividni samo lěk. Tělo biaše odviš ozledjeno i bolestno, otrov biaše se duboko u isti temelj ukorěnio, najme u ćudorednost dàržavnoga života, nebi dakle moguće, kakova blagotvorna reactia porodi. Sva energička nastojanja, dobro i razborito upravljanje poslědnjega predsědnika věća', praelata Dra Johana Šindlera, nebijahu kadra bludnju ovu prěčiti, i znak raketah u botaničkom vàrtu ob noć 19. Veljače 1846. biaše znak smàrtni već oddavna sa smàrtju boreće se slobode krakovske!

Hàrpa sgodopisnieh uspomenah i znamenitostih leži na malom ovome městancu, što krakovsko zemljište zauzimlje. Svaki gotovo korak u ovom starome gradu kraljevah sgodopisne slike stavlja nam pred oči, koje slike mi ovdě na kratko pokušat ćemo opisati, kao što su iz vrěmenicah (Chronica), opisah i vlastitieh smatranjah saku-

pljene, i na koliko nam ih milost ovoga časa kao jednu cělost predstaviti dopušta.

Kao što sva dogodovština, tako i grada Krakova pàrvo postanje leži u neprezirnoj tmini davnosti sakrito, iz koje se romantički basnoslovni svět razvija, koji u daljnjem těku pričanjem i na poslědak sgodopisnom izvěstnosti postane. Sěverni narodi u ovome obziru ubogi su, pusti život surovih ljudskieh čoporah, koji se bàrzo uzajemno zastupaše, nedopusti razplodjenje ustmenijeh predavanjah, a nedostatak pisamah neostavi nam nikakovieh istinitieh izvorah. Pojedina data južnieh spisateljah vode nas samo k neizvěstnim mislima, kao što u drugom stolětju poslě Isukàrsta alexandrinski Claudio Ptolemeo, koji do duše jednu varoš Carodunum u zemlji Sarmatah na obali Visle ležeću napominje, nu ipak ostaje uvěk neizvěstno, da li bi po toj varoši Carodunum zvanoj današnji Krakov, kao što se to običajno uzimlje, slobodno bilo razuměvat.

Dva brata Leh i Čeh dàrže se za pàrve vladare, ovaj Čehah, onaj Sarmatah. Pokoljenje pàrvoga uzdàrža se kroz stolětja dok š njegovim izniknutjem po kàrvavim borbama s pojedinima vojevodama krěpki i mudri Krako u VII. stolětju na prestolje stupi. Š njime počimlje ona strana dogodovštine, koja se na pričama osniva, i koje nam vrěmenice XII. stolětja predavaju.

U někom duplju na brěgu Vavel, živila je jedna aždaja (pozoj) koja cěloj okolici strah i trepet zadà. Svake nedělje morade ova nakaza stanoviti broj govedah za hranu dobiti, jer inače biaše život žiteljah u pogibelji. Krako i njegovi sinovi utamaniše aždaju tiem, što su joj jednu govedju kožu sa gorućiem sumporom napunjenu pred duplje metnuli, koju kožu aždaja progutnu, i tako se ubi.

Krako sazidà na svome brěžuljku jedan grad, a na podnožju njegovom jednu varoš, koja po njegovom imenu Krakov nazvana biaše, u koju on odmah i svoje prestolje premetnu.

Čim Krako umre, sakupi sa množtvo naroda oko njegova màrtva těla, da jošte ovu poslědnju čast svome ljubeznome vladaru izkaže. Jedan brěžuljak po njegovom imenu nazvani, koi se danas jošte na desnoj obali Visle iznad Podgorja čitav podiže, biaše na njegovu uspomenu nasut, dočim bo je svaki pojedini punu šaku zemlje u tu svàrhu donio. Narodna svěčanost, koja se tamo svake godine na uzkàrsni poneděljak slavi, uzdàržaje neprestano uspomenu na ovi dogodjaj.

Sada stupi na prestolje kći Krakova Vanda. Njezinoj mudrosti i lěpoti divio se je narod. S njezinom smàrti spojena je opet jedna romantička priča. Budući od stališah i naroda siljena, da se uda za němačkoga kneza Ritigera, da zavět věčitoga děvičanstva neprekàrši, baci se stàrmoglav u Vislu. Město ono na lěvoj obali ove rěke, na kome je njezino màrtvo tělo nadjeno bilo, jest više od dvanaest stolětjah po golemom jednome grobu zabilježeno.

Zemlja, koje dogodovštinu eto ovdě čàrtamo, biaše od Krobatah (Hàrvatah), koji u njoj obitavahu, Hrobatska, Karpatska, odtuda Karpati, ime naime bàrdinah koje se uzduž ugarskieh zemaljah pružaju, nazvana. A mi ćemo jošte manji okrug uzeti, i samo se udesah grada Krakova i dogodjajah, koji se u njegovieh zidinah i najbližjih njemu okolišah sbiše, dàržati; bolje oddaljena u toliko ćemo samo napominjati, u koliko su u isti grad upliv imala, i u koliko su u nit sbivšijeh se dogodjajah upletena.

Po smàrti kraljice Vande upravljao je Hrobatskom jedan vojevoda sa dvanaest njemu pridruženieh savětnikah. U drugoj polovini IX. stolětja bit će velikoj morav-

skoj dàržavi pripala; nu po njezinom razpadnutju oko godine 898. biaše odlučena pokrajina pod vlastitiem svojim vladarom.

Car Otto I. podvàrgnù pokrajinu ovu svojoj vlasti, i spoji ju sa Českom. Dočetkom X. stolětja posta Hrobatska bojištem ruskijeh i českijeh narodah; poslědnji ovi zaokupiše pod Boleslavom II. (oko 993) Krakov, nu skoro za tiem (999) osvoji ovaj grad poljski Boleslav I. (hrabri) i položaj njegov činilo mu se, da je od tolike koristi, te ga odmah svojim prestoljnim gradom učini.

Za vrěme, kad je Krakov na veliku Moravsku spadao, čini se, kao da je kàrstjanstvo tamo odziva našlo. Po razpadnutju njezinom (moravskom) sve dalje i dalje razprostraniše kàrstjanski věrozakon běžeći pred okrutničtvom divljijeh i poganskijeh Magjarah Moravci, koji u càrkvi k svetomu kàrstu po njima sazidanoj Boga štovahu.

Ipak do godine 950. biaše jošte slědbenikah poganstva, koje tekar car Otto I. konačno izkoreni, i Krakov sa biskupijom pražkom sdruži.

Godine 1000. poděli car Otto III. Boleslavu I. hrabromu naslov kralja poljskoga. Veličinu grada Krakova biaše u najboljem cvětu, jer tada idjahu tàrgovačke karavane iz Němačke u Kiev i Carigrad, i iz Ugarske u Vratislavu i u Labske pokrajine němačkoga carstva kroz isti grad. Krakovska biskupija biaše utemeljena i gnježnanskoj nadbiskupiji podčinjena, a učeni benediktinski red, koi bi u Tinjcu uveden, čini pàrve klice znanstvenog života proniknuti.

Po smàrti Boleslava I. (1025) stupi njegov sin Miečislav II. »lěni« na prestolje, i sve nade lěpe budućnosti propadnuše u grob ovoga junaka. Moć nije oduševljavala lěnoga, lahkomišljenoga sina; Rusi i Česi ponoviše svoje navale, i po njegovoj 15. Ožujka 1034. nastupivšoj smàrti, ostà dàržava u najvećoj smutnji.

Kći palatina renskoga Ezza i netjakinja Ottona III. cara, kraljica Rixa koju Poljaci màrziše, primi za male dobi Kazimira sina svoga žezlo vladarsko u ruke. Nu obće nezadovoljstvo prodje u bunu; Rixa morade uteći i na skoro i njezin sin Kazimir. Poljska bude kàrvavo pozorište dàržavljanskijeh ratah, razuzdani puk ogàrli opet poganstvo, tàrgovina i zanat prestaše. Českí vodja Brětislav nasàrnu god. 1039. na Krakov, opleni i sažeže cělu varoš, otme kraljevsko blago, i odnese ga sa sobom.

Napokon poslě četàrnestogodišnje smutnje biaše po volji Henrika III. cara Kazimir I. na prestolje došao. Radostno dočeka ga narod, a kralj zbilja biaše svim njegovim očekivanjma zadosta učinio, i tako priděvak ponovitelja zadobio. Grad Krakov podigne se opet iz podàrtinah, i tamošnja biskupija biaše na čast nadbiskupije uzvišena.

28. Studena 1058. umre Kazimir a njegov najstarii sin Boleslav II. »směli« stupi na prestol, te poče mudro i krěpko vladati. Tàrgovina i zanat procvaše u Krakovu, bogatstvo i imućstvo dizahu se sve bolje, nu kobni njegovi rat u Ruskoj čini, te se je u bogatomu Kievu razkošnome životu sasma dao, i tako sva svoja veledušna ćutjenja proměnio. Povratak njegov u Krakov biaše zajedno i početak neprestanieh okrutničtvah: narod je stenjao pod teretom prekoměrnijeh porezah, mnoga kàrv nevina bi prolita, kralj u ponor neizměrne razkoši propao. Svi predlozi biahu u zalud, badava sve opomene i rěči Stanislava Ščepanovskoga, štovanja vrědna krakovskoga biskupa, dok napokon ovaj prokletstvo na kralja baci. Sad odluči běsneći Boleslav njegovu smàrt, zaokupi oružana vojska càrkvu sv. Mihalja na hridi (na skalce) i 8. Svibnja 1079. kralj umori biskupa na velikome žàrtveniku (oltaru). Osam stolětjah poslě nemogahu kàrvava znamenja groznog ovoga čina sa zidinah càrkvenijeh iz-

METELWIN DIGITAL LIBRARY

čeznuti, màrtvo pako tělo ubitoga počiva usrěd stolne càrkve u veleljepnom spomeniku. Boleslav morade uteći; badava je tražio pomoći u Vladislava kralja ugarskoga; i od onuda bude protěran, dok napokon bez traga i glasa neizniknu.

Budući da je gotovo dvě godine prěstol prazan ostao, pade kraljevstvo u najvećju smutnju. God. **1081** obsědoše Magjari Krakov, poslě tri měseca osvojiše, i po svoj prilici. kao što tada običaj biaše, opleniše. Iste godine stupi na prěstolje Vladislav I. Herman brat protěrana kralja; on je sědio većom stranom u Plocku, i dolazio je samo kadkad u Krakov, gdě biaše njegov naměstnik vojvoda Siecieh. Godine **1102** umre Vladislav, a njegovi sin Boleslav III. »krivoust« zauze prěstol.

Sada počima nepretàrgnuta nit zlobnieh dogodjajah, koji se u gradu Krakovu u slědujućim stolětjama i odviš često sbiše. Sve gotovo sgrade biahu dàrvene, zato ipak cvaše tàrgovina i zanat; bogati proizvodi susědnih narodah sticaše se na ovomu po istom prirodnome položaju svome tako srětnomu městu, koje po tome srědištem znatne na kopnu tàrgovine postade, i u ovom gledištu nikad svoju tàrgovačku važnost izgubit nemože, a niti neće.

Godine **1125**. izgori najveća stran grada, da li hotimice oli po nesmotrenosti? nezna se. Čudnovato jest ipak, da upravo sto godinah prije, najme **1025**. takodjer veliki požar Krakov opustoši.

Iz děljenja kraljevstva medju kraljevske sinove, i iz porodivših se odtuda razdorah, razvi se na bàrzo gromila za narod groznieh dogodjajah. Vladislavu II. najstarijemu sinu pripade Krakov, Sierade, Lenčica, Slezka, i Pomerska. Na poticanje Agneze austrianske njegove supruge ihotio je on bratji svojoj naslědstvo njihovo oteti i tako sebi samodàržtvo (Alleinherrschaft) prisvojiti. On pozove narodni sabor u Krakov, nu njegovu vojsku uništi vojska njegove bratje, Krakov bude **1148** obsědnut i otet. Vladislav uteče u Česku; njegove pokrajine, kao takodjer i vàrhovnu vlast zadobi Boleslav IV. »rudokos«. Njegovo 25godišnje upravljanje niti njemu niti narodu biaše od kakove koristi, vlast vladarska izgubi jakost i njegov sin Miečislav III. »stari« (**1174**) naoblačenu světlost krune nije mogao da ponovi. Njegove, a osobito Henrika Kittlitca naměstnika krakovskoga okrutnosti uzpiriše u narodu bunu. Miečislav bude protěran, i najmladji Boleslava IV. sin, Kazimir »pravedni« godine **1178** stupi na prěstol. Uredjenje feudalno poče sve jačje bivati, oligarchia se razvi, i pod njom odviš težko stenjao je narod. Plemstvo, koje često uredbe kraljeve razjariše, pozove Miečislava III. natrag i predà mu Krakov (**1191**), koi grad opet simo pohitivši Kazimir preote, i nepriatelje protěra.

Lešek V. »běli« sin Kazimirov, koi **1194** umrie, naslědio je vlast otčevu; ali stari Miečislav mačem u ruci poče opet zahtěvati prestolje. Bitku kod Mozgave (**1199**) izgubi prěstoljni takmac; po lukavštini ipak i obećanjama steče slědbenikah te tako i prěstolje i osvoji Krakov.

Silni potres godine **1200**. biaše ozledio znatno množ sgradah. Vladislav III. »dàrveni« biaše kroz šest godinah, poslě kako mu je otac Miečislav (**1202**) umro, gospodar Krakova, koi (Krakov) on svojevoljno bělomu Lešeku odstupi, koi sada tretji put vàrhovnijem vladarom postà.

Nu novi nemiri oslabiše dostojanstvo i moć vlade; Lešek bo nije posědovao sva ona svojstva, koja hoće, da bi on kao slavodobitnik iz burnieh vrěmenah proizaći bio mogao, i njegova godine **1227** nastupivša smàrt upali luč dàržavnoga rata, koi

medju Konradom knezom mazovskiem i Henrikom vratislavskiem poradi braniteljstva (tutorstva) malolětna Boleslava V. »stidljiva« dvanaest godinah trajao biaše. Opet i opet bi Krakov pozorište kàrvavih dogadjajah, a naročito godine **1235.** opustoši Konrad vatrom i mačem grad i svu okolicu. Napokon preduze sam slabi Boleslav vladati, što najvećja nesrěća biaše za Krakov. Pàrva strahovita navala mongolskieh Tatarah pod Batukanom sbi se god. **1241**; svi žitelji ostaviše varoš koju nasàrnuvši divjaci sasma popališe i razoriše; jedina utvàrdjena càrkva sv. Andrie u današnjoj grodskoj ulici kroz hrabro branjenje ostà cěla. Za svoga povratka iz Slezke opet nasàrnuše Tatari na Krakov, ponoviše priašnje opačine, i odvedoše veliki dio stanovničtva u robstvo.

U opuštenu varoš naseli Boleslav Němce, osigura ih za njihova prava i običaje, od stanovitieh službah i daćah učini ih proste, uvede pravo děvinsko (magdebursko), te tako od godine **1257.** opažuje se početak němačko-gradjanskoga života u Krakovu. Varoš poče opet cvětati, kad eto **1260.** opet nasàrnuše Tatari, koji tako varoš kao i sav okoliš u pustoš pretvoriše.

1279. umrě Boleslav, a po smàrti tromog ovoga i lěnoga vladara podignù se Krakov opet puno lěpši, nego li što je prie bio. On se prestavi iz ovoga světa poslě **51**godišnjega upravljenja bez da bi ostavio bio i koga potomka, i tako biaše on poslědnji izmedju naslědnikah Kazimira pravednoga, koji svi kroz čitavo jedno sto. lětje kraljestvom nesrětno upravljahu.

Lešek VI. »càrni« sin Kazimira, vojvode kujavskoga i unuk Konrada mazovskoga bude njegov naslědnik, kó što to Boleslav već **1265.** odlučio biaše. God. **1282.** navališe Litvani u zemlju, nu kod Ljubljina budu potučeni. Konrad II. mazovski, kog biskup Pavao biašě pozvao, prodrě **1285** do Krakova; i dočim je Lešek u kralja ugarskoga pomoći tražio a mala hàrpa věrnieh hrabro se u gradu branila, bi varoš popaljena. Tada něgda dovede Lešek pomoć i poděli varoši mnogobrojne povelje, te potvàrdi ih kako valja. Naseonici najvećjom stranom Němci, uvedoše němačke običaje i život, němačko pismo i jezik, i može se reći, da je Krakov odsele sasviem němačkiem gradom postao.

Godine **1287.** prodrěše Tatari opet do Krakova, nu budu odbiti G. **1289.** umrě Lešek bez potomstva i bez da bi koga za naslědnika opredělio, što je opet prouzročilo prolitje kàrvi.

Narodni sabor u Sandoměrcu pozove na prěstol Boleslava vojvodu mazovskoga, a gradjanstvo krakovsko pozva Henrika vojvodu vratislavskoga.

Oba dakle odpraviše se u glavni grad, nu Boleslav morade odstupiti, a Henrik dobi vàrhovnu vlast. Ali i jedan po bratu Lešekov rodjak stane težiti za prěstoljem. Vladislav IV. »rifdugi« njegovog malog stasa radi tako zvani, nadvlada **1290.** Slezake, nu kad bi se nova vojska približala, morade uteći.

Prem je Henrik bio umro, nije se ipak Vladislav na prěstolju uzdàržati mogao, za koje jošte dva druga takmaca š njime se boriše; jedan biaše Přemislav II. vojvoda Velike Poljske, a drugi Venceslav II. kralj češki. Přemislav bude **26.** Lipnja **1295.** u Gnjeznu za kralja Přemislava I. krunjen, nu namah poslě sedam měsecih u Rogoznu po izdajstvu ubit. Sad se porodi medju Vladislavom i Venceslavom českiem kàrvavi rat radi prěstolja, koj se tekar **1305.** smàrtju poslědnjega okonča. Grad Krakov ipak znatno se razširio i utvàrdio biaše. **1.** Rujna **1306** uze Vladislav Krakov pod svoju vlast;

METELWIN Digital LIBRARY

ali tekar poslě **12** godinah podje mu za rukom, te je kao kralj Poljske sve pokrajine poljske svomu žezlu podvàrgao **20.** Sěčnja **1319.** bude u Krakovu svetčano okrunjen, koi grad već od tada postade krunište poljskieh kraljevah. On oženi svoga sina Kazimira s Anom kćerjom Gedimina velikoga kneza litavskog, koja ženitba se takodjer u Krakovu **28.** Lipnja **1325.** svàrši, i po tome bi učinjen pàrvi korak k približanju ovieh dviuh narodah, kojih sjedinjenje posta kasnie od tako znamenitieh poslědicah za dogodovštinu.

Vladislav nastojaše da bi opet podigao kraljevsko dostojanstvo i svoju moć učvàrstio. S mirom povrati se i blagostanje, a tàrgovina podje opet svojim stariem putom. Krakov postade glavni tàrgovački grad cělog sěvera. U tamošnjem dvoru izdahnu **2.** Ožujka **1333.** u nesrěći toli prokušani, hrabri i krěpostni vladar, a njegov sin Kazimir III. koi je ime »Velikoga« stekao, sědne na prěstol. Na sve strane tàrsio se je mudri vladar mir povratiti, sigurnost pravah, vlastničtva i osobah uvesti, zakonotvorstvo popraviti, izvore tàrgovine i obàrtnosti otvoriti, te tako blagostanju sebi podčinjenieh narodah put prokàrčiti. Odmah druge godine svoga vladanja izdade zakone za židove, osigura ih za život i vlastničtvo protiv sviuh nasiljah, zabrani strogo proganjati ih i poděli povlasticah za tàrgovinu i t. d.

Budući kralj svu nadu izgubio, da će ikada mužkog potomka zadobiti, izabra (**1339.**) s privolenjem sabora Ljudevita kraljevića ugarskoga, sina svoje sestre Elizabete, za svoga naslědnika.

Ove godine umrě Ana kraljica, i bi u dvoru krakovskom pokopana; Kazimir oženi se po drugiput (**1341.**) s Adelaidom kćerjom Henrika tvárdoga landgrafa heskoga, koja biše okrunjena **29.** Rujna u stolnoj krakovskoj càrkvi.

Poslě hitro minuvšeg nasàrtanja tatarskoga (**1341.**) i kratkoga boja sa Česima (**1343**), koji pod svojim kraljem Ivanom prodàrli biahu tja do Krakova, nasta **1347.** sveobći mir, i sad svrati Kazimir veliki svoju pozornost na unutàrnje upravljanje kraljestva, osobito pako na zakonotvorstvo, koje on znatno popravi po izdanima na saboru u Vislici dàržanom zakonskim uredbama, koje jošte danas pod njegoviem imenom poznate i koje temelj poljskoga narodnoga prava sačinjaju.

Godine **1356.** ustanovi on u Krakovu vlastita sudišta, te tako ukinu dosadanje pošiljanje parnicah u Hallu i Děvin (Magdeburg). Poslě toga ostavi svoju ženu Adelaidu, i metnu je pod stražu u tàrnovečki dvor.

Kuga po Ugarskoj i Českoj běsneća opustoši **1360.** poljske pokrajine; u samom Krakovu poginů **20,000** žiteljah.

Věnčanje Karla IV. cara i Elizabete pomorske unuke Kazimirove biaše **20.** Sěčnja **1363.** u Krakovu velikom svetčanosti ovàršeno. Kraljevi ugarski, danski, čiparski, kao i mnogi drugi světovni i duhovni vladari proslaviše ovu svetčanost svojom pribitnosti. Bogata za onda varoš, koje bludnu zalihost (Luxus) iztočnu i razmetnost (razsipnost) niti isti mudroga kralja proti njima **1336.** upravljeni zakon prěpričiti nije uzmogao, sve svoje velikolěpje i sjajnost iznese na vidilo.

Oštromu oku kraljevom nije nit to izběglo, da trěba da se narod i duhovno izobrazi. Toga radi god. **1362.** utemelji u Bavolu selu za tada nedaleko od Krakova, a današnjem predgradju Kazimir, jednu akademiu, koja doduše po njegovoj smàrti propade, nu poslě **31** godinah opet je podiže Vladislav Jagiello i Hedviga njegova supruga.

Do danas uzdàržavše se sgrade svědoče o tamošnjoj veličini Krakova, koi je

već onda **24** càrkve brojio, medj njima i dvorsku i gotičku mariinsku càrkvu sa čudnovatima njezinim visima (tornjima); dvor bude velelèpno popravljen, cèla varoš zidima okružena, jedna strana Visle kroz varoš navedena te tako potvàrdjena izrèčba dogodovštine: »Kazimir našao je samo dàrvo a ostavio zidine.«

5. Studenoga **1370.** u krakovskom dvoru veliki kralj izdahnu svoj veliki duh.

Ljudevit kralj ugarski dodje sada u Krakov, da se kruni; godine **1371.** povrati se u Ugarsku, i ostavi upravljanje Poljske svojoj oholoj materi Elizabeti, koja je samo za zabavama težila. Sve povelje prèstolnoga grada, medju iniem i ona, da se sva roba u varoš unešena tamo odložiti mora, budu do duše potvàrdjena, al unutàrnji mir biaše po neprestanoj sa Ugarskom svadji narušen, i isti kàrvavi prizori neizostaše, dok napokon **1376.** kraljica ostavi Krakov. Uz pàrkos svim prošnjama nedodje Ljudevit, već **1381.** imenovà tri svoja naměstnika; nu ovi nebiahu kadri proměniti tužno stanje Poljske, jer svuda se je samo haralo i plènilo, zakone nitko štovao nit obdàržavao nije.

God. **1282.**, koje i kralj umrè, proměni se stanje stvarih, al ipak kroz jednu godinu i pó trajahu jošte kàrvavi prizori sa Šišmanom markgrafom brandenburžkiem poradi prèstolja, dok na poslèdku oko **1383.** Hedviga, kći Ljudevitova, za kraljicu priznana i **15.** Listopada **1384.** u Krakovu krunjena bude. Ona biaše Vilhelmu nadvojvodi austrianskomu zaručena, nu Poljaci, kojima je puno do srèće njihove domovine stajalo, dadoše na saboru krakovskom **1385.** za muža Jagiella, velikog kneza litavskoga **12.** Veljače **1336.** biaše on u prèstolni grad uveden, **14.** Veljače biaše tako veliki knez koi zadobi ime Vladislava na kàrstu, kao što i njegova bratja u stolnoj càrkvi svetčano pokàršten, a jedan dan zatiem biahu ova dva visoka zaručnika vènčana, i **16.** Ožujka Vladislav okrunjen. I tako se Litva za vazda s Poljskom stopi.

Svagdè biaše sada red uveden, koristne povelje podignuše i povekšaše blagostanje Krakova; akademia bi po stražnjoj volji kraljice, koja se **1339.** iz ovog svèta oddèli, u grad premèštena, i dovoljna njoj srèdstva poděljena. Iste godine uze Vladislav za ženu Anu cilejsku kneginju, unuku Kazimira velikoga, koja bi krunjena tekar **1402.** god.

Bitka izmedju Grünvalda i Tanenberga, **22.** Sàrpnja **1410.** slomi silu němačkog reda, i sva gotova Pruska pokori se slavodobitnom kralju, koj se **1417.** s plemenitom jednom poljskom dèvojkom, Elizabetom naime Pileckom oženi, i koja bi okrunjena, po arcibiskupu lavovskome.

Ali i ova kraljeva ženitba nije dugo trajala, i Vladislav oženi se sada po četvàrti put Sofiom, kćerjom litavskoga kneza Andrie. Ovo vrème biaše naměnjeno za razprostraniti po Poljskoj Husovu nauku, ali kralj to prepрèči shodnimi srèdstvi. **1425.** opet opustoši kuga poljske pokrajine i Krakov. Ovaj grad stupi **1430.** u hanseatički savez, i barjaci njegovi vijahu se po svima morima.

Godine **1434.** umre Vladislav Jagiello poslè 48-godišnjega upravljanja u Grodeku nedaleko od Lavova, i ostavi svojim narodima slavnu uspomenu o mnogim svojim dobročinstvima. Màrtvo njegovo tělo počiva u dvorskoj krakovskoj càrkvi.

Za njime je slèdio Vladislav III. njegov 10-godišnji sin i ovi potvàrdi **1438.** sve povelje prèstolnoga grada. Nu kada bi, kao izabrani kralj ugarski, nesrètni onaj **1440.** rat protiv Turakah podigao bio, i **1444.** u bitki kod Varne, po kojoj steče ime u dogodovštini, svoj život izgubio, izabra narod za kralja **1445,** Kazimira IV. Jagiellončića (Jagiellova sina) njegovog mladjeg brata, koi kako bi se zauztezao dvè čitave godine zauzeti prestolje, bi krunjen u Krakovu god. **1447. 26.** Lipnja. Za svoju suprugu odabra **1454.** Eli-

METELWIN Digital LIBRARY

zabetu, kćer cara Albrehta II. Jednu godinu za tiem veliki požar opustoši varoš Krakov, koja **1461.** posta pozorištem kàrvave kavge izmedju plemstva i gradjanstva. Dàržavni sabor u Piotrkovu **1464.** dàržani poděli Krakovljanima preimućstvo (Vorrecht) izključivoga skladišta sve robe, koja bi iz Ugarske i Slezke amo dospěla ili prěko išla. —

1465. dodje Günther Cainer u Krakov na poziv ondašnje akademie, te istiska knjigu: Joannis de Turrecremata cardinalis S. Sixti vulgariter nuncupati Explanatio in Psalterium sinit. Cracis. Za njime dodje Svientopelk , koi je **1490.** i **1491.** godine pàrve knjige u slavjanskome jeziku tiskao, a **1503.** godine Janko Haller bogati gradjanin, podignu pàrvu stavnu tiskàrnu. Krakov dakle može se ponositi tiem, što je medj njegovima zidinama pàrva knjiga u svoj Poljskoj tiskana.

Godina **1473.** biaše za Krakov vàrlo nesrětna, dva bo velika požara, suša, glad i smàrtne bolesti pojaviše se najedanput.

Do smàrti Kazimorove **1492.** nedogodi se ništa znamenita. Uz pàrkos sviuh nevoljah i potrěbštinah biaše Krakov grad vàrlo pučan, i mogao se je ponosito usporedjivati s pàrvimi gradovi Europe.

Ivan I. Albreht tretji sin Kazimirov bi za kralja odabran, i **22.** Rujna **1492.** u Krakovu okrunjen. Pàrviput pokazahu se **1493.** tamo znaci syphile. Židovima biaše zabranjeno u varoši obitavati, i za njih današnje predgradje Kazimir odredjeno. Navala Tatarah u Poljsku prouzroči, te su se od sěvera čvàrsto ojačali, i florianska vrata podigli. **1501.** umre Albreht, a njegov brat Alexander stupi na prěstol, te bude **12.** Prosinca **1501.** u Krakovu krunjen, nu poslě petgodišnjeg neznatnoga upravljanja umrě **1505.** u Vilnu, gdě je i pokopan. Šišman I. »stari« najmladji sin Kazimirov bio je sada za kralja izabran, i **24.** Sěčnja u Krakovu svetčano okrunjen. Biaše uzeo za ženu Barbaru, kćer Stěpana Zapolje, vojvode erdeljskoga i grofa šipuskoga. Ova biaše okrunjena 8. Veljače **1512.** Po njezinoj smàrti (**1516.**) oženi se kralj (**1518.**) po drugi put, i to s Bonom Sforzom, kćerjom Ivana Galeazza vojvode milanskoga, koja je veliki a često i od zliuh poslědicah upliv u ostarěloga Šišmana imala.

Albreht brandenburski god. **1525.** dobi u Krakovu světčano kao dar Prusku vojvodiju. Najvećja stran varoši biaše **1528.** kroz veliki požar u pepeo pretvorena. Šišman August desetgodišnji sin kraljev bio je **1520.** za litavskoga velikoga kneza, a u poljskom u Piotrkovu dàržavnome saboru za budućeg poljskog kralja izabran, te krunjen u Krakovu **20.** Veljače **1530.** Sbio se je, jedan znameniti dogodjaj god. **1539.** Kata, supruga Melhiora Veigla zlatara prodje na židovski věrozakon, i zato bi sažežena. Za tada opet biahu se porodile věrozanske razpre i smutnje, nu Šišman znao je svaku samovoljnost i pojavljenje fanatizma krěpko na uzdi dàržati, toga radi izdade shodne i krěpke u ovomu obziru uredbe, kao što je i korist vladajućega věrozakona braniti znao.

Prijateljstvo medju poljskiem, i Ferdinandom ugarskiem kraljem utvàrdi se tiem, što je ovaj poslědnji dao god. **1543.** Elizabetu svoju kćer nadvojvodinju austriansku Šišmanu Augustu mladomu kralju za suprugu. Ova ženitba nije bila srětna, jerbo obiteljni razdori uzeše život mladoj supruzi poslě dvě godine.

U isto vrěme kuga pomori do **20,000** žiteljah.

1. Travnja **1548.** umre Sišman I. u **82** godini života, a poslě **42** god. svoga vladanja , koje biaše puno blagoslova za Krakov. Varoš je bila bogata, tàrgovina njezina u cvětu, unutàrnje upravljanje uredjeno, i brojila je **80,000** stanovnikah. O sveuči-

lištu krakovskom orio se je glas po svoj Europi, što učini, te su sa sviuh stranah učenici amo na hàrpe vàrvili. Osim Janka Hallera podignu ovdě tiskarnu Viktor bečki knjigotàržac. Měseca Svibnja **1548.** dodje u Krakov mladi kralj Šišman II. August. Po smàrti Elisabete austrianske supruge svoje, biaše se oženio sa Barbarom Radzivilom, udovom Gastoldovom, te proglasi sada svoju ženitbu, poradi koje se žestoke razpre medj materom njegovom i medj stališima porodiše, kojima on na dàržavnom saboru u Piotrkovu sakupljenima za odgovor ove znamenite rěči dade:« Što se sbilo, nemože da bude da se nije sbilo, i nama bi bolje pristalo, da nas molite, da mi svakomu čověku věru dàržimo, a negoli da ju Našoj supruzi prekàršimo. Mi smo se njoj věrom zakleli, i dotle je nećemo ostaviti, dok Nas Bog u životu uzdàrži; Nama bo je više stalo do rěči zadate, nego li do sviuh zemaljskieh kraljestvah « **13.** Veljače **1549.** svetčano je August u Krakov unišao sa svojom suprugom Barbarom.

Ove godine puno je učenikah grad ostavilo, jere někoji od njih biahu ubiti u borbi sa slugama Andrie Čarnkovskoga župnika. Sudište nije im izreklo povoljnu odluku nad oviem slučajem.

9. Prosinca **1550.** kraljica bude krunjena; i to biaše poslědnja světčanost, kojoj je ona prisustvovala; jere tako bàrzo ginule su joj sile, da nikakove nade nije bilo, da se uzdàrži, i tako 8. Svibnja **1551.** umre u cvětu svoga života.

1553. oženi se Šišman August sa Katom austrianskom. I ovdě se biahu našli slědbenici reformacie u Němačkoj; iz izvanjskieh sveučilištah povrativša se mladež, kao takodjer protěrani reformati iz različitieh dàržavah, koji u Poljskoj pokroviteljstvo tražiše, razplodiše i ovdě luterov nauk.

Pored toga porodiše se takodjer slědbe Arianah i Socinianah i više inieh. U Volji Justenskoj kod Krakova bi podignuta pàrva evangjelička molitvena kuća, a poslě pet godinah i u istoj varoši, a kasnie podigoše ih više.

Uz pàrkos proglasu (edikt) sveobćene věrozakonske slobode, koju je kralj **1563.** proglasio, revno je nastojalo katoličko duhovničtvo, a osobito Samuel Macieovski i Andrija Zebridovski, da se razširavajućemu zlu do duše priazno, nu krěpko opru, te naročito da prepréče svako fanatičko pojavljenje, koje bi moglo biti od kàrvavieh poslědicah.

Nikada nije mogao kralj na svoju ljubeznu Barbaru da zaboravi, i zato je vàrlo rědko i onda nerado u Krakov išao. Sasviem tiem varoš ništa neizgubi od svoje sjajnosti, do koje se kroz dva stolětja pod Jagjelonima popela biaše. Uslěd gori napomenutoga proglasa uztàrpnosti (Toleranz-Edikt) běgunci, koji ovdě zaštitu tražiše, umnožaše žiteljstvo, a napučenje Poljske povekša tàrgovinu, osobito kada **1549.** bi učinjen ugovor s Austriom.

1542. kralj je u Knišinu umro, pošto bi bio ponovio proglas uztàrpljenosti. Po smàrti ovoga poslědnjeg Jagjelona skupiše se oda sviuh stranah oblaci na Krakov, koi je sve malo po malo sa svoje visine padao. Màrtvo tělo Šišmana Augusta biaše položeno u kraljevsku raku tekar **17.** Veljače **1574.**, a **21.** istoga měseca slědilo je krunjenje Henrika valoaskog, kojega je pored više takmacah přestolje dopalo. Nu kraljeva nemoć, věrozakonske razpre i kàrvavi razdori poljskoga plemstva sa francezkim udvornicami (Hofleute) odstraniše od njega narod, i netom što počuje smàrt Karla IX. kad eto **18.** Sàrpnja **1574.** potajno ostavi Poljsku da tako kao kralj francezki stupi na francezko pripadajuće přestolje.

METELWIN DIGITAL LIBRARY

Razorenje evangjeličke kuće u Ivanskoj ulici, — što se sbi **10.** Listopada **1571.** —, biaše pàrvi sažaljenja vrědni dogodjaj za vrěme dvogodišnjega udovanja prěstolja, zatiem borbe oniuh, koji hlěpiše za kraljevskom krunom, dok napokon Stěpan Batori erdeljski sve svoje takmace nadvladà; ali ovaj morade sa Anom Jagjelovom, kćerjom Šišmanu I. da se oženi, te tako **1.** Svibnja **1576.** obadva budu okrunjeni.

Krěpkom rukom Stěpan se odvaži, da dosadanjim nemirima, a naročito razprama različitieh věroizpovědanjah doskoči. Moćju kraljevske povelje ustanovi god. **1583.** Sebastian Montelupi pàrvu poštu u Krakovu, koja je dvaputa na měsec do Mlětakah dopirala.

Kraljestvo se povekša po srětnome sa Rusima i Prusim ratovanjn. Kraljevsko dostojanstvo se podignu. Blagotvorno pokroviteljstve Stěpana učini, te su znanosti i umětnosti procvale; Ivan i Andria Kohanovski; pěsnici, i Kromer sgodopisac biahu njegovi suvrěmenici, i Poljska bi bila doista dobila novu lěpšu sliku, da joj u Grodnu **12.** Prosinca **1586.** dobroga vladara smàrt nije otela. Odmah, pošto bi ovaj glas dopro do Krakova, gradska vrata budu zatvorena, i na njih straža postavljena, isto tako i grad bude u stališ obrane stavljen. I ova opasnost nebi bez koristi; Maximilian bo nadvojvoda austrianski sa znatnom ratnom silom stupao je napréd, da osvoji izpražnjeni prěstol. Gotovo sva predgradja budu preobratjena u pepeo; nu biahu u zalud sva kàrvava nastojanja, da se grad osvoji. Šišman Vaza švedski kralj po moćnijoj strani izabrani kralj Poljske pohiti tamo, Maximilian bi prisiljen uzmaknuti, Šišman III. **28.** Prosinca **1587.** bi u Krakovu světčano okrunjen.

Razdraženo žiteljstvo opet ove godine razori i izgori molitvenu kuću odmetnikah, a **1591.** ponoviše se isti prizori, koji se tretjim razorenjem njihova sastaništa dokončaše. **1595.** god. izgori velika strana krakovskoga grada; **1599,** opustošiše skakavci sav obližnji okoliš, zatiem poče běsniti kužna pošast, koja tekar **1601.** sasma izčeznu. Poslě toliko nesrětnieh dogodjajah dao je Šišman uništujući udarac věrnoj krakovskoj varoši tiem, što je kraljevsku stolicu godine **1509.** u Varšavu preměstio. Poslě toga rědko samo i na kratko vrěme kraljevi su u Krakov dolazili. Sve dosadanje koristi biahu izgubljene, plemstvo, imuće obitelji, tàrgovci i zanatlije otidjoše, a sa padajućim žiteljstvom malo po malo ginulo je i blagostanje.

Neprestane razpre s Jezuitima oštetiše prava sveučilišta, znanstveno izobraženje prestade, zlatno doba znanostih i umětnostih prodje.

Napokon umre Šišman III. **30.** Travnja; **13.** Studenoga iste godine bude Vladislav IV. njegov sin za kralja izabran, a **6.** Veljače **1633.** u Krakovu okrunjen, pošto bi, kao što običaj biaše, Šišmanovo i Konstancie njegove supruge tělo u kraljevsku raku položeno bilo.

Razboriti i izobraženi Vladislav pokusio je srědstva, kako da izlěči rane, koje su staroj kraljevskoj varoši zadate bile. Utiši akademičke svadje, i ukinu progonstva odmetnikah. Ali na dàržavnome saboru god. **1633.** ponovljen zakon Alexandra: »da u varoši obitavajuće plemstvo, koje se tàrgovinom bavi, plemićke prědnosti izgubi,« uzkrati najvećje glavnice ovoga izvora cěloga blagostanja, a manje imući tàrgovci nisu mogli taku veliku tàrgovinu u svojoj priašnjoj možnosti da uzdàrže.

Cecilia Renata, kći cara Ferdinanda II. a zaručnica Vladislava IV. bude **1637.** u Krakovu primljena velikom svěčanostju, nu samo několiko danah ovdě probavi, i protiv dosadnjega običaja bi okrunjena u Varšavi. Uslěd podignutieh radi toga tegobah

dàržavni sabor 1638 ustanovi: da se kraljevi u naprědak samo u Krakovu kruniti imadu.

God. 1644. umrě kraljica, a Vladislav se (1646.) oženi s Mariom Gonzagovom, kćerjom neverskoga vojvode iz kuće mantuanske, koja 15. Sàrpnja biaše okrunjena u Krakovu.

Uz pàrkos sviuh kraljevieh nastojanjah za vrěme njegova 16godišnjega upravljanja varoš nije mogla do pàrvašnjeg blagostanja da se podigne. Žiteljstvo se je doduše pomnožalo po naselivšima se Slezacima, koji progonstvah věrozakonskieh radi svoju otačbinu biahu prisiljeni ostaviti, al silna navala razměrjah těraše Krakov k svojoj propasti.

Upravo tada, kada s cěliem poljskiem dàržavniem životom podignutje Kozakah pod Bogdanom Hmielnickiem žestoko uzdàrma, izdahnu Vladislav IV. u Mereču 20. Svibnja 1618., a 22. Studenoga iste godine bio je u Varšavi za kralja izabran Ivan II. Kazimir drugi sin Šišmana III., 16.pako Sěčnja 1649. u Krakovu okrunjen.

God. 1651. u varoši se kuga porodi, koja se po svoj Poljskoj razprostrani. Pripověda se, da je u samom Krakovu do 50,000 ljudih pomorila ova stahovita pošast, koja je dvě gotovo godine běsnila na toliko, da je sva skoro varoš po izčeznutju njezinom bez stanovikah ostala. Nezrěli Ivana Kazimira opor (Protestatio) proti tomu, što je Karlo Gustav zauzeo švedski prěstol, dade povod nesrětnome švedskome ratu, u kome su neprijatelji svu gotovu Poljsku poplavili. Kralj uteče najprie u Krakov, odtuda u gornji Glogov u opoljskome vojvodstvu, ostavivši da brani varoš Stěpana Čarneckoga, kijevskoga kastelana. 25. Rujna 1655. sami branitelji popališe predgradja. Švedska vojska stupala je drugi dan proti Krakovu, i poče bez otezanja jurišati. Obsědnutje trajalo je do 18. Listopada, koi dan usrěd ugovora (capitulatio) biaše varoš Švedima predana, i to bi pàrvi put, što je poslě četiri stolětja i pó nepriatelja posrěd svojih zidinah zagledala.

Skoro za tiem krenuše stvari na bolje. Tišovački savez ohrabri Poljake, i uvede medju nje slogu, te tako svagdě pobědu odàržaše. Jedini Krakov se je opirao, jere Pavao Vürc švedski zapovědnik biaše pozvao unj erdeljskoga Rakocia, da ga tamo za kralja poljskoga okruni.

Nu uslěd udarenoga 17. Svibnja 1656. uvěta medju Poljskom i Austriom stupahu proti Krakovu austrianske čete pod zapovědničtvom grofa Melhirora holfeldskoga, i 30. Kolovoza 1657. Švedi ostaviše Krakov. Carske čete izidju iz Krakova tekar slědeće godine.

K ratnoj nevolji dodje jošte i to, da su Ariani iz Poljske protěrani bili, što prouzroči, te je znatan broj bogatieh obiteljih varoš ostavio; zatiem bude obaljena vrědnost novacah, kojih kovanje biaše naloženo Ivanu Timpfu, po čemu tàrgovina dobi smàrtni udarac. Nevolja, koja Poljskoj oda sviuh stranah prětiaše, prinukà kralja, te se je 16. Rujna 1678. svojevoljno krune odrekao. 29. Rujna slědeće godine krunili su u Krakovu novoizabrana kralja Mihalja Koributa Višnjovieckoga, a 19. Listopada 1670. bila je krunjena Eleonora austrianska, njegova supruga i to protiv dosadanjeg običaja u Varšavi.

Bio je 10. Studenog 1573. kada poslě petgodišnjeg neznatnoga upravljanja kralj Mihalj u Lavovu umrě, a dan zatiem kod Hotima odàržani nad Turcima mejdan prokàrči Ivanu Sobieskomu put do prěstolja, koje on takodjer kao izabrani kralj zauze te poslě dvogodišnjega ratovanja protiv Turakah, 2. Veljače 1675. s Mariom Ka-

METELWIN Digital LIBRARY

zimirom suprugom svojom bude u Krakovu krunjen, pošto bi jedan dan prie umàrvša dva kralja, naime Ivan Kazimir i Mihalj světčano pokopana bila.

God. 1677. opet se u Krakovu kuga pojavi, koja kroz četiri gotovo godine varoš opusti.

Kad se je Ivan III. god. 1683. spremao, da Beč oslobodi, zadàrži se za někoje vrěme u staroj kraljevskoj varoši, da približavajuće se sa sviuh stranah čete počeka. 15. Kolovoza ostavi Krakov; ovdě mora da se napomene, kako je svět Boga molio, da on oružje kraljevo blagoslovi; i dočim bi 12. Rujna 1683. kod Beča za njegovo oslobodjenje borili se, moliše ljudi po ulicama krakovskim na zapověst kraljice.

Povratjajući se kralj bio je tamo s najvećim uzhitjenjem dočekan. Tàrgovina ove varoši podignu se po nešto pod vladanjem Ivana III., al prodje u ruke židovske.

U Vilanovu kod Varšave izdahnù krěpki ovaj i pomnjivi vladar 10. Sàrpnja 1697. bi pokopan, a 15. Rujna biaše krunjen Friedrih August II. saksonski izbornik za poljskoga kralja u Krakovu.

Dàržavni sabor u Varšavi potvàrdio je god. 1699. sve priašnje povelje grada Krakova.

Kao što někoi njegov predšastnik Ivan Kazimir, tražio je i August zaštitu medj zidinama stare kraljevske varoši u nesrětnome sa Karlom XII. ratu; nu 19. Lipnja 1702. izgubljena kod Klišova bitka izstavi čitavu Poljsku samovolji švedskog dobitnika, koi zavladà Krakovom 14. Sàrpnja. Velika skupljina slědjaše sada, mnogobrojne nepriateljske čete moradoše da se uzdàržavaju i hrane, kraljevska oružnica bude izpražnjena, te najturobniju uspomenu ostavi Steinbok zapovědnik u podàrtinama izgorena dvora.

Poslě ovieh nasiljah 12. Listopada 1702. Švedi ostaviše varoš. Tekar 12. ožujka 1702. sjedinjene poljske i ruske čete dodjoše u nju. Al dva puta jošte morade da okuša nevolje rata.

Čete Stanislava Lěščinskoga, koga Karlo XII. za poljskoga kralja postavi, podigoše veoma skupljinu u varoši gdě opet sědnu vojska Augusta II. Godine tekar 1707. porodi se prividno ufanje mira. I ako prem se August II. odreče přestolja; ipak Poljska ostade jednako bojište izmedje Rusah i Švedah. I poljske i ruske čete posědnuše Krakov, nu moradoše izstupiti iz njega čim se pojavi kuga, koja je kroz dvě godine najme 1707. i 1708. strahovito běsnila.

Godine 1709. svàršiše se nesrětna pripetjenja; August proglasi za ništetno svoje odreknutje přestolja ali dviuh stranah žiteljstva biaše nestalo, ona pako, koja ostà u životu biaše na toliko osiromašila, da je varšavski dàržavni sabor znatnu podporu odlučio varoši.

Za vrěme ostalog vladanja Augusta II., koji 1. Veljače 1733. u Varšavi umrě, nije se poboljšalo žalostno stanje Krakova. Tàrgovina i zanat prestaše, javne sigurnosti nestà i zato se nijedan prijatelj mira tamo stanovati neusudi.

August III. biaše krunjen u Krakovu 17. Sěčnja 1734., al ovaj nije imao dosta snage, da te burne talase utiši i izravna. Varoš je sve većma hàrlila k svojoj propasti. August III. umro je u Draždjanima 4. Listopada 1763., a Stanislav August Poniatovski biaše za kralja izabran 7. Rujna 1764., 25. pako Studenoga u Varšavi krunjen 21. Lipnja 1769. stupi grad Krakov u barski savez. Odmah za tiem ruske ga čete obsědnuše, te pošto bi prie žestoko nanj' jurišale, i predgradja razorili, i osvojiše. Za vrěme slědujućieh četiri ratnieh godinah dodje u njegove zidine, sad ova sad

ona stranka, kao što se je srѣća mѣnjala, i svaki put vàrgnu se novi nameti na grad, što je veliku štetu prouzročilo.

U nastavše mirno doba poče se Poljska opet dizati, tàrgovina i zanati, znanost i umětnosti oživiše; ali godine 1773. granice poljskoga kraljestva biahu na užje spravljene, to jest, kraljestvu poljskomu veliki dio zemlje oduzet, Krakov postà pokrajinskiem gradom, što učini, te je ne samo unutarnje i prolazne tàrgovine, već i imućega žiteljstva znatnu stran izgubio.

Godine 1787. brojila je varoš 9,449 dušah, a god. 1792. samo jošte 6,395.

Kosciuškova buna buknù godine 1794. Prusi su 15. Lipnja poseli Krakov, koi 4. Sѣčnja 1796. ostaviše, a drugi dan austrianska posada unj' unidje, jere po smislu diobne pogodbe Krakov je pripadao Austrii.

Pod gospodstvom austrianskiem žiteljstvo se znatno umnoži, jerbo godine 1808. brojila je varoš 25,107 žiteljah, koi broj se pod upravljanjem varšavskoga vojvodstva, komu po sklopljenju schönbrunskoga mira varoš pripade, znatno biaše umanjio.

God. 1812. francezke čete neprestano su kroz varoš prolazile, što za nju veoma neugodno biaše; 1813. Rusi su poseli Krakov, dok tri velike vlasti na kopnu, Ruska, Pruska i Austria, na bečkome sastanku, — kó što je gori rečeno — Krakov sa zemljištem oko 21 □ milje biahu ustrojile kao jednu slobodnu, nezavisnu i strogo nijednostranu (neutral) dàržavu. Kroz 31 godinu obstojala je krakovska republika, kojom je vѣće s predsědnikom na čelu upravljalo.

Nije zadaća naša, da o dogodovštini ove dobe (periode) rѣč ovdѣ povedemo. Odmah na početku navedeni razlozi učiniše, da se je krakovska republika za kratko vrѣme razpala, te se 16. Studen. 1846. slobodna krakovska dàržava s Austriom kao cělokupni dio stopila.

Budući stěšnjena medju tri velike dàržave, od kojih svaka drugi način uspravljanja imade, nije mogla da se visoko popne; polagano samo dakle se je razvijalai

---

Jošte samo někoja statistička i zemljopisna izvěstja ovdѣ ćemo dodati, te bàrz. pogled baciti na razmѣrja upravljanja krakovske dàržave. Pod 50° 3' 49" 86 sěverne širine i 17° 37' 6" 6 zapadne dužine leži grad Krakov 574 parižke noge višje negoli baltičko more, i to je uzrok, što Visla teče kod Krakova za 238,56 par. noguh višje nego li kod Varšave. Za 244,62 par. noge Krakov višji je od Vratislave, za 87' višji od Beča, za 434,28' višje od Pariza, a za 230,64 par. noge nižji od Lavova. Stanovničtvo cěle krakovske dàržave brojilo je god. 1819. 191,307 dušah, a god. 1844. 146,665, i to: mužkoga spola 71,995 ženskoga 74,670 glavah. Dakle za 25 godinah pao je broj stanovnikah za 45,359 osobah; od tada se stanovničtvo nije brojilo.

Izmedju ovieh stanovnikah 129,160 spadalo je na càrkvu rimsku, na gàrčko-nesjedinjenu 131, na evangjeličku 371, na židovsku pako 17,003.

Godine 1844. sàm Krakov brojio je 43,923 duše, izmed kojih biaše 13,272 židovah. U obće židovsko žiteljstvo raslo je na bàrzo.

Godine 1819. u cěloj krakovskoj dàržavi biaše 8,522 židovah, a poslѣ 20 godinah biaše ih 14,372, odavde do godine 1844. povekšao se je za 2,620 broj sinovah izraelskieh.

METELWin Digital LIBRARY

Godine 1844. u gradu Krakovu biaše 1773 kuće i 39 càrkvih, u ostaloj pako zemlji 14,134 kuće a 32 župne càrkve.

67 učiteljah i 36 učiteljicah podučavalo je u 60 nižjih učionah 2,757 děčakah i 2,286 děvojčicah.

Tehnička i tàrgovačka učiona imade 32 učitelja i učiteljicu, koju polazilo je 215 učenikah i 154 učenicah.

Licej kod sv. Ane imade 13 učiteljah i 1844. godine 181 učenikah. U jagjelonskom sveučilištu predavalo je 28 učiteljah, koji su imali 151 slušatelja, i to: mudroljubja 67, juridičke znanosti 32, lěkarstva 37, a bogoslovja 15.

Bilo je iste godine u Krakovu 4 knjigotàržtva i 5 tiskarnah.

Službu božju ovàršivalo je 118 světovnieh duhovnikah. U 15 samostanah biahu 172 kaludjera a u 10 ženskieh živiše 203 koludrice (opatice).

Vàrhovnu vlast upravljanja sačinjalo je jedno iz 8 članovah pod jedniem predsědnikom sastojeće věće. Pojedine grane upravljanja ovàršivali posebni odsěci věća. Redarstveno upraviteljstvo biaše zajedno i politička ovàršujuća vlast, koje organi biahu zastupnici IX. kotarah, u koje se ju dàržava dělila.

Vlast sudbenu ovàršivalo je pet pomiriteljnieh sudištah, od kojih 2 biahu u varoši, a 3 izvan varoši, nadalje sudišta pàrve i druge prošnje i to u smislu odlukah zakonika Napoleonova. Karna sudišta rukovodio je sud u pàrvoj prošnji polag I. strane zakonah austrianskieh, odtuda pako povela se parnica pred sudište druge prošnje. Vàrhovno sudište biaše sastavljeno iz triuh od svake velike pokroviteljne vlasti naručnikah (komisar), i dviuh sudacah krakovskieh sudištah

Za velika redarstvena prekàršenja — polag II. děla austrianskoga zakonika od pedepsah — pàrva prošnja biase redarstveno upravljanje, a za tiem sudio je odsěk věća unutàrnjieh poslovah i redarstva.

Zakonotvornu vlast imao je sazvani po věću sabor zastupnikah.

Dohodci dàržavni iznašali su od prilike pol miliuna forintah u srebru.

Gàrb Krakova sastoji iz triuh, na modrome polju jedan polag drugoga stojećieh visah (tornjevah) sa jednima otvorenim vratima, u kojima se nalazi na càrvenome polju jedan běli zlatokrunjeni orao, kojem se kroz krila provlači jedan zlatni potez; gàrb je pokrit krunom.

Nježno uzpinjući se na lěvoj obali rěke Visle brěžuljasti věnac okružuje jednu ravnicu, na kojoj se sa mnogim svojim visima grad Krakov razprostire. U srědnjem věku sazidan dvor, što se s njegove srědine podiže; tri grobna spomenika, najme Kraka, Vande i Kosciuška, štono na način trokutja oko grada leže, i kao medjnici (Marksteine) naznačuju početak i konac jednog velikoga tužnog sgodopisnoga prikaza, što se kroz tečaj gotovo dvanaest stolětjah na prostoru, koi ova tri spomenika okružuju, razvio biaše; srebàrni pojas Visle, štono se u polukrugu oko starog kraljevskoga grada vije, a najposlě veličanstvena dubljina (Hintergrund), koju bělomodri vàrhovni Tatrah ověnčavaju, sve ovo u okvir jednoga kipa metnuto, pruža sliku rědke krasote i velikolěpja. Težko se može naći lěpši, ugodnii i koristnii položaj za utemeljenje velikog kojega grada. Sasma naravski morade da bude, te se ovdě velike tàrgovačke ceste različitieh narodah stekoše, i dalje razprostrieše; savez sa oddaljeniem morem pruža brodiva rěka; kroz ovu životnu žilu tekla je u Gdansko (Dancig) velika tàrgovina,

Gdansko pako vuklo je, obilnim prodavanjem svojih proizvodah bogatoj Englezkoj, iz ove puno novacah.

Izčeznuše oko grada zidine sa svojimi mnogimi visi; u město njih sěnaste ulice na način věnca viju se okó varoši. Grozne ove ostanke starieh kàrvavieh vrěmenah izobraženost razbi, i satàrši ih zadovoljava se tiem, što ih kao sgodopisne spomenike na komade sačuva, kao što su to po Albrehtu kralju godine 1498. podignuta florianska vrata, koja sa svojima sedam zašiljenima visima (tornjima) kao osobiti, i može biti jedini i najlěpši ostanak sviuh gotičkih sgradah u čitavoj Poljskoj mogu se smatrati.

Uredni 11,400 □ fatah gotovo veliki tàrg sačinja srědište varoši, odkuda ulice na sve strane vode. Godine 1358. po Kazimiru velikome sazidana, a poslě požara 1557. pod Šišmanom Augustom popravljena sgrada »suknena sěna« nazvana, stoji posrěd tàrga jošte u dobrome stanju. Na desno podiže se věćnički vis, kojega početak nemože se da doznade. Věćnica, štono ga je okružavala, bi razorena god. 1822. namišljene lomnosti radi. Na drugoj strani stoji glavna straža, i u X. stolětju sazidana càrkvica sv. Vojtěha (Adalberta) pražkoga biskupa, koi je u Pruskoj smàrtju mučenika umro poradi toga, što je kàrstjanski věrozakon medju poganima razprostranjivao. Njegovu uspomenu uzdàržaše Poljaci utemeljenjem ove càrkvice.

Prama florianskoj ulici u zapadnome kutu tàrga nalazi se župna varoška càrkva, jedna polugotička oriaška sgrada sa dva, različite višine i stroja, visoka visa. Sa čudnovatom ovom sgradom spojena je slědeća pričica: Dva brata — kao što se kaže — preduzeše da sagrade ova dva visa i to sasviem jednako kao u znak njihove sloge i ljubavi, ali se već kod izradjenja osnove zavadiše, te zaključiše, da svaki radi polag svoje osnove. Mladjega brata vis smiono se je u vis dizao, i po njegovom čvàrštjem stroju činilo se je, da će nadvisiti vis stariega brata. To pobudi zavist u stariemu bratu, te ubi svoga mladjega brata.

O utemeljenju ove càrkve neobstoje nikakova sgodopisna izvěstja. Pojedini sgodopisni znaci vàrhu toga vode u XII. stolětje.

Càrkva je 236 noguh duga, 116 široka i 88 noguh visoka, 28 pako velikieh gotičkih prozorah razsvětljuje ju. Najvrědnie u njoj da se vidi jest umětno iz dàrva izrězani veliki žàrtvenik, te iza njega naslikana na prozorima stakla.

Medj lěpe sgrade mora da se broji takodjer càrkva sv. Ane i càrkva sv. Petra u grodskoj ulici. Nu i na ostalima mnogim càrkvama vide, se arhitektonički uresi; a njihovo utemeljenje i postanak spojen je sa mnogima znamenitim sgodopisnim spomenicima i uspomenama.

Ali bez dvojbe medju svima stolnoj dvorskoj càrkvi pripada pàrvo město. Puniem pravom može se ona nazvati poljskiem Panteonom; ona bo je prepunjena spomenicima kraljevah i najznamenitijih muževah Poljske. Kad je utemeljena ova càrkva, ništa izvěstnoga se nezna; njezino utemeljenje pripisuje se u obće Vladislavu Hermanu (1081 — 1102). Sadašnju sliku dobi pod Kazimirom velikiem.

U jednoj posrěd càrkve nalazećoj se kapeli u srebàrnoj màrtvačkoj škrinji počivaju kosti sv. Stanislava; 18 inieh kapelah okružuje pobočne nave (Schiff) càrkve, punieh spomenikah najznamenitiih muževah u dogodovštini poljskoga naroda. Njih opisati prekoračuje granice ovoga sastavka. Snebivajućem oku motritelja razvija se ovdě sva sgodopisna davnost Poljske do najnoviih vrěmenah!

METELWIN Digital LIBRARY

Predgradja Krakova, izim Kazimira, jesu neznatna; burna někadašnja vrěmena često ih opustošiše i razoriše. Prama poldnevu, medju někadašnjima grodskim vratima i medju jedniem kroz varoš tekućiem trakom rěke Visle, leži predvaroš Stradom, ovako nazvan od slavjanskoga boga Strah, što je někoč tamo valjda svoju càrkvu imao; Bernardinska càrkva, biskupsko šeminište, kao što i već godine 1796. podignuto zdanje vladanja, najznamenitie su sgrade.

Uza nju leži predvaroš Kazimir, na otoku koga Visla obtěče. Godine 1335. utemelji ju Kazimir Veliki najprie kao posebnu varoš s vlastitima poveljama i pravima, i zaokruži zidima, kojima tragovi se jošte podobro poznavaju.

Prema sěveru leži predvaroš Klepař, štono od godine 1366. do 1796. imadijaše vlastito sudište. Tamo su càrkve sv. Floriana, sv. Filipa i Jakova.

Ovdě se pruža takodjer novo dvorište krakovske željeznice, koja se u dužini 9 miljah kod Mirlovca sdružuje sa prusko-nad-slezkom željeznicom. U ovom predgradju dàrže se takodjer žitni i marvinski sajmi.

Na ovoj sěvernoj strani leži takodjer predvaroš Piasek (na pěsku) s lěpom càrkvom.

Prema zapadu pružaju se predvaroši Smolensk i Zvieřiniec. U poslědnjoj diže se samostan duvnah Norbertinkinjah.

Napokon prema istoku leži predvaroš Vesola sa càrkvom sv. Nikole, glavnom bolnicom sv. Lazara, botaničkim vàrtom i zvězdarnicom.

U varoši ovoj mora jošte da se napomene u najnovie doba ponovljena sgrada za sveučilišnu knjižnicu, koja puno književnoga blaga i rědkostih u sebi zadàržaje; a i više drugih zavodah i sbirkah imade Krakov.

I eto, to je, moj dragi štioče, udes i slika někoja slobodnoga grada, iliti varoša Krakova!

Derviš.

(*od Gjorgjića stariega*)

(Izjasnenje inostranih rěčih nalazi se na svàrsi iste pěsme.)

Ja sam dědo ašik derviš
Ki ti izranjen padam pred dvor,
Izid djanum, da me vidiš
I da čuješ moj razgovor,
Jeli sladak a što veliš?
Ja sam dědo stravljen derviš.

Od repate lěpša s' zvizde,
I od sunca i od zore,
Punia si dike i gizde
Negli čičak posrěd gore,
A sva u licu ružom captiš —
Ja sam dědo smamljen derviš.

Pobělja si nego gruda
Prem ožeta mlěka vlaška,
Ali vajmeh gnjevna i huda
Moje od mene sarce baška
Bez milosti svakčas dàržiš —
Uvrědjen sam dědo derviš.

A ja tebe hoću bolje
Negli život moj umàrli,
Nu djuzeluk tvoj me kolje
I veomi jadno pàrli,
Čim se ništa ti neboliš —
Zlovoljan sam dědo derviš.

Nećeš da me hič požališ
A ja za te ginem rado,
Što se tužniem dědom šališ,
Sladka moja haramzado,
Ka lěpotom mnogom sloviš,
Ja sam dědo jadni derviš.

Od pilava draža s' meni
I od masla i od meda,
Ali pogled tvoj ljuveni
Smàrtno bode tužna deda,
Kad ga oholo k njem obratiš —
Žalostan sam dědo derviš.

Ti si rajski melek lěpi,
Koi sletě s gara s nebi,
Ki me opoji, i zaslěpi,
Da već neznam ništa o sebi,
Jer mi u sàrcu svedj ti sědiš
Zanesen sam dědo derviš.

Kad te bludno ja poželim,
Vas se tada stvorim ledom,
Ali se opet obeselim,
Tvoijem sladkiem kad pogledom
Pečiona me oporaviš,
Ja sam dědo trudan derviš.

Tužne t' oči gledat žele,
Ti se kriješ svedj běžeći,
Molju ti se ćeremeile,
Nu se děda neodmeći,
Er hoće adet da ga gàrliš,
Ja sam dědo bědan derviš.

Nu od mene ti neběži
Ljubav er te moja lěpa
U mom sàrcu zabilježi
Zlatnom strělom, kom ga cěpa
Kojom džigier svedj moj ràniš
Ustrěljen sam dědo derviš.

Prigàrli me mila i blaga,
Pomiluj me radi Boga,
O gizdava, o predraga
Haramio sàrca moga,
Ka mi dušu jošter grabiš,
Ja sam dědo sužanj derviš.

Hamalju već ću nosit
Kom ću tebe moć usilit,
Kad ti ljubav dodjem prosit,
Neka mi se budeš smilit,
Ako mi se tad nesmiliš
Izgubljen sam dědo derviš.

Toli me se dušo odmećeš,
Er me vidiš svedj kàrvava,
Ali u meni nu vidět ćeš
Veću snagu nego u lava,
K tebi ako me ti pripustiš
Jakostan sam dědo derviš.

Usliši me neć se kajat,
Er ćeš vidět, ke sam moći,
Maskareći da prestajat
Neću u dne ni u noći,
Šujle bujle da se čudiš
Tamašan sam dědo derviš.

Zbabljen, zgàrbljen nu ako sam,
Neimam vele ja godištâ,
Moju mladost poharo sam
Nehajući za me ništa:
Pokli hoć me da pogubiš
Ja sam dědo bědan derviš.

Ljubi ako me svaka vila,
Er obično imam lice,
I ako me svedj ljubila
Djuzel Mare od Cernice,
Za cěć česa na me màrziš?
Ja sam dědo gizdav derviš.

Něsam čoban, ni kopile,
Jok ja něsam kiridžia,
Od kadune ja sam vile,
S kom me rodi čelebia,
Da čemu me već negàrliš?
Plemenit sam dědo derviš.

Ja kadar sam učiniti
Ako mi se neusněvaš,
Za najlěpšu na svem sviti,
Pod čengije da se pěvaš
I u bejtim da se slaviš,
Razuman sam dědo derviš.

METELWIN Digital LIBRARY

Toli neć me pomilovat,
Jer sam dědo siromaše,
Vala ću ti dar darovat,
Ki podoban jest za paše,
Ako ti ga milo primiš,
Milostiv sam dědo derviš

Sve što imam na ovem sviti,
Teću lěpu moju zgradu
Ja ću ti je pokloniti
I oko nje svu livadu,
Tvoj teferić da tu činiš
Dobrostiv sam dědo derviš.

I to ako tebi dosta,
Mâ jabuko zlatna, nije,
Dat ću kožu kaplan posta,
Kom se rese sve delije,
Da njom pendžer tvoj uresiš;
Blagodar sam dědo derviš.

Tikvica ti na dar ova,
Majstorie puna svake,
Ku mi hodža moj darova
Još na bradi neimah dlake,
Neg bih oglan djuzel goliš,
Ljubežljiv sam dědo derviš.

Još kašiku imam i štap
I to ću ti darovati,
Benum džanum činmo hesap,
Moguli ti što već dati
Neg ako ćeš i moj kaiš,
Praznoruk sam dědo derviš.

Ali ašik dědo daje
Zain oldi sej darove,
Za nj' er lěpost tva nehaje
Neće da se meni ozove,
Nego na plač moj rug tvoriš
Pečaljen sam dědo derviš.

Djel na čardak, djel, djel bračе,
Tvoj te dědo gledat želi,
Ter veoma grozno plače,
I smiljeno tebi veli:
Pokažmi se, da me utěšiš
Ja sam dědo plačan derviš.

Ma bojnice čik mejdane
Djure šelum sladko dosti,
Ter uzmnoži moje rane
Bijući me u radosti,
Kad poda se mene skupiš,
Zatočnik sam dědo derviš.

Eto uhiljen ja se skitam
I ucviljen svud se vučem,
Pred dvorom ti ter mahnitam,
Skačem, plačem i jaučem,
Vikajući: Što me moriš
Umoren sam dědo derviš.

Mnogkrat uzmem britvu u ruku
Ter izrežem vas sam sebe;
Bakaberi, koju muku
Ja podnosim cěća tebe,
A ti za me hič nemariš
Izranjen sam dědo derviš.

Jarali oldum sa svieh stranâ,
Po mom tělu pretužnomu,
Nu je veći broj od ranâ,
U bolestnu sàrcu momu,
A ti nećeš da me ozdraviš?
Bolestan sam dědo derviš.

Najprie me gnjevom shara,
A pak moga cěć poraza
Od milosti tve bir para
Nevoljnu mi neukaza,
Neg me umorit svak čas želiš,
Poražen sam dědo derviš.

Nemoj nemoj, dušo draga,
Ulmiš děda tvoga roba
Da kon tvoga nadju praga,
Da te nebi našla globa,
Nemoj s mene da se okriviš
Pravoduh sam dědo derviš.

Er u kàrvi vas podušen
Kad se smàrtno ja izrežem,
U pokrovcu ter poružen,
Hukajuć ti pred dvor ležem,
I zavičem medeć do triš
Poražen sam dědo derviš.

Sve za milost tada mome
U gorku me videć vaju
Proplaču se nada mnome,
I paka me uzpitaju:
Zašto taj plač dědo tvoriš?
Ja sam nebog dědo derviš.

Odgovorim roneć suze:
Eto dědo veće gine,
Eto ahar za stan uze,
A čul oštri za haljine,
Dočiem ga ti u grob staviš
Poginuo sam dědo derviš.

Ne zvěreta od nijednoga
Neg ti milo kurban tvorim
Od pečena sàrca moga,
Er u plamu svak čas gorim,
Er pogledom svedj me pàrliš,
Izgorjen sam dědo derviš.

Pod čengiju bejit tužan
Kliknem mnogkrat, i dost, i dost
Vapijući tvoj sam sužanj,
Begenišem tvoju lěpost,
Kom svedj rane moje noviš,
Ja sam dědo tužan derviš.

Alaisi versi nemój
Na željenje me skončano
Prilagati već nepokoj,
O gizdavo ma sultano;
Vrěme 'e da tvoj gnjev ustaviš
Pogubljen sam dědo derviš.

Svaka radost benden giti,
Ter mi sladke něsu slasti,
Er svedj imam na pameti
Gorkost tvoje oholasti;
Benum ruhum, što se oholiš?
Čemeran sam dědo derviš.

Ako cvilih svedjer tužno
I me zaman sàrce uzdisa,
Tva nemilost ako ružno
Vas moj život izbastisa,
Čemu i dušu još mi globiš?
Ucviljen sam dědo derviš.

Eto svakoj moj| požudi
Činiš jasak bez milosti,
Tim ramazan tvorim hudi
Vajmeh svake od radosti,
Neg ti što me jadom pojiš
Otrovan sam dědo derviš.

Sàrce mi se već raztapa
Od ljuvene gorke běde,
Dědo hlěba već nepapa
Ni ćevapa već nejede,
A ti zlom se mojim gojiš,
Ja sam dědo lačan derviš.

Na mekćemi nit se štuje
Ni već dědo čorbe kuša,
Ni se igra, ni raduje
Neg se u pàrsi stěnom lupa,
Jeda mu se ti umoliš
Pogardjen sam dědo derviš.

Plačan dědo već neručà
Niti veće kafu sàrka,
Neg golonog bez papučà
Po najvećem sněgu tàrka
Čěć plamena, kiem ga goriš,
Razgorjen sam dědo derviš.

Samo pijem u noć i u dan
Ljuti šerbet mojieh suzà,
Jer se čujem joh otrovan
Od ljuvenih tvoih ſmahmuzâ,
Kiem nada mnom ti gospodiš
Izboden sam dědo derviš.

Ja bih htio, moja draga,
Čěć ljubavi tve jedine,
Dami 'e časa tva pašmaga,
Kom bi činio tebi eškine,
Da me ovako nežalostiš
Žalostiv sam dědo derviš.

Nu ako mi ćeš obećati
K tebi da meć' ti prigàrlit,
Za te ću se djaur zvati,
Za te rezat, za te pàrlit;
Tad ako me obeseliš,
Uztàrpjen sam dědo derviš.

METELWin Digital LIBRARY

Hain se učinih Muhamedu
Rad lěposti směrne tvoje,
A ti nećeš bědnu dědu
Da se smiliš věk gospoje,
Što mi ovi zulum činiš,
Ja sam dědo gnjevan derviš.

Ćafir dušman sad mi jesi,
Pokli bi mi vas trud zaman,
Koji b' meni bre kalpesi
Neharnostim plati taman,
Veće dědo benden gitmiš,
Jedovit sam dědo derviš.

Već za tobom neuzdišem
Dušu mi si ogrěšila,
Veće ti se kurtališem,
Bre veće mi něsi mila,
Idem na te dozvat teptiš
Razsàrčen sam dědo derviš.

Izjasnenja.

Adet — običaj.
Ahar — štala.
Alaisi versi, — za ljubav boga.
Ašik — zatravljen, zaljubljen.
Baka beri — pazi ovdě.
Baška — na stranu.
Begenišem — slavim, hvalim.
Benden giti — uběglo je od mene.
Benden gitmiš — propao je.
Benum ruhum — moj duh.
Benum džanum — moja dušo.
Bejt — pěsma.
Bir para — ni jednu paru.
Čardak — gornje sobe.
Čafir — nevěrna.
Čelebija — gospodar.
Čengija — zvek četrice (cithara).
Čeremeile — pogodi mi.
Čevapa — pečena mesa na šiljku.
Čik mejdane — izidji na dvor.
Čoban — pastir.
Čorba — juha.
Čul — pokrivač od kostreti.
Derviš — turski pop.
Delija — junak.
Djaur — nevěrnik čověk koi se kàrsti.
Djel — odi.
Džanum — dušo.
Džigier — pljuća.
Djuzeluk — lěpota.
Djuzel — lěp.
Djure šelum — àrvimo se.
Eškine — nazdravica
Globiš — činit štetu.
Hain Muhamedu — odmetnik.
Hamalja — pismena molba, ljuven list.
Haramzada — nepravednica.
Haramio — ugrabiteljica.
Hesap — račun.
Hič — nimalo.
Hodža — učitelj.
Izbastisati — poraziti.
Jarali oldum — bih izranjen.
Jasak — ustavljenje.
Jok — nije.
Kaduna — gospoja.
Kadur — snažan.
Kaiš — okrug kožni.
Kalpesi — himbena.
Kaplan — tigar.
Kašika — žlica.
Kiridžia — kolnik.
Kopile — nezakonito děte.
Kurtališem — oslobodio se.
Kurban — posvetilište, aldov.
Mahmuza — ostruga.
Medeć — milosàrdje.
Melek — duh nebeski.
Mekćema — madjistrat.
Oglan djuzel — lěp bez brade.
Posta — nastor.
Pašmaga — cipela.
Pilav — jelo od riže (rižkaše).
Ramazan — měsec od posta.
Šujle bujle — amo tamo.
Tamašan — čudan.
Taman — ni dlaku manje ili više.
Teća — samostan.
Teferić — kućica u vàrtlu (Lusthaus).
Teptiš — skrovito izvidjanje.
Ulmiš — màrtav.
Vala — Boga mi!
Zain oldi — zaludu.
Zulum — nasilje.

Poglavitiji novci u Europi i Americi.

(Vrědnost u srebru 3 cvancige jedan forint.)

U Austrianskom carstvu.

Souverain d'or 13 for. 20 kr.
Pol Souveraindora 6 for. 40 kr.
Dvodukatnik 9 for.
Dukat 4 for. 30 kr.
Talir (škuda) 2 for.
Pol talira ili forintica 1 for.
Dvadesetak (Cvanciga) 20 kr.
Desetak 10 kr.
Petak 5 kr.
Groš 3 kr.
Kruna (kàrstaš, Kronenthaler) 2 for. 12 kr.
Pol krune 1 for. 6 kr.
Četvàrt krune 33 kr.
Lira 20 kr.
Pol lire 10 kr.
Četvàrt lire 5 kr.
Stara milanska škuda 1 for. 46 kr.
Stara milanska lira 17 kr.
Stara mlětačka lira 12 kr.
Něgdašnja lira italica (Frank) 23 kr.
Mlětački kàrstaš 2 for. 33 kr.
Mlětački Giustino 2 for. 14¾ kr.
Mlětački Lirazzo 13¾ kr.
15 soldi 6¾ kr.
Novi 30 soldi 15 kr.
„ 20 „ 10 „
„ 10 „ 5 „

U Bavarskoj.

Dukat 4 for. 28 kr.
Forint od zlata 3 for. 9 kr.
Carolin 9 for. 30 kr.
Max d'or 6 for. 20 kr.
Kruna 2 for. 12 kr.
Talir 1 for. 55. kr.
Krajcar ¾ kr.

U Belgii.

Dukat (zlat.) 4 for. 18 kr.
Talir 2 for. 15 kr.
Cent. ½ kr.
Liard ½ kr.

U Danii.

Christian d'or 7 for. 43 kr.
Species dukat 4 for. 23 kr.
Kruna 1 for. 12 kr.
Glava (Kopfstück) 22 kr.
Firk ¾ kr.
Riksdaler courant (račun.) 1 for. 45 kr.
Riksdaler species (rač.) 1 for. 10 kr.

U Franceskoj.

Louis d'or 8 for. 55. kr.
Novi Louis d'or 7 for. 39 kr.
Napoleon d'or 7 for. 20 kr.
Frank (i po tom zlatni novci od 40, 20 a srebàrni od 5 i 2, ¾ ½ ¼ Franka) = 23 kr.
Couronne (kruna) 2 for. 21 kr.
Grand ecu 2 for. 16.
Livre 22½ kr.
Louis blanc 2 for. 2 kr.
Ecu (škuda) 2 fr. 18 kr.
Centime ¼ kr.
Decime 2½ kr.
Liard ¼ kr.
Sous 1¼ kr.

U Gàrčkoj.

Minerva (od zlat.) 2 for. 2¼ kr.
Phoinix (od srebr.) 20¾ kr.
Drahma (račun.) 22½ kr.

U Nizozemskoj.

Dukat (zlat.) 4 for. 21 kr.
Ruyder 14 for.
Souverain 6 for. 45 kr.
Ryksdaler (srebr.) 2 for. 3 kr.
Craon 1 for. 38 kr.
Dubbeltje 1 for. 49½ kr.
Groot 1 fr. 1 kr.
Patagon 2 for. 45 kr.
Snaphahn 15 kr.
Stüber 2½ kr.
Forinta (račun.) 49⅖ kr.

U Papinskih dàržavah.

Doppia (zlat.) 6 for. 28 kr.
Leonina 8 for. 50 kr.
Pistola 6 for. 39 kr.
Cekin (Zecchino) 6 for. 28 kr.
Carlino (srebr.) 7½ kr.
Giulio 12½ kr.
Gropo 6¼ kr.
Lira 25 kr.
Škuda 2 for. 9 kr.
Gazetta 1¼ kr.
Bajocca (měd.) 1 kr.
Denaro 2 kr.
Soldo 1¼ kr.

U Portugalu.

Cruzado (zlat.) 1 for. 41 kr.
Doblas „ 6 „ 20 „
Dobra „ 33 „ 16 „
Dobraon „ 63 „ 12 „
Millereces „ 3 „ 10 „
Escudo „ 4 „ 9 „
Joan (Ivan) „ 16 „ 38 „
Lisbonina „ 12 „ 24 „
Moedor „ 33 „ 5 „
Cruzado (sreb.) 56½ kr.
Vintems 15 kr.
Teston 14 kr.
Croce 10 kr.

U Pruskoj.

Dukat (od zlat.) 4 for. 31 kr.
Friedriks d'or 7 for. 30 kr.
Blaffert (od sreb.) 4¼ kr.
Albersthaler 2 for.
Groš 2¾ kr.
Talir 1 for. 25 kr.
Albus (od měd. bakr.) 2 kr.
Dreier ½ kr.
Pfennig ¼ kr.

U Russii i Poljskoj.

Cervónec sv. Andreja (Dukat sv. Andrije) od zlata 4 for.
Platinnoj červónec (od platine) 4 for. 37 kr.
Imperial novi 15 for. 16 kr.
„ stari 19 for. 37 kr.
Rublj (zlat.) 1 for. 53 kr.
Souverain (Poljski) 13 for.
Dukat u Kurlandu 4 for. 20 kr.
Rublj srebra stari 2 for. 10 kr.
„ „ novi 1 for. 32 kr.
Pjätok (Petak) 2½ kr.
Pjatalnik 23 kr.
Kopejka (od měda) ½ kr.
Poluška „ „ ¼ „
Trojak „ „ 1½ „
Pičniacdz „ „ (Poljski) ¼ kr.
Poltóra (Poljski) 1¼ kr.
Rublj (od měda) 16 kr.
Szóstak (šestak) Poljski 2¾ kr.

U Sardinii.

Carlino (zlat.) 18 for. 12 kr.
Madona 7 for. 34 kr.
Pistola 10 for. 57 kr.
Zechino 4 for. 18 kr.
Lira (sreb.) 19 kr.
Giorgino 25¼ kr.
Parpajola 7 kr.
Scudo 1 for. 55 kr.
Soldo 5¾ kr.
Cagliarese (mědeni) 3¾ kr.
Quatrino ¼ kr.

U Saskoj.

August d'or 8 for. 8 kr.
Dukat 4 for. 21 kr.
Groš (srcb.) 2¾ kr.
Dreier „ ¾ „
Talir 1 for. 30 kr.

U kralj. Obiuh Siciliah.

Decuple (zlatni) 50 for.
Ducato 1 for. 20 kr.
Oncia 4 for.
Carlino (srebàrni) 3 for.
Scudo 1 for. 56 kr.
„ u Sicilii 1 for 58 kr.
Taro 19 kr.
„ u Sicilii 10 kr.
Grono (mědeni) 1 kr.
Quatrino ½ kr.

U Spanjolskoj.

Doblen (od zlat.) 30 for. 43 kr.
Coronilla „ „ 1 „ 52 „
Pistola „ „ 7 „ 50 „
Escudo d'oro (od zlata) 3 for. 38 kr.
Cinca (srebàrna) 31 kr.
Escudo de vellon 1 for. 2 kr.
Peseta de vellon 26 kr.
Peso duro (novi) 2 for. 4 kr.
Piast 2 for. 5½ kr.
Real 13 kr.
„ de vellon 7 kr.
Dinero (mědeni) ½ kr.
Maravedi ¼ kr.

U Švajcarskoj.

Pistola (u Bazelu) 9 for.
„ (u Bernu) 8 fr. 42 kr.
Bocke (u Zürichu) 30 kr.
Talir (u Genfu) 2 for. 16 kr.
Ecu blanc 1 for. 41 kr.
„ bon 1 for. 24 kr.
Frank 34½ kr.
i t. d.

U Švedskoj i Norvegii.

Dukat (zlat.) 4 for. 30 kr.
Daler (sreb.) 22 kr.
Mark „ 5½ kr.
Riksdaler 2 for. 12 kr.
Schilling 2¾ kr.
Orth (Norv.) 26 kr.
Daler (od měd) 7¼ kr.
Firk „ „ ½
Slantar ¾ kr.

U manjih talianskih dàržavah.

40 lirah u Parmi (zlat.) 15 for. 24 kr.
Pistola u „ „ 8 „ 51 „
Rosimo u Toskani „ 7 „ 52 „
Ruspone u „ „ 12 „ 15 „

Scudino u Modeni (zlat.) 1 for. 17 kr.
Zechino u Toskani „ 1 „ 37 „
„ u Parmi „ 4 „ 28 „
„ u Luki „ 4 „ 18 „
Ducatone u Toskani (sreb.) 2 for. 31 kr.
Pezzo u „ „ 2 „ 31 „
Scudo u Luki „ 2 „ 12 „
Tallaro u Toskani „ 1 „ 56 „
Soldo u „ (měd.) ¾ kr.
Crozia u „ „ 1½ „

U Turskoj.

Mahul (zlatni) 13 for. 12 kr.
Funduk „ 3 „ 28 „
Šerif „ 2 „ 51 „
Mustafur „ 2 „ 46 „
Jermebesluk „ 5 „ 55 „
Piaster (groš) 10½ kr.
Rubija 11 kr.
Aspra lahka (sreb.) ¼ kr.
„ težka 1½ kr.
Para 1 kr.

Kesa zlata po 30,000 grošah.
„ srebra „ 500 „

U Velikoj Britaniji.

Guinea (zlat.) 9 for. 38 kr.
Sovereign „ 9 „ 34 „
Crovn (Kruna) (srebra) 1 for. 16 kr.
Shilling (sreb.) 28 kr.
Groat „ 9½ kr.
Penny „ 2¼ „
Dollar „ 2 for. 5 kr.
Farthing (měd.) ¼ kr.
Half penny „ 1 „
Pound sterling (računa) 9 for. 24½

U sjedinjenih dàržavah sèverne Amerike.

Eagle (orao) od zlata 10 for. 38 kr.
Double „ 21 „ 19 „
Quater eagle „ 5 „ 5 „
Dime (od srebra) 12½ kr.
Dollar „ „ 2 for. 4 kr.
Cent. (od měda) 1¼ kr.

Sajmi ili Pazari.

I. U Hàrvatskoj.

Bakar: 14 Sàrpnja — Sve svete 1. Stud. — Andrievo 30. Studena.

Bàrdovec: uzk. ut. — duh. ut. — po Vidovu 16. Lip. — pond. po Petru i P. — p. angj. — Barbara 4. Pros.

Bàrckovljani: Tělovo — Poh. B. D. M. 2. Srp. — Miholje 29. Ruj. — Bàrcko 13. Stud.

Bělec: Jurjevo 24. Tr. — duhov. utor. — Ladisl. 27. Lip. — Pohod. B. D. M. 2. Sèrp. — Preobraženje 6 Kol. — Miholje 29. Ruj. — Katarinje 25. Stud.

Biškupec: po V. Maši 16. Kol. — po M. Maši. 9. Ruj.

Bistra: Ana 26. Sèrp. — po M. Maši. 9. Rj.

Božjakovina: Ivanovo 16. Svib. — Ime Marie — Rok. 16. Kol. — po Simunovom 29. List.

Brezovica: 4. pond Korizme — Barnaba 11. Lip. — Donat. 7. Kol.

Časma: pond. po 3. Kr. — troj. utor. — Mandalinje 22 Sàrp. — Ned. po Katar.

Desnica: po Jurjevu 24. Tr. u radičak — S. Ana 26. Sàrp.

Dubovec: Franj. Sav. 3. Pr. — 5-og uzk. pond. — 8a duhovnog pond.

Dubrava kod Sauriča: Ana 26. Sàrp. — po V. Maši 16. Kol. — po M. Maši 9. Ruj. — Miholje. 29. Ruj. — Nikolje. 6. Pros.

Glina: Ivanovo 16 Svib. — 20. Rujna.

Gorica: Pond. po Svěćnici. — Filiplje. 1. Svib. — pond. po Tělovu — Lovrinčevo 10. Kol. — pond pred M. Mašom. — Mateovo. 21. Ruj. — Terezia 15. List. — 14. Prosinca.

S. Ivan: po Naš. Križa. 4. Svib. — dan po Tělovu — Ivan Kèrst. 25. Lip.

Ivanić: Gèrgurevo 12. Ož. — Florianovo 4. Svib. — Petrovo 29. Lip. — Franj. Sav. 3. Pros. — Tominje 21. Pros.

Jamnica: Antunovo 17. Sěč. — uzk. utor. — utor. po Trojstvu — S. Rok. 16. Kol.

Jamnica (kisela voda): Ignacio. 31. Sàrp.

Jaska: utorak po Duhovih.

S. Jalžabeta: Pond. po Duhovih — po M. Maši 16. Kol. — po Elisabeti 20. Stud.

Karlovac, Dubovac i Vugrovac: Miholjice 8. Svib. — Vidovo 15 Lip. — Jakobovo 25 Sàrp — Miholje 29. Rujna — Tominje. 21. Pros. — Tjedni sajmi svakog petka.

Klanjec: pond. po III. Kraljih — pokladnji pond. — pond. po Cvětnici — pond. po

METELWin Digital LIBRARY

IV. Ned. po Vazmu — pond. po Petr. 29. Lip. — pond. po Lovr. 10. Kol. — Linartovo 6. Stud. — 8. 9., 10., 11. svaki Kvatren pond.

Klenovnik: pond. po Trojstvu — Antuna Pad. 13. Lip.

Koprivnica: Blaževo 3. Velj. — po Nazv. B. D. M. 26. Ož. — Florianovo 4. Svib. — Poh. B. D. M. — Šimunovo 28. List. — po Nikolju 7. Pr.

Kostajnica: Gàrgurovo 12. Velj. — Marta 29. Sàrp. — 14. Stud.

III. Kralj: po III. Kraljih 7. Sěčnja — pond. za Stěp. 20. Kol. — Jalžab. 19. Stud.

Krapina: Josip. 19. Ož. — Florian. 4. Svib. — Ivan Nep. 16. Svib. — Ladislav 27. Lip. — Ned. po Škap. B. D. M. 16. Serp. — pond. po Spasovu — pond. po Imenu Marie. — Miholje 29. Ruj. — Martin 11. Stud. — Nikola — Tjedni Sajmi svake Subote, ili, ako je svečana, pond.

Križevci: Fab. i Seb. 20. Sěč. — Cvětni pond. — Našast. s. Križa 3. Svib. — ut. po duhov. — Ladisl. 27. Lip. — Porcunk 2. Kol. — Uzviš S. Križa 14. Ruj. — Luka 18. List. — Martin 11. Studena — Ned. pred Božićem.

Ljubešćica: utor. po vazmu — pet. po Trojakih — Pohod. B. D. M. — Odělj Ap. 15. Sàrp. — Gospa od sněga. 5. Kol. — — Bart. 24. Kol. — Mate 21. Ruj. — Šimunje 28. List.

Moslavina: Mladi uzk. — M. Gospu.

Otočac: pond. utor., i sřed med Trojst. i Tělov. — 6. 7. i 8. List.

Petrianec: po Petrovu 30. Lip. — Rozalia 4. Ruj.

Petrinja: V. Petak — pet. po Tělovu — po Lovrom. 11. Kol. — Tominje 21. Pros.

Pokupsko: po Petrovu 30. Lip. — pond. po Jakov. Ap. (25 Sàrp.)

Ravnagora: Tereza 15. List. — po. III Kralj. 7. Sěčnja.

Rozgo: S. Ana 26. Sàrp.

Rěčica: 12. Svib. — Ivan K. — Uskok. Ivana 29. Kol.

Rěka: Ivanje 24. Lip. — V. Gospoinu 15. Kolovoza — 1. Rujna.

Samobor: Valentinovo 14. Velj. — Josip 19. ož. — V. Petak. — Jelinje 22. Svib. — Inocent 28. Sàrp. — Subot. pred. Lovrenčev 10. Kol. — Tominje 21. Pros.

Sela: po Kati 26. Stud. — pond. po mlad uzkàr.

Sěverin: Ivan kàrst. 24. Lip. — Rok 16. Kol.

Sisak: sřed. po Svěćnici — utor. po cvětovih — Florianovo 4. Svib. — pet. po Spasovu — odděl. Ap. 15. Sàrp. — Klarinje 12. Kol. — 19. Ruj. — Jalžabetje 19. Studena — Tjedni sajmi svaki četvàrtak.

Sobota: Miholjice 8. Svib.

Stupnik: 17. Travnja.

Svi sveti: 25. Svib. — Mandalinje 22. Sàrp. — po Svih Svetih 2. Stud.

Tabor Gornji: Ivanje 24. Lip. — po Petrovu 30. Lip.

Toplice: Filipje 1. Svib. — pond pred. Tělovo — po Martinju 12. Stud. — po uzviš. S. Križa 15. Rujna.

Topolovec: Obratj. Pavla Ap. 25. Sěč. — dan po cvětovih — Ivanje 24. Lip. — Lučinje 18. List.

Varaždin: Jurjevo 24. Trav. — Ivan Kàrst. 24. Lip. — Jakovljevo 25. Sàrp. — Mirkovo 5. Stud.

Vàrbovec: Naš. sv. Križa 3. Svib. — Vidovo 15. Lip.

Vàrbovsko: Ponděljek po Tělovom — Na Martinje 11. Stud.

Vinica: po Markovu 26. Trav. — V. Cetvàr — Sředa pred Tělovo — Nikolje 6. Pros. — 5., 6., 7., 8. svaki pond. po Kvatr. Ned.

Voća: 1., 2., 3., 4. svaki pond po Kvatr. Ned.

Vočrečje: Bartol 24. Kol. Uzv. S. † 14. Ruj.

Vukovec: Ilinje 20. Sàrp. — B. D. M. od Sněga 5. Kol.

Začretje: Naš. S. † 3. Svib. — dan pred Spasovo — Bartolovo 24. Kol. — dan po Uzv. S. † 15. Ruj.

Zagreb: Četvàrt. pred Cvětovih — dan po Màrkovu 26. Trav. — Margaretje 13. Sàrp. — po Stěpanovu 21. Kol. — Šimunje 28. List. — po začetju B. D. M. 8. Prosinca.

II. U Medjimurju.

Čakovec: Cvětnica — Petar i Pavao 29. Lip. — Porciunk 2. Kol. — Katarinje 25 Stud.

Draškovec: Sředa po Jurjevu (24. Trav.) — Kajetan 7. Kol. — Rok. 16. Kol. — Martinje 11. Stud.

Dubrava: Margaretje 13. Sàrp.

S. Jelena (Kod Čakovca): Jelinje 22. Svib. — po Mateovu 22. Ruj,

S. Juraj (na brěgu): 1. Trojstvo.

Kotoriba: 7. Zal. M. B., t. j. pet. pred cvětovih — Ned. po uzviš. S † 14. Ruj.

S. Križ: Naš. S. † 3. Svib. — Uzv. S. † 14. Ruj.
Legrad: Gârgurevo 13. Ož. — Bartolovo 24. Kol. — dan Màrtvih 2. Stud. — Lucia 13. Pros.
S. Maria: V- Maša 15. Kol.
S. Martin: Martinje 11. Stud.
Nedelišće i Vidovec: Vidovo 15 Lip.
Pretok: trojački utor. — pond po Jakovu (25. Sàrp.)
Racka Kaniža: Ivan Nep. 16. Svib. — Ivan Kàrst 24. Lip. — Lavrovo 10. Kol.
S. Rok (kod Čakovca): Miholje 29. Ruj.
Srèdišče: 27. Listop.
Srédišće (Mursko): po Antunovu 18. Sěč. — Lad.sl. 27. Lip. — Mandalinje 22. Sàrp. — Martinje 11. Stud.
Strigova i Dekanec: Josipovo 19. Ožuj. — Mandalěnje 22. Sàrp. — Jerolimovo 30 Ruj. — Barbaru 4 Pros.
Vidovec (dolnji): Benkovo.

III. U Slavonskoj i Srěmu.

Almaš: Apolonje 9. Velj. — Filipje 1 Svib. — uzviš S. † 14. Rujna, — Ceceliu 22. Studena.
Babina greda: Lovrinčevo 10. Kolovoz.
Babska: Brašančevo — M. Gospu 8. Ruj.
Bogičevci: Duhove.
Bošnjaci: Martinje.
Brod: pravosl. Blagověst 25. Ožuj. — Trojstvo — Porciuk. 2. Kol. — Katarinje 25. Stud. (Osam danah prie svakog je màrvenski pazar) — Svakog mladog ćetàrtka — Tjedni pazari Neděljem i ćetàrtkom.
Càrna: Miholje 29. Rujna
Càrnik: Ned. po Spasovu — Linartovo 6. Studena.
Čadjavica: Petrovo 19. Lipnja.
Cepin: Trojstvo — pravosl. Miholje 8. Studena.
Dalj: pravosl. Jurjevo 24. Trav. — Lučinje 18. List. — pravl. Lučinje 18, List.
Djakovo: Filiplje 1. Svib. — Ana 26. Srp. — Simunje 28. List.
Dragatići: Uspěk. Ivana. 29. Kol. — Vidovo 15. Lip.
Drenovci: Miholji 29. Ruj.
Erdevik: pravosl. Markovo 25. Trav. — Miholji 29, Ruj.
Eraût: Vasilin. 14. Lip. Bernardove 21. Kol.
Feričanci: Josiplje 19. Ož. — Duhove — Stepana Kr. 20. Kol. — Sve Svete 1. Studena.
Gibarac: Ivana Nep. 16. Svib.
Stara Gradiška: Miholje 29. Ruj.
Nova Gradiška: Stěpan Kr. 20. Kol. — M. Gospu 8. Ruj. — pravosl. Duhove — Sve Svete 1. Stud. — Tri dana prie svakog marvenski pazari.
Ilok: Antuna Pad.
Indija: Konstantinovo 19. Ruj. — 2. Lip. — 2. Pros.
Irig: pravosl. Teodoricu 8. Velj. — čisti pond. — pravosl. Vel. Gospoinu. 16. Kolovoza.
Ivankovo: Ivanje 24. Lip.
Jankovci: 16. Travnja — 1. Kolovoza — Miholje 29. Ruj.
Jarak: pravosl: Petrovo 29. Lip.
Kamenica: Naš. S. † 3. Svib. — 22. Lip. — Lučinje 18. List.
Kaptol: Petrovo 29. Lip.
Kobaš: V. Gospu. 15. Kol.
Kopanica: Trojstvo — Ilinje 20. Sàrp.
Kukojevci: Trojstvo.
Kutjevo: V. Gospu. 16. Kol. — M. Gospu, 8. Ruj.
Lipovljani: Josipovo 19. Ož. — Ilinje 20. Sàrp. — Začetje B. D. M. 8. Pros.
Lovas: Martinje 11. Stud.
Lužani: Cvětnicu — Ml. Uskàrs. — Margarětje 13. Sàrp. — III. Kralja 6. Sěčnja.
Medjurić: Benkovo 21. Ož. — M. Gospu. 8. Ruj. — Nikolje 6. Pros.
Miholjac: Porciunk. 2. Kol. — Miholje 29. Ruj. — Tri dana prie svakog marvenski pazar.
Mikanovci: Bartolovo; prie toga 8 danah, je marvenski vašar.
Mitrovica: pravosl. 40. Muč. 9. Ož. — pravosl. Cvětnišću — pravosl. Spasovo — pravosl. Ilinje 20. Sàrp. — M. Gospoinu 9. Rujna — Mitrovo 22. Pros.
Našice: Antuna Padv. 13. Lip. — V. Gosp. 15. Kol. — 40 Mučenikah 10. Ož. — Andrievo 30 Stud.
Nemci: Ana 26. Sàrp. — Stěpana Kr. 20. Kol. — Katarinje 25. Stud.
Novsko: Blagověst 25. Ož. — Ivana Nep. 16. Svib. — Lučinje 18. List.
Nuštar: Duhove — Jakovljevo 25. Sàrp. — Šimunje 28. List. Uvěk veliki marvenski pazari.
Okučani: pravosl. Cvětnicu — Petrovo 29. Lip.

METELWIN Digital LIBRARY

Orahovica: Jurjevo 24. Trav. — Naš. S. † 3. Svib. — Katarinje 25. Stud.
Oriovac: Mirkovo 5. Stud. — Tominje 21. Prosinac.
Orubica: Ilinje 20. Sàrp.
Osèk: Fab. i Seb. 20. Sèč. — Jurjevo 24. Trav. — Ilinje 20. Sàrp. — Lučinje 18. List. Za osam danah prie svakog počimaju màrvenski sajmi; a nadalje traju 14, anda 21. ukupno danah.
Otok: Antuna Pad. 13. Lipnja — Nikolje 6. Pros.
Pakrac: pravosl. M. Gospoinu 8. Ruj.
Pazuho Staro: pravosl. Ilinje 20. Sàrp. — Sve Svete 1. Stud.
Petrievci: Nikolje 6. Pros.
Podgorač: Ivan Nep. 16. Svib. — Martinj. 11. Stud.
Podvinje: Blagovèst 25. Ož. — Ant. Pad. 13. Lip., tri dana prie marvenski — V. Gospoinu 15. Kol. — Sve Svete 1. Stud. — Tominje 21. Pros.
Požega: Antuna Opata 17. Sèč. — Cvětnici — Duhove — Terezu 15. List. — Tominje 21. Pros. — Lovrovo 10. Kol.
Račinovci: Ivan Kàrst. 24. Lip.
G. Raići: Petrovo 29. Lipnja — Tominje 21. Pros.
Rakovac: pravosl. Preobraženje 6. Kol. — pravosl. Kuzminje 27. Rujna.
Remeta: 10. Sàrpnja.
Ruma: pravosl. Čisti Četvèrt — pravosl. Petrovo 29. Lip. — pravosl. Miholje 8. Stud. — Trivunovo.
Sarvaš: Valentinovo 14. Velj. — Ivanovo 24. Lip. — Lučinje 18. List. — Tominje 21. Pros,
Semeljci: M. Gospoinu 8. Rujna.
Sibinj: Ned. po Spasovu — Ivana Kàrst. 24. Lip. — Ned. po Mateovu 21. Ruj.
Slankamen: Pohodj. Gospoino 2. Sàrp.
Soljani: Petrovo 29. Lipnja.
Sopje: Mandalinje 22. Sàrp.
Sotin: Prenešenje B. D. M. — Vidovo 15. Lipnja.
Svilaj: Gjurgjevo 21. Trav. — 5. Ned. po uzkàrsu — ime Marie, pàrve ned. po M. Gospi.
Šamac: Petrovo 29. Lipnja — Ned. po V. Gospi.
Šarengrad: Spasovo — Petrovo 29. Lip.
Šid: Josipovo 19. Ož. — Lovrenčevo 10. Kol. — Sve Svete 1. Stud.
Šišatovac: M. Gospoinu 8. Rujna.
Stivica: Mar. Mandalinu 22. Sàrp.
Tovarnik: Matijevo 21. Ruj. — Bartolovo 24. Kol.
Valpova: Ivan Kàrst. 24. Lip. — Mateovo 21. Ruj. s marvenskim sajmom — Gospoinu začetje 8. Pros.
Pet-Varadin: Matievo 24. Velj. — Petrovo 20. Lip. — Martinje 11. Stud.
Vàrdnik: pravosl. Lazarevo.
Velika: Markovo 25. Travnja.
Vèrbanje: Ime Marie pàrve ned. po M. Gospi.
Vèrbica: Pohod. Gospe 2. Sàrp.
Věrovitica: III. Kralja 6. Sèčnja — Filiplje 1. Svibnja.
Vinkovci: Ivan Nep. 16. Svib. — Preobraženje 6. Kol. — Sve Svete 1. Stud. — Vincetu — Ilinje 20. Sàrp.
Vise Voćarice: *kod. g. Raićah.* Bonaventura 14. Sàrp. — Stěpana kr. 20. Kol. — Sve Svete 1. Stud.
Vukovar: Filip i Jakov. 1. Svib. — Ivanovo 24. Lip. — Lavoslavovo 15. Stud.
Zemun: Matievo 24. Velj. — Nas. S. † 3. Svib. — Lučinje 13. Pros.
Županja: Naš. S. † 3. Svib. — Roka 16. Kol. — Uséd. S. Ivana 29. Kol. — Lučinje 13. Pros.

Opazka. Na turskoj granici u svakom selu, tàrgovišću, i gradu na lěvoj obali Dunave, Save i t.d. t. j. s naše strane ležećem obdàržavaju se skele ili pazari s Turskom svakog ponedèljka srěde i petka.

IV. U Dalmacii.

Brač: Petrovo 29. Lipnja.
Dubrovnik: 3. Veljače.
Imošći: 2. Kolovoza.
Kastel Lastva: Svakog Utorka — Svakog petka
Kastel novi: V. Mašu 15. Kolovoza.
Knin: Antuna Paduanskog 13. Lipnja.
Kotor: po Svěćnici 3. Veljače.
Hvar (Lesina): na otoku istog imena 10. Svibnja.
Mokar: Petrovo 29. Lipnja — 10. Sàrp.
Obrovac: Josiplje 19. Ožujka — Duhove.
Split: 7. Svibnja.
Šibenik: Jakobovo 25., 26 i 27. Sàrpnja.
Vis-Lissa: V. Gospoinu 15. Kolovoza.
Zaptat-Ragusa vecchia: V. Gospoinu 15. Kolovoza.
Zadar: Simeun od 8. do 15. Listopada.

V. u Banatu, Bačkoj; i u inoj Ugarskoj i Erdelju.

Ada: 19. Ož — 15. Lip. — 25. Listop.
Almaš: 9. Velj. — 1. Svib. — 14. Ruj. — 22, Studena.
S. Andria: Petar u uzdah — Četert po Lućinju — Andriu Ap.; tri dana prie, marvenski.
Apatin: Gàrgurevo — Isidora — Bartolovo — Lavoslavovo 15. Stud.
St. Arad: Tjedan pred Cvětnicu — pravosl. Petrovo 29. Lip. — 19. Kolov. — 4. Stud.
N. Arad: 1. Ož. — 16. Lip. — 18. List.
Baboča: 19. Ožuj. — pond po trojakih — — 21. Kol. — 20. Stud.
Bač: Čistu Nedělju — 1. Svib. — pond. po Duh. — V. Gospu — Šimunje.
Baja: Jurjevo — Mandalinje — 21. Ruj. — Nikolje.
Batošek: 1. Svib. — Petrovo — M. Gosp. — 28. Stud.
Bardijov: 22. Velj. — Jošipovo — Ivan Kàrst. — 1. Rujna — Terezu 15. List. — Tominje 21. Pros.
V. Bečaj: 5. Sàrpnja — 17. Listopada.
N. Bečaj: 7. Kolovoza — 8. Listopada.
Bečkerek: Spasovo — pravosl. 11 List.
Bekeš: 24. Ož. — 10. Lip. — 29. Rujna.
Bělatinec: 20. Sěčnja — 24. Velj. — 24. Trav. — 15. Sàrpnja — 5. Stud.
Stolni Biograd: 24. Trav. — 24. Lip. — 24. Kol. — 16. List.
(Bellen): 25. Travnja — Duhovnu ned. — pond. po Margareti — 21. Ruj. — Subotu po Katarini — 13. Pros.
Borošjenov: 6. Sěč. — 22. Sàrp. — 15. List. — 1. Stud.
Bogdan: Antuna pustinj. — Markovo — Usèk Ivana kàrst. — Klemens — Uršulinje — Agatu.
Bozim: Ime Isusa — Gavrilo — Filiplje — Preobraženje — Šimunje.
Budim: Vodokàrstje — Junjevo — Margaritje — Miholje.
Butin: Svěćnicu — Brašančevo — Usěk Sv. Ivana — Tjedan pred Božić pravosl.
Čakova: Josiplje — Miholje — Martinje pravosl.
Čanad: 14. Velj. — 7. Svib. — 16. List. — 11. Stud.
Čepreg: četvàrt. po pokladah — zeleni četvàrt, — ned po Spasovu — Petrovo 29. Lip. — Mandalinje — Miholje — četvàrt. pred Božićem.
Čongrad: 1. Ož. — 1. Svib. — 15. Kol. — 10. Pros.
Darda: Novo Lěto — 5. ned. po Uzkàrsu — Dragutina Borom. Tjednji pazari svakog četvàrtka.
Debrecin: 9. Sěč. — 24. Trav. — 15. Kol. — 9. Listopada.
Devečer: 25. Sěč. — 1. Svib. — 6. Kolov. — 1. Studena.
Egersek: 14. Velj. — Cvětnicu — Ned. Duhov — 22. Sàrp. — Ned. po M. Gospi — 15. List. — 28. i 30. Studena.
Erdöd: 12. Ožujka — 21. Sàrpnja.
Eperješ: 27. Sěč. — Trojstvo — 20. Kol. — 30. Studena.
Feldvar: Blagověst — Step. kr. — Duhove — Svesvete.
(Foguraš): utor. po Duhove — 20. Kol. 8. Rujna — 6. Pros.
Fraištak: 25. Sěčnja — ned. Srědopostnu — 1. Svjb. — Duhove — Petrovo — Lovrenčevo — Miholje — Svesvete.
Futok: pravosl. Blagověst — pravosl. Duhove — pravosl. Mitrovo 26. Lip.
Gač: Vidovo — Odělenje Apoštolah — pond. pred Cvětnicom — Vel. Gospoinu — Egidievo — Mirka — Katarinje — Lućinje.
Grana: 12. Ož. — 25. Svib. — 10. Kol. — 1. Studena.
(Hadad): 12. Sěčnja — 27. Lip. — 21. Sarp. — M. Gospoinu — 16. Listopad.
Hajoš: 28. Trav. — 26. Sàrp. — 10. Pros.
Halaš: 28. Velj. — Martu — 13. Rujna — 19. Studena.
Hanzabeg: 1. Svibnja — Bartolovo.
Hatvan: 2. Velj. — 28. Trav. — 2. Lipnj. — 19. Kolov. — 2. List. — 8. Studena.
Hodjaci: 15. Sàrpnja — 11. Studena.
Jager-Erlava: 10. Sěčnja — 12. Svibnja — 29. Lipnja — 7. Sàrp. — 29. Rujna.
Kaloča: Matievo — Brašančevo — Vel. Gospoinu — Andriu.
V. Kaniža: 31. Sěčna — 17. Travja — 5. Lipnja — 14. Kol. — 9. List. — 10. Prosinca — Nedělјni Sajmi, svake srěde i Petka.
M. Kaniža: pond pred Filiplje — pond po 3. Kolovozu — 3. Studena.
Kašova: 20. Sěč. — 1. Svib. — 27. Lip. 15. Kolovoza — 19. Studena.
Kapušvar: 10. Sěč. — Blagověst — 25. Ožujka — 1. Studena.

METELWIN Digital LIBRARY

(Karanšebeš): 3. Svibnja — 7. Listopad.
Kečkemet: Jurjevo — Lovrovo — Ivana Nepom. — Katarinje.
Kemend: 15. Lipnja — 1. Rujna.
Kermend: 2. Velj. — 12. Ož. — Blagovĕst. — 1. ned. po uzk. — 24. Lip. — 6. Sàrp. — Anu — Bartola Apost. — M. Gosp. — 18. List. — Luku — Martinje — Lučinje.
Kesthelj: 6. Sĕč. — Zel. četvrt. — Spasovo — Brasan. — Lovrovo — Mateovo — četvàrtak pred Martina.
Kesi: 24. Travnja — V. Gospu. — M. Gospu — Miholje — Nikolje.
Kežmark: Čist. ned. — ned. po Troj. — 3. Svibnja — 14. Rujna — 13. Prosinac.
(Klausenburg): Jurjevo — Ant. Pad. — Lovrovo — 1. Stud. — Sajam od konjah 7. Kolovoza.
Komora: 1. Svib. — 20. Lip. — 4. List. — 30. Studena.
Kremnica: 4. Svib. — 2. Kol. — Četvàrt. po Miholju.
Kikinda: 24. Trav. — ned. po Blagovĕsti — ned. po Šimunu — 30. Studena.
Kiseg: petak po pedesetni — pondel. po Brašanč — 24. Sàrpnj. — 31. Kol. — 20. List. — 1. pond. Došastja — svake srĕde marvenski.
Lendva: 28. Listopada.
Levari. pond. po III. kralj. — Gárgurevo — pond. pred Spas. — pond. pred Jak. — Matea — pond. po Lovr. — pond. po Mart.
Libova: 60- na ned. — Cvĕtn. — ned. po Spas. — 2. Sàrp. — V. Mašu — ned. po Galu — Nikolje.
Lipanj: sub. pred Cvĕt. — dan pred Duhove — Uskĕk. Ivana kàrst. — 25. Stud.
S. Martin prĕko Mure: 13. Lip. — Martinj.
Medješ: Cetàrt. po čist. ned. — 13. Sàrp. 30. Studena.
Miškovec: 16. Sĕč. — Spas. — Samuila — 18. Listopada — 16. Prosinca.
Modra. 2. Velj. — 2. ned. po uzk. — 24. Lip. — ned. po Bartol. — Mateovo — 11. Studena.
Moldava. 24. Velj. — 1. ned. po Spas. — Margaretje — 1. Studena.
Mošon: 13. Sàrp. — 5. List. — ned. po Franji.
Muhač: Matievo — Ivana kàrstitelja — Martinje.
Munkač: 6. Sĕč — 9. Ož. — 24. Trav. — Duhove — 29. Kol. — 1. Studena
Novi Sad: pravosl. Mučenike — prsl. Petrovo — pravosl. Lučinje.
Novoselo: 25. Velj. — Troj. — 14. Ruj. — 1. Studena.
Nitra: 10. Sĕčnja — Bezimeni — Brašančevo — 2. Sàrpnja — 28. List. — — 21. Prosinca.
Onod: 3. Sĕč. — 19. Ožuj. — 10. Svib. 8. Sàrpnja — 4 Listopada.
Oštrogon: 2. Velj. — 12. Ožuj. — 25. Svib. — 22. Sàrpnja.
Ostrova (Siget): 24. Trav. — 13. Lipnja — 29. Rujna.
Pakša: Ivan Nep. — Razdĕl Apostol. — Mateovo.
Papa: 2. Velj. — 25. Ož. — Trojst. — 2. Sàrp. — 15. Kolov. — 8. Rujna — 8. Prosinca.
Papoča: 14. Velj. — ned. po Duhove — 18. Kol. — 26. Listopada.
Parkanj: 23. Travnja — 24. Kol. — 28. Listopada. — 15. Prosinca.
Pančevo: 1. Sàrp. — 18. Rujna — svaki traje 4 dana.
Pečuh: Svĕtl. Marinje — Duhove — Stĕp. k. — Katarinje.
Pečka: 9. Svibnja — 14. Rujna.
Pečvar: 25. Sàrpnja.
Pešta: Josipa — Medard — Usĕk Ivana — Lavoslava — Svaki traje 14. dana.
Piliš: 5. Sĕč. — 5. Trav. — 5. Sàrp. — 5. Listopada.
Požun: Fab. i Seb. — Srĕdopost ned. — Spasovo — 30. Lipnja — Lovrovo — Miholje — Nikolje — svaki traje 8. dana.
Radvan; Stan. — III. ned. po Trojst. — M. Gospoinu — 30. Studena.
Salavar: 22. Ož. — Srĕdu pred Duhove Andjela Cuv. 31. List.
Sarvaš: Matievo — Blagovĕst — Ivana kàrst. — Lućinje — Tominje.
Satmer: 2. Velj. — 1. Svib. — 2. Sàrp. — 29. Ruj. — 1. Studena.
Segedin: pravosl. Jurjevo — 31. Sàrp. — pravosl. Miholje.
Sekčov: 12. Ož. — Trojstvo — 1. Rujna — 5. Listopada.
Seksard: Cvĕtn. — Spasovo — Pohod. B.D.M. — Uzv. s. † — Lizab:
(Sibinj): pond. po III. kralj. — utor. po pač. ned. — utor. po Cvĕtnici — 14. Rujna.
Siget: Pokl. — Duhove — Ilinje — Miholje — sve poleg pravosl. dnevnika.
Solnik: Matievo — Spasovo — 1. Lip. — 8. Ruj. — 5. Studena.
Sombotelj: Sestd. — 24. Travnja — Trojst. — 8. Rujna — 30. Studena.

Sölös: Svěčnicu — 4. Pros.
Subotica: 24. Velj. — 16. Svibnja — 8. Ruj. — ned. pred Svesvete.
Šikloš: Trojstvo — Andrievo.
Sćavnica: Svake kvatr. sréde.
Sréda: kod Mure 1. Svib. — 16. List.
Stupava: Zel. Četvàrt. — 1. Svib. — 25. Sàrp. — 20. Kol. — 6. Stud. — 21. Pros.
Sunj: 4. Už. — 16. Svib. — 17. Sàrp. — 13. Rujna.
Sveti Andria: 5. Svib. — 13. Sàrp. — 1. Kol. — 1. Ruj. — 20. List.
Tekov-Bàrš: Čistu ned. — Spasovo — 8. Ruj. — 11. Stud.
Temešvar: pravosl. Čistu ned. — Duh. — Mitrovo — pravosl. Nikolje.
Tepla: 24. Travnja.
Toplica: V. Mašu — Nikolje.
Tokaj: 25. Òžuj. — 24. Lip. — 26. Sàrp. 22. Ruj. — 26. List. — 21. Pros.
Tolna: Naš. s. † — Lovrovo — Mirkovo
(Torenburg): 24. Travn. — 24. Lip. — 6. Ruj. — 6. Pros.
Torna: 12. Už. — 25. Svib. — 26. Sàrp. 27. Ruj. — 6. Pros.
Trenčin: 2. Velj. — pond. po Gluh ned. — Duhove — 2. Sàrp. — Petr. u uzah. Uzv. s. † — Lučinje — Andrievo.
Trnava: 11. i 16. Sěč. — 22. i 27. Velj. — 19. i 24. Trav. — 14. i 19. Lip. — 26. i 31. Sàrp. — 30. Kol. — 4. Ruj. — 18. i 23. List. — 6. i 11. Pros.
Tirdě: 24. Trav. — 29. Rujna.
(Udvarhelj): Srědopost. ned. — Spasovo — 4. List.
Ujpeč: 4. Trav. — 10. Kol. — 28. List.
Ungvar: 25. Sěč. — Cvět. — 7. Svib. — 25. Sàrp. — 29. Ruj.
Vac: Matievo — pet. pred. Cvět. — Pohod B. D. M. — Galovo — 8. danah pred Božićem.
V. Varadin: 6. Sěčnja — Brašanč. — 2. Sàrp. — 1. Ruj. — 4. List.
M. Varadin: 17. Už. — Zel. Četvrt. — 15. Lip. — 1. Ruj. — 5. List. — 15. Pros.
Velika Kikinda: M. Gospu pravosl.
Vàršac: pravosl. Cvětnicu — 9. Stud. — Simon.
Vesprim: 6. Sěč. — Gàrgurevo — Florianovo — 10. Kol. — M. Gospu — 6. Prosinca.
Vigna (Terezopolje): 15. Kol. — 6. Pros.
Železno Město: pond. po Bezim ned. — pond. po Spasovu — po Petr. okov. — Mateovo.
Zenta: pravosl: Preobr. — pravosl. Miholje.
Zombor: pravosl. 25. Už. — pravosl. Spasovo — pravosl. V. Gospu. — Sve Svete.
Zvolen: 12. Sěč. — Matievo — Zel. Četvrt. — Braš. — 4. Ruj. — Elisabetje. — Tominje.

VI. Ilirska kraljevina.

a) u Korutanskoj.

Bělak (Villach): pond. po III. Kr. — pond. po Lovrenć.
Čelovac: pond. po Ivan. N. — pond. po Uršili.
Drauburg: Čistu Srědu — Srědopostni petak — uzk. pond. — 4. Svib.
Eberštein: 29. Ruj. — 27. Pros.
Friesah: 3. Velj. — 1. Svib. — 24. Kol. — 28. List.
Grifen: 24. Travnja.
Gurk: 20 Sěč. — Duh. utor. — 11. Stud
Gutarinje: Pokladnji utor. — 14. List.
S. Pavo: 29. Rujna.
Strasburg: pond. po III. Kr. — Čistu ned. — V. petak — 25. Sàrp. — 10. Kol. — 6. Pros.
S. Vid: pond. po 2 ned. po III. Kr. traje 4 tjedna — Miholje, traje 4 tjedna.
Vukovobàrdo (Volfsberg:) Ned. po Tělovu 13. List. — Svaki traje 4 tjedna.

b) u Kranjskoj.

Goče: 20. Sěč. — 4. Svib. — 15. Lip. — 25. Sàrp. — 24. Kol. — 30. Stud. — 31. Pros.
Idria: Srédu po Cvětn. — 16. Svibnja — 21. Ruj. — 11. Stud. — 4. Pros.
Ljubljana: 25. Sěč. — 1. Svib. traje 14. danah — tri dana po Petrovu — 14. Ruj. — 19. Stud. traje 14 danah.
Gornja Ljubljana: korizm. pond. — Utor. po Uzk. — pond. po križevu — pond. po Trojst. — 25. Sàrp. — 6. Stud. — 27. Pros.
Metlica (Möttling): utor. po III. kr. — utor. po Svěćnici — utor. po Josiplju — utor. po Mlad. uzk. — utor. po Duhove — utor. po Margar. — utor. po V. Gospi

METELWIN Digital LIBRARY

— utor. po Miholju — utor. po Martinju — utor. po Nikolju — Ako je u Najštadlu u istikoj dan sajam, tad se Metlički tako za tjedan kasnie dàrži.
Novoměsto (Neuštadtl): utor. po Ant. Pust. — utor. po Jurjevu — utor. po Bartolu — ut. po Lučinje — pervi ut. Prišastja.
Radmanovo: 12. Ož. — 24. Trav. — 12. Lip. — 15. Sàrp. — 28. List. — 21. Prosinca.

c) *u Primorju ilili Dolnjoj Ilirskoj.*

Voglej (Aquileja): pond.. utor., sréda po Cvětn. — 11., 12., 13. Sàrp. — pond. utor., sréda pred Božić.
Kopar (Capo d' Istria): 21. Ruj. — 21. List.
Gorica: Hilar. — Bartol.
Kastel novi: 22. Trav. — 28. Lip. — 27. Studena.
Milterburg (Pisino): 1. List.
Tàrst: Věkoviti Vašar, nu največi 29. Ruj. — 3. Stud.

VII. u Štajerskoj.

Admont: 3. Veljače. — 1. pond. o List.
Aflenc: pond. po Petrovu — pond. po 1. ned. Listopada.
S. Andria: 20. Sěč. — 30. Stud.
Anger: Zel. pond. — 1. Svib. — 21. Ruj. — 28. List.
Ause: 25. Sěč. — po duhovih 3. pond.
Bruk: 1. pond. korizme — utor. po Duhovih — 11. Stud. svaki traje 2 tjedna.
Biztrica: pond. pred Spasovo — Martinje — Mateovo.
Cili: Srědopost ned. traje 28. danah — 15. Lip. — 28. Kol. — 21. List. — 30. Stud.
Drahenburg: 26. Trav. — 25. Sàrp. — 7. Ruj.
Ebersdorf: 30. Stud.
Fering: Pokl. pond. — utor. po uskàrsu — utor. po Duh. — Jakob. Ap. — Mateovo — Tominje.
Feldbah: Obratj. Pavla — Filiplje — Vàrbana — dan pred Petr. — Anu — 1. pond. po Lovrovu — Rupertovo — Linartovo.
Fridava: 7. Zal. M. B. — pond. po Jakobovu — 11. Stud.
Friedberg: pond. po Bezimu. ned. — 25. Sàrp. — 15. Stud.
Fürstenfeld: Bežim. pond. — pond. pred Spas. — 24. Lip. — 28. Kol. — 28. Listop. — pond. po Nikolju.
S. Gal: 24. Velj. — utor. po Trojacih — pond. po Galu.
Glaisdorf: Cvětn. — 3. Svib. — pond. po Tělovu — pond. po pohodj Gosp. — 10. Kol. — 11. Stud.
Gnas: 9. Velj. — 23. Trav. — 5. Kol. — 1. pond. po M. Maši — 1. pond. po Dionisu — 25. Stud.
Gradac: Subotu pred Srědopostnom — Egidievo: svaki traje 14 danah.
Herberg: 24. Lip. — 21. Ruj. — sub. pr. Gluh. ned. — sub. pred Trojake. — Lizabetje.
S. Jakov: 20. Sěč. — 25. i 26. Sàrp.
Ilc: Pačisti pond. — utor. po Trojakih — pond. po vuzmu — Matievo — Jakov Apostol.
Judenburg: 1. Svibnja — 10. Kol. — 21. Listopada.
Kaniža, predvaroš Ptujski: 23. Travnja — 25. Stud.
Kostranjica: 10. Ož. — Markovo — Vidovo — 30. Sàrp.
Lankovica: 25. i 26. Sàrp.
Laibnica: pond. po Svěćn. — 1. Svib. — 25. Sàrp. — 11. Stud.
Lemberg: Pankrat. — pond. po Ulrik. — Medard. — Osvalda.
Ligist: utor. po Vuzmu — pond. pred. Trojake — pond. po Petr. — 25. Sàrp. — 6. Stud. — 21. Pros.
Marenberg: pond. po Božiću — pond. po Cvětn. — utor. po Trojak. — Miholje — Martinje.
Maribor: sub. po Lučinju — neděla pred Trojak — 4. Sàrp.
Maria Celska: utor. pred Miholje.
Murava: 21. Ruj. — 6. Stud.
Neumark: 26. Sàrp. — 25. Stud.
S. Osvald: 7. Trav. — 3. Stud. — 29. Pros.
Pasail: Vel. četvàrt. — 5. pond. po Vuzmu — 15. Lip. — 29. Ruj. — 21. Pros.
Ptuj: 23. Trav. — 5. Kol. — 25. Stud.
Prasberg: 22. Sěč. — 15. Lip. — 16. Kol. — pond. pred M. Mašu — 18. List.
Predinje: 12. Ož. — pond. po Spasovu — 26. Sàrp. — pond. po V. Maši — pond. po Terezii.
Radkersburg: 14. danah pred poklade — utor. po Trojak — 10. Kol. — 15. Stud. svaki traje 3 dana.
Ran (Brešce): 14. Velj. — pond. po Flor. — 13. Lip. — 10. Kol. — 6. Stud. — sub. pred. Božić.

Rogatci: 24. Velj. — 21. Ož. — 2. pond. po Vuzmu — Naš s. † — 25. Svib. — 13. Lip. — 12. Sàrp. — 24. Kol. — 14. Ruj. — 30. Stud.
Rotenman: 11. Svib. — 24. Ruj. 11. St.
S. Rupert: 20. Sěč. — 23. Trav. — utor. po Trojakih — 24. Lip. — pond. pred Mandalěnu — pond. pred M. Mašom. — 29. Ruj.
Švanberg: 20. Sěč. — 3. Svib. 24. Lip. — 2. Kol. — 4. List.
Sekova: 23. Trav. — 29. Ruj.
Straden: 2. Stud. — 28. Pros.
Tűfer: 24. Velj. — Vel. četvrt. — 24. Trav. — utor. po Trojakih — 24. Lip. — 21. Ruj. — 11. Stud. — 21. Pros.
Turnova: 2. pond. List.
Valtersdrof: 24. Velj. — 20. Sàrp. — 20. Kol. — pond. po Miholju — 21. Stud.
Vaic: utor. po Vuzmu — 16. Svib. — 20. Sàrp. — pond. po imenu Marie — 15. List. — 25. Stud.
Vildon: 24. Velj. — utor. po Vuzmu — 2. i 22. Sàrp. — 29. Ruj. — 25. Stud.
Gornji Völs: 1. Svib. — 22. Sàrp. 24. Ruj. — 11. Stud.
Dolnji Völs: 1. pond po Maximilu — Pokladni pond. — Srědu pred Spasovo.

VIII. Veći Sajmi u cěloj Austrianskoj Carevini.

Beč, u dolnjoj Austrii: pond. po 3. ned. po Uzk. — dan màrtvih. svaki traje 4 tjedna — Leopoldinovoj pred varoši — Margaritje, traje 14 danah.
Brašova, (Kronstadt) u Erdelju: Brašančevo — Sve Svete.
Bocen: u Tiroljskoj: 4. Ož. — 10. Lip. — 24. Kol. — 10. Stud.
Brno, (Brünn) u Moravskoj: pond. po čistoj srědi — pond. po Braš. — 3. Ruj. — pond po Začetju Gosp., svaki traje 3 tjedna.
Budvica, u Ceskoj: pond. po III. Kr. — po Brašanč. — po M. Gospi — Martinje, svaki traje 14 danah.
Brescia, u Lomb.: 6 — 18. Kol.
Debrecin: u Ugarskoj: 6. Sěč — 24. Trav. — 15. Kol. — 9. List.
Ens: u gornj. Austrii: Ivan Kàrst., traje 14 danah.
Falkenštain, u dol. Austrii: 8. pred, i 8 danah po Simnnju.
Gradac, u Štajerskoj: Srědopost — Egidievo, svaki traje 14 danah.
Holomouca, u Moravskoj: pond. po ned. u Osmini od III. Kraljah — pond. pred Jurjevo — 3. pond. pu Ivanu Kàrst. — 2. pond. po Miholju, svaki traje 14. danah.
Kalusz, u Galicii: 6 do 14. Lip. — 19. do 30. Sàrp. — 25. List. do 2 Kol.
Laa, u dol. Austrii 14. pred, i 14 danah po Augustinu.
Lavova, (Lemberg) u Galicii: Janju — 4. Svib., traje 4 tjedna — 12. List., traje 2 tjedna.
Linc, u gornjoj Austrii: uzkàrsni pond. — — 16. Kol., svaki traje 3 tjedna.
Mantua, u Mlětač: 13 — 25 Lip.
Mlětci: svake subote.
Milano, u Lomb.: svaki dan, i osobito ned.
Novo Město, u Moravskoj: utor po imenu Isus. — 2. utor. u Svib. — 2. utor. po Petrovu. — 1. utor. Ruj. — utor. pred Martina, svaki traje 8 danah.
Osěk, u Slavonskoj: koi gori.
Pešta, u Ugarskoj: koi gori.
Zl. Prag, u Ceskoj: dan po Svěč. — Vidovo — Vacslava, svaki traje 20 dan.
Požun: u Ugarskoj: koi i gori.
Padova, u Mlětač: 10 — 30. Lip. — 7 — 21. List.
Przemisl, u Galicii: 26. Lip. — 9. Pros. svaki traje 14 danah.
Sambor, u Galicii: 3. Velj. — 1. Svib. — 21. Ruj. — 30. Stud., svaki traje 14 dan.
Sibinj, (Hermanstadt) u Erdelju: koi gori.
Tàrst, u Ilirii: koi gori.
Tarnov, u Galicii: dan po Svěč. — po IV. ned. po Uzk. — Mandalinje — Uzviš. s. †, svaki traje 2 tjedna.
Tešanj, (Tešen) u Šlezkoj: dan po Svečnici — po Duhovih — pond. pred Mandal M. Gospu — Andrievo.
Tropova, u Slezkoj: 1 do 9. Velj. — 1 — 15. Svibnja — 1 — 9. Kol. — 1 — 15. Studena.
Vaidhofen, u dol. Austrii: pond. po III. Kr. — po Jakobovu, svaki traje 14 danah
Věrona, u Mlětač: po mlad. uzk. 14 danah — 4 — 19. List.
Vels, u gornj. Austrii: subotu po Spasovu — po M. Gospi, svaki traje 8 danah.
Vičenca, u Mlětač: 29. Sàrp. do 8. Kol.
Zagreb, u Hàrvatskoj: koi gori.
Znojma: Dorot. — utor. po Bezim. ned. — Jurjevo — Ivana Kàrst. — Ctvrt. po M. Gospi — Šimon i Juda — Ctvrt. pred Začetj. B. D. M., svaki traje 8 danah.
Ždrablovica, u Ceskoj: po Gluh. ned. — po Katarinju, traju svaki 8 danah.

)(

METELWIN Digital LIBRARY

Red pri orsačkom
odpravničtvu vozeće pošte u Zagrebu.

Dolazeći vozi.

Poneděljak: Po podne 2. u. bàrzovoz s listovi iz Varašdina.

Obnoć u 11 u. bàrzovoz s listovi iz Rěke, hàrvatskog i Austrianskog Primorja.

Utorak: Po podne 2 u. bàrzovoz s listovi iz Beča.

Po podne 1 u. bàrzovoz, u obče Mal. levoz, iz Petrinje, Siska, i iz cěle Banovačke i Slavonske vojničke krajine.

Sr̀eda: Po podne 2 u. bàrzovoz s listovi iz Beća.

Po podne 1. u. bàrzovoz. u obće Mallevoz, iz Samobora, Ljubljane, iz Krajnske; Korutanske, Tirolske, Tàrsta Talianske, Švajcarske, iz Franceske i Englezke.

Četàrtak: Rano 6 u. bàrzovoz Mallevoz iz Karlovca, Otočca, Gospića, Zadra i cěle Dalmatinske.

Rano u 5. u. teretna kola iz Karlovca, Tàrsta, Talianske, Francezke i Englezke.

Po podne u 2 u. bàrzovoz s listovi iz Beča.

U noči u 11 u. bàrzovoz iz Rěke.

Petak: Po podne 2. u. bàrzovoz s listovi iz Beča.

Po podne 1 urah Mallevoz iz Siska

Subota: Po podne 2 u. bàrzovoz s listovi iz Beča.

Obnoć 11 urah bàrzovoz s listovi iz Rěke.

Nedělja: Po podne 1. u. bàrzovoz s listovi iz Ljubljane.

Po podne 2 u. Mallevoz i Beča.

Odlazeći vozi.

Poneděljak: Jutrom u 5 u. bàrzovoz s listovi u Beč, Austriu, Poljsku i Rusku.

Večerom u 8 u. Mallevoz u Rěku.

Utorak: Rano u 5 u. bàrzovoz s listovi u Beč.

Po podne u 3 u. Mallevoz u Ljublanu.

Sr̀edu: Rano u 5 u. bàrzovoz s listovi u Beč. Večerom u 8urah Mallevoz uSisak.

Večerom u 8 u. Mallevoz s listovi u Rěku.

Četàrtak: Rano 5 u. bàrzovoz s listovi u Beč.

Večerom 8 u. Mallevoz s listovi u Rěku.

Petak: Rano u 5 u. bàrzovoz s listovi u Beč.

Po podne 3 u. Mallevoz u Ljubljanu, Tàrst, Taliansku, Francezku i Englezku.

Večerom u 5 u. teretna pošta u Beč

Večerom u 8 u. Mallevoz kroz Karlovac, u Zadar i Dalmatinsku.

Subota: Rano 5 u. bàrzovoz s listovi u Beč.

Večerom u 8 u. Mallevoz u Rěku.

Nedělja: Rano 5 u. bàrzovoz s listovi u Beč.

Večerom 8 u. bàrzovoz s listovi u Sisek.

Opazke.

Jamčenje Poštarskoga ureda.

C. k. poštarski ured jamči za točno razpošiljanje i izručenje svih njemu predanih listovah i drugih stvarih, i obvezuje se da će ih podpunoma nadoknaditi, ako se pokvare ili izgube, sbilo se to krivnjom poštarskih službenikah, lupežtvom ili drugim kojim slučajem. Nu jamčenje ovo prestaja: a) ako izručeno pismo ili paquet neima točna naslova, b) ako oštetjena stranka zakasni rok traženja, i odgovornosti ureda, koja je za stvari raposlane u Austriskom carstvu opredèljen na 3. Měseca a izvan carstva na 6 Měsecih.

Kako se imaju novci predati.

List s novci ili papirom u vrědnosti novacah, s dokumenti itd. obtàršen, mora se otvoren na poštu donèti, — izručitelj mora na naslovu (*Addresse*) ono što je u pismu točno i posebno naznačiti. —

Banknote, Banke, Einlösungs i Anticipations-Šajne mora primajući službenik prebrojiti, i po dobitom obsvědočanju o istinitosti predstavite vrědnosti, u nazočnosti izručitelja, s njegovim i poštarskim pečatom zapečatiti. — Dàržavni i privatni Obvezi (Obligatorie), měnice, Couponi, novčani naputci, srěćke od loterie, knjižice zaštědnih blagajnah i ine vrědnosti u artii koje veče sume, u sebi zaderžajn, bite će po dobivenom službenom obsvědočenju ozbijlnog saderžaja u naslovu naznačenih stvarih; samo s pečatom izru-

čitelja zapečatjene, jer zavod samo za naznaćenu vrědnost jamči.

Odpravci za Francezku se moraju u vošćanicu (*Wachsleinwand*) umotati.

Novci zlatni i srebàrni.

Iznesci u zlatnih, do 100 fr. sr., a u srebàrnih novcih da 10 for. sr. u vrědnosti, moraju sa kao i papirni novci otvoreni Službeniku predati, jer se pečatjom izručitelja i zavoda zatvoriti moraju.

Višji iznesci, i to do 5 Pf u težini, moraju se u smotke papirom mnogoput čvàrsto i pristojno oviti, i s izručitelja pečatom zatvoreni predati. Odpravci od 5 do 40 Pf. moraju se još prěko toga u jaku vošćànicu umotati. Odpravci od 41 do 125 Pf. (najvećja težina jednog odpravka) primaju se samo u škrinji (sanduk-*Verschlag*) ili u lagvi (sudu-*Gefäss*) dobro naobručanoj, i slamom ili sěnom umotanoj.

Kako se moraju tereti predati.

Izručitelja je dužnost terete tako dobro spremite predati, da od vlažnosti, ribanja ili dropenja nikakvu oskudicu nedobiju, inaće ili se neće od službenika primiti, ili će se samo na vlastitu pogibel izručitelja, odpraviti. Medjutim isti teretni odpravak se mora ili s podpunim naslovom primitelja ili barem s znamenjem, i naznačenjem odlučenog města providěti; osim toga još mora na zvaki teretni odpravak, težji od tri lota, drugi naslov (*Frachtbrief*), dojti, koj će točni zapis primitelja, s dovodom znamenja odpravka, zatim točno naznačenje sadàržaja i njegove vrědnosti, kao i podpis, i utisak pečata imati. Oni odpravci koji Hàrvatske, Slavonske, Ugarske ili Erdelja granice prelaze, mora se izručitelj postupanju carnika (*Zollbeamte*) podložiti, buduć takvi odpravci samo obskàrbljeni s carskimi: bolletami primiti se mogu. Odpravci koji se u Francezku, Nizozemsku, Holandiu ili Belgiansku upravljeni, moraju imati izjasnenja (declaracie) u francezkom jeziku, koje točno izjasnjuju 1) Podpuni naslov primitelja 2) Imenovanje i opisanje odpravke glede spremanja 3) Znamenja 4) Točni razbroj sadàržaja 5) Težinu robe 6) Město i dan izdane deklaracie 7) Ime i město stanovanja izručitelja.

Ogled urah za izručenje i primanje

listovah (pisamah) kod c. k. pošte

u Varašdinu.

Izručenje listovah odlazečih u:

Šopron: i uzputna města, zatim u Budim i Peštu, svaki dan u 3 u. popodne: (primanje do 2 u. po podne.)

Zagreb, Karlovac, Rěku: svaki dan do 5 u. jutrom.

Zadar, Dalmatinsku i t. d.: Pond. Srědu, Petak i Subotom do 5 u. jutrom; (primanje, dan prie do 6 u. Večerem)

Koprivnicu, Pečuh, Oseк: Neděljom i Srědom, do 5 u. večerom.

V. Kanižu, kroz Letenje: Utorkom i Subotom do 2 u. po podne.

Ptuj, Maribor, Gradac, Beč, Česku itd. svakdan 5 u. po podne.

Bellovar: Utorkom i Subotom u 5 u. jutrom; (primanje dan prie do 6 u. večerom) i u Srědu do 5 u. po podne.

Primanje listovah dolazečih iz:

Beča, Austrie, Češke Moravske. Slezke, Budima i Pešte: svaki dan u 5 u. jutrom.

Požuna: Nedělje i Četàrtkom 5. u. jut.

Zagreba, Karlovca i Rěke: svaki dan u 3 u. po podne.

Zadra, cěle Dalmatinske: Poneděljak, Utorak, Četvàrtak i Subotu u 3 u. po podne.

Koprivnice, Pečuha, Oseka: Poneděljkom i Petkom rano.

V. Kaniže: Utorkom i Subotom u 5 u. jutrom.

Pluja, Maribora, Gradca svak da o 7. u jutrom.

Bellovara: Utorak, Četvàrtak, i Subotu 5 u. jutrom.

u Zagrebu.

Izručenje listovah odlazečih u:

Beč, Šopron, Kisek, Sombathelj, Kermend, Varašdin svak dan do 5½ urah večerom.

Gradac, Ptuj Maribor svakdan do 5½ u. večerom.

Karlovac i Rěku: svaki dan do 5 urah večerom.

METELWIN Digital LIBRARY

Zadar: u Pond., Srědu, Petak i Subotu do 5 u. večerom.

Ljubljanu i Tàrst: Pond., Utor., Čtvrt., Petak do 11½ u obdan.

Novu Gradišku do Zemuna: Nedělja i Srědu i Petak do 5½ urah večerom.

Sisak i Petrinju: Pondelak Srědu, Petak i Nedělju do 5½ urah večerom.

Glinu: u Nedělju Srědu i Petakdo 5½ urah večerom.

Budim i Peštu, kroz Kermend i Stolni Biograd: svaki dan do 5½ u. večerom.

— kroz Križevacah i Koprivnice: Ned. i Srědom do 11 urah obdan.

Oseк, Pečuh i Belovar: Ned. i Srědom do 11 urah obdan.

Veliku Kanižu kroz Letenje: Poned i Petkom do 5½ urah večerom

Primanje listovah dolazečih iz:

Beča: svaki dan po 4 urah večerom.
Gradca, Ptuja, Maribora svaki dan po 4 urah večerom.
Karlovca i Rěke: svaki dan po 8. jutr.
Zadra: Pondelak, Utorak, Četvàrtak i Subotu po 4 urah poslěpodne.
Ljubljane i Tàrsta: Pond. Sřed. Pet. i Ned. po 3 u. po podne.
Siska i Petrinje: Pond. Utor. Četvàrt. i Petkom po 3 u. po podne.
Nove Gradiške: sve do Zemuna: Pond. Četvàrt, i Petkom po 3 u. po podne.
Gline: Pond. Četvrt. i Subot po 3 u. pop.
Budima i Pešte prěko Stolnog Biograda i Körmenda: svaki dan po 4 u. pop.
Budima, Križevacah i Koprivnice; Pond i Petkom 10 u. jutrom.
Oseka, Petěuha i Bělovara: Pond. i Petkom po 10 u. jutrom.
Velike Kaniže kroz Letenje: Utork. i Subotom po 4 u. večerom.

u Karlovcu (gornjem.)

Izručenje listovah odlazečih u:

Poneděljak: Mallevoz u Zagreb u 2 u. po podne. — U Rěku u 10 u. jutrom. — U Ljubljanu u 4 u. po podne.
Utorak: Mallevoz u Rěku u 4 u. rano. — U Zagreb Mallevoz u 2 u. po podne. — U Zadar u 4 u. jutrom.
Srědu: Mallevoz u Zagreb u 5 u. po podne. — U Rěku u 10 u. jutrom. — U Slavoniju u 6 u. po podne. — U Zadar u 6 u. večerom.
Četvàrtak: Mallevoz u Rěku u 4 u. jutrom. — Mallevoz u Zagreb u 2 u. po podne. — U Zadar u 4 u. po podne. — U Ljubljanu u 4 u. po podne.
Petak: Mallevoz u Rěku u 4 u. jutrom, — U Zagreb u 3 u. po podne. — U Slavoniju u 6 u. večerom.
Subotu: Mallevoz u Zadar u 4 u. jutrom. — U Rěku u 10 u. jutrom. — Mallevoz u Zagreb u 2 u. po podne. — U Rěku u 6 u. po podne.
Nedělju: Mallevoz u Rěku u 4 u. jutr. — U Zagreb u 5 u. po pod. — U Slavoniju u 6 u. večerom. — U Zadar u 4 u. jutrom.

Primanje listovah dolazečih iz:

Poneděljak: Iz Zadra u 4 u. po pod. — Iz Rěke u 3 u. podne. — Iz Beča, Zagreba u 4 u. jutrom. — Iz Ljublane u 10 u. jutrom. — Iz Slavonske u 4 u. po podne.

Utorak: Iz Beča. Zagreba u 4 u. jutrom. — Iz Rěke u 3 u. po podne.

Srědu: Iz Beča. Zagreba u 4 u. jutrom. — Iz Zadra u 4 u. po podne. — Iz Slavoske u 4 u. po podne. — Iz Rěke u 3 u. po podne.

Četvàrtak: Iz Beča, Zagrebu u 4 u. jutr. — Iz Rěke u 3 po podne.

Petak: Iz Ljubljane u 9 u. jutrom. — Iz Beča, Zagreba u 4 u. jutrom. — Iz Zadra u 4 u. po podne. — Iz Slavonske u 4 u. po podne. — Iz Rěke u 4 u. po podne.

Subotu: Iz Beča, Zagreba u 4 u. jutr. — Iz Rěke u 3 u. po podne.

Nedělju: Iz Beča, Zagreba u 4 u. jutr. — Iz Zadra u 4. u. po podne. — Iz Rěke u 4 n. po podne.

Opazke: Pismena od kojih se recepise zahtěvaju, imadu se 2 sata prie odlazka predavati — kod onih poštah koji jutrom pred 8 urom odilaze, imaju se pismena onaj dan prie odlazkom predavati.

Plaćanje na željeznicah.

Na cara Ferdinanda sěvernoj željeznici

izmedju **Beča, Bàrna, Olomuca, Praga, Oderberga** (Vratislava, Berlina, Hamburga)

miljah	Od Beča u	na redu I.	II.	III.	IV.	miljah	Od Praga u	na redu I.	II.	III.	IV.
		fr. kr.	fr. kr.	fr. kr.	fr. kr.			fr. kr.	fr. kr.	fr. kr.	fr. kr.
1	Florisdorf . .	— 20	— 15	— 10	— 6	33	**Olmütz** . . .	9 54	6 3	4 24	
2	Süssenbrunn .	— 40	— 30	— 20	— 12	1½	Brodek . . .	— 30	— 23	— 15	— 9
2½	Wagram . . .	— 50	— 38	— 25	— 15		**Hamburg** .				
4	Gänserndorf .	1 20	1 —	— 40	— 24		**Berlin** . . .				
5	Angern . . .	1 40	1 15	— 50	— 30		**Breslau** . .				
7	Dürnkrut . .	2 20	1 45	1 10	— 42		Ratibor . . .				
8	Drösing . . .	2 40	2 —	1 20	— 48	15½	Oderberg . .	5 10	3 53	2 35	1 33
9	Hohenau . . .	3 —	2 15	1 30	— 54	14	Ostrau . .	4 40	3 30	2 20	1 24
11	**Lundenburg** .	3 40	2 45	1 50	1 6	13½	Schönbrunn .	4 30	3 23	2 15	1 21
13	Saitz . . .	4 20	3 15	2 10	1 18	11	Stauding . .	3 40	2 45	1 50	1 6
16	Branowitz . .	5 20	4 —	2 40	1 36	9½	Zauchtl. . .	3 10	2 23	1 35	— 57
18	Raigern . .	6 —	4 30	3 —	1 49	8	Pohl. . . .	2 40	2 —	1 20	— 48
20	**Brünn** . .	6 40	5 —	3 20	2 —	6½	Weisskirchen	2 10	1 38	1 5	— 39
12½	Neudorf . . .	4 10	3 8	2 5	1 15	5	Leipnik . . .	1 40	1 15	—50	— 30
14	Göding . . .	4 40	3 30	2 20	1 24	3	**Prerau** . . .	1 —	—45	—30	— 18
17	Bisenz-Pisek .	5 40	4 15	2 50	1 42	5	Hullein . . .	1 40	1 15	—50	— 30
19	Hradiš . . .	6 20	4 45	3 10	1 54	7	Napagedl . .	2 20	1 45	1 10	— 42
21	Napagedl . .	7 —	5 15	3 30	2 6	9	Hradiš . . .	3 —	2 15	1 30	— 54
23	Hullein . . .	7 40	5 45	3 50	2 18	11	Bisenz-Pisek .	3 40	2 45	1 50	1 6
25	**Prerau** . . .	8 20	6 15	4 10	2 30	14	Göding . . .	4 40	3 30	2 20	1 24
27	Leipnik . .	9 —	6 45	4 30	2 42	15½	Neudorf . . .	5 10	3 53	2 35	1 33
28½	Weisskirchen	9 30	7 8	4 45	2 51	26	**Brünn** . . .	8 40	6 30	4 20	2 36
30	Pohl . . .	10 —	7 30	5 —	3 —	24	Raigern. . .	8 —	6 —	4 —	2 24
31½	Zauchtl . .	10 30	7 53	5 15	3 9	22	Branovic . .	7 20	5 30	3 40	2 12
33	Stauding . .	11 —	8 15	5 30	3 18	19	Saic	6 20	4 45	3 10	1 54
35½	Schönbrunn .	11 50	8 53	5 55	3 33	17	**Lundenburg**	5 40	4 15	2 50	1 42
36	Ostrau . . .	12 —	9 1	6 —	3 36	19	Hohenau . . .	6 20	4 45	3 10	1 54
37½	Oderberg . .	12 30	9 23	6 15	3 45	20	Drösing . . .	6 40	5 —	3 20	2 —
	Ratibor . . .					21	Dürnkrut . .	7 —	5 15	3 30	2 6
	Breslau . .					23	Angern . . .	7 40	5 45	3 50	2 18
	Berlin . . .					24	Gänserndorf .	8 —	6 —	4 —	2 24
	Hamburg .					25½	Wagram . . .	8 30	6 23	4 15	2 33
26½	Brodek . . .	8 50	6 38	4 25	2 39	26	Süssenbruun .	8 40	6 30	4 20	2 36
28	**Olmütz** . . .	9 20	7 —	4 40	2 48	27	Florisdorf . .	9 —	6 45	4 30	2 42
61	**Prag**	19 14	13 3	9 4	—	28	**Beč**	9 20	7 —	4 40	2 48

Od Beča do Hamburga netrěba više nego 45 satih; moći je i na jedan krat za cěli put platiti.

Bečko-Stokerauska željeznica.

miljah	Od Beča do	na redu I.	II.	III.	IV.	miljah	Od Stokerau u	na redu I.	II.	III.	IV.
		fr. kr.	fr. kr.	fr. kr.	fr. kr.			fr. kr.	fr. kr.	fr. kr.	fr. kr.
1	Florisdorf . .	— 20	— 15	— 10	— 6	1	Korneuburg . .	— 20	— 15	— 10	— 6
1¼	Jedlersee . .	— 25	— 18	— 12	— 8	1½	Enzersdorf . .	— 30	— 24	— 15	— 9
1½	Enzersdorf . .	— 30	— 24	— 15	— 10	1¾	Jedlersee . . .	— 35	— 27	— 18	— 10
2	Korneuburg .	— 40	— 30	— 20	— 12	2	Florisdorf . .	— 40	— 30	— 20	— 12
3	**Stokerau** . .	1 —	— 45	— 30	— 18	3	**Beč**	1 —	— 45	— 30	— 18

METELWIN Digital LIBRARY

Sěverna dàržavna zeljezinca

Od **Beča** u (Prerau, Olmütz) **Prag.**

miljah	Od Beča u	na I. r.	na II. r.	na III. r.	miljah	Od Praga u	na I. r.	na II. r.	na III. r.
		fr. kr.	fr. kr.	fr. kr.			fr. kr.	fr. kr.	fr. kr.
25	**Prerau** . . .	8 20	6 15	4 10	2	iehovic . .	— 36	— 22	— 16
26½	Brodek . . .	8 50	6 38	4 25	3	Auval	— 54	— 33	— 24
28	**Olmütz** . . .	9 20	7 —	4 50	4½	Česk. Brod . .	1 21	— 50	— 36
1	Stephanau . .	— 18	— 11	— 8	6½	Podiebrad . .	1 57	1 12	— 52
2½	Littau . . .	— 45	— 28	— 20	8½	Kolin	2 33	1 34	1 8
4	Müglic . . .	1 12	— 44	— 32	9½	Elbe-Teinic . .	2 51	1 45	1 16
4½	Lukavec . . .	1 21	— 50	— 36	12	Prželauć . . .	3 36	2 12	1 36
5½	Hohenstadt . .	1 30	1 1	— 44	14	**Pardubic** . .	4 12	2 34	1 52
7½	Budigsdorf . .	2 15	1 23	1 —	16	Moravan . . .	4 48	2 56	2 8
8	Landskron . .	2 24	1 28	1 4	17	Uhersko . . .	5 6	3 7	2 16
10	Triebic . . .	3 —	1 50	1 20	18	Hohenmauth .	5 24	3 18	2 24
11	Česk. Trübau .	3 18	2 1	1 28	19	Chotzen . . .	5 42	3 29	2 32
12	Wildenschvert	3 36	2 12	1 36	19½	Brandeis . . .	5 51	3 35	2 36
13½	Brandeis . . .	4 3	2 29	1 48	21	Wiidenschwert	6 18	3 51	2 48
14	Chotzen . . .	4 12	2 34	1 52	22	Česk. Trübau .	6 36	4 2	2 56
15	Hohenmauth .	4 30	2 45	2 —	23	Triebic . . .	6 54	4 13	3 4
16	Uhersko . . .	4 48	2 56	2 8	25	Landskron . .	7 30	4 35	3 20
17	Moravan . . .	5 6	9 7	2 16	25½	Budigsdorf . .	7 39	4 41	3 24
19	**Pardubic** . .	5 42	3 29	2 32	27½	Hohenstadt . .	8 15	5 3	3 40
21	Prželauć . . .	6 18	3 51	2 48	28½	Lukavec . . .	8 33	5 14	3 48
23½	El e Teinic . .	7 3	4 19	3 8	29	Müglic . . .	8 42	5 19	3 52
24½	Kolin	7 21	4 30	3 16	30½	Littau	9 9	5 36	4 4
26½	Podiebrad . .	7 57	4 52	3 32	32	Stephanau . .	9 36	5 52	4 16
28½	B. Brod . . .	8 33	5 14	3 48	33	**Olmütz** . .	9 54	6 3	4 24
30	Auval . . .	9 —	5 30	4 —	34½	Brodek . . .	10 24	6 26	4 39
31	Biehovic . . .	9 18	5 41	4 8	36	**Prerau** . . .	10 54	6 48	4 54
33	**Prag**	9 54	6 3	4 24	61	**Beč**	19 14	13 3	9 4

Bečko Glognička i Šopronska željeznica.

miljah	Od Beča u	na I. r.	na II. r.	na III. r.	miljah	Od Praga u	na I. r.	na II. r.	na III. r.
		fr. kr.	fr. kr.	fr. kr.			fr. kr.	fr. kr.	fr. kr.
½	Meidling, Atzgersdorf	— 20	— 15	— 10	1⅜	Neunkirchen . . .	— 42	— 34	— 21
1¼	Liesing, Perchtoldsdorf	— 25	— 20	— 15	3½	**W. Neustadt** . .	1 20	1 —	— 40
1¾	Brunn	— 36	— 27	— 18	½	Agendorf . . .	— 20	— 15	— 10
2	Mödling	— 40	— 30	— 20	⅞	Loipersbach-Schadendorf . . .	— 20	— 15	— 10
	Laxenburg . . .	— 50	— 37	— 25					
3⅜	**Baden**	1 6	— 48	— 33	1⅜	Marz-Rohrhach . .	— 32	— 24	— 16
4	Vöslau	1 20	1 —	— 40	2	**Mattersdorf** . .	— 40	— 30	— 20
4½	Leobersdorf . . .	1 30	1 6	— 45	2½	Wiesen-Sigles . .	— 50	— 38	— 25
5¼	Felixdorf	1 45	1 18	— 54	3	Pötschinger-Sauerbrunnen . . .	1 —	— 45	— 30
6⅜	**W. Neustadt** . .	2 —	1 30	1 —					
6⅞	Katzelsdorf . .	2 10	1 38	1 5	3⅜	Neudörfel . . .	1 8	— 51	— 34
7¼	Neudörfel . . .	2 18	1 44	1 9	3¾	Katzelsdorf . .	1 15	— 56	— 38
7⅝	Pötschinger-Sauerbrunnen . . .	2 25	1 50	1 13	4¼	**W. Neustadt** . .	1 25	1 4	— 43
					4⅝	Felixdorf	1 40	1 15	— 50
8⅛	Wiesen-Sigles . .	2 35	1 57	1 18	5⅜	Leobersdorf . . .	1 54	1 25	— 57
8⅝	**Mattersdorf** . .	2 45	2 4	1 23	5⅞	Vöslau	2 6	1 33	1 3
9	Marz-Rohrbah . .	2 52	2 10	1 26	6½	**Baden**	2 20	1 45	1 10
	Loipersbach-Schadendorf . . .					**Laxenburg** . . .	2 52	2 9	1 26
9¾		3 8	2 22	1 34	7⅞	Mödling	2 40	2 —	1 20
10⅛	Agendorf . . .	3 15	2 27	1 38	8⅛	Brunn	2 48	2 6	1 24
10⅝	**Oedenburg** . . .	3 25	2 34	1 43	8⅝	Perchtolsdorf, Liesing	3 —	2 15	1 30
8¼	Neunkirchen . . .	2 40	2 —	1 20	9⅜	Atzgersdorf, Meidling	3 12	2 24	1 36
9⅞	**Glognic**	3 20	2 30	1 40	9⅞	**Beč**	3 20	2 30	1 40

Od Šoprona u

Prelaz preko Simeringe u Mürzzuschlag.

Za ovaj prelaz mogu se na svih štaciah dàržavne željeznice dobiti vozne cedulje: Za kočiu od četiri sědala plaća se 5 for., za město na kolih u »geschlossene Gesellschaftswagen« zvanih 1 fr. 20 kr., za město u obćinskom dostavniku (offene Stellwagen) 1 for. — Od 50 funtih pàrtljage neplaća se ništa; prěko ovih 50 funtih za po 50 funtih plaća se 10 kr. sr. Dě c a mladja od 2 godine neplačaju ništa.

C. k. Južna dàržavna žcljeznica

Izmedju **Mürzzuschlaga, Gradca, Marburga i Celja.**

miljah	Od Mürzzuschlaga u	na r e d u I. fr.	kr.	II. fr.	kr.	III. fr.	kr.	miljah	Od Celja u	na r e d u I. fr.	kr.	II. fr.	kr.	III. fr.	kr
1	Langenwang .	—	18	—	11	—	8	1¼	St. Georgen .	—	23	—	14	—	10
1⅝	Krieglach . .	—	29	—	18	—	13	2½	Ponigl . . .	—	45	—	28	—	20
3⅛	Kindberg . . .	—	56	—	34	—	25	4⅝	Pöltschach . .	1	23	—	51	—	37
4	Marein . . .	1	12	—	44	—	32	6½	Pragerhof . .	1	57	1	12	—	52
4⅞	Kapfenberg . .	1	28	—	54	—	39	7⅜	Kranichsfeld .	2	13	1	21	—	59
5⅜	Bruck a/M. . .	1	37	—	59	—	43	9	**Marburg** . .	2	42	1	39	1	12
6⅝	Bärnegg . . .	1	59	1	13	—	53	9⅞	Pösnitz . . .	2	58	1	49	1	19
7⅛	Mixnitz . . .	2	8	1	18	—	57	11⅞	Spielfeld . .	3	34	2	11	1	35
8¾	Frohnleiten . .	2	38	1	36	1	10	12½	Ehrenhausen .	3	45	2	18	1	40
9¾	Peggau . . .	2	56	1	47	1	18	13⅝	Leibnitz . . .	4	5	2	30	1	49
10¼	Stübing . . .	3	5	1	53	1	22	15	Lebering . .	4	30	2	45	2	—
10¾	Gratwein . . .	3	14	1	58	1	26	15½	Wildon . . .	4	39	2	51	2	4
11⅝	Judendorf . .	3	25	2	5	1	31	17⅛	Karlsdorf . .	5	8	3	8	2	17
12½	**Grac**	3	45	2	18	1	40	18¾	**Grac** . . .	5	38	3	26	2	30
14⅛	Kalsdorf . . .	4	14	2	35	1	53	1⅛	Judendorf . .	—	20	—	12	—	9
15¾	Wildon . . .	4	44	2	53	2	6	1⅝	Gratwein . .	—	32	—	19	—	14
16¼	Lebering . . .	4	53	2	59	2	10	2¼	Stübling . . .	—	41	—	25	—	18
17⅝	Leibnitz . . .	5	17	3	14	2	21	2¾	Peggau . . .	—	50	—	30	—	22
18¾	Ehrenhausen .	5	38	3	26	2	30	3¾	Frohnleiten . .	1	8	—	41	—	30
29⅜	Spielfeld . . .	5	49	3	33	2	35	5⅜	Mixnitz . . .	1	37	—	59	—	43
12⅜	Pösnitz . . .	6	25	3	55	2	51	5⅞	Bärnegg . . .	1	46	1	5	—	47
12¼	**Marburg** . .	6	41	4	5	2	58	7⅛	Bruck a/M. . .	2	8	1	18	—	57
23⅞	Kranichsfeld .	7	10	4	23	3	11	7⅝	Kapfenberg . .	2	17	1	24	1	1
24¾	Pragerhof . .	7	26	4	32	3	18	8½	Marein . . .	2	33	1	34	1	8
26⅝	Pöltschach . .	7	59	4	53	3	33	9⅝	Kindberg . .	2	49	1	43	1	15
28¾	Ponigl	8	38	5	16	3	50	10⅞	Krieglah . . .	3	16	2	7	1	27
30	St. Georgen . .	9	—	5	30	4	—	11½	Langenwang .	3	27	2	—	1	32
31¼	**Cilly**	9	23	5	44	4	10	12½	**Mürzzuschla g**	3	45	2	18	1	40

PAROBRODARSTVO

izmedju **Regensburga i Linca.**

Nizvodu od Regensburga do	I. red. fr.	kr.	II. red. fr.	kr.	Uzvodu od Linca do	I. red. fr.	kr.	II. red. fr.	kr.
	u 24 fr. stopa.					u 24 fr. stopa.			
Stauf	—	39	—	26	Aschach	—	58	—	39
Straubing	2	24	1	36	Obermühl	1	31	1	12
Bogen	3	3	2	2	Wesen-Urfar	2	1	1	21
Deggendorf	4	21	2	54	Engelhartszell	2	28	1	39
Nieder-Alteich	5	—	3	20	Obernzell	2	58	1	59
Vilshofen	6	6	4	4	Passau	3	34	2	34
Passau	7	12	5	2	Vilshofen	4	24	2	56
Obernzell	8	2	5	22	Nieder-Alteich	5	14	3	29
Engelhartszell	8	42	5	48	Deggendorf	5	44	3	49
Wesen-Urfar	9	18	6	12	Bogen	6	42	4	28
Obermühl	9	57	6	38	Straubing	7	12	4	48
Aschach	10	42	7	8	Stauff	8	30	5	40
Linz	12	—	8	24	**Regensburg**	9	—	6	18

Izmedju Beča, Linca, Požuna, Pešte, Oseka, Novog-Sada Zemuna, Pančeva, Oršave, Galca i Carigrada.

Niz vodu od	mesto za I. fr.	kr.	II. fr.	kr.	palubi (Verdeck) fr.	kr.	Uz vodu od	mesto za I. fr.	kr.	II. fr.	kr.	palubi (Verdeck) fr.	kr.
Linca u Mauthausen . .	1	—	—	40	—	25	Mauthausen . . . u **Linc**	—	50	—	35	—	20
» Wallsee . . .	1	50	1	15	—	45	Wallsee . . . . . »	1	20	—	55	—	28
» Grein	2	30	1	40	—	55	Grein . . . . . »	1	30	1	—	—	30
» Ybbs	3	20	2	15	1	15	Ybbs . . . . . »	2	10	1	27	—	45
» Marbach . . .	4	—	2	40	1	30	Marbach . . . . . »	2	50	1	55	—	55
» Pöchlarn . . .	4	10	2	45	1	30	Pöchlarn . . . . . »	3	10	2	—	1	—
» Mölk	4	40	3	5	1	45	Mölk . . . . . »	3	20	2	10	1	10
» Spitz	5	30	3	40	2	—	Spitz . . . . . »	3	40	2	27	1	15
» Stein, Krems . .	6	—	4	—	2	25	Stein, Krems . . . »	4	30	3	—	1	30
» Traismauer . .	6	20	4	15	2	30	Traismauer . . . »	4	50	3	15	1	35
» Zwentendorf . .	6	40	4	30	2	35	Zwentendorf . . . »	5	—	3	20	1	40
» Tulln	7	—	4	40	2	40	Tulln . . . . . »	5	10	3	27	1	45
» Greifenstein . .	7	40	5	5	2	45	Greifenstein . . . »	5	20	3	35	1	50
» Nussdorf . . .	8	—	5	20	3	—	Nussdorf . . . . »	6	—	4	—	2	10
Linca . . . . . u **Beč**	8	—	5	20	3	—	**Beča** u Linc . . . »	6	—	4	—	2	10
Mauthausen . . . »	7	20	4	55	2	30	» Mauthausen . . .	5	20	3	35	1	55
Wallsee . . . . »	6	30	4	20	2	10	» Wallsee	5	—	3	20	1	45
Grein . . . . . «	6	—	4	—	2	—	» Grein	4	30	3	—	1	40
Ybbs . . . . . »	5	20	3	35	1	50	» Ybbs	3	50	2	35	1	30
Marbach . . . . »	4	40	3	5	1	35	» Marbach	3	10	2	6	1	5
Pöchlarn . . . . »	4	30	3	—	1	30	» Pöchlarn	3	—	2	—	1	5
Mölk . . . . . »	4	—	2	40	1	20	» Mölk	2	50	1	55	1	—
Spitz . . . . . »	3	20	2	15	1	15	» Spitz	2	20	1	35	—	50
Stein . . . . . »	2	—	1	20	—	45	» Stein	1	30	1	—	—	40
Traismauer . . . »	1	50	1	15	—	40	» Traismauer . . .	1	20	—	55	—	35
Zwentendorf . . . »	1	40	1	6	—	35	» Zwentendorf . . .	1	10	—	45	—	30
Tuln . . . . . »	1	30	1	—	—	30	» Tuln	1	—	—	40	—	25
Greifenstein . . . »	—	50	—	35	—	20	» Greifenstein . . .	—	40	—	30	—	20
Beča u Hainburg . »	2	—	1	20	—	40	Hainburg . . . . u **Beč**	1	50	1	15	—	38
» **Požun** . . .	2	40	1	50	—	55	**Požun** . . . . . »	2	10	1	30	—	45
» Gjur	6	4	4	14	2	19	Gjur . . . . . »	5	14	3	39	2	2
» Gönyö	5	40	3	50	2	55	Gönyö . . . . . »	4	50	3	15	1	38
» Komoran . . .	6	30	4	20	2	10	Komoran . . . . »	5	10	3	30	1	45
» Ostrogon . . .	7	10	4	50	2	28	Ostrogon . . . . »	6	—	4	—	2	—
» Vacov	8	30	5	40	2	50	Vacov . . . . . »	7	—	4	40	2	20
» **Peštu**	9	—	6	—	3	—	**Peštu** . . . . . »	7	30	5	—	2	30
» Ercsény	9	40	6	30	3	15	Ercsény . . . . . »	8	—	5	20	2	40
» Földvar	11	10	7	30	3	45	Földvar . . . . . »	9	—	6	—	3	—
» Pakš	12	—	8	—	4	—	Pakš . . . . . »	10	—	6	40	3	20
» Tolna	12	50	8	35	4	18	Tolna . . . . . »	10	20	6	50	3	28
» Baja	14	—	9	20	4	40	Baja . . . . . »	10	50	7	10	3	35
» Muhač	14	40	9	55	5	—	Muhač . . . . . »	12	10	8	10	4	5
» Apatin	16	—	10	40	5	20	Apatin . . . . . »	13	30	9	—	4	30
» **Oseк**	16	10	10	50	5	25	**Oseк** . . . . . »	13	40	9	10	4	35
» Dalj	16	40	11	10	5	35	Dalj . . . . . »	14	10	9	30	4	45
» Vukovar . . .	17	10	11	30	5	45	Vukovar . . . . . »	14	40	9	45	4	55
» Ilok	17	30	11	40	5	50	Ilok . . . . . »	15	—	10	—	5	—
» **Novi-Sad** . .	18	—	12	—	6	—	**Novi-Sad** . . . . »	15	30	10	20	5	10
» Karlovce dolnje .	18	20	12	20	6	10	Karlovce . . . . »	15	50	10	35	5	20
» Titel	19	—	12	40	6	20	Titel . . . . . »	16	30	11	—	5	30
» **Zemun** . . .	20	—	13	20	6	40	**Zemun** . . . . »	17	30	11	50	5	55
» **Pančevo** . . .	20	40	13	50	6	55	**Pančevo** . . . . »	18	—	12	—	6	—
» **Oršavu** . . .	29	—	19	20	9	40	**Oršavu** . . . . »	24	30	16	20	8	10
» Lom-Palanka . .	35	30	23	40	11	50	Lom-Palanka . . . »	31	—	20	40	10	20
» Svištovo	41	50	28	—	14	—	Svistovo . . . . »	37	20	24	50	12	25
» Ruščuk	44	—	29	20	14	40	Ruščuk . . . . . »	39	30	26	20	13	10
» Silistriu . . .	47	40	31	50	15	55	Silistria . . . . »	43	10	28	45	14	23
» Brailu	53	20	35	40	17	50	Braila . . . . . »	48	50	32	35	16	18
» **Galac**	54	—	36	—	18	—	**Galac** . . . . . »	49	30	33	—	16	30
» **Carigrad** . . .	94	—	66	—	33	—	**Carigrad** . . . . »	89	30	63	—	31	30

Računarski pomočnik

za bàrzo proračunanje cěne kakve robe po měri i po komadih, kao što i nadnice po danih.

ako je cent po	to funt stoji			ako je cent po	to funt stoji			ako je funt po	to lot stoji			ako je lot po	to lot stoji			Ako je dan ili komad po 1½ kr. to je		2 kr.		3 kr.		4 kr.		5 kr.	
fr.	fr.	k.	pf.	fr.	fr.	k	pf.	fr.	fr.	k.	pf.	fr.	fr.	k.	pf.		fr.	kr.	fr.	k.	fr.	k.	fr.	k.	fr.	k.
1	—	—	2⅖	46	—	27	2⅖	1	—	1	3½	46	1	26	1	1	—	1½	—	2	—	3	—	4	—	5
2	—	1	⅘	47	—	28	⅘	2	—	3	3	47	1	28	½	2	—	3	—	4	—	6	—	8	—	10
3	—	1	3⅕	48	—	28	3⅕	3	—	5	2½	48	1	30	—	3	—	4½	—	6	—	9	—	12	—	15
4	—	2	1⅗	49	—	29	⅗	4	—	7	2	49	1	31	3½	4	—	6	—	8	—	12	—	16	—	20
5	—	3	—	50	—	30	—	5	—	9	1½	50	1	33	3	5	—	7	—	10	—	15	—	20	—	25
6	—	3	2⅖	51	—	30	2⅖	6	—	11	1	51	1	35	2½	6	—	9	—	11	—	18	—	24	—	30
7	—	4	⅘	52	—	31	⅘	7	—	13	½	52	1	37	2	7	—	10½	—	14	—	21	—	28	—	35
8	—	4	3⅕	53	—	31	3⅕	8	—	15	—	53	1	39	1½	8	—	12	—	16	—	24	—	32	—	40
9	—	5	1⅗	54	—	32	1⅗	9	—	16	3½	54	1	41	1	9	—	13½	—	18	—	27	—	36	—	45
10	—	6	—	55	—	33	—	10	—	18	3	55	1	43	½	10	—	15	—	20	—	30	—	40	—	50
11	—	6	2⅖	56	—	33	2⅖	11	—	20	2½	56	1	45	—	11	—	16½	—	22	—	33	—	44	—	55
12	—	7	⅘	57	—	34	⅘	12	—	22	2	57	1	46	3½	12	—	18	—	24	—	36	—	48	1	—
13	—	7	3⅕	58	—	34	3⅕	13	—	24	1½	58	1	48	3	13	—	19½	—	26	—	39	—	52	1	5
14	—	8	1⅗	59	—	35	1⅗	14	—	26	1	59	1	50	2½	14	—	21	—	28	—	42	—	56	1	10
15	—	9	—	60	—	36	—	15	—	28	½	60	1	52	2	15	—	22½	—	30	—	45	1	—	1	15
16	—	9	2⅖	61	—	36	2⅖	16	—	30	—	61	1	54	1½	16	—	24	—	32	—	48	1	4	1	20
17	—	10	⅘	62	—	37	⅘	17	—	31	3½	62	1	56	1	17	—	25½	—	34	—	51	1	8	1	25
18	—	10	3⅕	63	—	37	3⅕	18	—	33	3	63	1	58	½	18	—	27	—	36	—	54	1	12	1	30
19	—	11	1⅗	64	—	38	1⅗	19	—	35	2½	64	2	—	—	19	—	28½	—	38	—	57	1	16	1	35
20	—	12	—	65	—	39	—	20	—	37	2	65	2	1	3½	20	—	30	—	40	1	—	1	20	1	40
21	—	12	2⅖	66	—	39	2⅖	21	—	39	1½	66	2	3	3	21	—	31½	—	42	1	3	1	24	1	45
22	—	13	⅘	67	—	40	⅘	22	—	41	1	67	2	5	2½	22	—	33	—	44	1	6	1	28	1	50
23	—	13	3⅕	68	—	41	3⅕	23	—	43	½	68	2	7	2	23	—	34½	—	46	1	9	1	32	1	55
24	—	14	1⅗	69	—	41	1⅗	24	—	45	—	69	2	9	1½	24	—	36	—	48	1	12	1	36	2	—
25	—	15	—	70	—	42	—	25	—	46	3½	70	2	11	1	25	—	37½	—	50	1	15	1	40	2	5
26	—	15	2⅖	71	—	42	2⅖	26	—	48	3	71	2	13	½	26	—	39	—	52	1	18	1	44	2	10
27	—	16	⅘	72	—	43	⅘	27	—	50	2½	72	2	15	—	27	—	40½	—	54	1	21	1	48	2	15
28	—	16	3⅕	73	—	43	3⅕	28	—	52	2	73	2	16	3½	28	—	42	—	56	1	24	1	52	2	20
29	—	17	1⅗	74	—	44	1⅗	29	—	54	1½	74	2	18	3	29	—	43½	—	58	1	27	1	56	2	25
30	—	18	—	75	—	45	—	30	—	56	1	75	2	20	2½	30	—	45	1	—	1	30	2	—	2	30
31	—	18	2⅖	76	—	45	2⅖	31	—	58	½	76	2	22	2	35	—	52½	1	10	1	45	2	20	2	55
32	—	19	⅘	77	—	46	⅘	32	1	—	—	77	2	24	1½	40	1	—	1	20	2	—	2	40	3	20
33	—	19	3⅕	78	—	46	3⅕	33	1	1	3½	78	2	26	1	45	1	7½	1	30	2	15	3	—	3	45
34	—	20	1⅗	79	—	47	1⅗	34	1	3	3	79	2	28	½	50	1	15	1	40	2	30	3	20	4	10
35	—	21	—	80	—	48	—	25	1	5	2½	80	2	30	—	55	1	22½	1	50	2	45	3	40	4	35
36	—	21	2⅖	81	—	48	2⅖	36	1	7	2	81	2	31	3½	60	1	30	2	—	3	—	4	—	5	—
37	—	22	⅘	82	—	49	⅘	37	1	9	1½	82	2	33	3	65	1	37½	2	10	3	15	4	20	5	25
38	—	22	3⅕	83	—	49	3⅕	38	1	11	1	83	2	35	2½	70	1	45	2	20	3	30	4	40	5	50
39	—	23	1⅗	84	—	50	1⅗	39	1	13	½	84	2	37	2	75	1	52½	2	30	3	45	5	—	6	15
40	—	24	—	85	—	51	—	40	1	15	—	85	2	39	1⅘	80	2	7½	2	40	4	—	5	20	6	40
41	—	24	2⅖	90	—	54	—	41	1	16	3½	90	2	48	3	85	2	—	2	50	4	15	5	40	7	5
42	—	25	⅘	95	—	57	—	42	1	18	3	95	2	58	½	90	2	15	3	—	4	30	6	—	7	30
43	—	25	3⅕	100	1	—	—	43	1	20	2½	100	3	7	2½	95	2	22½	3	10	4	45	6	20	7	55
44	—	26	1⅗	150	1	30	—	44	1	22	2	150	4	41	1	100	2	30	3	20	5	—	6	40	8	20
45	—	27	—	200	2	—	—	45	1	24	1½	200	6	15	—	200	5	—	6	40	10	—	13	20	16	40

)(

Skrižaljka za proračunanje dohodakah i troškovah, plaće prištedjivanja itd. od 1 do 10,000 for.

Glavnica	za ¾ godine		za ½ god.		za ¼ god.		za 1 měsec		za nedělju dana			za jedan dan		
fr.	fr.	kr.	fr.	kr.	fr.	kr.	fr.	kr.	fr.	kr.	pf.	fr.	kr.	pf.
10000	7500	—	5000	—	2500	—	833	20	192	18	2	27	23	3
9000	6750	—	4500	—	2250	—	750	—	173	4	2	24	39	2
8000	6000	—	4000	—	2000	—	666	40	153	50	3	21	55	—
7000	5250	—	3500	—	1750	—	583	20	134	36	3	15	10	3
6000	4500	—	3000	—	1500	—	500	—	115	23	—	16	26	1
5000	3750	—	2500	—	1250	—	416	40	96	9	1	13	41	3
4000	3000	—	2000	—	1000	—	333	20	76	55	2	10	57	2
3000	2250	—	1500	—	750	—	250	—	57	41	2	8	13	—
2000	1500	—	1000	—	500	—	166	40	38	27	3	5	28	3
1000	750	—	500	—	250	—	83	20	19	13	1	2	44	1
900	675	—	450	—	225	—	75	—	17	18	1	2	27	3
800	600	—	400	—	200	—	66	40	15	23	—	2	11	1
700	525	—	350	—	175	—	58	20	13	27	2	1	55	—
600	450	—	300	—	150	—	50	—	11	32	1	1	38	2
500	375	—	250	—	125	—	41	40	9	36	3	1	22	1
400	300	—	200	—	100	—	33	20	7	41	2	1	5	3
300	225	—	150	—	75	—	25	—	5	46	—	—	49	1
200	150	—	100	—	50	—	16	40	3	50	3	—	32	3
100	75	—	50	—	25	—	8	20	1	55	1	—	16	1
90	67	30	45	—	22	30	7	30	1	43	3	—	14	2
80	60	—	40	—	20	—	6	40	1	32	1	—	13	—
70	52	30	35	—	17	30	5	50	1	20	3	—	11	2
60	45	—	30	—	15	—	5	—	1	9	1	—	9	3
50	37	30	25	—	12	30	4	10	—	57	2	—	8	1
40	30	—	20	—	10	—	3	20	—	46	—	—	6	2
30	22	30	15	—	7	30	2	30	—	34	2	—	4	3
26	19	30	13	—	6	30	2	10	—	30	—	—	4	1
24	18	—	12	—	6	—	2	—	—	27	3	—	3	3
20	15	—	10	—	5	—	1	40	—	23	—	—	3	1
18	13	30	9	—	4	30	1	30	—	20	3	—	2	3
16	12	—	8	—	4	—	1	20	—	18	1	—	2	2
14	10	30	7	—	3	30	1	10	—	16	—	—	2	1
12	9	—	6	—	3	—	1	—	—	13	3	—	2	—
10	7	30	5	30	2	30	—	50	—	11	2	—	1	2
9	6	45	4	—	2	15	—	45	—	10	1	—	1	1
8	6	—	4	30	2	—	—	40	—	9	1	—	1	1
7	5	15	3	—	1	45	—	35	—	8	—	—	1	—
6	4	30	3	30	1	30	—	30	—	6	3	—	1	—
5	3	45	2	—	1	15	—	25	—	5	3	—	—	3
4	3	—	2	30	1	—	—	20	—	4	2	—	—	2
3	2	15	1	—	—	45	—	15	—	3	2	—	—	2
2	1	30	1	30	—	30	—	10	—	2	1	—	—	1
1	—	45	—	—	—	15	—	5	—	1	1	—	—	—

Pregled

šta od měseca do měseca nosi u parvu zagrebačku štedionicu za 4 od 100 uložena glavnica:

Glavnica Uložena forintah	Kamate n Měsecu. 1.			2.			3.			4.			5.			6.			7.			8.			9.			10.			11.			12.		
	fr.	kr.	pf.	fr.	kr.	pf.	fr.	kr.	pf.	fr.	kr.	pf.	fr.	kr.	pf.	fr.	kr.	pf.	fr.	kr.	pf.	fr.	kr.	pf.	fr.	kr.	pf.	fr.	kr.	pf.	fr.	kr.	pf.	fr.	kr.	pf.
5	—	1	—	—	2	—	—	3	—	—	4	—	—	5	—	—	6	—	—	7	—	—	8	—	—	9	—	—	10	—	—	11	—	—	12	—
10	—	2	—	—	4	—	—	6	—	—	8	—	—	10	—	—	12	—	—	14	—	—	16	—	—	18	—	—	20	—	—	22	—	—	24	1
15	—	3	—	—	6	—	—	9	—	—	12	—	—	15	—	—	18	—	—	21	—	—	24	—	—	27	—	—	30	1	—	33	1	—	36	2
20	—	4	—	—	8	—	—	12	—	—	16	—	—	20	—	—	24	—	—	28	—	—	32	—	—	36	1	—	40	1	—	44	2	—	48	2
25	—	5	—	—	10	—	—	15	—	—	20	—	—	25	—	—	30	—	—	35	—	—	40	—	—	45	1	—	50	2	—	55	2	4	—	3
30	—	6	—	—	12	—	—	18	—	—	24	—	—	30	—	—	36	—	—	42	—	—	48	—	—	54	1	1	—	2	1	6	3	1	13	—
35	—	7	—	—	14	—	—	21	—	—	28	—	—	35	—	—	42	—	—	49	—	—	56	1	1	3	1	1	10	2	1	17	3	1	25	—
40	—	8	—	—	16	—	—	24	—	—	32	—	—	40	—	—	48	—	—	56	—	1	4	1	1	12	2	1	20	3	1	29	—	1	37	1
45	—	9	—	—	18	—	—	27	—	—	36	—	—	45	—	—	54	—	1	3	—	1	12	1	1	21	2	1	30	3	1	40	—	1	49	2
50	—	10	—	—	20	—	—	30	—	—	40	—	—	50	—	1	—	—	1	10	—	1	20	1	1	30	2	1	41	—	1	51	1	2	1	2
55	—	11	—	—	22	—	—	33	—	—	44	—	—	55	—	1	6	—	1	17	—	1	28	1	1	39	3	1	51	—	2	2	1	2	13	3
60	—	12	—	—	24	—	—	36	—	—	48	—	1	—	—	1	12	—	1	24	—	1	36	2	1	48	3	2	1	—	2	13	2	2	26	—
65	—	13	—	—	26	—	—	39	—	—	52	—	1	5	—	1	18	—	1	31	1	1	44	2	1	57	3	2	11	1	2	24	2	2	38	—
70	—	14	—	—	28	—	—	42	—	—	56	—	1	10	—	1	24	—	1	38	1	1	52	2	2	6	3	2	21	1	2	35	3	2	50	1
75	—	15	—	—	30	—	—	45	—	1	—	—	1	15	—	1	30	—	1	45	1	2	—	2	2	16	—	2	31	2	2	47	—	3	2	2
80	—	16	—	—	32	—	—	48	—	1	4	—	1	20	—	1	36	—	1	52	1	2	8	2	2	25	—	2	41	2	2	58	—	3	14	2
85	—	17	—	—	34	—	—	51	—	1	8	—	1	25	—	1	42	—	1	59	1	2	16	2	2	34	—	2	51	2	3	9	1	3	26	3
90	—	18	—	—	36	—	—	54	—	1	12	—	1	30	—	1	48	—	2	6	1	2	24	3	2	43	1	3	1	3	3	20	1	3	39	—
95	—	19	—	—	38	—	—	57	—	1	16	—	1	35	—	1	54	—	2	13	1	2	32	3	2	52	—	3	11	3	3	31	2	3	51	—
100	—	20	—	—	40	—	1	—	—	1	20	—	1	40	—	2	—	—	2	20	1	2	40	3	3	1	1	3	22	—	3	42	2	4	3	1
500	1	40	—	3	20	—	5	—	—	6	40	—	8	20	—	10	—	—	11	42	—	13	24	1	15	7	—	16	50	—	18	33	1	20	17	1
1000	3	20	—	6	40	—	10	—	—	13	20	—	16	40	—	20	—	—	23	24	—	26	48	2	30	14	—	33	40	—	37	6	3	40	34	—

Pregled

šta ista glavnica nosi, ako se interes nevadi, i tako svake pol godine uložnoj glavnici pridaje.

Godine:	Uložena glavnica: 5 fr.			10 fr.			15 fr.			20 fr.			25 fr.			30 fr.			35 fr.			40 fr.			45 fr.			50 fr.			100 fr.		
	fr.	kr.	pf.	fr.	kr.	pf.	fr.	kr.	pf.	fr.	kr.	pf.	fr.	kr.	pf.	fr.	kr.	pf.	fr.	kr.	pf.	fr.	kr.	pf.	fr.	kr.	pf.	fr.	kr.	pf.	fr.	kr.	pf.
poslě 1-og	5	12	—	10	24	—	15	36	1	20	48	1	26	—	2	31	12	2	36	24	3	41	36	3	46	49	—	52	1	—	104	2	1
» 2-og	5	24	2	10	49	1	16	14	—	21	38	3	27	3	2	32	28	1	37	33	—	43	17	2	48	42	2	54	7	1	108	14	2
» 3-og	5	37	3	11	15	2	16	53	2	22	31	1	28	9	—	33	47	—	39	24	3	45	2	3	50	40	2	56	18	1	112	36	3
» 4-og	5	51	1	11	42	3	17	34	1	23	25	3	29	17	1	35	8	3	41	—	1	46	51	1	52	43	1	58	34	3	117	9	3
» 5-og	6	5	2	12	11	1	18	17	—	24	22	3	30	28	1	36	34	—	42	39	3	48	45	2	54	51	1	60	56	3	121	53	3
» 6-og	6	20	1	12	40	3	19	1	1	25	21	3	31	42	1	38	2	3	44	23	1	50	43	3	57	4	1	63	24	2	126	49	1
» 7-og	6	35	3	13	11	2	19	47	2	26	23	1	32	59	—	39	35	—	46	10	3	52	46	1	59	22	2	65	58	1	131	56	3
» 8-og	6	51	3	13	43	2	20	35	2	27	27	1	34	19	—	41	11	—	48	2	3	54	54	2	61	46	2	68	38	1	137	16	2
» 9-og	7	8	1	14	16	3	21	25	1	28	33	3	35	42	1	42	50	3	49	59	1	57	7	3	64	16	1	71	24	2	142	49	1
» 10-og	7	25	3	14	51	2	22	17	1	29	43	—	37	8	3	44	34	2	52	—	1	59	26	—	66	52	—	74	17	3	148	35	2
» 15-og	9	3	1	18	6	2	27	10	—	36	13	2	45	17	—	45	20	1	63	23	3	72	27	1	81	30	2	90	34	—	181	8	—
» 20-og	11	2	1	22	4	2	33	7	—	44	9	2	55	12	—	66	14	1	77	16	3	88	19	—	99	21	2	110	24	—	220	48	—

METELWIN Digital LIBRARY

Križaljka za kamate

Od 4 na 100.

Glavnica od	na celo leto			na pol leta			na 3 měseca			na 1 měsac			na tjedan			na dan		
fl.	fl.	kr.	cv	fl.	kr.	cv.	fl.	kr.	cv.	fl.	kr.	cv.	fl.	kr.	cv.	fl.	kr.	cv.
1	—	2	2	—	1	1	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—
2	—	4	3	—	2	2	—	1	3	—	—	2	—	—	—	—	—	—
3	—	7	1	—	3	2	—	1	2	—	—	2	—	—	1	—	—	—
4	—	9	2	—	4	3	—	2	—	—	—	3	—	—	1	—	—	—
5	—	12	—	—	6	—	—	3	2	—	1	—	—	—	1	—	—	—
6	—	14	2	—	7	1	—	3	1	—	1	1	—	—	1	—	—	—
7	—	16	3	—	8	2	—	4	3	—	1	2	—	—	1	—	—	—
8	—	19	1	—	9	2	—	4	2	—	1	2	—	—	1	—	—	—
9	—	21	2	—	10	3	—	5	—	—	1	3	—	—	2	—	—	—
10	—	24	—	—	12	—	—	6	—	—	2	—	—	—	2	—	—	—
20	—	48	—	—	24	—	—	12	—	—	4	—	—	1	—	—	—	1
30	1	12	—	—	36	—	—	18	—	—	6	—	—	1	2	—	—	1
40	1	36	—	—	48	—	—	24	—	—	8	—	—	1	3	—	—	1
50	2	—	—	1	—	—	—	30	—	—	10	—	—	2	1	—	—	1
60	2	24	—	1	12	—	—	36	—	—	12	—	—	2	3	—	—	2
70	2	48	—	1	24	—	—	42	—	—	14	—	—	3	1	—	—	2
80	3	12	—	1	36	—	—	48	—	—	16	—	—	3	3	—	—	2
90	3	36	—	1	48	—	—	54	—	—	18	—	—	4	2	—	—	2
100	4	—	—	2	—	—	1	—	—	—	20	—	—	4	1	—	—	3
200	8	—	—	4	—	—	2	—	—	—	40	—	—	9	2	—	1	1
300	12	—	—	6	—	—	3	—	—	1	—	—	—	13	3	—	2	—
400	16	—	—	8	—	—	4	—	—	1	20	—	—	18	1	—	2	3
500	20	—	—	10	—	—	5	—	—	1	40	—	—	23	—	—	3	1
600	24	—	—	12	—	—	6	—	—	2	—	—	—	27	3	—	4	—
700	28	—	—	14	—	—	7	—	—	2	20	—	—	32	1	—	4	2
800	32	—	—	16	—	—	8	—	—	2	40	—	—	37	—	—	5	1
900	36	—	—	18	—	—	9	—	—	3	—	—	—	41	2	—	6	—
1000	40	—	—	20	—	—	10	—	—	3	20	—	—	46	1	—	6	2

Od 5 na 100.

1	—	3	—	—	1	2	—	—	3	—	—	1	—	—	—	—	—	—
2	—	6	—	—	3	—	—	1	2	—	—	2	—	—	—	—	—	—
3	—	9	—	—	4	2	—	2	1	—	—	3	—	—	1	—	—	—
4	—	12	—	—	6	—	—	3	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—
5	—	15	—	—	7	2	—	3	3	—	1	1	—	—	1	—	—	—
6	—	18	—	—	9	—	—	4	2	—	1	2	—	—	1	—	—	—
7	—	21	—	—	10	2	—	5	1	—	1	3	—	—	2	—	—	—
8	—	24	—	—	12	—	—	6	—	—	2	—	—	—	2	—	—	—
9	—	27	—	—	13	2	—	6	3	—	2	1	—	—	2	—	—	—
10	—	30	—	—	15	—	—	7	2	—	2	2	—	—	2	—	—	—
20	1	—	—	—	30	—	—	15	—	—	5	—	—	1	1	—	—	1
30	1	30	—	—	45	—	—	22	2	—	7	2	—	1	3	—	—	1
40	2	—	—	1	—	—	—	30	—	—	10	—	—	2	1	—	—	1
50	2	30	—	1	15	—	—	37	2	—	12	2	—	3	—	—	—	2
60	3	—	—	1	30	—	—	45	—	—	15	—	—	3	2	—	—	2
70	3	30	—	1	45	—	—	52	2	—	17	2	—	4	—	—	—	2
80	4	—	—	2	—	—	1	—	—	—	20	—	—	4	2	—	—	3
90	4	30	—	2	15	—	1	7	2	—	22	2	—	5	1	—	—	3
100	5	—	—	2	30	—	1	15	—	—	25	—	—	5	3	—	—	3
200	10	—	—	5	—	—	2	30	—	—	50	—	—	11	2	—	1	3
300	15	—	—	7	30	—	3	45	—	1	15	—	—	17	1	—	2	2
400	20	—	—	10	—	—	5	—	—	1	40	—	—	23	—	—	3	1
500	25	—	—	12	30	—	6	15	—	2	5	—	—	28	3	—	4	—
1000	50	—	—	25	—	—	12	30	—	4	10	—	—	57	3	—	8	1

Od 5½ na 100.

Glav-nice od	na celo leto			na pol leto			na 3 měseca			na 1 měsac			na tjedan			na dan		
fl.	fl.	kr.	cv.	fl.	kr.	cv.	fl.	kr.	cv.	fl.	kr.	cv.	fl.	kr.	cv.	fl.	kr.	cv.
1	—	3	1	—	1	3	—	—	3	—	—	1	—	—	—	—	—	—
2	—	6	2	—	3	1	—	1	3	—	—	2	—	—	—	—	—	—
3	—	10	—	—	5	—	—	2	2	—	—	3	—	—	1	—	—	—
4	—	13	1	—	6	2	—	3	1	—	1	—	—	—	1	—	—	—
5	—	16	2	—	8	1	—	4	—	—	1	1	—	—	1	—	—	—
6	—	19	3	—	10	—	—	5	—	—	1	3	—	—	2	—	—	—
7	—	23	—	—	11	2	—	5	3	—	2	—	—	—	2	—	—	—
8	—	26	2	—	13	1	—	6	2	—	2	1	—	—	2	—	—	—
9	—	29	3	—	14	3	—	7	2	—	2	2	—	—	2	—	—	—
10	—	33	—	—	16	2	—	8	1	—	2	3	—	—	3	—	—	—
20	1	6	—	—	33	—	—	16	2	—	5	2	—	1	1	—	—	1
30	1	39	—	—	49	2	—	24	3	—	8	1	—	2	—	—	—	1
40	2	12	—	1	6	—	—	33	—	—	11	—	—	2	2	—	—	1
50	2	45	—	1	22	2	—	41	1	—	13	3	—	3	1	—	—	2
60	3	18	—	1	39	—	—	49	2	—	16	2	—	3	3	—	—	2
70	3	51	—	1	55	2	—	57	3	—	19	1	—	4	2	—	—	3
80	4	24	—	2	12	—	1	6	—	—	22	—	—	5	—	—	—	3
90	4	57	—	2	28	2	1	14	1	—	24	3	—	5	3	—	—	3
100	5	30	—	2	45	—	1	22	2	—	27	2	—	6	1	—	1	—
200	11	—	—	5	30	—	2	45	—	—	55	—	—	12	3	—	1	3
300	16	30	—	8	15	—	4	7	2	1	22	2	—	19	—	—	2	3
400	22	—	—	11	—	—	5	30	—	1	50	—	—	25	2	—	3	2
500	27	30	—	13	45	—	6	52	2	2	17	2	—	31	3	—	4	2
000	55	—	—	27	30	—	13	45	—	4	35	—	1	3	2	—	9	—

Od 6 na 100.

1	—	3	2	—	1	3	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
2	—	7	1	—	3	2	—	1	3	—	—	2	—	—	1	—	—	—
3	—	10	3	—	5	1	—	2	3	—	1	—	—	—	1	—	—	—
4	—	14	2	—	7	1	—	3	2	—	1	1	—	—	1	—	—	—
5	—	18	—	—	9	—	—	4	2	—	1	2	—	—	1	—	—	—
6	—	21	2	—	10	3	—	5	2	—	1	3	—	—	2	—	—	—
7	—	25	1	—	12	2	—	6	1	—	2	—	—	—	2	—	—	—
8	—	28	3	—	14	2	—	7	1	—	2	2	—	—	2	—	—	—
9	—	32	2	—	16	1	—	8	—	—	2	3	—	—	2	—	—	—
10	—	36	—	—	18	—	—	9	—	—	3	—	—	—	3	—	—	—
20	1	12	—	—	36	—	—	18	—	—	6	—	—	1	2	—	—	1
30	1	48	—	—	54	—	—	27	—	—	9	—	—	2	—	—	—	1
40	2	24	—	1	12	—	—	36	—	—	12	—	—	2	3	—	—	2
50	3	—	—	1	30	—	—	45	—	—	15	—	—	3	2	—	—	2
60	3	36	—	1	48	—	—	54	—	—	18	—	—	4	1	—	—	2
70	4	12	—	2	6	—	1	3	—	—	21	—	—	4	3	—	—	3
80	4	48	—	2	24	—	1	12	—	—	24	—	—	5	2	—	—	3
90	5	24	—	2	42	—	1	21	—	—	27	—	—	6	1	—	1	—
100	6	—	—	3	—	—	1	30	—	—	30	—	—	7	—	—	1	—
200	12	—	—	6	—	—	3	—	—	1	—	—	—	13	3	—	2	—
300	18	—	—	9	—	—	4	30	—	1	30	—	—	20	3	—	3	—
400	24	—	—	12	—	—	6	—	—	2	—	—	—	27	3	—	4	—
500	30	—	—	15	—	—	7	30	—	2	30	—	—	34	2	—	5	—
600	36	—	—	18	—	—	9	—	—	3	—	—	—	41	2	—	6	—
700	42	—	—	21	—	—	10	30	—	3	30	—	—	48	2	—	7	—
800	48	—	—	24	—	—	12	—	—	4	—	—	—	55	2	—	8	—
900	54	—	—	27	—	—	13	30	—	4	30	—	1	2	1	—	9	—
1000	60	—	—	30	—	—	15	—	—	5	—	—	1	9	1	—	9	3

METELWM Digital LIBRARY

Kazalo Děla I.

Stran.

Kolendar za sve zakone . . 1
Rodoslovje vladajuće austrianske kuće 31
Zemljopisne dužine i širine poglavitijih naših městah . 28
Dužina dana i noći od 42 do 48 stupnja 29
Pregled gibivih světkovinah od g. 1849 do 1900 30
Carevine austrianske dàržavni ministerij 34
Dàržavni dohodci carevine . 35
» troškovi za činovnike —
» dug . . . . . —
Papa i svi kardinali 35
Rodoslovje moskovske kuće . 37
» muhamedske kuće . —
Kratak pregled austrianske vojske 38
Europejski vladari po redu njihovog uzašastja 51
Kratki pregled povàršja žiteljstva, dohodakah, vojničtva i brodarstva europejskih dàržavah 52
Statistički pregled cěle zemlje 53
Broj žiteljah po najvećijih europejskih gradovih . . . —
Věrozakon različnih europejskih žiteljah . . . . . —

Imenik.

Visoko duhovn. kr. Ugarsk. Hàrv. i Slavonie.

Nadbiskupi i biskupi . . . 55
» » iztoč. izpověd 59
Sl. biskupia zagrebačka . . 59
» » senjska 81
» » križevačka . . . 91
» » djakovačka . . 93

Biskupije pravoslavne věre

Eparhia Budimska 99
Eparhia Aradska 103
» Temišvarska . . . 115
» Veršačka 127

Visoka světska dostojanstva.

Nadvornik i baroni kraljevine 139
Veliki župani kraljev. ugarske 141
» » » hàrv. i slav. 143
Kr. ug. dvorska pečatnica (kancellaria) 145
Kr. ug. dvorska uaměstničtvo . 147
» » » komora . . . 151
» komorsk. upraviteljstvo zagrebačko 153
Kr. komorsko nadzorničtvo primorsko . . . . . —
Naměstni rudarski sud. u hàrv. i slav. 155
Stol sedmorice . . . . . —
Kr. sudbeni stol . . . . . —
Banski stol 157
Prizivno měnbeno sudište u Peštu 159
Stol sudbeni kraljevine Dalm., Hàrv. i Slav. . . . . —
Měnbeno sudište pàrve molbe u Karlovcu . . . . . —
Literarno okružje zagrebačko . —
Akademia znanostih zagrebač. 161
Arcigimnazia i gimnazia . —
Višje elementarne učione . . 165
Nižje » » —

Poglavarstva varmedjah

zagrebačke 174
varašdinske 194
križevačke 209
požežke 221
věrovitičke 225
srěmske 237
Rěčki gubernium 249

Slob. kotari.

Turopoljski

Bakarski

GG. odvětnici u kraljev. Hàrv. i Slavons.

Slob. i kr. gradovi, tàrgovišta i občine

Uredi kr. tridesetnicah i solarah.

U zagrebačkom okružju
— rěčkom »
— osečkom »
— kermendskom »

Poštarsko varašdinsko upraviteljstvo
Zagr. skladno-glasno družtvo
Hàrvatsko slavon. gospodarsko družtvo
Zagrebačko čitateljno družtvo
Karlovačko » »
Štedionica pàrva hàrvatska.

Vojnička dostojanstva.

Vàrhovno bansko-varašdinsko i karlovačko vojn. zapovědničtvo . . . .
Bansko-karlovačko upraviteljstvo pošte u Senju .
Vàrhovno vojničko zapovědničtvo slavonsko srěmsko u Petrovaradinu . . .
11 narodni pěšački graničarski pukovi hàrvatski i slavonski . . . . . } nema brojene strani, nego slěde ovim redom.
Šajkaška narodna četa sa izpisom brodovolja i oružane
Poglavarstva gradovah u granici hàrvatskoj i slavonskoj
Učione u karlovačkoj granici
» » bansko-varašdin. granici . . . . . .
Proměne u vrěmenu tiska

Dio II.

Uvod k prirodoslovju. Tri pisma Dane Stanisavljevića 1
Čàrtica junačtva dalmatinskoga 8
Tundža pověst iz Vlaške . . 11
Nos, novella od Nikole Gogola 29
Kratki pregled glavnih naših dužnostih 44
Smàrt ajduka, narodna pověst 57
Ženidba Janković Stojana . . 63
Několiko rěči o odgojenju děce 66
Ratovanje Sàrbah s Turcima Bošnjacima 69
Boj va Mišaru 75
Evdokia carica 80
Koristne situice 82
Směsice 89
Koliko ljudih, toliko čudih . —
Čudan savět . . . . . —
Dvě narodne pučke zdravice 90
Tko je bio Miloš Obilić? . . —
Potrěba na sve natěra . . . 91
Dělujući proglas . . . . . —
Žalovanje i pogreb kralja Atile 91
Čověk što je pao u vodu . . 92
Velike uvrěde mogu se oprostiti ali rědko kad zaboraviti . 93
Dobro je kašto i pametnu ženu poslušati . . . . . —
Pribitnost duha . . . . . —
Tko drugom jamu kopa sam će u nju pasti 94

Istorične sitnice

a) Propast pustoga grada Solina 95
b) Zadar od Mlěčanah i Francuzah 1202 godine razoren . 97
Dodatak ruednikov 100
c) Krakov 101
Derviš směšna pěsma od Gjorgjića stariega 116

Dodatak.

Poglavitiji novci u Europi i Americi I

Sajmi ili Pazari:

1) U Hàrvatskoj III
2) U Medjimurju IV
3) U Slavonskoj V
4) U Dalmacii VI
5) U Banatu, Bačkoj Ugarskoj Erdelju VII
6) U Korutanskoj IX
7) U Štajerskoj X
8) Većji sajmi u celoj austrianskoj carevini . . . XI
Red pri orsačkom odpravničtvu vozeće pošte u Zagrebu XII
Ogled urah za izručenje i primanje listovah kod c.k. pošte u Varašdinu Zagrebu i u Karlovcu gornjem XIII
Plaćanje na željeznicah . . XV
Parobrodàrstvo XVIII
Računarski pomoćnik . . XIX
Skrižaljka za proračunanje dohodakah i trošakah . XX
Pregled u štedionicu uloženih glavnicah XXI
Skrižaljka kamatah . . . XXII

Objavljenje

NARODNE TISKARNE

i

SLAVENSKE KNJIGARNE

prie Franje, a sada Lavoslava i Ljudevita Županah

u Zagrebu.

Podpisani uzimljemo si čast Poštovanomu Občinstvu do znanja dostaviti, da smo više od 50 godinah već u našem gradu obstojeću tiskarnu s najnoviimi i najboljega ukusa svake vàrsti pismeni stranom već obskàrbili, stranom da ćemo ju s njimi iz *lěvarne*, koju smo ovdě nanovo podigli, u naprědak obogaćivati, na koi ćemo način svakom zahtěvanju Poštovanog Občinstva zadovoljavati moći. — Nabavivši si *hitro tiskalo*, tako nazvanu *štamparsku mašinu*, koju već od 15. listopada t. g. upotrěbljavamo, moguće nam je u našoj tiskarni za jednu uru 1000 iztisakah sgotoviti. Osim toga providili smo našu tiskarnu i sasvim do sad kod nas nepoznatom *mašinom za cilindriranje i satiniranje*, kojom se sa zlatom ili srebrom natiskano izgladjuje da sěva kao staklo.

Laskajući si, da smo po s troškovi skopčanom nabavljenju rečenih mašinah i mi něšto dopriněli k većjoj udobnosti Poštovanoga Občinstva, očekivamo kao za uzdarje, da će nas udostojavati mnogobrojnih naručbinah.

Ujedno i to obznanjujemo, da se od sada u naših knjigarnah *po sva naručena děla* **redovito svake nedělje** piše, i da pošiljanje svih rečenih knjigah već nebiva, kao dosad po kiridžijah (foringaših), nego *željeznicom*, i to *upravo* iz Lipska i Beča. Tako nam je moguće u najkraće vrěme sva austrianska i inostrana, književna, umětna i muzikalna děla dobavljati i u istu *izvornu dućansku cěnu* prodavati.

Najposlě predtečno izvěšćujemo Poštovano Občinstvo o někojih knjigah, koje ćemo na skoro na svět izdati:

1. Zlatni oltar. Molitvena knjiga. Novim pravopisom.

2. Pavla Vitezovića Sibilla, s dodatkom. Novo polěpšano izdanje u 8., za 20. kr.

3. Zabavna Čitaonica. Svezak drugi. Župnik wakefielski. S englezkoga; sa 21 kipom. Svezak po 12. kr.

4. Attala. — Abancerage. Dvě novele od Chateaubriand-a, s francezkoga, po 12 kr.

5. Hromi dabo (šepavi vrag, šantavi hudić) od Le Sage-a. S francezkoga s 20 kipovah. Svezak po 12 kr.

6. Stoletni Koledar od leta 1840 do 1940. novim pravopisom, za 40 kr.

7. Narodne pjesme. Sabranje svijuh do sad izdatih i više nikada još neizišavših pjesamah, hàrvatskih, dalmatinskih, bosanskih, i sàrbskih. S latinskimi slovi. Svezak po 12 kr.

METELWIN Digital LIBRARY

8. Novi Zavjet Gospoda našega Isusa Hrista, novo prevedenje iz gàrčkoga s latinskimi slovi.

9. Kratko podučavanje u računanju, za mlade i stare po 10 kr.

10. Hrana nebeska. Novo izdanje; svezana s tokom po 1 for.

11 Molitve duhovne s dodatkom kratkih pripovĕstih svetoga pisma staroga i novoga zakona. Novim pravopisom, 40 kr.

12. Liber precum. Novo neproměnjeno izdanje. 40 kr.

13. Pisarski pomoćnik. Sastavljenje i sabranje ugledah mnogovàrsnih potrĕbitih u životu pisamah; kao listovah, namirah, pogodbih itd. Ilirski i němački, za 1. for. i 20 kr.

14. Hàrvatska kuharica. Nova sokačka knjiga 48 kr.

15. Opis kola Hàrvatsko-slavonskoga sa slikami (figurami) i napĕvom (notami) u narodnom i němačkom jeziku zajedno. Cĕna (bez napĕva) 20 kr. (izići će do nove godine.)

16. Pčelnik. Knjiga korisna i zabavna. Jedan tabak sa 16 stranah brez predplate 4 kr. u sr.

U Zagrebu dana 20. Pros. 1847.

Lavoslav i Ljudevit Župani,

vlastnici slavenske knjigarne i c. kr. povl. narodne tiskarne

Ovaj koledar dobiva se kod p. n. gg.

u Bagu: Ivana Maleševića.
„ *Beču:* Wimmera knjigotàržca.
„ *Bĕlovaru:* Věkoslava Fleišera (Mesarića) gradjanskoga organiste.
„ *Biogradu:* Grigoria Vozarevića i Stevana Lazarevića, knjigotàržacah.
„ *Bistrici:* Slavoljuba Finka, kapelana.
„ *Brinju:* Vita Zoričića.
„ *Brodu:* Věkoslava Berlića.
„ *(Bosni) Fojnici:* Otca Franje Jukića.
„ *Djakovu:* Mate Topalovića, profesora i Pavla Penjića, egsaktora gosp. bisk.
„ *Glini:* Milozvana Augustinovića, c. kr. věžbenika upraviteljstva.
„ *Gospiću:* Todora Rabatića, stražmeštra i pukovne pisarne pomoćnika.
„ *Gradcu:* Damian i Sorgea, knjigotàržca.
„ *Karlovcu:* Ivana Pettnera, Gjure Badovinca, Mihaila Krešića, tàrgovacah.
„ *Karlovcu (dolnjem):* Arkidiakona Gruića.
„ *Koprivnici:* Mihaila Hajka, kapelana.
„ *Krapini:* Josipa Kèrleže, velik. bilježnika i věćnika.
„ *Križevcih:* Ern. Neuberga, knjigovezca.
„ *Lipovljanih:* Luke Ilića, kapelana.
„ *Ljubljani:* pl. Kleinmeyra, knjigotàržca.
„ *Mitrovici:* u pukovnoj pisarnici sl. petrovarad. puka.
„ *Munjavi (Josefsthal):* Stĕpana Paunovića, c. k. opravitelja pošte.
u Novoj Gradiški: Jakoba Petka, kapelana.
u Novomsadu: P. E. Stojanovića.
„ *Ogulinu:* D. Alex. Theodorovića, c. kr. poručika kod upraviteljstva.
„ *Oseku:* Otca Svetimenka Lackovića, prof.
„ *Otočcu:* Věkosl. Blaževića, c. kr. prakt.
„ *Pešti:* Kiliana i Webera.
„ *Petrinji:* Josipa Mašgona, knjigotàržca i kadeta Jovana Adamovića.
„ *Petrovaradinu:* Kiriakovića, knjigotàržca.
„ *Početertku:* Dr. Kočevara, Fisika kot.
„ *Požegi:* Dimitria Vidovića, tàrgovca.
„ *Požunu (Bretislavu):* Petra Kellnera u novinarni slovenskih nar. novinah.
„ *Pragu:* Pospišila.
„ *Rĕci:* Joakima Pavletića, advokata.
„ *Samoboru:* Antuna Cantili.
„ *Senju:* Antuna Heskoga, c. kr. prof. itd.
„ *Sisku:* Franje Lovrića.
„ *Somboru:* Konjevića, fiškala.
„ *Tàrstu:* H. E. Favargera, knjigotàržca.
„ *Temišvaru:* Alexievića, gradjanina.
„ *Varaždinu:* Josipa Vustla, knjigovezca, Otca Hinka Hergovića, prof. i Ivana Zubera, knjigotàržca.
„ *Vinogori:* Ivana Maška, kapelana.
„ *Zadru:* bratje Battarah.
„ *Zagrebu:* izdatelja u mletačkoj ulici; — Franje Suppana i u slavenskoj knjigarni Lavoslava Župana u dugoj ulici.
„ *Zemunu:* Vasilie Vasiljevića, tàrgovca.

Cĕna mu je 1 for. u srebru.

METELWIN Digital LIBRARY

Inv. br.
9443
III - D - 56

Muzej grada Zagreba
Knjižnica
R
6
12
4987
9443